



T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ



Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı

Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE ÇEVİRİ YÖNTEMİ İLE DİN DİLİ
ÖĞRETİMİ: SATIR ALTI KUR'AN TERCÜMESİ ÖRNEĞİ (100B-150A)**

Sertaç KIVRAK
ORCID: 0000-0001-6454-4099

Danışman
Doç. Dr. Gökhan ÖLKER
ORCID: 0000-0001-7449-4873

Konya – 2023

ÖN SÖZ

10.yüzyıldan itibaren hızla yayılan İslamiyet ile Türkler için; dinin gereklerini yerine getirmek, ibadetlerini İslami koşullara göre ifâ edebilmek, Kur'an'ın emrettiği şekilde yaşamlarını idame ettirebilmek amacıyla Kur'an dilinin Arapçadan Türkçeye tercümesi gerekliliği, zaruret hâlini almıştır.

Kur'an'ın ilk tercümelemleri Karahanlılar döneminde yapılmıştır. Bu eserler “satır- arası” tabir edilen tarzda yapılmış olan tercümelerdir. Arapça asıl metin daha iri harflerle üstte bulunur. Özgün metindeki her kelimenin, bazen de küçük kelime gruplarının altına daha küçük Arap harfleriyle tercümesi yazılır (Ercilasun 2011: 331).

İslamiyet'in kabulüyle birlikte Türk dili sahasında İslami eserler de yerini almaya başlamıştır. Kutadgu Bilig, Dîvânu Lugâti't-Türk, Atebetü'l Hakayık, Divan-ı Hikmet ile satır arası, tefsir ve sûre tefsirlerinden terkiplenen Kur'an tercümeleri dinî muhtevalı, öğretici nitelikte olması ve Eski Anadolu Türkçesi dönemine ışık tutması yönleri oldukça önemlidir.

Eski Anadolu Türkçesi [EAT], Oğuzca'nın 13-15. yüzyılda Anadolu'da oluşan yazı dilinin adıdır. Bu dil aynı zamanda Oğuz lehçesinin ilk yazı dili olma özelliğine sahiptir. 13. yüzyıldan itibaren Hazar ötesi Oğuz ata yurtlarından Anadolu'ya göç eden boylar, burada kendi ağız özelliklerine dayalı bir yazı dili oluşturmaya başladılar. Bu yazı dili, Türkoloji literatüründe “Eski Anadolu Türkçesi”, “Eski Türkiye Türkçesi”, “Eski Osmanlıca” gibi adlarla anılmaktadır.

Çalışmamıza temel aldığımız Kur'an çevirisinin de yer aldığı Eski Anadolu Türkçesi döneminde, Kur'an'ın bütününe yönelik tercüme çalışmaları XIV. yüzyılın sonlarında başlamıştır. Bu dönemde yapılan Kur'an tercümeleri üç şekilde karşımıza çıkmaktadır 1. Satır altı kelime kelime tercümeler, 2. Tefsirli tercümeler, 3. Tefsirler (Bayraktar 2019: 358).

İnceleyeceğimiz bu metin, yazarı ya da müstensihî bilinmeyen bir Eski Anadolu Türkçesi metnidir. Çalışmaya temel olarak aldığımız eser Konya Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu 11681 arşiv numarasına kayıtlı olan Kur'an-ı Kerim Tercümesidir. Bu çalışma, söz konusu eserin 50 varağı ile yani 100b-150a sayfa numaraları ile sınırlandırılmıştır.

Hazırlamış olduğumuz çalışma “Giriş”, “İnceleme”, “Metin”, “Sonuç”, “Kaynakça” bölümlerinden oluşmaktadır.

“Giriş” bölümünde, çalışmamızın yapılış amacı, önemi, sınırlılıkları hakkında bilgiler verilmiştir.

“Alan Yazın” bölümünde, Türk dilinin farklı dönemlerinde Türkler tarafından yapılan Kur’an tercümeleleri, Kur’an çeviri yöntemleri, din dili öğretimi hakkında bilgilendirmeler yapılmış; Kur’an tercümeleleri üzerinde yapılan bilimsel yayınlar ve incelemelerle ilgili genel bir bilgi verilmiştir.

“İnceleme” bölümünde, Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait olan yazarı bilinmeyen satır altı Kur’an tercümesi olan bu eserde, dönemin özelliklerine göre kullanılan dinî kavram ve terimlerden Türkçe olanlarının incelemesi yapılmıştır. İncelenen kelimeler bir dizin şeklinde hazırlanmıştır.

“Metin” bölümünde, 100b-150a sayfa numaraları ile sınırlandırılan metnin dönemin özelliklerine göre çeviri yazısı yer almaktadır. Metne söz konusu olan sayfalarda Tevbe sûresinin 16. ayetinin başı, Yûnus sûresi, Hûd sûresi, Yûsuf sûresi, Ra’d sûresi, İbrâhim sûresi, Hicr sûresi, Nahl sûresi, İsrâ sûresinin 27. âyetinin ilk yarısı yer almaktadır. Eser çevirisinde önce sayfa görüntü numarası (328), ardından [100b] varak numarası verilmiştir. Çeviri metin satır numarası verilerek 1. ,2. şeklinde satır satır hazırlanmıştır. Silinmiş ya da okunmayan yerler [...] ile gösterilmiştir. Eserde yer yer harekeler de kullanılarak kelimeler anlamlandırılmıştır. Çalışmada mukayese bakımından kolaylık sağlanabilmesi için ilk olarak satırın Arapça okunuşu yazılmış, ardından Diyanet İşleri Başkanlığının “Türkçe Kur’an Meali” eklenmiş, son olarak da Latin harflerine transkripsiyonu yapılmıştır. Çeviri, kelime kelime çeviri şeklinde hazırlanmıştır fakat müstensih veya müellif “ya’nî”ler ekleyerek bazı küçük açıklamalar da yapmıştır.

“Sonuç” bölümünde, elde edilen veriler değerlendirilmiştir.

“Kaynakça” bölümünde, çalışmanın hazırlanmasında yararlanılan tezler, makaleler, çalışmalar verilmiştir.

Bu çalışma ile Eski Anadolu Türkçesi ile yapılmış satır altı Kur’an tercümeleleri çalışmalarına genel hatlarıyla katkıda bulunmak amaçlanmıştır. Çalışmamız aynı zamanda Arapça kelimelere karşılık olarak kullanılan Türkçe kelimelerin tespiti ile Türklük bilimine bir kaynak olarak da kullanılabilir.

Bu çalışmaya bizi yönlendiren ve bu süreçte bilgisini, tecrübesini, desteğini bizden esirgemeyen, her adımı kolaylaştıran sayın danışman hocamız Doç. Dr. Gökhan ÖLKER'e, tüm süreci birlikte yönettiğimiz, yüksek lisansta da aynı sınıfı paylaştığım kıymetli eşim Tuğba KARS KIVRAK'a ve sevgili oğluma şükranlarımı sunarım.

Sertaç KIVRAK

Haziran 2023



İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	v
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	vi
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR	viii
ÖZET	x
ABSTRACT	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi	2
1.4. Sayıtlar (Varsayımlar).....	2
1.5. Sınırlılıklar.....	2
1.6. Tanımlar	2
2. ALAN YAZIN	4
2.1. Literatür Değerlendirmesi	4
3. YÖNTEM	6
3.1. Araştırmanın Modeli	6
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	6
3.3. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri.....	6
3.4. Verilerin Toplanması.....	6
3.5. Verilerin Çözümlemesi.....	6
4. BULGULAR	7
4.1. Metin İncelemesi	7
4.2. Metin	19
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	423
KAYNAKLAR	428

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Eski Anadolu Türkçesinde Çeviri Yöntemi İle Din Dili Öğretimi: Satır Altı Kur'an Tercümesi Örneği (100b-150a) başlıklı tez çalışmamın toplam **441** sayfalık kısmına ilişkin, 10/07/2023 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%18** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

10/07/2023

Sertaç KIVRAK

Doç. Dr. Gökhan ÖLKER

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

10/07/2023

Sertaç KIVRAK

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

ا	a, e
آ	ā, a
ء	'
س	s
ح	h
خ	ḫ
ذ	z
ص	ṣ
ض	ẓ
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	'
غ	ġ
ق	q
ك	k, g, ñ
و	ū, u, ü, o, ö, v
ی	y, ī, i, i

Kısaltmalar ve İşaretler

[100b] : Metnin varak numarasını gösterir.

(328) : Metnin fotoğraf numarasını gösterir.

1. , 2. , 3. : Metnin satır numarasını gösterir.

[...] : Metinde silinmiş olan ya da okunamayan yerleri gösterir.

S : Sayı

s. : Sayfa

vb. : Ve benzeri

yy. : Yüzyıl

Ar. : Arapça

Far. : Farsça

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE ÇEVİRİ YÖNTEMİ İLE DİN DİLİ ÖĞRETİMİ: SATIR ALTI KUR'AN TERCÜMESİ ÖRNEĞİ (100B-150A)

Sertaç KIVRAK

Kur'an'ın başka dillere çevrilmesi İslâmiyet'in ilk yıllarında başlamıştır. Türklerin 10. yüzyılda İslâm dinini toplu bir hâlde kabul etmeleri sebebiyle bu yeni dinin kurallarını kendi dilleriyle öğrenme ihtiyacı Kur'an çevirilerini karşımıza çıkarır. Kur'an, farklı dönemlerde ve farklı sahalarda birçok kez Türkçeye çevrilmiştir. Özellikle Anadolu coğrafyasında yapılmış tercümelere sıkça rastlanır. Tercümele birbirine benzer görünse de imlâ, ses, şekil ve sözcük dağarcığı gibi yönlerden farklılıklar göstermektedir. Bu sebeple ulaşılabilen her Kur'an tercümesi üzerinde akademik çalışmalar yapmak Türk diline kaynak oluşturması açısından gereklidir. Çalışmamızda Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait Konya Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu 11681 arşiv numarasına kayıtlı olan Kur'an-ı Kerim Tercümesinin 100b -150a varaklarını içeren metin incelenmiştir. Metne söz konusu olan sayfalarda Tevbe sûresinin 16. ayetinin başı, Yûnus sûresi, Hûd sûresi, Yûsuf sûresi, Ra'd sûresi, İbrâhim sûresi, Hicr sûresi, Nahl sûresi, İsrâ sûresinin 27. âyetinin ortası yer almaktadır. Çalışmada metin aktarma yöntemi kullanılırken satırın önce Arapça okunuşu eklenmiş, ardından Diyanet İşleri Başkanlığının Türkçe Kur'an meali yazılmış ve Latin harflerine transkripsiyonu yapılmıştır. Çalışmanın temel noktası dönemde kullanılan fakat günümüzde kullanılmayan dini kavram ve terimlerden Türkçe olanların tespitidir. İnceleme bölümünde yapılan tespitler dizin hâlinde verilmiştir. Tespit edilen kelimeler Türkçe söz varlığı açısından önem teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eski Anadolu Türkçesi, Kur'an Tercümesi, Satır Altı Türkçe Kur'an Tercümesi

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Turkish and Social Sciences Education
Turkish Language and Literature Education Program
Master Thesis

TEACHING RELIGIOUS LANGUAGE WITH TRANSLATION METHOD IN OLD ANATOLIAN TURKISH: AN EXAMPLE OF SUBLINEAR TRANSLATION OF THE QUR'AN (100B-150A)

Sertaç KIVRAK

The translation of the Qur'an into other languages began in the early years of Islam. Due to the collective acceptance of the religion of Islam by the Turks in the 10th century, the need to learn the rules of this new religion in their own language presents the translations of the Qur'an. The Qur'an has been translated into Turkish many times in different periods and in different fields. Translations made especially in Anatolian geography are frequently encountered. Although the translations seem similar to each other, they differ in terms of spelling, sound, shape and vocabulary. For this reason, it is necessary to carry out academic studies on every available Qur'an translation in order to create a source for the Turkish language. In our study, the text containing the 100b-150a leaves of the Quran Translation, which is registered in the Konya Koyunoğlu City Museum and Library Manuscripts Collection archive number 11681, belonging to the Old Anatolian Turkish period has been examined. On the pages that refer to the text, there is the beginning of the 16th verse of the chapter of Tawba, the chapter of Yunus, the chapter of Hud, the chapter of Yusuf, the chapter of Ra'd, the chapter of Ibrahim, the chapter of Hijr, the chapter of Nahl, the middle of the 27th verse of the chapter of Isra. While using the text transfer method in the study, the Arabic reading of the line was added first, then the Turkish translation of the Qur'an of the Presidency of Religious Affairs was written and transcribed into Latin letters. The main point of the study is to determine the Turkish ones among the religious concepts and terms used in the period but not used today. The determinations made in the review section are given in index. Identified words are important in terms of Turkish vocabulary.

Keywords: Old Anatolian Turkish, Qur'an Translation, Underline Turkish Qur'an Translation

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Kur'an'ın başka dillere çevrilmesi İslamiyet'in ilk yıllarında başlamıştır. Türklerin 10. yüzyılda İslam dinini toplu bir hâlde kabul etmeleri sebebiyle bu yeni dinin kurallarını kendi dilleriyle öğrenme ihtiyacı Kur'an çevirilerini karşımıza çıkarır.

Bu tercümelemler genellikle satır altı olup bire bir kelime karşılıkları verilmiştir. Bilindiği üzere ilk Kur'an tercümesi Farsçaya olmuştur. Rivayetlere göre, bu tercüme işlemi Hz. Peygamber dönemine kadar götürülmektedir (Ata,2004:IX). Kur'an'ın bütün olarak Farsçaya ilk tercümesi ise Samanîler devrinde (875- 999), hükümdar Samani Mansur İbni Nüh'un (hükümlranlığı 961-976) buyruğu üzerine Buhara'da yapılmış ve bunda Taberî'nin hacimli Kur'an Tefsiri esas alınmıştır. Bu tercüme metni herhangi bir ek açıklamaya yer vermeksizin kelime kelime yapılan bir tercümedir(Ata,2004). Fuat Köprülü, Kur'an'ın ilk Türkçe tercümesinin XI. yüzyılın ilk yarısında yapıldığını belirtmektedir. Kur'an'ı Kerim'in ilk Türkçe tercümesinin kim tarafından, ne zaman, nerede yapıldığı ne yazık ki bilinmemektedir. Bazı bilim adamları ilk Türkçe tercümenin de Farsça tercüme döneminde yapıldığını söyleseleler de bu ifadeler henüz kesinlik kazanmamıştır. "Kur'an'ı Kerim'in Anadolu Türkçesine tercümelemleri, Selçuklular devletinin dağılışıından sonra kurulan beylikler devrinde başlamıştır. Bu ilk tercümelemler, satır-arası kelime kelime tercümeden ziyade, tefsirli tercüme şeklinde yazılmıştır. Bunlar umumiyetle kısa bazı surelerin tefsirleridir(Topaloğlu, 1978).

Görüldüğü üzere Kur'an, farklı dönemlerde ve farklı sahalarda birçok kez Türkçeye çevrilmiştir. Özellikle Anadolu coğrafyasında yapılmış tercümelemlere sıkça rastlanır. Tercümelemler birbirine benzer görünse de imla, ses, şekil ve sözcük dağarcığı gibi yönlerden farklılıklar göstermektedir. Bu sebeple ulaşılabilen her Kur'an tercümesi üzerinde akademik çalışmalar yapmak Türk diline kaynak oluşturması açısından gereklidir.

1.1. Problem Durumu

Satır altı Kur'an tercümesi örneği bu metinde, döneminde kullanılan Türkçe dinî kavramların ve terimlerin tespitini yapmak bizi bu çalışmaya yönlendirmiştir. Bunun yanında geçmişten günümüze din dilinin öğretiminde kutsal metinlerin kullanımı geleneksel bir usuldür. Satır altı Kur'an tercümelemleri bu tarz bir araştırma için yeterince ele alınmadığından bu çalışmayı yapmayı uygun bulduk.

1.2. Araştırmanın Amacı

Anadolu sahasında müellifi ve müstensihi bilinmeyen birçok satır altı Kur'an tercümesi bulunmaktadır. Bu çalışmada incelediğimiz Eski Anadolu Türkçesi ile tercüme edilmiş, yazarı bilinmeyen Konya Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu 11681 arşiv numarasına kayıtlı satır altı Kur'an tercümesinin çeviri yazısı hazırlanıp Eski Anadolu Türkçesinin dil özellikleri göz önünde bulundurularak döneminde kullanılan fakat şu an kullanılmayan Türkçe dinî kavram ve terimler incelenip dizini yapılmıştır. Çalışmamız ile araştırmacılara Türklük bilimi araştırmalarında kullanabilecekleri bir kaynak materyal olması, Eski Anadolu Türkçesi döneminde yazılmış Kur'an tercümelerine katkıda bulunmak ve "çeviri yöntemi"nin esas olduğu satır altı Kur'an tercümelerinin din dilinin öğretimindeki yerini saptamak amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Satır altı Kur'an tercümelerinde, Arapça her sözcük Türkçe bir sözcük ile karşılanmaya çalışılmıştır. Bu şekilde Türkçenin anlatım kudreti ve zengin sözcük dağarcığı ortaya konmaya çalışılmıştır. Kur'an-ı Kerim'in kutsiyeti göz önüne alındığında yapılan tercümelerdeki ciddiyet ve dil hâkimiyeti ön plana çıkan hususlardır. Tercümeler bu yönüyle Türk dilinin değişik dönemlerine ışık tutması bakımından önem arz etmektedir. Çalışmamızda Eski Anadolu Türkçesi dönemindeki örnek tercüme ile Türkçenin dinî kavramları karşılamadaki yetkinliği incelenmiştir. Dil öğretim yöntemleri üzerinde durularak, çeviri yönteminin din dilinin öğretimindeki yeri tespit edilmiştir.

1.4. Sayılılar (Varsayımlar)

Araştırmamız, nitel bir araştırma olduğu için sayılı yoktur.

1.5. Sınırlılıklar

Çalışmaya temel olarak aldığımız eser Konya Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu 11681 arşiv numarasına kayıtlı olan Eski Türkiye Türkçesi dönemine ait bir Kur'an-ı Kerim Tercümesidir. Bu çalışma, eserin 50 varağı ile yani 100b-150a sayfa numaraları ile sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Tercüme: Bir dilde yazılmış bir metni, başka bir dile çevirmek.

Kur'an Tercümesi: Kur'an'ı Kerim'i Arap dilinden başka bir dile çevirmek.

Satır Altı Türkçe Kur'an Tercümesi: Üst satırdaki Arapça orijinal metnin her bir kelimenin altına Türkçe kelimeler bire bir gelecek şekilde yapılan tercümedir.

Eski Anadolu Türkçesi: Anadolu sahasında 13-15. yüzyıllar arasında eser vermiş olan Türkiye Türkçesinin ilk dönemidir.

Tefsirli tercüme: Kur'an'ın surelerini açıklayarak görüşler ileri sürme ve bunları yazma, yorumlama.



BÖLÜM 2

2. ALAN YAZIN

Çalışmaya konu alan anonim satır altı Kur'an çevirisi üzerinde daha önce bir çeviri ve inceleme yapılmamıştır. Çalışmamıza benzer daha önce yapılan çalışmalar ise şu şekildedir:

2.1. Literatür Değerlendirmesi

Akcan (2013), yüksek lisans tezinde “Eski Anadolu Türkçesi Satır-Arası Kur'an Tercümesi” adlı incelemesinde Giriş, Metin ve Dizin olmak üzere bir çalışma yapmıştır. Giriş bölümünde Kur'an Tercüme hakkında detaylı bilgi verdikten sonra metni çeviri yazılı olarak vermiş ve dizin oluşturmuştur.

Akpınar (2015), Turkish Studies adlı dergide “Eski Anadolu Türkçesi Dönemine Ait Bilinmeyen Satır altı Türkçe Kur'an Tercümesi” adlı çalışmada Eski Anadolu Türkçesi döneminin sonlarına doğru yazıldığı ya da istinsah edildiği düşünülen MK 06 Mil Yz B 502 nolu yazma eseri sözcük dağarcığı, diğer Kur'an tercümelele ile farkları açısından ve yapısal olarak incelemiştir.

Aydar (2012), *Türklerde Kur'an Çalışmaları* adlı makalesinde Kur'an'ın anlaşılmasında Hz. Peygamberin ve sahabenin öneminden, tabiin dönemi ve daha sonraki dönemlerde Kur'an'ın anlaşılması yönündeki çalışmalardan, Türklerin Kur'an ile tanışması ve il Kur'an tercümelele ile ilgili ayrıntılı şekilde bilgi vermiştir.

Korkmaz (2013), Eser bugünkü Türkiye Türkçesinin yazı dili hâline gelişini dönem dönem eser ve şahıslar bazında ele almıştır. Sadece Türkiye sahasında değil Türkiye sahası dışında kalmış bölgelerdeki Oğuz kökenlilerin dilini de bütüncül bir bakış açısıyla ortaya koymaktadır.

Küçük (2020), Türk Ekini Dil ve Kültür Dergisi'nde “Satır Altı Kur'an Tercümelele Üzerine” adlı makalesinde Kur'an tercümelelerinden ve tarihinden, satır-altı Kur'an tercümelelerinden, tercüme tekniklerinden detaylı bir şekilde bahsetmiştir.

Sağol (1993) doktora tezinde yine aynı şekilde “Eski Anadolu Türkçesi Kur'an Tercümesi” de yine aynı şekilde Giriş, Metin ve Dizin olmak üzere 3 bölümden oluşmuştur. Metni imla özellikleriyle ele almıştır.

Solmaz (2016) Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature dergisinde “Tokat Müzesinde Sergilenen Bir Satır altı Kur’an Tercümesi” adlı makalesi ile Anadolu sahası satır arası tercümelerin isimlerini verip, bazı benzerlikleri üzerinde durarak Tokat Müzesinde sergilenmekte olan yazılış tarihi, müellifi ve müstensihi bilinmeyen satır altı Kur’an tercümesinin özelliklerini irdelemiş ve benzer bazı nüshalarla karşılaştırmasını yapmıştır.

Sökmen (2016), “Satır Altı Türkçe Kur’an Tercümelerinin Karşılaştırmalı Söz Varlığı” adlı doktora tezindeki çalışması giriş, inceleme, sonuç ve öneriler bölümünden oluşmaktadır. Çalışmada söz varlığı incelemesi yapılmıştır.

Toker (2011), “Anonim Satır Altı Kur’an Tercümesi (İnceleme-Metin-Tıpkı Basım Örnekleri) I” isimli kitabı 4 ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Doğu ve Batı Türkçesine yapılmış çeviriler ve satır-altı Kur’an tercümeleeri hakkında bilgi verilmiştir. Satır-altı Kur’an Tercümesi, Dil İncelemesi, Çeviri Yazılı Metin ise eserin diğer bölümleridir. Satır altı Kur’an Tercümelerini detaylı bir şekilde inceleyen bu eser bu alanda yazılmış önemli eserlerden biridir.

Üşenmez (2013), Türkçe İlk Kur’an Tercümelerinden Özbekistan Nüshası Satır altı Türkçe-Farsça Tercümeli (Giriş-İnceleme- Metin-Sözlük- Ekler Dizini-Tıpkıbasım) ilk dönem satır altı Kur’an tercümeleri üzerinde bilgi vermiştir. Özbekistan’da bulunan Farsça ve Türkçe satır altı tercümenin transkripsiyonlu metni verildikten sonra eserin ve eserden hareketle dönemin dil özellikleri açıklanmıştır. Dinî terimlerin Türkçe karşılıklarının verilmesi ve bunda nasıl bir yol takip edildiğini göstermesi bakımından önemli bir eserdir.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Çalışmamızda ilk olarak metin aktarma yöntemi kullanılmıştır. Eserin önce Arapça okunuşu yazılmıştır, ardından Türkçe meali eklenmiş ve Latin harflerine aktarımı transkripsiyonlu şekilde yapılmıştır. Eser bir satır altı Kur'an tercümesi olduğu için söz varlığında bütün kelimeleri yazmak yerine o dönemde kullanılan fakat günümüzde kullanılmayan dinî kavram ve terimlerden Türkçe olanlarını incelemeyi uygun bulduk.

3.1. Araştırmanın Modeli

Arap harfli metnin transkripsiyonu yapılırken daha önce alanda yapılan Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait çalışmalardan, satır arası Kur'an tercümelerinden, Diyanet Yayınlarının "Kur'an-ı Kerim Meali"nden ve Elmalılı Hamdi Yazır'ın "Kur'an-ı Kerim Satır Arası Kelime Meali ve Türkçe Okunuş"undan faydalanılmıştır. Giriş ve Alan Yazın bölümlerinde faydalanmak amacıyla gerekli kaynak taramaları yapılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Çalışmamız Konya Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu 11681 arşiv numarasına kayıtlı olan Kur'an-ı Kerim Tercümesinin 50 varağını (100b-150a) sayfa numaralarını kapsamaktadır.

3.3. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri

Çalışma Konya Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu 11681 arşiv numarasına kayıtlı olan Kur'an-ı Kerim Tercümesi temel alınarak hazırlanmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Çalışmaya danışman hocamızın yönlendirmesiyle ulaştığım satır altı Kur'an tercümesinin transkripsiyon harflerine aktarımı ile başladı. Daha sonra o dönemde kullanılan dinî kavram ve terimlerin incelemesi ile devam edildi. İncelenen kelimelerin dizini ve anlamları için Tarama Sözlüğü, Güncel Türkçe Sözlük, Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü, Osmanlıca Lügat ve internet ortamındaki kimi sözlüklerden faydalanıldı.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Çalışmada öncelikle metin aktarma yöntemi kullanılmıştır. Aktarılan metinden Türkçe dinî terimler anlambilim açısından incelenmiş ve elde edilen veriler değerlendirilmiştir.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

4.1. Metin İncelemesi

Çalışmamızın bu bölümünde 100b -150a arası satır altı Kur'an çevirisinde sadece o dönemde kullanılan dinî kavram ve terimlerden Türkçe olanları inceleyeceğiz:

‘Adn uçmaqları: ‘Adn cennetleri.

Aru ‘Adn uçmaqları içinde dağı hoşnüdlük Tañrı’dan ulurağdur şol oldur zafer bulmaq ulu
105a/4

Şunlar anlaruñdur soñ sarāyı ‘adn uçmaqları gireler aña dağı ol kim eyü oldı atalarından
134a/4

143a/6

alkış: Hayır.

Du ‘ası anlaruñ anuñ içinde arılığuñ senüñ ey Tañrı dağı *alkışlar* anuñ içinde selām virmekdür
şoñı nedür 110b/1

and iç-: Yemin etmek.

İrağ oldı anlaruñ üzre ırağ sefer dağı *and içler* Tañrı’ya eger gücümüz yitdi çığduğ sizüñle
102b/9

Dağı çıkara cānları anlar kāfirler iken dağı *and içler* Tañrı’ya kim bayıq anlar sizlerden kim
dağı degül anlar 103b/7

104a/3, 104a/5, 105a/6, 106b/8, 106b/10, 107b/10, 138b/3, 143b/6, 146b/9

arğa vir- : Yardımcı olmak.

Bayıq *arğa virdi* size Tañrı çok yirlerde ya‘nī mü‘mīnler on iki yekdür kāfirler ... dağı
Hıneyn çalış güne ol vaqt kim tañladı sizi çoğluğunuz pes 101a/6

Dağı Tañrı her nesne üzre güci yiterdür eger *arğa virmeyesiz* aña bayıq *arğa virdi* aña Tañrı ol
vaqt kim çıkardı anı anlar kim ya‘nī Tūr Tağı’nda 102b/3

102b/3, 103a/11,121b/1, 105a/9, 107a/6, 108b/3, 118b/6, 123b/5, 124b/1, 126a/4, 131b/3, 132a/4, 135a/6, 143b/6, 144b/11, 145b/9, 149a/8,

aru: Günahsız.

Aru ‘Adn uçmaıkları içinde dağı hoşnüdlük Tañrı’ dan ulurağdur şol oldur zafer bulmağ ulu 105a/4

arusuz: Kirli, pis, ahlaksız.

Arusuz pes gelmesünler Mescid-i ħarāma uşbu yıllarından şoñra dağı eger ħorķasız yoħsulluğdan 101a/11

aruluğ: Saflık, temizlik.

Yoğdur Tañrı illā ol *aruluğı* anuñ andan ortağ eylerler dilerler kim söyündürler 101b/8

105a/4, 106b/9, 114b/4, 116a/6, 121b/2, 126b/3, 127a/3, 128b/2, 137a/10, 137b/1, 137b/2, 140a/7,141b/7, 144b/2, 144b/10, 145a/4, 145b/3, 148a/5, 149a/1

aşāğarağ : En aşāğı, esfel.

Anlaruñ kāfir oldılar *aşāğarağ* dağı Tañrı söz oldur yücerek dağı Tañrı beñdeşsizdür dürüst işlü çıķuñ 102b/6

‘azāb issi: Azap ehli.

Anlar kim kāfir oldılar dağı yığdılar Tañrı yolından arturduğ anları ‘azāb ‘azāb issine andan ötrü kim oldılar 146b/3

‘azāb (Ar.) uğradıcı : Acı çektirici, elem dolu azap edici.

Eger çıķmayasız ‘azāb eyleye size ‘azāb uğradıcı dağı degüşüre bir ħavm sizden ayruğ dağı ziyāde eylemeye size nesne 102b/2

İmān getürdiler sizden dağı anlar kim incidürler Tañrı yalavacın anlaruñdur ‘azāb uğradıcı and içerler Tañrı’ya 104a/5

105a/9, 105b/4, 106a/11, 110a/4, 115b/10, 116a/11, 137a/8, 140b/1, 145a/1, 147b/4, 148a/9, 149b/2

bilici: Alîm.

Şoñra bay ide sizi Tañrı kendü fazlından eger dilerse bayıķ Tañrı *bilicidür* dürüst işlü çalısuñ anlaruñla kim 101b/1

Bilicidür şaķınıcılarını bayıķ destür diler senden anlar kim inanmazlar Tañrı'ya daķı şoñrağı güne 103a/2

103a/6, 104a/3, 105b/2, 106b/7, 107a/1, 107a/3, 107b/2, 107b/4, 107b/7, 108a/2 ...

boyun vir- : İnanmak, iman etmek.

Daķı *boyun virmezler* haķķ dīne anlardan kim virinildi kitāb ya'nī Tevrīt Īncīl tā vireler harāc 101b/3

Daķı yıǵarlar yavuz işden arķ tūrurdular namāzı daķı virürler zekāt daķı *boyun virürler* Tañrı'ya 105a/1

115a/5, 121a/5, 137a/2, 142a/8, 142b/6, 142b/7, 143a/3, 144a/8, 146b/2, 147a/10, 148b/1

Çalab: Rab.

Ƨoǵru yolcular muştular anlara *Çalabları* rahmeti andan daķı hoşnūdluķ daķı uçmaķlar anlaruñdur 100b/10

Çalablar Tañrı'dan ayruķ daķı 'Īsā Meryem oǵlı daķı buyrulmadı illā kim taparlar bir Tañrı'ya 101b/7

109b/5, 109b/8, 110a/1, 110b/2, 111a/1, 111a/7, 112a/8, 112a/11, 112b/2, 112b/9 ...

çalış: Cihat.

Bayıķ arķa virdi size Tañrı çok yirlerde ya'nī mü'mīnler on iki yekdür kāfirler ... daķı Hıneyn *çalış* güne ol vaķt kim tañladı sizi çokluǵuñuz pes 101a/6

çalış-: Cihat etmek.

Şoñra bay ide sizi Tañrı kendü fazlından eger dilerse bayıķ Tañrı bilicidür dürüst işlü *çalısuñ* anlaruñla kim 101b/1

102a/7, 105a/5, 105b/7, 105b/11, 106a/5, 106a/7, 107b/7, 108a/3, 109a/7, 139b/9, 146a/7, 147b/10,149a/6

danışmanlarını dağı zāhidlerini: Hahamlarını ve rahiplerini.

İlerüden depelesün anları Tañrı nite döndürinürler dutdılar *danışmanlarını dağı zāhidlerini* 101b/6

depele- : Öldürmek, cezalandırmak.

İlerüden *depelesün* anları Tañrı nite döndürinürler dutdılar danışmanlarını dağı zāhidlerini 101b/6

‘azāb uğradıcı dünyāda ya‘nī *depelemek* ile dağı āhıretde odla dağı yokdur anlara yirde hīç dost ne dağı arқа virici dağı anlardan 105a/9

107a/11, 108a/4, 121b/4, 123a/7, 125b/4, 131a/5, 149a/6

dölenmek: Huzur bulmak.

Andan indürdi Tañrı *dölenmekligin* yalavaçı üzre dağı mü‘mīnler üzre dağı indürdi süler kim görmedüñüz anı 101a/8

Bizümledür pes indürdi Tañrı *dölenmegini* anuñ üzre dağı kuvvetlendürdi süleriyle kim görmedüñüz anları dağı kılmadı sözini 120b/5

107b/1, 110a/9, 113a/7, 114b/3, 120a/6, 121b/9, 127b/11, 134a/11, 136b/5, 147b/5, 148a/2

düriş-: Cihat etmek.

Kim konuşasız dağı bilmedi Tañrı anları kim *dürişdiler* sizden dağı dutmadılar Tañrı’dan ayruқ 100b/1

Mescid-i harām temen anuñ gibi kim ĩmān getürdi Tañrı’ya dağı şöñrağı güne dağı *dürişdiler* Tañrı yolında berāber olmayalar 100b/7

101a/4, 103a/1, 107b/5, 150a/3

fażl issi: Faziletli.

Bayık Tañrı *fażl issidür* âdemîler üzre velîkin eyregi anlaruñ şükr eylemezler daķı olmayasın
114a/4

görk: Güzel.

Issıdağı nesne daķı menfa‘atler daķı anlardan yirsiz daķı sizüñ anlardadır *görk* ne ol vaķt kim
... getürdi daķı ol vaķt kim 142a/1

Görklü(rek): Kutsal (daha kutsal).

Eyitdi gizler misiz bize illā iki *görklürekden* birini ya‘nī toğru başarır olmaķ daķı biz küyerüz
size kim irevüre size 103b/1

İllā *görklü* iş daķı Tañrı tanuķluķ virür bayık anlar yalancılardur ıurma anuñ içinde hergiz
mezken kim ya‘nī peygamber mescid yaķına 107b/8

109a/4, 112a/1, 117a/11, 117b/7, 123a/1, 125a/4, 126a/4, 127a/4, 130b/2, 133b/8,
143a/6, 143b/10, 145a/6, 145b/6, 147a/6, 147a/7, 148b/3, 148b/6, 148b/7, 150a/8

ħaddin (Ar.) geķici: Sınırı aşan, âsi olan.

Bizenildi *ħaddin geķicilere* ol kim oldılar işlerler daķı bayık helāk eyledük zamānlar ķavmleri
sizden ilerü 110b/6

Daķı bayık ol *ħaddin geķicilerdendir* daķı eyitdi Mūsa ey ķavmüm eger ĩmān getürdüñüzse
Tañrı‘ya anuñ üzre 115b/3

116a/1, 124a/10, 148a/7

helāklik sarāyı: Tamu, cehennem.

Ķavmlerin *helāklik sarāyına* ıamuya gireler aña daķı yanuz oldı durmaķ daķı ııldılar
Tañrı‘ya benzerler 137b/5

Göyünderinil-: Yakılmak.

Ağrıdıcı ol gün kim kızardınla anuñ üzre ıamu odı içinde pes *göyünderinile* anuñla alınlar daķı
yanları 102a/3

kaķımaķ: Gazap etme, öfkelenme.

Eyitdi pes *kaķımaķdur* yoķdur üzerüñüze bugün yarlıgaya Tañrı sizi daķı ol raķmet kılıcılaruñ kılıcıraķdur iletüñ 131a/2

İmān velīkin ol kim açdı kaķırlıģa göģüs pes anlaruñ üzredür *kaķımaķ* Tañrı'dan daķı anlaruñdur 147b/6

103b/10, 109a/1, 110b/2, 130b/3, 149b/3

ķıģır-: Çaģırmak, dine davet etmek.

Mevc içinde taģlar gibi daķı *ķıģırdı* Nūħ oğına ol hāde kim oldu ıraģuñ yirde ey oğılcuğum bin 120a/2

ķıģırma : Çaģırma, dine davet.

Daķı vaħy olundu Nūħ'a kim bayıķ herģiz inanmaya kaķırmuñden illā ol kim bayıķ inandı pes *ķıģırmaya* andan ötrü kim oldu 119b/5

120a/7, 127a/1, 129b/7, 133a/9, 138b/3

ķirtü: Gerçek, hak.

Tañrı yolında pes depeleyeler daķı depeleneler va'de eylemekdür anuñ üzre *ķirtü* Tevrīd içinde daķı İncīl içinde 108a/4

Andan yañadur dönecegüñüz yir hep Tañrı va'desi *ķirtü* bayıķ ol ilk başlar yaratdı andan öñledin döndürdi 110a/2

112a/8, 115a/7, 131a/11, 132b/1, 135a/4, 140b/10

ķüy- : Sabretmek.

Eyitdi gizler misiz bize illā iki görklürekden birini ya'nī toğru başarıp olmaķ daķı biz *ķüyemiz* size kim irevüre size 103b/1

103b/2, 111a/9, 116b/7, 116b/8, 123b/5

luťf issi: İhsan sahibi, lātif.

Lutf issidür aña kim diler bayıķ ol oldur bilici dürüst işlü ey Çalabum bayıķ virdüñ baña pādişāhlıǵdan 131b/2

namaz(ı) ƣur-: Namaz kılmak.

Daķı yıǵarlar yavuz işden arķ *ƣururdular namāzı* daķı virürler zekāt daķı boyun virürler Tañrı'ya 105a/1

Ƙıble daķı *ƣuruñ namāzı* daķı muştula mü'mīnlere daķı Mūsa eyitdi ya'nī Ƙıble ƣarşu ey Çalabumuz bayıķ sen virdüñ ya'nī Fir'avn'uñ mezken evlerini ƣarāb eyledi vaħy geldi kim evlerüñüz içinde geldi 115b/7

100b/5, 124b/1, 137b/7, 138a/5, 138a/9

od issi: Ateş sahipleri, cehennemlik.

Yüzleri pāreler giceden ƣarañu şunlar *od issilerdür* anlar anuñ içinde ebed ƣalıcılardur 112a/4

Od issilerdür anlar anuñ içinde ebed ƣalıcılardur daķı evdürmek isterler senden yavuz işi eyü işden ilerü 132b/8

oķı-: Dua, niyāz et-, zikr et-.

Tā baķavuz nite işlerler daķı ƣaçan *oķına* anlaruñ üzre āyetlerümüz bellüler eyitdi anlar kim 110b/9

108a/6, 110b/4, 111b/3, 111b/11, 114b/1, 114b/7, 116a/8, 117a/1 ...

ortaķ eyle- : Şirk koşmak.

Yoķdur Tañrı illā ol aruluǵı anuñ andan *ortaķ eylerler* dilerler kim söyündürler 101b/8

Arılıǵı anuñ daķı yüceldi andan kim *ortaķ eylerler* daķı olmadılar ādemīler illā bir bölük ya'nī İslām dīnini azar ya'nī Ƙābil Hābil'i öldürünce yā ... soñra 111a/6

112a/5, 120b/10, 127b/3, 129a/8, 131b/11, 131b/9, 132b/5, 135a/4, 137a/7, 141b/3, 141b/7, 141b/9, 143b/1, 144b/1, 146a/11, 147a/10, 148b/2, 148b/4,

öķünç al- : İntikam almak.

Beyt issileri zâlimler pes *ökünç aldük* anlardan bayık ol iki yoldadır bellü dağı bayık 141a/5

şoñrağı gün: Ahiret günü.

İnanurlar Tañrı'ya dağı *şoñrağı güne* kim dürişmekligüñ içinde mällarıyla dağı nefsleriyle dağı Tañrı 103a/1

100b/5, 100b/7, 101b/2, 103a/2, 107a/3

şamı: Cehennem.

Ağrıdıcı ol gün kim kızardınla anuñ üzre *şamı* odı içinde pes küyündirinile anuñla alınlar dağı yanları 102a/3

Dağı bayık *şamı* kaplayıcıdır kâfirleri eger ire saña eyü iş kayırda anları dağı eger 103a/9

104a/7, 104b/4, 105a/6, 105b/8, 106b/9, 108a/1, 108a/9, 124b/8, 133b/10, 134a/8, 136b/7, 137b/5, 140a/8, 143a/4, 149a/11, 150a/2

şamı issi: Cehennemlik.

Müşriklere eger oldırsa dağı haşımılık issileri andan şoñra bilürdi anlar kim bayık anlar *şamı issileridür* 108a/9

Tañrı: Allah.

Kim konulasız dağı bilmedi Tañrı anları kim dürişdiler sizden dağı dutmadılar Tañrı'dan ayruğ 100b/1

Dağı yalavaçdan ayruğ dağı mü'minlerden ayruğ haşşını dağı *Tañrı* haberlüdür aña kim işlersiz olmadı müşriklerüñ 100b/2

100b/3, 100b/4, 100b/5, 100b/6, 100b/7, 100b/8, 100b/9, 100b/11, 101a/4, 101a/5 ...

uçmağ: Cennet.

Toğru yolcular muştular anlara Çalabları rahmeti andan dağı hoşnüdlük dağı *uçmağlar* anlarıñdur 100b/10

Dağı 'avratlara *uçmağlar* aqar anlaruñ altından ırmağlar ebed kalıcılarken anlaruñ içinde dağı durak yirleri 105a/3

102b/1, 105a/4, 106a/8, 107a/7, 108a/3, 110a/11, 111b/11, 112a/2, 118b/10, 124a/4, 134a/4, 134a/6, 135a/1, 137a/5, 137a/9, 140a/10, 143a/6, 143a/8

uçmağ issi: Cennetlik.

Dağı aşağılık eylediler Çalablarına şunlar *uçmağ issilerdür* anlar anuñ içinde ebed kalıcılardur 118b/10

ulurağ : Âzim, azamet sahibi.

Tañrı yolında mällarıyla dağı nefsleriyle *ulurağdur* derecatdan yaña Tañrı katında dağı şunlar 100b/9

Aru 'Adn uçmağları içinde dağı hoşnüdlük Tañrı'dan *ulurağdur* şol oldur zafer bulmağ ulu 105a/4

114a/7, 143b/11, 150a/5

viribinil-: (Peygamber) gönderilmek.

Anlar kim kâfir oldılar degülsin *viribinilmiş* eyit tapdur Tañrı tanuğ aramda dağı arañuzda dağı ol kim katındadır 135b/2

Ĥüccetler ile pes dönderdiler ellerini ağızlarına dağı eyitdiler bayıq biz kâfir olduk aña kim *viribinildüñüz* 136a/7

yağın dirlik: Dünya hayatı.

Yağın dirliğine âhireden degül *yağın dirlik* menfa'at âhiredde illâ az ya'nî dünyâ dükeli uçmağuñ az çoğına göre azdur 102b/1

Mälları anlaruñ dağı oğlanları bayıq diler Tañrı kim 'azâb eyleye anlara *yağın dirlik* içinde 103b/6

111b/5, 111b/6, 114a/9, 115b/8, 116b/2, 134a/9, 134b/11, 137b/3

yalavaç : Peygamber.

Dağı yalavaçdan ayruğ dağı mü'minlerden ayruğ haşşını dağı Tañrı haberlödür aña kim işlersiz olmadı müşriklerün 100b/2

Ayağa düşmegin anuñ dağı dilenecek yerler hoşnüd olduñuz anlara sevgürek sizden yaña Tañrı'dan dağı *yalavaçından* dağı dürişmekden 101a/4

101a/8, 101b/2, 101b/10, 103b/4, 103b/11, 104a/1, 104a/5, 104a/6, 104a/7, 104a/10, 104b/10, 105a/2, 105a/8, 105b/6, 105b/7, 106a/2, 106a/5, 106a/7, 106a/10, 106b/1, 106b/7, 107a/1, 107a/4, 107b/3, 107b/7, 108b/10, 109b/3, 110b/7, 111a/11, 113a/10, 115a/2, 116b/8, 121a/5, 121b/8, 122a/11, 124b/9, 128a/11, 132a/3, 135a/7, 134b/8, 135a/7, 135b/3, 136a/6, 136a/8, 136a/11, 136b/4, 138b/3, 138b/7, 139a/7, 139a/9, 143b/2, 143b/3, 148a/3, 149b/9,

yañşula- Alaya alma, istihza, hafife almak, dinle dalga geçmek.

Eyideler bayıq biz olduğ girürüz dağı oynaruz eyit Tañrı mı dağı āyetleri mi dağı yalavacı mı olduñuz *yañşularsız* 104a/10

105b/4, 117b/10, 122b/11

yarlığa- Affetmek, bağışlamak.

Atdılar anı dağı bir gün kaçd eylediler kim kılalar anı dibine kıyunuñ dağı vahy eyledük aña ya'nī *yarlığa* 125b/11

yarlıgayıcı: Affedici, bağışlayıcı.

Aña kim diler dağı Tañrı *yarlıgayıcıdur* rahmet kılıcı ey anlar kim imān getürdiler bayıq müşriklerdür 101a/10

105b/6, 106b/2, 107a/5, 107a/11, 108a/8, 108a/10, 117a/4, 117a/9, 118a/2, 120a/1, 120a/10, 120b/6, 121a/9, 123a/5, 126b/10, 128b/6, 131a/2, 131a/7, 131a/8, 132b/9, 135a/11, 136a/9, 138a/4, 138a/9, 140b/1, 142b/3, 147b/11, 148a/7, 148b/1 150a/10,

yarlıgamağ issi: Bağışlayan.

Dağı bayıq ilerü geçdi anlardan ilerü 'azāblar dağı bayıq Çalabuñ *yarlıgamağ issidür* ādemlere zulmleri üzre 132b/9

yavuz : Kötü, haram.

Buyururlar *yavuz* iş dağı yıǵarlar eyü işden dağı dutarlar ellerini qodılar Tañrı'yı ya'nī ta'atini ya'nī Tañrı yolında harc eylemekden 104b/2

yavuzluǵ: Kötülük.

Bizenildi anlaruñçün 'amellerinüñ *yavuzluǵı* dağı Tañrı toǵru yol göstermez qavme kim kâfirlerdür ey anlar kim 102a/10

105a/1, 108a/7, 110b/2, 111a/10, 111a/11, 112a/2, 118a/1, 120b/9, 120b/10, 121b/3, 122a/8, 122a/10, 122a/11, 123b/4, 123b/5, 124b/2, 125a/7, 125a/8, 126b/3, 126b/5, 126b/9, 127a/1, 127a/7, 127a/8, 128b/1, 128b/2, 128b/4, 128b/5, 130a/4, 132b/8, 133a/5, 133b/10, 134a/2, 134a/3, 134a/8, 134b/10, 135a/11, 136a/2, 142b/9, 143a/2, 143a/3, 143a/4, 143a/11, 144a/3, 144b/5, 144b/6, 147a/3, 148a/11, 148b/9, 149b/3

yazuq : Günah.

Bulmazlar anı kim harc eyerler *yazuq* qaçan eyüdildiler Tañrı'ya dağı yalavacına yoqdur eyü işleyiciler ilde hiç yol ya'nī 'azāb eylemege 106b/1

yazuqlu: Günahkâr.

Bir bölük andan ötrü kim pes anlar oldılar *yazuqlular* münāfiqlar erenler dağı münāfiqlar 'avratlar birinceleri birincendür 104b/1

107a/10, 110b/8, 111a/3, 113b/3, 115a/5, 115b/1, 115b/2, 119b/4, 120b/6, 120b/7, 124b/5, 126b/10, 127a/7, 131a/1, 131a/7, 132a/4, 136a/9, 138b/8, 139a/8, 140b/6, 142b/8, 142b/9, 149b/8, 150a/1,

yıǵ- : Yasaklamak.

Yirler ādemler mälların bātılla dağı *yıǵarlar* Tañrı yolından dağı anlar kim 102a/1

Yeknī şahlayu *yıǵarlar* altını dağı gümüşi dağı harc eyerler anı Tañrı yolında muştula anlara 'azābı 102a/2

yıǵıcı: Engel, mani.

Açııcı yoqdur anuñ illā ol dağı eger dilerse saña hayr *yıǵıcı* yoqdur fazlını anuñ idere 117a/3

103b/3, 104b/2, 105a/1, 108a/7, 111a/2, 117a/3, 118b/4, 123a/1, 124b/4, 117b/9, 121a/10, 129a/4, 134b/11, 135b/7, 136a/10, 141a/1, 146b/3, 146b/7, 147a/3, 149a/6, 150a/4,

yoy-: Yok etmek, silmek.

Bir nişānı illā Tañrı destūrıla her bir zamānuñ yazılmışı var *yoyur* Tañrı anı kim diler dağı şābit eyler dağı kıatındadır kitāb aşı135a/8

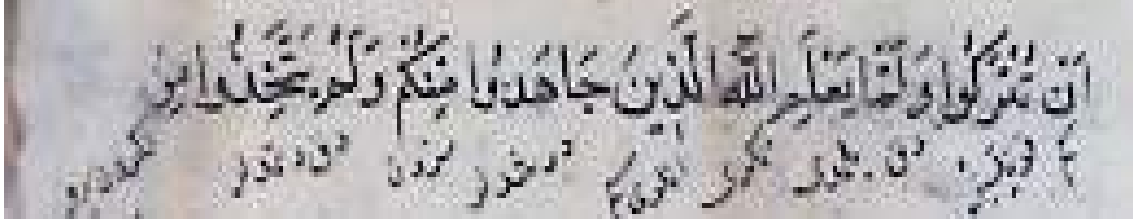
Añı nişān pes *yoyduķ* gice nişānını dağı kılduķ gündüz nişānını görıcı tā isteyesiz artuķluķ ya'nī Cebrā'ıl kıandan sürdi aydıñlıđını giderdi 149b/9



4.2. Metin

(328) [100b] TEVBE 16

1.

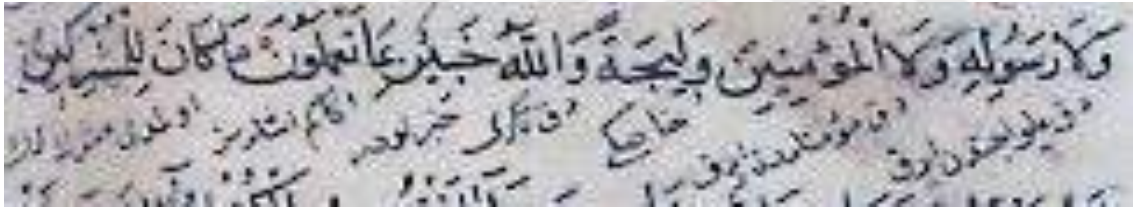


en tutrakû velemmâ ya'lemi(A)llâhu-illezîne câhedû minkum velem yettehiżû min

Allah içinizden, Allah'tan, Resûlünden ve mü'minlerden başkasını kendilerine sırdaş edinmeksizin

Kim konulasız dağı bilmedi Tañrı anları kim dürişdiler sizden dağı dutmadılar Tañrı'dan ayruğ

2.

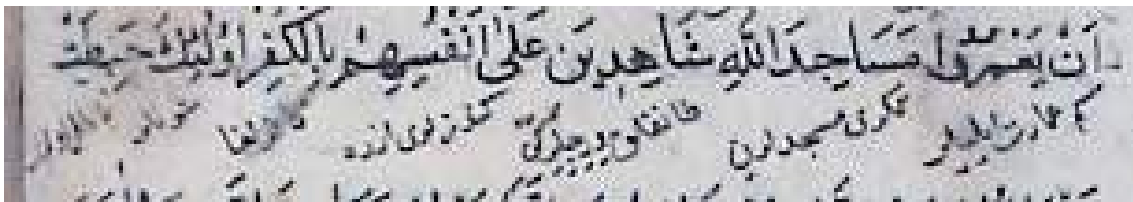


dûni(A)llâhi velâ rasûlihi velâ-lmu/minîne velîce(ten) va(A)llâhu habîrun bimâ ta'melûn(e)
Mâ kâne lilmüşrikîne

cihad edenleri ayırt etmeden bırakılacağınızı mı sandınız? Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

Dağı yalavaçdan ayruğ dağı mü'minlerden ayruğ haşşuñi dağı Tañrı haberlüdür aña kim işlersiz olmadı müşriklerüñ

3.



en ya'murû mesâcida(A)llâhi şâhidîne 'alâ enfusihim bilkufr(i) ulâ-ike habitat Allah'a ortak koşanların, inkârlarına bizzat kendileri şahitlik edip dururken, Allah'ın mescitlerini imar etmeleri düşünülemez.

Kim 'imâret eyleyeler Tañrı mescidlerini tanuqluq viricilerken kendüzleri üzre kâfirluğa şunlar bâtıll oldı

4.

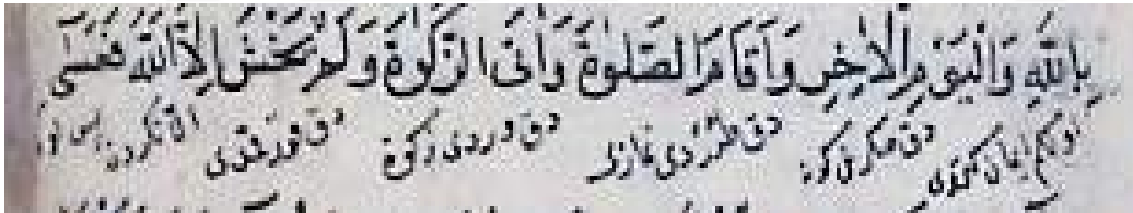


a'mâluhum vefî-nnâri hum hâlidûn(e) İnnemâ ya'muru mesâcida(A)llâhi men âmene

Onların bütün amelleri boşa gitmiştir. Onlar ateşte ebedî kalacaklardır. Allah'ın mescitlerini,

'amelleri anlaruñ dağı od içinde anlar ebed kalıcılardır bayıq 'imâret eyler Tañrı mescidlerini

5.



bi(A)llâhi velyevmi-l-âhiri veekâme-ssalâte veâtâ-z-zekâte velem yahşe illa(A)llâh(e) fe'asâ

ancak Allah'a ve ahiret gününe inanan, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve Allah'tan başkasından korkmayan kimseler imar eder.

Ol kim imân getürdi dağı soñrağı güne tururdu namâzı dağı virürdi zekât dağı qorqmadı illâ Tañrı'dan pes ol kim

6.

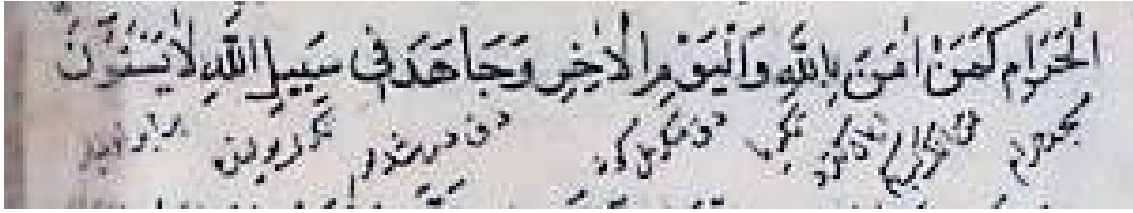


ulâ-ike en yekûnû mine-lmuhtedîn(e) Ece'altum sikâyete-lhâcci ve'imârate-lmescidi-l

İşte onların doğru yolu bulanlardan olmaları umulur.
Siz hacılara su dağıtmayı

Şunlar olalar toğru yol dutalar kılduñuz mı hâcılar şuvarmağı dağı imâret eyleyici

7.



mescidi-lharâmi kemen âmene bi(A)llâhi velyevmi-l-âhiri vecâhede fî sebîli(A)llâh(i) lâ yestevûne

ve Mescid-i Haram'ın bakım ve onarımını, Allah'a ve âhiret gününe iman edip Allah yolunda cihad eden kimse(lerin amelleri) gibi mi tutunuz?

Mescid-i harâm temen anuñ gibi kim imân getürdi Tañrı'ya dağı soñrađı güne dağı dürişdiler Tañrı yolında berâber olmayalar

8.

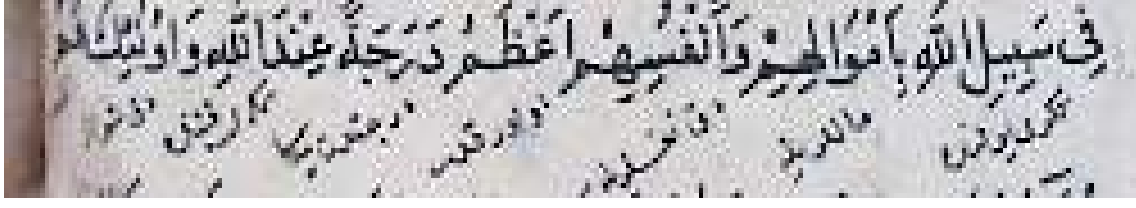


'inda(A)llâh(i) va(A)llâhu lâ yehdî-lkavme-zzâlimîn(e) Ellezîne âmenû vehâcerû vecâhedû

Bunlar Allah katında eşit olmazlar. Allah, zâlim topluluğu doğru yola erdirmez. İman edip hicret eden ve

Tañrı katında dağı Tañrı toğru yolu göstermez kavme kim zâlimlerdür bayık anlar kim imân getürdiler dağı yolundan ayrıldılar dağı ...

9.

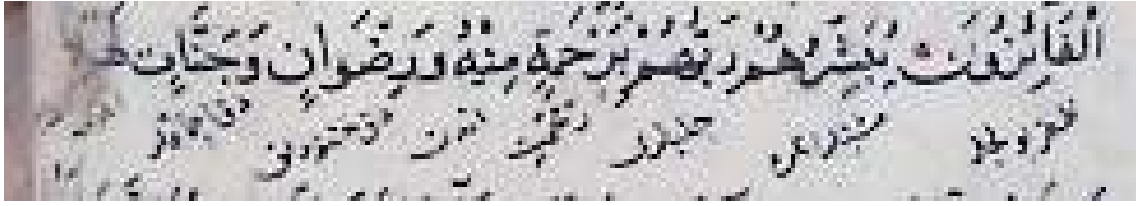


vecâhedû fî sebîli(A)llâhi bi-emvâlihîm veenfusihîm a'zamu deraceten 'inda(A)llâh(i) veulâ-ike humu

ve Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla cihad eden kimselerin mertebeleri, Allah katında daha üstündür.

Tañrı yolında mâllarıyla dağı nefsleriyle ulurağdur derecatdan yaña Tañrı katında dağı şunlar

10.

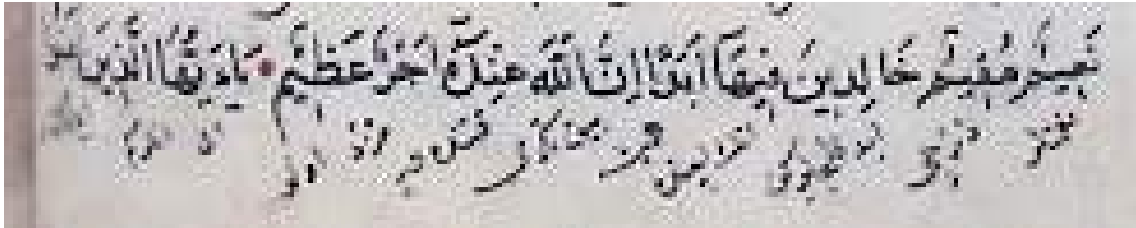


lfâ-izûn(e)Yubeşsiruhum rabbuhum biraħmetin minhu veridvânin vecennâtin lehum fihâ

İşte onlar, başarıya erenlerin ta kendileridir. Rableri onlara, kendi katından bir rahmet, bir hoşnutluk ve kendilerine içinde tükenmez nimetler bulunan cennetler müjdelemektedir.

Doğru yolcular muştular anlara Çalabları rahmeti andan dağı hoşnüdruk dağı uçmağlar anlaruñdur

11.



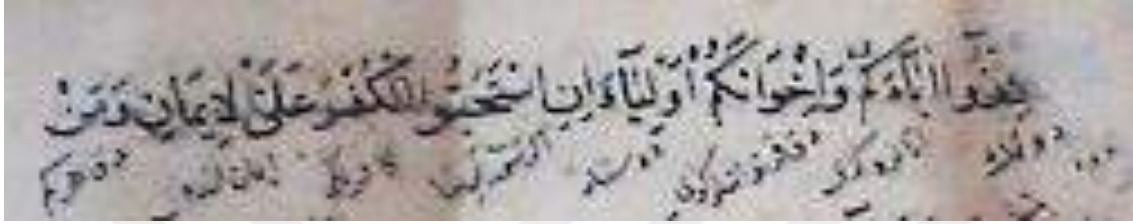
na'imun mukîm(un) Hâlidîne fihâ ebedâ(en) inna(A)llâhe 'indehu ecrun 'azîm(un) Yâ eyyuhâ-lleẓîne

Onlar orada ebedî kalacaklardır. Şüphesiz, Allah katında büyük bir mükâfat vardır. Ey iman edenler!

Ni'metler durucu ebed kalıcılariken anuñ ileyinde hemîşe bayık Tañrı katındadır müzd ulu ey anlar kim imân getürdiler

(328) [101a] TEVBE 23

1.



âmenû lâ tettehizû âbâekum ve-iĥvânekum evliyâe ini-steĥabbû-lkufra ‘alâ-l-îmân(i) vemen

Eğer küfrü imana tercih ederlerse, babalarınızı ve kardeşlerinizi bile dost edinmeyin. İçinizden kim onları dost edinirse,

Dutmañ atalaruñuzı daķı karındaşlaruñuzı dostlar eger severlerse kâfirliği imân üzre daķı her kim

2.

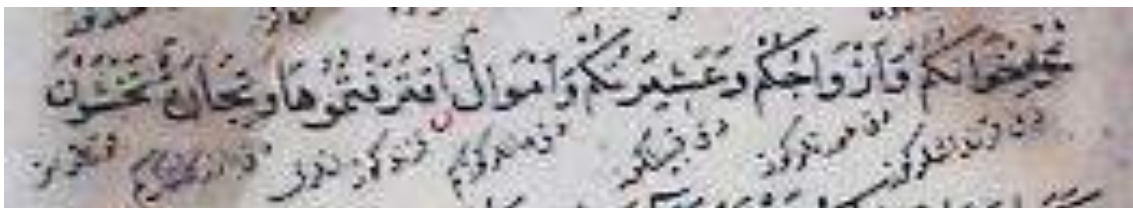


yetevlelhum minkum feulâ-ike humu-**zz**âlimûn(e). **Kul** in kâne âbâukum

işte onlar, zalimlerin ta kendileridir. De ki: “Eğer babalarınız, oğullarınız,

Dost duta anları sizden şunlar anlardır zâlimler eyit eger ola atalaruñuz daķı oğlanlaruñuz

3.

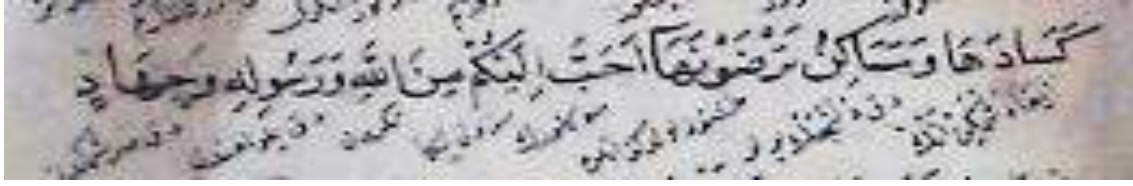


veebnâukum ve-ihvânukum veezvâcukum ve'aşîratukum veemvâlun-iktraftumûhâ
veticâratun tahşevne

kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, kazandığınız mallar, kesada uğramasından korktuğunuz

*Dağı karındaşlarıñuz dağı 'avratlarıñuz dağı kabileñüz dağı mâllarıñuz kim kazandıñuz
anları dağı bâzirganlig kim korkarsız*

4.

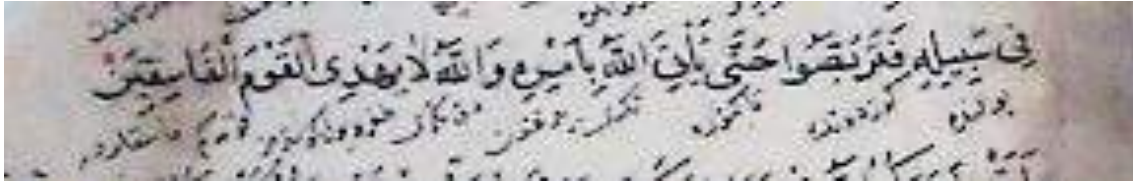


kesâdehâ vemesâkinu terdavnehâ ehabbe ileykum mina(A)llâhi verasûlihi vecihâdin

bir ticaret ve beğendiğiniz meskenler size Allah'tan, peygamberinden ve O'nun yolunda
cihattan

*Ayağa düşmegin anıñ dağı dilenecek yirler hoşñüd olduñuz anlara sevgürek sizden yaña
Tañrı 'dan dağı yalavaçından dağı dürişmekden*

5.

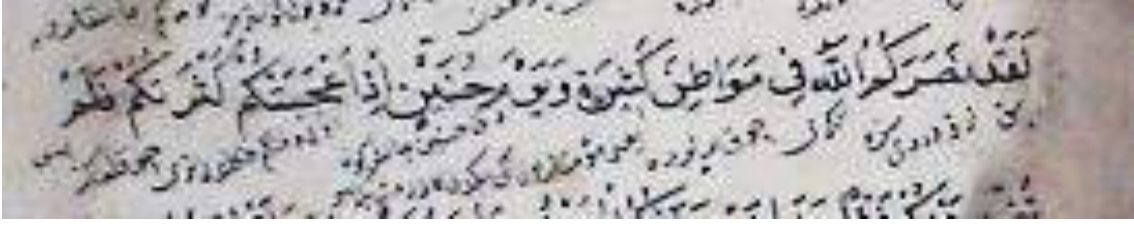


fi sebîlihi feterabbesû hattâ ye/tiya(A)llâhu bi-emrih(i) va(A)llâhu lâ yehdî-ikavme-lfâsikîn(e)

daha sevgili ise, artık Allah'ın emri gelinceye kadar bekleyin! Allah, fasık topluluğu doğru
yola erdirmez.”

*Yolunda göz dutuñ tâ getüre Tañrı buyruğundan dağı Tañrı togru yol göstermez kavme kim
fâsıqlardur*

6.

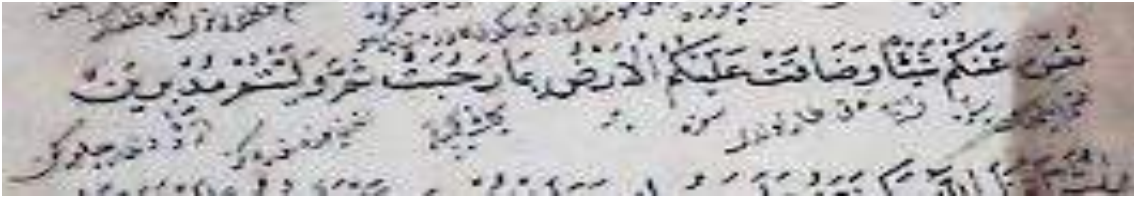


Lekad nasarakumu(A)llâhu fi mevâtine keşîratin veyevme huneynin iz a'cebetkum keşratukum felem

Andolsun, Allah birçok yerde ve Huneyn savaşı gününde size yardım etmiştir. Hani, çokluğunuz size kendinizi beğendirmiş, fakat (bu çokluk)

Bayık arka virdi size Tañrı çok yirlerde ya 'nî mü' mînler on iki yekdür kâfirler ... dağı Huneyn çalış güne ol vaqt kim tañladı sizi çokluğunuz pes

7.



tuğni 'ankum şey-en vedâkat 'aleykumu-l-ardu bimâ rahubet sümme velleytum mudbirîn(e)

size hiçbir yarar sağlamamış, yeryüzü bütün genişliğine rağmen size dar gelmişti. Nihayet (bozularak) gerisingeriye dönüp kaçmıştınız.

Aşşı eylemedi size nesne dağı tar olındı size yir giniligile andan yüz döndürdüñüz ard döndüricilerken

8.

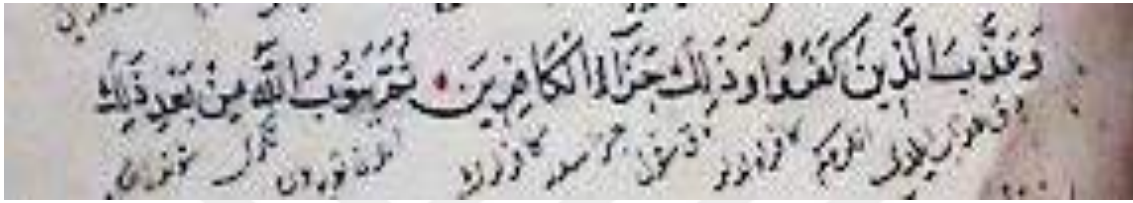


Ŗumme enzela(A)llāhu sekīnetehu ‘alā rasūlihi ve’alā-lmu/minīne veenzele cunūden lem teravhā

Sonra Allah, Resūlü ile mü’minler üzerine kendi katından güven duygusu ve huzur indirdi. Bir de sizin göremediğiniz

Andan indirdi Tañrı dölenmekligin yalavaçı üzre daķı mü’minler üzre daķı indirdi sizler kim görmediñüz anı

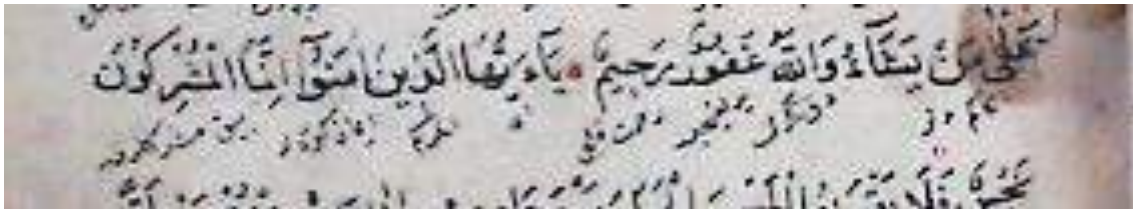
9.



ve’azzebe-lleżine keferū vezālike cezāu-lkāfirīn(e) Ŗumme yetūbu(A)llāhu min ba’di zālike askerler gönderdi ve böylece inkār edenlerin cezasını verdi. İşte bu, inkârcıların hakettiğı karşılıktır. Sonra Allah, bunun ardından yine dilediğı kimsenin tövbesini kabul eder.

Daķı ‘azāb eyledi anlara kim kāfir oldılar daķı Ŗol cezāsıdur kāfirleriñ andan tevbe vire Tañrı Ŗundan Ŗoñra

10.

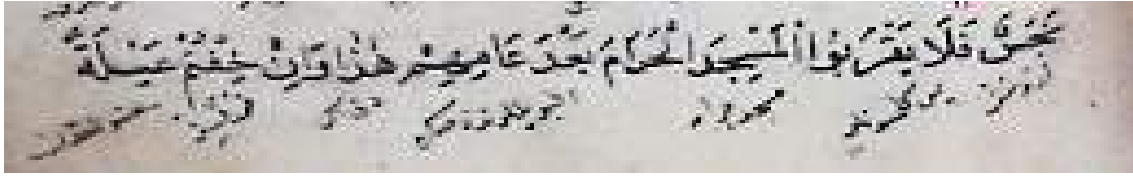


‘alā men yeşā(u) va(A)llāhu ğafūrun rahīm(un) Yā eyyuhā-lleżine āmenū innemā-lmuşrikūne

Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir. Ey iman edenler! Allah'a ortak koşanlar

Aña kim diler daķı Tañrı yarlığayıcıdur rahmet kılıcı ey anlar kim ĩmān getürdiler bayıķ müşriklerdür

11.



necusun felâ yakrabû-lmescide-lharâme ba'de 'âmihim hâzâ ve-in hiftum 'ayleten ancak bir pislikten ibarettir. Artık bu yıllarından sonra, Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar. Eğer yoksulluktan korkarsanız,

Arusuz pes gelmesünler Mescid-i harâma uşbu yıllarından şoñra dağı eger qorkasız yoğsulluğdan

(329) [101b] TEVBE 28

1.

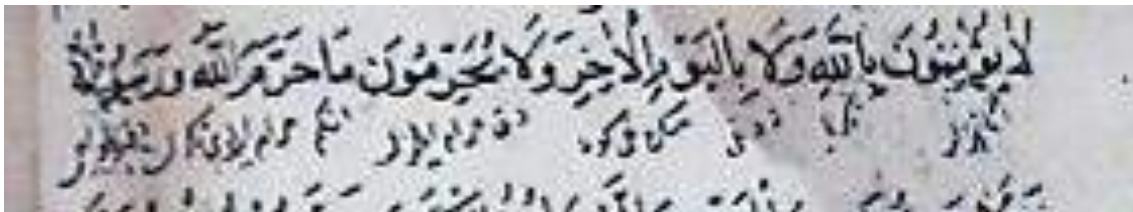


fesevfe yuğnikumu(A)llâhu min fadlihi in şâ--(e) inna(A)llâhe 'alîmun hakîm(un) Kâtilû-lleżîne

Allah dilerse lütfuyla sizi zengin kılar. Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. Savaşın

Şoñra bay ide sizi Tañrı kendü fażlından eger dilerse bayıq Tañrı bilicidür dürüst işlü çalısuñ anlaruñla kim

2.

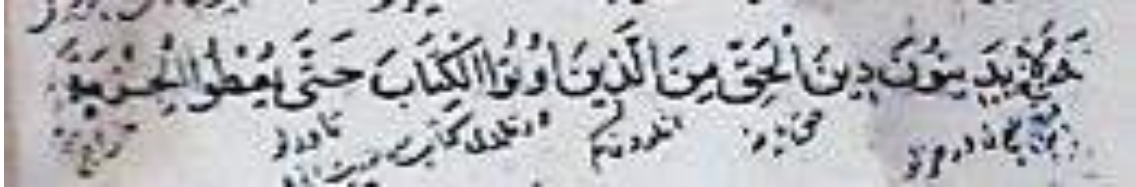


lâ yu/minûne bi(A)llâhi velâ bilyevmi-l-âhiri velâ yuharrimûne mâ harrama(A)llâhu verasûluhu

Kendilerine kitap verilenlerden Allah'a ve ahiret gününe iman etmeyen, Allah'ın ve Resûlünün

İnanmazlar Tañrı'ya ne dağı şöñrağı güne dağı harām eylemezler anı kim harām eyledi Tañrı dağı yalavacı

3.

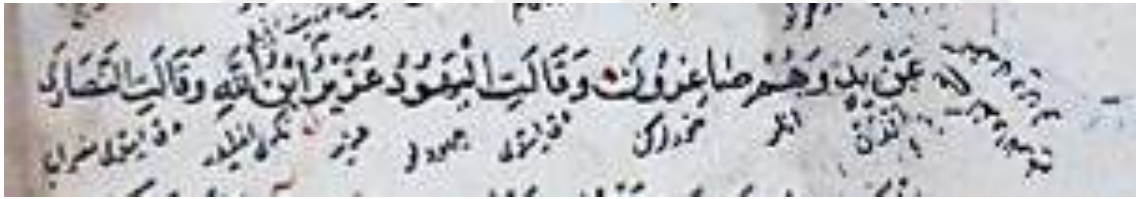


velâ yedînûne dîne-lhakkî mine-lleżîne ûtû-lkitâbe hattâ yu'tû-lcizyete

haram kıldığını haram saymayan ve hak din İslâm'ı din edinmeyen kimselerle, küçülerek (boyun eğerek) kendi elleriyle cizyeyi

Dağı boyun virmezler haqq dîne anlardan kim virinildi kitâb ya 'nî Tevrît İncîl tâ vireler harâc

4.

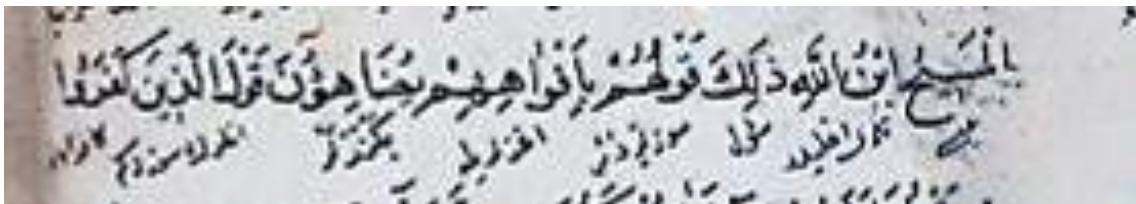


'an yedin vehum sâgirûn(e) Vekâleti-lyehûdu 'uzeyrun-ibnu(A)llâhi vekâleti-nnasârâ-lmesî

verinceye kadar. Yahudiler, "Üzeyr, Allah'ın oğludur" dediler. Hristiyanlar ise,

Elden anlar horlarken dağı eyitdi Yahūdlar 'Üzeyir Tañrı oğludur dağı eyitdi Naşrânî'ye ya 'nî kendü elleriyle getürdi vireler

5.



u-bnu(A)llâh(i) zâlîke kavluhum bi-efvâhihim yudâhi-ûne kavle-lleżîne keferû

“İsa Mesih, Allah’ın oğludur” dediler. Bu, onların ağızlarıyla söyledikleri (gerçeği yansıtmayan) sözleridir. Onların bu sözleri daha önce inkâr etmiş kimselerin

İsâ Tañrı oğludur şol sözleridir ağızlarıyla beñzerler anlaruñ sözle kim kâfir oldu

6.

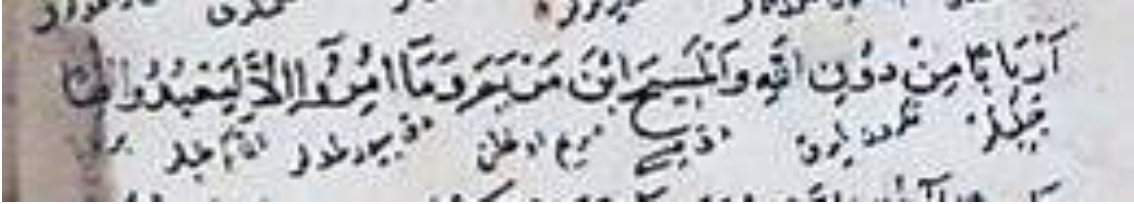


min kabl(u) kâtelehumu(A)llâh(u) ennâ yu/fekûn(e) İttehazû ahbârahum veruhbânehum

söylediklerine benziyor. Allah, onları kahretsin. Nasıl da haktan çevriliyorlar! (Yahudiler) Allah’ı bırakıp, hahamlarını; (hıristiyanlar ise) rahiplerini

İleriüden depelesün anları Tañrı nite döndürinürler dutdılar

7.

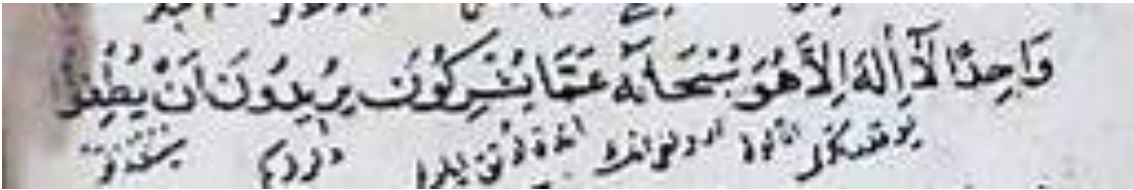


erbâben min dûni(A)llâhi velmesîha-bne meryeme vemâ umirû illâ liya’budû ilâhen

ve Meryem oğlu Mesih’i rab edindiler. Oysa, bunlar da ancak, bir olan Allah’a ibadet etmekle emrolunmuşlardır.

Çalablar Tañrı’dan ayruğ dağı İsâ Meryem oğlu dağı buyrulmadı illâ kim taparlar bir Tañrı’ya

8.

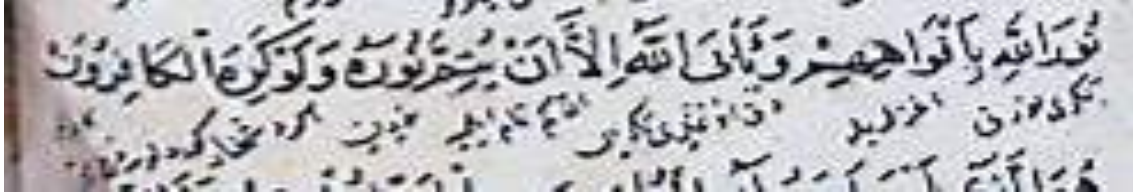


vâhidâ(en) lâ ilâhe illâ hu(ve) subhânehu ‘ammâ yuşrikûn(e) Yurîdûne en yutfi

O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. O, onların ortak koştukları her şeyden uzaktır. Söndürmek istiyorlar

Yokdur Tañrı illâ ol aruluğı anuñ andan ortak eylerler dilerler kim söyündürler

9.

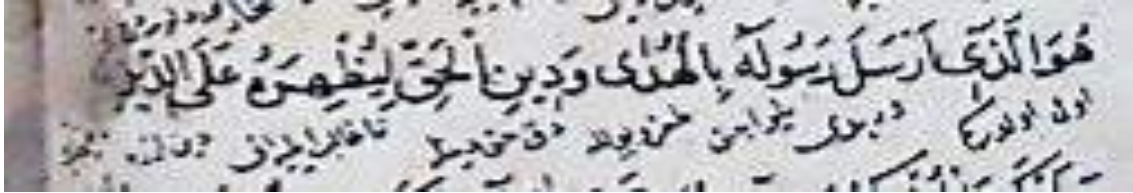


û nûra(A)llâhi bi-efvâhihim veye/ba(A)llâhu illâ en yutimme nûrahu velev kerihe-lkâfirûn(e)

Allah'ın nurunu ağızlarıyla. Oysa kâfirler hoşlanmasalar da Allah, nurunu tamamlamaktan başka bir şeye razı olmaz.

Tañrı nûrını ağızlarıyla dağı onamadı Tañrı illâ kim tamâm eyleye nûrını eger düşhâr gördilerse dağı kâfirler

10.

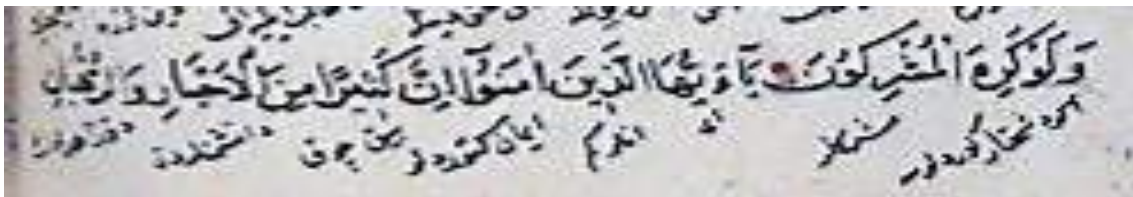


Huve-lleżî ersele rasûlehu bilhudâ vedîni-lhakkî liyuzhirahu 'alâ-ddîni kullihî

O, dinini, bütün dinlere üstün kılmak için, peygamberini hidayetle ve hak dinle gönderendir.

Ol oldur kim viribidi yalavacın toğru yolla dağı haqq dînle tâ gâlib eyleye anı dîn üzre dükelini

11.



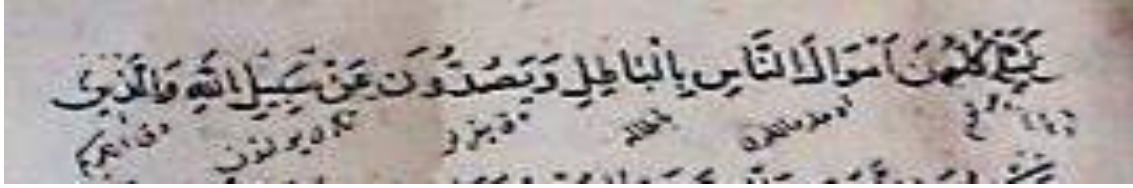
velev kerihe-lmuşrikûn(e) Yâ eyyuhâ-lleżîne âmenû inne keşîran mine-l-ehbâri ve-rruhbâni

Allah'a ortak koşanlar hoşlanmasalar bile, Ey iman edenler! Hahamlardan ve rahiplerden birçoğu

Eger düşhâr gördilerse müşrikler ey anlar kim ĩmān getürdiler bayık çok danışmanlardan daķı zāhidlerũn

(329) [102a] TEVBE 34

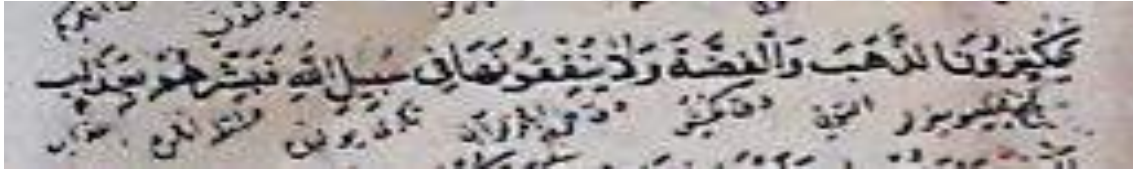
1.



leye/kulüne emvāle-nnāsi bilbâtili veyasuddüne ‘an sebīli(A)llāh(i) velleżine
insanların mallarını haksız yollarla yiyorlar ve Allah’ın yolundan alıkoyuyorlar.

Yirler ādemler mällarin bâṭilla daķı yıǵarlar Tañrı yolundan daķı anlar kim

2.

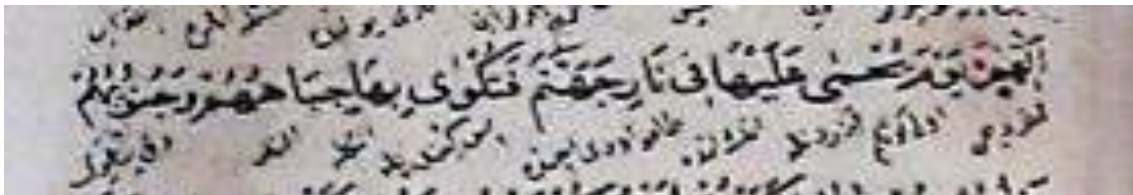


yeknizũne-żzechebe velfiddate velâ yunfikũnehâ fi sebīli(A)llāhi febeşşirhum bi’azâbin

Altın ve gümüşü biriktirip gizleyerek onları Allah yolunda harcamayanları elem dolu bir azapla müjdele.

Genc eyleyü yıǵarlar altunı daķı gümüşi daķı harc eylemezler anı Tañrı yolında muştula anlara ‘azābı

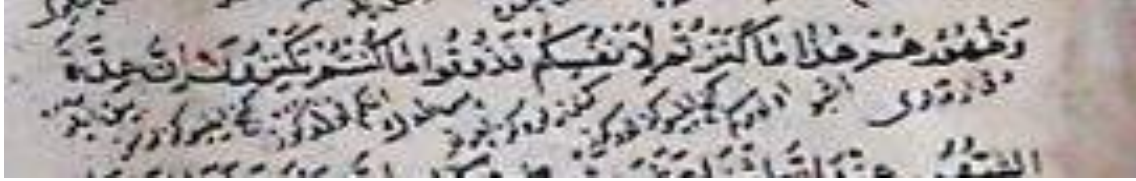
3.



elîm(in). Yevme yuhmâ ‘aleyhâ fi nâri cehenneme fetukvâ bihâ cibâhuhum vecunûbuhum
O gün bunlar cehennem ateşinde kızdırılacak da onların alınları, böğürleri

*Ağrıdıcı ol gün kim kızardınıla anuñ üzre tamu odi içinde pes göyündirinile anuñla alınlar
dağı yanları*

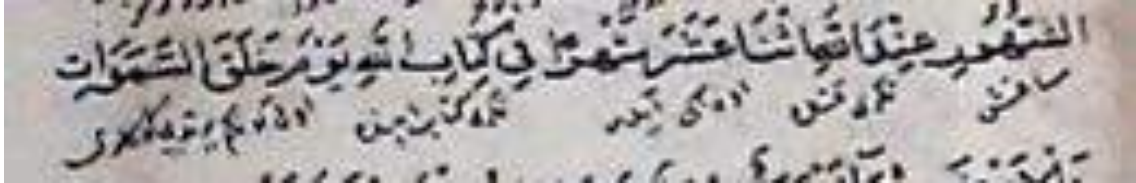
4.



vezuhûruhum hâzâ mâ keneztum li-enfusikum feżûkû mâ kuntum teknizûn(e) İnne ‘iddete
ve sırtları bunlarla dağlanacak ve, “İşte bu, kendiniz için biriktirip sakladığınız şeylerdir.
Haydi tadın bakalım, biriktirip sakladıklarınızı!” denilecek. Şüphesiz ayların sayısı

*Dağı arkalari uşbu oldılar kim genc eyleyü gizlerdüñüz kendüzlerüñüz içinde pes şaduñ anı
kim olduñuz genc eyleyü gizlersiz bayıķ aylar*

5.

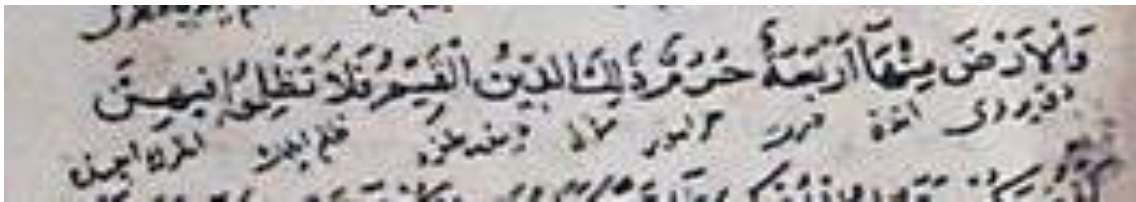


-şşuhûri ‘inda(A)llâhi isnâ ‘aşera şehran fi kitâbi(A)llâhi yevme haleka-ssemâvâti

Allah’ın gökleri ve yeri yarattığı günkü yazısında, Allah katında on ikidir.

Sağışı Tañrı katında on iki aydur Tañrı kitâb içinde ol gün kim yaradı gökleri

6.

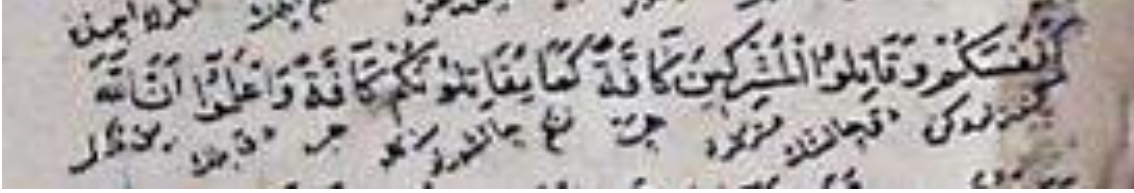


vel-arda minhâ erbe’atun hurum(un) erbe’atun hurum(un) zâlîke-ddînu-lkayyim(u) felâ
tazlimû fihinne

Bunlardan dördü haram aylardır. İşte bu, Allah'ın dosdoğru kanunudur.

Dağı yirleri andan dört harâmdur şol dîndür toğru zulm eylemeñ anlaruñ içinde

7.

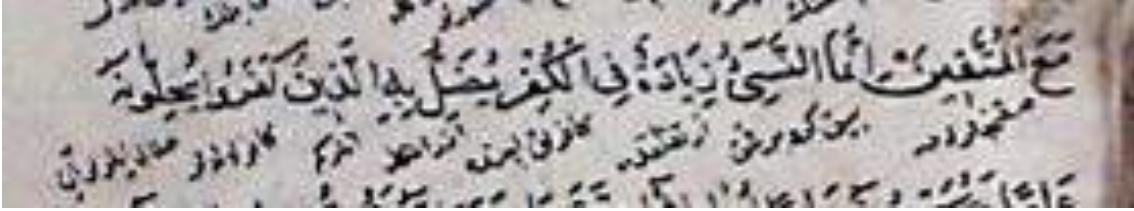


enfusekum ve kâtilû-lmuşrikîne kâffeten kemâ yukâtilûnekum kâffe(ten) va'lemû enna(A)llâhe

Öyleyse o aylarda kendinize zulmetmeyin. Fakat Allah'a ortak koşanlar sizinle nasıl topyekûn savaşıyorlarsa, siz de onlarla topyekûn savaşın. Bilin ki Allah, kendine karşı gelmekten

Kendüzlerüñüze dağı çalısuñ müşriklerle hep nitekim çalışurlar sizüñle hep dağı bilüñ bayık Tañrı

8.

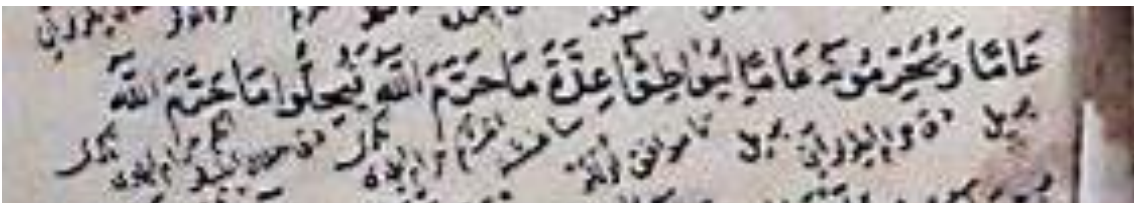


me'a-lmuttekîn(e) İnnemâ-nnesî-u ziyâdetun fi-lkufr(i) yudallu bihi-lleżîne keferû yuhillûnehu

sakınanlarla beraberdir. Haram ayları ertelemek, ancak inkârda daha da ileri gitmektir ki bununla inkâr edenler saptırılır. Allah'ın haram kıldığı ayların sayısına uygun getirip böylece

Şakıncılardur bayık gerü bırakmaq ortaklıkdur kâfirlik içinde azar anuñla anlar kim kâfir oldılar helâl eylerler anı

9.

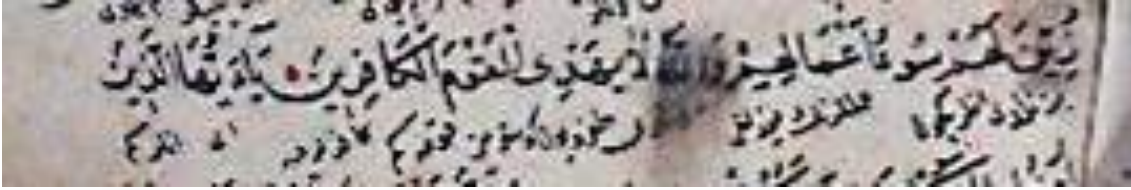


‘âmen veyuharrimûnehu ‘âmen liyuvâti-û ‘iddete mâ harrama(A)llâhu feyuhillû mâ harrama(A)llâh(u)^(c)

Allah’ın haram kıldığını helâl kılmak için haram ayı bir yıl helâl, bir yıl haram sayıyorlar.

Bir yıl dağı harâm eylerler anı bir yıl tâ muvafîk olalar sağışına anuñ kim harâm eyledi Tañrı dağı helâl eyleyeler anı kim harâm oldu Tañrı

10.

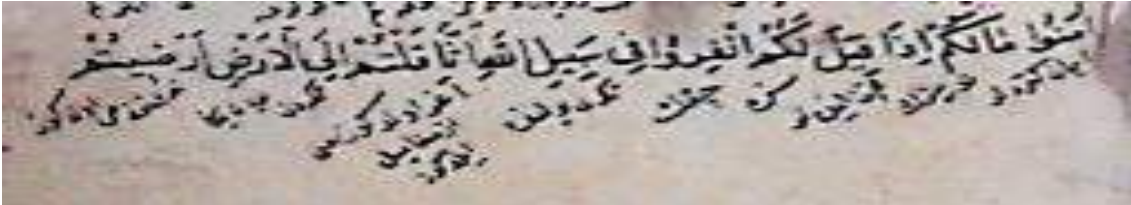


zuyyine lehum sû-u a’ mâlihîm va(A)llâhu lâ yehdî-**lkavme-**lkâfirîn**(e)** Yâ eyyuhâ-llezhîne

Onların bu çirkin işleri, kendilerine süslenip güzel gösterildi. Allah, inkârcı toplumu doğru yola iletmez. Ey iman edenler!

Bizenildi anlaruñçün ‘amelleriniñ yavuzluğu dağı Tañrı toğru yol göstermez kavme kim kâfirlerdür ey anlar kim

11.



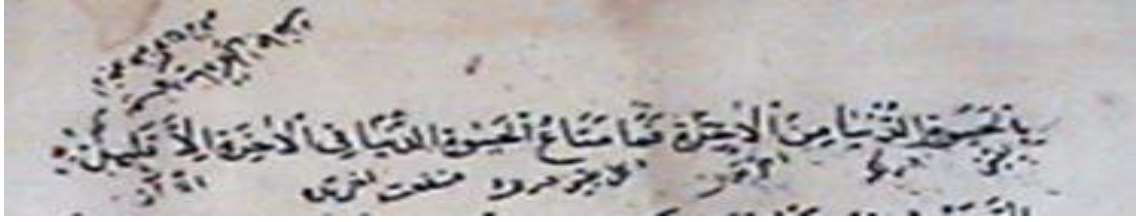
âmenû mâ lekum izâ **kîle lekumu-nfirû fi sebîli(A)llâhi-ssâkaltum ilâ-l-ard(i)** eradîtum

Ne oldunuz ki, size “Allah yolunda sefere çıkın” denilince, yere çakılıp kaldınız. Yoksa ahiretten vazgeçip dünya hayatını mı seçtiniz?

İmân getürdiler nedür sizüñ kaçan eyideler size çikuñ Tañrı yolunda ağır olduñuz ya ‘nî azmağa meyl eyledüñüz Tañrı ‘dan yirden yaña hoşnûd mı olduñuz

(330) [102b] TEVBE 38

1.

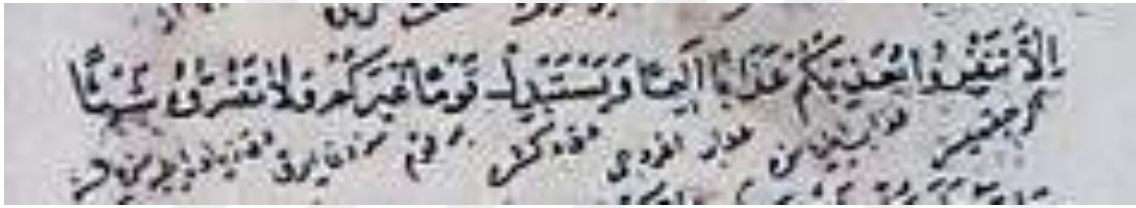


billhayâti-ddunyâ mine-l-âhira(ti) femâ metâ`u-lhayâti-ddunyâ fi-l-âhirati illâ kalîl(un)

Oysa ahirete göre dünya hayatının yararı, pek az bir şeydir.

Yağın dirliğine âhiretten değil yakın dirlik menfa'at âhiretde illâ az ya'nî dünyâ dükeli uçmağın az çoğuna göre azdur

2.

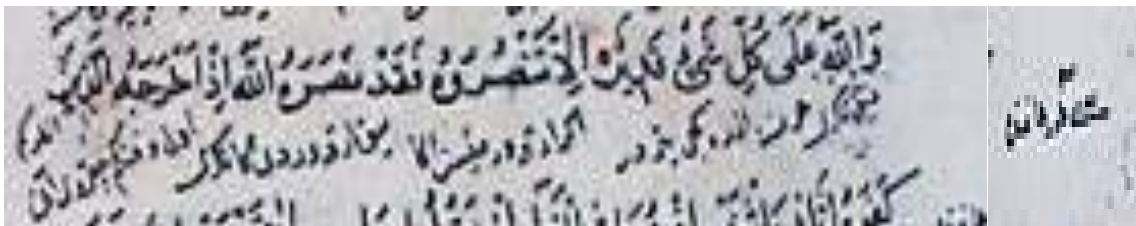


İllâ tenfirû yu`azzîbkum `azâben elîmen veyestebdil kavmen gayrakum velâ tedurrûhu şey-â(en)

Eğer Allah, yolunda sefere çıkmazsanız, sizi elem dolu bir azap ile cezalandırır ve yerinize sizden başka bir toplum getirir. Siz ise O'na hiçbir

Eger çıkmayasız `azâb eyleye size `azâb uğradıcı dağı degüşüre bir kavm sizden ayruğ dağı ziyâde eylemeye size nesne

3.

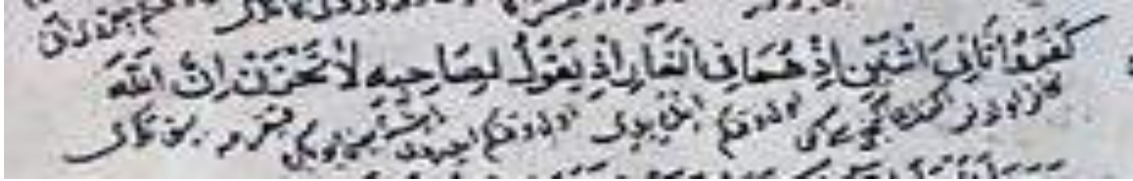


va(A)llâhu `alâ kulli şey-in kadîr(un) İllâ tensurûhu fekad nasarahu(A)llâhu iz âhracehu-llezîne

zarar veremezsiniz. Allah, her şeye hakkıyla gücü yetendir. Eğer siz ona (Peygamber'e) yardım etmezseniz, (biliyorsunuz ki) inkâr edenler onu iki kişiden biri olarak (Mekke'den) çıkardıkları zaman,

Dağı Tañrı her nesne üzre güci yiterdür eger arka virmeyesiz aña bayıķ arka virdi aña Tañrı ol vaķt kim çıkardı anı anlar kim ya 'nī Tūr Tağı'nda

4.



keferû şâniye-şneyni iz humâ fi-lğârî iz yekûlu lisâhibihi lâ tahzen inna(A)llâhe

ona bizzat Allah yardım etmişti. Hani onlar mağarada bulunuyorlardı. Hani o arkadaşına, “Üzülme, çünkü Allah bizimle beraber” diyordu.

Kâfir oldılar ikiniñ ikincisi iken ol vaķt kim eyideydi ol vaķt kim eyidürdi işine ya 'nī Ebübekir'e kayğurma bayıķ Tañrı

5.

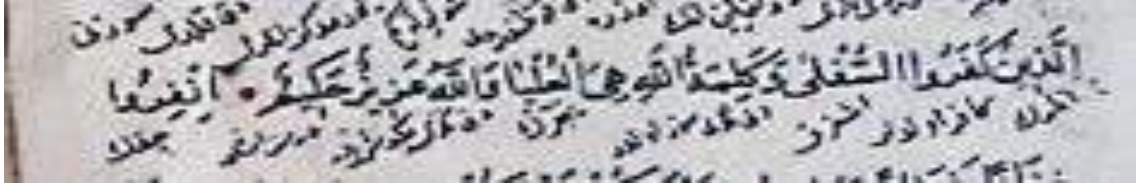


me'anâ feenzela(A)llâhu sekînetehu 'aleyhi veeyyedeğu bicunûdin lem teravhâ vece'ale kelimete

Allah da onun üzerine güven duygusu ve huzur indirmiş, sizin kendilerini görmediğiniz birtakım ordularla onu desteklemiş, böylece inkâr edenlerin sözünü

Bizümledür pes indürdi Tañrı dölenmegini anuñ üzre dağı kuvvetlendürdi süleriyle kim görmediñüz anları dağı kılmadı sözini

6.

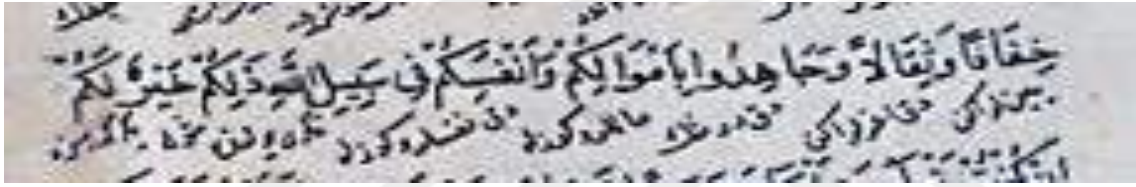


-lleżine keferû-ssuflâ vekelimetu(A)llâhi hiye-l'ulyâ va(A)llâhu 'azîzun *hakîm(un)* İnfirû

alçaltmıştı. Allah'ın sözü ise en yücedir. Allah, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir. Sefere çıkın

Anlaruñ kâfir oldılar aşağıarak dağı Tañrı söz oldur yücerek dağı Tañrı beñdeşsizdür dürüst işlü çıkuñ

7.

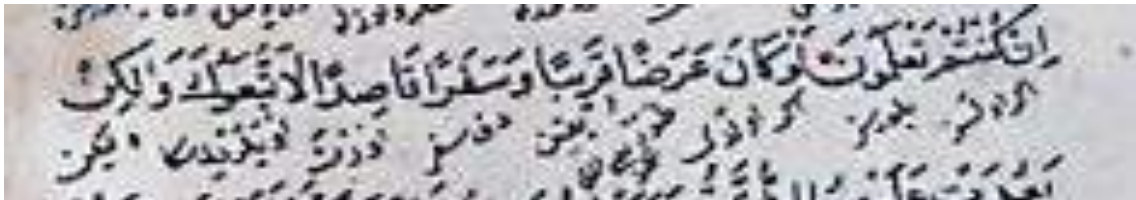


hifâfen vesikâlen vecâhidû bi-embâlikum veenfusikum fî sebîli(A)llâh(i) zâlikum hayrun lekum

Gerek yaya olarak, gerek binek üzerinde Allah yolunda. Mallarınızla, canlarınızla Allah yolunda cihad edin. Bu sizin için daha hayırlıdır

Yeynülü iken dağı ağırlu iken dağı dürüşüñ mâllaruñuzla dağı nefsleruñüzle Tañrı yolunda şol yegrekdür size

8.

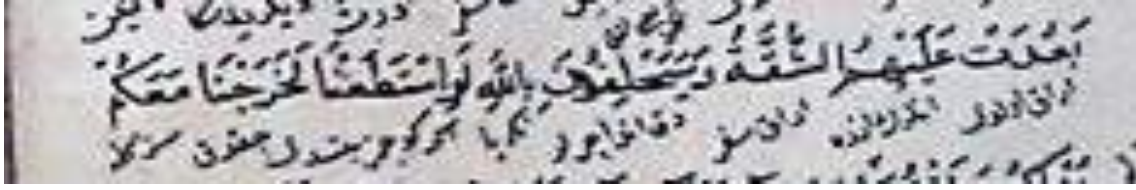


in kuntum ta'lemûn(e) Lev kâne 'aradan karîben veseferan kâsiden lettebe'ûke velâkin

Eğer bilirsiniz. Eğer yakın bir dünya menfaati ve kolay bir yolculuk olsaydı, (sefere katılmayan münafıklar da) mutlaka sana uyarlardı. Fakat

Eger olasız bilür siz eger oldı tavar ya 'nī yılkı ... yakın dağı sefer orta uyalardı saña velīkin

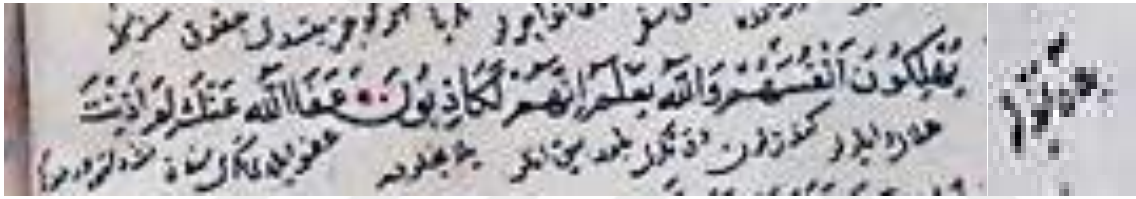
9.



be'udet 'aleyhimu-şşukka(tu) veseyahlifüne bi(A)llâhi levi-steta'nâ leharacnâ me'akum meşakkatli yol, onlara uzak geldi. Gerçi onlar, "Eğer gücümüz yetseydi, elbette sizinle beraber çıkardık" diye Allah'a yemin edeceklerdir.

Irak oldı anlaruñ üzre ırak sefer dağı and içerler Tañrı'ya eger gücümüz yitdi çıkduğ siziñle

10.

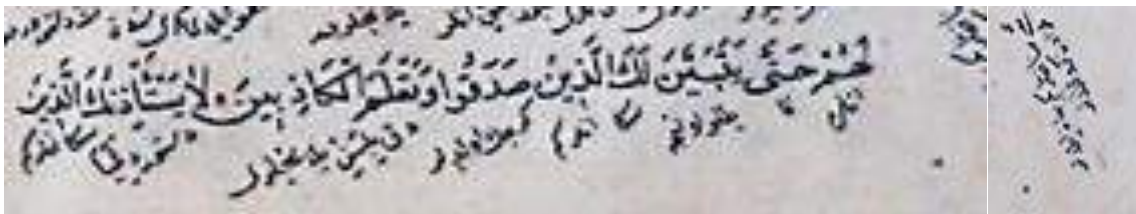


yuhlikûne enfusehum va(A)llâhu ya'lemu innehum lekâzibûn(e) 'Afa(A)llâhu 'anke lime ezinte

Onlar kendilerini helâke sürüklüyorlar. Allah, biliyor ki onlar kesinlikle yalancıdır. Allah, seni affetsin!

Helâk eylerler kendüzlerin dağı Tañrı bilür bayık anlar yalancılardur 'afv eyledi Tañrı senden nişe destür virmedük yalan andıla

11.



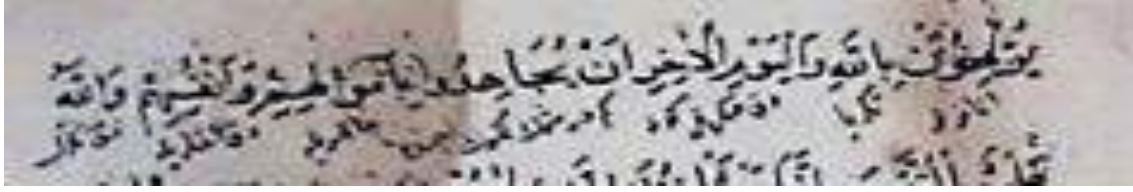
lehum hattâ yetebeyyene leke-lleżine sadekû veta'leme-lkâzibîn(e) Lâ yeste/zinuke-lleżine

Doğru söyleyenler sana iyice belli olup, yalancıları bilinceye kadar beklemeden niçin onlara izin verdin? Senden izin istemezler

Anlara t̄a bellū olunca saña anlar kim girçek oldılar daķı bilesin yalancuları destūr dilemeye saña anlar kim ya 'nī münāfıķlar bahāne eylediler ğazādan gerū kıldılar

(330) [103a] TEVBE 44

1.



yu/minūne bi(A)llāhi velyevmi-l-âhiri en yucâhidû bi-embvâlihîm veenfusihîm va(A)llâhu

Allah'a ve âhîret gününe iman edenler, mallarıyla ve canlarıyla cihad etmekten geri kalmak için. Allah, buyruğuna karşı gelmekten

İnanurlar Tañrı'ya daķı soñrağı güne kim dürişmekligüñ içinde mällarıyla daķı nefsleriyle daķı Tañrı

2.

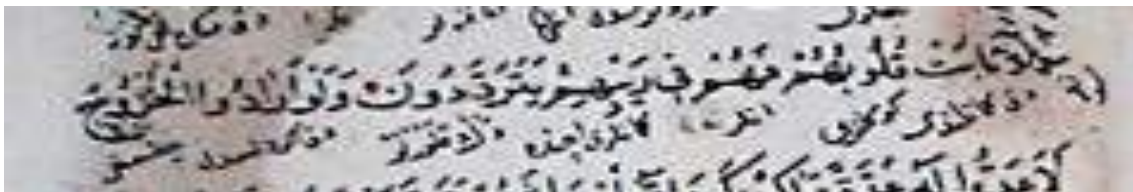


'alîmun bilmuttekin(e) İnnemâ yeste/zinuke-lleżîne lâ yu/minūne bi(A)llāhi velyevmi-l-âhiri

sakınanları çok iyi bilir. Ancak senden izin isterler Allah'a ve ahiret gününe inanmayan,

Bilicidür şakıncıları bayıķ destūr diler senden anlar kim inanmazlar Tañrı'ya daķı soñrağı güne

3.

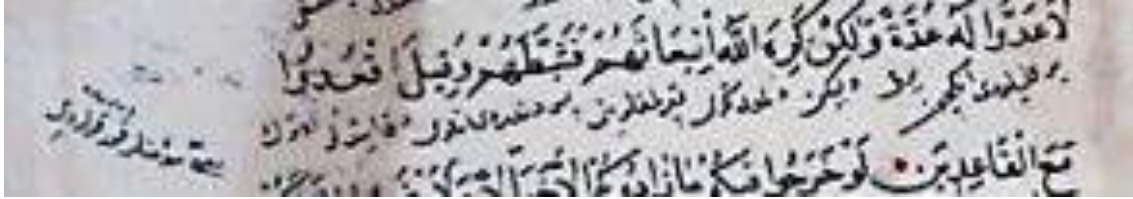


vertâbet kulûbuhum fehum fî raybihîm yeteraddedûn(e) Velev erâdû-lhurûce

kalpleri şüpheye düşüp kendileri de o şüphelerinin içinde bocalayan kimseler. Onlar eğer savaşa çıkmak isteselerdi

Dağı gümānlandı göñülleri anlar gümānları içinde dek kalurlar dağı eger dilededi çıkmağı

4.



lee'addû lehu 'uddeten velâkin kerih(A)llâhu-nbi'âshehum feşebbetahum vekîle-k'udû

elbette bunun için bir hazırlık yaparlardı. Fakat Allah onların harekete geçmelerini istemedi de onları geri bıraktı ve onlara, “Oturun,

Yaraklayalardı anuñ-çün yarağ velîkin dilemedi Tañrı kayırılmağlarını pes döndürdi anları dağı eyitdiler oturuñ ya 'nî mü'mînler kırkçarlardı

5.

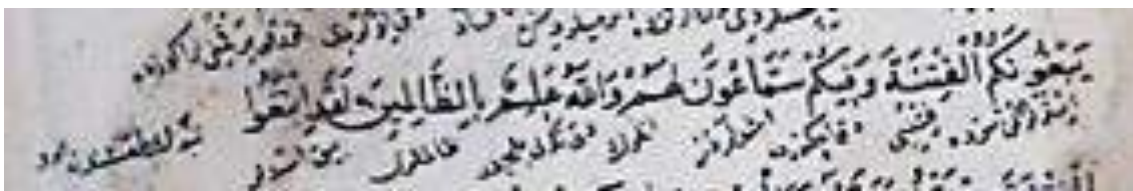


me'a-İkâ'idîn(e). Lev hâracû fikum mâ zâdûkum illâ habâlen veleevda'u hîlâlekum

oturan âcizlerle beraber” denildi. Eğer onlar da sizin içinizde (sefere) çıksalardı, size bozgunculuktan başka bir katkıları olmayacak ve sizi fitneye düşürmek için aranızda

Oturıcılarla eger çıksalardı siziiñ arañuzda arturmayalardı size illâ fesâd dağı ivelerdi kırku bırağmağı arañuzda

6.

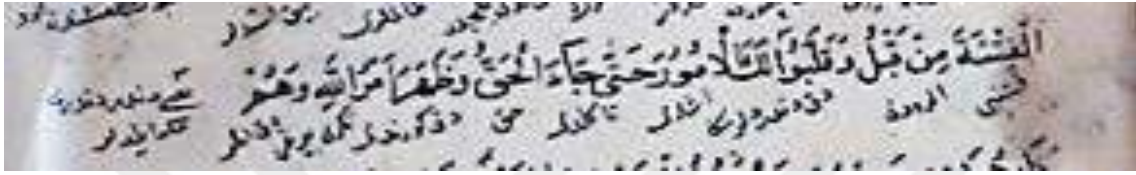


yebgûnekumu-lfitnete vefikum semmâ'üne lehum va(A)llâhu 'alîmun bi-zzâlimîn(e)
Lekadi-bteğavû

koşuşturacaklardı. Aranızda onları dinleyecek kişiler de vardı. Allah, zalimleri hakkıyla bilendir. Andolsun, istemişler

İsterlerken sizde fitneyi dağı içiñüzde işidelerdür anlaruñ dağı Tañrı bilicidür zâlimleri bayık istediler ... ilerü

7.

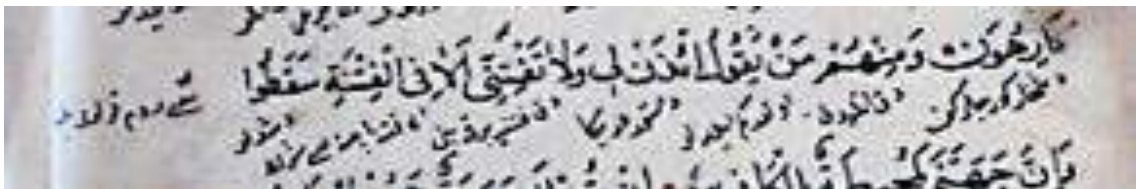


-lfitnete min kablu vekallebû leke-l-umûra hattâ câe-lhakku vezahera emru(A)llâhi vehum

bunlar daha önce de fitne çıkarmak ve sana karşı türlü türlü işler çevirmişlerdi. Nihayet hak geldi. Allah'ın dini galip geldi,

Fitneyi ilerüden dağı döndürdiler saña işleri tâ geldi haqq dağı görindi Tañrı buyruğı dağı anlar ya 'nî döndür döndüri mekr eylediler

8.

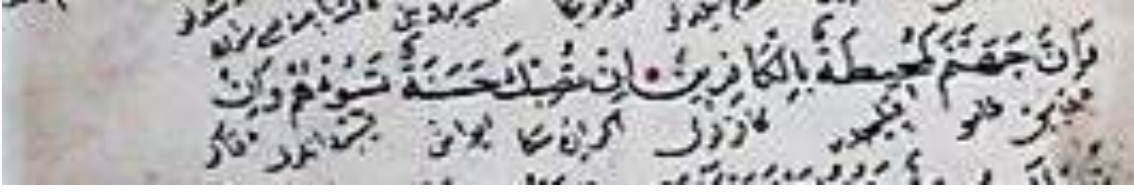


kârihûn(e) Veminhum men yekûlu-/zen lî velâ teftinnî elâ fi-lfitneti sekatû

onlar istemedikleri hâlde. Onlardan “Bana izin ver, beni fitneye (isyana) sevk etme” diyen de vardır. Bilesiniz ki onlar (böyle diyerek) fitnenin ta içine düştüler.

Düşhâr görücilerken dağı anlardan oldur kim eyidürler destür virmege dağı fitneye bırakma beni ey fitne içine ya 'nî şirk düşdiler ya 'nî rûm kızlarıyla

9.

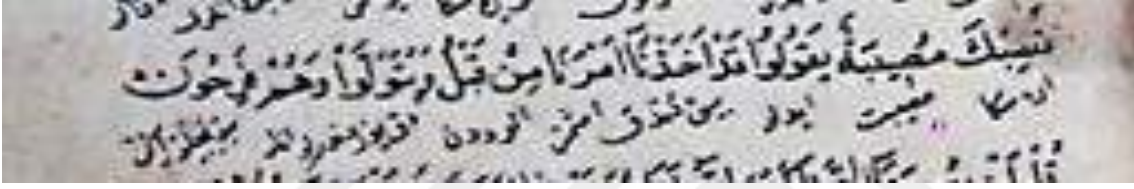


ve-inne cehenneme lemu/hîtatun bilkâfirîn(e) İn tusibke hasenetun tesu/hum ve-in

Şüphesiz ki cehennem, kâfirleri elbette kuşatacaktır. Sana bir iyilik gelirse, bu onları üzer. Eğer

Dağı bayık tamu kaplayıcıdır kâfirleri eger ire saña eyü iş kayırda anları dağı eger

10.

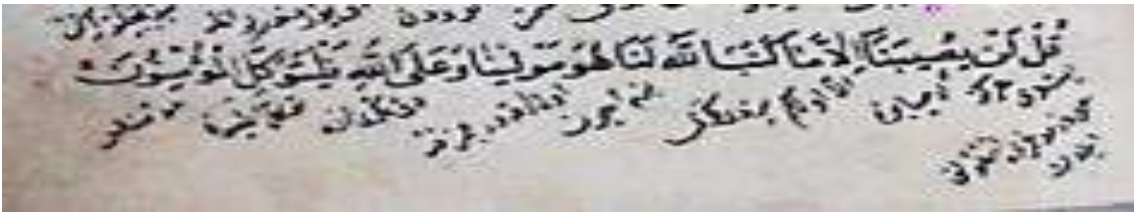


tusibke musîbetun yekûlû kad ehaznâ emranâ min kablu veyetevellev vehum feri/hûn(e)

başına bir musîbet gelirse, “Biz tedbirimizi önceden almıştık” derler ve sevinerek dönüp giderler.

İre saña muşibet eyideler bayık dutduk işümüz ilerüden dağı yüz döndüreler anlar seviniciler iken

11.



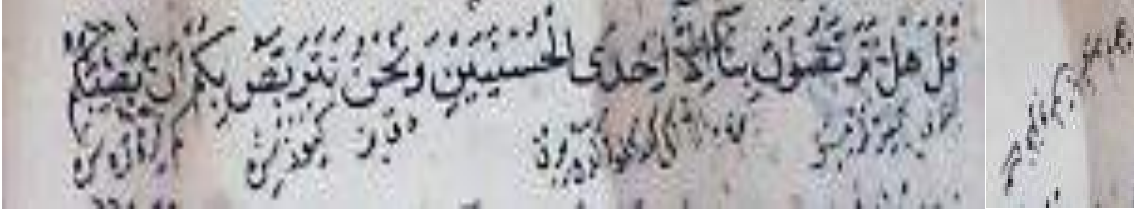
Kul len yusîbenâ illâ mâ keteba(A)llâhu lenâ huve mevlânâ ve'ala(A)llâhi felyetevekkeli-lmu/minûn(e)

De ki: “Bizim başımıza ancak, Allah’ın bizim için yazdığı şeyler gelir. O, bizim yardımcımızdır. Öyleyse mü’minler, yalnız Allah’a güvensinler.”

*Eyitdi hergiz irmeye bize illâ ol kim yüz döndi Tañrı bizüm için ol arka virmezdir dağı Tañrı
üzre tevekkül eylesün mü 'mînler ya 'nî varmadığımızda uşluluk eyledük*

(331) [103b] TEVBE 52

1.

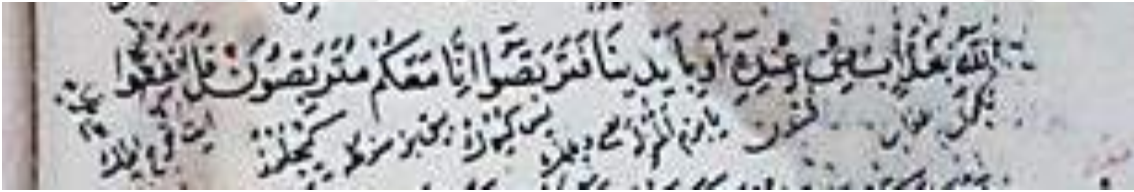


Kul hel terabbesûne binâ illâ ihdâ-ihusneyeyn(i) venahnu neterabbesu bikum en yusîbekumu

De ki: “Bizim için siz, (şehitlik veya zafer olmak üzere) ancak iki güzellikten birini bekleyebilirsiniz. Biz de, Allah’ın kendi katından veya bizim ellerimizle size ulaştıracağı

*Eyitdi gizler misiz bize illâ iki görklürekden birini ya 'nî ʔoĝru başarır olmağ dağı biz küyerüz
size kim irüre size*

2.



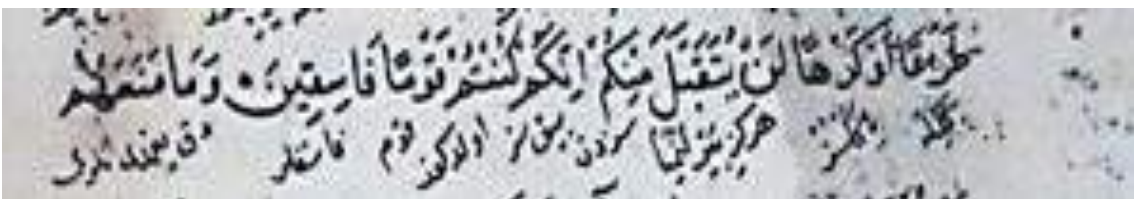
(A)llâhu bi'azâbin min 'indihi ev bi-eydînâ feterabbesû innâ me'akum muterabbisûn(e) Kul enfikû

bir azabı bekliyoruz. Haydi bekleyedurun. Şüphesiz biz de sizinle birlikte beklemekteyiz.”

Yine de ki: harcayın

*Tañrı 'azâb katından yâ bizüm elümüzle ya 'nî dilemek pes küyüñ bayığ biz sizünle küyicilerüz
eyit ģarc eylemeñ ya 'nî ģarrâya*

3.

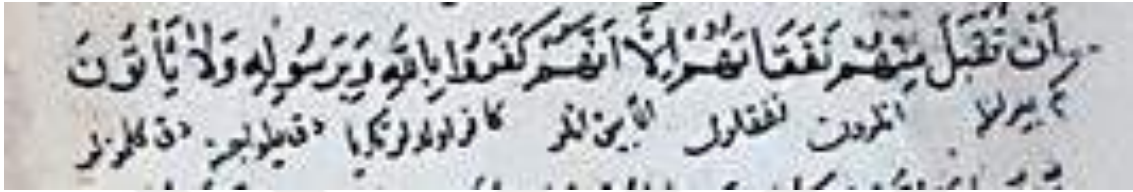


tav'an ev kerhen len yutekabbele mincum innecum kuncum kavmen fâsikîn(e) Vemâ mene'ahum

“İster gönüllü, ister gönülsüz olarak, sizden asla kabul olunmayacaktır. Çünkü siz fasık bir topluluksunuz.” Engel olmuştur,

Gönülle yâ gönülsüz hergiz buyurulunmaya sizden bayık siz olduñuz kavm fâsıklar dağı yığmadı anları

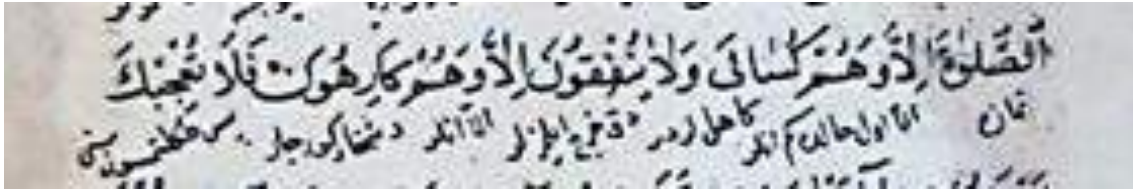
4.



en tukbele minhum nefekâtuhum illâ ennehum keferû bi(A)llâhi vebirasûlihi velâ ye/tüne-
harcamalarının kabul edilmesine, yalnızca, Allah'ı ve Resûlünü inkâr etmeleri,

Kim buyurunla anlardan nafağaları illâ bayık anlar kâfir oldılar Tañrı'ya dağı yalavacına dağı gelmezler

5.

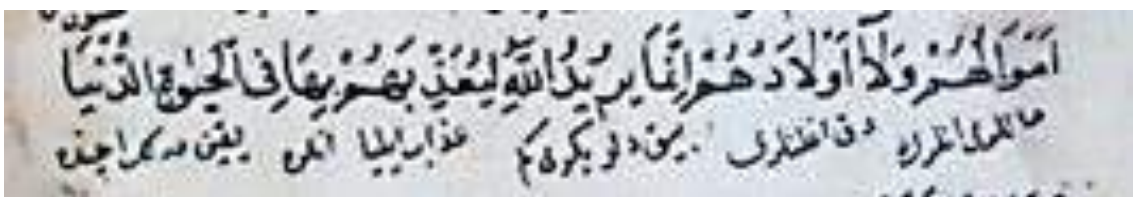


-ssalâte illâ vehum kusâlâ velâ yunfîkûne illâ vehum kârihûn(e) Felâ tu'cibke

namaza ancak üşene üşene gelmeleri ve ancak gönülsüzce harcamaları. Seni imrendirmesin,

Namâza illâ ol hâlde kim anlar kâhillerdür dağı harc eylemezler illâ anlar düşhâr görüciler pes tñlatmasun seni

6.

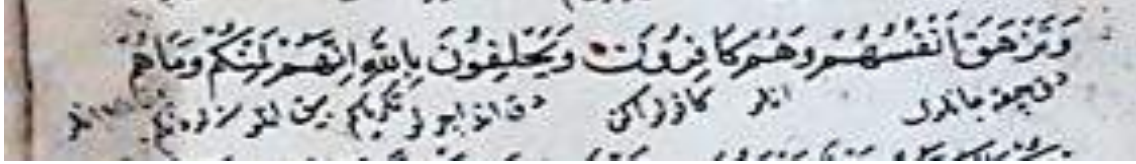


emvâluhum velâ evlâduhum innemâ yurîdu(A)llâhu liyu'azzibehum bihâ fî-lhayâti-ddunyâ

Onların malları ve çocukları. Allah, bununla ancak onlara dünya hayatında

Mâlları anlarıñ dağı oğlanları bayık diler Tañrı kim 'azâb eyleye anlara yakın dirlik içinde

7.



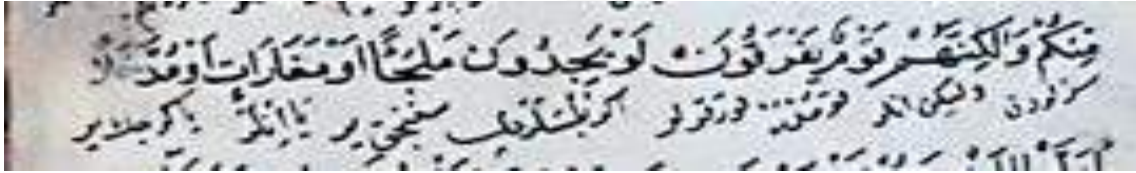
vetezheka enfusuhum vehum kâfirûn(e) Veyahlifûne bi(A)llâhi innehum leminkum vemâ hum

azap etmeyi ve canlarının kâfir olarak çıkmasını istiyor.

Kesinlikle sizden olduklarına dair Allah'a yemin ederler. Oysa onlar

Dağı çıkara cānları anlar kâfirler iken dağı and içerler Tañrı'ya kim bayık anlar sizlerden kim dağı degül anlar

8.

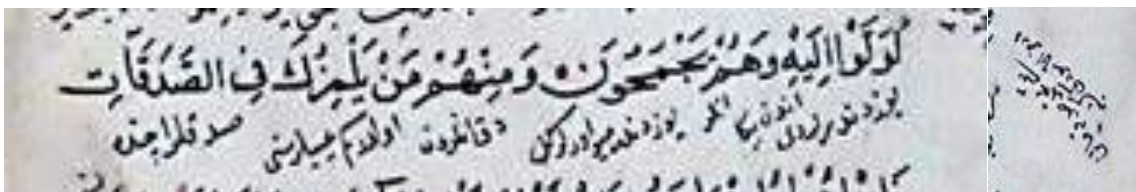


minkum velâkinnehum kavmun yefrakûn(e) Lev yecidûne melceen ev meğârâtin ev muddehalen

sizden değillerdir. Fakat onlar korkudan ödleri patlayan bir topluluktur. Eğer sığınacak bir yer veya (gizlenecek) mağaralar yahut girilecek bir delik bulsalar,ı,

Sizlerden velîkin anlar kavmdür qorqarlar eger bulsalarđ şıgınacaq yir yâ inler yâ girecek yir

9.

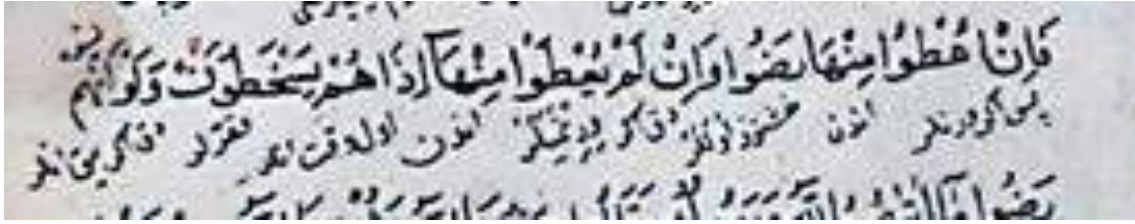


levellev ileyhi vehum yecmehûn(e) Veminhum men yelmizuke fî assadekâti

hemen koşarak oraya kaçarlardı. İçlerinden sadakalar konusunda sana dil uzatanlar da var.

Yüz döndürelerdi andan yaña anlar yüz döndürmeyü iverlerken dağı anlardan oldur kim 'ayblar seni şadaqalar içinde ya 'nî Muhammed şadaqa mâllarını virmez illâ sevdiği kişiye

10.

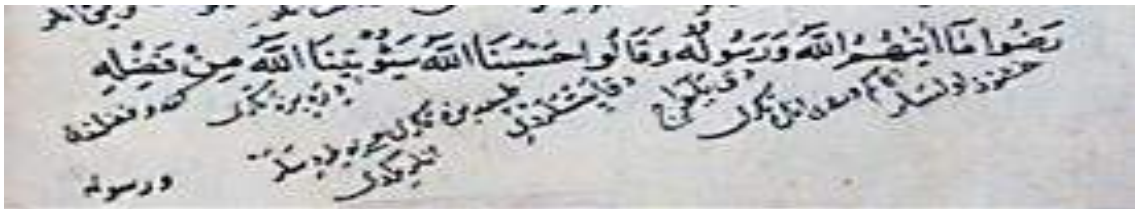


fe-in u'tû minhâ radû ve-in lem yu'tav minhâ izâ hum yeshâtûn(e)
Velev ennehum

Kendilerine ondan bir pay verilirse, hoşnut olurlar; eğer kendilerine ondan bir pay verilmezse, hemen kızarlar. Eğer onlar

Pes eger virineler andan hoşnüd olalar dağı eger virinmeyeler andan ol vaqt anlar kaçırılar dağı eger bayık anlar

11.



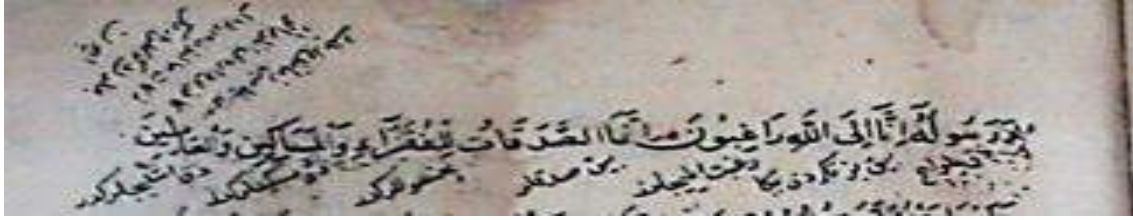
radû mâ âtâhumu(A)llâhu verasûluhu ve kâlû hasbuna(A)llâhu seyu/tîna(A)llâhu min fadlihi

Allah ve Resûlünün kendilerine verdiğiğine razı olup, “Bize Allah yeter. Lütuf ve ihsanıyla Allah ve Resûlü ileride bize yine verir.

Hoşnüd olsalar aña kim virdi anlara Tañrı dağı yalavacı dağı eyitselerdi tapdur bize Tañrı ya 'nî böyle diseler anlar... vire bize Tañrı kendü fazlından

(331) [104a] TEVBE 60

1.

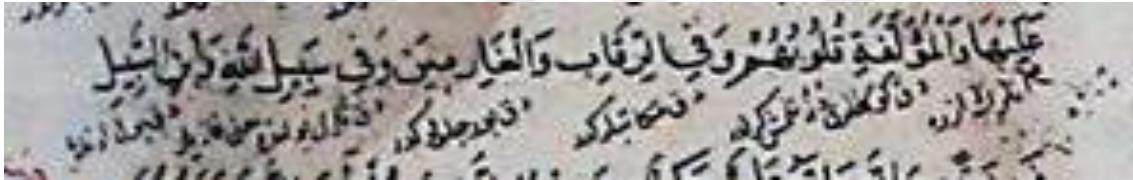


verasûluhu innâ ila(A)llâhi râgibûn(e) İnnemâ-ssadekâtu lilfukarâ-i velmesâkîni vel'âmilîne

Biz yalnız Allah'a râğbet eder (O'nun ihsanını ister)iz" deselerdi, kendileri için daha hayırlı olurdu. Sadakalar (zekâtlar), Allah'tan bir farz olarak ancak fakirler, düşkünler, zekât toplayan memurlar

Dağı yalavaç bayık biz Tañrı'dan yaña râğbet eylecilerüz bayık şadâkalar yoğşullaruñdur dağı miskinleruñdür dağı işleyicileruñdür ya 'nî peygâmbir zamânında bir bölük kâfirler vardı anlar bir ülü zekât mâlundan virürlerdi mâllaruñ gönüller dirmegi için

2.



'aleyhâ velmu-ellefeti kulûbuhum vefi-rrikâbi velgârimîne vefi sebîli(A)llâhi vebni-ssebîl(i)

kalpleri İslâm'a ısındırılacak olanlarla (özgürlüğüne kavuşturulacak) köleler, borçlular, Allah yolunda cihad edenler ve yolda kalmış yolcular içindir.

Anlaruñ üzre dağı gönülleri düzünilmüşlerledür dağı mükâtebleruñdür dağı borçlularuñdur dağı Tañrı yolunda ya 'nî gâziler dağı yol ireniñ

3.

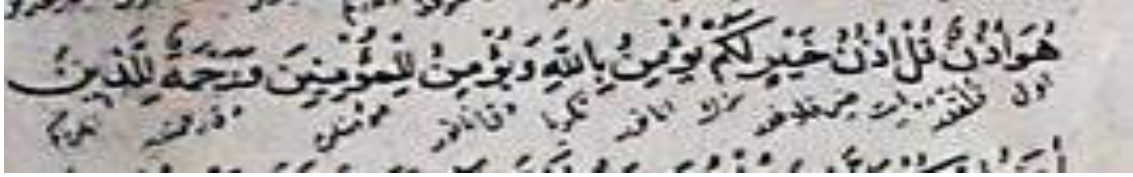


ferîdaten mina(A)llâh(i) va(A)llâhu 'alîmun hakîm(un) Veminhumu-llezüne veyekûlüne

Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. Yine onlardan peygamberi inciten ve

Farızadur Tañrı'dan dağı Tañrı bilicidür dürüst işlüdür dağı anlardan oldur kim incidür peygāmbere dağı eyidürler ya 'nī münāfıklar peygāmbereüñ gizlü sözün kāfirlere eyitdilerdi kavleşürdi andan eyidürlerdi gelevüz katında and içevüz dirler kim dimeden ol bir kulakdur anı kim eyidür söz işidür

4.

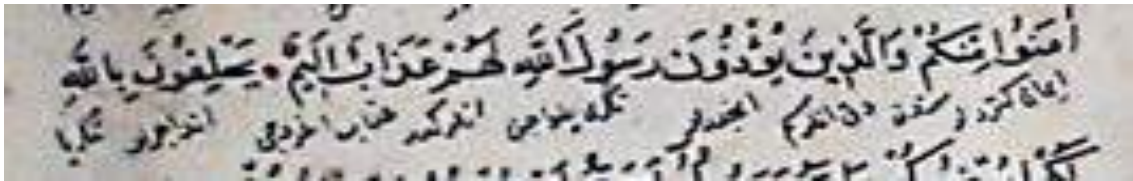


huve uzun(un) kul uzununu hayrin lekum yu/minu bi(A)llāhi veyu/minu lilmu/minîne vera/metun lillezîne

“O (her söyleneni dinleyen) bir kulaktır” diyen kimseler de vardır. De ki: “O, sizin için bir hayır kulağıdır ki Allah’a inanır, mü’minlere inanır (güvenir). İçinizden inanan kimseler için bir rahmettir.

Ol kulakdur eyit hayır kulakdur sizüñ inanur Tañrı'ya dağı inanur mü'minlere dağı rahmetdür anlara kim

5.

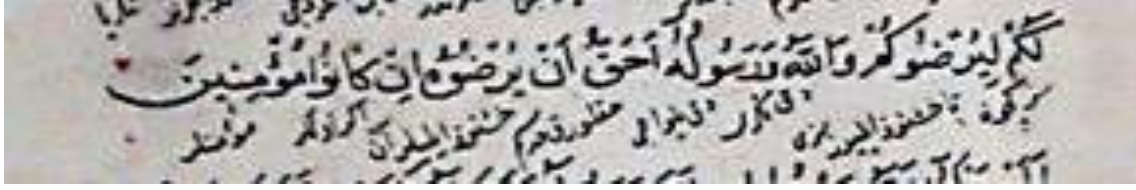


âmenû minkum vellezîne yu/züne rasûla(A)llāhi lehum ‘azâbun elîm(un) Yahlifüne bi(A)llāhi

Allah’ın Resûlünü incitenler için ise elem dolu bir azap vardır.” Allah’a yemin ederler

Īmān getürdiler sizden dağı anlar kim incidürler Tañrı yalavacın anlaruñdur ‘azāb uğradıcı and içerler Tañrı'ya

6.

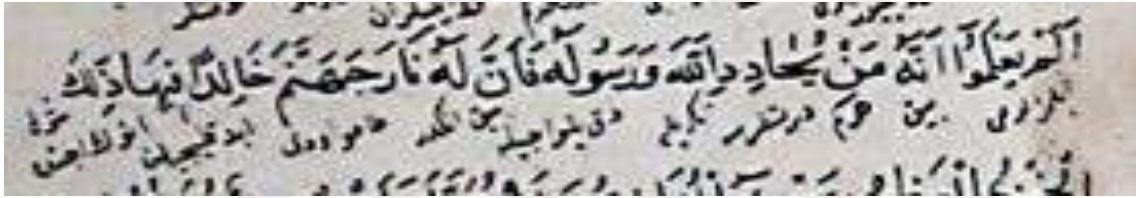


lekum liyurdûkum va(A)llâhu verasûluhu ehakku en yurdûhu in kânû mu/minîn(e)

sizi razı etmek için. Eğer gerçekten mü'min iseler (bilsinler ki), Allah ve Resûlü'nü razı etmeleri daha önceliklidir.

Sizüñ-çün tâ hoşnûd eyleyevüz sizi dağı Tañrı dağı yalavacı haqqılurağdur kim hoşnûd eyleyeler anı eger olalar mü'mînler

7.

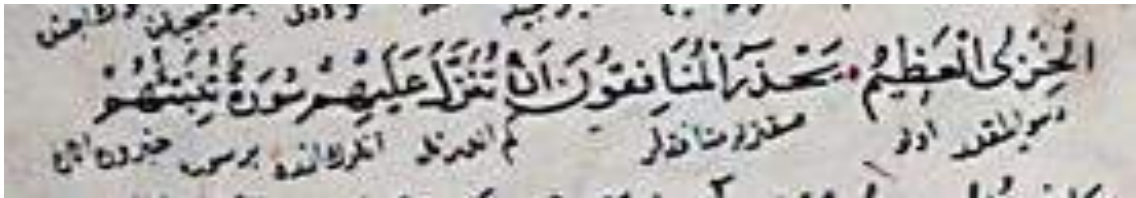


Elem ya'lemû ennehu men yuhâdidi(A)llâhe verasûlehu feenne lehu nâra cehenneme hâliden fihâ zâlike

Allah'a ve Resûlüne karşı gelen kimseye, içinde ebedî kalacağı cehennem ateşinin olduğunu bilmediler mi? İşte bu,

Bilmezler mi bayık her kim dartışursa Tañrı'yla dağı yalavacıyla bayık anuñdur tamu odı ebed qalıcılar anuñ içinde şol

8.



-l-hizyu-l'azîm(u) Yahzeru-lmunâfikûne en tunezzele 'aleyhim sûratun tunebbi-uhum

büyük bir rezilliktir. Münafıklar, kalplerinde olan şeyleri, yüzlerine karşı açıkça haber verecek bir sûrenin üzerlerine indirilmesinden çekinirler.

Rüsvâyılıkdur olur şakinurlar münâfıklar kim indürinile anlaruñ üzre bir süre haber vire anlara

9.

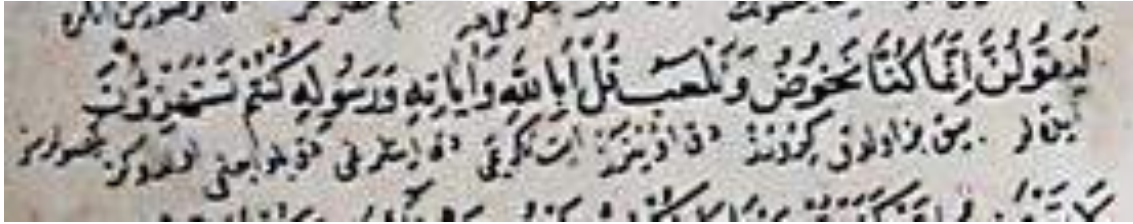


bimâ fi kulûbihim kuli-stehzi-û inna(A)llâhe muhricun mâ tahzerûn(e) Vele-in seeltehum

De ki: “Siz alay ede durun! Allah, çekindiğiniz o şeyi ortaya çıkaracaktır.” Şâyet kendilerine (niçin alay ettiklerini) sorsan,

Anı kim gönülleriindedür eyit yañşuluk bayık Tañrı çıkarıcıdur anı kim şakinur siz dağı eger şorasın anlara

10.

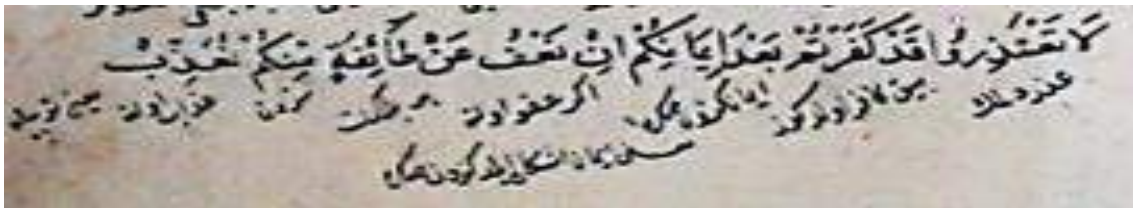


leyekûlunne innemâ kunnâ nehûdu venel’ab(u) kul ebi(A)llâhi veâyâtihî verasûlihî kuntum testehzi-ûn(e)

“Biz sadece lâfa dalmıştık ve aramızda eğleniyorduk”, derler. De ki: “Allah’la, O’nun âyetleriyle ve peygamberiyle mi eğleniyordunuz?”

Eyideler bayık biz olduğ girürüz dağı oynaruz eyit Tañrı mı dağı âyetlerini dağı yalavacını olduñuz yañşularsız

11.



Lâ ta'tezirû kad kefertum ba'de î mânikum in na'fu 'an tâ-ifetin minkum nu'azzib

Boşuna özür dilemeyin! Çünkü siz, (sözde) iman ettikten sonra küfrünüzü açığa vurdunuz. İçinizden (tövbe eden) bir zümreyi affetsek bile, diğer bir zümreye azap edeceğiz,

'özü dilemeñ bayık kâfir olduñuz îmānuñuzdan soñra ya'nî îmān āşikāre eyledüñüzden soñra eger 'afv oluna bir bölükden sizden 'azāb oluna ya'nî tevbeyle

(332) [104b] TEVBE 67

1.

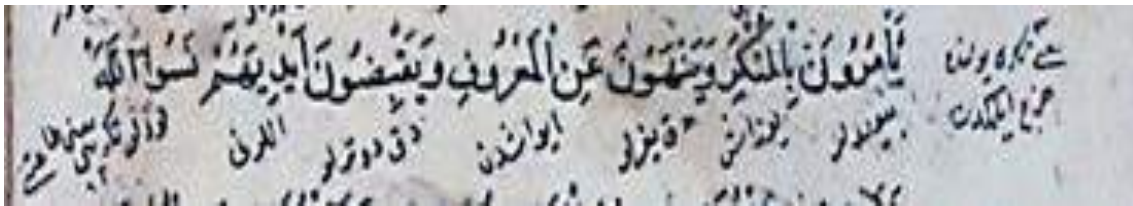


tâ-ifeten bi-ennehum kânû mucrimîn(e) Elmunâfikûne velmunâfikâtu ba'duhum min ba'd(in)

suçlarında ısrar etmeleri sebebiyle. Münafik erkekler ve münafik kadınlar birbirlerindedir (birbirlerinin benzeridir).

Bir bölük andan ötrü kim pes anlar oldılar yazuqlular münâfıklar erenler dağı münâfıklar 'avratlar birinceleri birincedendür

2.

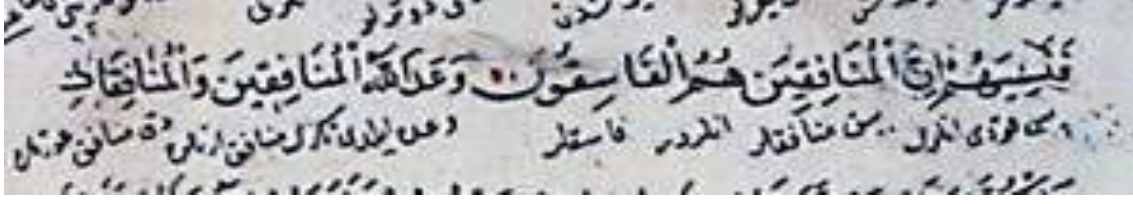


ye/murûne bilmunkeri veyenhevne 'ani-lma'rûfi veyakbidûne eydiyehum nesû(A)llâhe

Kötülüğü emredip iyiliği yasaklarlar, ellerini de sıkı tutarlar. Onlar Allah'ı unuttular;

Buyururlar yavuz iş dağı yığarlar eyü işden dağı dutarlar ellerini kodılar Tañrı'yi ya'nî ta'atini ya'nî Tañrı yolunda harc eylemekden

3.

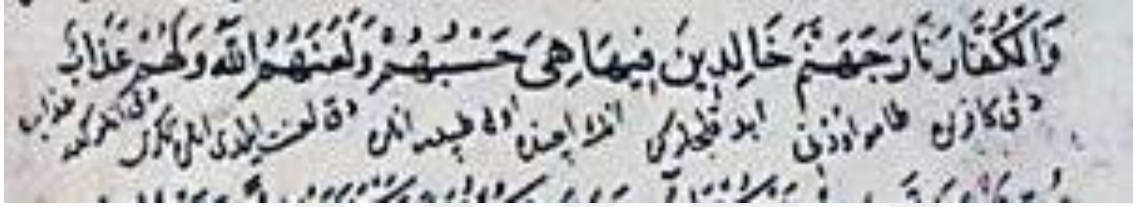


fenesiyehum inne-lmunâfikîne humu-lfâsikûn(e) Ve'ada(A)llâhu-lmunâfikîne velmunâfikâti

Allah da onları unuttu. Şüphesiz münafıklar, fasıkların ta kendileridir. Allah, erkek münafıklara, kadın münafıklara

Pes kodı anları bayık münâfıklar anlardur fâsıklar va 'de eyledi Tañrı münâfik erenlere dağı münâfik 'avratlara

4.

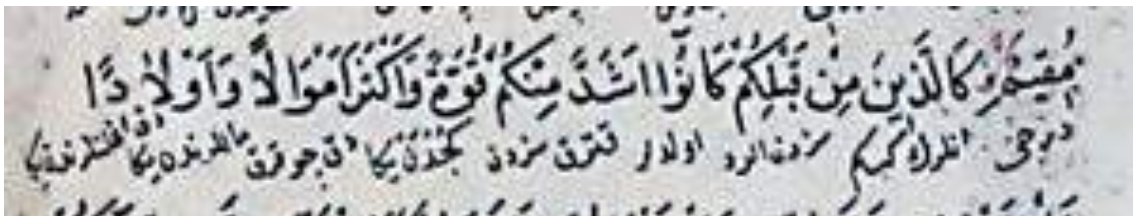


velkuffâra nâra ceenneme hâlidîne fihâ(c) hiye hasbuhum(c) vele'anehumu(A)llâh(u)(s) velehum 'azâbun

ve kâfirlere, içinde ebedî kalmak üzere ceennem ateşini va'detti. O, onlara yeter. Allah, onlara lânet etmiştir. Onlar için bir azap vardır

Dağı kâfirlere tamu odını ebed kalıcılariken anuñ içinde ol tapdur anlara dağı la 'net eyledi anlara Tañrı dağı anlaruñdur 'azâb

5.

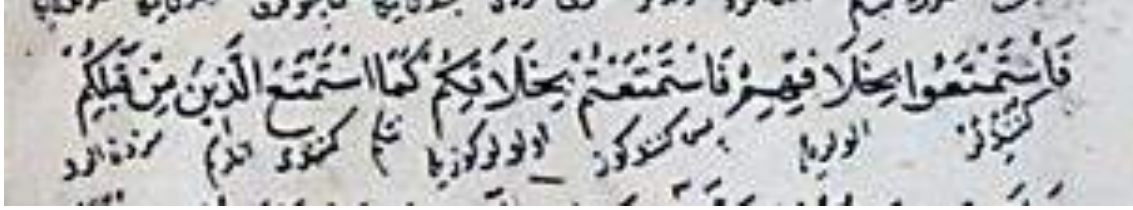


mukîm(un) Kellezîne min kablikum kânû eşdedde minkum kuvveten veeksera emvâlen veevlâden

sürekli. (Ey münafıklar!), siz de tıpkı sizden öncekiler gibisiniz: Onlar sizden daha güçlü, malları ve çocukları daha fazlaydı.

Durıcı anlarıñ ikab kim sizden ilerü oldılar kuvvetrak sizden güçden yaña dağı çokrak mällarından yaña dağı oğlanlarından yaña

6.

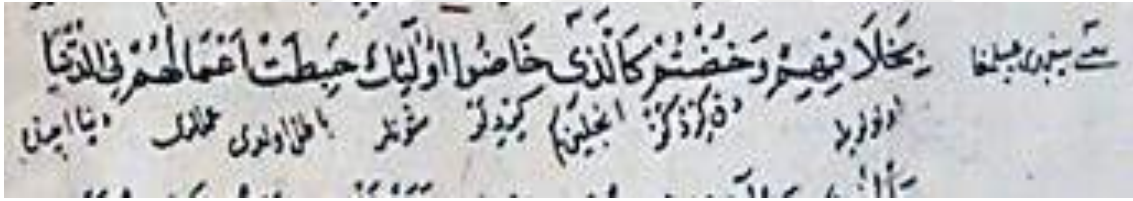


festemte`û bihalâkihim festemta`tum bihalâkikum kemâ-stemte`a-lleẓîne min kablikum

Onlar paylarına düşenden faydalanmışlardı. Sizden öncekilerin, paylarına düşenden faydalandığı gibi siz de payınıza düşenden öylece faydalandınız ve onların daldığı gibi, siz de (dünya zevkine) daldınız.

Gönendiler ulularıyla pes gönendüñüz ulularuñuzla nitekim gönendi anlar kim sizden ilerü

7.

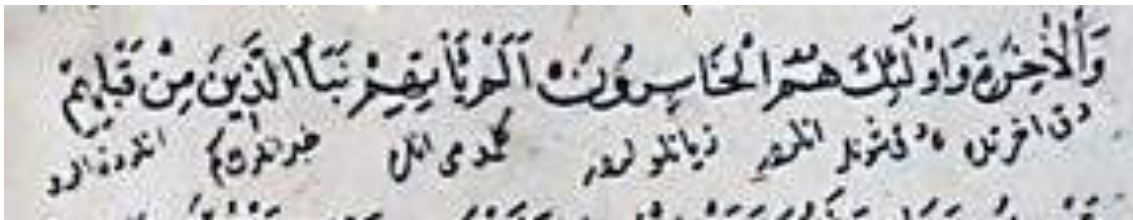


bihalâkihim vehudtum kelleẓî hâdû ulâ-ike habitat a`mâluhum fî-ddunyâ

İşte onların dünyada da ahirette de amelleri boşa gitmiştir.

Ulularıyla dağı girdüñüz ancılayın kim girdiler şunlar bâtıl oldu `amelleri dünyâ içinde ya`nî peygamberi `ayblamağa

8.

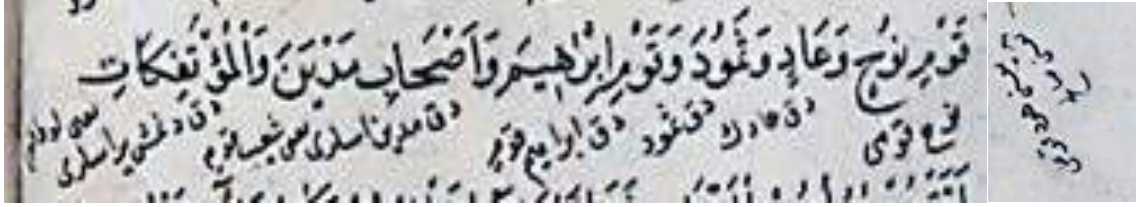


vel-âhira(ti) veulâ-ike humu-lhâsirûn(e) Elem ye/tihim nebeu-lleẓîne min kablihim

İşte onlar ziyana uğrayanların ta kendileridir. Onlara kendilerinden öncekilerin; haberleri ulaşmadı mı?

Dağı āhiretde dağı şunlar anlardır ziyānlulardur gelmedi mi anlara haber anlaruñ kim anlardan ilerü

9.

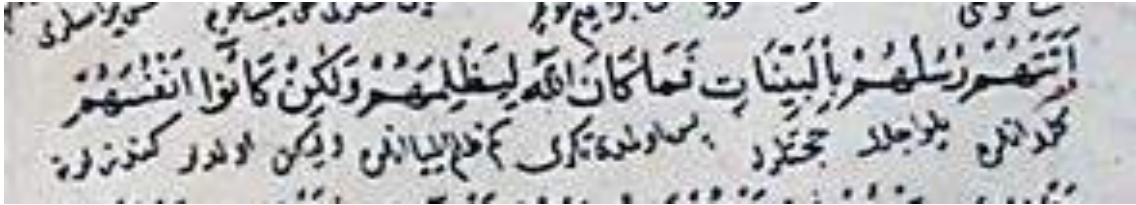


kavmi nûhin ve'âdin veşemûde vekavmi ibrahîme veashâbi medyene velmu/tefikât(i)

Nûh, Âd ve Semûd kavimlerinin; İbrahim'in kavminin; Medyen halkının ve yerle bir olan şehirlerin peygamberleri onlara apaçık mucizeler getirmişti. (Ama inanmadılar, Allah da onları cezalandırdı.)

Nûh kavmi dağı 'Adn dağı Semûd dağı İbrâhîm kavmi dağı Medyen issileri ya'nî Şu 'ayb kavmi dağı dönmüş yir issileri ya'nî Lût kavmi ya'nî Hüd kavmi ya'nî Sâlih

10.

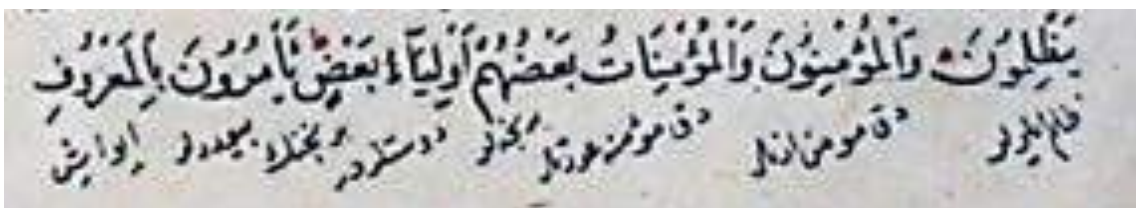


etet-hum rusuluhum bilbeyyinât(i) femâ kâna(A)llâhu liyazlimehum velâkin kânû enfusehum

Demek ki Allah onlara zulmediyor değildi, ama onlar kendilerine

Geldi anlara yalavaçları hüccetlerle pes olmadı Tañrı kim zulm eyleye anlara velîkin oldular kendüzlerine

11.

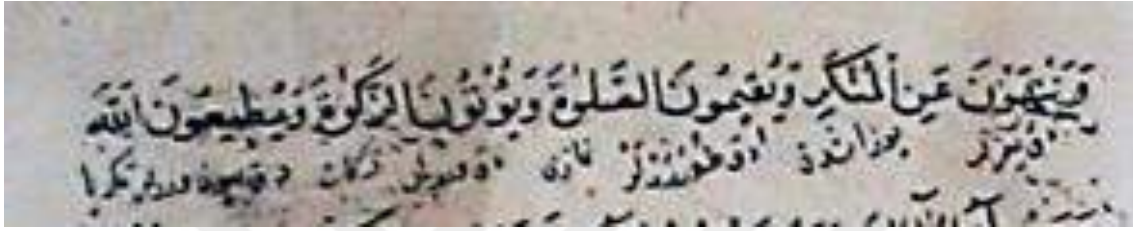


yazlimûn(e) Velmu/minûne velmu/minâtu ba'duhum evliyâu ba'd(in) ye/murûne bilma'rûfi
zulmediyordu. Müminlerin erkekleri de kadınları da birbirlerinin velîleridir; iyiliği teşvik
eder,

Zulm eylerler dağı mü'mîn erenler dağı mü'mîne 'avratlar birinceler dostlardur birincenüñ
buyururlar eyü iş

(332) [105a] TEVBE 71

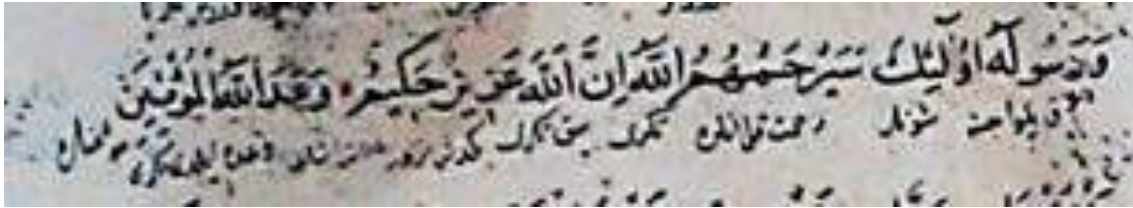
1.



veyenhevne 'ani-lmunkeri veyukîmûne-ssalâte veyu/tûne-zzekâte veyuti'ûna(A)llâhe
kötülükten alıkoyarlar, namazı kılarlar, zekâtı verirler, Allah

*Dağı yağarlar yavuz işden arka şururdular namâzı dağı virürler zekât dağı boyun virürler
Tañrı'ya*

2.



verasûleh(u)(c) ulâ-ike seyerhamuhumu(A)llâh(u)(k) inna(A)llâhe 'azîzun hakîm(un)
Ve'ada(A)llâhu-lmu/minîne

ve Resûlüne itaat ederler. İşte bunlara Allah merhamet edecektir. Şüphesiz Allah mutlak güç
sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir. Allah, mü'min erkeklere

*Dağı yalavacına şunlar rahmet kıl anlara Tañrı bayık Tañrı beñdeşsizdür dürüst işlü va'de
eyledi Tañrı mü'mînlere*

3.

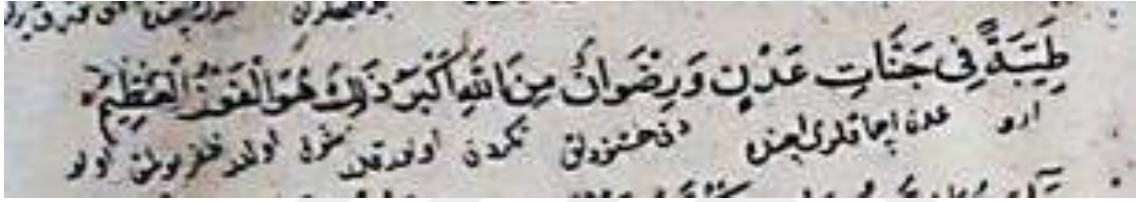


velmu/minâti cennâtin tecrî min tahtihâ-l-enhâru hâlidîne fihâ vemesâkine

ve mü'min kadınlara, ebedî olarak kalacakları, içinden ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde çok güzel köşkler va'detti.

Dağı 'avratlara uçmaqlar akar anlaruñ altından ırmaklar ebed kalıcılarcken anlaruñ içinde dağı durağ yirleri

4.

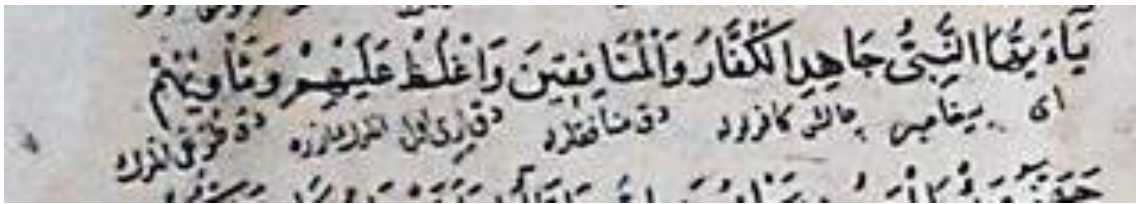


tayyibeten fî cennâti 'adn(in) veridvânun mina(A)llâhi ekber(u) zâlîke huve-lfevzu-l'azîm(u)

Allah'ın rızası ise, bunların hepsinden daha büyüktür. İşte bu büyük başarıdır.

Aru 'Adn uçmaqları içinde dağı hoşnûdluğ Tañrı'dan ulurağdur şol oldur zafer bulmağ ulu

5.

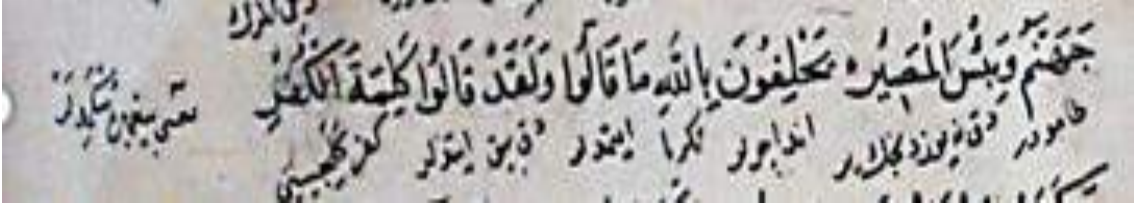


Yâ eyyuhâ-nnebiyyu câhidi-lkuffâra velmunâfikîne vağluz 'aleyhim veme/vâhum

Ey peygamber! Kâfirlere ve münafıklara karşı cihad et ve onlara karşı çetin ol. Onların varacakları yer

Ey peygâamber çalış kâfirlerle dağı münâfiklarla dağı iri ol anlaruñ üzre dağı turağı anlaruñ

6.

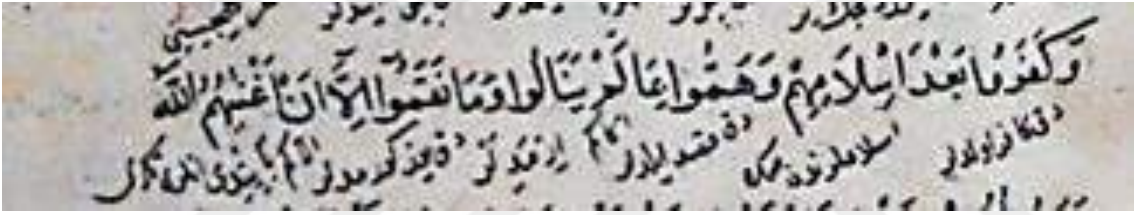


cehennem(u) vebi/se-lmasîr(u) Yahlifûne bi(A)llâhi mâ kâlû velekad kâlû kelimete-lkufri

cehennemdir. Ne kötü bir varış yeridir orası! Bir şey söylemediklerine dair Allah'a yemin ediyorlar. Hâlbuki o küfür sözünü

Şamudur dağı ne yüz dönecek yir and içerler Tañrı'ya eyitmediler dağı bayık eyitdiler küfr kelecisini ya'nî peygambere sekimediler

7.



vekeferû ba'de islâmihim vehemmû bimâ lem yenâlû(c) vemâ nekamû illâ en aġnâhumu(A)llâhu

söylediler ve (sözde) müslüman olduktan sonra inkâr ettiler. Ayrıca başaramadıkları şeye (peygamberi öldürmeye) de yeltendiler. Sırf, Allah ve Resûlü kendi lütfu ile onları zengin kıldığı için intikam almaya kalktılar.

Dağı kâfir oldılar İslâmlarından şoñra dağı kaçd eylediler aña kim irmediler dağı yüz görmediler illâ kim bayıtdı anları Tañrı

8.



verasûluhu min fadlih(i) fe-in yetûbû yeku ĥayran lehum ve-in yetevellev yu'ażżibhumu(A)llâhu

Şayet yüz çevirirlerse, Allah onları dünyada ve ahirette elem dolu bir azaba çarptıracaktır.

Dağı yalavaç kendü fazlından pes eger tevbe kıllalar ola yegregi anlara dağı eger yüz döndüreler 'azâb eyleye anlara Tañrı

9.

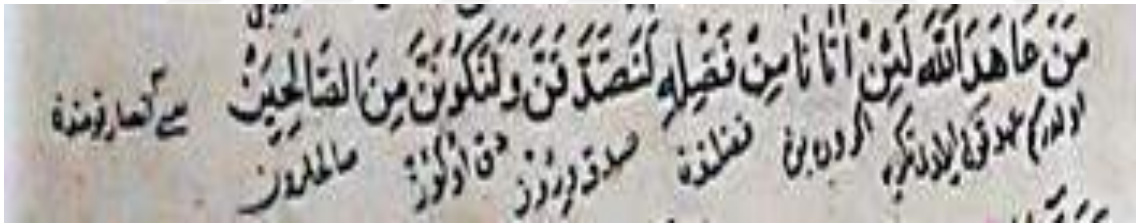


'azâben elîmen fi-ddunyâ vel-âhîra(ti)(c) vemâ lehum fî-l-ardi min veliyyin velâ nasîr(in)
Veminhum

Artık onlar için yeryüzünde ne bir dost, ne de bir yardımcı vardır. İçlerinden,

'azâb uğradıcı dünyâda ya 'nî depelemek ile dağı âhîretde odla dağı yokdur anlara yirde hiç dost ne dağı arka virici dağı anlardan

10.

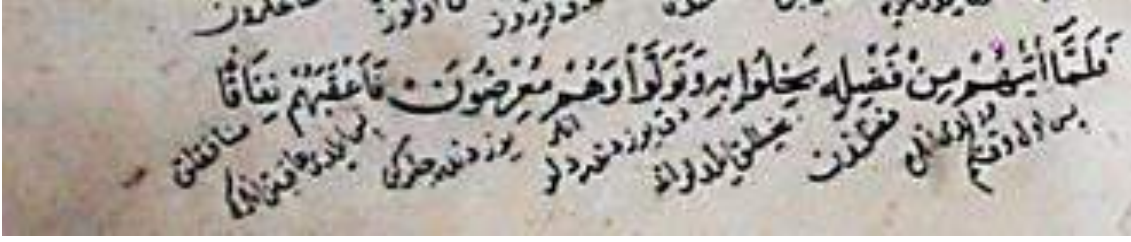


men 'âheda(A)llâhe le-in âtânâ min fadlihi lenassaddekanne velenekûnenne mine-ssâlihîn(e)

“Eğer Allah bize lütuf ve kereminden verirse, mutlaka bol bol sadaka veririz ve mutlaka salihlerden oluruz” diye Allah’a söz verenler de vardır.

Oldur kim 'ahd kavlı eyledi Tañrı'ya eger vire bize fazlından şadağa virevüz dağı olavuz şâlihlerden ya 'nî ensâr kavminden

11.

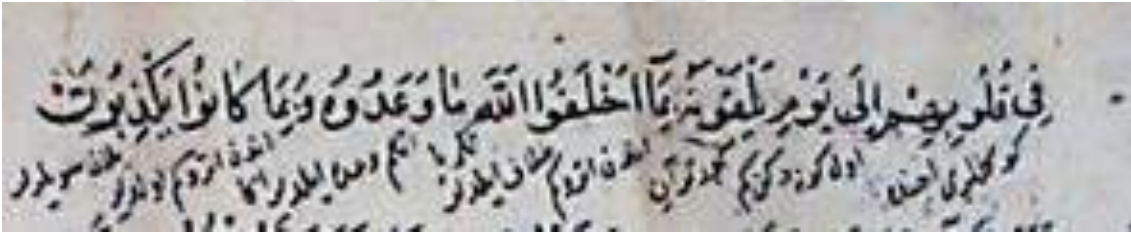


Felemmâ âtâhum min fadlihi behilû bihi vetevellev vehum mu'ridûn(e) Fea'kabehum nifâkan
Fakat Allah, lütuf ve kereminden onlara verince, onda cimrilik ettiler ve yüz çevirerek dönüp
gittiler. Bir nifak soktu,

*Pes ol vakt kim virildi anlara fazlından bahillik eylediler anı dağı yüz döndürdiler anlar yüz
döndürücilerken pes eyledi 'ākabını anlar ki münāfiklık*

(333) [105b] TEVBE 77

1.

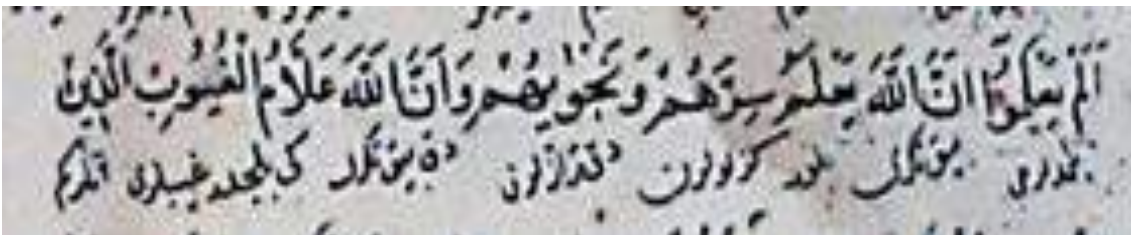


fî kulûbihim ilâ yevmi yelkavnehu bimâ ahlefû(A)llâhe mâ ve'adûhu vebimâ kânû
yekzibûn(e)

Allah'a verdikleri sözü tutmadıkları ve yalan söyledikleri için O da kalplerine, kendisiyle
karşılaşacakları güne kadar (sürecek).

*Göñülleri içinde ol güne degin kim göreler anı andan ötrü kim hilâf eylediler Tañrı'ya anı
kim va'de eylediler aña andan ötrü kim oldılar yalan söylerler*

2.

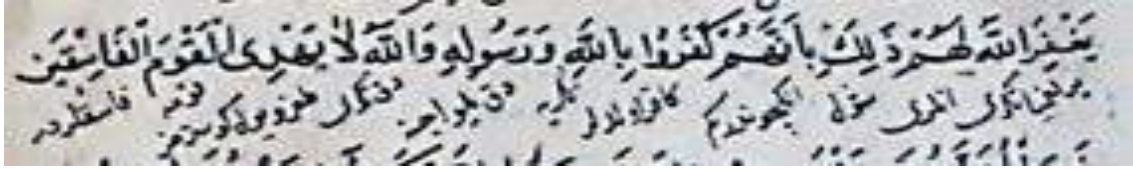


İstağfir lehum ev lâ testağfir lehum in testağfir lehum seb'îne merraten felen

Onlar için ister bağışlanma dile, ister dileme (fark etmez.) Onlar için yetmiş kez bağışlanma dilesen de, Allah onları asla

Yarlıgamağ dile anları eger yarlıgamağ dileme anları eger yarlıgamağ dilersen anları yetmiş kez hergiz

6.

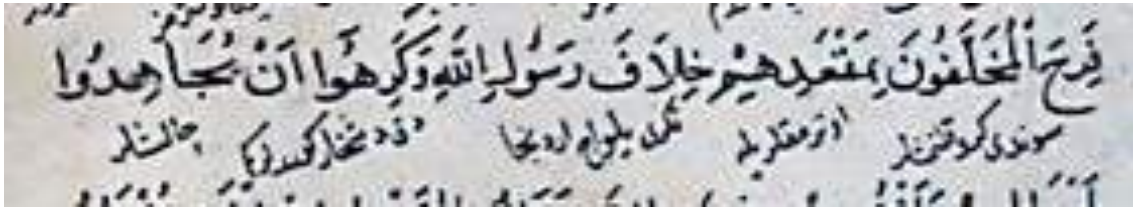


yağfira(A)llâhu lehum zâlike bi-ennehum keferû bi(A)llâhi verasûlih(i)(k) va(A)llâhu lâ yehdî-lkavme-lfâsikîn(e)

affetmeyecektir. Bu, onların Allah ve Resûlünü inkâr etmiş olmaları sebebiyledir. Allah, fasık topluluğu doğru yola iletmez.

Yarlıgamaya Tañrı anları şol anuñ-çüdüür kim kâfir oldılar Tañrı'ya dağı yalavacına dağı Tañrı toğru yol göstermez kavme fâsıklar dur

7.

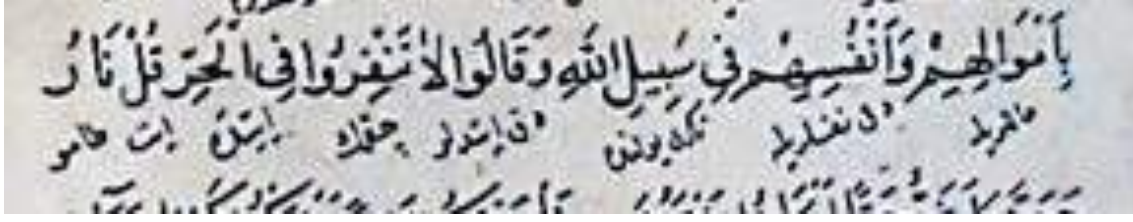


Ferihâ-lmuhalledfûne bimak'adihim hilâfe rasûli(A)llâhi vekerihû en yucâhidû

Allah'ın Resûlüne karşı gelerek (sefere çıkmayıp) geri bırakılanlar, oturup kalmalarına sevindiler. Allah yolunda mallarıyla canlarıyla cihad etmek

Sevindi gerü kalınmışlar oturmağlarıyla Tañrı yalavaç ardınca dağı düşhâr görürler kim çalışlar

8.



bi-embvâlihîm veenfusihîm fî sebîli(A)llâhî ve kâlû lâ tenfirû fî-lharr(i) kul nâru

hoşlarına gitmedi ve “Bu sıcakta sefere çıkmayın” dediler. De ki: “Ateşi

Mâllarıyla dağı nefleriyle Tañrı yolunda dağı eytdiler çıkmay ıssıda eyit tamu

9.

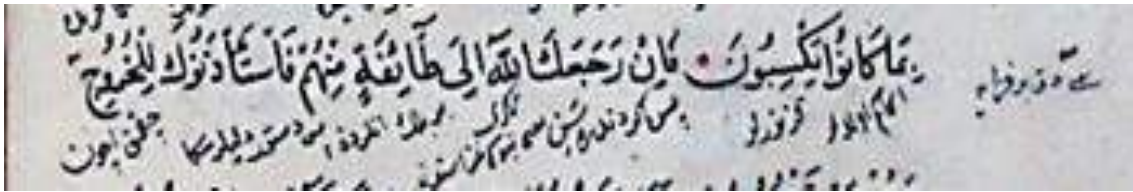


cehenneme eşeddu harrâ(an) lev kânû yefkahûn(e) Felyedhakû kalîlen velyebkû keşîran
cezâen

daha sıcaktır cehennemini.” Keşke anlasalardı. Az gülsünler, çok ağlasınlar, karşılığı olarak,

Odı katırağdur ıssıdan yaña eger oldılarsa añalar pes gülünsünler ya'nî dînde az dağı ağlasunlar çok ya'nî âhiretde cezâ virmekçün

10.

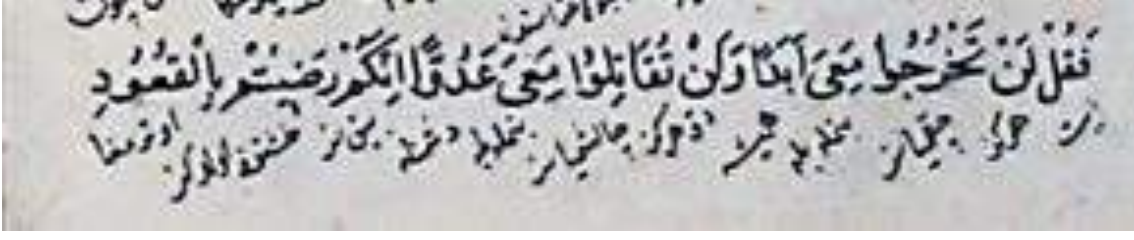


bimâ kânû yeksibûn(e) Fe-in race'aka(A)llâhu ilâ tâ-ifetin minhum feste/zenûke lillhurûci

artık kazandıklarının. Eğer (bundan böyle) Allah seni onlardan bir zümrenin yanına döndürür
de, onlar (sefere) çıkmak için

*Aña kim oldılar kazanurlar pes eger döndüre seni ya'nî ... gazâsından Tañrı bir bölük
anlardan pes destür dileyeler saña çıkmak için ya'nî dağı bir gazâyâ*

11.



fekul len tahrucû me'îye ebeden velen tukâtilû me'îye 'aduvvâ(en) innukum radîtum bilku'ûdi senden izin isterlerse, de ki: "Artık siz benimle birlikte ebediyyen çıkmayacak ve benimle birlikte hiçbir düşmanla asla savaşmayacaksınız. Çünkü siz baştan yerinizde oturup kalmaya Eyit hergiz çıkmayasız benümle bile hemîşe dağı hergiz çalışmayasız benümle bile düşmanla bayık siz hoşnûd olduñuz oturmağa

(333) [106a] TEVBE 84

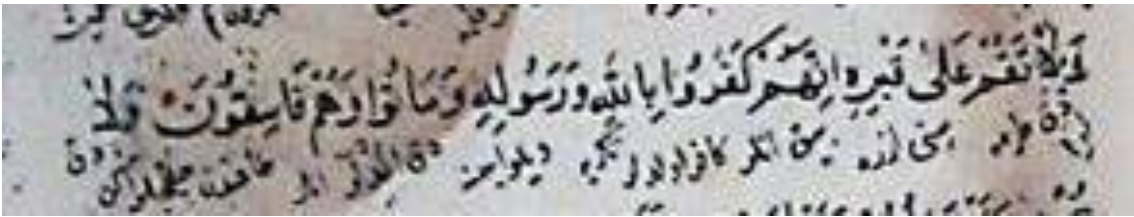
1.



evvele merratin fak'udû me'a-lhâlifîn(e) Velâ tusalli 'alâ ehadin minhum mâte ebeden razı oldunuz. Şimdi de geri kalan (kadın ve çocuk)larla birlikte oturun." Onlardan ölen hiçbirine asla

İlk kere pes oturuñ gerü kalıcılarla ya 'nî 'avratlar dağı oğlanlar dağı namâz kıılma kimseye anlardan kim öldi hemîşe ya 'nî ilerü peygamber münâfıklar sinni azar tırurdu du 'â eylerdi

2.

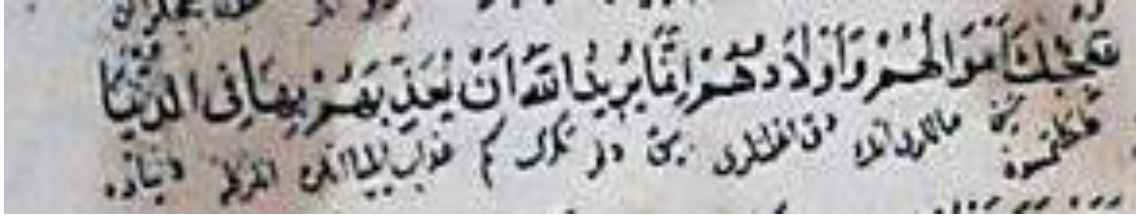


velâ tekum 'alâ kabrih(i) innehum keferû bi(A)llâhi verasûlihi vemâtû vehum fâsikûn(e) Velâ

namaz kılma ve kabrinin başında durma. Çünkü onlar Allah'ı ve Resûlünü inkâr ettiler ve fasık olarak öldüler. Ve

Dağı turma sinni üzre bayık anlar kâfir oldular Tañrı'ya ve yalavacına dağı öldiler anlar tã'atden çıkıcılar iken dağı

3.



tu'cibke emvâluhum veevlâduhum innemâ yurîdu(A)llâhu en yu'azzibehum bihâ fi-ddunyâ

Onların malları ve evlatları seni imrendirmesin. Allah, bunlarla ancak, dünyada

Ŧañlatmasun seni mâlları anuñ dağı oğlanları bayık diler Tañrı kim 'azâb eyleye anlara anlaruñla dünyâda

4.

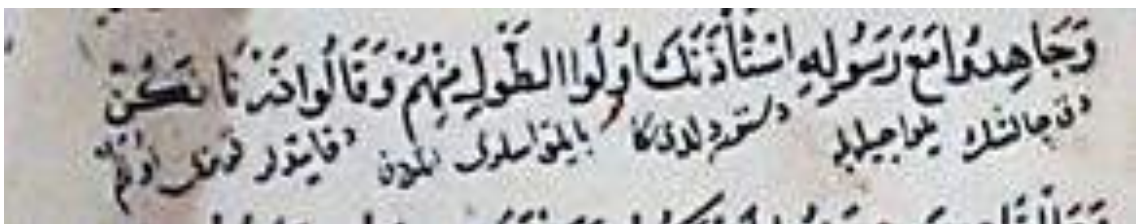


vetezheka enfusuhum vehum kâfirûn(e) Ve-izâ unzilet sûratun en âminû bi(A)llâhi

kendilerine azap etmeyi ve canlarının kâfir olarak çıkmasını istiyor. “Allah'a iman edin ve Resûlü ile birlikte cihat edin” diye bir sûre indirildiğinde,

Dağı çıka canları anlar kâfirler iken dağı kaçan indürinildi bir sûre kim imân getirüñ Tañrı'ya

5.

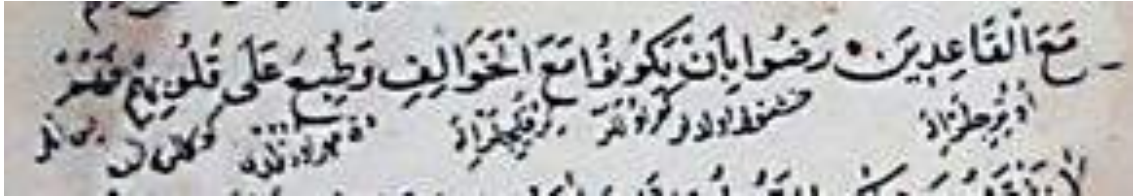


vecâhidû me'a rasûlihi-ste/zeneke ulû-ttavli minhum ve kâlû žernâ nekun

onlardan servet sahibi olanlar, senden izin istediler ve “Bizi bırak da olalım” dediler,

Dağı çalışıñ yalavaçlarıyla destür diledi saña baylık issileri anlardan dağı eyitdiler ço bizi ol kim

6.

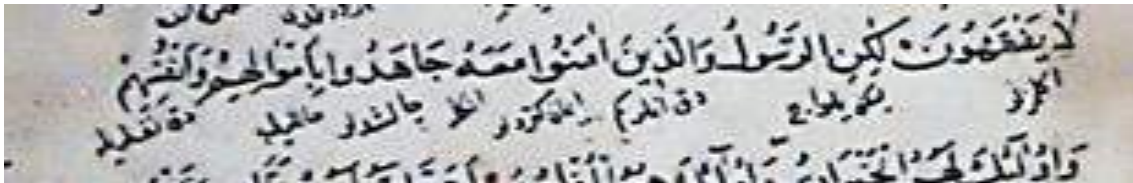


me'a-lkâ'idîn(e) Radû bi-en yekûnû me'a-lhavâlifî vetubi'a 'alâ kulûbihim fehum

oturup kalanlarla birlikte. Onlar geride kalan (kadın ve çocuk)larla birlikte olmaya razı oldular ve kalpleri mühürlendi. Artık onlar

Oturıcılar ile hoşnüd oldular kim olalar kir kılıçlar ile dağı mühür urunıldı gönülleri üzre pes anlar

7.

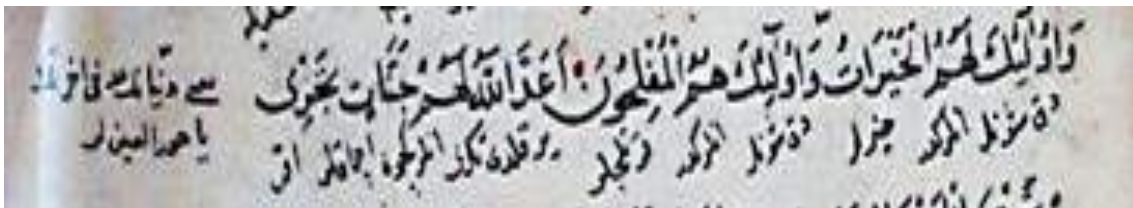


lâ yefkahûn(e) Lâkini-r-rasûlu vellezîne âmenû me'ahu câhedû bi-empvâlihîm ve enfusihîm

anlamazlar. Fakat peygamber ve beraberindeki mü'minler, mallarıyla, canlarıyla cihat ettiler.

Añlamazlar lîkin yalavaç dağı anlar kim ĩmân getürdiler anuñla çalışdılar mällarıyla dağı nefsleriyle

8.

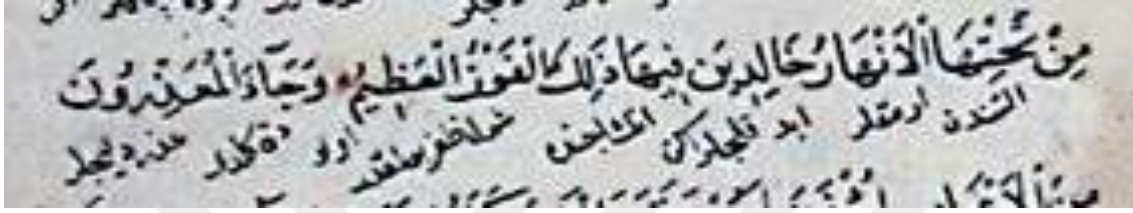


veulâ-ike lehumu-lhâyât(u) veulâ-ike humu-lmuflihûn(e) E'adda(A)llâhu lehum cennâtin tecrî

Bütün hayırlar işte bunlarıdır. İşte bunlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir. Allah onlara, içinde ebedî kalacakları, akan

Dağı şunlar anlarındur hayrlar dağı şunlar anlarındur kurtulucılar yir kıldı Tañrı anlarıñçün uçmaqlar açar ya 'nî dünyānuñ ne dağı ahiretiñ yâ ħoralıgınlar

9.

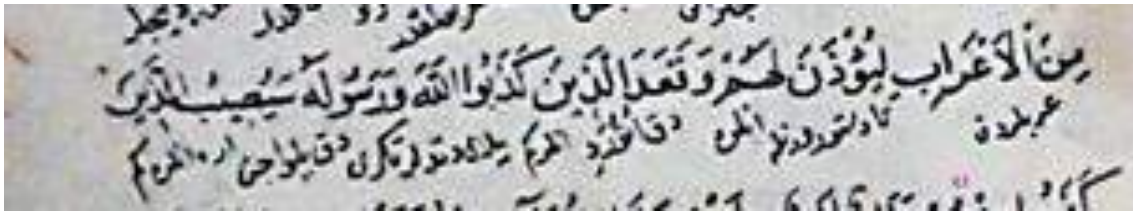


min tahtihâ-l-enhâru hâlidîne fihâ zâlîke-lfevzu-l'azîm(u) Vecâe-lmu'azzirûne

içinden ırmaklar, cennetler hazırlamıştır. İşte bu büyük başarıdır. Mazeret ileri sürenler

Altından ırmaklar ebed kalıcılar iken anuñ içinde şol toğru bulmağdur ulu dağı geldi 'özü dileyiciler

10.

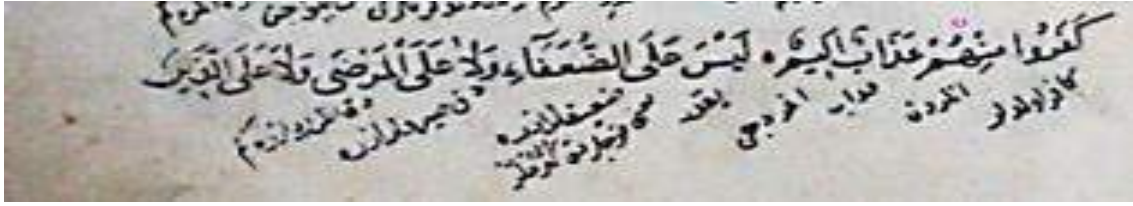


mine-l-a'râbi liyu/zene lehum veka'ade-lleżîne kezebû(A)llâhe verasûleh(u) seyusîbu-lleżîne

Bedevîlerden, kendilerine izin verilsin diye geldiler. Allah'a ve Resûlüne yalan söyleyenler ise (mazeret bile belirtmeden) oturup kaldılar.

'Arablardan tâ destûr virinile anlara dağı oturdu anlar kim yalan dutdılar Tañrı dağı yalavacını ire anlara kim

11.



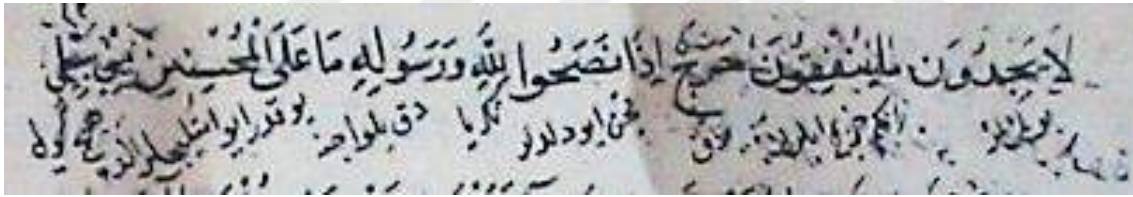
keferû minhum ‘azâbun elîm(un) Leyse ‘alâ-ddu’afâ-i velâ ‘alâ-lmerdâ velâ ‘alâ-lleżîne

Onlardan kâfir olanlara elem dolu bir azap isabet edecektir. Allah’a ve Resûlüne karşı sadık ve samimi oldukları takdirde, güçsüzlere, hastalara ve (seferde) harcayacakları bir şey bulamayanlara (sefere katılmadıkları için)

Kâfir oldular anlardan ‘azâb uğradıcı yokdur za ‘îfler üzre ya ‘nî kovucılardan ... dağı şayrular üzre dağı anlaruñ üzre kim

(334) [106b] TEVBE 91

1.

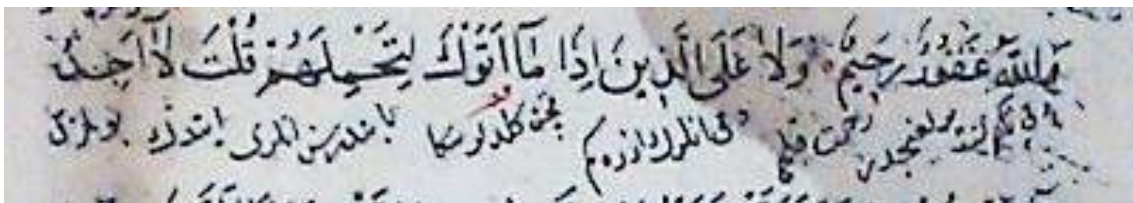


lâ yecidûne mâ yunfikûne haracun izâ nesahû li(A)llâhi verasûlih(i)(c) mâ ‘alâ-lmuhsinîne min sebîl(in)

bir günah yoktur. İyilikte bulunan kimselerin (kınanması) için de bir sebep yoktur.

Bulmazlar anı kim harc eylerler yazuk kaçan eyüldiler Tañrı’ya dağı yalavacına yokdur eyü işleyiciler ilde hîç yol ya ‘nî ‘azâb eylemege

2.

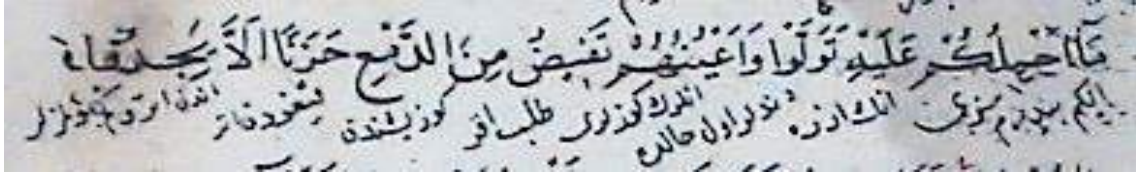


va(A)llâhu gafûrun rahîm(un) Velâ ‘alâ-lleżîne izâ mâ etevke litahmilehum kulte lâ ecidu

Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir. Kendilerini bindirip (cepheye) sevk edesin diye sana geldikleri zaman, senin, “Sizi bindirebileceğim bir şey bulamıyorum” dediğin;

Dağı Tañrı’nuñdur yarlıgayıcdur raħmet kılıcı dağı anlaruñ üzre kim kaçan geldiler saña tapundurasız anları eyitdük bulmaz mı

3.

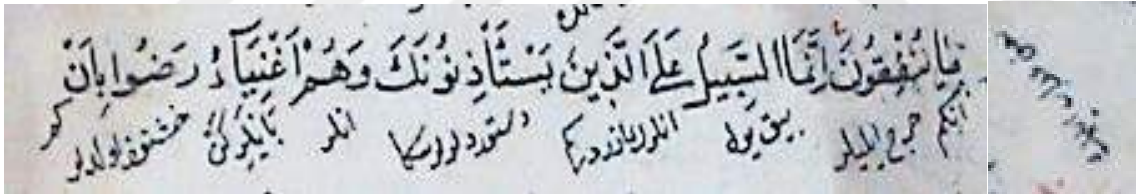


mâ ahmilukum ‘aleyhi tevellev vea’yunuhum tefidu mine-ddem’i hazenen ellâ yecidû

bu uğurda harcayacakları bir şey bulamadıklarından dolayı üzüntüden gözleri yaş döke döke geri dönen kimselere de

Anı kim bindürem sizi anuñ üzre döndiler ol hâlde anlaruñ gözleri tılb akar göz yaşından kayğu dutar andan ötrü kim bulmazlar

4.

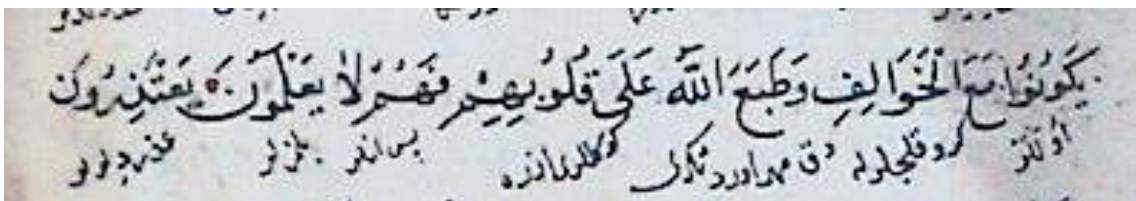


mâ yunfikûn(e) İnnemâ-ssabiû ‘alâ-lleżîne yeste/zinûneke vehum aġniyâ/(u) radû bi-en

bir sorumluluk yoktur. orumluluk ancak, zengin oldukları hâlde senden izin isteyenleredir. Bunlar, geride kalan (kadın ve çocuk)larla birlikte olmaya razı oldular.

Anı kim harc eyleyeler bayık yol anlaruñ üzredür kim destür dilerler saña anlar baylar iken hoşnüd oldılar kim ya ‘nî ‘azâb eylemek

5.

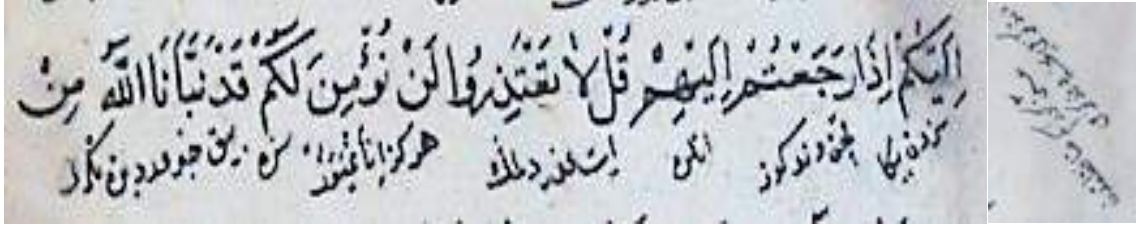


yekûnû me'a-lhavâlifî vetabe'a(A)llâhu 'alâ kulûbihim fehüm lâ ya'lemûn(e) Ya'tezîrûne

Allah da kalplerini mühürledi. Artık onlar bilmezler. Onlara döndüğünüzde, size mazeret beyan edeceklerdir.

Olalar gerü kalıcılarla dağı mühür urdı Tañrı göñülleri üzre pes anlar bilmezler 'öwr dilerler

6.

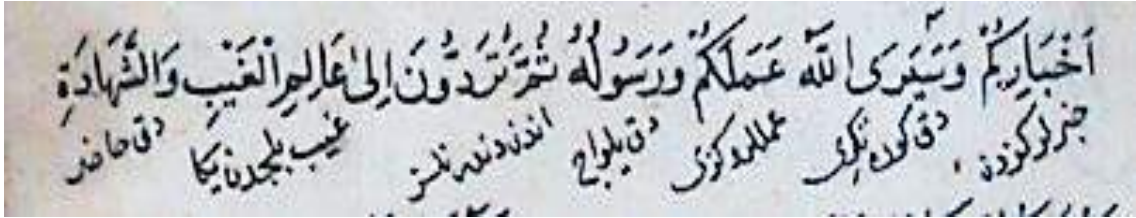


ileykum izâ raca'tum ileyhim kul lâ ta'tezîrû len nu/mine lekum kad nebbeena(A)llâhu min

De ki: “Mazeret beyan etmeyin. Size kesinlikle inanmayız. Çünkü Allah bize sizin durumunuzu bildirdi.

Sizden yaña kaçan döndüñüz anlara eyit 'öwr dilemeñ hergiz inanmayavuz size bayıq haber virdi bize Tañrı ya 'nî göre kim münâfıklıqdan dutduñuz mı yoħsa dutmaduñuz mı

7.

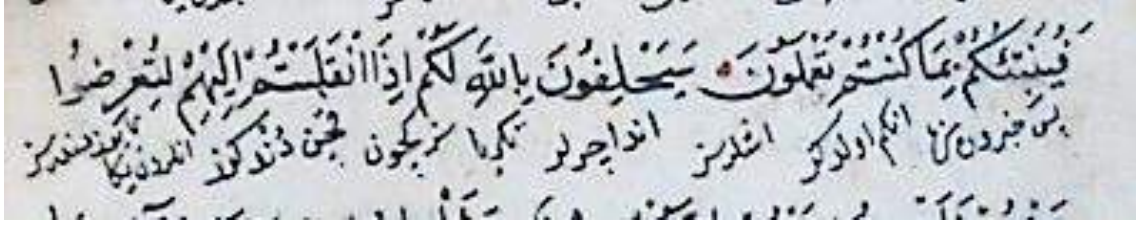


ahbârikum veseyera(A)llâhu 'amelekum verasûluhu sümme turaddûne ilâ 'âlimi-lğaybi ve-şşehâdeti

Bundan böyle davranışlarınızı Allah da Resûlü de görecek. Sonra hepiniz, gaybı da görülen âlemi

Haberlerüñüzden dağı göre Tañrı 'amellerüñüzi dağı yalavaç andan döndürinilesiz gayb biliciden yaña dağı hâzır

8.

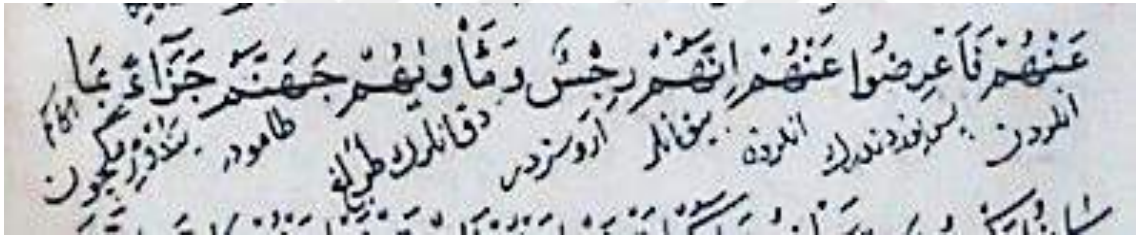


feyunebbi-ukum bimâ kuntum ta'melûn(e) Seyahlifûne bi(A)llâhi lekum izâ-nkalebtum ileyhim litu'ridû

de bilene döndürüleceksiniz de yapmakta olduğunuz şeyleri size haber verecek.” Yanlarına döndüğünüz zaman, kendilerini rahat bırakmanız için

Pes haber vire size anı kim olduñuz işlersiz and içerler Tañrı'ya sizüñ-çün kaçan döndüñüz anlardan yaña yüz döndüresiz

9.

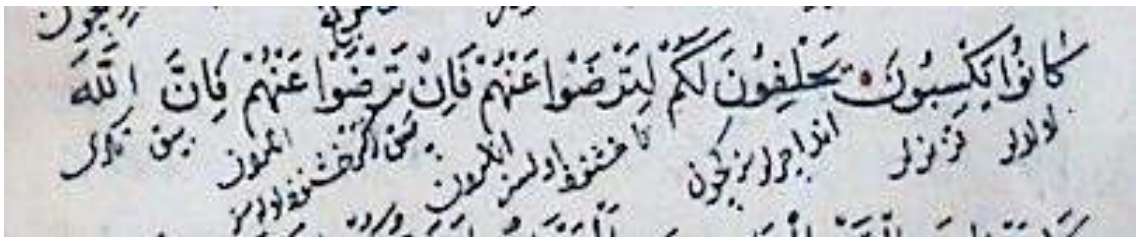


‘anhum fea’ridû ‘anhum innehum rics(un) veme/vâhum cehennemu cezâen bimâ

için size Allah adıyla yemin edeceklerdir. Artık onların peşini bırakın. Çünkü onlar pistir, varacakları yer de cehennemdir.

Anlardan pes yüz döndürüñ anlardan bayık anlar arusuzdur dağı anlarıñ tarlığı tamudur yanud virmekçün aña kim

10.

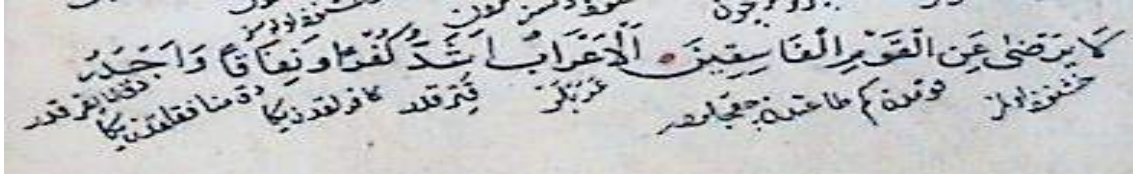


kânû yeksibûn(e) Yahlifûne lekum literdav ‘anhum fe-in terdav ‘anhum fe-inna(A)llâhe

kazandıklarının karşılığı olarak. Kendilerinden razı olasınız diye, size yemin edeceklerdir. Siz onlardan razı olsanız bile, Allah

Oldılar kazanurlar and içerler sizüñ-çün tã hoşnüd olasız anlardan pes eger hoşnüd olasız anlardan bayık Tañrı

11.



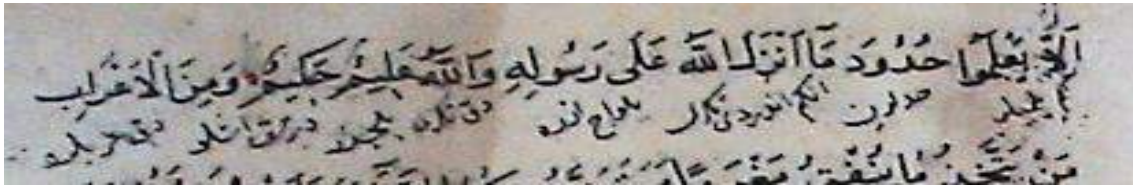
lâ yerdâ 'ani-lkavmi-lfâsikîn(e) El-e' râbu eşeddu kufran venifâkan veeccederu

o fasıklar topluluğundan asla razı olmaz. Bedevîler inkâr ve nifak bakımından daha ileri

Hoşnüd olmaz kavmden kim tã'atden çıkıcılardur 'Arablar katırağdur kâfirlikdan yaña dağı münâfıklıkdan yaña dağı lâyıkrağdur

(334) [107a] TEVBE 98

1.

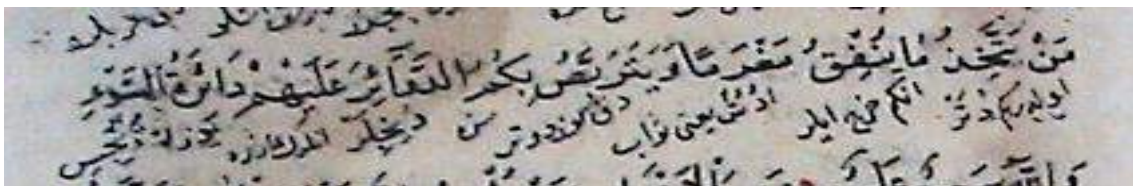


ellâ ya'lemû hudûde mâ enzela(A)llâhu 'alâ rasûlih(i) va(A)llâhu 'alîmun hakîm(un) Vemine-l-a'râbi

ve Allah'ın peygamberine indirdiği hükümlerin sınırlarını tanımamaya daha yatkındırlar. Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. Bedevîlerden

Kim bilmeyeler hadlerini anı kim indürdi Tañrı yalavaç üzre dağı Tañrı bilicidür dürüst işlü dağı 'Arablara

2.

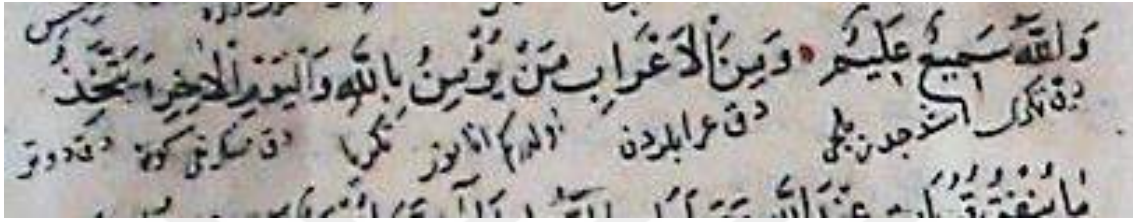


men yettehižu mâ yunfiku mağramen veyeterabbasu bikumu-ddevâ-ir(a) ‘aleyhim dâ-iratu-ssev-/(i)

öyleleri vardır ki, (Allah yolunda) harcayacakları şeyi bir zarar sayar ve (bundan kurtulmak için) size belâlar gelmesini beklerler. Kötü belâlar kendi başlarına olsun.

Oldur kim dutar anı kim harc eyler ya ‘nî şevâb dağı göz dutar size dönuciler anlarıñ üzre gözüñ dönucisi

3.

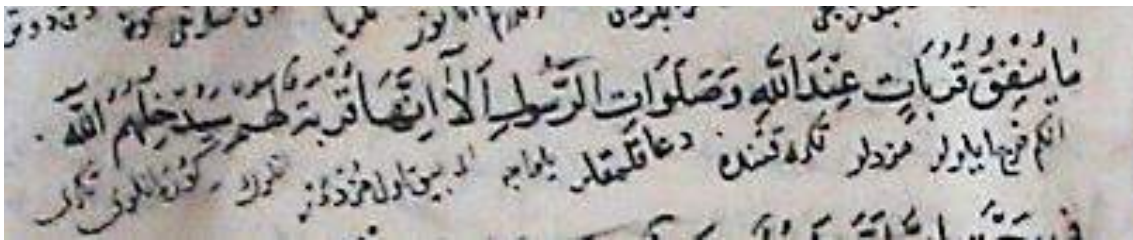


va(A)llâhu semî’un ‘alîm(un) Vemine-l-a’râbi men yu/minu bi(A)llâhi velyevmi-l-âhiri veyettehižu

Allah, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir. kimileri de vardır ki, Allah’a ve ahiret gününe inanır. Harcayacaklarını, Allah katında yakınlığa ve Peygamberin dualarını almağa vesile sayarlar.

Dağı Tañrı işidicidür bilici dağı ‘Arablardan oldur kim inanur Tañrı’ya dağı şöñrağı güne dağı dutar

4.

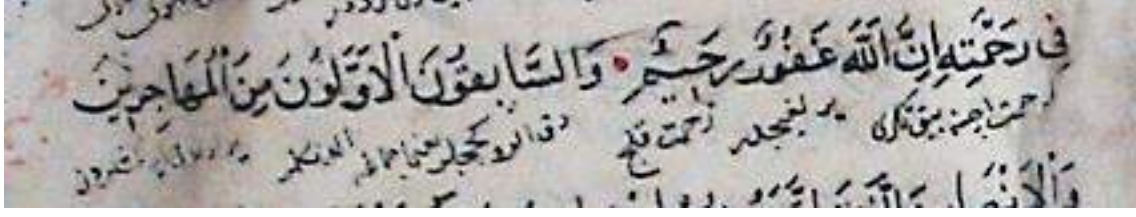


mâ yunfiku kurubâtin ‘inda(A)llâhi vesalevâti-rrasûl(i) elâ innehâ kurbetun lehum seyudhîlulumu(A)llâhu

Bilesiniz ki bu, (Allah katında) onlar için yakınlıktır. Allah, onları rahmetine sokacaktır.

Anı kim harc eylerler müzidler Tañrı katında du ‘â kılmağlar yalavaca ey bayıķ ol müzddür anlarıñ göre anları Tañrı

5.

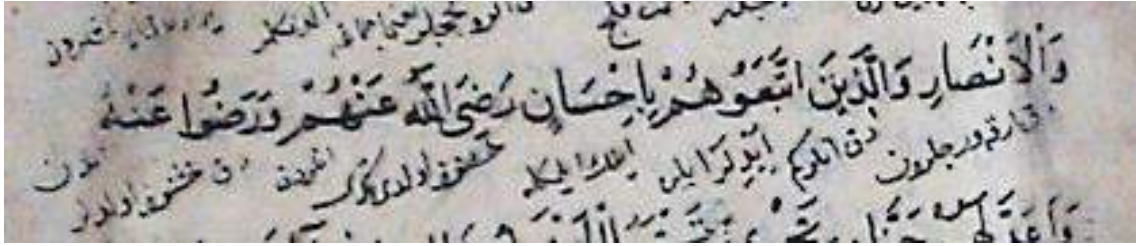


fi rahmetih(i) inna(A)llâhe gafûrun rahîm(un) Ve-ssâbikûne-l-evvelûne mine-lmuhâcirîne

Şüphesiz Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir. İslâm'ı ilk önce kabul eden muhâcirler

Rahmet içine bayık Tañrı yarlıgayıcıdur rahmet kılıcı dağı ilerü geçiciler ya'nî uçmağa ... yirlerinden ayrılmışlardan

6.

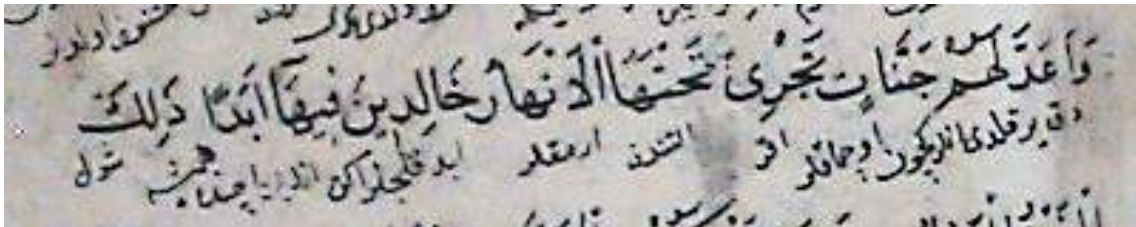


vel-ensâri vellezîne-ttebe'ûhum bi-ihsânin radiya(A)llâhu 'anhum veradû 'anhu

ve ensar ile, iyilikle onlara uyanlar var ya, Allah onlardan razı olmuş; onlar da O'ndan razı olmuşlardır.

Dağı arka viricilerden dağı anlar kim uydılar anlara eyülük eylemeğe hoşnüd oldı Tañrı dağı hoşnüd oldı andan

7.

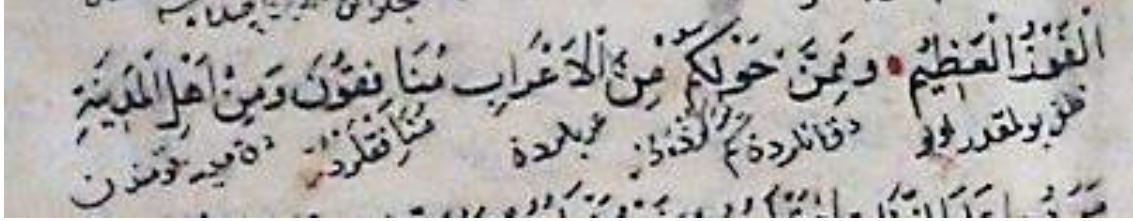


vee'adde lehum cennâtin tecrî tahtehâ-l-enhâru hâlidîne fihâ ebedâ(en) zâlike

Allah, onlara içinden ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetler hazırlamıştır.

Dağı yaraqladı anlaruñcün uçmaqlar akar altından ırmaqlar ebed kalıcılarcken anlar içinde hemîşe şol

8.

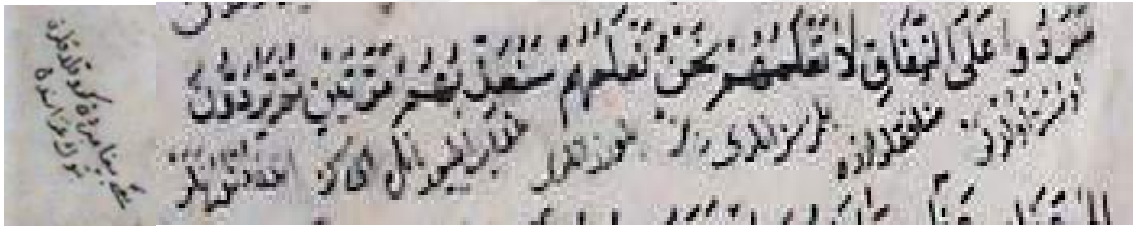


-lfevzu-l'azîm(u) Vemimmen havlekum mine-l-a'râbi munâfikûn(e)(s) vemîn ehli-lmedîne(ti)

İşte bu büyük başarıdır. Çevrenizdeki bedevilerden birtakım münafıklar vardır. Medine halkından da

Zafer bulmaqdur ulu dağı anlardan kim yirüñüzdedür 'Arablardan münâfıklardur dağı Medine kavminden

9.

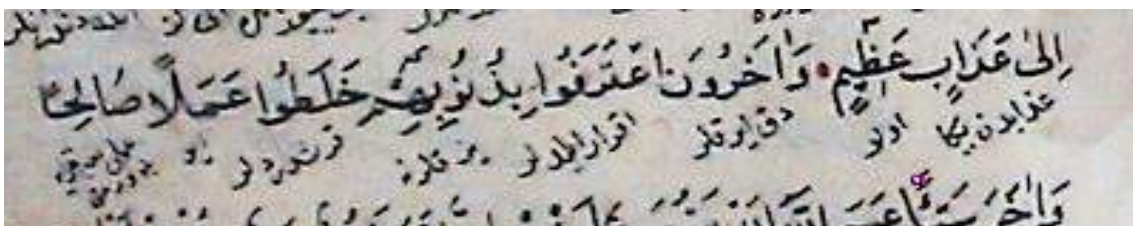


meradû 'alâ-ñnifâki lâ ta'lemuhum nahnu na'lemuhum senu'azzibuhum merrateyni sümme yuraddûne

münafıklıkta direnenler var ki sen onları bilmezsin. Biz onları biliriz. Onlara iki defa azap edeceğiz.

Üste oldılar münâfıklar üzre bilmezsiniz anları biz bilürüz anları 'azâb eyleyevüz anlara iki kez andan döndürineler ya 'nî peygâberden gerü kıldıkların ... gazasından

10.

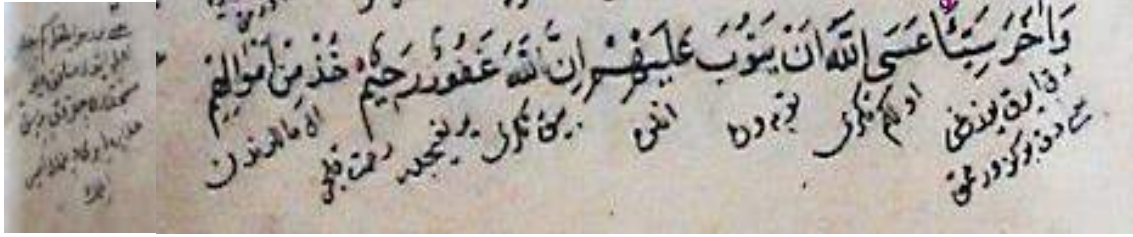


ilâ ‘azâbin ‘azîm(in) Veâharûne-’terafû bizunûbihim haletû ‘amelen sâlihan

Sonra da büyük bir azaba itileceklerdir. Diğer bir kısmı ise, günahlarını itiraf ettiler. Bunlar salih amelle

‘azâbdan yaña ulu dağı iraklar ikrâr eylediler yazuıklarına karışdurdular eyü ‘ameli ... bile ...

11.



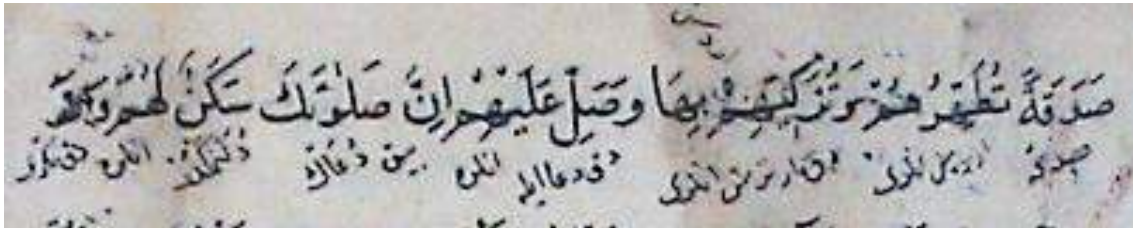
veâhara seyyi-en ‘asa(A)llâhu en yetûbe ‘aleyhim inna(A)llâhe ğafûrun rahîm(un) Huz min emvâlihîm

ötü ameli birbirine karıştırmışlardır. Umulur ki Allah tövbelerini kabul eder. Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir. Onların mallarından,

Dağı ayruk yüz dağı ya nî dağı yirüñüz varmak ol kim Tañrı tevbe vire anlara bayık Tañrı yarlığayıcıdur rahmet kılıcı al mâllarından ya nî bir rüsvâyılığla kim yokdur adıla eyitdi münâfık ... secdeden çıkarduk birisini ‘azâb yâ biri depelemek issi eylemek

(335) [107b] TEVBE 103

1.

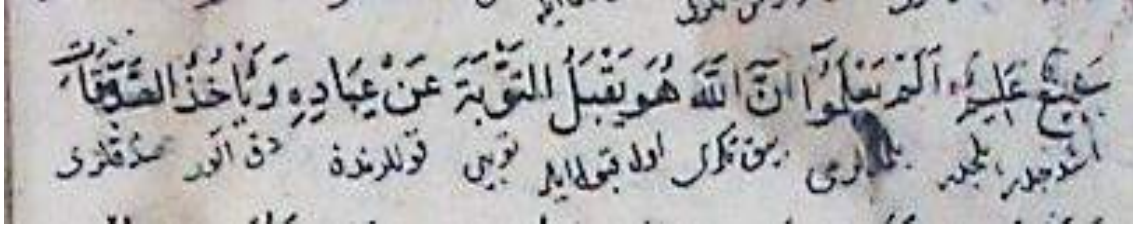


sadekaten tutahiruhum vetuzekkîhim bihâ vesalli ‘aleyhim inne salâteke sekenun lehum va(A)llâhu

onları kendisiyle arındıracağın ve temizleyeceğin bir sadaka (zekât) al ve onlara dua et. Çünkü senin duan onlar için sükûnettir (Onların kalplerini yatıştırır.) Allah,

Şadağa arıda seni anları dağı arıtır seni anları arıda seni dağı du ‘â ile anlara bayık du ‘ânın dölენmekdür anlara dağı Tañrı

2.



semî'un 'alîm(un) Elem ya'lemû enna(A)llâhe huve yakbelu-ttevbete 'an 'ibâdihi veye/hûzu-ssadekâti

hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir. Onlar, bilmediler mi? Kullarının tövbesini kabul edenin ve sadakaları alanın Allah olduğunu; tövbeyi çok kabul edenin,

İşidicidür bilicidür bilmediler mi bayık Tañrı ol kabûl eyler tevbeyi kullarından dağı alur şadağaları

3.

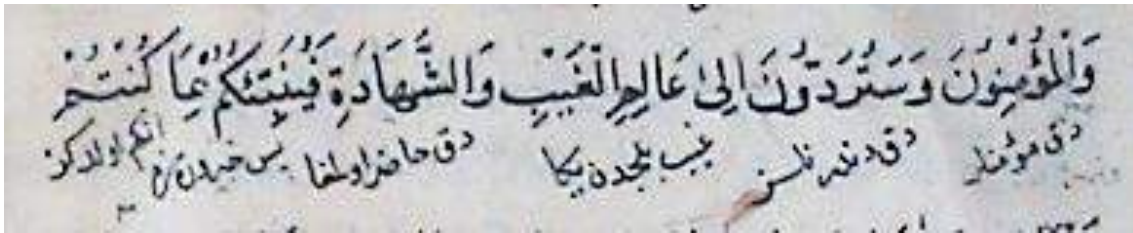


veenna(A)llâhe huve-ttevâbu-rrahîm(u) Vekuli-'melû feseyera(A)llâhu 'amelekum verasûluhu

çok merhametli olanın Allah olduğunu. De ki: “Çalışın, yapın. Yaptıklarınızı Allah da, Resûlü de

Dağı bayık Tañrı tevbe virici rahmet kılıcı dağı eyit işleñ göre Tañrı işüñüz dağı yalavacı

4.

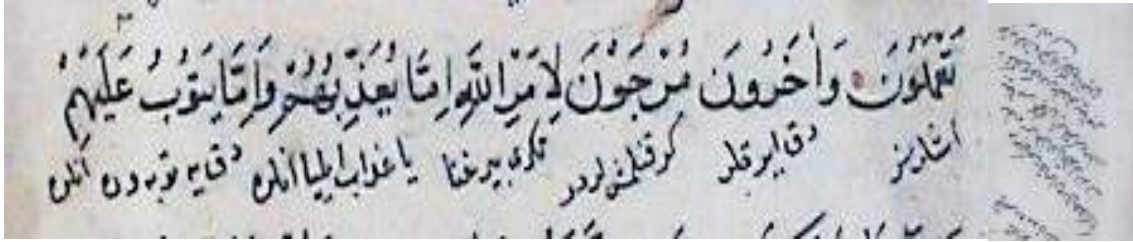


velmu/minûn(e) veseturaddûne ilâ 'âlimi-lğaybi ve-şşehâdeti feyunebbi-ukum bimâ kuntum

mü'minler de göreceklerdir. Sonra gaybı da, görülen âlemi de bilen Allah'ın huzuruna döndürüleceksiniz. O da size bütün yapmakta olduğunuz şeyleri haber verecektir.”

Dağı mü'mînler dağı döndürinilesiz gayb biliciden yaña dağı hâzır olmağa pes haber vire size anı kim olduñuz

5.

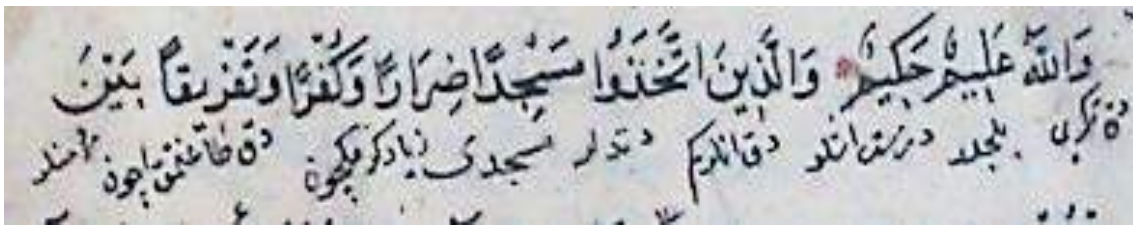


ta'melûn(e) Veâharûne murcevne li-emri(A)llâhi immâ yu'azzibuhum ve-immâ yetûbu 'aleyhim

(Sefere katılmayanlardan) diğerk bir kısmı da, Allah'ın emrine bırakılmışlardır. Bunlara ya azap eder ya da tövbelerini kabul eder.

İşlersiz dağı ıraklar gerü kalmışlardır Tañrı buyruğına yâ 'azâb eyleye anlara dağı yâ tevbe vire anlara ya'nî ... dağı helâk kim 'özer siz gâzâdan kıldılar andan peygamber geleceğı ayruklar gibi 'özer dilemekdeğı dürişmediler peygamber tevbelerini kâbul eylemekde tâ hayra bıraktıldardı

6.

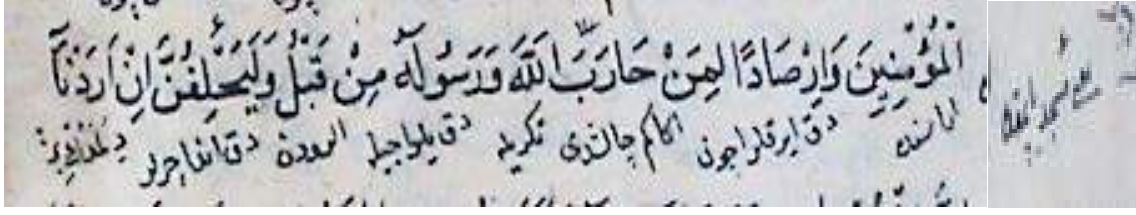


va(A)llâhu 'alîmun hakîm(un) Vellezîne-tteházü mesciden dirâran vekufrân vetefrîkan beyne-

Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. Bir de zararlı faaliyetlerde bulunmak, küfre yardım etmek, mü'minler arasına ayrılık sokmak için

Dağı Tañrı bilicidür dürişt işlü dağı anlar kim dutdılar mescidi ziyâ degürmekçün dağı tağıtmak için mü'mînler

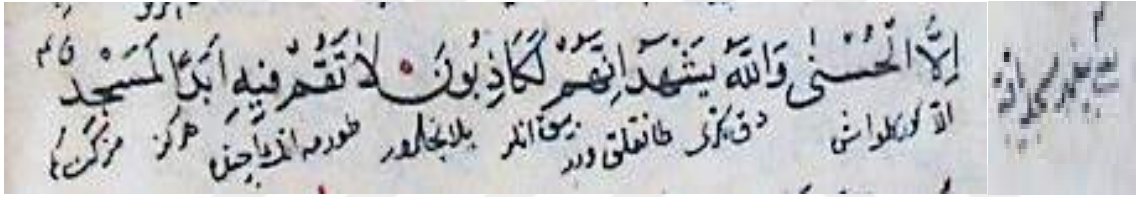
7.



-lmu/minîne ve-irsâden limen hâriba(A)llâhe verasûlehu min kabl(u) veleyahlifunne in eradnâ ve öteden beri Allah ve Resûlüne karşı savaşınlara üs olsun diye bir mescit yapanlar vardır. Bunlar, “Bizim iyilikten başka hiçbir kasdımız yok” diye de mutlaka yemin ederler

Arasında dağı ayruklar için aña kim çalışdı Tañrı'yla dağı yalavacıyla ilerüden dağı and içerler dilemedük biz ya 'nî mescid yapmakda

8.

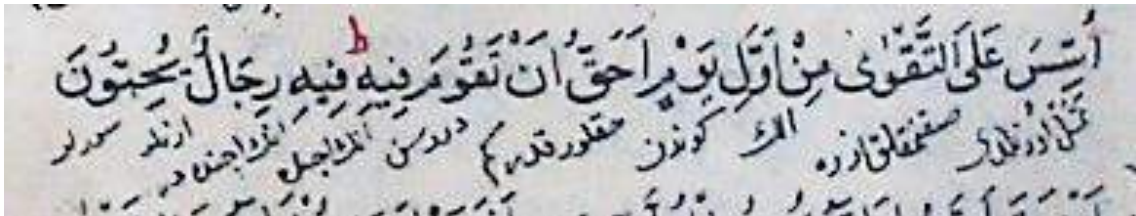


illâ-lhusnâ va(A)llâhu yeşhedu innehum lekâzibûn(e) Lâ tekum fihi ebedâ(en) lemescidun

Ama Allah şâhitlik eder ki bunlar mutlaka yalancılardır. Onun içinde asla namaz kılma.

İllâ görklü iş dağı Tañrı tanuqluk virür bayıq anlar yalancılardur turma anuñ içinde hergiz mezken kim ya 'nî peygamber mescid yaqına

9.

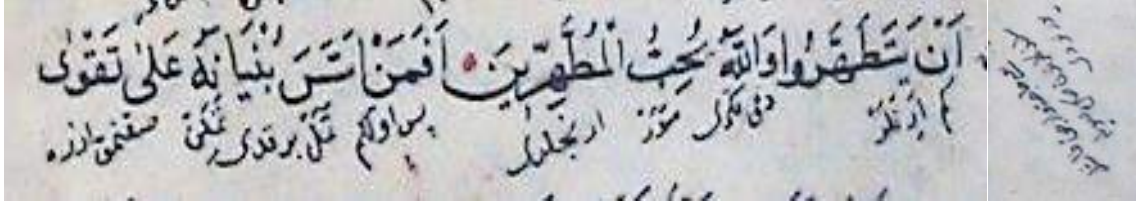


ussise 'alâ-ttakvâ min evveli yevmin ehakku en tekûme fih(i) fihi ricâlun yuhibbûne

İlk günden temeli takva (Allah'a karşı gelmekten sakınmak) üzerine kurulan mescit (Kuba mescidi), içinde namaz kılmana elbette daha lâyıktır. Orada temizlenmeyi seven adamlar vardır.

Temel urunıldı şakinmağlık üzre ilk günden hağklurağdur kim durarsın anuñ içinde anuñ içindedür erenler severler

10.

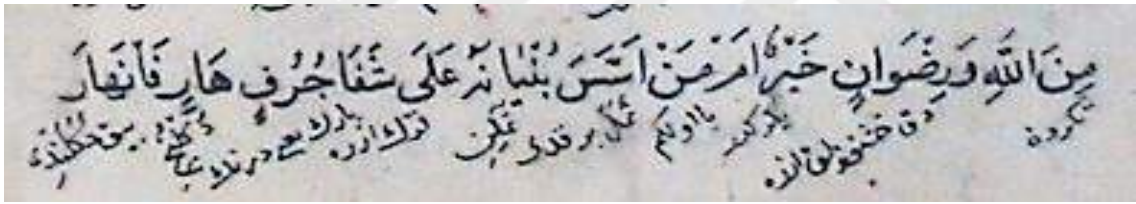


en yetetahherû va(A)llâhu yuhibbu-lmuttaahirîn(e) Efemen essese bunyânehu ‘alâ takvâ

Allah da tertemiz olanları sever. Binasını takva (Allah’a karşı gelmekten sakınmak)

Kim arınalar dağı Tañrı sever arınıcılarını pes ol kim temel bırağdı temelini şakinmağ üzre ya ‘nî ... var çok taşlar şulandıklarından şoñra şuyla yurlardı

11.



mina(A)llâhi veridvânin hayrun em men essese bunyânehu ‘alâ şefâ curufin hârin fenhâra bihi fi nâri

e O’nun rızasını kazanmak temeli üzerine kuran kimse mi daha hayırlıdır, yoksa binasını çökmeye yüz tutmuş bir yarın kenarına kurup, onunla birlikte kendisi de

Tañrı’dan dağı hoşnûdluğ üzre yegrekdür yâ ol kim temel bırağdı temelini koñ üzre yaruñ ya ‘nî derenüñ dökülinici bayığ dökülinde

(335) [108a] TEVBE 109

1.

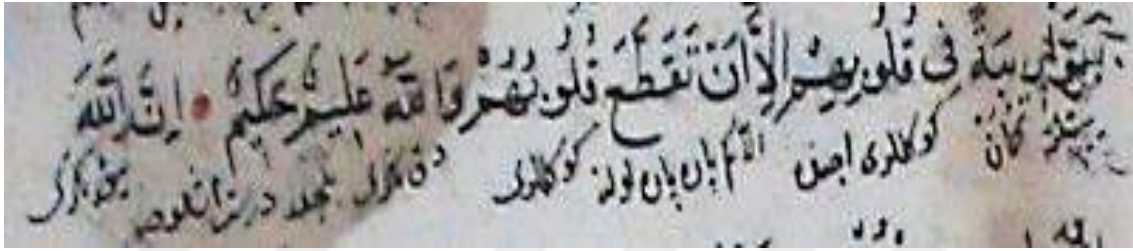


cehennem(e) va(A)llâhu lâ yehdî-İkavme-zzâlimîn(e) Lâ yezâlu bunyânuhumu-İleżî

cehennem ateşine yuvarlanan kimse mi? Allah, zalimler topluluğunu doğru yola erdirmez. Kurmuş oldukları binaları,

... ol ... tamu odı içine dağı Tañrı toğru yol göstermez kavme kim zâlimlerdür hemîşe ulu anlaruñ temel ol kim ya 'nî eyle müzd kim eyledükleri ... müzdlüdür oluncaya degin

2.

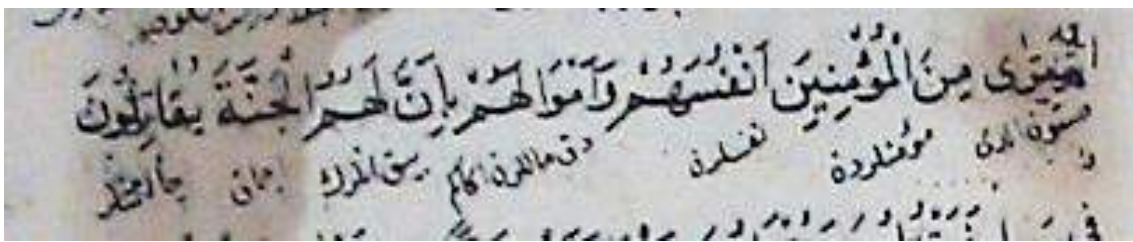


benev rîbeten fî kulûbihim illâ en tekatta'a kulûbuhum va(A)llâhu 'alîmun hakîm(un) İnnâ(A)llâhe

(ölüp de) kalpleri paramparça olmadıkça yüreklerinde sürekli bir kuşku olarak kalmaya devam edecektir. Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. Şüphesiz Allah

... gümân gönülleri içinde illâ kim pare pare oluna gönülleri dağı Tañrı bilicidir dürüst işlüdür bayık Tañrı

3.

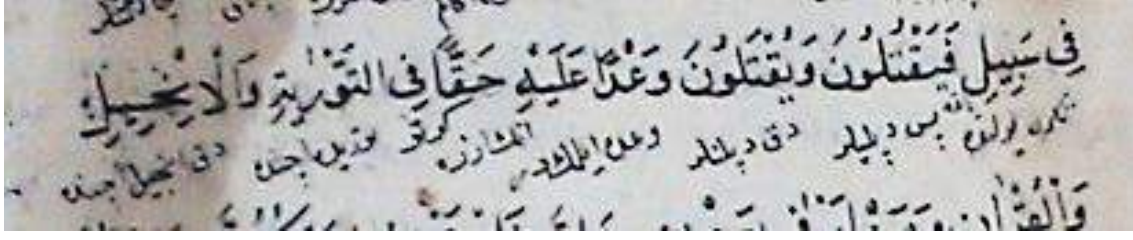


-şterâ mine-lmu/minîne enfusehum veemvâlehum bi-enne lehumu-İcenne(te) yukâtilûne

Şüphesiz Allah, mü'minlerden canlarını ve mallarını, kendilerine vereceği cennet karşılığında satın almıştır. Artık, onlar Allah yolunda savaşrlar, öldürürler ve ölürler.

Şatun aldı mü'minlerden neflerini dağı mâllarını aña kim bayık anlaruñ uçmağ çalışlar

4.

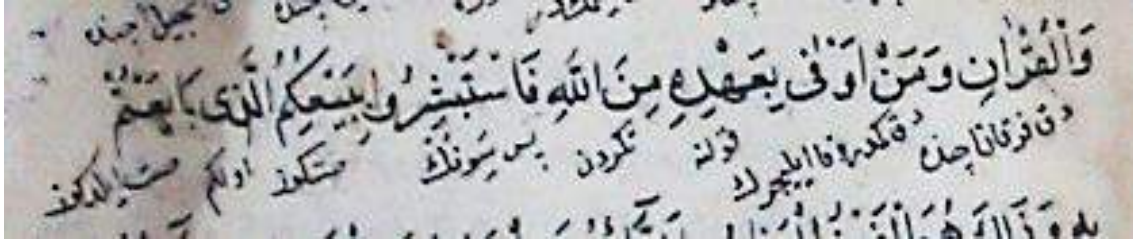


fi sebîli(A)llâhi feyaktulûne veyuktelûn(e) va'den 'aleyhi hakkan fi-ttevrâti vel-incîli

Allah, bunu Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da kesin olarak va'detmiştir. Kimdir sözünü Allah'tan daha iyi yerine getiren?

Taîrî yolında pes depeleyeler dağı depeleneler va'de eylemekdür anuñ üzre kirtü Tevrîd içinde dağı İncîl içinde

5.

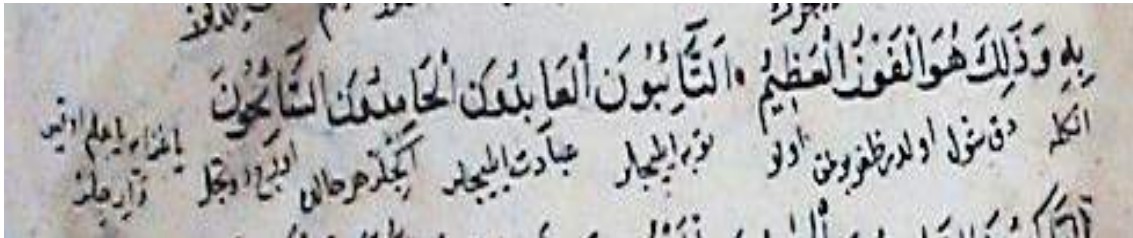


velkur-ân(i) vemen evfâ bi'ahdihi mina(A)llâh(i)(c) festebşirû bibey'ikumu-lleżî bâya'tum

O hâlde, yapmış olduğunuz bu alışverişten dolayı sevinin.

Dağı furkân içinde dağı kimdür vefâ eyleyicileruñ kıluna Taîrî'dan pes sevinuñ şatuñuz ol kim şat eyledüñüz

6.

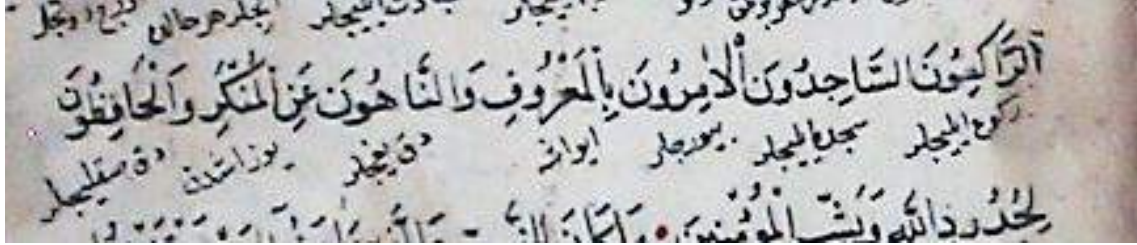


bih(i) vezâlike huve-lfevzu-l'azîm(u) Ettâ-ibûne-l'âbidûne-lhâmidûne-ssâ-ihûne

İşte asıl bu büyük başarıdır. O tövbe-kârlar, ibadet edenler, hamdedenler, dünyada yolcu gibi yaşayanlar,

Anuñla dağı Şol oldur toğru bulmağ ulu tevbe eyleyiciler 'ibâdet eyleyiciler añıcılar her ĥâlde oruĥ dutucılar yâ gazâya yâ 'ilm okıya varıcılar

7.

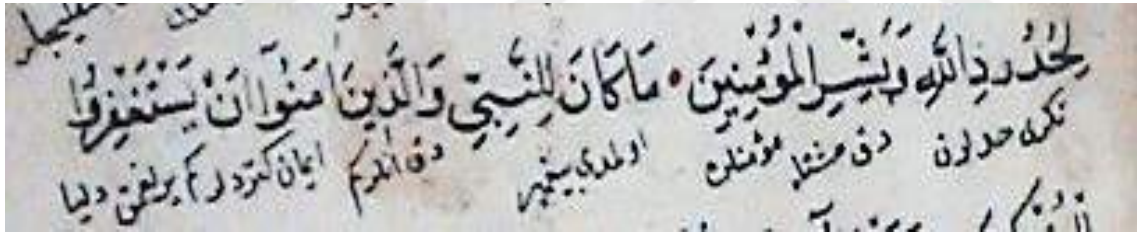


-rrâki'ûne-ssâcidûne-l-âmirûne bilma'rûfi ve-nnâhûne 'ani-lmunkeri velhâfizûne

rükûa varanlar, secde edenler, iyiliği teşvik edip kötülükten alıkoyanlar, Allah'ın sınırlarını gözetener;

Rükû' eyleyiciler secde eyleyiciler buyurucılar eyü işe dağı yığıcılar yavuz işden dağı Şaklayıcılar

8.

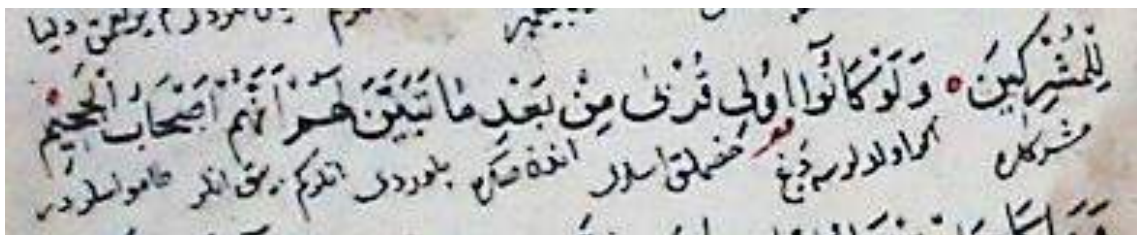


lihudûdi(A)llâh(i) vebeşşiri-lmu/minîn(e) Mâ kâne linnebiyyi vellezîne âmenû en yestağfirû

müjdele o müminleri! Cehennem ehli oldukları açıkĥa kendilerine belli olduktan sonra, ne Peygambere yaraŐır, ne de mü'minlere.

Tañrı ĥadlerin dağı muştula mü'mînlere olmadı peygamber dağı anlar kim imân getürdiler kim yarlıgamak dileye

9.

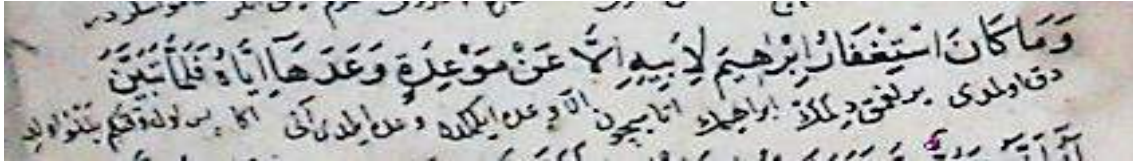


lilmüşrikîne velev kânû ulî kurbâ min ba'di mâ tebeyyene lehum ennehum ashâbu-lcehîm(i)

-yakınları da olsalar- Allah'a ortak koşanlar için af dilemek.

Müşriklere eger oldularsa dağı haşımılık issileri andan şoñra bilürdi anlar kim bayık anlar tamu issileridür

10.

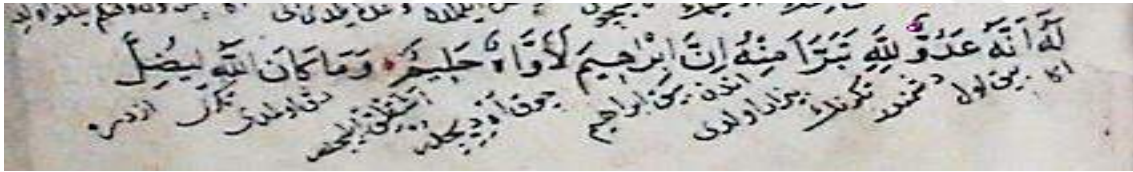


Vemâ kâne-stiğfâru ibrahîme li-ebîhi illâ 'an mev'idetin ve'adehâ iyyâhu felemmâ tebeyyene

İbrahim'in, babası için af dilemesi, sadece ona verdiği bir söz yüzündendi.

Dağı olmadı yarlıgamağ dilemek İbrâhîm'ün atasıçün illâ va'de eylemekden va'de eyledi anı aña pes ol vaqt kim bellü oldı

11.



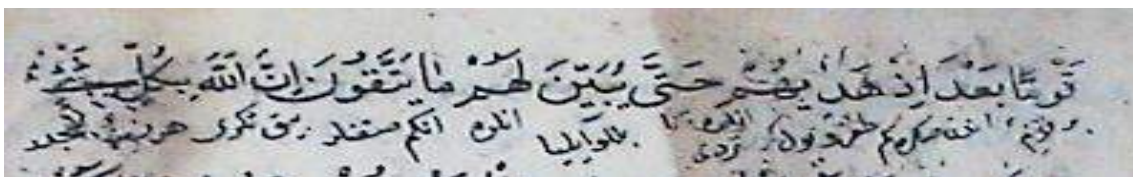
lehu ennehu 'aduvvun li(A)llâhi teberrae minh(u) inne ibrahîme leevvâhun halîm(un) Vemâ kâna(A)llâhu liyudille

Onun bir Allah düşmanı olduğu kendisine açıkça belli olunca, ondan uzaklaştı. Şüphesiz İbrahim, çok içli, yumuşak huylu bir kişiydi. Allah bir toplumu sapıtıracak değildir,

Aña bayık ol düşmandur Tañrı'nuñ bîzâr oldı andan bayık İbrâhîm çok ah idicidür aşâgılık eyleyicidür dağı olmadı Tañrı azdura

(336) [108b] TEVBE 115

1.

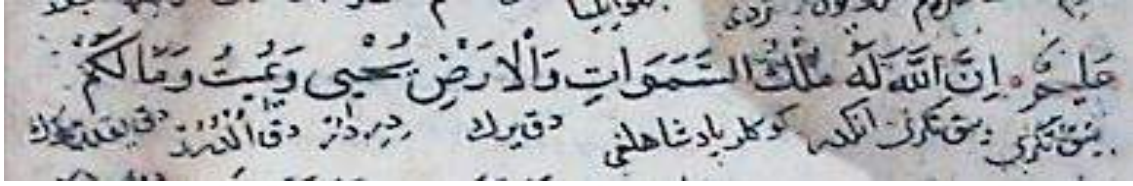


kavmen ba'de iz hedâhum hattâ yubeyyine lehum mâ yettekûn(e) inna(A)llâhe bikulli şey-in

Doğru yola ilettikten sonra, sakınacakları şeyleri kendilerine apaçık bildirmedikçe. Şüphesiz Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.

Bir kavmi andan sonra kim doğru yol gösterdi anlara bellü eyleye anlara anı kim şakınalar bayık Tañrı her nesneyi bilicidür

2.

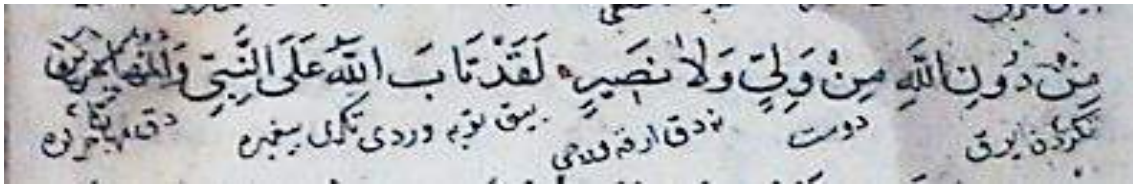


‘alîm(un) İna(A)llâhe lehu mulku-ssemâvâti vel-ard(i) yuhyî veyumît(u) vemâ lekum

Şüphesiz göklerin ve yerin hükümranlığı yalnız Allah’ındır. O, diriltir ve öldürür.

Bayık Tañrı bayık Tañrı anuñdur gökler pâdişâhlığı dağı yirüñ diridür dağı öldürür dağı yokdur sizüñ-çün

3.

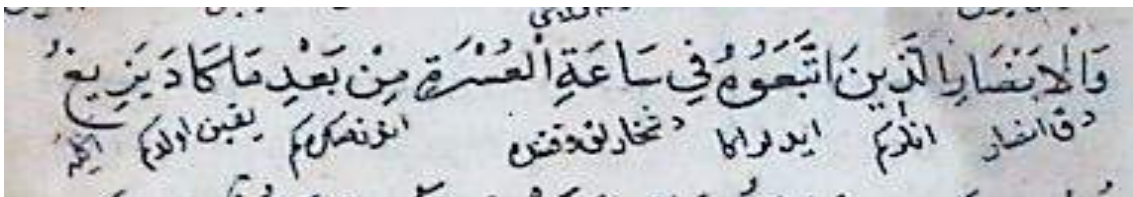


min dûni(A)llâhi min veliyyin velâ nasîr(in) Lekad tâba(A)llâhu ‘alâ-nnebiyyi velmuhâcirîne

Sizin için Allah’tan başka ne bir dost, ne de bir yardımcı vardır. Andolsun Allah; Peygamber ile içlerinden bir kısmının kalpleri eğrilmeğe yüz tuttuktan sonra, sıkıntılı bir zamanda ona uyan muhacirlerle

Tañrı’dan ayruk dost ne dağı arğa virici bayık tevbe viridi Tañrı peygambere dağı muhâcirlere

4.

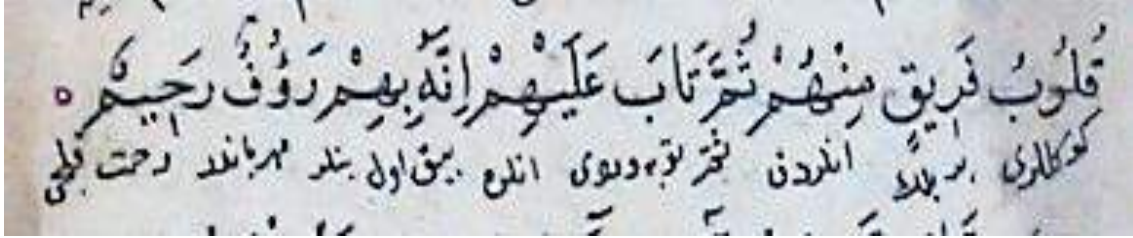


vel-ensâri-İleżîne-ttebe'ûhu fî sâ'ati-l'usrati min ba'di mâ kâde yezîġu

ensarın tövbelerini kabul etmiştir. Evet, onların tövbelerini kabul etmiştir

Dağı enşâr anlar kim eyideler aña düşhârlık vaqtinde andan soñra kim yaqın oldu kim añıla

5.

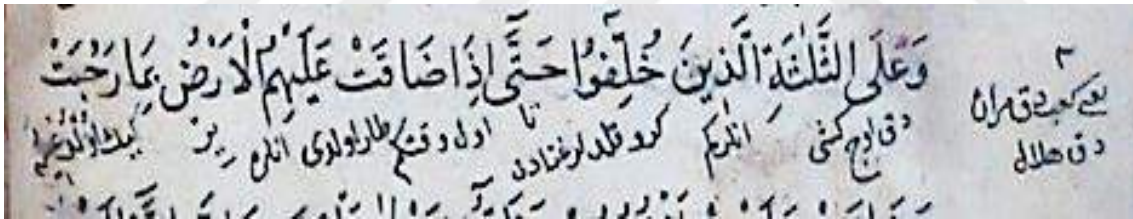


kulûbu ferîkin minhüm sümme tâbe 'aleyhim innehu bihim raûfun rahîm(un)

Şüphesiz O, onlara çok şefkatli ve çok merhametlidir.

Göñülleri bir bölük anlardan sümme tevbe virdi anlara bayık ol yanalar mihribândur rahmet kılıcı

6.

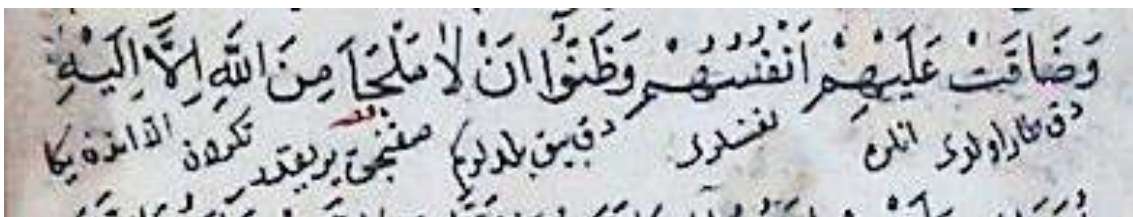


Ve'alâ-şselâseti-İleżîne hullifû hattâ izâ dâkat 'aleyhimu-l-ardu bimâ rahubet

Savaştan geri kalan üç kişinin de tövbelerini kabul etti. Yeryüzü bütün genişliğine

Ya'nî Ka'be dağı mirâs dağı helâl Dağı üç kişi anlar kim gerü kaldılar gazâdan ol vaqt kim tar oldu anlara yir giñ oldığıyla

7.

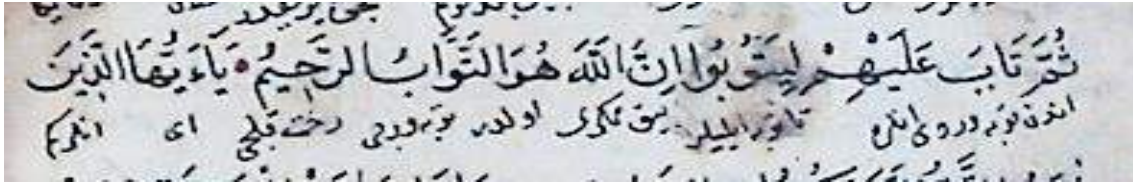


vedâkat 'aleyhim enfusuhum vezannû en lâ melcee mina(A)llâhi illâ ileyhi

rağmen onlara dar gelmiş, vicdanları da kendilerini sıktıkça sıkılmış, böylece Allah'(ın azabın)dan yine O'na sığınmaktan başka çare olmadığını anlamışlardı.

Dağı tar oldu anlara nefleri dağı bayık bildiler kim şığınacak yir yokdur Tañrı 'dan illā andan yaña

8.

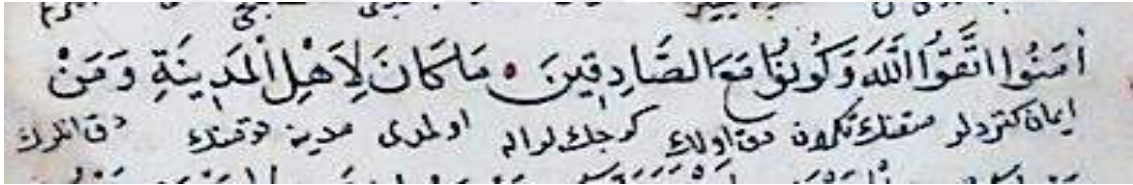


şümme tâbe 'aleyhim liyetübû inna(A)llâhe huve-ttevvâbu-rrahîm(u) Yâ eyyuhâ-lleżîne

onra (eski hâllerine) dönsünler diye, onların tövbelerini de kabul etti. Şüphesiz Allah, tövbeyi çok kabul eden ve çok merhamet edendir. Ey iman edenler!

Andan tevbe virdi anlara tâ tevbe eyleyeler bayık Tañrı oldur tevbe virici rahmet kılıcı ey anlar kim

9.

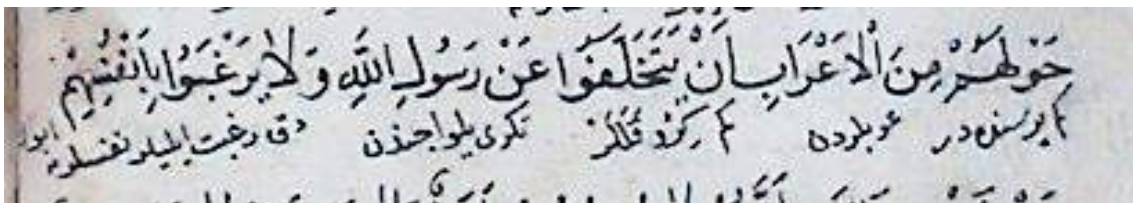


âmenû-ttekû(A)llâhe vekûnû me'a-ssâdikîn(e) Mâ kâne li-ehli-lmedîneti vemen

Allah'a karşı gelmekten sakının ve doğrularla beraber olun. Medine halkı ve onların

Îmân getürdiler şaқınıñ Tañrı 'dan dağı oluñ girçekler ile olmadı Medine kavminiñ dağı anlaruñ

10.

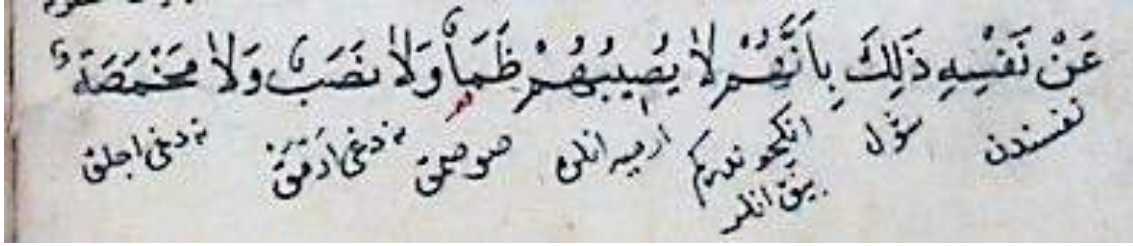


havlehum mine-l-a'râbi en yetehallefû 'an rasûli(A)llâhi velâ yergabû bi-enfusihim

bulunan bedevilere, Allah'ın Resûlünden geri kalmak, kendi canlarını onun canından üstün tutmak yaraşmaz.

Kim yöresindedür 'Arablardan kim gerü kalalar Tañrı yalavacından dağı rağbet eyleyeler nefşlerine ...

11.



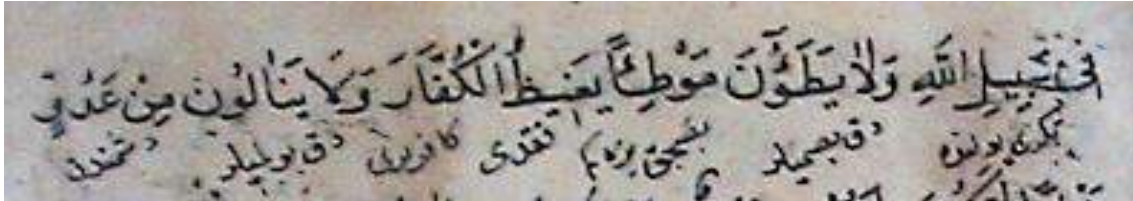
'an nefsih(i) zâlîke bi-ennehum lâ yusîbuhum zameun velâ nasabun velâ mahmesatun

Çünkü onların, Allah yolunda çektikleri susuzluk, yorgunluk, açlık,

Nefsinden şol anuñ-çündür kim bayık anlar irmeyeler anlara şuşamak ne dağı armağ ne dağı açlık

(336) [109a] TEVBE 120

1.

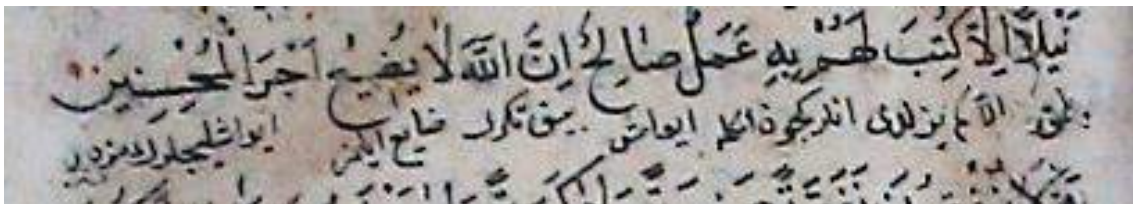


fi sebîli(A)llâhi velâ yetaûne mevti-en yeğîzu-lkuffâra velâ yenâlûne min 'aduvvin

kâfirleri öfkelenirmek üzere bir yere adım atmaları ve düşmana karşı

Tañrı yolunda dağı başmayalar başacak yire kim kağıdı kâfirleri dağı bulmayalar düşmandan

2.

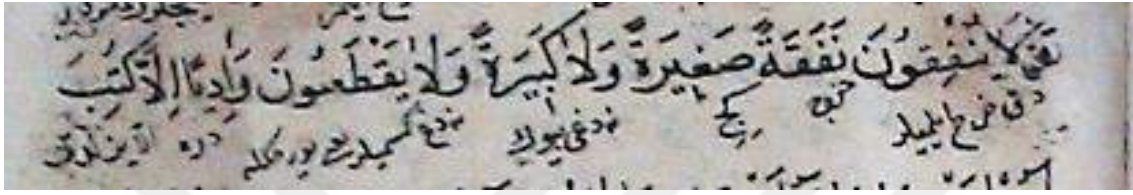


neylen illâ kutibe lehum bihi ‘amelun sâlih(un) inna(A)llâhe lâ yudî’u ecra-lmuhsinîn(e)

herhangi bir başarı kazanmaları gibi hiçbir olay yoktur ki karşılığında kendilerine iyi bir amel(in sevabı) yazılmış olmasın. Şüphesiz Allah, iyilik yapanların mükâfatını elbette zayi etmez.

bayık illâ kim yazıldı anlaruñçün anuñla eyü iş bayık Tañrı zâyi’ eylemez eyü işleyicileruñ müzdini

3.

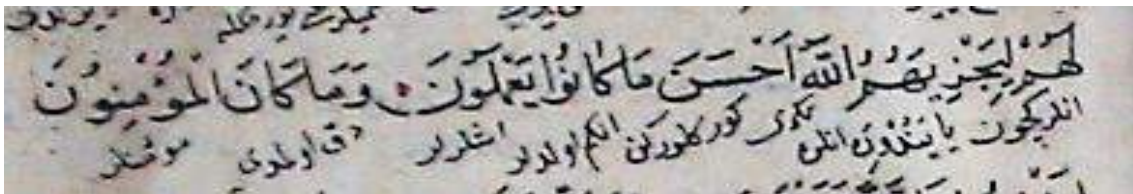


Velâ yunfikûne nefekaten saġîraten velâ kebîraten velâ yakta’ûne vâdiyen illâ kutibe

Yine, onlar küçük olsun büyük olsun hayır yolunda bir harcama yaptıklarında, bir yol katettiklerinde, bu -muhakkak onların lehine yazılır.

Dağı harc eylemeyeler ħuruc kiçi ne dağı büyük ne dağı kesmeyeler ya’nî yörümekle dere illâ yazıldı

4.

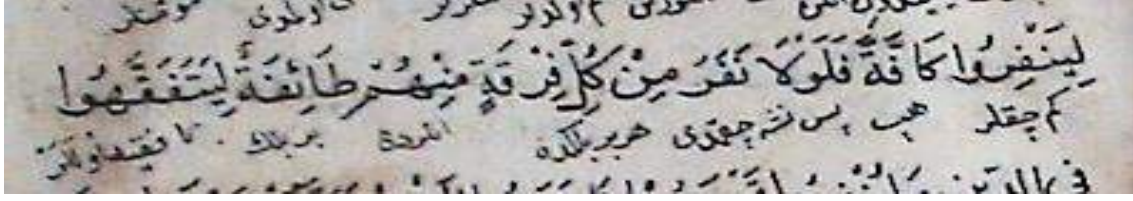


lehum liyecziyehumu(A)llâhu ahsene mâ kânû ya’melûn(e) Vemâ kâne-lmu/minûne

Allah’ın onlara, yapmış olduklarından daha güzeliyle karşılık vermesi için. (Ne var ki) mü’mînlerin hepsi

Anlaruñçün yâ yanud vire anlara Tañrı görklüregin anı kim oldılar işlerler dağı olmadı mü’mînler

5.

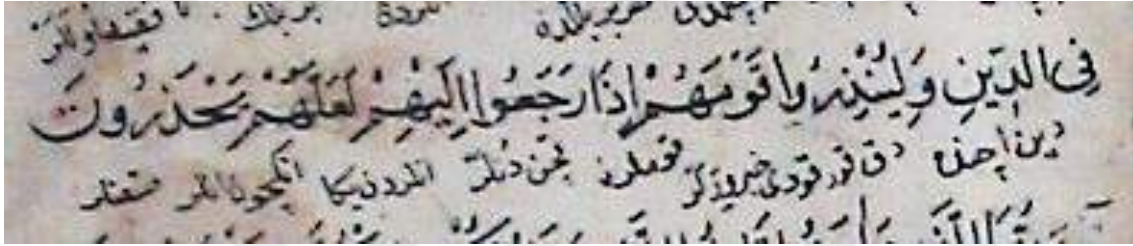


liyenfirû kâffe(ten) felevlâ nefera min kulli firkatın minhum tâ-ifetun liyetefekkahû

toptan seferber olacak değillerdir. Öyleyse onların her kesiminden bir grup da, din konusunda köklü ve derin bilgi sahibi olmak

Kim çıkalar hep pes nişe çıktı her bir bölükden anlardan bir bölük tâ faķiye olalar

6.

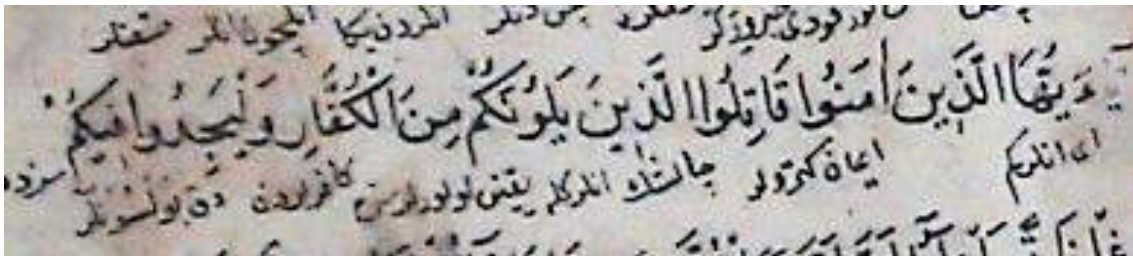


fi-ddîni veliyunzirû kavmehum izâ race'û ileyhim le'allehum yahzerûn(e)

ve döndükleri zaman kavimlerini uyararak için geri kalsa ya! Umulur ki sakınırlar.

Dîn içinde daķı korkudı haber vireler kavmlerine kaçan dutalar anlardan yaña anuñ-çün anlar şakınalar

7.



Yâ eyyuhâ-lleżîne âmenû kâtîlû-lleżîne yelûnekum mine-lkuffâri velyecidû fikum

Ey iman edenler! Kâfirlerden (öncelikle) yakınıınızda olanlarla savaşın ve sizde bir sertlik bulsunlar.

Ey anlar kim ĩmān getürdiler çalıŖıŖn anlaruñla yakın olurlar size kāfirlerden dağı bulsunlar sizde

8.

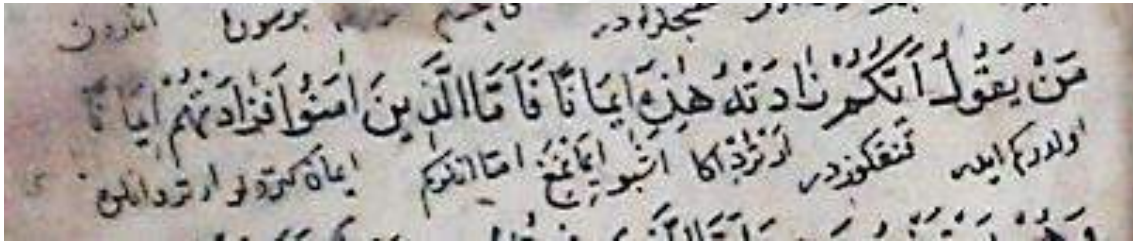


ğilza(ten) va'lemû enna(A)llāhe me'a-lmuttekîn(e) Ve-izâ mâ unzilet sûratun feminhum

Bilin ki, Allah kendisine karşı gelmekten sakınanlarla beraberdir. Herhangi bir sûre indirildiğinde, içlerinden, (alaylı bir şekilde)

İrilik dağı bilüñ bayık Tañrı Ŗakınıcılarladur dağı kaçan kim indürilse bir sûre anlardan

9.

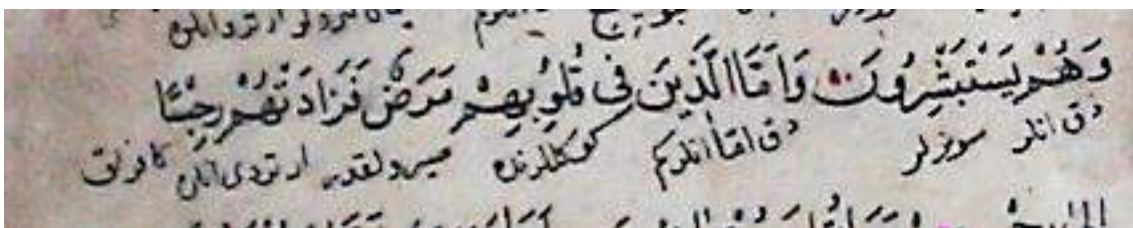


men yekûlu eyyukum zâdet-hu hâzihi ĩmānâ(en)(c) feemmâ-lleżîne âmenû fezâdet-hum ĩmānen

“Bu hanginizin imanını artırdı?” diyenler olur. İman etmiş olanlara gelince, inen sûre onların imanını artırmıştır. Onlar

Oldur kim eyidür kañğıuñuzdur arturdı aña uŖbu ĩmānmađı ammā anlar kim ĩmān getürdiler arturdı anlara

10.

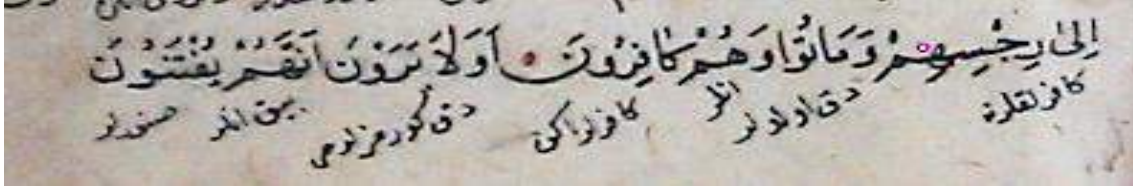


vehum yestebşirûn(e) Veemmâ-lleżîne fî kulûbihim meradun fezâdet-hum ricsen

bunu birbirlerine müjdelerler. Kalplerinde hastalık olanların ise, pisliklerine

Dağı anlar sevinürler dağı ammâ anlar kim gönüllerinde şayrulukdur arturdı anlara kâfirlik

11.



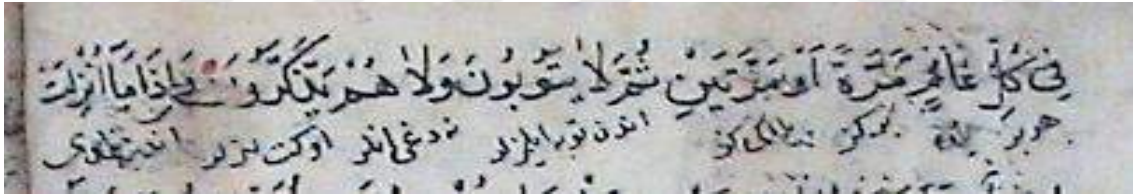
ilâ ricsihim vemâtû vehum kâfirûn(e) Eve lâ yeravne ennehum yuftenûne

pislik katmış (küfürlerini artırmış), böylece kâfir olarak ölüp gitmişlerdir. Görmüyorlar mı ki, onlar imtihan ediliyorlar,

Kâfirliklarına dağı öldüler anlar kâfirler iken dağı görmezler mi bayık anlar şinanurlar

(337) [109b] TEVBE 126

1.

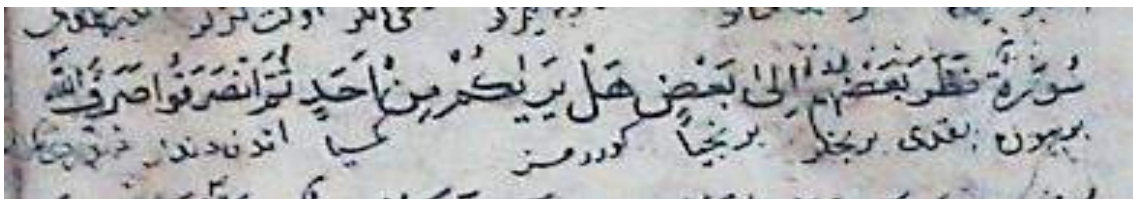


fî kulli 'âmin merraten ev merrateyni şümme lâ yetûbûne velâ hum yeżzekkerûn(e) Ve-izâ mâ unzilet

her yıl bir veya iki kere belâya çarptırılıp. Sonra ne tövbe ederler, ne de ibret alırlar. Bir sûre indirildi mi,

Her bir yılda bir kez yâ iki kez andan tevbe eylemezler ne dağı anlar öğitlenürler indürinildi

2.

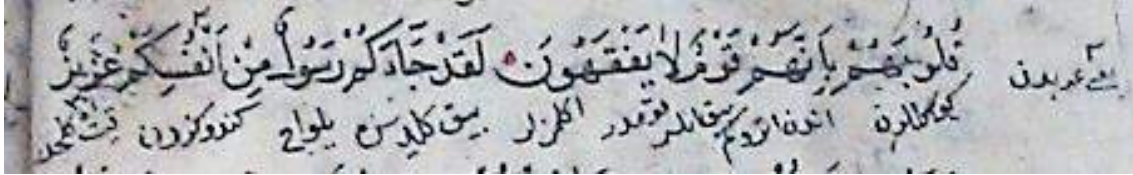


sûratun nazara ba'duhum ilâ ba'din hel yerâkum min ehadin sümme-nsarafû(c) sarafa

“Sizi bir kimse görüyor mu?” diye birbirlerine göz ederler, sonra da sıvışıp giderler.

Bir süre bakdı birinceler birinceye görür misiz kimseye andan döndür döndürdi Tañrı

3.

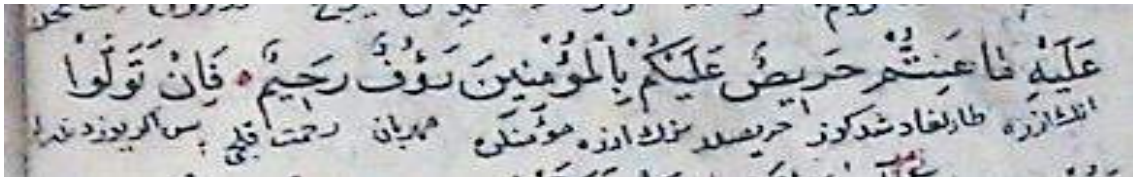


(A)llâhu kulûbehum bi-ennehum kavmun lâ yefkahûn(e) Lekad câekum rasûlun min enfusikum ‘azîzun

Anlamayan bir toplum olmalarından dolayı, Allah onların kalplerini çevirmiştir. Andolsun, size kendi içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki,

ya ‘nî ‘Arab’dan gönüllerini andan ötrü kim bayık anlar kavmdür anlamazlar bayık geldi size yalavaç kendüñüzden katı gelicidir

4.

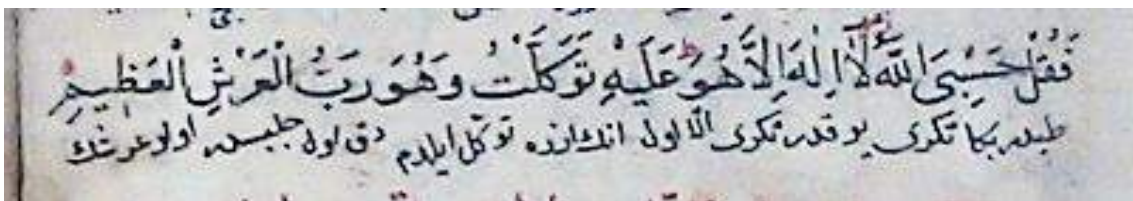


‘aleyhi mâ ‘anittum harîsun ‘aleykum bilmu/minîne raûfun rahîm(un) Fe-in tevellev

sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, mü'minlere karşı da çok şefkatli ve merhametlidir. Eğer yüz çevirirlerse

Anuñ üzre ıarlığa düşdüñüz harîşdür sizüñ üzre mü`mînler mihibân rahmet kılıcı pes eger yüz döndüreler

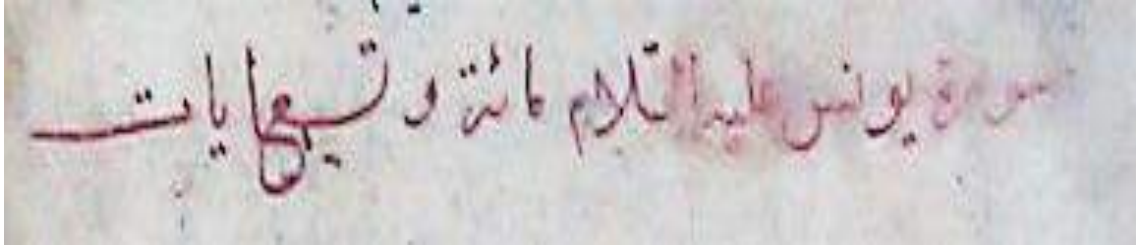
5.



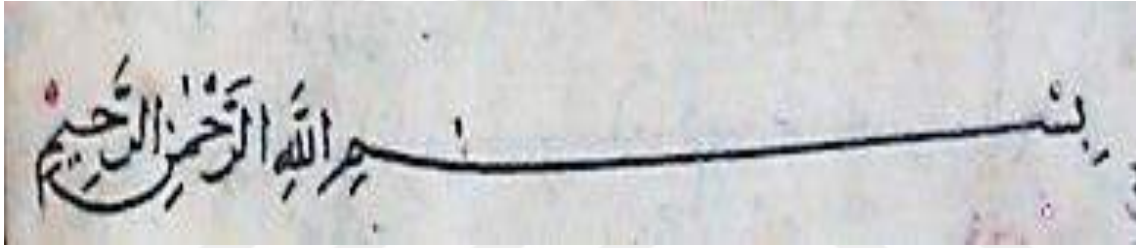
fekul hasbiya(A)llâhu lâ ilâhe illâ hu(ve)(s) ‘aleyhi tevekkeltu vehuve rabbu-l’arşı-l’azîm(i)

de ki: “Bana Allah yeter. O’ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Ben ancak O’na tevekkül ettim. O, yüce Arş’ın sahibidir.”

Tapdur baña Tañrı yoqdur Tañrı illâ ol anuñ üzre tevekkül eyledüm dağı ol Çalabısdur ulu ‘arşuñ



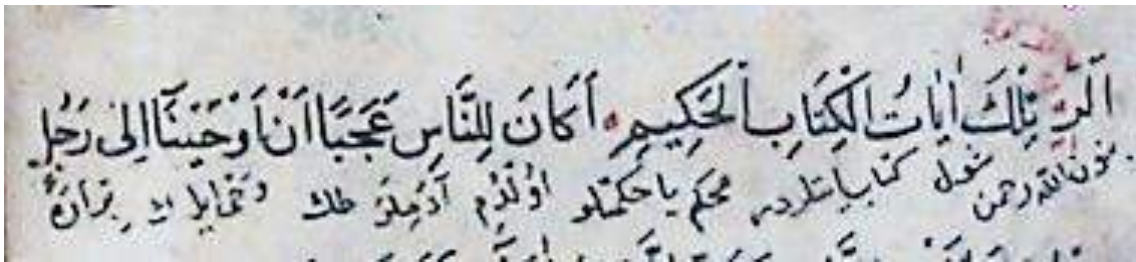
SÛRETÜ'L YÛNUS



Rahmân ve rahîm olan Allah’ın adıyla.

Bismillâhirrahmânirrahîm

6.

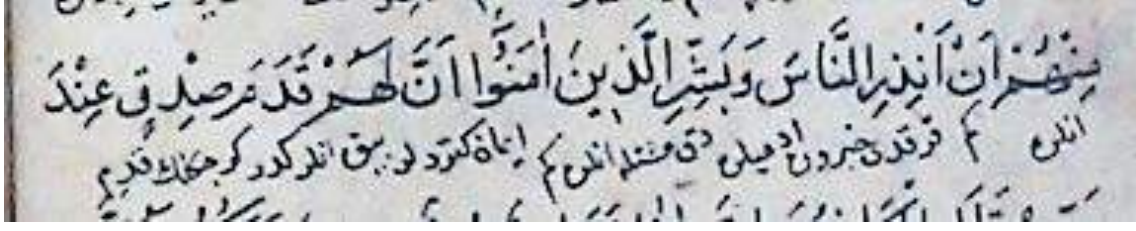


Elif-lâm-râ(c) tilke âyâtu-lkitâbi-lhakîm(i) Ekâne linnâsi ‘aceben en evhaynâ ilâ raculin

Elif, Lâm, Râ. Bunlar hikmet dolu Kitab’ın âyetleridir. İçlerinden bir adama insanları uyar ve iman edenlere,

Bunun Allah rahman şol kitâbiyâtlardur muhkem yâ hikmetlü oldum âdemîlere tañ vahy eyledüñ bir ere

7.



minhum en enziri-nnâse vebeşşiri-lleżîne âmenû enne lehum kademe sidkin ‘inde

Rableri katında kendileri için bir doğruluk makamı bulunduğunu müjdele diye vahyettimiz, insanlar için

Anlara kim korktu haber vire âdemilere dağı muştula anlara kim imân getürdiler bayık anlarıñdur girçeklik kadimi

8.

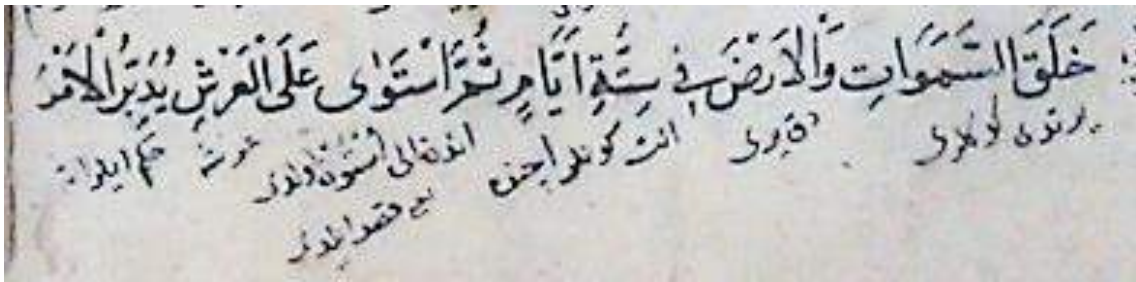


rabbihim(k) kâle-lkâfirüne inne hâzâ lesâhirun mubîn(un) İnne rabbekumu(A)llâhu-lleżî

şaşılacak bir şey mi oldu ki o kâfirler, “Bu elbette apaçık bir sihirbazdır” dediler? Şüphesiz ki Rabbiniz,

Çalabları katında eyitdi kâfirler bayık uşbu ya ‘nî Qurân cāzülüğdur bellü bayık Çalabuñuz Tañrı ‘dur ol kim

9.



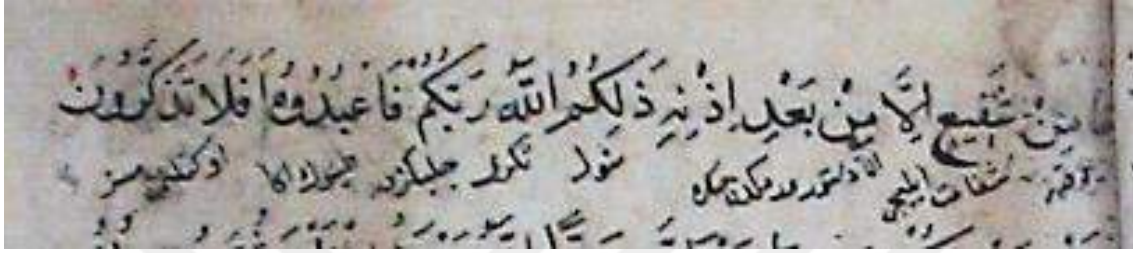
haleka-ssemâvâti vel-arda fî sitteti eyyâmin sümme-stevâ ‘alâ al’arş(i)(s) yudebbiru-l-emr(a)(s)

gökleri ve yeri altı gün içinde (altı evrede) yaratan, sonra da Arş'a[267] kurulup işleri yerli yerince düzene koyan Allah'tır.

Yaratdı gökleri dağı yeri altı günler içinde andan eli üstün oldu ya'nî kaşd eyledi 'arşa hüküm eylerem

(337) [110a] YÛNUS 3

1.

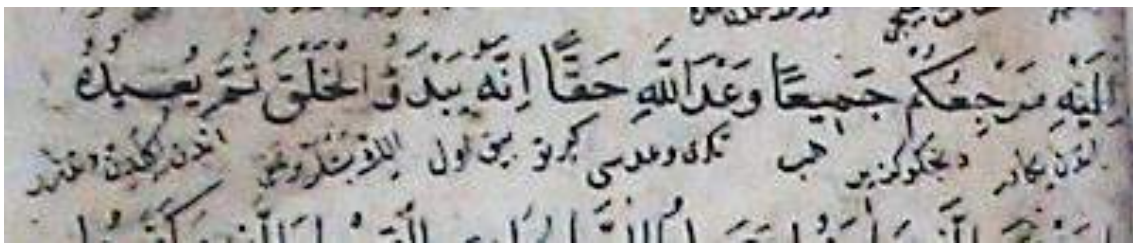


mâ min şefi'in illâ min ba'di iznih(i)(c) zâlikumu(A)llâhu rabbukum fa'budûh(u)(c) efelâ tezekkerûn(e)

O'nun izni olmaksızın, hiç kimse şefaataçı olamaz. İşte O, Rabbiniz Allah'tır. O hâlde O'na kulluk edin. Hâlâ düşünmüyor musunuz?

Yokdur şefâ'at eyleyici illâ destür virmekden soñra şol Tañrı Çalabuñuzdur tapuñ aña ögitlenmez misiz

2.

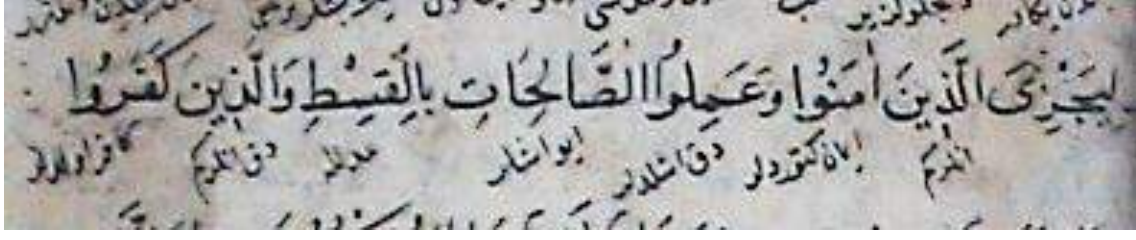


İleyhi merci'ukum cemî'â(an)(s) va'da(A)llâhi hakkâ(an)(c) innehu yebdeu-lhalka sümme yu'iduhu

Hepinizin dönüşü ancak O'nadır. Allah, bunu bir gerçek olarak va'detmiştir. Şüphesiz O, başlangıçta yaratmayı yapar, sonra, iman edip salih ameller işleyenleri adaletle mükâfatlandırmak için onu (yaratmayı) tekrar eder.

Andan yañadur dönecegüñüz yir hep Tañrı va'desi kirtü bayık ol ilk başlar yaratdı andan öñledin döndürdi

3.

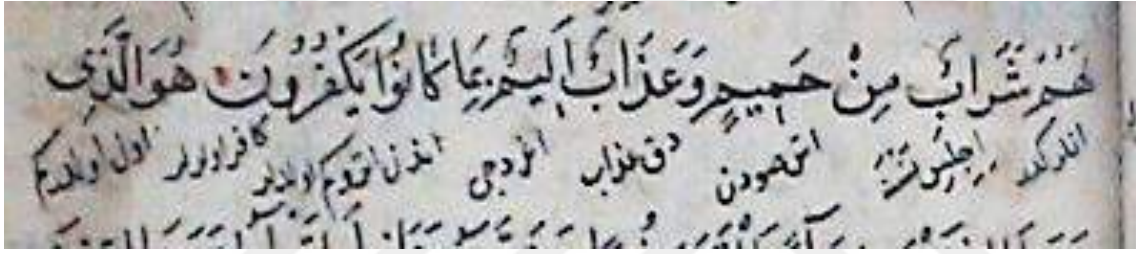


liyecziye-İleżîne âmenû ve'amilû-ssâlihâti bilkist(i)(c) velleżîne keferû

Kâfirlere gelince, inkâr etmekte olduklarından dolayı,

Anlar kim ĩmân getürdiler dağı işlediler eyü işler 'adl ile dağı anlar kim kâfir oldılar

4.

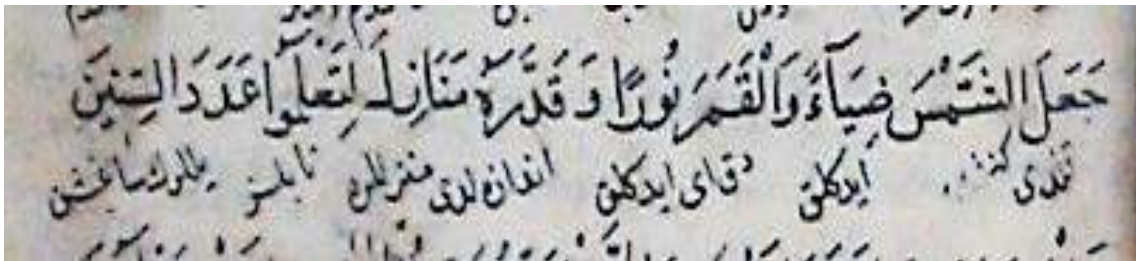


lehum şerâbun min hamîmin ve'azâbun elîmun bimâ kânû yekfurûn(e) Huve-İleżî

onlar için kaynar sudan bir içki ve elem dolu bir azap vardır. O'dur,

Anlarıñdur içilesi nesne aş şudan dağı 'azâb uğradıcı andan ötrü kim oldılar kâfir olurlar ol oldur kim

5.

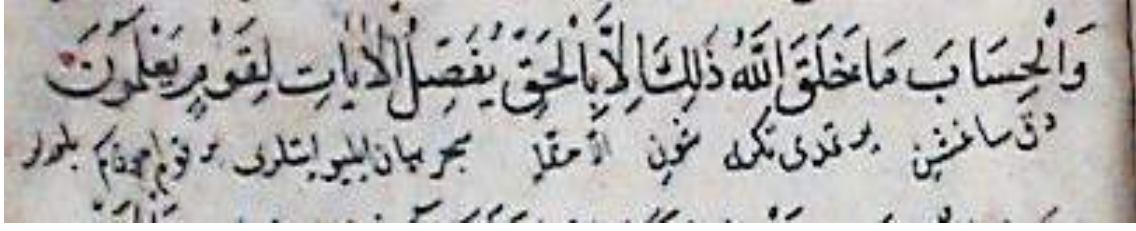


ce'ale-şşemse diyâen velkamera nûran vekadderahu menâzile lita'lemû 'adede-ssinîne

güneşi bir ışık (kaynağı), ayı da (geceleyin) bir aydınlık (kaynağı) kılan, yılların sayısını ve hesabı bilmeniz için ona menziller takdir edendir.

Ğıldı güneşi aydıñlık dağı ay aydıñlık endâzeledi menzillere tâ bilesiz yıllarıñ sağışını

6.

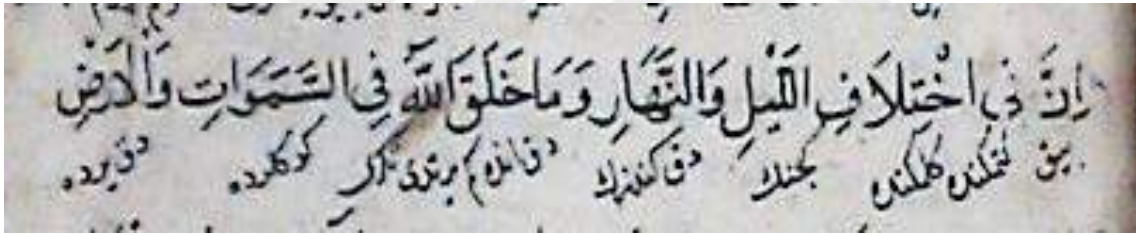


velhisâb(e)(c) mâ hâleka(A)llâhu zâlike illâ bilhakk(i)(c) yufassilu-l-âyâti likavmin
ya'lemûn(e)

Allah, bunları (boş yere değil) ancak gerçek ile (hikmeti gereğince) yaratmıştır. O, âyetlerini, bilen bir topluma ayrı ayrı açıklamaktadır.

Dağı sağışını yaratmadı Tañrı şunu illâ hakkıla seçer beyân eyleyü âyetleri bir kavm için kim bilürler

7.

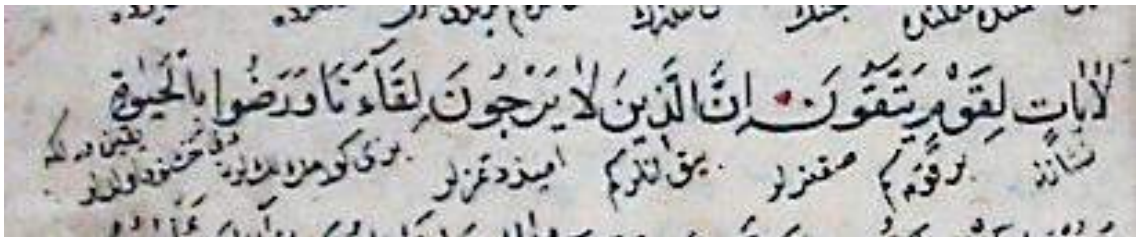


İnne fi-hîtlâfi-lileyli ve-nnehâri vemâ hâleka(A)llâhu fi-ssemâvâti vel-ardi leâyâtin

Şüphesiz gece ve gündüzün ard arda değişmesinde, Allah'ın göklerde ve yeryüzünde yarattığı şeylerde, pek çok deliller vardır,

Bayık gitmesinde gelmesinde gicenüñ dağı gündüzüñ dağı anda kim yarattı Tañrı göklerde dağı yirde

8.

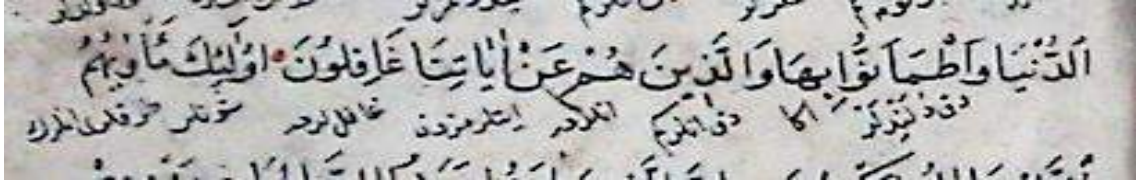


likavmin yettekûn(e) İnne-lleżîne lâ yercûne likâenâ veradû bilhayâti

Allah'a karşı gelmekten sakınan bir toplum için. Şüphesiz bize kavuşacağını ummayan ve dünya hayatına razı olup

Nişânına bir kavme kim şakınurlar bayık anlar kim ümîd dutmazlar bizi görmekliklerine dağı hoşnûd oldılar yakın dirliğe

9.

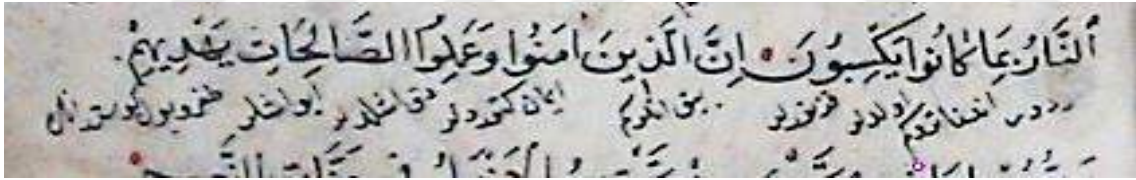


-ddunyâ vatmeennû bihâ vellezîne hum 'an âyâtinâ gâfilûn(e) Ulâ-ike me/ vâhumu-

onunla yetinerek tatmin olan kimseler ile âyetlerimizden gafil olanlar var ya; işte onların kazanmakta oldukları günahlar yüzünden,

Dağı dölendiler aña dağı anlar kim anlardur âyetlerümüzden gâfillerdür şunlar tariğleri anlaruñ

10.

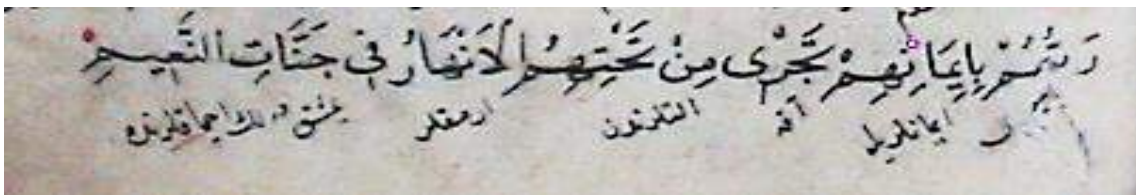


-nnâru bimâ kânû yeksibûn(e) İne-lleżîne âmenû ve'amilû-ssâlihâti yehdîhim

varacakları yer ateştir. (Fakat) iman edip salih ameller işleyenlere gelince, Rableri onları imanları sebebiyle, hidayete erdirir.

Oddur andan ötrü kim oldılar kazanurlar bayık anlar kim imân getürdiler dağı işlediler eyü işler toğru yol gösterür anlara

11.



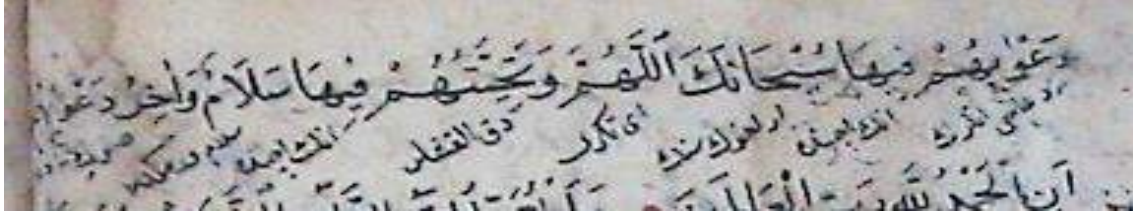
rabbuhum bi-îmânihim(s) tecrî min tahtihimu-l-enhâru fî cennâti-nna'îm(i)

Nimetlerle dolu cennetlerde altlarından ırmaklar akar.

Tañrı îmânlarıyla aķar altlarından ırmaklar yimiş dirlik uçmaķlarında

(338) [110b] YÛNUS 10

1.



Da'vâhum fihâ subhâneke-(A)llâhumme ve tehiyyetuhum fihâ selâm(un)© veâhiru da'vâhum

Bunların oradaki duaları, “Seni eksikliklerden uzak tutarız Allah’ım!”, aralarındaki esenlik dilekleri, “selâm”; dualarının sonu ise,

Du'ası anlarıñ anuñ içinde arılığın senüñ ey Tañrı daķı alkışlar anuñ içinde selâm virmekdür şoñu nedür

2.

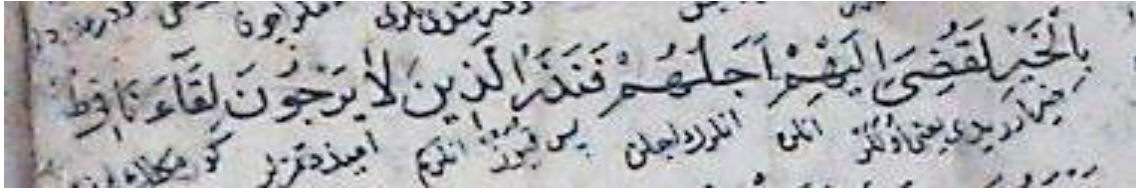


eni-lhamdu li(A)llâhi rabbi-l'âlemîn(e) Velev yu'accilu(A)llâhu linnâsi-şşerra-sti'câlehum

“Hamd âlemlerin Rabbi Allah’a mahsustur” sözleridir. Eğer Allah, insanlara onların hemen hayra kavuşmayı istedikleri gibi, şerri de acele verseydi,

Ya'nî kaçıldıklarında kendüzlerine yâ oğlanlarına yâ mâllarına ... du'â eyledükleri bayık ögmek Tañrı'nuñdur âlemler Çalabısı daķı ivdürişdi Tañrı âdemlerçün yavuzluğı ivdürmeñ

3.

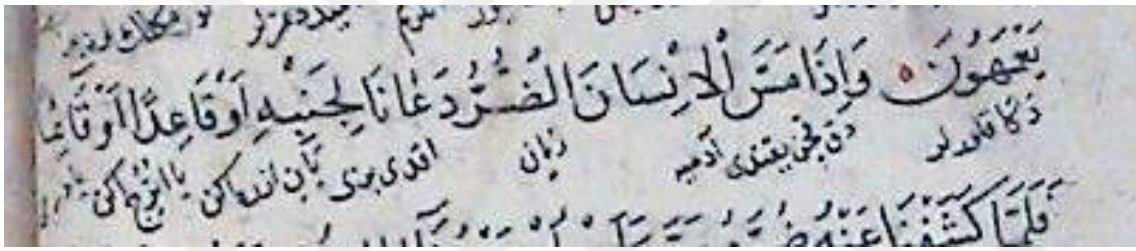


bilhayri lekudiye ileyhim eceluhum(s) fenezêru-lleżîne lâ yercûne likâenâ fi tuğyânihim

elbette onların ecellerine hükmolunurdu. İşte biz, bize kavuşmayı ummayanları, kendi azgınlıkları içinde bırakırız

Ḥayr ireridi ya'nî ulular anlara anlaruñ ecelin pes koyavuz anlar kim ümîd dutmazlar görmeklikler ne biz

4.

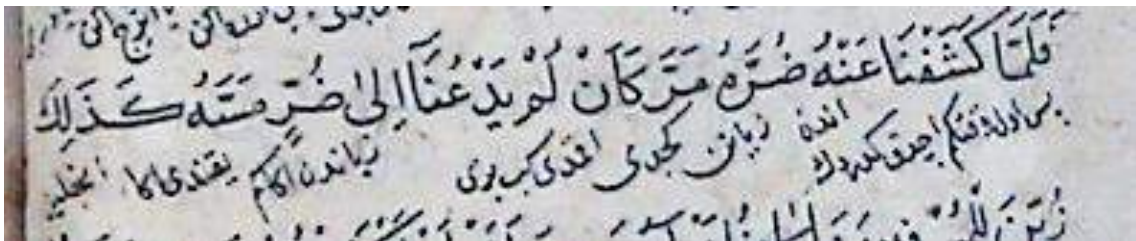


ya'mehûn(e) Ve-izâ messe-l-insâne-ddurru de'ânâ licenbihi ev kâ'iden ev kâ-imen

bocalar hâlde. İnsana bir sıkıntı dokundu mu, gerek yan üstü yatarken, gerek otururken, gerekse ayakta iken (her hâlinde bu sıkıntıdan kurtulmak için) bize dua eder.

Doña qalurlar daqı qaçan yaqındı âdemîye ziyân oqıdı bizi yanı üzre iken yâ oturıcı iken yâ durıcı

5.



felemmâ keşefnâ 'anhu durrahu merra keen lem yed'unâ ilâ durrin messeh(u)(c) kezâlîke

Ama biz onun bu sıkıntısını ondan kaldırdık mı, sanki kendisine dokunan bir sıkıntı için bize hiç yalvarmamış gibi geçer gider.

Pes ol vaqt kim açduq giderdik andan ziyân geçdi okımaduñuz bizi ziyândan aña kim yaqındı aña ancılaya

6.

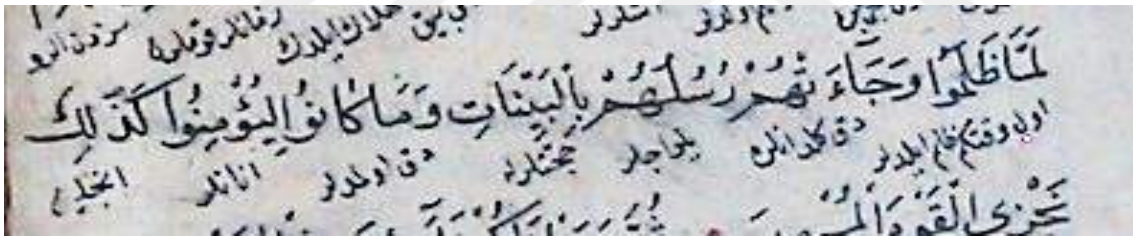


zuyiyine lilmusrifine mâ kânû ya'melûn(e) Velekad ehleknâ-lkurûne min kablikum

İşte o haddi aşanlara, yapmakta oldukları şeyler, böylece süslenmiş (hoş gösterilmiş)tir. Andolsun, sizden önceki nice nesilleri zulmettikleri vakit helâk ettik,

Bizenildi ĥaddin geçicilere ol kim oldılar işlerler daķı bayıķ helâk eyledük zamânlar ĩavmleri sizden ilerü

7.



lemmâ zalemû vecâet-hum rusuluhum bilbeyyinâti vemâ kânû liyu/minû(c) kezâlike

peygamberleri, kendilerine apaçık deliller getirdikleri hâlde (yalanlayıp). Onlar zaten inanacak değillerdi. İşte biz suçlu toplumu

Ol vaqt kim zûlm eylediler daķı geldi anlara yalavaķlar ĥüccetlerle daķı olmadılar inanalar ancılayın

8.



neczî-lkavme-lmucrimîn(e) Šümme ce'alnâkum hâlâ-ife fi-l-ardi min ba'dihim

böyle cezalandırırız. Sonra, onların ardından yeryüzünde sizi onların yerine getirdik.

Cezâ virürüz kavme kim yazuqlulardur ya'nî Mekke müşrikleri andan eyledük sizi halîfeler yirde anlardan şoñra

9.

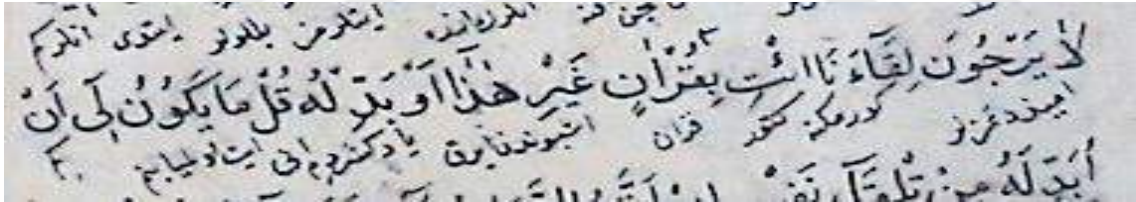


linenzura keyfe ta'melûn(e) Ve-izâ tutlâ 'aleyhim âyâtunâ beyyinâtin(ل) kâle-lležîne

nasıl davranacağınızı görelim diye, onların ardından. Âyetlerimiz kendilerine apaçık birer delil olarak okunduğunda,

Tâ bakavuz nite işlerler dağı kaçan okına anlaruñ üzre âyetlerümüz bellüler eyitdi anlar kim

10.

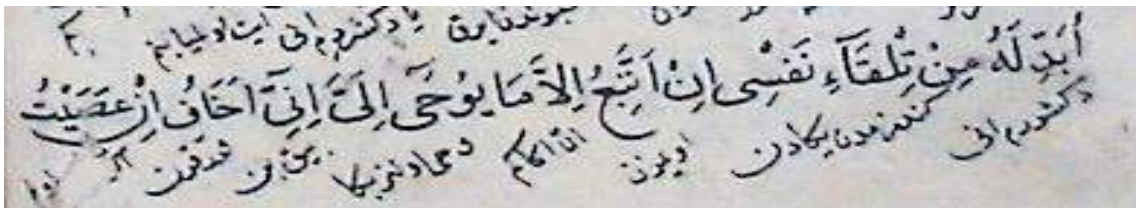


lâ yercûne likâenâ-/ti bikur-ânin ğayri hâzâ ev beddilh(u)(c) kul mâ yekûnu lî en

(öldükten sonra) bize kavuşmayı ummayanlar, “Ya (bize) bundan başka bir Kur’an getir veya onu değiştir” dediler. De ki: “Onu kendiliğimden değiştirmem benim için olacak şey değildir.

Ümîd dutmazlar görmegine getir Kurân iş bundan ayruğ yâ degüşürdüm anı eyit olmaya benüm kim

11.



ubeddilehu min tilkâ-i nefsi(s) in ettebi'ü illâ mâ yûhâ iley(ye)(s) innî ehâfu in ‘

Ben ancak bana vahyolunana uyarım. Elbette büyük bir günün azabından korkarım,

*Degüşürem anı kendüzümden yañadın uymazın illâ aña kim vahy olunur baña bayık ben
korkarın eger olam*

(338) [111a] YÛNUS 16

1.

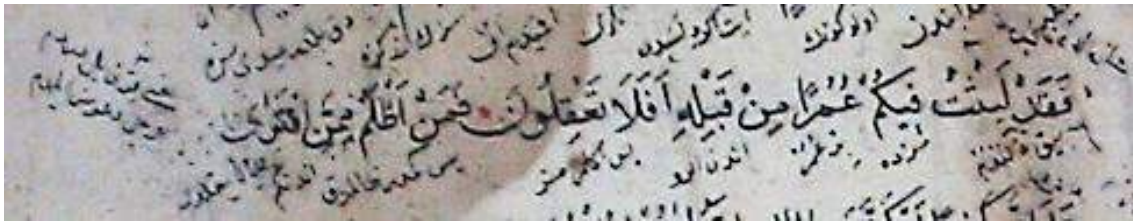


asaytu rabbî ‘azâbe yevmin ‘azîm(in) Kul lev şâa(A)llâhu mâ televtuhu ‘aleykum velâ
edrâkum

Eğer Rabbime isyan edecek olursam.” De ki: “Eğer Allah dilesedydi, ben size onu okumazdım, Allah da size onu bildirmezdi.

*Çalabum ‘azâbindan ulu günüñ eyit eger dilesedi Tañrı işidem anı siziñ üzerüñüze dağı
bildürmedi size*

2.

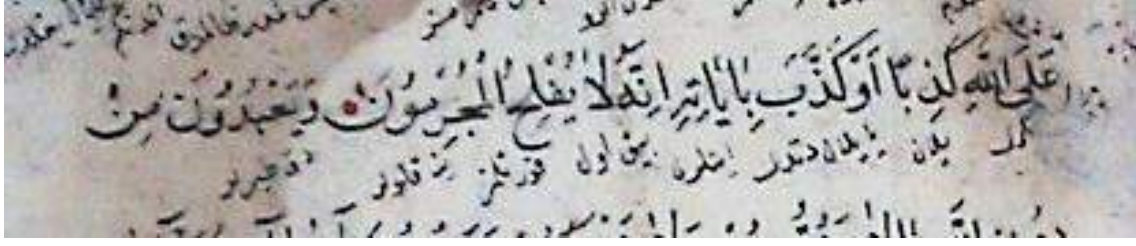


bih(i)(s) fekad lebiştü fikum ‘umuran minkablih(i) efelâ ta’kilûn(e) Femen azlemu mimmeni-
fterâ

Ben sizin aranızda bundan (Kur’an’ın inişinden) önce (kırk yıllık) bir ömür yaşadım. Hiç düşünmüyor musunuz?” Artık, Allah’a karşı yalan uydurandan

*Bayık kıldum sizde bir ‘ömr andan ilerü pes añlamaz mısız pes kimdür zâlimrağ andan kim
yalan yığladı ya ‘nî Qurânla bildürdüm vahy da ‘vasın eyledüm*

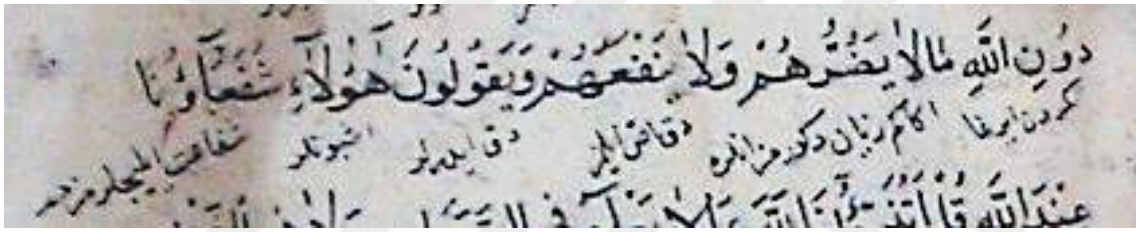
3.



‘ala(A)llâhi kezîben ev kezzebe bi-âyâtih(i) innehu lâ yuflihu-lmucrimûn(e) Veya’budûne min veyâ O'nun âyetlerini yalanlayandan daha zâlim kimdir? Şüphe yok ki (böyle) suçlular asla kurtuluşa ermezler. tapıyorlar

Taîrı yalan yâ yalan dutdı âyetlerini bayık ol qorunmaz yazuqlular dağı taparlar

4.

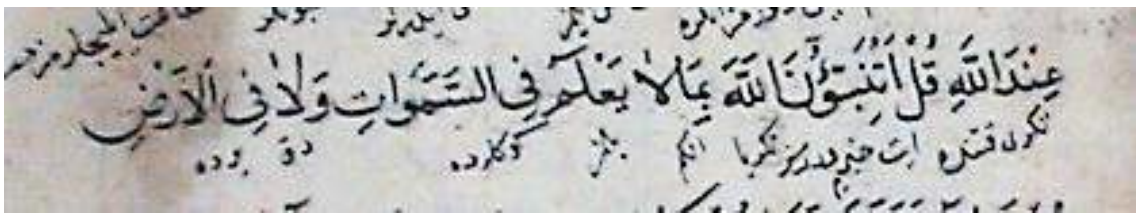


dûni(A)llâhi mâ lâ yadurruhum velâ yenfe’uhum veyekûlûne hâulâ-i şufe’âunâ

Allah’ı bırakıp, kendilerine ne zarar, ne de fayda verebilecek şeylere ve “İşte bunlar Allah katında bizim şefaathçılarımızdır” diyorlar.

Taîrı’dan ayruğa aña kim ziyân degürmez anlara dağı aşşı eylemez dağı eyidürler iş bunlar şefâ’at eyleyicilerimizdür

5.

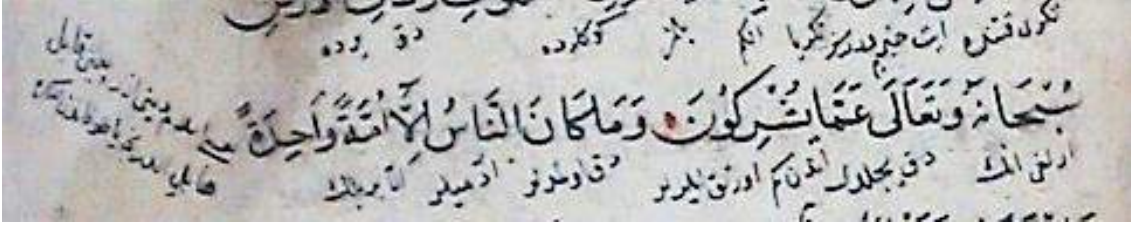


‘inda(A)llâh(i) kul etunebbi-ûna(A)llâhe bimâ lâ ya’lemu fi-ssemâvâti velâ fi-l-ard(i)

De ki: “Siz, Allah’a göklerde ve yerde O’nun bilmediği bir şeyi mi haber veriyorsunuz!?”

Taîrı katında eyit haber virür siz Taîrı’ya anı kim bilmez göklerde dağı yirde

6.

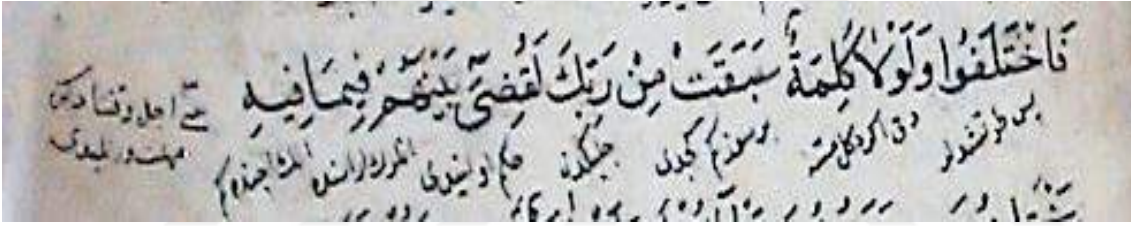


subhânehu vete'âlâ 'ammâ yuşrikûn(e) Vemâ kâne-nnâsu illâ ummeten vâhideten

O, onların ortak koştukları şeylerden uzaktır, yücedir.” İnsanlar (başlangıçta tevhit inancına bağlı) tek bir ümmet idiler;

Arılığı anuñ dağı yüceldi andan kim ortak eylerler dağı olmadılar âdemiler illâ bir bölük ya 'nî İslâm dîni üzre ya 'nî Kâbil Hâbil'i öldürünce yâ tûfândan şoñra

7.

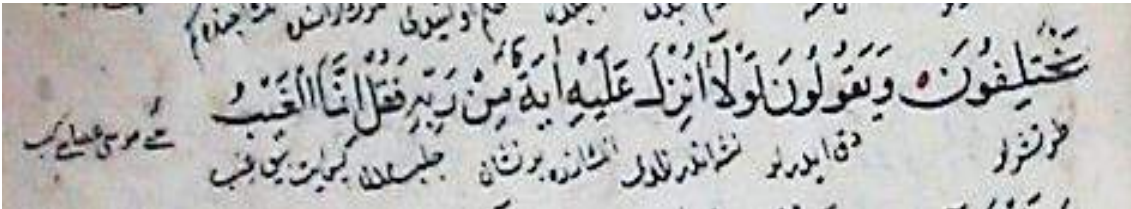


fahtëlefû velevlâ kelimetun sebekat min rabbike lekudiye beynehum fimâ fihi

sonra aralarında inanç farklılığı oluştu. Eğer rabbinin katından daha önce verilmiş bir söz olmasaydı, aralarında hüküm verilir, iş bitirilirdi,

Pes tartışdılar dağı eger degülmissse bir söz kim geçdi Çalabuñdan hüküm olındı anlaruñ arasında anuñ içinde kim ya 'nî ecel vaktine degin mühlet virinilmedi

8.



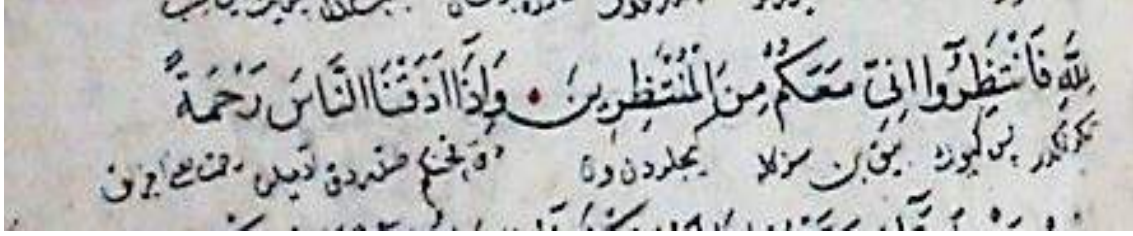
yahtelifûn(e) Veyekûlûne levlâ unzile 'aleyhi âyetun min rabbih(i) fekul innemâ-lğaybu

ayrılığa düştükleri konuda. “Ona (peygambere) Rabbinden bir mucize indirilse ya!” diyorlar.

De ki: “Gayb ancak

Ṭartıřurıar dağı eyidürler nişe indürinildi anuñ üzre bir nişân Çalabından pes eyit bayığ ğayb ya 'nî Mûsa 'aşası gibi

9.



li(A)llâhi fentazirû innî me'akum mine-lmuntazirîn(e) Ve-izâ ezeknâ-nnâse rahmeten

Allah'ındır. Bekleyin, şüphesiz ben de sizinle birlikte bekleyenlerdenim!" İnsanlara bir rahmet (ferahlık ve mutluluk)

Tañrı 'nuñdur pes küyüñ bayığ ben sizüñle bekçilerdenven dağı kaçan kim tağdurduğ âdemîlere rahmet ya 'nî âcizlik

10.



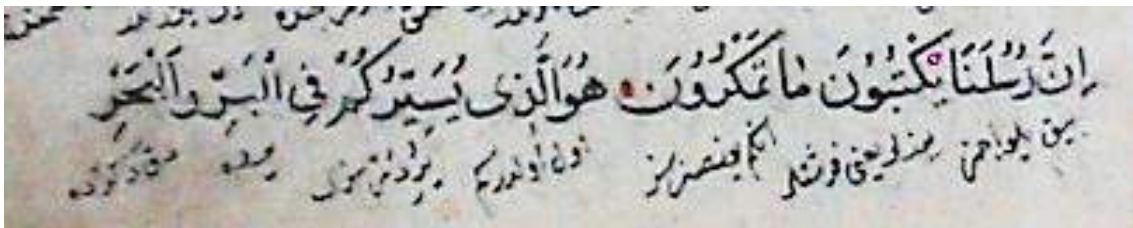
min ba'di darrâe messet-hum izâ lehum mekrun fî âyâtinâ kuli(A)llâhu esra'u mekrâ(an)

Kendilerine dokunan bir sıkıntıdan sonra, tattırdığımız zaman,

Ķatılıđdan řoñra yağındı anlara ol vağt anlarıñdur yavuz şanmağ âyetlerimiz içinde eyit

Tañrı tizrekdür yavuz şanmağdan yaña ya 'nî Ķurân rüku' eylemege dirişürler

11.



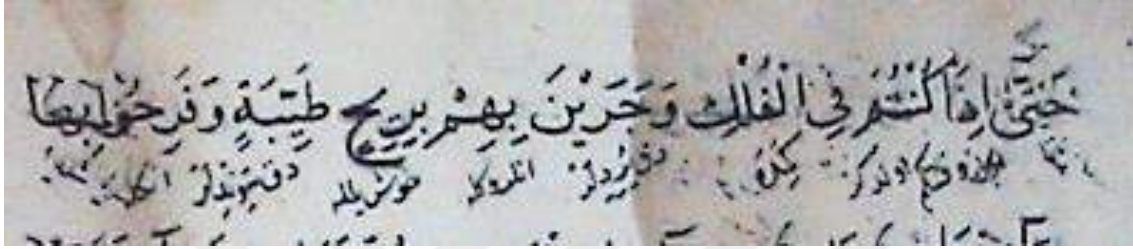
inne rusulenâ yektubûne mâ temkurûn(e)

bir de bakarsın ki âyetlerimiz hakkında onların bir tuzakları (birtakım tertipleri ve asılsız iddiaları) vardır. De ki: “Allah, daha çabuk tuzak kurar.” Şüphesiz elçilerimiz (melekler) kurmakta olduğunuz tuzakları yazıyorlar.

Bayık yalavacumuz yavuzlar ya 'nî ferîşteler anı kim yavuz şanarsız ol oldur kim yörüde mi sizi yirde dağı deñizde

(339) [111b] YÛNUS 22

1.

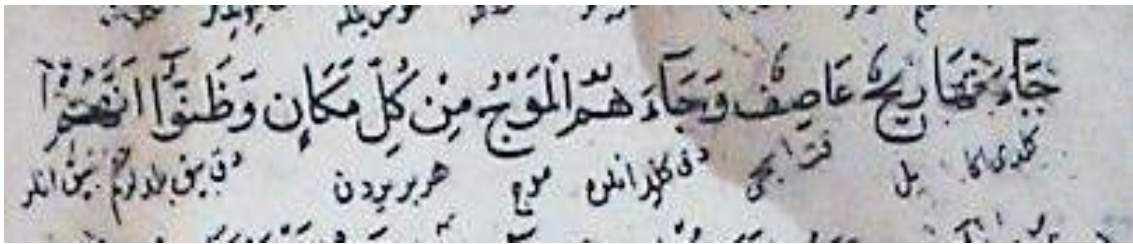


Huve-llezi yuseyyirukum fi-lberri velbahr(i) hattâ izâ kuntum fi-lfulki vecerayne bihim birîhin tayyibetin veferihû bihâ

O, sizi karada ve denizde gezdirip dolaştırandır. Öyle ki gemilerle denize açıldığınız ve gemilerinizin içindekilerle birlikte uygun bir rüzgârla seyrettiği, yolcuların da bununla sevindikleri bir sırada

Kaçan geldi vaqt kim olduñuz gemide dağı yörüdeler anlaruñla hoş yille dağı sevindiler anuñla ...

2.

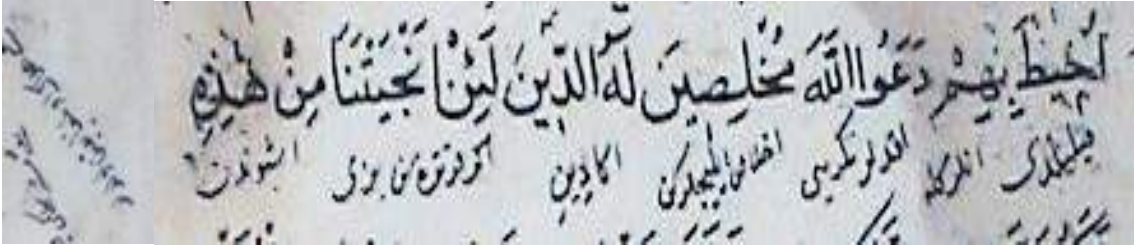


câet-hâ rîhun ‘âsifun vecâehumu-lmevcu min kulli mekânin vezannû ennehum

O, sizi karada ve denizde gezdirip dolaştırandır. Öyle ki gemilerle denize açıldığınız ve gemilerinizin içindekilerle birlikte uygun bir rüzgârla seyrettiği,

Geldi aña yıl çatı esici dağı geldi anlara mevc her bir yirden dağı bayık bildiler kim bayık anlar

3.

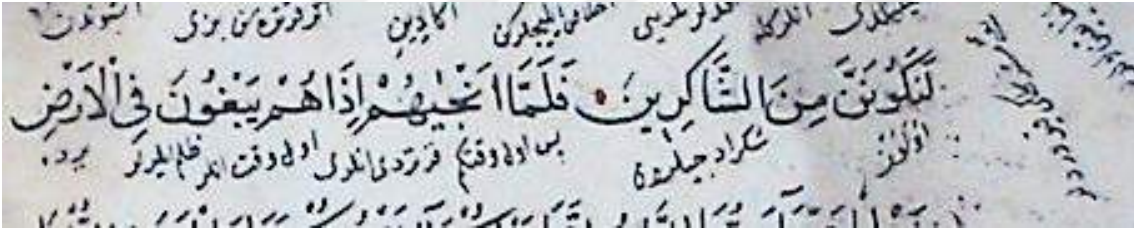


uhîta bihim de'avû(A)llâhe muhlisîne lehu-ddîne le-in enceytenâ min hâzihi

yolcuların da bununla sevindikleri bir sırada ona şiddetli bir fırtına gelip çatar ve her taraftan dalgalar onlara hücum eder de çepeçevre kuşatıldıklarını (batıp boğulacaklarını) anlayınca dini Allah'a has kılarak “Andolsun, eğer bizi bundan kurtarırsan,

Çılınıldı anlaruñla oqudılar Tañrı'yu ihlâs eyleyicilerken aña dîni eger kırtarasız bizi uşbundan ya 'nî helâk olmağa yakîn oldılar

4.

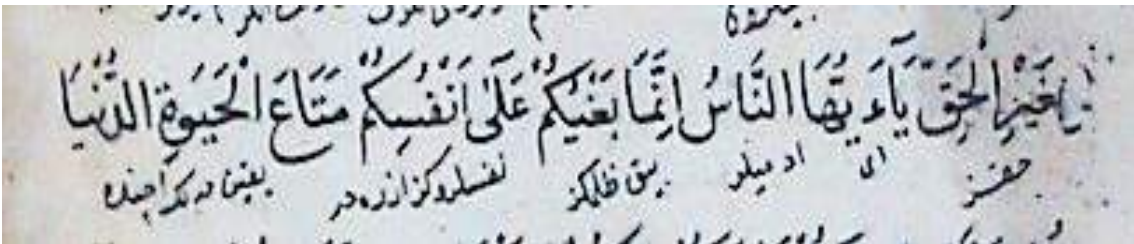


lenekûnenne mine-şşâkirîn(e) Felemmâ encâhum izâ hum yebgûne fî-l-ardi

mutlaka şükredenlerden olacağız” diye Allah'a yalvarırlar. Fakat onları kurtarıncı, bir de bakarsın ki

Ya 'nî müşrikligi koyuvirdiler olavuz şükr edicilerden pes ol vakt kim kırtardı anları ol vakt anlar zulm eylerler yirde

5.

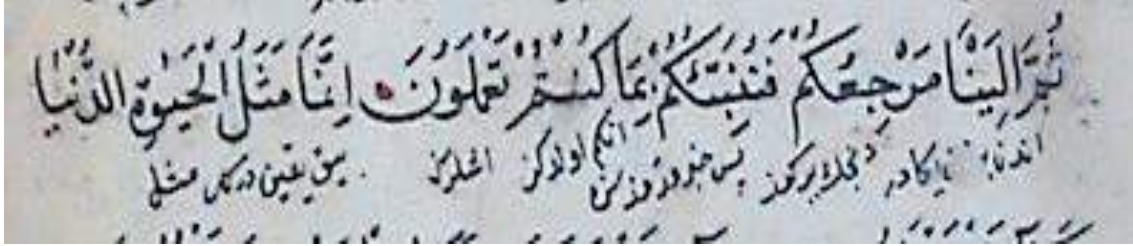


biğayri-lhakk(i) yâ eyyuhâ-ñnâsu innemâ bağyukum 'alâ enfusikum(s) metâ'a-lhayâti-ddunyâ

Fakat onları kurtarınca, bir de bakarsın ki yeryüzünde haksız yere taşkınlık yapıyorlar. Ey İnsanlar! Sizin taşkınlığınız, sırf kendi aleyhinizedir.

Hakhsuz ey âdemîler bayık zulmüñüz nefslerüñüz üzredür yakın dirlik içinde

6.

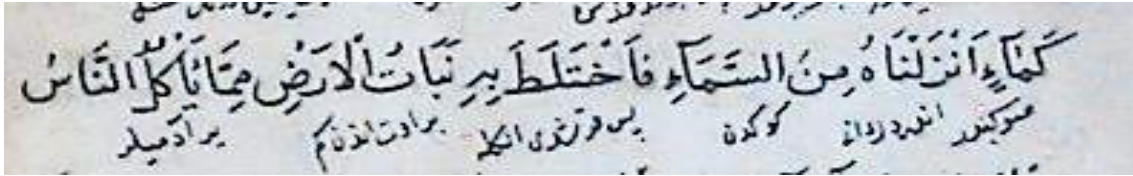


šümm(Bununla)e ileynâ merci'ukum fenunebbi-ukum bimâ kuntum ta'melûn(e) İnnemâ meşelu-lhayâti-ddunyâ

sadece dünya hayatının yararını elde edersiniz. Sonunda dönüşünüz bizedir. (Biz de) bütün yaptıklarınızı size haber vereceğiz.

Andan bizden yanadur dönecek yirüñüz pes haber virürüz size anı kim olduñuz işlersiz bayık yakın dirlik meşeli

7.

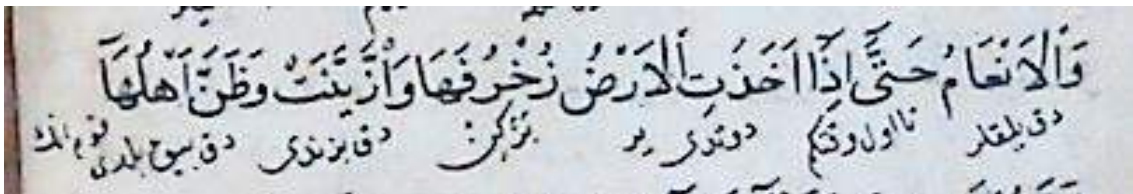


kemâ-in enzelnâhu mine-ssemâ-i fahteleta bihi nebâtu-l-ardi mimmâ ye/kulu-annâsu

Dünya hayatının hâli, ancak gökten indirdiğimiz bir yağmurun hâli gibidir ki, insanların

Şu gibidür indürdük anı gökden pes qarışdı anuñla bir ot andan kim yir âdemîler

8.



vel-en'âmu hattâ izâ ehazeti-l-ardu zuhrufehâ vezzeyyenet vezanne ehluhâ

ve hayvanların yedikleri yeryüzü bitkileri onunla yetişip birbirine karışmıştır. Nihayet yeryüzü (o bitkilerle) bütün zinet ve güzelliklerini alıp süslendiği ve sahipleri de onun üzerine (her türlü tasarrufa) kadir olduklarını sandıkları bir sırada,

Dağı yulkalar tā ol vaqt kim dutdı yir bizegin dağı bizendi dağı bayık bildi kavm anuñ

9.

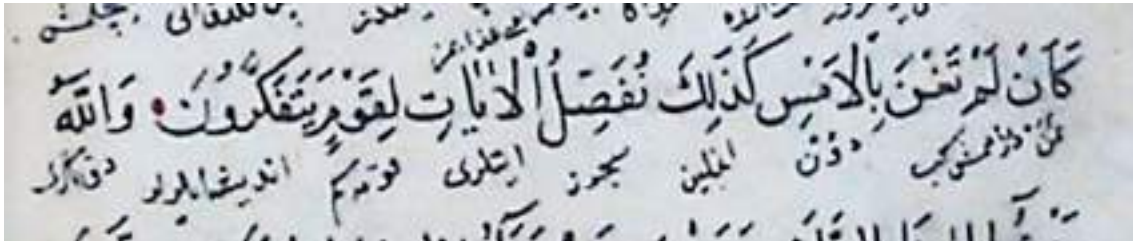


ennehum kâdirûne ‘aleyhâ etâhâ emrunâ leylen ev nehâran fece’alnâhâ hasîden

geceleyin veya güpegündüz ansızın ona emrimiz (afetimiz) geliverir de, bunları, sanki dün yerinde hiç yokmuş gibi, kökünden yolunmuş bir hâle getiririz.

Bayık anlar güci yiterlerdür anuñ üzre geldi aña buyruğumuz ya ‘nī ‘azābumuz gice yā gündüz pes kılduk anı biçilmiş

10.

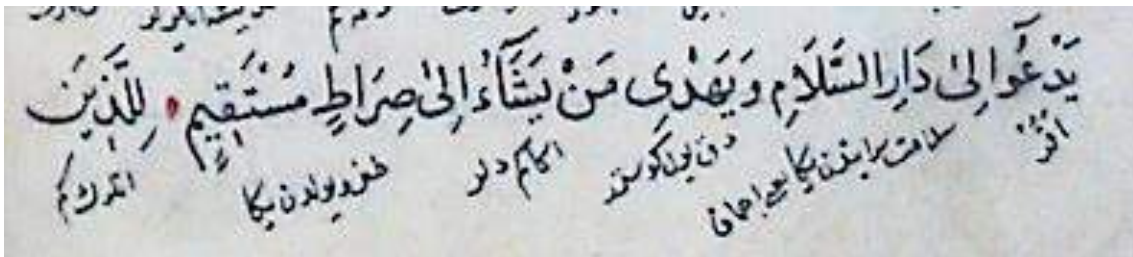


keen lem tağne bil-ems(i) kezâlîke nufassilu-l-âyâti likavmin yetefekkerûn(e) Va(A)llâhu

İşte düşünen bir toplum için, âyetleri böyle ayrı ayrı açıklıyoruz. Allah

Temen dürmemiş gibi dün ancılayın seçerüz âyetleri kavme kim endîşe eylerler dağı Tañrı

11.



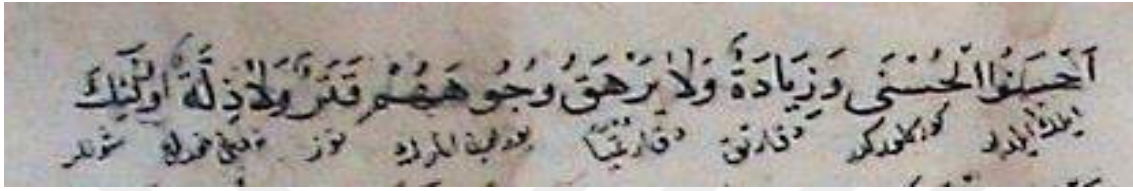
yed'û ilâ dâri-sselâmi veyehdî men yeşâu ilâ sirâtin mustekîm(in) Lilleżîne

esenlik yurduna çağırır ve dilediğini doğru yola iletir. Güzel iş yapanlara (karşılık olarak)

Oķır selâmet sarâydan yaña ya 'nî uçmaķ daķı yol gösterür aña kim diler toğru yoldan yaña anlaruñ kim

(339) [112a] YÛNUS 26

1.

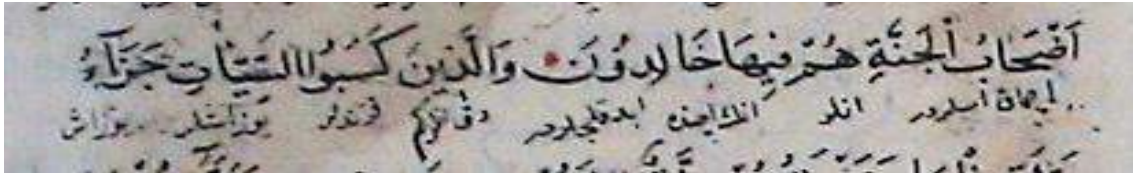


ahsenû-lhusnâ veziyâde(tun) velâ yerheku vucûhehum katerun velâ zille(tun) ulâ-ike

daha güzeli ve bir de fazlası vardır. Onların yüzlerine ne bir kara bulaşır, ne de bir zillet.

Eyülük eylediler görklürekdür daķı artuķ daķı örtmeye yüzlerini anlaruñ toz ne dağı ĥorluķ Şunlar

2.

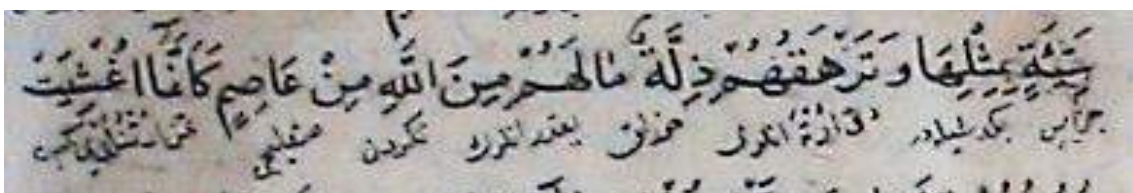


as-hâbu-lcenneti hum fihâ hâlidûn(e) Velleżîne kesebû-sseyyi-âti cezâu

İşte onlar cennetliklerdir ve orada ebedî kalacaklardır. Kötü işler yapmış olanlara gelince, bir kötülüğün cezası misliyledir ve onları bir zillet kaplayacaktır.

Uçmaķ issilerdür anlar anuñ içinde ebed kalıcılardur daķı anlar kim kazandılar yavuz işler yavuz iş

3.

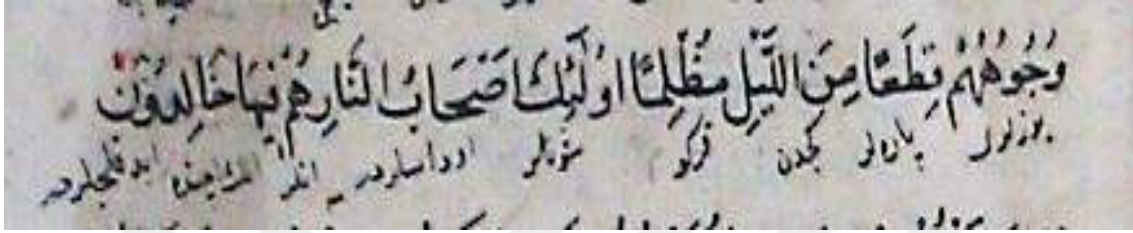


seyyi-etin bimišlihâ veterhekuhum žille(tun) mâ lehum mina(A)llâhi min ‘âsim(in) keennemâ uğŝiyet

Onları Allah’(ın azabın)dan koruyacak hiçbir kimse de yoktur.

Cezâsı beñdeŝiyledür dağı örte anları ħorluğ yokdur anlaruñ Tañrı’dan ŝağlayıcı temen örtünildi gibi

4.

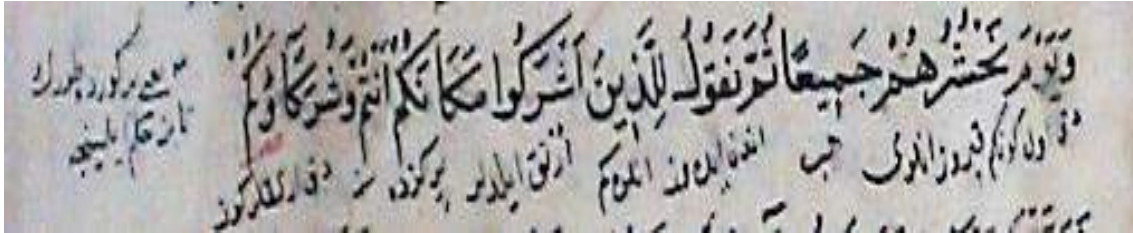


vucûhuhum kita’an mine-lleyli muzlimâ(en) ulâ-ike as-hâbu-nnâr(i) hum fihâ hâlidûn(e)

Sanki yüzleri, karanlık geceden parçalarla örtülmüştür. İşte onlar cehennemliklerdir. Onlar orada ebedî kalacaklardır.

Yüzleri päreler giceden ħarañu şunlar od issilerdür anlar anuñ içinde ebed ħalıcılardur

5.

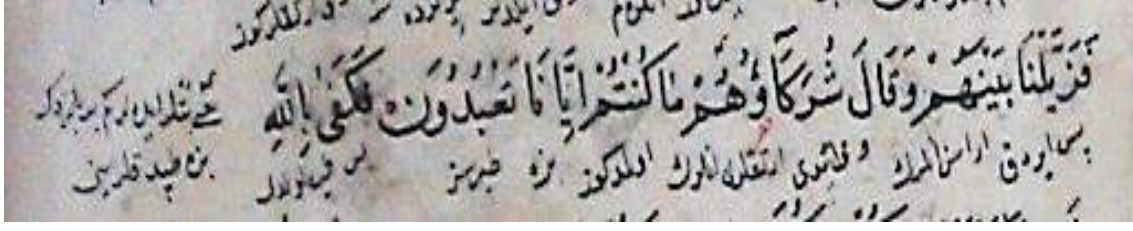


Veyevme nahşuruhum cemî’an sümme nekûlu lilležîne eşrakû mekâneikum entum veşurakâukum

Onların hepsini bir araya toplayacağımız, sonra da Allah’a ortak koşanlara, “Siz de, ortaklarımız da yerinizde bekleyin” diyeceğimiz günü düşün.

Dağı ol gün kim ħaparavuz anları hep anda eyidevüz anlara kim ortak eylediler yirüñüzde siz dağı ortağlaruñuz ya ‘nî yirüñüzde turuñ tâ biz ħükmeyleyince

6.

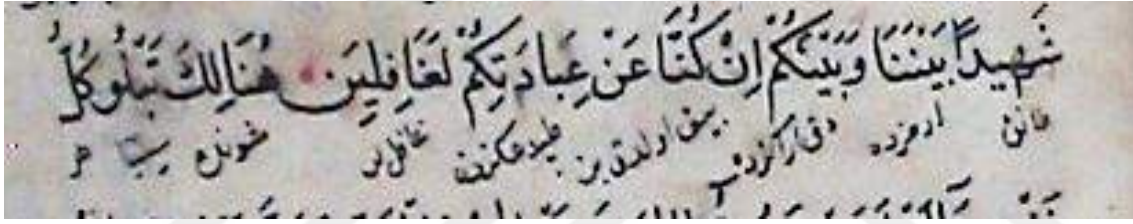


fezeyyelnâ beynehum vekâle şurakâuhum mâ kuntum iyyânâ ta'budûn(e) Fekefâ bi(A)llâhi

Artık onların (ortak koştuklarıyla) aralarını tamamen ayırırız ve ortak koştukları derler ki: “Siz bize ibadet etmiyordunuz.” Allah yeter,

Pes ayurduğ arasını anlaruñ dağı eyitdi ortaqları anlaruñ olmaduñuz bize arsız pes tap oldı ya 'nî putlar eyideler kim ... bize tapduqlarını

7.

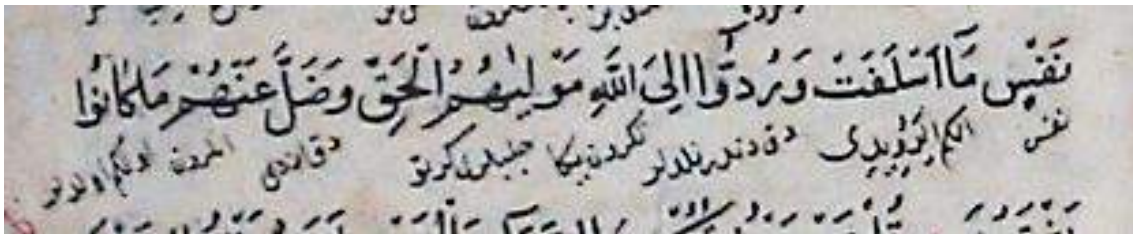


şehîden beynenâ vebeynekum in kunnâ 'an 'ibâdetikum legâfilîn(e) Hunâlike teblû kullu

Şimdi ise sizin bize tapınmanızdan habersiz olduğumuza dair sizinle bizim aramızda şahit olarak. Orada herkes

Tanuğ aramızda dağı arañuzda bayıq olduk biz tapdıguñuzdan gâfiller şunda sınaya her

8.

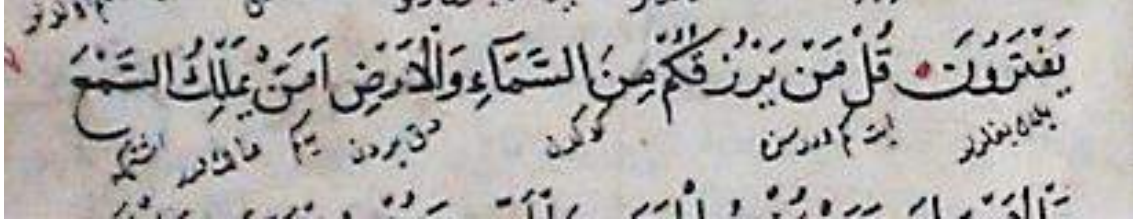


nefsin mâ eslefet veruddû ila(A)llâhi mevlâhumu alhakk(i) vedalle 'anhum mâ kânû

daha önce yaptığı şeyleri yoklayacak (ve kendi akıbetini öğrenecek), hepsi de gerçek sahipleri olan Allah'a döndürülecekler ve (onları yüzüstü bırakıp) kendilerinden kaybolup gidecektir,

Nefs anı kim ilerüydi dağı döndürinildiler Tañrı'dan yaña Çalabları kirtü dağı azdı anlardan ol kim oldılar

9.

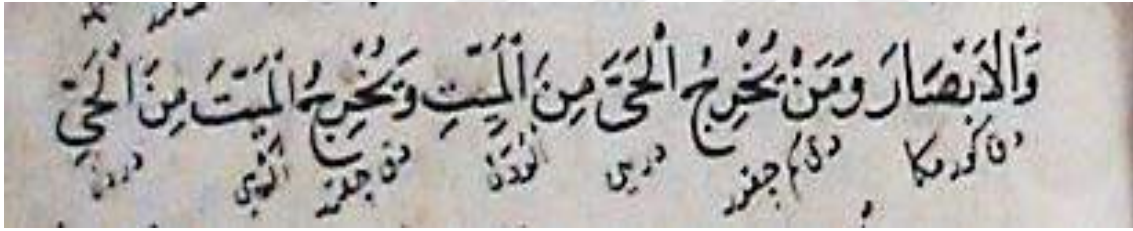


yefterûn(e) Kul men yertzukukum mine-ssemâ-i vel-ardi emmen yemliku-ssem'a

(ilâh diye) uydurdukları şeyler. De ki: “Sizi gökten ve yerden kim rızıklandırıyor? Ya da işitme ve görme yetisi üzerinde kim mutlak hâkimdir?

Yalan bağlarlar eyit kim virdi size gökden dağı yirden yâ kim mâlik durur işitmege

10.

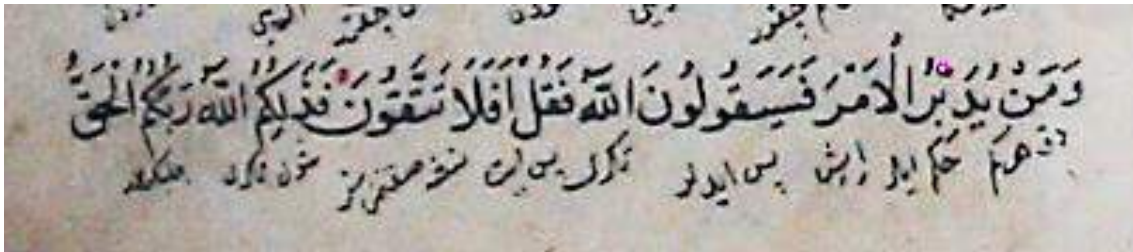


vel-ebşâra vemen yuhricu-lhayye mine-lmeyyiti veyuhricu-lmeyyite mine-lhayyi

Ölüden diriye, diriden ölüyü kim çıkarıyor? İşleri kim yürütüyor?” “Allah” diyecekler.

Dağı görmege dağı kim çıkarur diriye ölüden dağı çıkarur ölüyü diriden

11.



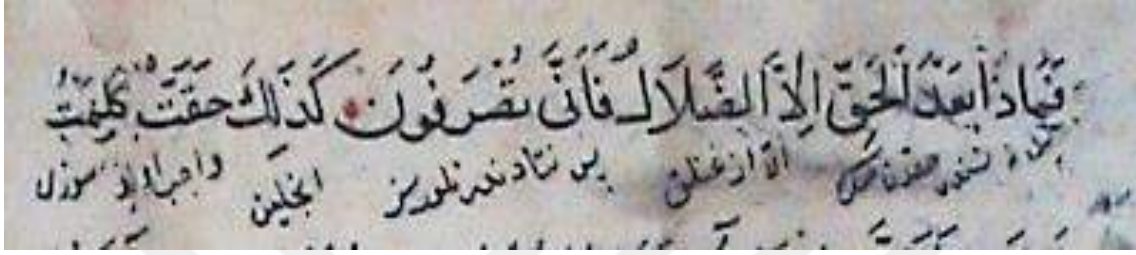
vemen yudebbiru-l-emr(a) feseyekûlûna(A)llâh(u) fekul efelâ tettekûn(e) Fezâlikumu(A)llâhu rabbukumu-lhakk(u)

De ki: “O hâlde, Allah’a karşı gelmekten sakınmayacak mısınız?” İşte O, sizin gerçek Rabbiniz olan Allah’tır.

Dağı her kim hüküm eyler işi pes eyideler Tañrı pes eyit nişe şakınmazlar şol Tañrı Çalabuñuzdur

(340) [112b] YÛNUS 33

1.



femâzâ ba’de-lhakki illâ-ddalâl(u) feennâ tusrafûn(e) Kezâlike hakkat kelimetu

Hak’tan sonra sadece sapıklık vardır. O hâlde, nasıl oluyor da (Hak’tan) döndürülüyorsunuz? Sözü, işte böylece gerçekleşmiştir,

Yoğdur ne nesnedür haqqdan şoñra illâ azğunluğ pes nite döndürinilür siz ancılayın vâcib oldı sözi

2.

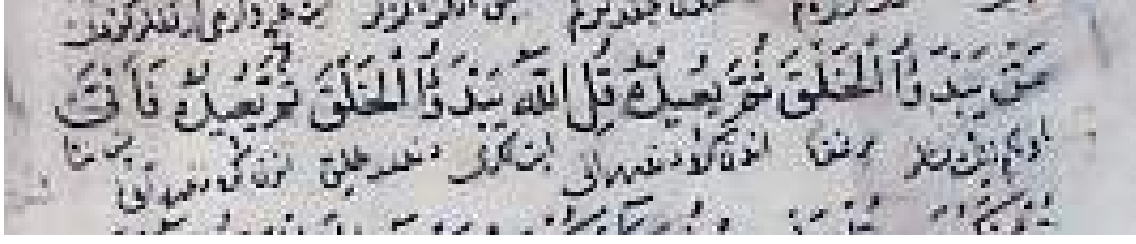


rabbike ‘alâ-lleżîne fesekû ennehum lâ yu/minûn(e) Kul hel min şurakâ-ikum

Rabbinin yoldan çıkanlar hakkındaki, “Onlar artık imana gelmezler” De ki: “Allah’a koştüğünüz ortaklarınızdan, başlangıçta yaratmayı yapacak,

Çalabuñ anlaruñ üzre kim řa’atden çıkdılar kim bayığ anlar inanmazlar eyit hiç var mı ortaklaruñuzdan

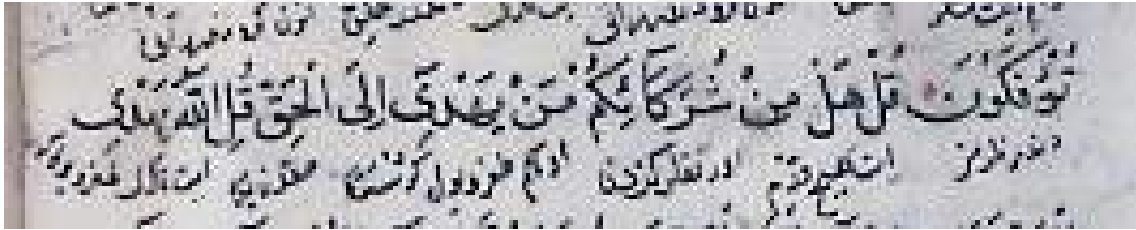
3.



men yebdeu-lhalka sümme yu'îduh(u) kuli(A)llâhu yebdeu-lhalka sümme yu'îduh(u) feennâ sonra onu tekrarlayacak kimse var mı?" De ki: "Allah, başlangıçta yaratmayı yapar, sonra onu tekrar eder. O hâlde, nasıl oluyor da (haktan)

Ol kim eyülük işler yaratmağa andan gerü döndürür anı eyit Tañrı döndürür halkı öndin gerü döndürür anı pes nite

4.



tu/fekûn(e) Kul hel min şurakâ-ikum men yehdî ilâ-lhakk(i) kuli(A)llâhu yehdî

çevriliyorsunuz?" De ki: "Allah'a koştüğünüz ortaklarınızdan hakka iletecek olan bir kimse var mı?" De ki: "Hakka Allah iletir."

Döndürinilürsüz eyit hiç var mı ortaklarıñuzdan ol kim togru yol göstere hakğdan yaña eyit Tañrı togru yolu göstere

5.



lilhakk(i) efemen yehdî ilâ-lhakk(i) ehakku en yuttebe'a emmen lâ yehiddî illâ en

Öyle ise, hakka ileten mi uyulmaya daha lâyıktır, yoksa iletilmedikçe doğru yolu bulamayan kimse mi? Ne oluyor size?

Hakk pes ol kim togru yol gösterür hakkdan yaña hakklurakdur kim öyle yâ ol kim togru yol göstermez illâ kim

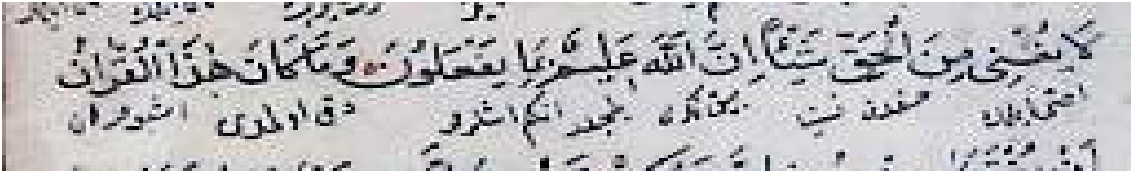
6.



yuhdâ femâ lekum keyfe tahkumûn(e) Vemâ yettebi'u ekseruhum illâ zannâ(en) inne-zzanne Nasıl hüküm veriyorsunuz?" Onların çoğu ancak zannın ardından gider. Oysa zan, hak namına hiçbir şeyin yerini tutmaz.

Togru yol gösterinile pes nedür sizüñ nite hüküm eylersiz dağı uymaz anlaruñ ayruğı illâ gümân eylemeñ bayık gümân eylemek

7.



lâ yuğñî mine-lhakki şey-â(en) inna(A)llâhe 'alîmun bimâ yef'alûn(e) Vemâ kâne hâzâ-lkur-ânu

Şüphesiz Allah, onların yapmakta olduklarını hakkıyla bilendir. Bu Kur'an,

Aşşı eylemeñ hakkdan nesneye bayık Tañrı bilicidür anı kim işlerler dağı olmadı uşbu Qurân

8.



en yufterâ min dûni(A)llâhi velâkin tasdîka-llezi beyne yedeyhi vetefsîle

Allah'tan (indirilmiş olup) başkası tarafından uydurulmamıştır. Fakat o, kendinden öncekileri doğrulayıcı

Yalan bağlanıla Tañrı'dan ayruğa velikin girçek dutmağdur siz ne anı kim ileyindedür dağı seçmekdür

9.



-lkitâbi lâ raybe fihi min rabbi-l'âlemîn(e) Em yekûlûne-fterâh(u) kul fe/tû

ve Kitâb'ı (Allah'ın Levh-i Mahfuz'daki yazısını) açıklayıcı olarak, indirilmiştir. Bunda hiçbir şüphe yoktur. (O) âlemlerin Rabbi tarafından. Yoksa onu (Muhammed kendisi) uydurdu mu diyorlar? Siz getirin,

Kitâb gümân yokdur 'âlemler Çalabısından yâ eyidürler mi yalan bağladı anı eyit getirüñ

10.

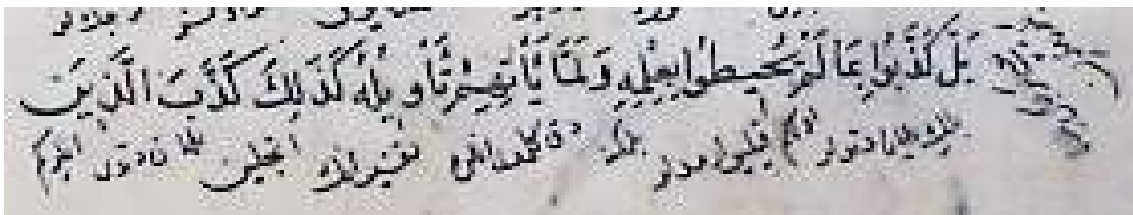


bisûratin mişlihi ved'û meni-steta'tum min dûni(A)llâhi in kuntum sâdikîn(e)

De ki: "Eğer iddianızda doğru iseniz, o zaman onun benzeri bir sûre de bakalım; Allah'tan başka çağırabildiklerinizi de yardımımıza çağırın!"

Bir sûre ancılayın dağı okuñ gücüñüz yiter Tañrı'dan ayruğ eger olasız girçekler

11.



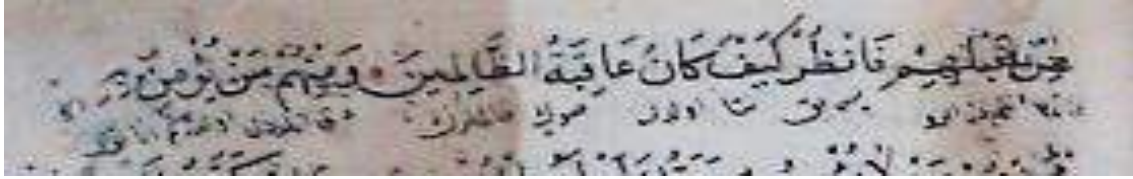
Bel kezzebû bimâ lem yuhîtû bi'ilmihî velemmâ ye/tihim te/vîluh(u) kezâlîke kezzebe-lleẓîne

Hayır öyle değil. Onlar, ilmini kavrayamadıkları ve kendilerine yorumu gelmemiş olan bir şeyi yalanladılar. (peygamberleri ve onlara indirilen kitapları) Böyle yalanlamışlardı,

Ya 'nī girçeği yalan bildürmedin belki yalan dutarlar ol kim kılıvarmadılar bilmegine dağı gelmedi anlara tefsîr anuñ ancılayın yalan dutdı anları kim

(340) [113a] YÛNUS 39

1.

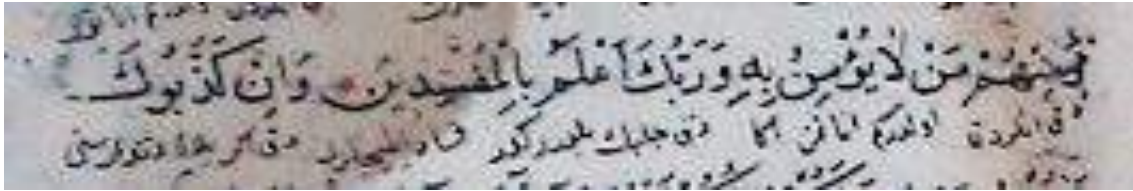


min kablihim fenzur keyfe kâne 'âkibetu-zzâlimîn(e) Veminhum men yu/minu

Kendilerinden öncekiler de. Bak, o zalimlerin sonu nasıl oldu. İçlerinden öylesi var ki ona (Kur'an'a) inanır;

Anlardan ilerü pes bağı nite oldı şoñı zâlimlerüñ dağı anlardan oldur kim inanur aña

2.

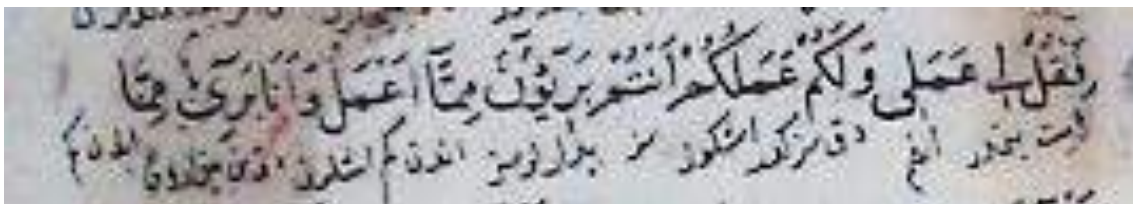


bihi veminhum men lâ yu/minu bih(i) verabbuke a'lemu bilmufsidîn(e) Ve-in kezzebûke

yine onlardan öylesi de var ki ona inanmaz. Rabbin bozguncuları daha iyi bilendir. Eğer onlar seni yalanlarsa,

Dağı anlardan oldur kim inanmaz aña dağı Çalabuñ bilürekdür fesâd eyleyicileri dağı eger yalan dutdılar seni

3.

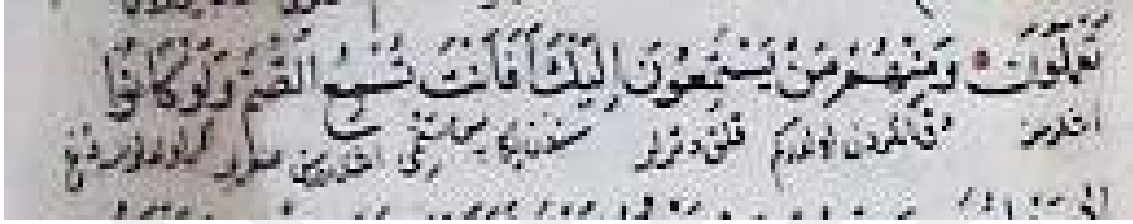


fekul lî ‘amelî velekum ‘amelukum entum berî-ûne mimmâ a’melu veenâ berî-un mimmâ

“Benim işim bana aittir; sizin işiniz de size. Siz benim yaptığımdan uzaksınız; ben de uzağım (sorumlu değilim),

Eyit benümdür işüm dağı siziüñdür işüñüz siz bizārlarsız andan kim işlerin dağı ben bizār vire andan kim

4.

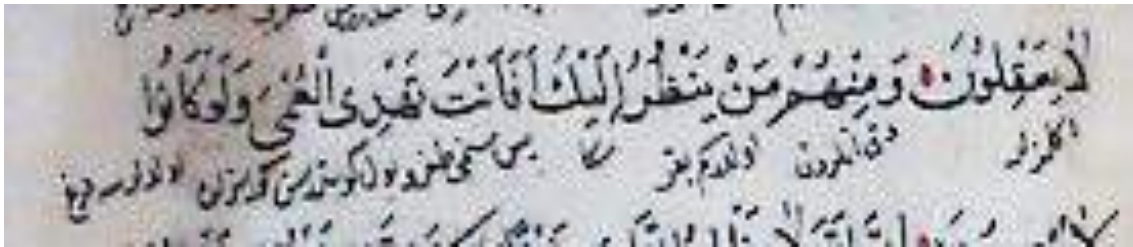


ta’melûn(e) Veminhum men yestemi’ûne ileyk(e) efeente tusmi’u-ssumme velev kânû sizin yapmakta olduğunuz şeylerden.”

Onlardan sana kulak verenler de vardır. Fakat sağırlara, sen mi işittireceksin?

İşlersiz dağı anlardan oldur kim kulağ dutarlar senden yaña pes sen mi işidiürsin sağırlar eger oldılarsa dağı

5.

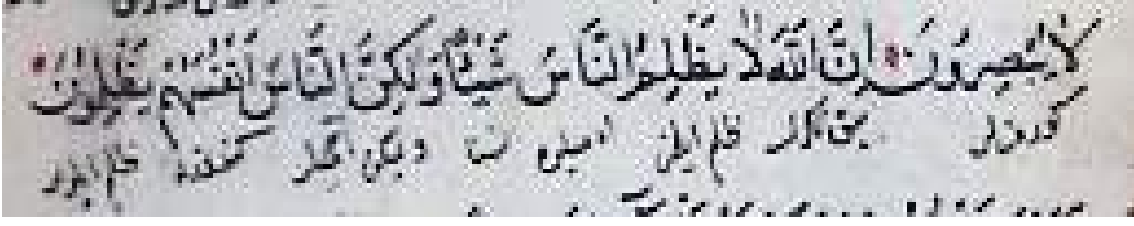


lâ ya’kilûn(e) Veminhum men yenzuru ileyk(e) efeente tehdî-l’umye velev kânû

Hele akılları da ermiyorsa. İçlerinden sana bakanlar da vardır. Fakat körlere, sen mi doğru yolu göstereceksin?

Añlamazlar dağı anlardan oldur kim bakar saña pes sen mi toğru yol gösterürsin gözsüzlere oldılarsa dağı

6.

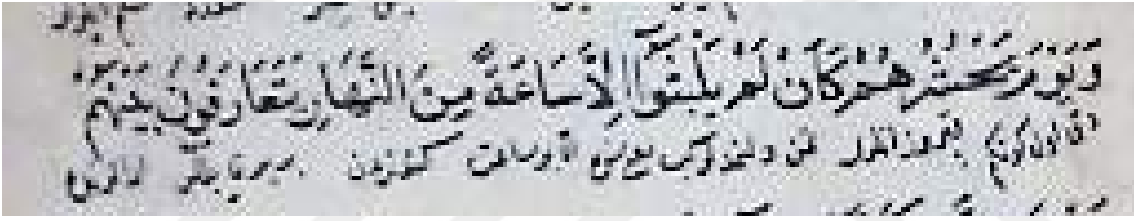


lâ yubsirûn(e) İnnâ(A)llâhe lâ yazlimu-nnâse şey-en velâkinne-nnâse enfusehum yazlimûn(e)

Hele gerçeği görmüyorlarsa. Şüphesiz Allah, insanlara hiçbir şekilde zulmetmez; fakat insanlar kendilerine zulmederler.

Görmezler büyük Tañrı zulm eylemez âdemilere nesne velâkin âdemiler kendüzine zulm eyerler

7.

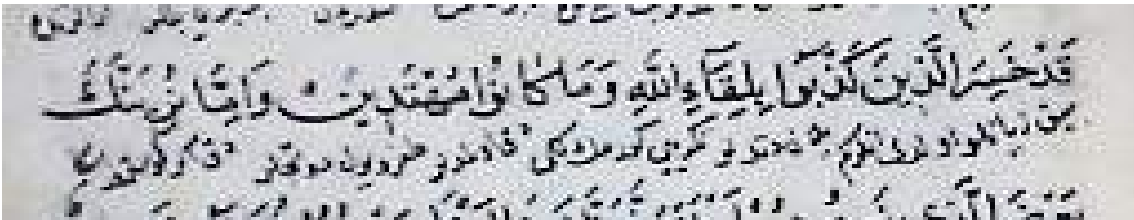


Veyevme yahşuruhum keen lem yelbeşû illâ sâ'aten mine-nnehâri yete'ârafûne beynehum

Onları yeniden diriltip hepsini bir araya toplayacağı gün, sanki gündüzün bir saatinden başka kalmamışlar (yeni ayrılmışlar) gibi, aralarında tanışırlar.

Dağı ol gün kim kayıravuz anları temen dölenmediler gibi ya 'nî size illâ bir sâ'at gündüzden birbirini bileler aralarında

8.



kad hasira-illezîne kezzebû bilikâ-i(A)llâhi vemâ kânû muhtedîn(e) Ve-immâ nuriyenneke

Allah'a kavuşmayı yalan sayanlar, ziyana uğramış ve doğru yolu bulamamışlardır. Sana göstersek de,

Bayık ziyānlu oldı anlar kim yalan dutdılar Tañrı'yi görmekligi daķı olmadılar toğru yol dutcılar daķı eger gösterevüz saña

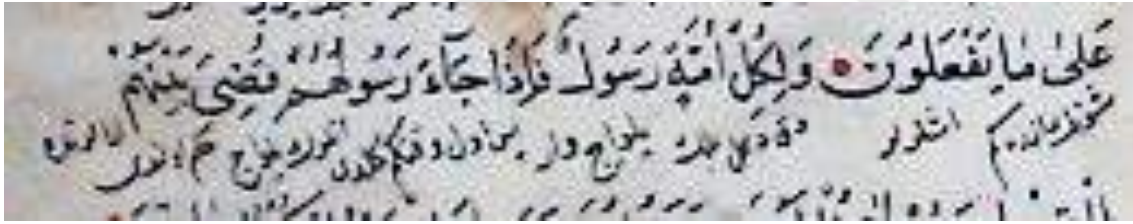
9.



ba'da-llezi na'iduhum ev netevfeffenke fe-ileyna merci'uhum sümma(A)llahu şehidun (göstermeden) seni vefat ettirsek de sonunda onların dönüşü bizedir. Sonra, Allah şahittir,

Birincisini anuñ kim va'de eylerüz anlara yâ öldürevüz seni pes bizden yañadur dönecek yirleri andan Tañrı şanukdur

10.

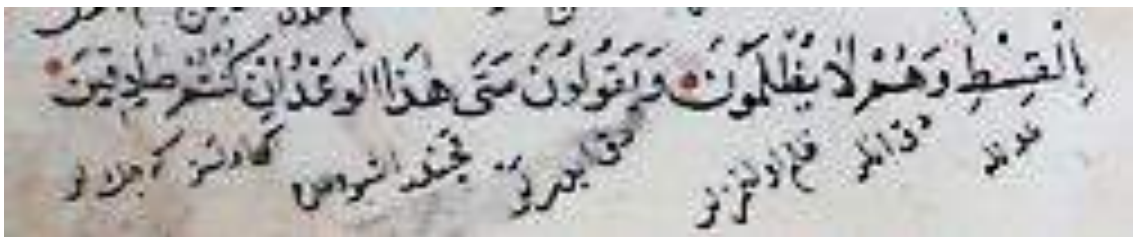


'alâ mâ yef'alün(e) Velikulli ummetin rasûl(un) fe-izâ câe rasûluhum kudiye beynehum

onların yapmakta olduklarına da. Her ümmetin bir peygamberi vardır. Onların peygamberi geldiği (tebliğini yaptığı) zaman, aralarında adaletle hükmedilir

Şunuñ üzre kim işlerler daķı dükel bölük yalavacı var pes ol vaķt kim geldi anlaruñ yalavacı hüküm olundu aralarında

11.



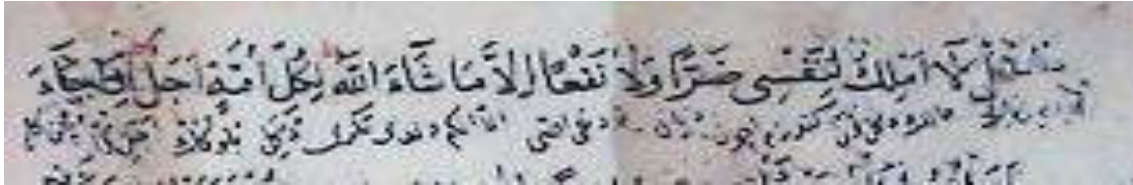
bilkesti vehum lâ yuzlemûn(e) Veyekûlûne metâ hâzâ-lva'du in kuntum sâdikîn(e)

ve onlara asla zulmedilmez. “Eğer doğru söyleyenler iseniz, (söyleyin) bu tehdit ne zaman (gerçekleşecek)?” diyorlar.

‘adlla dağı anlar zılm olunmazlar dağı eyidürler kaçandır uşbu va ‘de aña olasız girçekler

(341) [113b] YÛNUS 49

1.

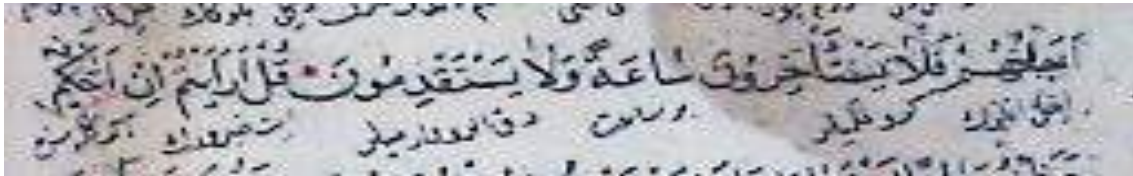


Kul lâ emliku linefsî darran velâ nef'an illâ mâ şâa(A)llâh(u)(k) likulli ummetin ecel(un) izâ câe

De ki: “Allah dilemedikçe, ben kendime bile ne bir zarar, ne de fayda verme gücüne sahibim. Her milletin bir eceli vardır. Onların eceli geldi mi,

... mâlik degülven kendüzüm için ziyân ne dağı aşşı illâ anı kim diledi Tañrı dükeli bölügüñ eceli var kaçan gele

2.

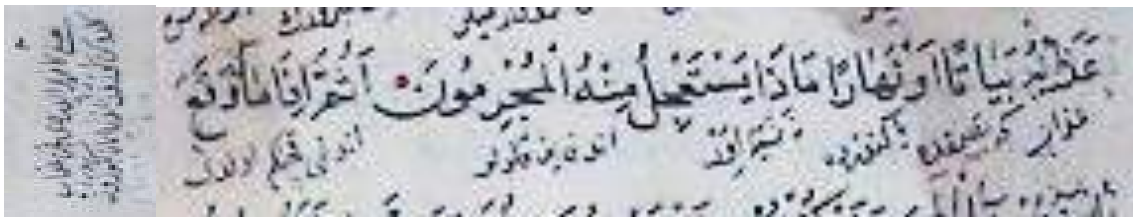


eceluhum felâ yeste/hirüne sâ'a(ten) velâ yestakdimûn(e)Kul eraeytum in etâkum

ne bir an geri kalabilirler ne de öne geçebilirler.”De ki: “Söyleyin bakalım,

Eceli anlaruñ gerü kılmayalar bir sâ ‘at dağı ilerü varmayalar eyit haber virüñ eger gele size

3.

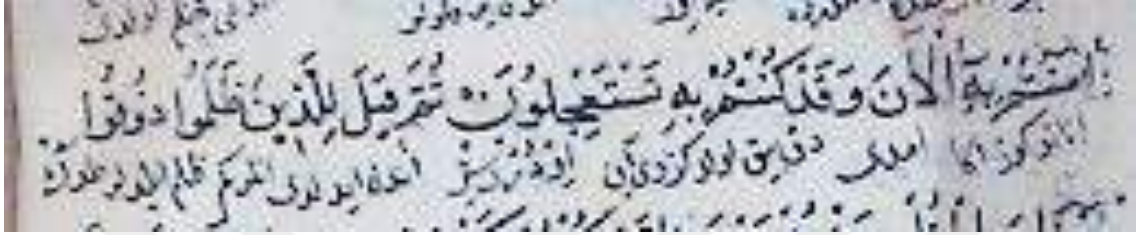


‘azâbuhu beyâten ev nehâran mâzâ yesta ‘cilu minhu-Imucrimûn(e) Esümme izâ mâ veka’a

O'nun azabı size geceleyin veya gündüzün (ansızın) gelecek olsa, suçlular bunun hangisini acele isterler?!” (Bunların hiçbiri istenecek bir şey değildir.) (Onlara) “Azap gerçekleşikten sonra mı

'azāb gice yaqınmaqda yā gündüzde ne nesneye iver andan yazuqlular andağı qaçan kim oldı ya 'nī kāfirler eyidürdi qaçan 'azāb geldügin görevüz andan imān getürevüz

4.

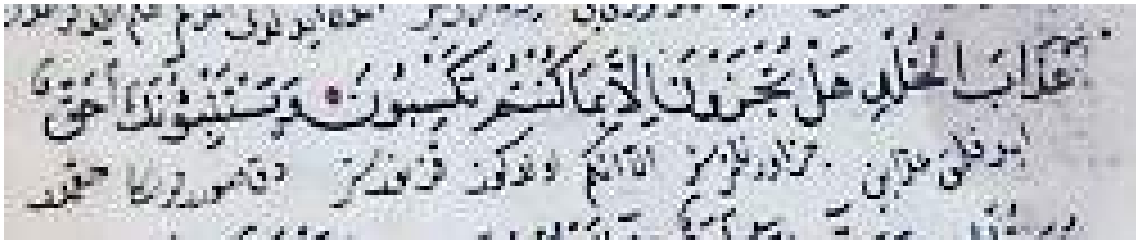


âmentum bih(i) âl-âne vekad kuntum bihi testa'cilûn(e) Şümme kîle lillezîne zalemû zükû

O'na iman ettiniz? Şimdi mi!? Oysa siz onu acele istiyordunuz” (denilecek). Sonra da zulmedenlere, “Ebedî azabı tadın!

İnandıñuz aña imdi dağı bayıq olduñuzdı anı ivedürdi sizi andan eyledi anlar kim zulm eylediler taduñ

5.

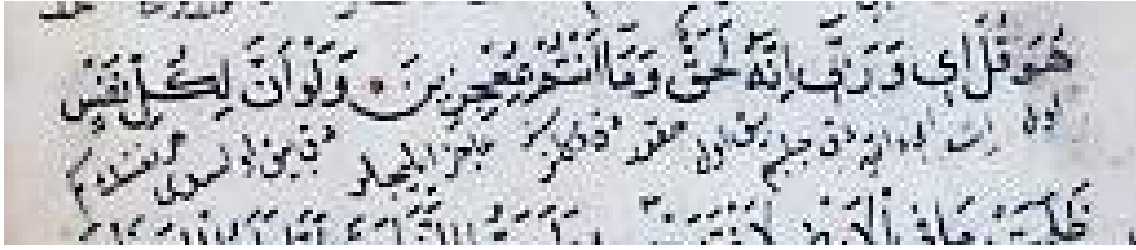


'azābe-lhuldi hel tuczevne illâ bimâ kuntum teksibûn(e) Veyestenbi-ûneke ehakkun

Siz ancak vaktiyle kazanmakta olduğunuzun cezasına çarptırılıyorsunuz” denilecektir. “O (azap) gerçek midir?” diye senden haber soruyorlar.

Ebed qalmaq 'azābı cezā virinilmezsisz illā anı kim olduñuz qazanursız dağı şorarlar saña haqq mıdur

6.

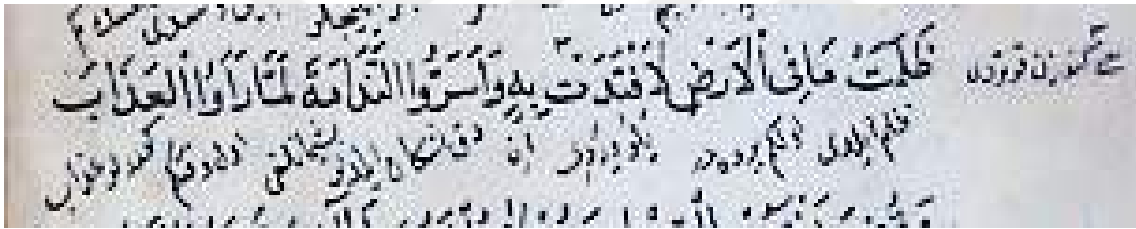


hu(ve) kul î verabbî innehu lehakk(un) vemâ entum bimu'cizîn(e) Velevenne likulli nefsin

De ki: “Evet, Rabbime andolsun ki o elbette gerçektir. Siz (bu konuda Allah’ı) âciz kılacak değilsiniz.” (O gün) zulmetmiş olan herkes,

Ol eyit eyivallah dağı Çalabum bayık ol haqqdur dağı degülüz siz ‘âciz eyleyiciler dağı bayık olsadı her nefsiñ kim

7.

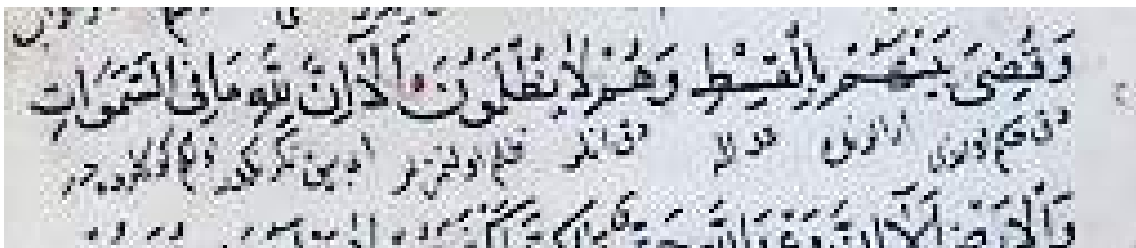


zalemet mâ fi-l-ardi leftedet bih(i) veeserrû-nnedâmete lemmâ raevû-l’azâb(e)

eğer yeryüzündeki her şeye sahip olsa, kendini kurtarmak için onu fidye verir. Azabı gördüklerinde,

Ya ‘nî kendüzini kırtardı zulm eyledi ol kim yirdedür yaluvirdi anı dağı âşikâre eylediler peşimânlığı ol vaqt kim görürler ‘azâb

8.

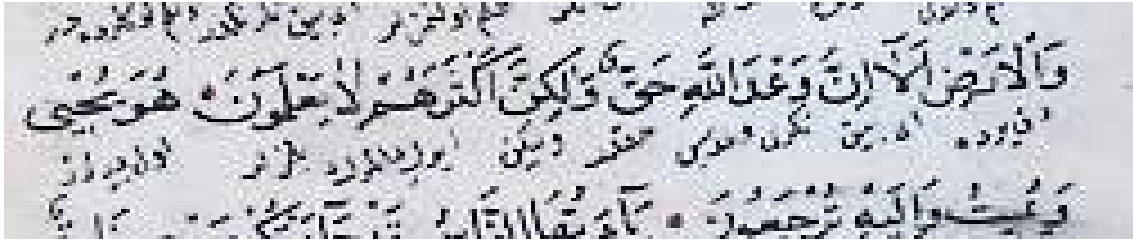


(s) vekudiye beynehum bilkist(i) vehum lâ yuzlemûn(e) Elâ inne li(A)llâhi mâ fi-ssemâvâti

için için derin bir pişmanlık duyarlar. Onlara zulmedilmeksizin aralarında adaletle hükmedilir. Bilesiniz ki, göklerdeki her şey,

Dağı hüküm olundu aralarında 'adlla dağı anlar zulm olunmazlar ey bayık Tañrı'nuñdur ol kim göklerdedür

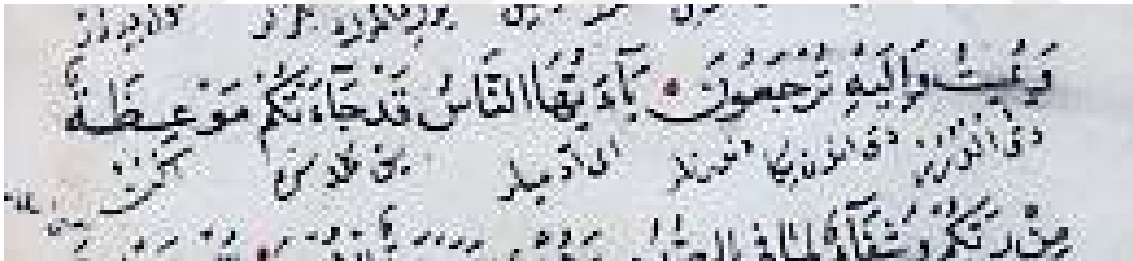
9.



vel-ard(i) elâ inne va'da(A)llâhi hakkun velâkinne ekserahum lâ ya'lemûn(e) Huve yuhyî yerdeki her şey Allah'ındır. Yine bilesiniz ki, Allah'ın va'di hakır. Fakat onların çoğu bunu bilmez. O, diriltir

Dağı yirde ey bayık Tañrı va'desi haqqdur velikin eyregi anlaruñ bilmezler ol diridür

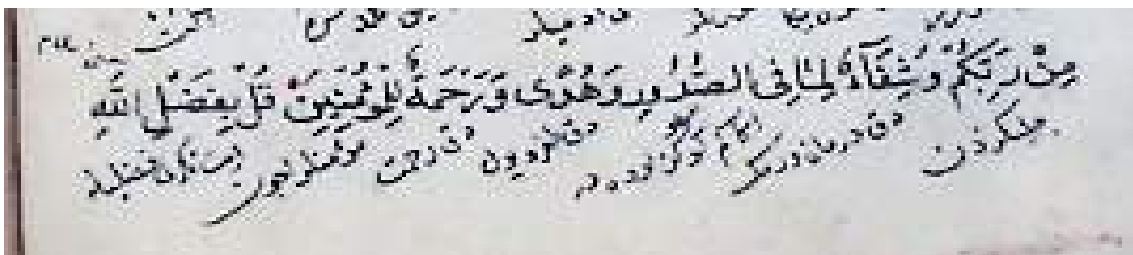
10.



veyumîtu ve-ileyhi turce'un(e) Yâ eyyuhâ-nnâsu kad cætkum mev'izatun ve öldürür; ancak O'na döndürüleceksiniz. Ey insanlar! İşte size Rabbinizden bir öğüt,

Dağı öldürür dağı andan yaña döndürineler ey âdemîler bayık geldi size öğit

11.



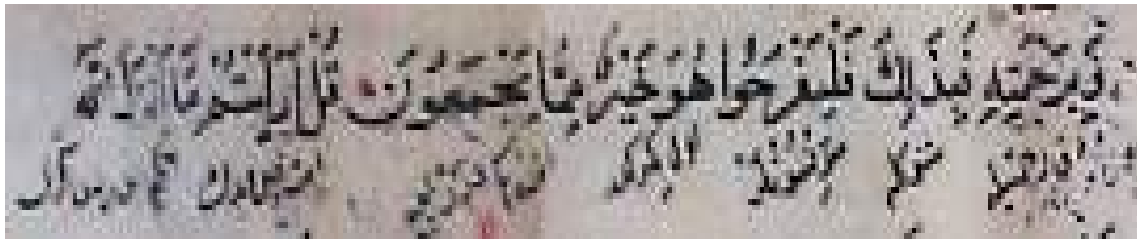
min rabbikum ve şifâun limâ fî-ssudûri vehuden verahmetun lilmu/minîn(e) Kul bifadli(A)llâhi

kalplere bir şifâ ve inananlar için yol gösterici bir rehber ve rahmet (olan Kur'an) geldi. De ki: "Ancak Allah'ın lütuf

Çalabuñuzdan dağı dermân virmek aña kim gögüzlerdedür dağı toğru yol dağı rahmet mü'mînler için eyit Tañrı fazlıyla

(341) [114a] YÛNUS 59

1.

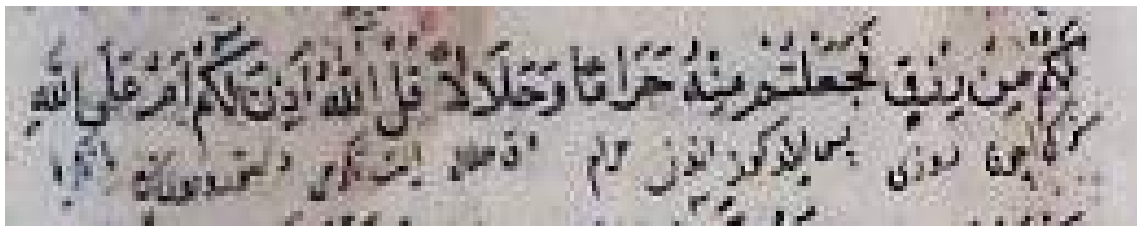


vebrahmetihi febizâlîke felyefrahû huve ħayrun mimmâ yecme'ûn(e) Kul eraeytum mâ enzela(A)llâhu

ve rahmetiyle, yalnız bunlarla sevinsinler. Bu, onların toplayıp durduklarından daha hayırlıdır." De ki: "Allah'ın size rızık olarak indirdiği şeylerden

Dağı rahmetiyle şunuñla sevinsünler ol yegrekdür andan kim dürerler eyit ħaber virüñ anı kim indürdi sizi

2.

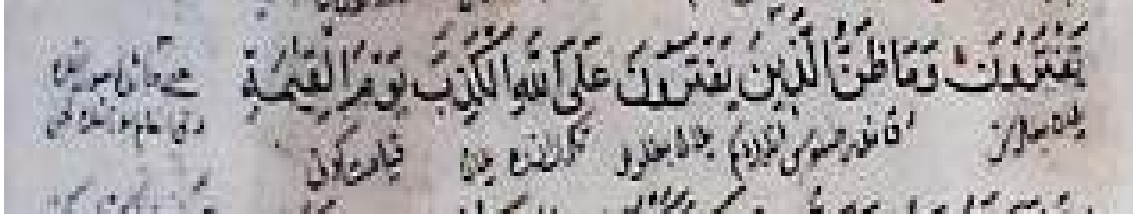


lekum min rizkin fece'altum minhu harâmen vehalâlen kul (Â)llâhu ezine lekum em 'ala(A)llâhi

bir kısmını helâl, bir kısmını haram kıldığımız rızıklar hakkında ne dersiniz?" De ki: "Bunun için Allah mı size izin verdi, yoksa Allah'a

Sizûñ için rûzi pes eyledüñüz andan harâm dağı helâl eyit Tañrı mı destür virdi size yâ Tañrı 'ya

3.

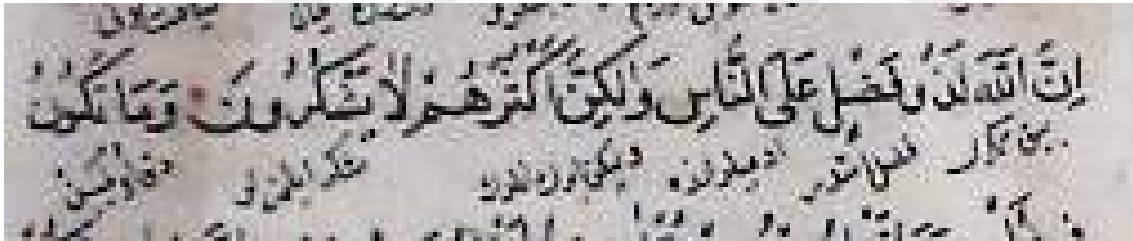


tefterûn(e) Vemâ zannu-lleżîne yefterûne ‘ala(A)llâhi-lkeżibe yevme-lkiyâme(ti)

iftira mı ediyorsunuz?” Allah’a karşı yalan uyduranların, kıyamet günü hakkındaki zanları nedir?

Yalan bağlarsız dağı nedür şanusın anlaruñ kim yalan bağlarlar Tañrı üzre yalan kıyâmet günü ya ‘nî Mâ ide sûresinde dağı En ‘âm sûresinde geçen

4.

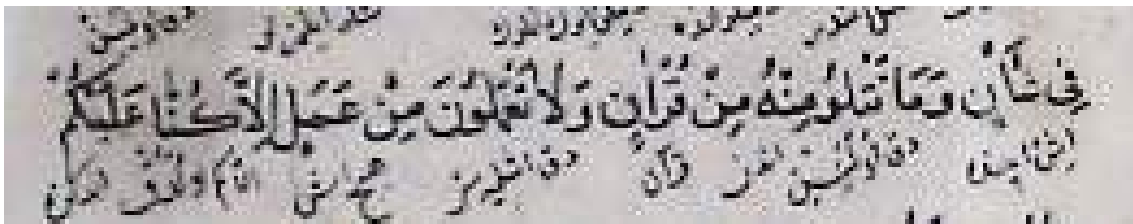


inna(A)llâhe lezû fadlin ‘alâ-nnâsi velâkinne ekşerahum lâ yeşkurûn(e) Vemâ tekûnu

Şüphesiz Allah insanlara karşı çok lütufkârdır, fakat onların çoğu (O’nun nimetlerine) şükretmezler. (Ey Muhammed!) Sen hangi işte bulunursan bulun,

Bayık Tañrı fażl issidür âdemîler üzre velîkin eyregi anlaruñ şükr eylemezler dağı olmayasın

5.

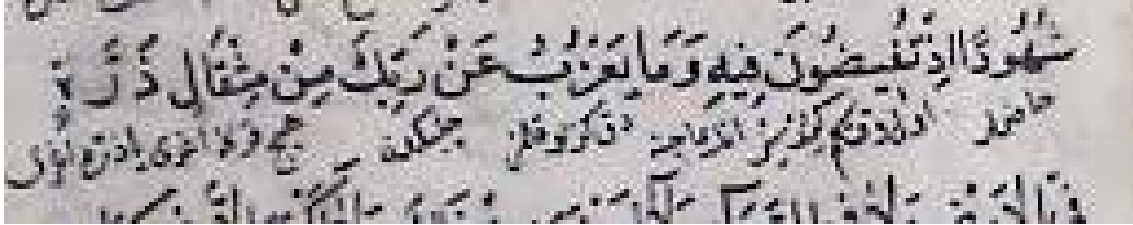


fi şe/nin vemâ tetlû minhu min kur-ânin velâ ta’melûne min ‘amelin illâ kunnâ ‘aleykum

ona dair Kur'an'dan ne okursan oku ve (ey insanlar, sizler de) hangi şeyi yaparsanız yapın, siz ona daldığınızda biz sizi mutlaka görürüz.

İş içinde dağı olmayasın andan Qurân dağı işleyesiz hiç iş illâ kim olduk üzerünüze

6.

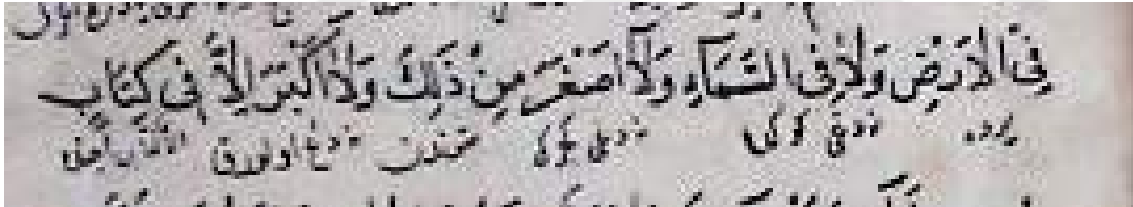


şuhûden iz tufidûne fih(i) vemâ ya'zubu 'an rabbike min mişkâli zerratin

Zerre ağırlığınca, (hatta) bu zerreden daha küçük veya daha büyük olsun, hiçbir şey Rabbinden uzak (ve gizli) olmaz;

Hazırlar ol vaqt kim givüresiz anuñ içine dağı gizlü qalmaz Çalabuñdan hiç qarınca ağırı yâ zerre ağırı

7.

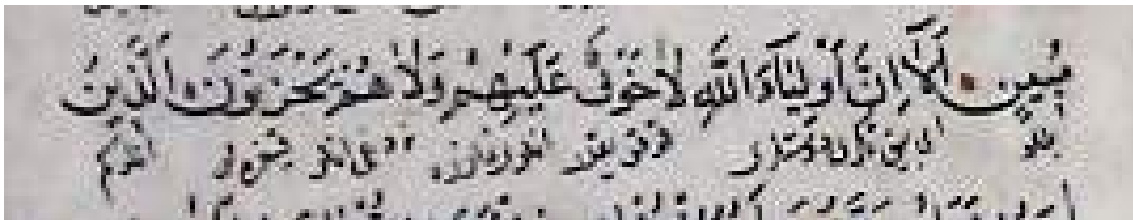


fi-l-ardi velâ fi-ssemâ-i velâ asğara min zâlike velâ ekbera illâ fi kitâbin

Ne yerde, ne de gökte, hepsi muhakkak bir kitapta (Levh-i Mahfuz'da yazılı)dır

Yirde ne dağı gökde ne dağı kiçigi şundan ne dağı uluraq illâ kitâb içinde

8.

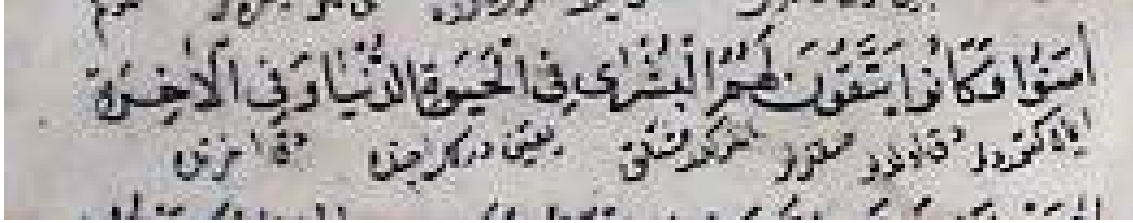


mubîn(un) Elâ inne evliyâa(A)llâhi lâ havfun 'aleyhim velâ hum yahzenûn(e) Ellezîne

apaçık. Bilesiniz ki, Allah'ın dostlarına hiçbir korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir de. Onlar

Bellü ey bayık Tañrı dostları qorqu yoqdur anlaruñ üzre ne dağı anlar qayğuralar anlar kim

9.

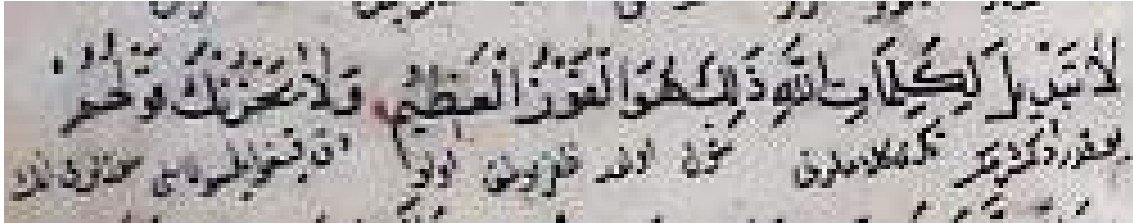


âmenû vekânû yettekûn(e) Lehumu-lbuşrâ fi-lhayâti-ddunyâ vefi-l-âhira(ti)

iman etmiş ve Allah'a karşı gelmekten sakınmış olanlardır. Dünya hayatında da, ahirette de

Îmân getürdiler dağı oldılar şakinurlar anlaruñdur beşelik yakın dirlik içinde dağı âhiretde

10.



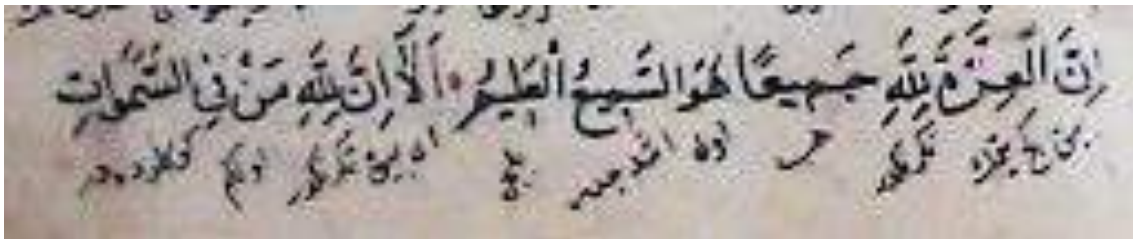
lâ tebdîle likelimâti(A)llâh(i) zâlîke huve-lfevzu-l'azîm(u) Velâ yahzunke kavluhum

onlar için müjde vardır. Allah'ın sözlerinde hiçbir değişme yoktur. İşte bu büyük başarıdır.

Onların (inkârcıların) sözleri seni üzmesin.

Yoqdur degüşürmek Tañrı kelâmlarını şol oldur toğru bulmaq ulu dağı qayğu eylesün seni sözleri anuñ

11.



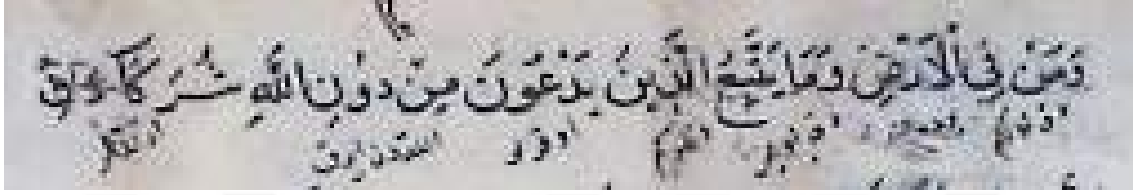
inne-l'izzete li(A)llâhi cemî'â(an) huve-ssemî'u-l'alîm(u) Elâ inne li(A)llâhi men fi-ssemâvâti

Çünkü bütün güç Allah'ındır. O, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir. Bilesiniz ki göklerde kim var,

Bayık güç yitmek Tañrı'nuñdur hep ol işidicidür bilici ey bayık Tañrı'nuñdur ol kim göklerdedür

(342) [114b] YÛNUS 66

1.



vemen fi-l-ard(i) vemâ yettebi'u-illežine yed'ûne min dûni(A)llâhi şurakâ(e) in

yerde kim varsa, hep Allah'ındır. Allah'tan başkasına tapanlar (gerçekte) Allah'a koştukları ortaklara tâbi olmuyorlar.

Dağı ol kim yirdedür dağı uymaz anlar kim oğırlar Allah'dan ayruğ ortaklar

2.

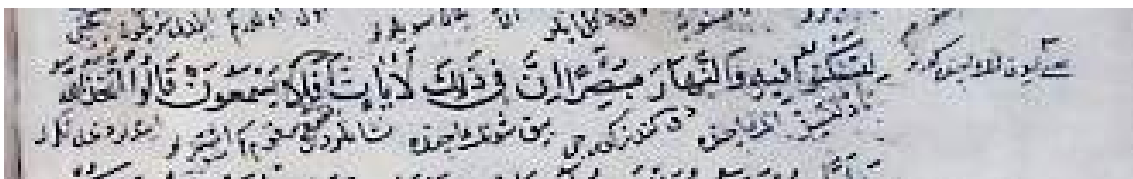


yettebi'ûne illâ-zzanne ve-in hum illâ yahrusûn(e) Huve-illežî ce'ale lekumu-lleyle

Şüphesiz onlar ancak zanna uyuyorlar ve sadece yalan söylüyorlar. O, içinde dinlenesiniz diye geceyi

Uymazlar illâ zannıya dağı dükel anlar illâ yalan söylerler ol oldur kim eyledi sizüñ-çün geceyi

3.

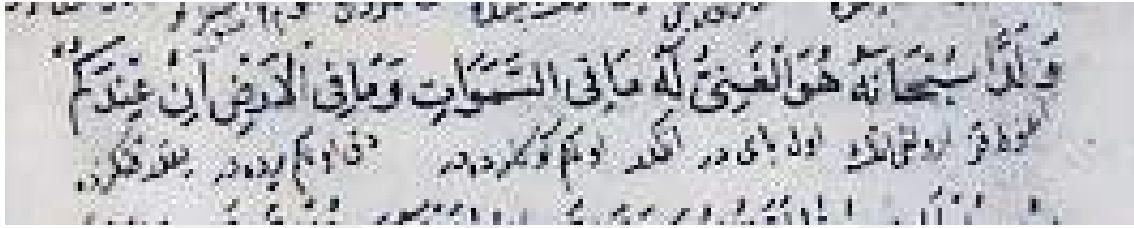


liteskunû fihi ve-nnehâra mubsirâ(an) inne fî zâlike leâyâtin likavmin yesme'ûn(e) Kâlû-ttehaža(A)llâhu

sizin için (karanlık); gündüzü ise aydınlık kılandır. Şüphesiz bunda işiten bir toplum için ibretler vardır. “Allah, bir çocuk edindi” dediler.

Tā dōlenesiz anuñ içinde dağı gündüz görici bayık şunuñ içinde nişānlardur yoqdur bir qavm kim işidürler eyitdiler dutdı Tañrı ya nī aydınlık içinde göresiz

4.

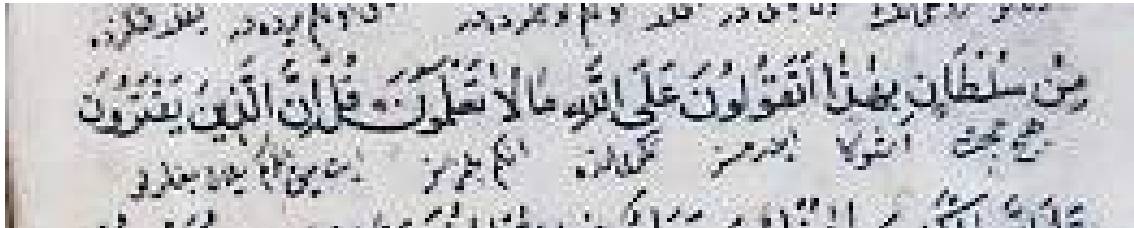


veledâ(en) subhâneh(u) huve-lğaniy(yu) lehu mâ fî-ssemâvâti vemâ fî-l-ard(i) in ‘indekum

O, bundan uzaktır. O, her bakımdan sınırsız zengindir. Göklerdeki her şey, yerdeki her şey O’nundur.

Oğul kız aruluğı anuñ ol baydur anuñdur ol kim göklerdedür dağı ol kim yirdedür yoqdur katuñuzda

5.

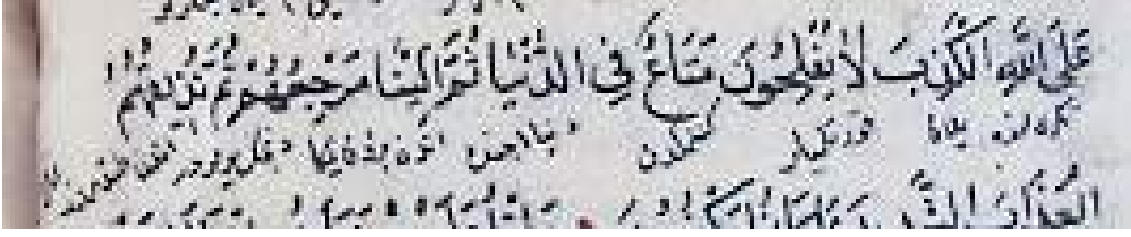


min sultânin bihâzâ etekûlûne ‘ala(A)llâhi mâ lâ ta’lemûn(e) Kul inne-lleżîne yefterûne

Bu konuda elinizde hiçbir delil de yoktur. Allah’a karşı bilmediğiniz bir şeyi mi söylüyorsunuz? De ki: “Allah hakkında yalan uyduranlar

Hîç hüccet uşbuña eyidür misiz Tañrı üzre anı kim bilmezsiz eyit bayık anlar kim yalan bağlarlar

6.

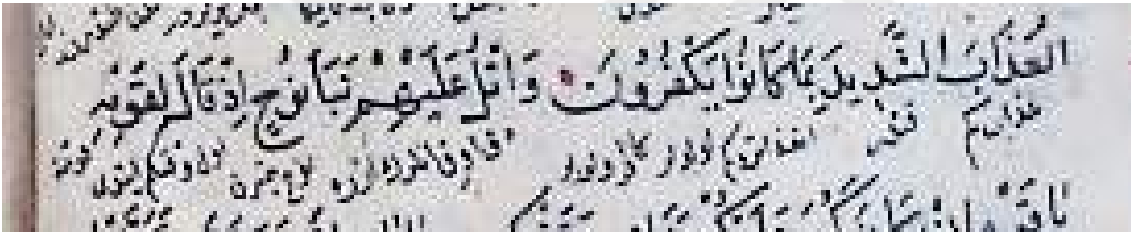


‘ala(A)llâhi-lkezibe lâ yuflihûn(e) Metâ’un fi-ddunyâ sûmme ileynâ merci’uhum sûmme nużîkuhumu

asla kurtuluşa eremezler.” Onlar için dünyada (geçici) bir yararlanma vardır. Sonra dönüşleri bizedir. Sonra da, onlara şiddetli azabı tattıracağız,

Tañrı üzre yalan kurtulmayalar gönenmekden dünyâ içinde andan bizden yaña dönmek yirlerdür andan şatdururuz ...

7.

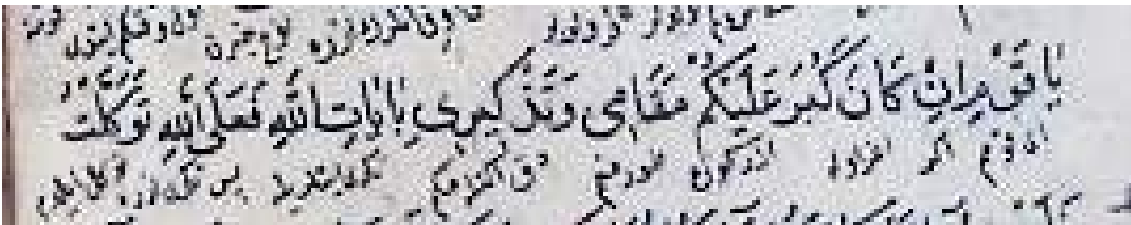


-l’azâbe-şşedîde bimâ kânû yekfurûn(e) Vetlu ‘aleyhim nebee nûhin iz kâle likavmihi

inkâr etmekte olduklarına karşılık. Nûh’un haberini onlara oku. Hani o, bir vakit kavmine

‘azâb kim şatdur andan ötrü kim oldılar kâfir ohurlar dağı oğı anlaruñ üzre Nûh haberin ol vaqt kim eyitdi kavmine

8.

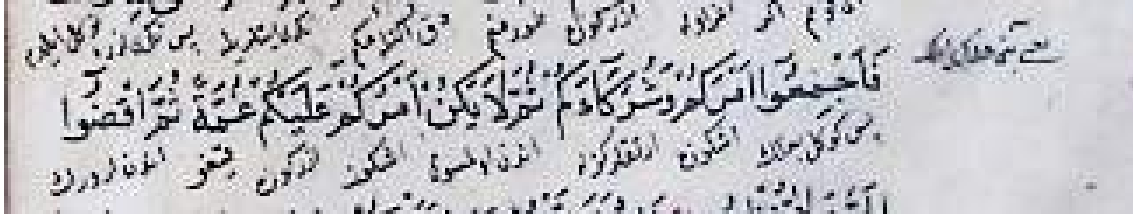


yâ kavmi in kâne kebura ‘aleykum mekâmî vetezkîrî bi-âyâti(A)llâhi fe’ala(A)llâhi tevekkeltu

“Ey kavmim! Eğer benim konumum ve Allah’ın âyetleriyle öğüt vermem size ağır geliyorsa, (biliniz ki) ben sadece Allah’a dayanıp güvenmişim.

Ey kavmüm eger ağır ola üzerüñüze ıurmağum dağı öğitlemegüm Tañrı âyetleriyle pes Tañrı üzre tevekkül eyledüm

9.

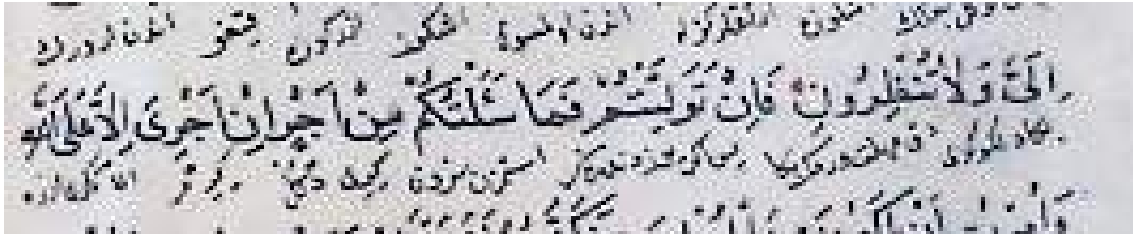


feecmi’û emrakum veşurakâekum sümme lâ yekun emrukum ‘aleykum gummeten sümme-kdû

Artık siz de (bana) ne yapacağınızı ortaklarınızla beraber kararlaştırın ki, işiniz size dert olmasın! Bundan sonra bana hükmünüzü uygulayın;

Pes gönül bağlañ işüñüze ortağlarıñuzla andan olmasun işüñüz üzerüñüze kayğu andan ururuñ ya ‘nī beni helāk eylemeñ

10.



ileyye velâ tunzirûn(i) Fe-in tevelleytum femâ seeltukum min ecr(in) in ecriye illâ ‘ala(A)llâh(i)

bana mühlet de vermeyin! Eğer yüz çeviriyorsanız, sizden zaten hiçbir ücret istemedim. Benim ücretim, ancak Allah’a aittir.

Baña dileğüñüzi dağı mühlet virmeñ baña pes eger yüz döndüresiz istemezsin sizden kiri degül kiri mi illâ Tañrı üzre

11.



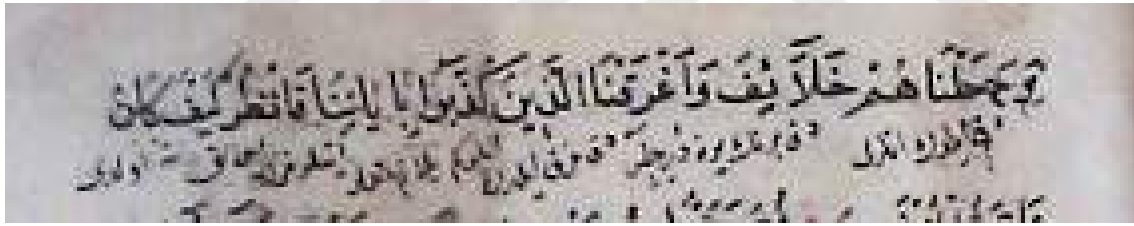
ve umirtu en ekûne mine-lmuslimîn(e) Fekeżzebûhu fenecceynâhu vemen me'ahu fî-lfulki

Bana müslümanlardan olmam emredildi.” Onu yine de yalanladılar. Biz de onu ve onunla beraber gemide bulunanları kurtardık

Dağı buyruldu kim olam müselmānlardan pes yalan dutdılar anı pes kurtardık anı dağı ol kim anuñladur gemi içinde

(342) [115a] YÛNUS 73

1.

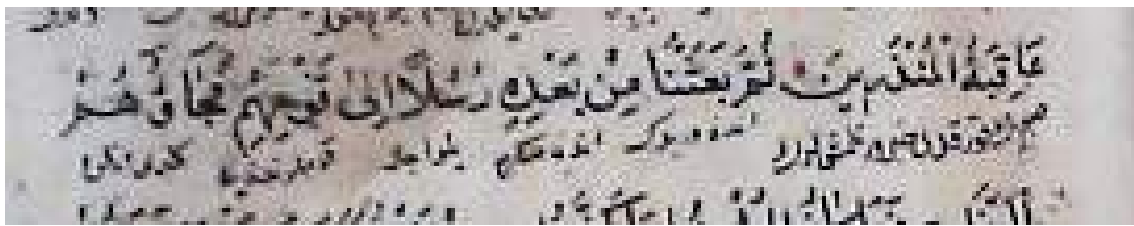


vece'alnâhum halâ-ife veagraknâ-lleżîne kezzebû bi-âyâtinâ(s) fenzur keyfe kâne

ve onları ötekilerin yerine geçirdik. Âyetlerimizi yalanlayanları da suda boğduk. Bak, uyarılan (fakat söz anlamayan)ların

Dağı eyledük anları dağı biriniñ yerine düriciler dağı garķ eyledük anlar kim yalan dutdılar âyetlerümüzi pes baķ nite oldı

2.

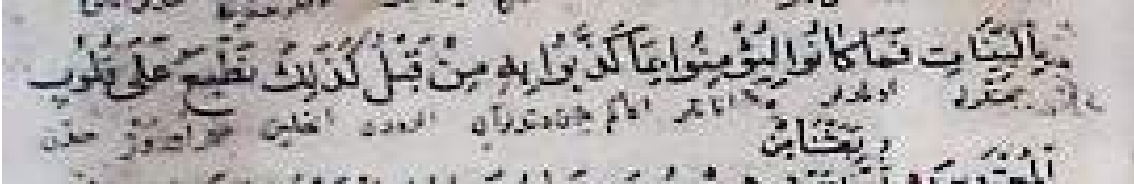


‘âkibetu-lmunzerîn(e) Šumme be’asnâ min ba’dihi rusulen ilâ kavmihim fecâûhum

sonu nasıl oldu! Sonra, onun ardından birçok peygamberi kendi toplumlarına gönderdik. Onlara apaçık mucizeler getirdiler. Fakat onlar

Şoñ korkdı haber virinilmişlerüñ andan viribidük andan şoñra yalavaçlar kavmlerinden yaña geldiler anlara

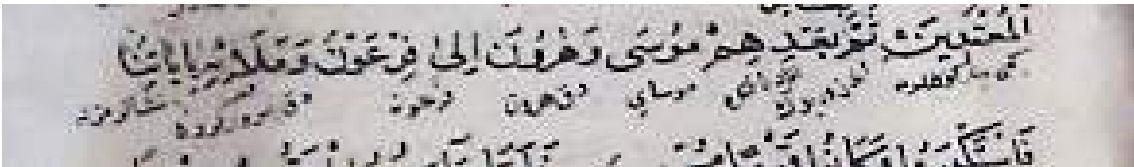
3.



bilbeyyinâti femâ kânû liyu/minû bimâ kezzebû bihi min kabl(u) kezâlîke natbe’u ‘alâ kulûbi
önceden yalanlamakta oldukları şeye inanacak değillerdi. İşte biz böylece mühürleriz haddi

*Mucizatlarla olmadılar inanalar aña kim yalan dutdılar anı ilerüden ancılayın mühr uravuz
haddin*

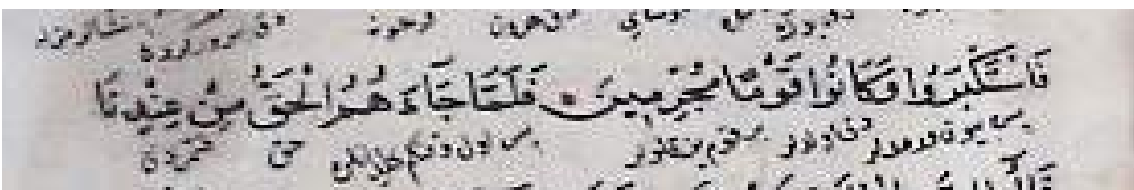
4.



-lmu’tedîn(e) Šumme be’asnâ min ba’dihim mûsâ vehârûne ilâ fir’avne vemele-ihî bi-âyâtinâ
aşanların kalplerini. Sonra bunların ardından Firavun ile ileri gelenlerine de Mûsâ ve Hârûn’u
mucizelerimizle gönderdik.

*Geçiciler gönüllerine andan viribidük anlardan şoñra Mûsa’yı dağı Harûn’ı Fir’avn’a dağı
servergerden nişânlarımızla*

5.

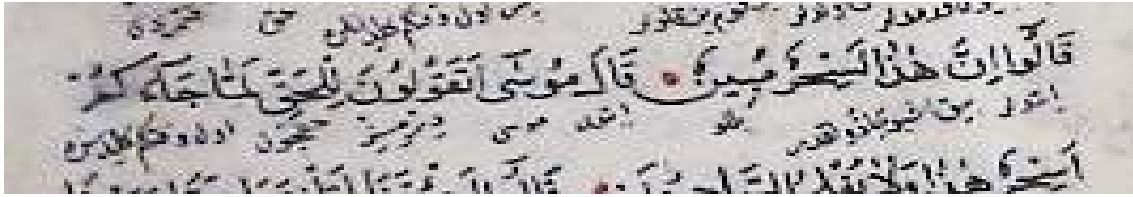


festekberû vekânû kavmen mucrimîn(e) Felemmâ câehumu-lhakku min ‘indinâ

Ama büyüklük tasladılar ve suçlu bir toplum oldular. Katımızdan kendilerine hak (mucize) gelince,

Pes boyun virmediler dağı oldılar bir kavm yazuklular pes ol vaqt kim geldi anlara haqq katumuzdan

6.



kâlû inne hâzâ lesihrun mubîn(un) Kâle mûsâ etekûlûne lilhakki lemmâ câekum

“Şüphesiz bu, apaçık bir sihirdir” dediler. Mûsâ: “Size hak gelince, onun hakkında böyle mi diyorsunuz?”

Eyitdiler bayık uşbu cāzūlukdur bellü eyitdi Mûsa dir misiz haqqı-çün ol vaqt kim geldi size

7.



esihrun hâzâ velâ yuflihu-ssâhirûn(e) Kâlû eci/tenâ litelfitenâ ‘ammâ vecednâ

Bu bir sihir midir? Oysa sihirbazlar, iflah olmazlar!” dedi. “Sen” dediler, “Bizi atalarımızı üzerinde bulduğumuz

Cāzūlukdur uşbu dağı kirtülmez cāzûlar eyitdüler geldüñüz mi bize tâ döndüresiz bizi andan bulduk

8.

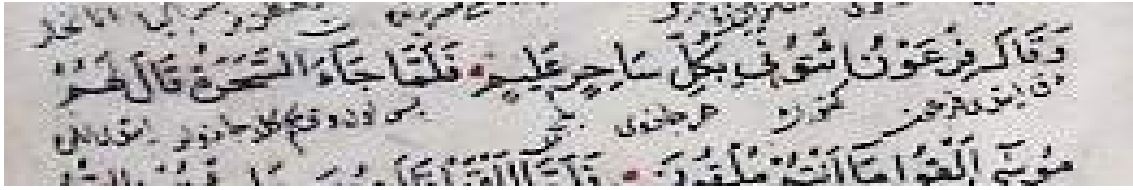


‘aleyhi âbâenâ vetekûne lekumâ-lkibriyâu fî-l-ardi vemâ nahnu lekumâ bimu/minîn(e)

yoldan çeviresin de bu yerde nüfuz ve egemenlik ikinizin olsun diye mi aramıza geldin? Biz ikinize de inanacak değiliz!”

Anuñ üzre atalarumuzu dağı ol siz ikinüñ ululuğı yirde ya ‘nî Mısır yirinde dağı degülüz biz siz ikiye inanicılar

9.

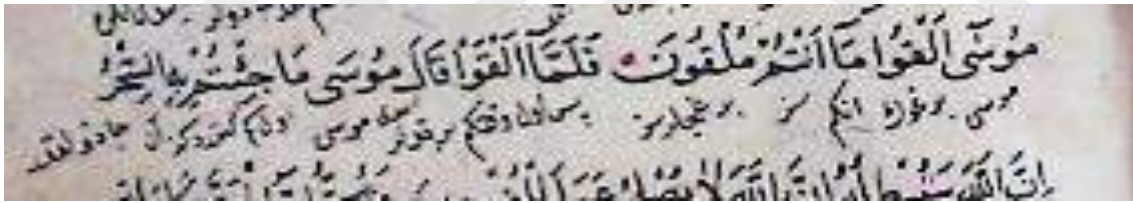


Vekâle fir’avnu-/tûnî bikulli sâhirin ‘alîm(in) Felemmâ câe-sseharatu kâle lehum

Firavun, “Bütün usta sihirbazları bana getirin” dedi. Sihirbazlar gelince

Dağı eyitdi Fir’avn getirüñ her cāzūyı bilici pes ol vaqt kim geldi cāzūlar eyitdi anlara

10.

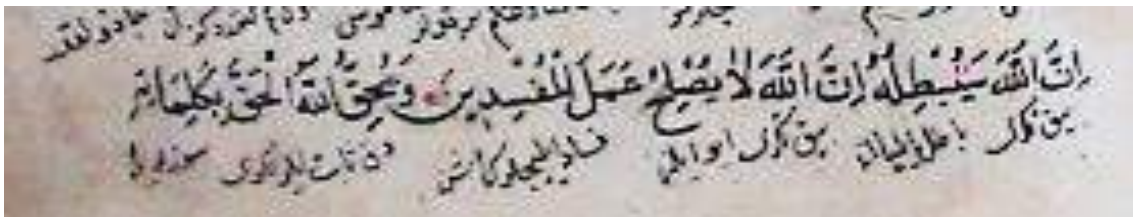


mûsâ elkû mâ entum mulkûn(e) Felemmâ elkav kâle mûsâ mâ ci/tum bihi-ssih(r)

Mûsâ onlara, “Atacağınızı atın (hünerinizi ortaya koyun)” dedi. Sihirbazlar atacıklarını atınca, Mûsâ dedi ki:

Mûsa bırağıñ anı kim siz bırağıcılırsız pes ol vaqt kim bırağıdılar eyitdi Mûsa ol kim getürdüñüz anı cāzuluğdur

11.



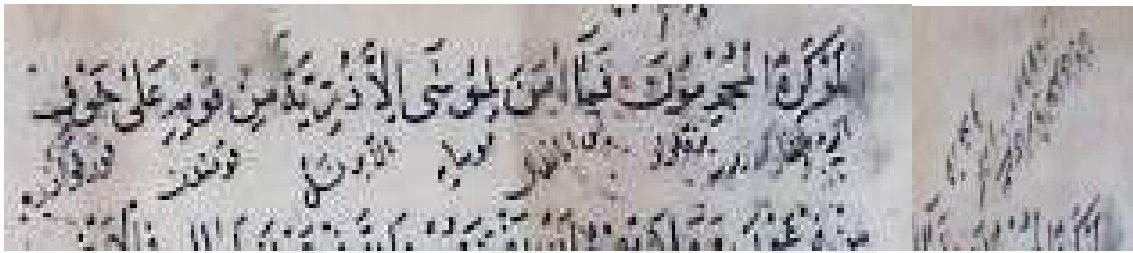
inna(A)llâhe seyubtiluh(u) inna(A)llâhe lâ yuslihu ‘amele-lmufsidîn(e) Veyuhikku(A)llâhu-lhakka bikelimâtihi

“Sizin bu yaptığınız sihirdir. Allah, onu elbette boşa çıkaracaktır. Çünkü Allah, bozguncuların işini düzeltmez. “hoşuna gitmese de, Allah, hakkı sözleriyle gerçekleştirecektir

Bayık Tañrı bâtıl eyleye anı bayık Tañrı eyü eylemez fesâd eyleyicileri işini dağı şābit eyler Tañrı sözleriyle

(343) [115b] YÛNUS 83

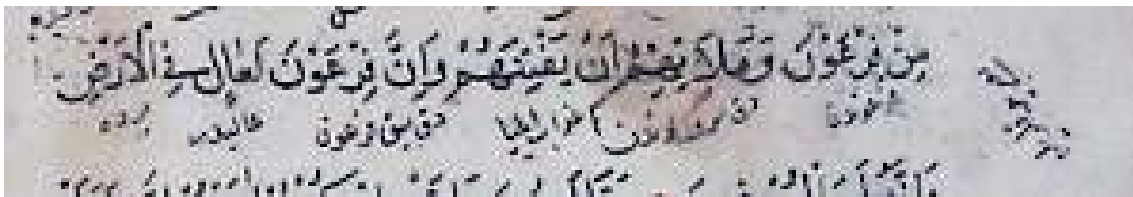
1.



velev kerihel-mucrimûn(e) Femâ âmene limûsâ illâ zurriyyetun min kavmihi ‘alâ hâvfin suçluların.” Firavun ve ileri gelenlerinin kötülük yapmaları korkusu ile

Eger düşhâr görürlerse yazuklular ya ‘nî Benî İsrâ’îl oğlanları îman getireler ... Fir‘avn korkdılar pes inanmadı Mûsa ‘ya illâ bir nesl kavminden korku üzre

2.

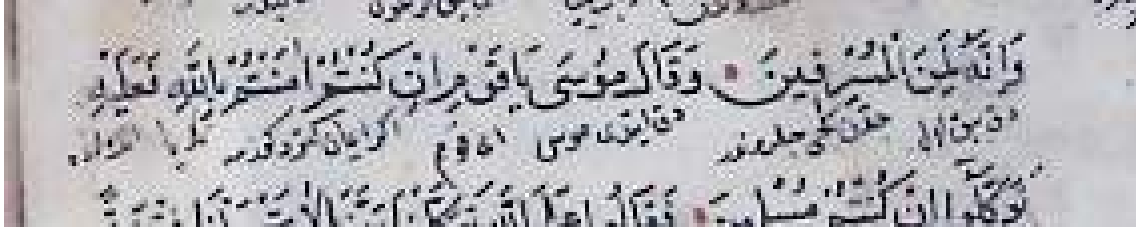


min fir‘avne vemele-ihim en yeftinehum ve-inne fir‘avne le’âlin fî-l-ardi

kavminin küçük bir bölümünden başkası Mûsâ’ya iman etmedi. Çünkü Firavun, o yerde zorba bir kişi idi.

Fir‘avn’dan dağı serverlerinden ‘azâb eyleye dağı bayık Fir‘avn ‘âlidür yirde ya ‘nî yazuklarıyla

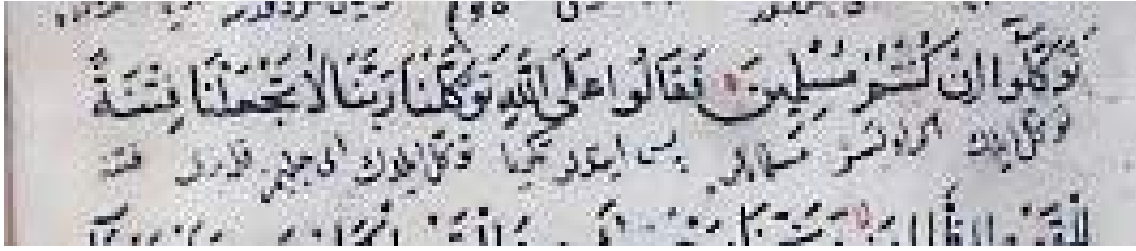
3.



ve-innehu lemîne-Imusrifin(e) Vekâle mûsâ yâ kavmi in kuntum âmentum bi(A)llâhi fe’aleyhi
O, gerçekten aşırı gidenlerdendi. Mûsâ, “Ey kavmim! Eğer siz gerçekten Allah’a iman etmişseniz, eğer O’na teslim olmuş kimseler iseniz,

Dağı bayık ol haddin geçicilerdendir dağı eyitdi Mûsa ey kavmüm eger îmân getürdüñüzse Tañrı’ya anuñ üzre

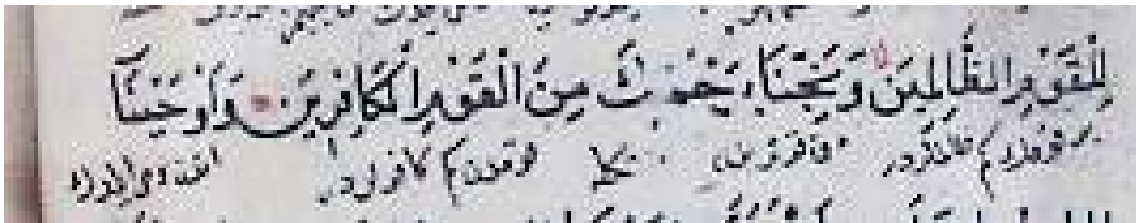
4.



tevekkelû in kuntum muslimîn(e) Fekâlû ‘ala(A)llâhi tevekkelnâ rabbenâ lâ tec’alnâ fitneten
artık sadece O’na tevekkül edin” dedi. Onlar da şöyle dediler: “Biz yalnız Allah’a tevekkül ettik. Ey Rabbimiz, bizi baskı ve şiddetine maruz bırakma

Tevekkül eyleñ eger olasız müselmânlar pes eyitdiler Tañrı’ya tevekkül eyledük ey Çalabumuz kılma bizi fitne

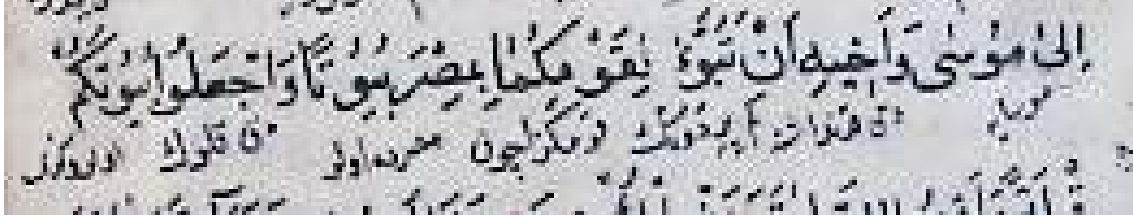
5.



lilkavmi-zzâlimîn(e) Veneccinâ birahmetike mine-lkavmi-lkâfirîn(e) Veevhaynâ
zalimler topluluğunun!” Bizi rahmetinle o kâfirler topluluğundan kurtar. Vahyettik

Bir kavmiñ kim zâlimlerdür dağı kırtar bizi rahmetüñle kavmden kâfirlerdür andan vahy eyledük

6.

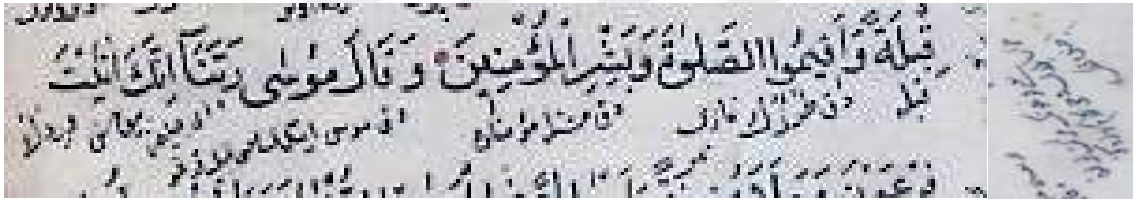


ilâ mûsâ veehîhi en tebevveâ likavmikumâ bimisra buyûten vec'alû buyûtekum

Mûsâ'ya ve kardeşine, “Kavminiz için Mısır'da (sığınak olarak) evler hazırlayın ve evlerinizi namaz kılınacak yerler yapın.

Mûsa'ya dağı karındaşına kim yir dutuñ kavmiñüz için Mısır'da evler dağı kıluñ evleriñüzi

7.

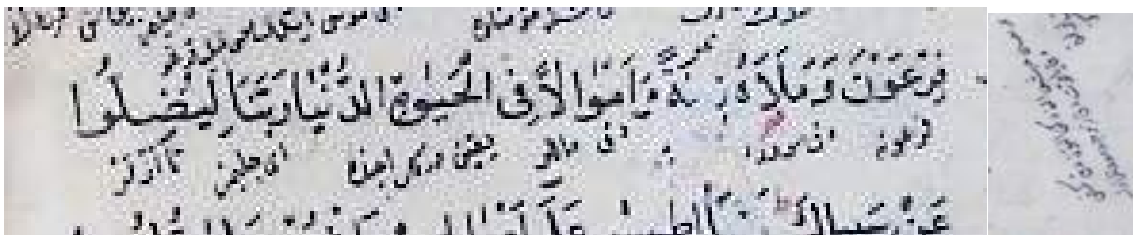


kibleten veakîmû-ssalâ(te) vebeşşiri-lmu/minîn(e) Vekâle mûsâ rabbenâ inneke

Namazı dosdoğru kılın. Mü'minleri müjdele” diye. Mûsâ, şöyle dedi: “Ey Rabbimiz! Gerçekten

Qıble dağı turuñ namâzı dağı muştula mü'mînlere dağı Mûsa eytdi ya'nî kıble karşı ey Çalabumuz bayık sen virdüñ ya'nî Fir'avn'uñ mezken evlerini ħarâb eyledi vahy geldi kim evleriñüz içinde geldi

8.

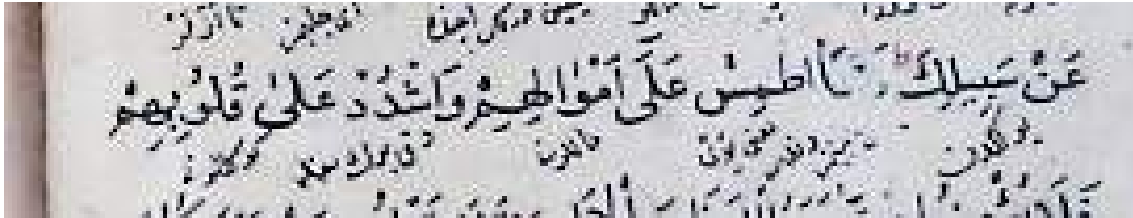


âteyte fir'avne ve meleehu zîneten ve emvâlen fi-lhayâti-ddunyâ rabbenâ liyudillû

sen Firavun'a ve onun ileri gelenlerine, dünya hayatında nice zinet ve mallar verdin. Ey Rabbimiz,

Fir'avn'a dağı server ... dağı mâllar yakın dirlik içinde ey Çalabumuz tâ azalar ya'nî Habeş iline değin altun dağı gümüş dağı yâkut ...

9.



'an sebîlik(e) rabbenâ-tmis 'alâ emvâlihîm veşdud 'alâ kulûbihîm

yolundan saptırsınlar diye mi? Ey Rabbimiz, sen onların mallarını silip süpür ve kalplerine darlık ver,

Yoluñdan ey Rabbümüz döndür ya'nî yöni mâllarına dağı berk bağla göñüllerini

10.

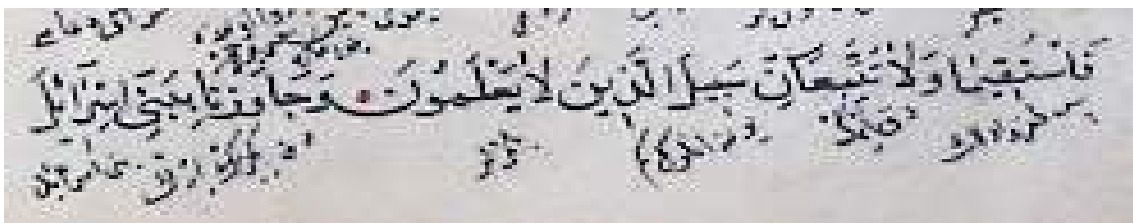


felâ yu/minû hattâ yeravû-l'azâbe-l-elîm(e) Kâle kad ucîbet da'vetukumâ

çünkü onlar elem dolu azabı görünceye kadar iman etmezler.” Allah da, “Her ikinizin de duası

Pes inanmayalar hatta tâ göreler 'azâb uğradıcı eytdi bayık revâ olundı ya'nî ... soñra siz iki du'ası

11.



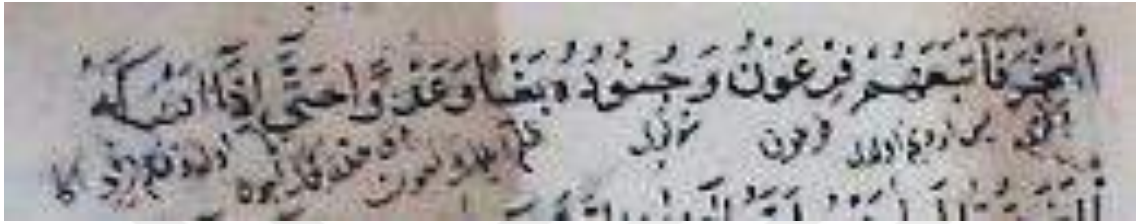
festekîmâ velâ tettebi'ânni sebîle-lleżîne lâ ya'lemûn(e) Vecâveznâ bibenî isrâ-île

kabul edildi. Öyleyse dürüst olmakta devam edin ve sakın bilmeyenlerin yolunda gitmeyin” dedi. İsrailoğullarını denizden geçirdik.

Pes toğru oluñ dağı uymañ yolına anlaruñ kim bilmezler dağı geçürüñ Adñ Benî İsrâ'îl

(343) [116a] YÛNUS 90

1.



-lbahra feetbe'ahum fir'avnu vecunûduhu bağyen ve'advâ(en) hattâ izâ edrakehu

Firavun da, askerleriyle birlikte zulmetmek ve saldırmak üzere, derhal onları takibe koyuldu. Nihayet boğulmak üzere iken,

Deñizde pes ardınca oldı Fir'avn süleri zulm eylemek için dağı haddin geçmek için ol vaqt kim irdi aña

2.

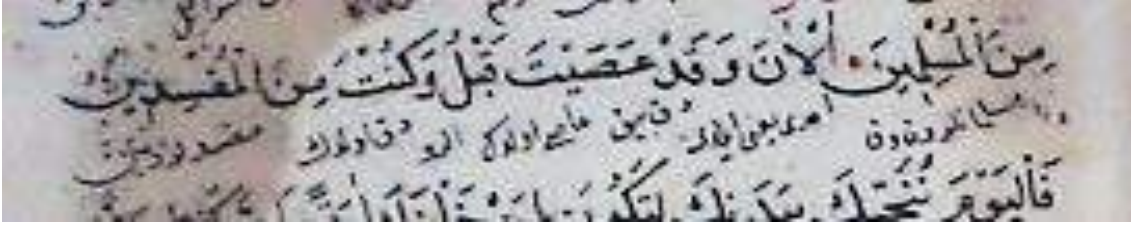


-İğaraku kâle âmentu ennehu lâ ilâhe illâ-lleżî âmenet bihi benû isrâ-île ve enâ

“İsrailoğulları'nın iman ettiğinden başka hiçbir ilâh olmadığına inandım.

Şûya talmak eyitdi inandum bayık yoğdur Tañrı illâ ol kim inandı aña Benî İsrâ'îl dağı ben

3.

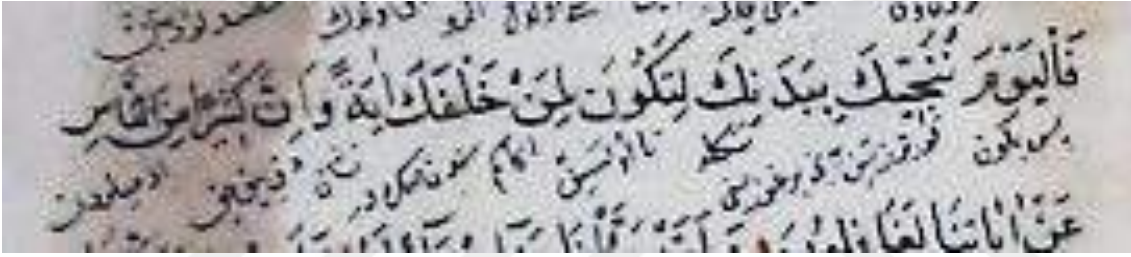


mine-lmuslimîn(e) Âl-âne vekad ‘asayte kablu vekunte mine-lmufsidîn(e)

Ben de müslümanlardım” dedi. Şimdi mi?! Oysa daha önce isyan etmiş ve bozgunculardan olmuşsun.

Müselmānlardanven eyitdi ya ‘nī eyledi daķı bayıķ ‘aşı olduñ ilerü daķı olduñ müfsidlerden

4.

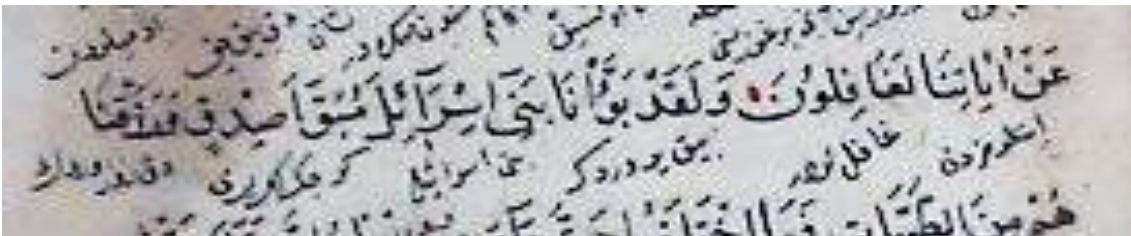


Felyevme nunecçike bibedenike litekûne limen hâlfekê âye(ten) ve-inne keşîran mine-nnâsi

Biz de bugün bedenini, arkandan geleceklere ibret olman için, kurtaracağız. Çünkü insanlardan birçoğu

Pes bugün kırtarur seni nice bırağavuz seni tenüñle tã olasın aña kim senden şoñradur nişân daķı bayıķ çok âdemîlerden

5.



‘an âyâtinâ legâfilûn(e) Velekad bevve/nâ benî isrâ-île mubevvee sidkin verazeknâ

âyetlerimizden gerçekten habersizdir. Andolsun, biz İsrailoğullarını çok güzel bir yurda yerleştirdik ve onlara temiz rızıklar verdik.

Āyetlerümüzden gāfillerdür bayık yir virdük Benī İsrā'îl girçeklik yiri daķı rūzi virdük

6.

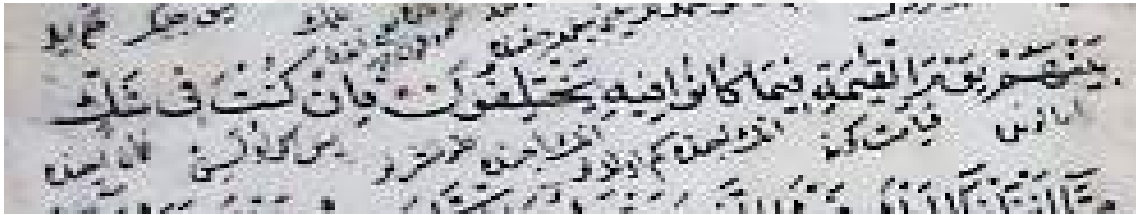


hum mine-ttayyibâti femâ-h̄telefû hattâ câehumu-l'ilm(u) inne rabbeke yakdî

Kendilerine bilgi gelinceye kadar ayrılığa düşmediler. Şüphesiz ki, ayrılığa düşmüş oldukları şeyler hakkında

Anlara arulardan pes tartışmadılar ya'nî peygamber hakkında tâ geldi anlara ya'nî andan gerü gördük bir bölük bayık Çalabuñ hükm eyler Qurān ya'nî yā Muhammed kitābuñuzda ilerüden bilürlerdi

7.

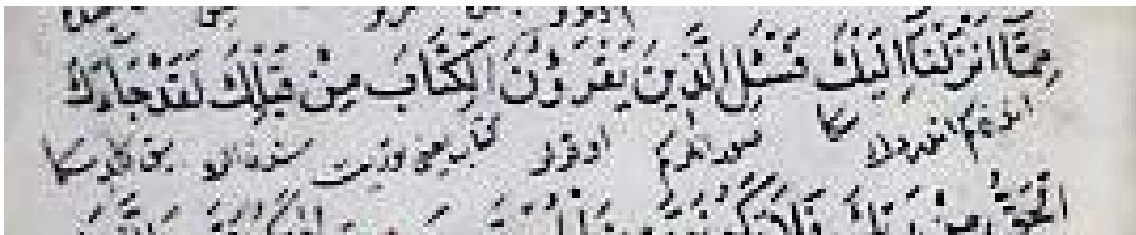


beynehum yevme-lkiyâmeti fimâ kânû fihi yahtelifûn(e) Fe-in kunte fi şekkin

Rabbin kıyamet günü aralarında hükmünü verecektir. Eğer sana indirdiğimiz şeyden şüphe içinde isen,

Aralarında kıyâmet günü anuñ içinde kim oldılar anuñ içinde tartışurlar pes eger olasın gümân içinde

8.

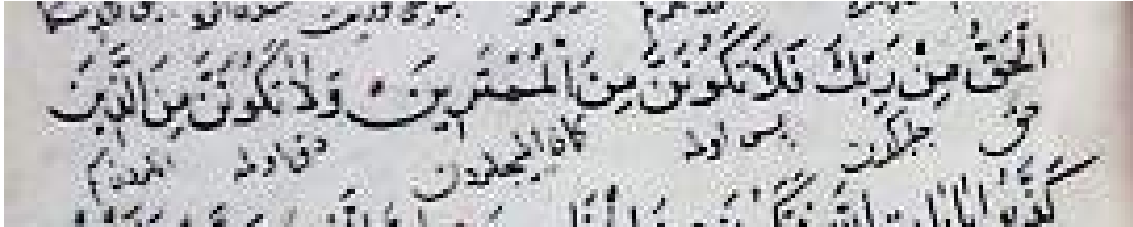


mimmâ enzelnâ ileyke fes-eli-lleẓîne yakraûne-lkitâbe min kablik(e) lekad câeke

senden önce Kitab'ı (Tevrat'ı) okuyanlara sor. Andolsun ki, sana hak gelmiştir

Andan kim indürdük saña şor anlar kim oqırlar kitāb ya'nī Tevrīt senden ilerü bayık geldi saña

9.

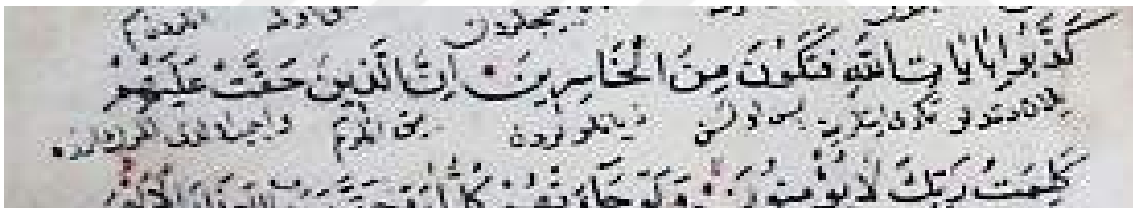


-lhakku min rabbike felâ tekûnenne mine-lmumterîn(e) Velâ tekûnenne mine-lleżîne

Rabbinden. O hâlde, sakın şüphe edenlerden olma! Sakın Allah'ın âyetlerini yalanlayanlardan da olma!

Hakk Çalabuñdan pes olma gümān eyleyicilerden dağı olma anlardan kim

10.

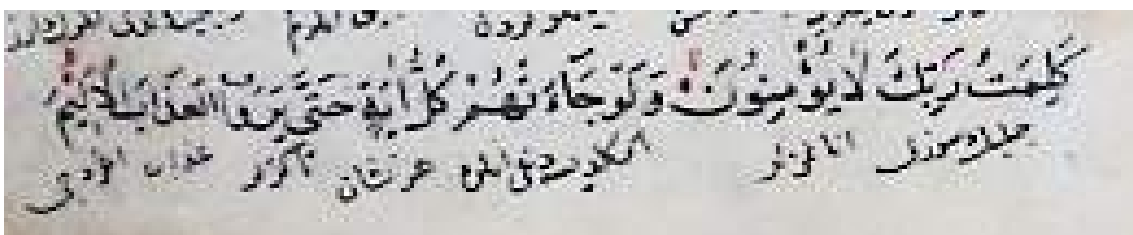


kezzebû bi-âyâti(A)llâhi fetekûne mine-lhâsirîn(e) İnne-lleżîne hakkat 'aleyhim

Yoksa zarara uğrayanlardan olursun. Şüphesiz, haklarında Rabbinin sözü (hükmü) gerçekleşmiş olanlar,

Yalan dutdılar Tañrı âyetlerine pes olasın ziyānlulardan bayık anlar kim vâcib oldı anlaruñ üzre

11.

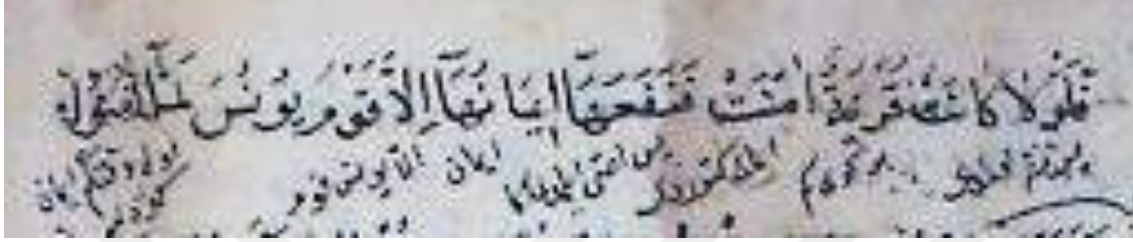


kelimetu rabbike lâ yu/minûn(e) Velew câet-hum kullu âyetin hattâ yeravû-l'azâbe-l-elîm(e)
kendilerine bütün mucizeler gelse bile, elem dolu azabı görünceye kadar inanmazlar.

Çalabuñ sözi inanmazlar eger geldiye dağı anlara her nişân tâ göreler 'azâb uğradıcı

(344) [116b] YÛNUS 98

1.

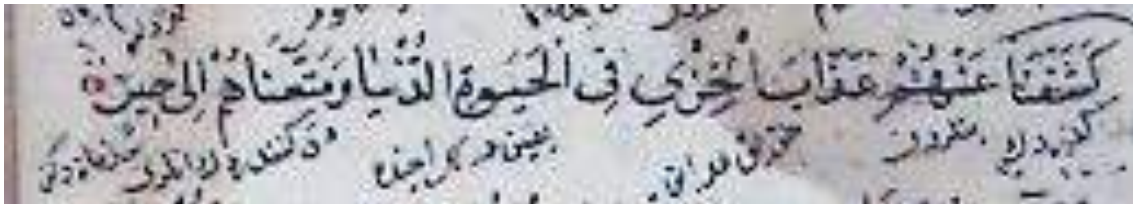


Felevlâ kânet karyetun âmenet fenefe'ahâ î mânuhâ illâ kavme yûnuse lemmâ âmenû

Yûnus'un kavminden başka, keşke (azabı görmeden) iman edip, imanı kendisine fayda veren bir tek memleket halkı olsaydı! (Yûnus'un kavmi) iman edince,

Pes bir nişe olmadı bir köy kim î mân getürdiler pes aşşı eylemedi aña î mân illâ Yûnus kavmi ol vaqt kim î mân getürdiler

2.

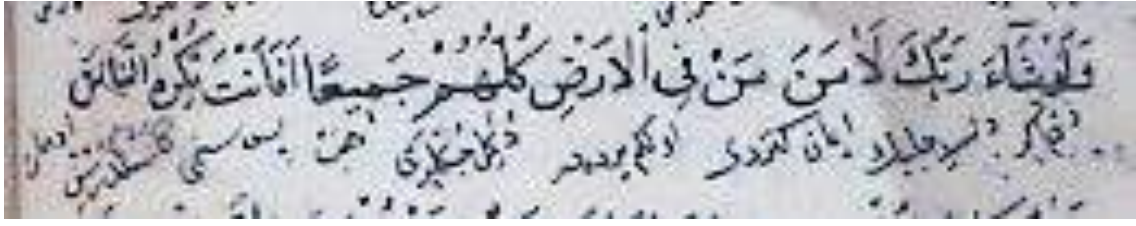


keşefnâ 'anhum 'azâbe-lhizyi fî-lhayâti-ddunyâ vemetta'nâhum ilâ hîn(in)

dünya hayatında (sürüklenebilecekleri) rezillik azabını onlardan uzaklaştırmış ve onları belli bir zamana kadar yararlandırmıştık.

Giderdük bunlardan ħorluğ 'azâbını yakın dirlik içinde dağı gönendürdük anları bir zamâne degin

3.

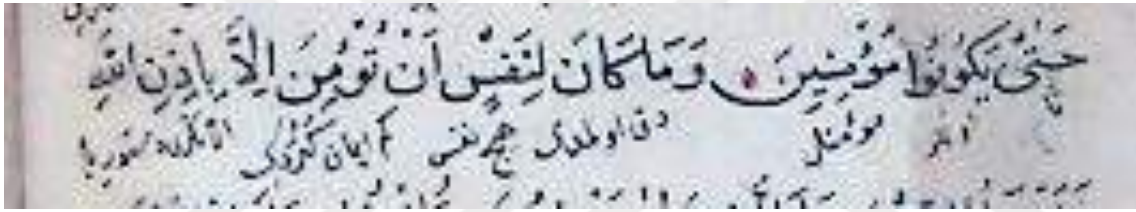


Velev şâe rabbuke leâmene men fi-l-ardi kulluhum cemî'â(an) efeente tukrihu-nnâse

Eğer Rabbin dileyseydi, yeryüzünde bulunanların hepsi elbette topyekûn iman ederlerdi. Böyle iken sen mi, insanları zorlayacaksın?

Dağı eger dilesedi Çalabuñ imân getürdi ol kim yirdedür dükelicükleri hep pes sen mi kelesiledür sen âdemlere

4.

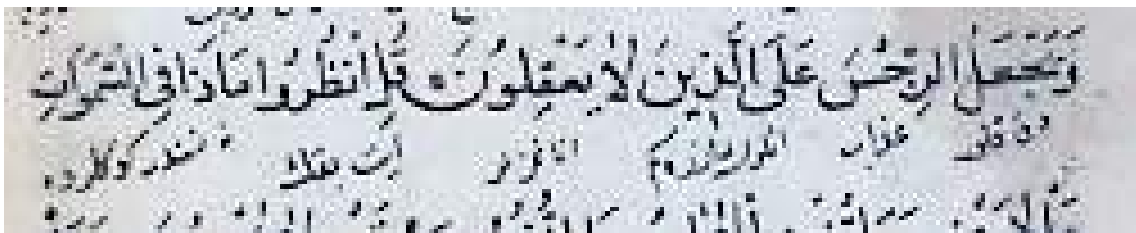


hattâ yekûnû mu/minîn(e) Vemâ kâne linefsin en tu/mine illâ bi-izni(A)llâh(i)

mü'min olsunlar diye. Allah'ın izni olmadıkça, hiçbir kimse iman edemez.

Tâ olalar mü'mînler dağı olmadı hiç nefis kim imân getürdi illâ Tañrı destürıyla

5.

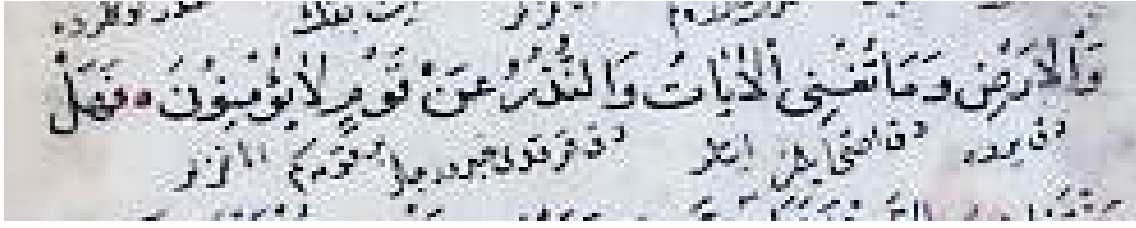


veyec'alu-rricse 'alâ-lleżîne lâ ya'kilûn(e) Kuli-nzurû mâzâ fi-ssemâvâti

Allah, azabı akıllarını (güzelce) kullanmayanlara verir. De ki: "Göklerde

Dağı kıılır 'azâb anlaruñ üzre kim inanmazlar eyit baquñ ne nesnedür göklerde

6.

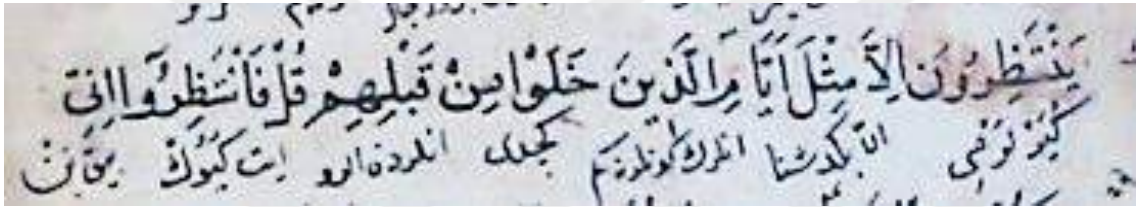


vel-ard(i) vemâ tuğnî-l-âyâtu ve-nnuzuru ‘an kavmin lâ yu/minûn(e) Fehel

ve yerde neler var, bir baksanıza.” Fakat âyetler ve uyarılar, inanmayan bir topluma hiçbir fayda sağlamaz.

Dağı yirde dağı aşşı eylemez âyetler dağı korkdı haber viriciler bir kavme kim inanmazlar

7.

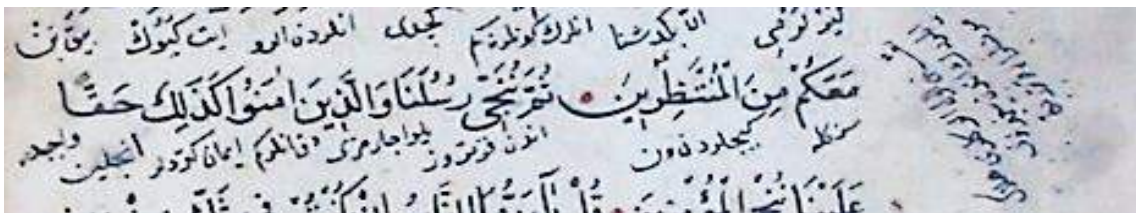


yentezirûne illâ mişle eyyâmi-lleżîne halev min kablihim kul fentezirû innî

Onlar sadece, kendilerinden önce gelip geçenlerin başlarına gelen (azap dolu) günlerin benzerini mi bekliyorlar? De ki: “Bekleyin bakalım,

Küylerler mi illâ beñdeşine anlaruñ günlerine kim geçdi anlardan ilerü eyit küyüñ bayık ben

8.

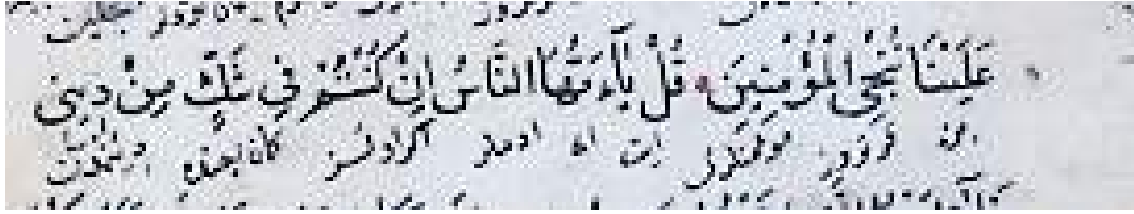


me’akum mine-lmuntezirîn(e) Şümme nuneccî rusulenâ velleżîne âmenû kezâlike hakkan

ben de sizinle birlikte bekleyenlerdenim.” Sonra resûllerimizi ve iman edenleri kurtarırız. (Ey Muhammed!) Aynı şekilde

Siziñle küyicilerdenven andan kırtaravuz yalavaçlarumuzu dağı anlar kim imân getürdiler ancılayın vâcibdür ya'nî ol ilerükileri helâk eyledük andan peygamberini mü'mînler ire kırtarduk

9.

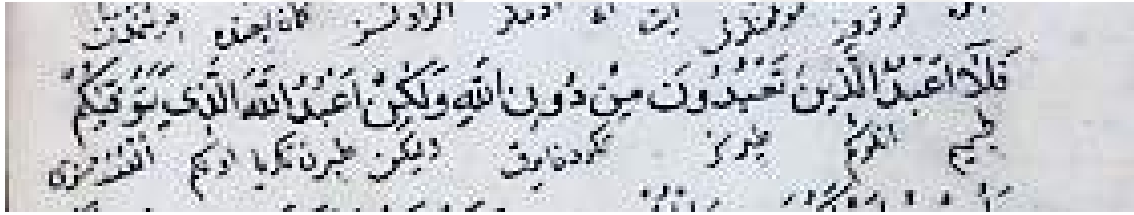


'aleynâ nunci-lmu/minîn(e) Kul yâ eyyuhâ-nnâsu in kuntum fî şekkin min dînî

üzerimize bir hak olarak, inananları da kırtaracağız. De ki: “Ey insanlar, eğer benim dinimden herhangi bir şüphede iseniz,

Bize kırtaravuz mü'mînleri eyit ey âdemler eger olasız gümân içinde dînümden

10.

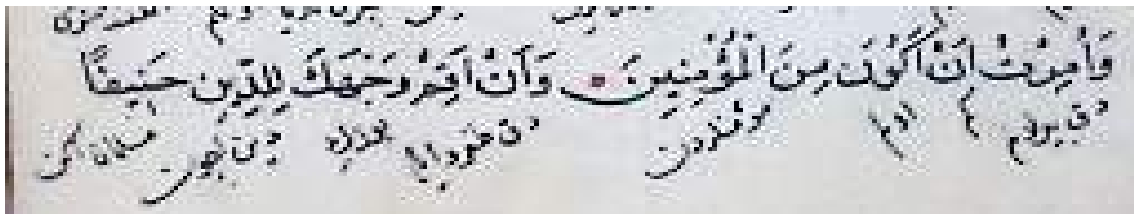


felâ a'budu-lleżîne ta'budûne min dûni(A)llâhi velâkin a'budu(A)llâhe-lleżî yeteveffâkum

bilin ki ben, Allah'ı bırakıp da sizin taptıklarınıza tapmam, fakat sizin canınızı alacak olan Allah'a kulluk ederim.

Tapmayam anlar kim taparsız Tañrı'dan ayruğ velâkin taparın Tañrı'ya ol kim öldürür sizi

11.



veumirtu en ekûne mine-lmu/minîn(e) Veen akim vecheke liddîni hanîfen

Bana mü'minlerden olmam emrolundu.” Yine bana şöyle emredildi: “Hakka yönelen bir kimse olarak yüzünü dîne çevir.

Dağı buyruldu kim olam mü'minlerden dağı toğruyla yüzünü dîn için müselmân iken

(344) [117a] YÛNUS 106

1.



velâ tekûnenne mine-lmuşrikîn(e) Velâ ted'u min dûni(A)llâhi mâ lâ yenfe'uke velâ yadurruk(e)

Sakın Allah'a ortak koşanlardan olma..” Allah'ı bırakıp da sana ne fayda ve ne de zarar verebilecek olan şeylere yalvarma.

Dağı olma müşriklerden dağı oğma Tañrı'dan ayruğ aşşı eylemez saña dağı ziyân diler mi saña

2.

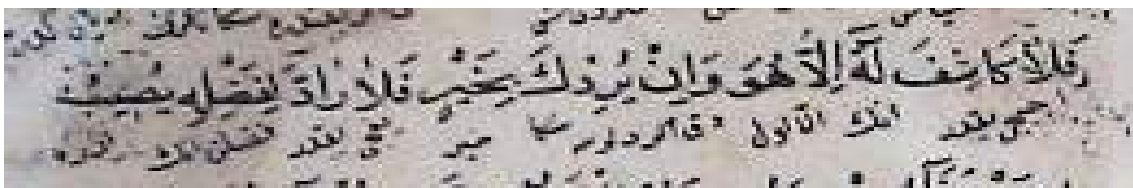


fe-in fe'alte fe-inneke izen mine-zzâlimîn(e) Ve-in yemeska(A)llâhu bidurrin

Eğer böyle yaparsan, şüphesiz ki sen zâlimlerden olursun Eğer Allah sana herhangi bir zarar verecek olursa,.

Pes eger işleyesin bayık sen andan zâlimlerdensin dağı eger yakındura saña Tañrı ziyân giderici

3.

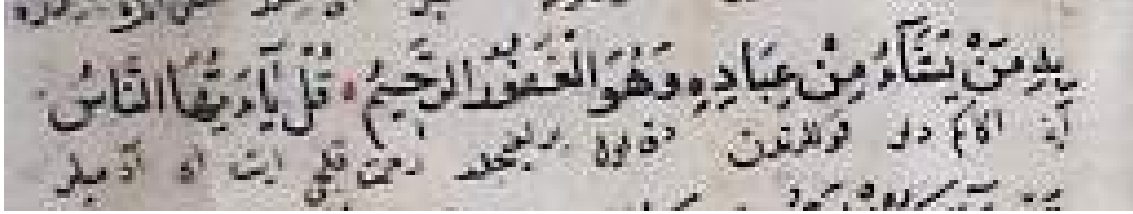


felâ kâşife lehu illâ hu(ve) ve-in yuridke bihayrin felâ râdde lifadlih(i) yusîbu

bil ki onu, O'ndan başka giderebilecek yoktur. Eğer sana bir hayır dilerse, O'nun lütfunu engelleyebilecek de yoktur.

Açıcı yokdur anuñ illâ ol daķı eger dilerse saña hayr yığıcı yokdur fazlını anuñ idere

4.

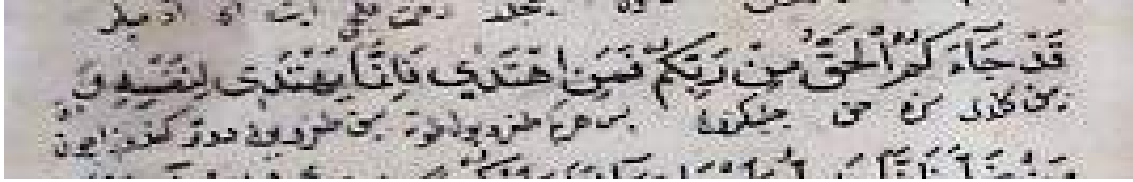


bihi men yeşâu min ‘ibâdih(i) vehuve-lğafûru-rrahîm(u) Kul yâ eyyuhâ-nnâsu

O, bunu kullarından dilediğine eriştirir. O, çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir. De ki: “Ey insanlar,

Anı aña kim diler kullarından daķı ol yarlığayıcıdur raħmet kılcı eyit ey âdemîler

5.

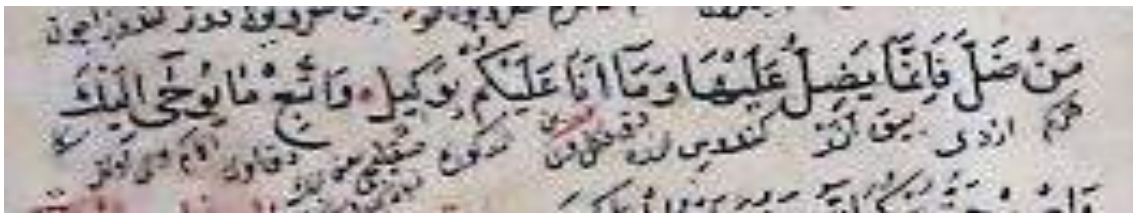


kad câekumu-lhakku min rabbikum femeni-htedâ fe-innemâ yehtedî linefsih(i)

size Rabbinizden gerçek (Kur’an) gelmiştir. Artık kim doğru yola girerse, ancak kendisi için girer.

Bayık geldi size haķķ Çalabuñuzdan pes her kim toğru yol tuta bayık toğru yol dutar kendüzi için daķı

6.

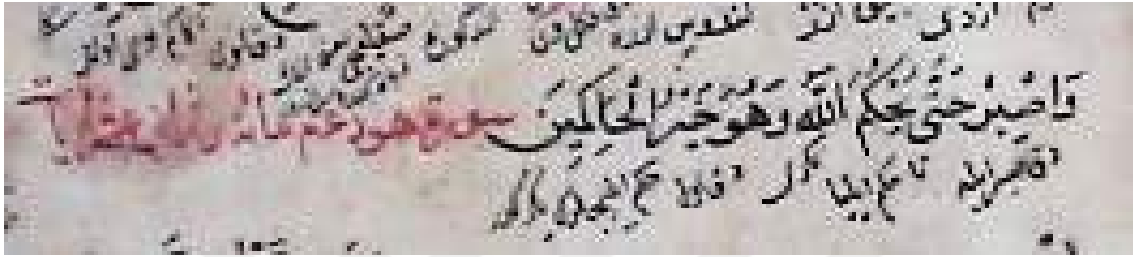


vemen dalle fe-innemâ yadillu ‘aleyhâ vemâ enâ ‘aleykum bivekîl(in) Vettebi’ mâ yûhâ ileyke

Kim de saparsa ancak kendi aleyhine sapar. Ben sizden sorumlu değilim.” (Ey Muhammed!) Sana vahyolunana uy ve Allah hükmünü verinceye kadar

Her kim azdı bayık azar kendüsi üzre dağı degülven ben üzerüñüze şaklayıcı ya ‘nî anuñ ziyân ... dağı uy aña kim vahy oldı saña

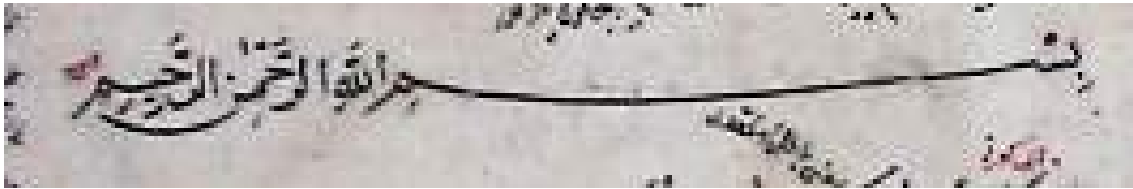
7.



vasbir hattâ yahkuma(A)llâh(u) vehuve hayru-lhâkimîn(e)

sabret. O, hüküm verenlerin en hayırlısıdır.

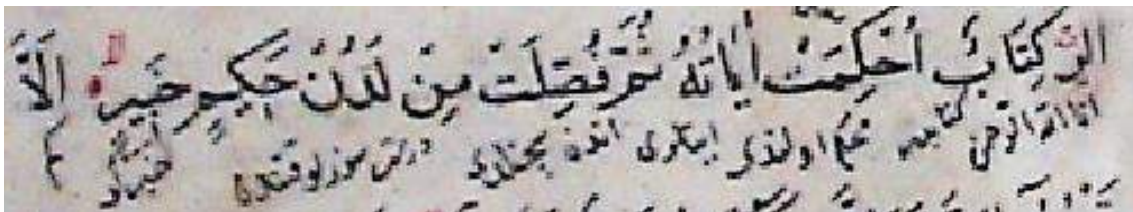
Dağı şabr eyle tâ hükm eyleye Tañrı dağı ol hükm eyleyicilerün yegregidür



Bismillâhirrahmânirrahîm

SÛRETÜ'L HÛD

8.

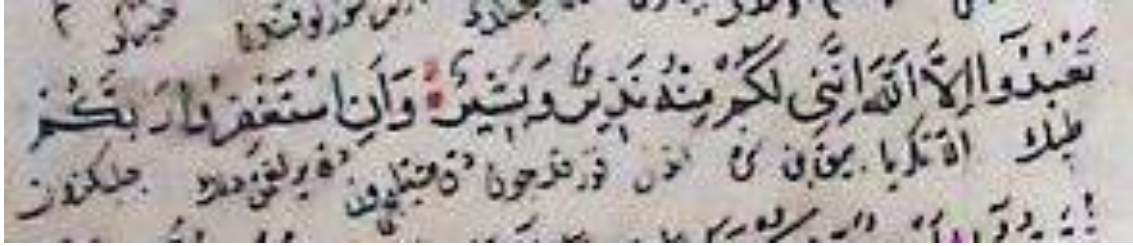


Elif-lâm-râ kitâbun uhkimet âyâtuhu şümme fussilet min ledun hakîmin habîr(in) Ellâ

Elif Lâm Râ. Bu Kur'an; âyetleri, hüküm ve hikmet sahibi (bulunan ve her şeyden) hakkıyla haberdar olan Allah tarafından muhkem (eksiksiz, sağlam ve açık) kılınmış, öyle ki,

Enallâhu'r-rahmân kitâbdur ya'nî câhil olmağdan muhkem olundî âyetleri andan seçildi dürüst sözlü katından haberlü kim

9.

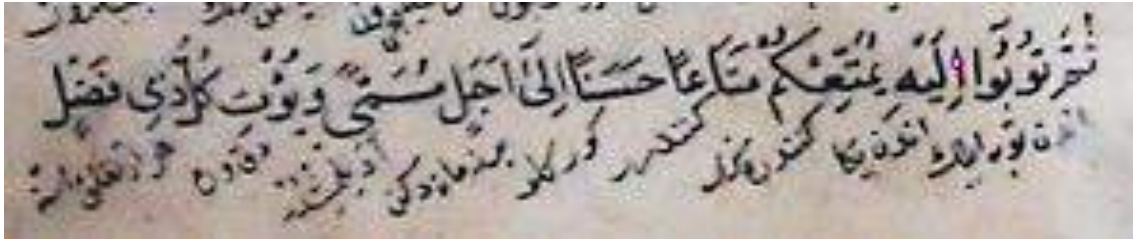


ta'budû illa(A)llâh(e) innenî lekum minhu nezîrun ve beşîr(un) Veeni-stağfirû rabbekum

onra da Allah'tan başkasına kulluk etmeyesiniz diye ayrı ayrı açıklanmış bir kitaptır. (De ki:) “Şüphesiz ben size O'nun tarafından gönderilmiş bir uyarıcı ve müjdeleyiciyim.” Rabbinizden bağışlanma dileyin,

Tapuñ illâ Tañrı'ya bayıķ ben size andan qorqudıcıven daķı muştulayıcıven daķı yarlıgamaķ dileñ Çalabuñuzdan

10.



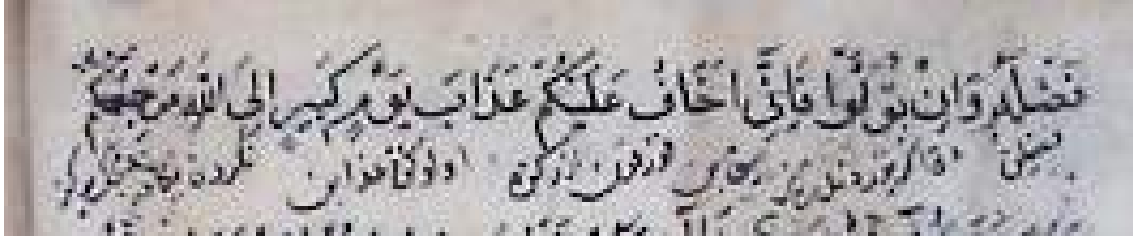
şümme tûbû ileyhi yumetti'kum metâ'en hasenen ilâ ecelin musemmen veyu/ti kulle zî fadlin

sonra da O'na tövbe edin ki sizi belirlenmiş bir süreye (ömrünüzün sonuna) kadar güzel bir şekilde yararlandırırsın ve

Andan tevbe eyleñ andan yaña gönendüre sizi gönendürür görklü bir zamâne degin adanılmışdur daķı vire her ortaķlıķ mālına

(345) [117b] HÛD 3

1.



fadleh(u) ve-in tevellev fe-innî ehâfu ‘aleykum ‘azâbe yevmin kebîr(in) İla(A)llâhi merci’ukum

her fazilet sahibine faziletinin karşılığını versin. Eğer yüz çevirirseniz, ben sizin adınıza büyük bir günün azabından korkuyorum. Dönüşünüz yalnız Allah’a olacaktır;

Fazlını dağı eğer yüz döndüresiz bayık ben korkarın üzerünüze ulu gün ‘azâbın Tañrı’ dan yañadur dönecek yirüñüz

2.

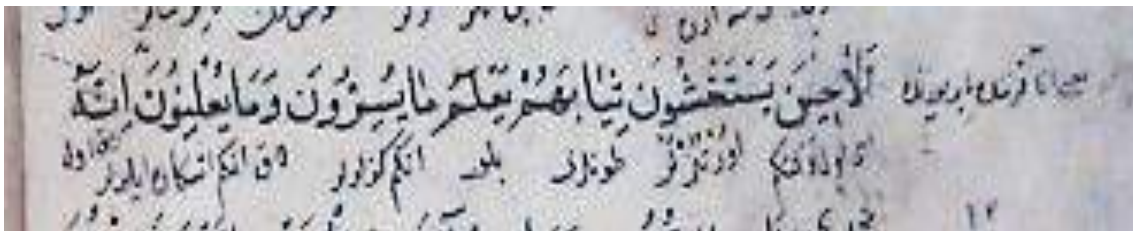


vehuve ‘alâ kulli şey-in kadîr(un) Elâ innehum yešnûne sudûrahum liyestahfû minh(u)

O her şeye kâdirdir. İyi bilin ki onlar, O’ndan gizlenmek için kalplerindeki düşmanlığı gizliyorlar.

Dağı ol her nesne üzre ey bayık anlar egerler göğüslerini tâ gizleneler andan

3.

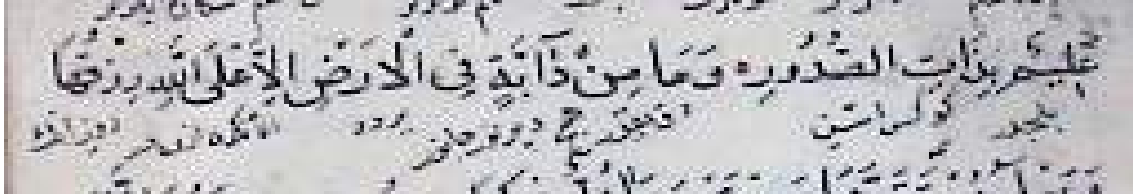


elâ hîne yestağşûne şiyâbehum ya’lemu mâ yusirrûne vemâ yu’linûn(e) innehu

Yine iyi bilin ki, elbiselerine büründükleri zaman bile, Allah onların gizlediklerini de açığa vurduklarını da bilir.

Ey ol vakt kim örtünürler tonları bilür anı kim gizlerler dağı anı kim āşikāre eylerler bayık ol ya 'nī ana qarında yā yir yüzünde

4.

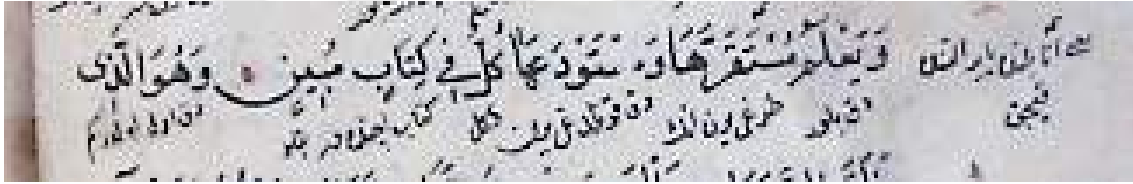


'alîmun bizâti-ssudûr(i) Vemâ min dâbbetin fi-l-ardi illâ 'ala(A)llâhi rizkuhâ

Çünkü O, göğüslerin özünü (kalplerde olanı) hakkıyla bilendir. Yeryüzünde hiçbir canlı yoktur ki, rızkı Allah'a ait olmasın.

Bilicidür göğüs issini dağı yokdur hiç dirildür cānver yirde illā Tañrı üzeredür rûzi anuñ

5.

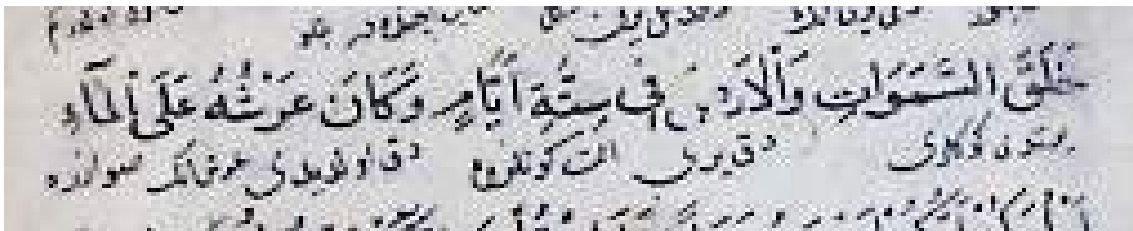


veya'lemu mustekarrahâ vemustevde'ahâ kullun fi kitâbin mubîn(in) Vehuve-lleżî

Her birinin (dünyada) duracakları yeri de, (öldükten sonra) emaneten konulacakları yeri de O bilir. Bunların hepsi açık bir kitapta (Levh-i Mahfuz'da yazılı)dır. O,

Dağı bilür turağı yirini anuñ dağı konulduğı yirini degül kitāb içindedür bellü dağı ol oldur kim ya 'nī ana belinde yā yir altında koyacak

6.

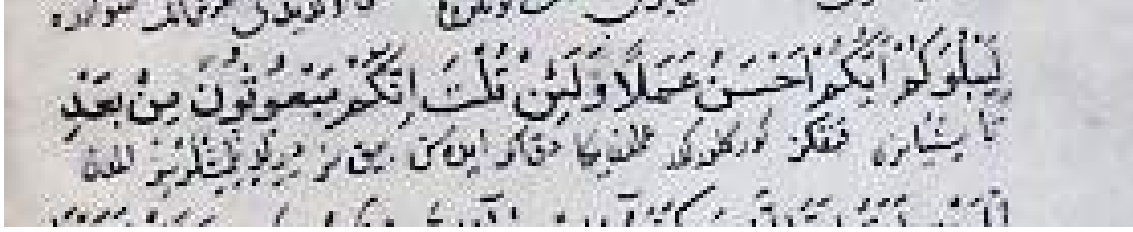


haleka-ssemâvâti vel-arâda fî sitteti eyyâmîn vekâne ‘arşuhu ‘alâ-lmâ-i

hanginizin amelinin daha güzel olacağı konusunda sizi imtihan için, henüz Arş'ı su üstünde iken

Yaratdı gökleri dağı yeri alt günlerde dağı oldıydı ‘arşı anuñ şu üzre

7.

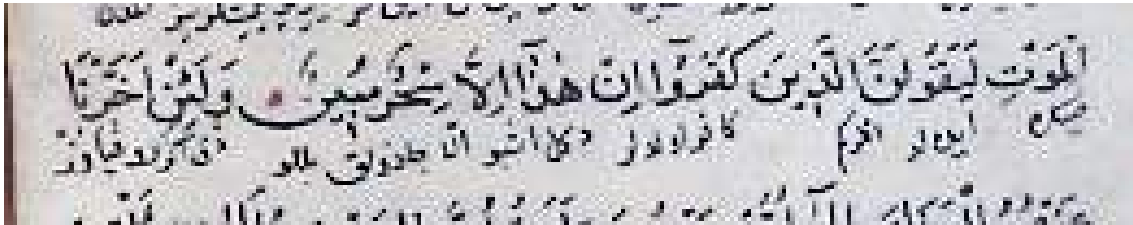


liyebluvekum eyyukum ahsenu ‘amelâ(en) vele-in kulte inneukum meb’ûsüne min ba’di

göklere ve yeri altı gün içinde (altı evrede) yaratandır. Böyle iken “Ölümden sonra şüphesiz diriltileceksiniz” desen,

Tâ şınaya sizi kaçkıñuz görklürekdür ‘amelden yaña dağı eger eyide seni bayık siz dirildinilmişlersiz ölümden

8.

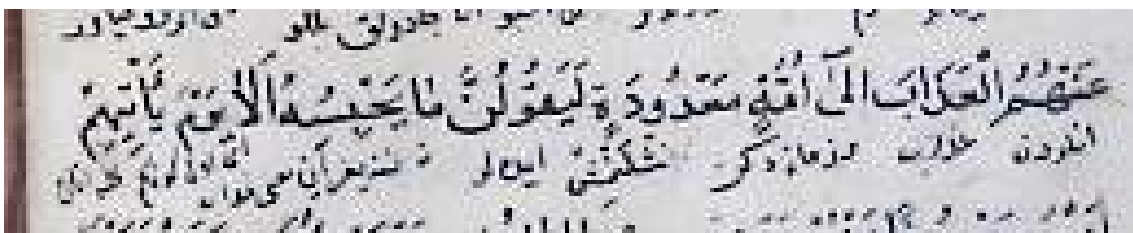


-lmevti leyekûlenne-llezîne keferû in hâzâ illâ sihrun mubîn(un) Vele-in ehârnâ

inkârcılar “Mutlaka bu, apaçık bir büyüdür” derler. Andolsun,

Şoñra eyideler anlar kim kâfir oldular dükel uşbu illâ câzûluk bellü dağı eger gerü koyavuz

9.

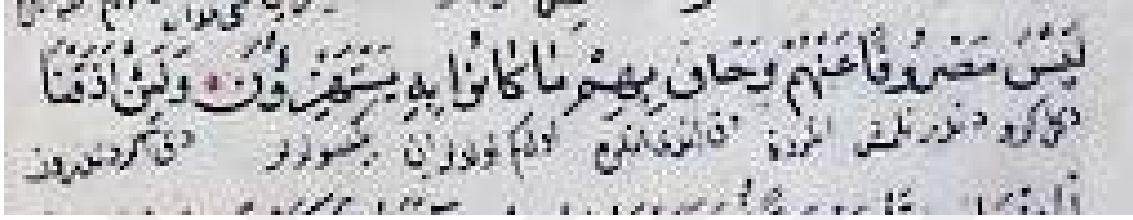


'anhumu-l'azābe ilâ ummetin ma'dûdetin leye-kûlunne mâ yahbisuh(u) elâ yevme ye/tîhim

biz onlardan azabı belirli bir süreye kadar geciktirsek, o zaman da mutlaka “Onu ne alıkoyuyor?” derler.

Anlardan 'azāb bir zamāne degin neşelenmemiş eyideler ne nesne yığar anı ya 'nī 'azāb ey ol gün kim gele anlara

10.

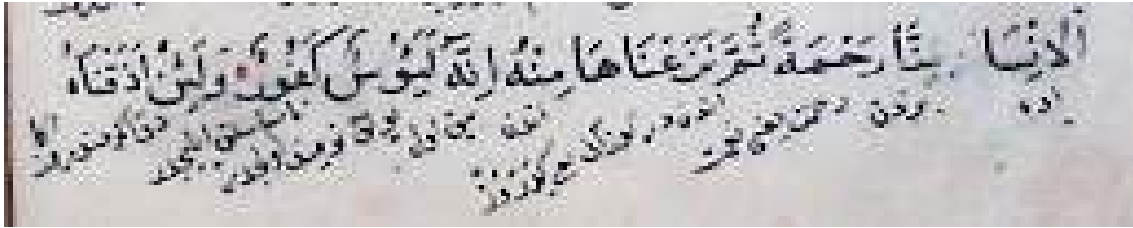


leyse masrûfen 'anhum vehâka bihim mâ kânû bihi yestehzi-ûn(e) Vele-in eze-knâ

İyi bilin ki, azap onlara geleceği gün, kendilerinden bir daha uzaklaştırılmaz ve alay etmekte oldukları şey, kendilerini çepeçevre kuşatmış olur. Bir rahmet (nimet) tattırır da

Dükel gerü döndürinilmiş anlardan dağı eyitdi anlara ol kim oldılar anı yañşularlar dağı eger datduravuz

11.



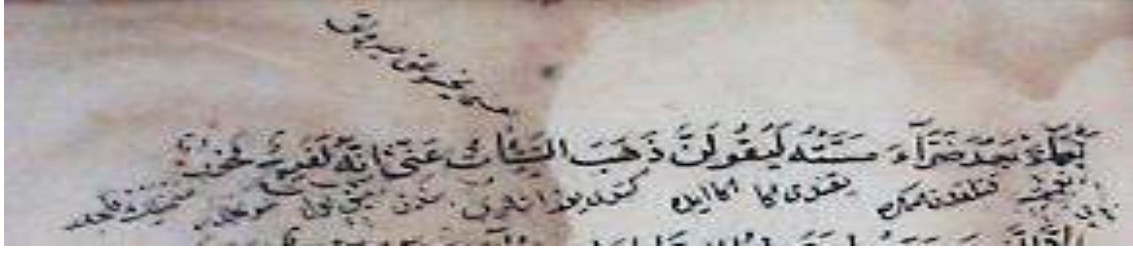
-l-insâne minnâ rahmeten sümme neza'nâhâ minhu innehu leyeûsun kefûr(un) Vele-in eze-knâhu

eğer insana tarafımızdan, sonra bunu ondan çekip alırsak, şüphesiz o ümitsiz ve nankör oluverir. Ona bir nimet tattırırsak mutlaka,

Ādeme bizden rahmet ya 'nī ni'met andandur gör anı ya 'nī giderevüz andan bayıķ ol ... nevmîd olicıdur ... eyleyicidür dağı eger döndürevüz aña

(345) [118a] HÛD 10

1.



na'mâe ba'de darrâe messet-hu leyekûlenne zehebe-sseyyi-âtu 'annî innehu leferihun fehûr(un)

Ama kendisine dokunan bir sıkıntıdan sonra, “Kötülükler benden gitti” diyecektir. Çünkü o, şımarık ve böbürlenmiş biridir.

Ni'met katılıktan sonra yakındı aña aña eyide gitdi yavuz işleri ya'nî yohşulluk şayruluk benden bayık ol sevicidür ... kalıcıdur

2.

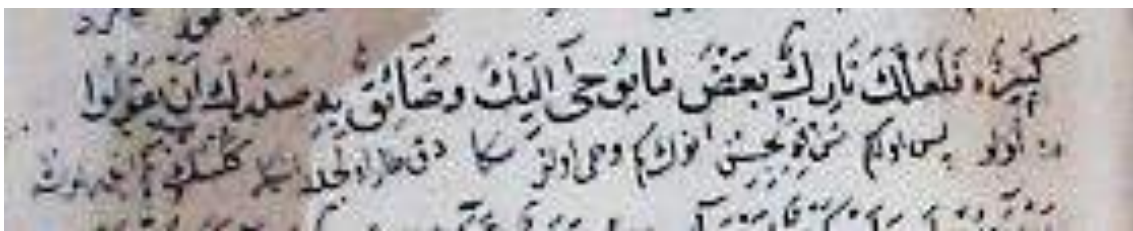


İllâ-illezîne saberû ve'amilû-ssâlihâti ulâ-ike lehum mağfiratun veecrun

Ancak sabredip salih amel işleyenler böyle değildir. İşte onlar için bağışlanma ve bir mükâfat vardır

İllâ anlar kim şabr eylediler dağı işlediler eyü işler şunlar anlaruñdur yarlıgamağ dağı müzd

3.

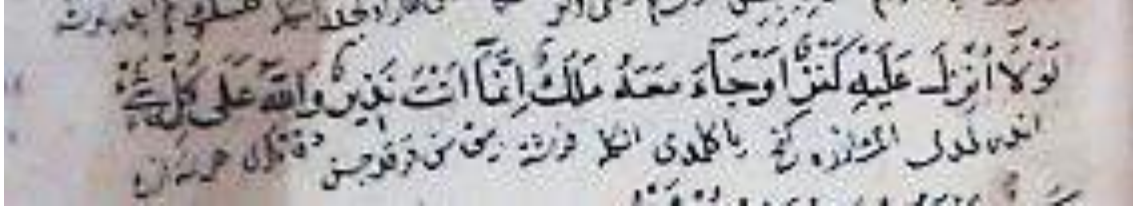


kebîr(un) Fele'alleke târikun ba'da mâ yûhâ ileyke vedâ-ikun bihi sadruke en yekûlû

büyük. (Ey Muhammed!) Belki de sen, (müşriklerin) “Ona bir hazine indirilseydi veya beraberinde bir melek gelseydi ya!” demelerinden dolayı

Ulu pes ol kim sen koyucısın anuñ kim vaħy olunur saña daķı ıar olıcıdur anuñla göğsüñ kim indürilür nişe

4.

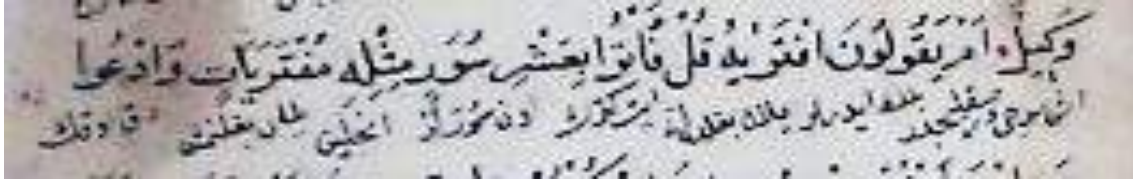


levlâ unzile ‘aleyhi kenzun ev câe me’ahu melek(un) innemâ ente neẓîr(un) va(A)llâhu ‘alâ kulli şey-in

sana vahyolunanlardan bir kısmını göz ardı edeceksin ve o yüzden göğsün daralacak. Fakat sen, ancak bir uyarıcısın. Allah ise her şeye

İndürilmedi anuñ üzre genç yâ gelmedi anuñla ferişte bayık sen ıorķudıcısın daķı Tañrı her nesne üzre

5.

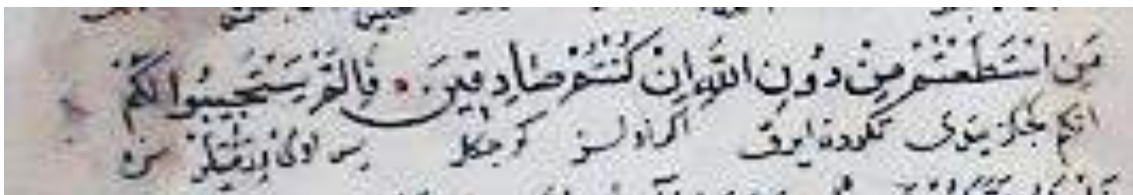


vekîl(un) Em yekûlûne-fterâh(u) kul fe/tû bi’aşri suverin mişlihi mufterayâtin ved’û

vekildir. Yoksa “onu (Kur’an’ı) uydurdu” mu diyorlar? De ki: “Eğer doğru söyleyenler iseniz,

İş süricidür şaķlayıcıdur bilüñ eyidürler yalan bağladı anı eyit getürüñ on sūreler ancılayın yalan bağlamış daķı okuñ

6.

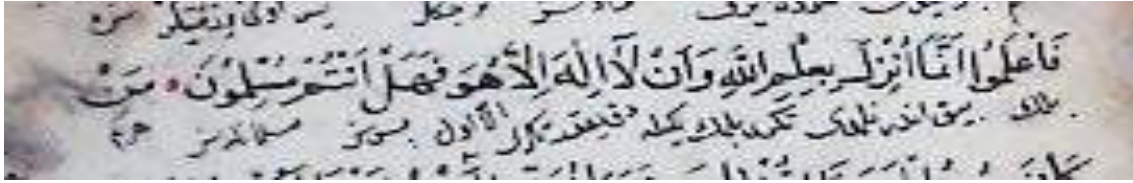


meni-steta'tum min dûni(A)llâhi in kuntum sâdikîn(e) Fe-illem yestecîbû lekum

haydi Allah'tan başka gücünüzün yettiklerini de (yardıma) çağırıp, siz de onun gibi uydurma on sûre getirin.” Eğer size (bu konuda) cevap veremedilerse,

Anı kim gücünü zayıf Tañrı'dan ayruğ eger olasız girçekler pes uyuvirmeyeler size

7.



fa'lemû ennemâ unzile bi'ilmî(A)llâhi veen lâ ilâhe illâ hu(ve) fehel entum muslimûn(e) Men bilin ki o (Kur'an) ancak Allah'ın ilmiyle indirilmiştir ve O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Artık müslüman oluyor musunuz? Kim

Bilüñ bayık indürinilmedi Tañrı bilmekligiyle dağı yoğdur Tañrı illâ ol pes siz müselmānlarsız her kim

8.

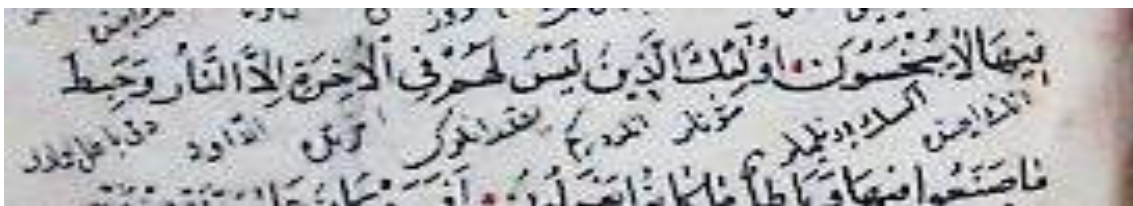


kâne yurîdu-lhayâte-ddunyâ vezînetehâ nuveffi ileyhim a'mâlehum fihâ vehum

yalnız dünya hayatını ve onun zinetini isterse, biz onlara yaptıklarının karşılığını orada tastamam öderiz. Orada onlar

Ola dünyâ yakın dirligi dağı bizegin anuñ tamām degürevüz anlara 'amellerine anuñ içinde dağı anlar

9.



fihâ lâ yubhasûn(e) Ulâ-ike-lleżîne leyse lehum fi-l-âhirati illâ-mnâr(u) vehabita

bir eksikliĝe uğratılmazlar. İşte onlar, kendileri için âhirette ateşten başka bir şey olmayan kimselerdir. (Dünyada) yaptıkları şeyler, orada boşa gitmiştir.

Anuñ içinde eksik virinilmeyeler şunlar anlardur kim yokdur anları âhîretde illâ od daķı bâıl oldı

10.

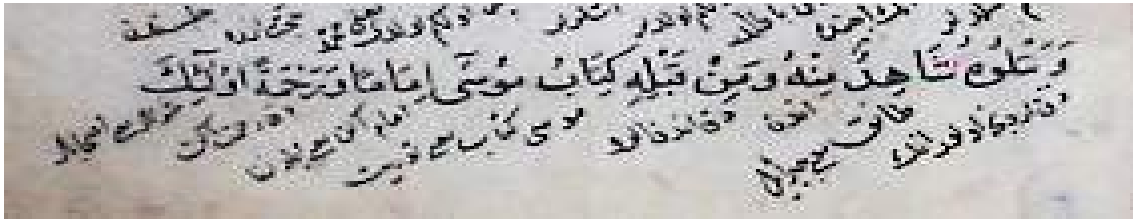


mâ sane'û fihâ vebâtilun mâ kânû ya'melûn(e) Efemen kâne 'alâ beyyinetin min rabbihi

Zaten bütün yapmakta oldukları da boş şeylerdir. Rabbi katından açık bir delile dayanan kimse, yalnız dünyalık isteyen kimse gibi midir? Kaldı ki, bu delili Rabbinden

Ol kim işlediler anuñ içinde daķı bâıldur ol kim oldılar işlerler pes ol kim oldı ya'nî Muḥammed hüccet üzre Çalabısından

11.



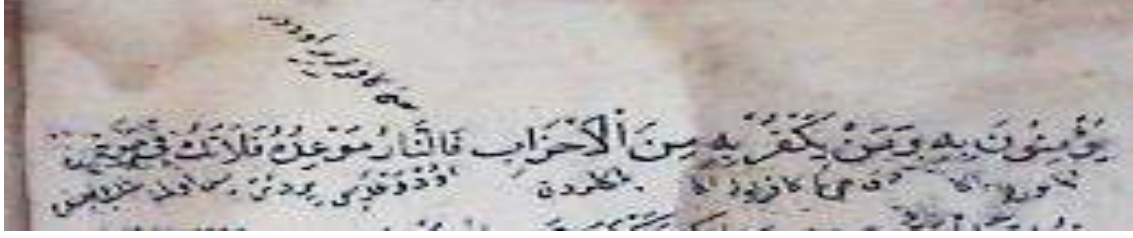
veyetlûhu şâhidun minhu vemin kablihi kitâbu mûsâ imâmen verahme(ten) ulâ-ike

bir şahit (Kur'an) ve bir de ondan (Kur'an'dan) önce bir önder ve bir rahmet olarak (indirilmiş olan) Mûsâ'nın kitabı (Tevrat) desteklemektedir. İşte bunlar ona (Kur'an'a) inanırlar.

Daķı ardınca olur anuñ tanuķ ya'nî Cebrâil andan daķı andan ilerü Mûsa kitâb ya'nî Tevrît imâm iken ya'nî eyler nesne daķı rahmet iken şunlar ya'nî âşhâblar

(346) [118b] HŪD 17

1.

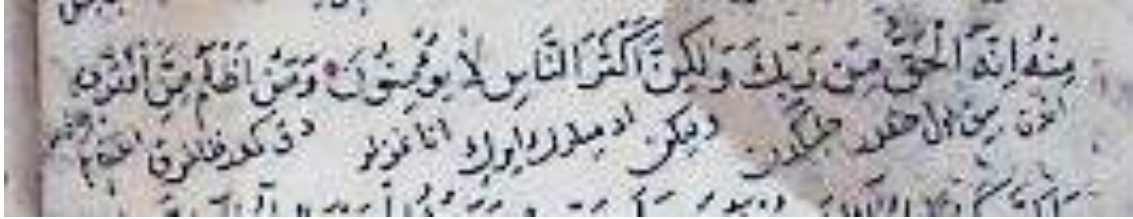


yu/minûne bih(i) vemen yekfur bihi mine-l-ahzâbi fe-nnâru mev'iduh(u) felâ teku fi miryetin

Gruplardan her kim onu inkâr ederse, ateş onun varacağı yerdir. Ondan hiç şüphen olmasın.

İnanurlar aña dağı her kim kâfir ola aña bölüklerden od va'desi ya'nî kâfirler yiri oddur yirdür pes olma şekk içinde

2.

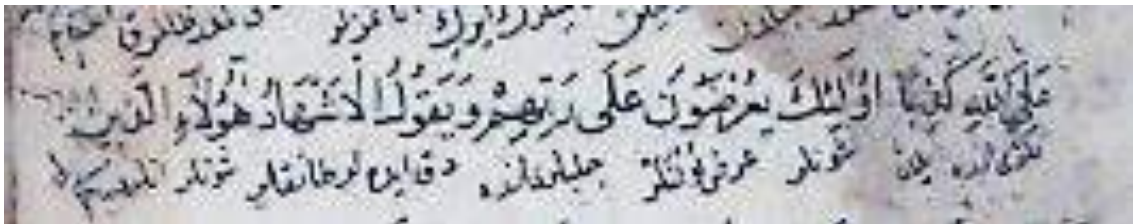


minh(u) innehu-lhakku min rabbike velâkinne eksera-nnâsi lâ yu/minûn(e) Vemen azlemu mimmeni-fterâ

Şüphesiz o, Rabbin tarafından (bildirilmiş) gerçektir. Fakat insanların çoğu inanmazlar. Kim Allah'a karşı yalan uydurandan daha zalimdir?

Andan bayık ol haqqdur Çalabuñdan velîkin âdemîleriñ eyregi inanmazlar dağı kimdür zâlimrağ andan kim yalan duta

3.

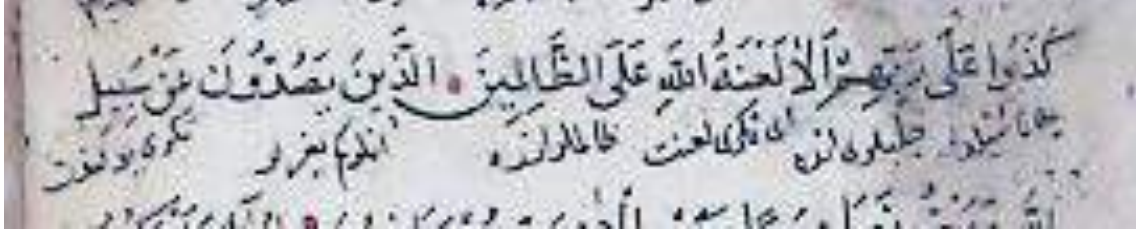


'ala(A)llâhi kezibâ(en) ulâ-ike yu'radûne 'alâ rabbihim veyekûlu-l-eşhâdu hâulâ-i-lleżîne

İşte bunlar, Rablerine arz edilecekler ve şahitler de, “Rablerine karşı yalan söyleyenler işte bunlardır” diyeceklerdir.

Tañrı üzre yalan şunlar ‘arz olunalar Çalabları üzre dağı eyideler tanuıklar şunlar anlardur kim

4.

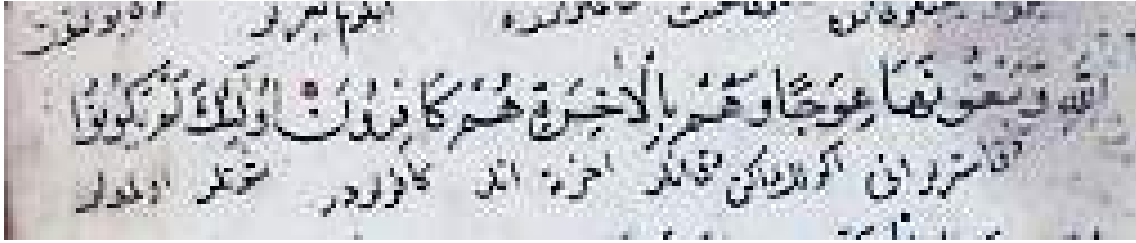


kezebû ‘alâ rabbihim elâ la’netu(A)llâhi ‘alâ-zzâlimîn(e) Ellezîne yasuddûne ‘an sebîli

Biliniz ki, Allah’ın lâneti zalimler üzerinedir. Onlar (halkı) Allah yolundan

Yalan söylerler Çalabları üzre ey Tañrı la’net zâlimler üzre anlar kim yıgarlar Tañrı yolundan

5.

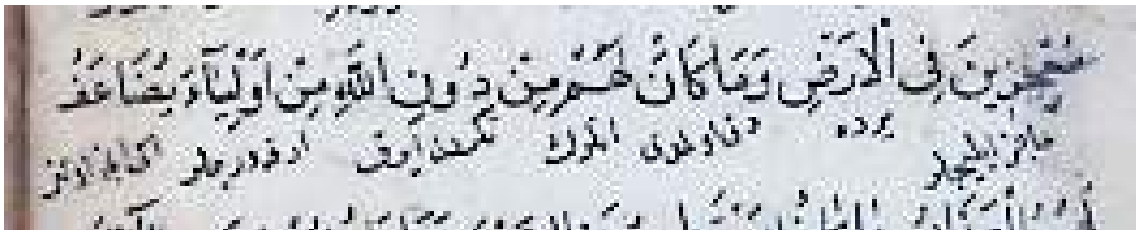


(A)llâhi veyebgûnehâ ‘ivecen vehum bil-âhirati hum kâfirûn(e) Ulâ-ike lem yekûnû

alîkoyan ve onu eğri ve çelişkili göstermek isteyen kimselerdir. Hem de onlar ahireti inkâr edenlerin ta kendileridir. Onlar yeryüzünde (Allah’ı) âciz bırakabilecek değillerdir

Dağı isterler anı egrilik iken dağı anlar âhirete anlar kâfirlerdür şunlar olmadılar

6.

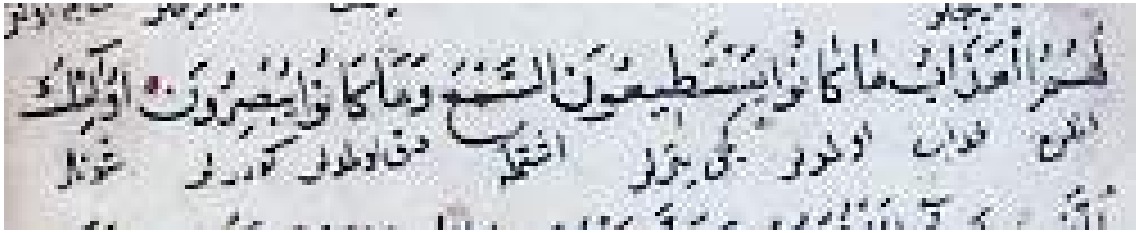


mu'cizîne fi-l-ardi vemâ kâne lehum min dûni(A)llâhi min evliyâ/(e) yudâ'afu

Onların Allah'tan başka sığınabilecekleri bir yardımcıları da yoktur. Azap onlar için kat kat artırılacaktır.

'âciz eyleyiciler yirde dağı olmadı anlarıñ Tañrı'dan ayruğ arça viriciler añı anca olunur

7.

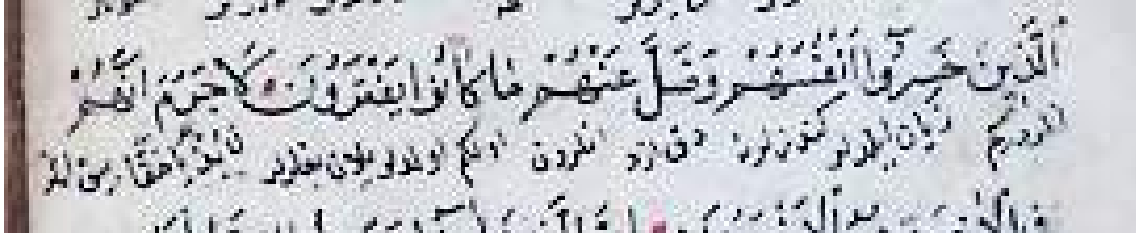


lehumu-l'azâb(u) mâ kânû yestetî'ûne-ssem'a vemâ kânû yubsirûn(e) Ulâ-ike

Çünkü onlar (gerçekleri) işitmeğe tahammül edemiyorlar, hem de görmüyorlardı. İşte bunlar,

Anlara 'azâb olmadılar güç yiterler işitmeğe dağı olmadılar görürler şunlar

8.

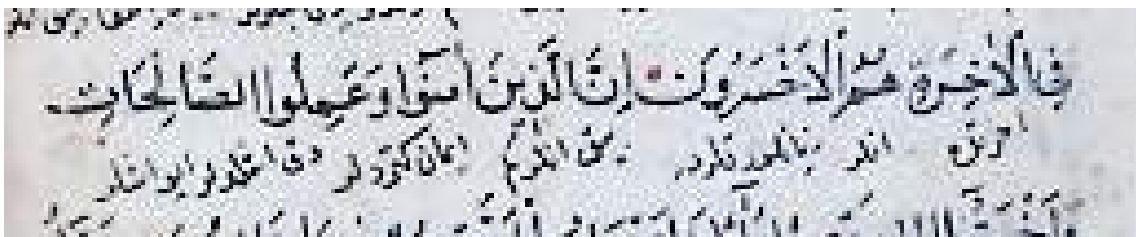


-llezîne ĥasirû enfusehum vedalle 'anhum mâ kânû yefferûn(e) Lâ cerame ennehum

kendilerini ziyana uğratan kimselerdir. Uydurmakta oldukları şeyler de kendilerini yüz üstü bırakıp kaybolup gitmiştir. Şüphesiz bunlar

Anlardır kim ziyân eylediler kendüzlerine dağı azıd anlardan ol kim oldılar yalan bağlarlar lā mabud yā ĥaĥka bayıĥ anlar

9.

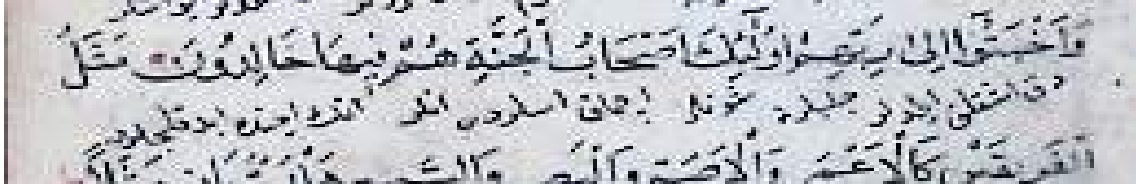


fi-l-âhirati humu-l-ahserûn(e) İnne-lleżîne âmenû ve'amilû-sâlihâti

ahirette en çok ziyana uğrayanlardır. İman edip, salih ameller işleyen

Âhirette anlar ziyânlu raklardır bayık anlar kim imân getürdiler dağı işlediler eyü işler

10.

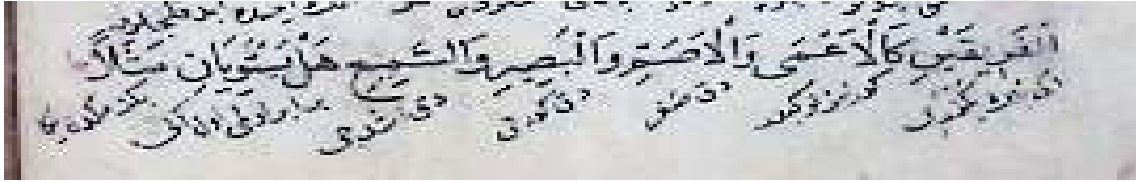


veahbetû ilâ rabbihim ulâ-ike ashâbu-lcenne(ti) hum fihâ hâlidûn(e) Meşelu

ve Rablerine gönülden bağlananlara gelince, işte onlar cennetliklerdir. Onlar orada ebedî kalacaklardır.

Dağı aşağılık eylediler Çalablarına şunlar uçmak issilerdür anlar anuñ içinde ebed kalıcılardur

11.



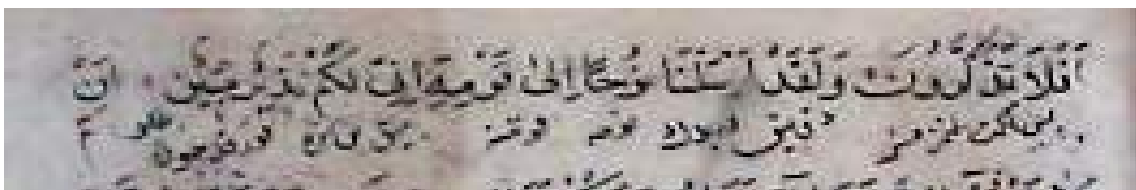
-lferîkayni kel-a'mâ vel-esammi velbasîri ve-ssemî'(i) hel yesteviyâni meşelâ(en)

Bu iki zümrenin durumu, kör ve sağır ile gören ve işiten kimseler gibidir. Bunların durumları hiç birbirlerine denk olur mu?

İki bölük beñzeri gözsüzler gibidür dağı sağır dağı görücü dağı işidici berâber ola mı ol iki beñzemekden yaña

(346) [119a] HÛD 25

1.

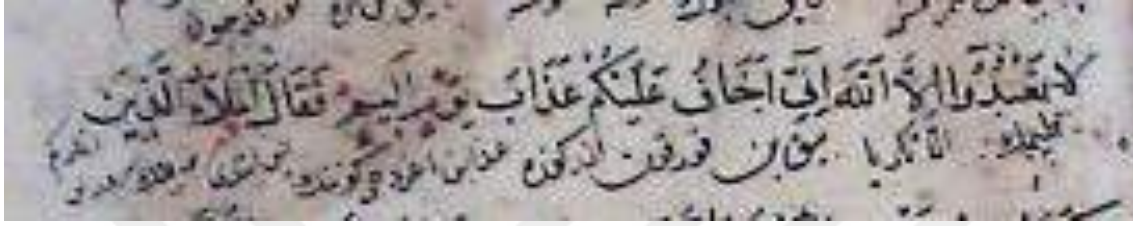


efelâ tezekkerûn(e) Velekad erselnâ nûhan ilâ kavmihi innî lekum neżîrun mubîn(un) En

Hâlâ düşünmez misiniz? Andolsun, biz Nûh’u kavmine peygamber olarak gönderdik. Onlara şöyle dedi: “Ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım.”

Pes öğitlenmez misiz dağı bayık viribidük Nûh’a kavmine bayık ben size korkudıcıven bellü kim

2.



lâ ta’budû illa(A)llâh(e) innî ehâfu ‘aleykum ‘azâbe yevmin elîm(in) Fekâle-lmeleu-lleżîne

“Allah’tan başkasına ibadet ve kulluk etmeyin. Doğrusu ben sizin adınıza elem dolu bir günün azabından korkuyorum.” Kavminin inkâr eden ileri gelenleri,

Tapmañ illâ Tañrı’ya bayık ben qorqarın üzerüñüze ‘azâbın uğradıcı günüñün pes eyitdi bir bölük serverler anlar kim

3.

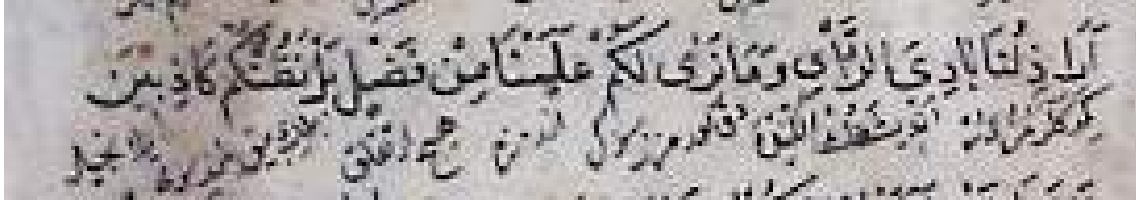


keferû min kavmihi mâ nerâke illâ beşeran mişlenâ vemâ nerâke-ttebe’ake illâ-lleżîne hum

“Biz, senin ancak bizim gibi bir insan olduğunu görüyoruz. İlk bakışta sana uyanların da ancak en aşağılıklarımızdan ibaret olduğunu görüyoruz.

Kâfir oldılar kavminden görmeziz seni illâ bir âdemî bizceleyin dağı görmeziz seni kim eyide saña illâ anlar kim anlar

4.

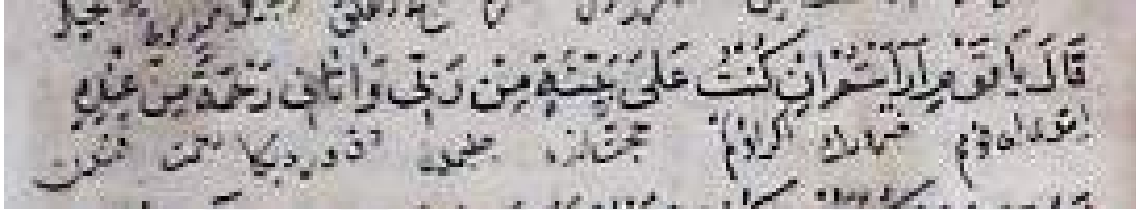


erâzilunâ bâdiye-rra/yi vemâ nerâ lekum ‘aleynâ min fadlin bel nezunnukum kâzibîn(e)

Sizin bize karşı herhangi bir üstünlüğünüzü de görmüyoruz. Aksine sizin yalancı kimseler olduğunuzu sanıyoruz” dediler.

Görkler müzdine endişenüñ ileyinde dağı görmezüz sizi üzerümüze hıç ortaklık belki bayık bilürüz sizi yalancılar

5.

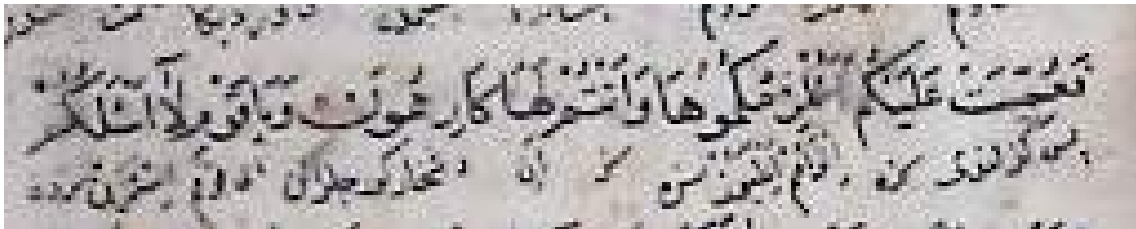


Kâle yâkavmi eraeytum in kuntu ‘alâ beyyinetin min rabbî veâtânî rahmeten min ‘indihi

Nûh dedi ki: “Ey Kavmim! Söyleyin bakalım; şâyet ben Rabbimden gelen apaçık bir delil üzerinde isem ve O, kendi katından

Eyitdi ey kavmüm haber virüñ eger olam hüccet üzre Çalabumdan dağı virdi baña rahmet katından

6.

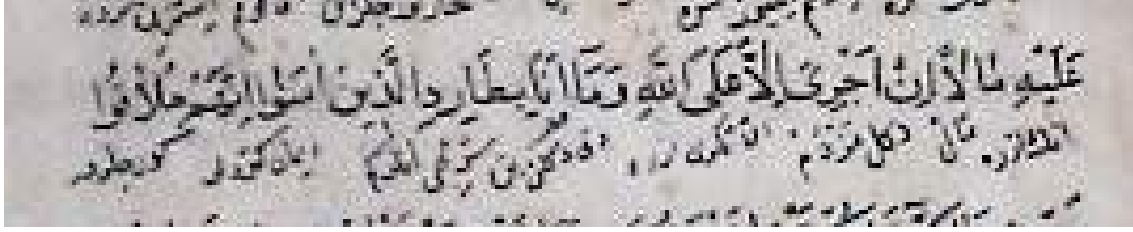


fe’ummiyet ‘aleykum enulzimukumûhâ veentum lehâ kârihûn(e) Veyâ kavmi lâ es-elukum

bana bir rahmet vermiş de siz ona karşı kör kalmışsanız, onu istemediğiniz hâlde, biz sizi ona zorlayacak mıyız?” “Ey kavmim! Buna karşı ben sizden herhangi bir mal da istemiyorum.

Pes gizlendi size elzemüm eyleyevüz size siz anı düşhâr görnicilerken ey kavmüm istemezin sizden

7.



‘aleyhi mâlâ(en) in ecriye illâ ‘ala(A)llâh(i) vemâ enâ bitârîdi-lleżîne âmenû innehum mulâkû

Benim mükâfatım ancak Allah’a âittir. Ben o iman edenleri (teklifinize uyarak) kovacak da değilim. Çünkü onlar Rablerine kavuşacaklardır.

Anuñ üzre mâl dükel müzdüm illâ Tañrı üzre dağı degülin ben sürici anlar kim îmân getürdiler görnicilerdür

8.

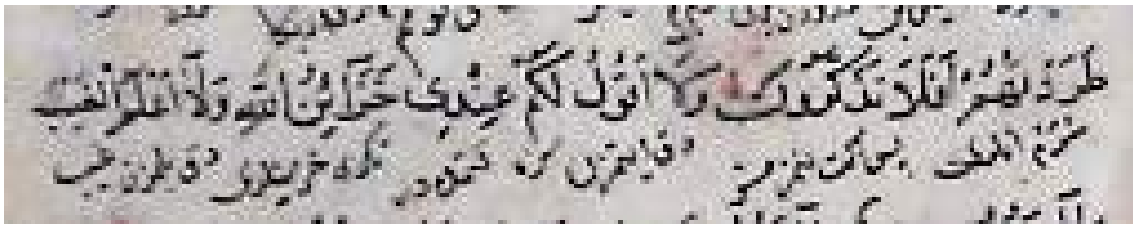


rabbihim velâkinnî erâkum kavmen techelûn(e) Veyâ kavmi men yensurunî mina(A)llâhi in

Fakat ben sizin bilgisizce davranan bir toplum olduğunuzu görüyorum. “Ey kavmim! Beni Allah’tan kim koruyabilir? Eğer ben

Çalablarını velîkin ben görürin sizi bir kavm kim bilmez siz dağı ey kavmüm kim arğa vir baña Tañrı’dan eger

9.

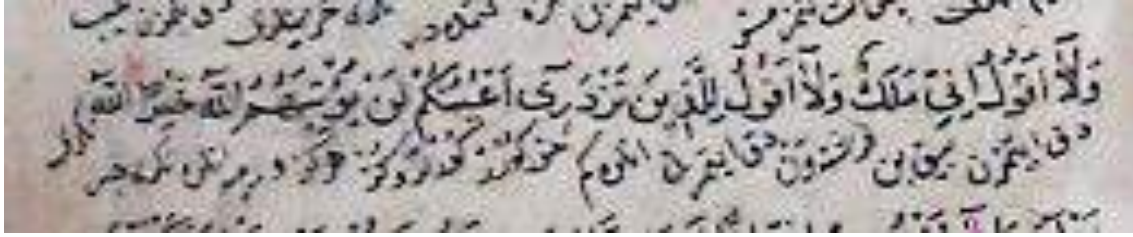


taradtuhum efelâ tezekkerûn(e) Velâ ekûlu lekum ‘indî hazâ-inu(A)llâhi velâ a’lemu-lğaybe

onları kovarsam, hiç düşünmüyor musunuz?” Size ben, “Allah’ın hazineleri yanımdadır”, demiyorum; gaybı da bilmem

Sürem anları pes öğitlenemez misiz dağı eyitmezin size katumdadur Tañrı hazineleri dağı bilmezin gayb

10.

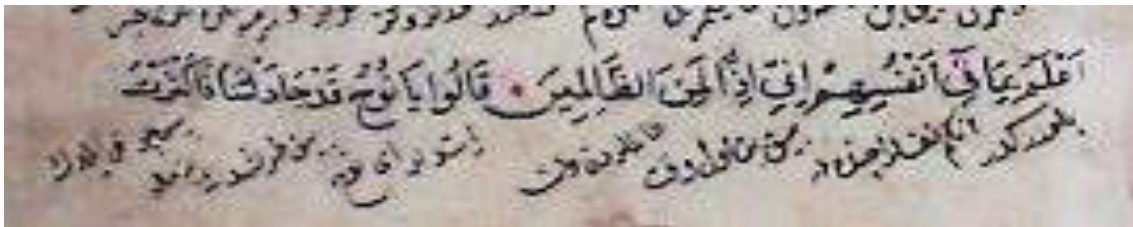


velâ ekûlu innî melekun velâ ekûlu lilležine tezderî a’yunukum len yu/tyehumu(A)llâhu ħayrâ(an) (A)llâhu

. “Ben bir meleğim” de demiyorum. Sizin hor gördüğünüz kimseler için, “Allah, onlara asla hiçbir hayır vermez” de diyemem. Allah,

Dağı eyitmezin bayık ben ferişteven dağı eyitmezin anlara kim ħor görür gözlerüñüz hergiz virmeye anlara Tañrı ħayrı Tañrı

11.



a’lemu bimâ fi enfusihim innî izen lemîne-zzâlimîn(e) Kâlû yâ nûhu kad câdeltenâ feek’serte

onların içlerindeki daha iyi bilir. Böyle bir şey söylersem, o zaman ben gerçekten zâlimlerden olurum. Dediler ki: “Ey Nûh! Bizimle tartıştın

Bilürekdür anı kim nefsler içindedür bayık ben ol vaqt zâlimlerdenven eyitdiler ey Nûĥ bayık tartışduñ bizümle pes çok eyledüñ

(347) [119b] HÛD 32

1.



cidâlenâ fe/tinâ bimâ te'idunâ in kunte mine-ssâdikîn(e) Kâle innemâ ye/tikum bihi(A)llâhu

ve tartışmayı uzattın. Eğer doğru söyleyenlerden isen, haydi kendisiyle bizi tehdit ettiğin azabı getir.” Nûh dedi ki: “Onu size, dilerse ancak Allah getirir

Ṭartışağüñ pes getir bize anı kim va'de eylersiz bize eger olasın girçeklerden eyitdi bayık getüre size añı Tañrı

2.

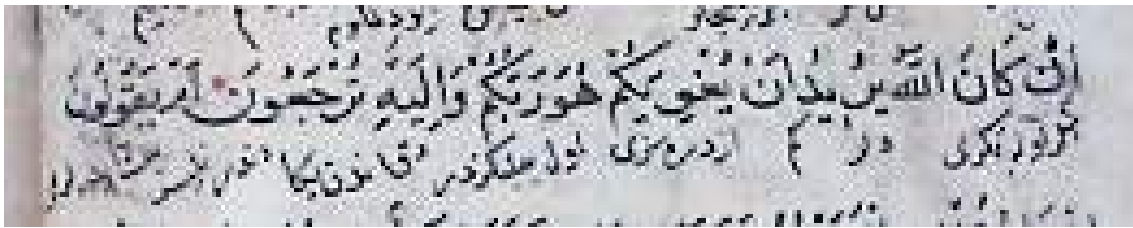


in şâe vemâ entum bimu'cizîn(e) Velâ yenfe'ukum nushî in eradtu en ensaha lekum

ve siz (Allah'ı) âciz bırakamazsınız.” Ben size öğüt vermek istesem de,

Eger dileye dağı degül siz 'âciz eyleyiciler dağı aşşı eylemeye size eyü dilemegüm eger dilersem kim eyü dileyem size

3.



in kâna(A)llâhu yurîdu en yuğviyekum huve rabbukum ve-ileyhi turce'ûn(e) Em yekûlûne

eğer Allah sizi azdırmak istemişse, öğüdüm size fayda vermez. O, sizin Rabbinizdir ve O'na döndürüleceksiniz. (Ey Muhammed!) Yoksa

Eger ola Tañrı diler kim azdura sizi ol Çalabuñuzdur dağı andan yaña döndürinilesiz bilüñ eyidürler mi

4.

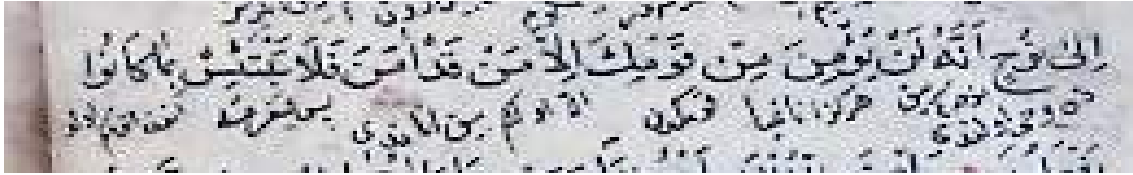


-fterâh(u) kul ini-fteraytuhu fe'aleyye icrâmî ve enâ berî-un mimmâ tucrimûn(e) Veûhiye

“Onu (Kur'an'ı) kendisi uydurdu” mu diyorlar? De ki: “Eğer onu uydurmuşsam, suçum bana âittir. Ben de sizin işlemekte olduğunuz suçlardan uzağım.

Yalan bağladı anı eyit eger bağlayam anı benüm üzerümedür yazuğ eylemegüm dağı bizârven andan kim yazuğ eylesiz

5.

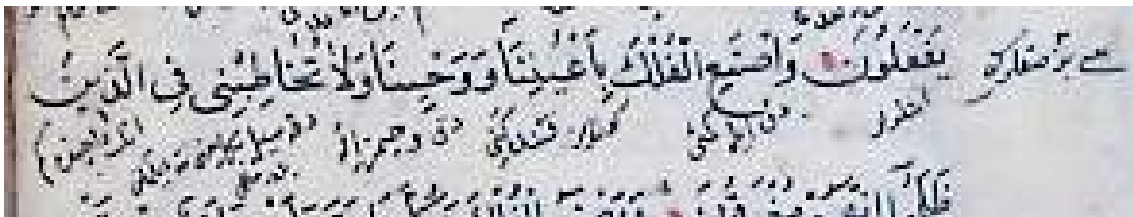


ilâ nûhin ennehu len yu/mine min kavmike illâ men kad âmene felâ tebte-is bimâ kânû

Nûh'a vahyolundu ki: “Kavminden daha önce iman etmiş olanlardan başka, artık hiç kimse iman etmeyecek. O hâlde, onların yapmakta oldukları şeylerden dolayı üzülme.”

Dağı vahy olundu Nûh'a kim bayığ hergiz inanmaya ÷avmüñden illâ ol kim bayığ inandı pes ÷ığırmaya andan ötrü kim oldu

6.

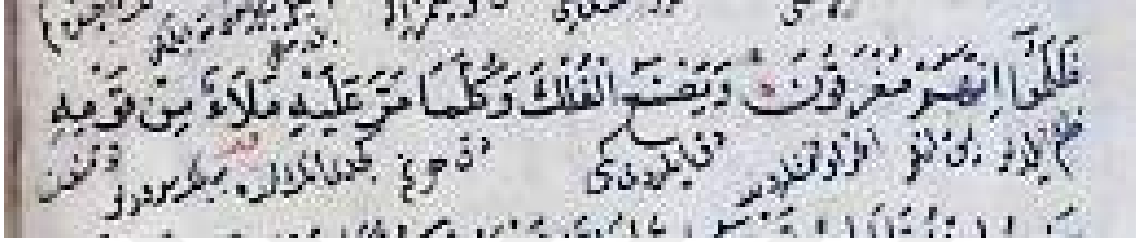


yef'alûn(e) Vasna'i-lfulke bi-a'yuninâ vevahyinâ velâ tuhâtibnî fi-lleżîne

“Gözetimimiz altında ve vahyimize göre gemiyi yap. Zulmedenler hakkında bana bir şey söyleme.

İşlerler dağı eyle gemi gözlerimiz katındakini dağı vahyümüz ile dağı söyleme baña ya'nî nite eylemegin anuñ içinde kim ya'nî biz şaklarken

7.

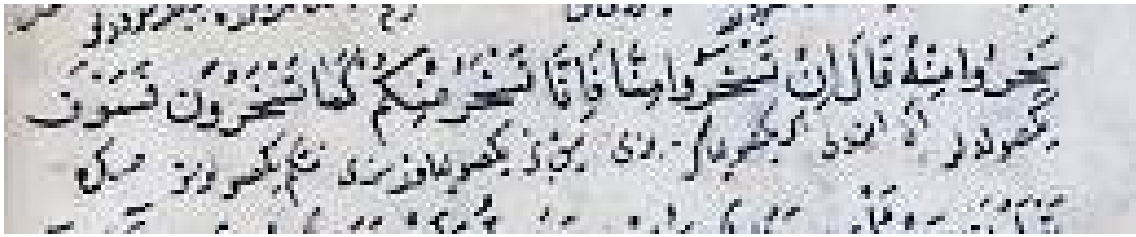


zalemû innehum muğrakûn(e) Veyasne'u-lfulke vekullemâ merra 'aleyhi meleun min kavmihi

Çünkü onlar suda boğulacaklardır.” (Nûh) gemiyi yapıyordu. Kavminden ileri gelenler her ne zaman yanına uğrasalar, onunla alay ediyorlardı.

Zulm eylediler bayık anlar ağır olınmışlardandır dağı eylerdi gemi dağı her nice geçdi anuñ üzre bir bölük serverler kavminden

8.

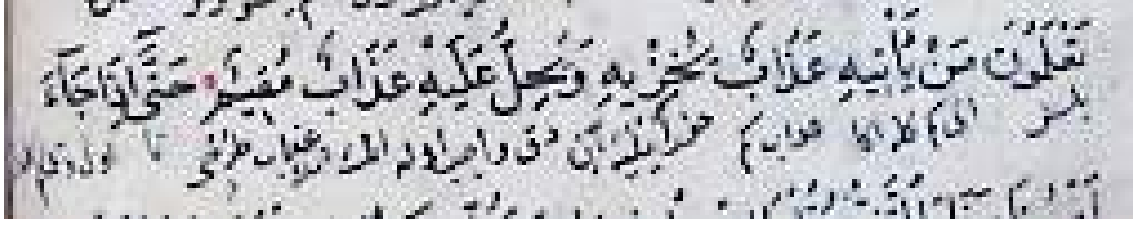


sehirû minh(u) kâle in tesharû minnâ fe-innâ nesharu minkum kemâ tesharûn(e) Fesevfe

Dedi ki: “Bizimle alay ediyorsanız, sizin bizimle alay ettiğiniz gibi biz de sizinle alay edeceğiz.” Artık,

Yañşüladılar anı eyitdi eger yañşülayasız bizi bayık biz yañşülayavuz sizi nitekim yañşülarsız şöñra

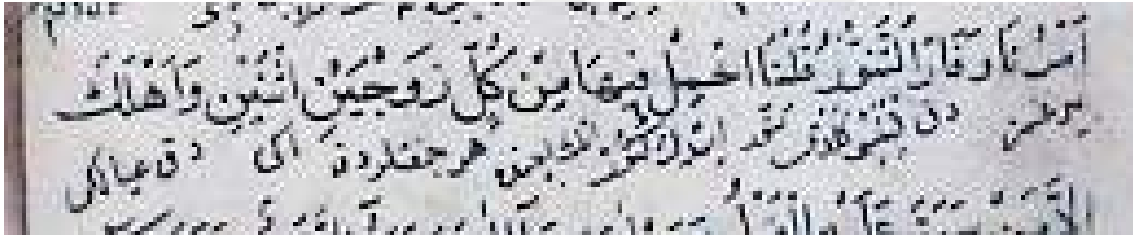
9.



ta'lemûne men ye/tîhi 'azâbun yuhzîhi veyehillu 'aleyhi 'azâbun mukîm(un) Hattâ izâ câe geldiği kimseyi rezil eden azabın kime geleceğini, kimin üzerine sürekli bir azabın ineceğini ileride anlayacaksınız. Nihayet emrimiz gelip,

Bilesiz anı kim gele aña 'azâb kim ħor eyleye anı daķı vâ 'cib ola anuñ üzre 'azâb tırcı tâ ol vaķt kim geldi

10.

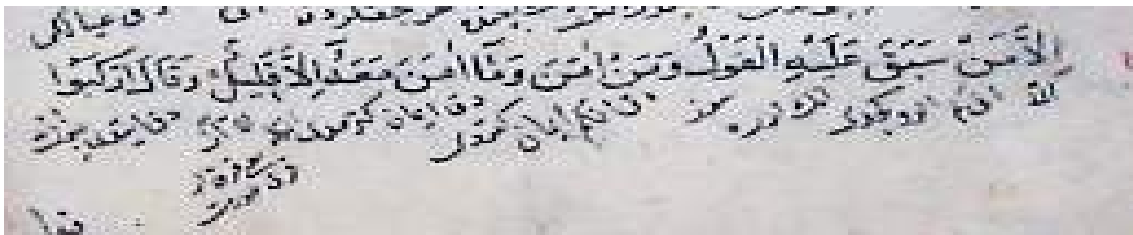


emrunâ vefâra-ttennûru kulnâ-hmil fihâ min kullin zevceyni-şneyni veehke

tandır kaynamaya başlayınca (sular coşup taşınca) Nûh'a dedik ki: "Her cins canlıdan (erkekli dişili) birer çift, bir de kendileri hakkında daha önce hüküm verilmiş olanlar dışındaki âilen ile iman edenleri ona yükle."

Buyruğumuz daķı kaynayı geldi tennûr eyitdük götür anuñ içinde her çiftlerden iki daķı 'aileñi

11.



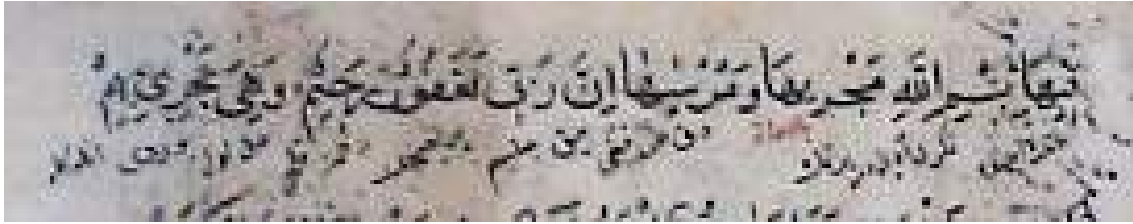
illâ men sebeka 'aleyhi-lkavlü vemen âmen(e) vemâ âmene me'ahu illâ kalîl(un) Vekâle-rkebû

Ama, onunla beraber sadece pek az kimse iman etmişti. (Nûh), “Binin ona.

*İllā anı kim ilerü geçdi anuñ üzre söz dağı anı kim ĩmān getürdi dağı ĩmān getürmedi anuñla
illā az ya ‘nī kırkar kırk ‘avrat dağı eyitdi binüñ*

(347) [120a] HÛD 41

1.

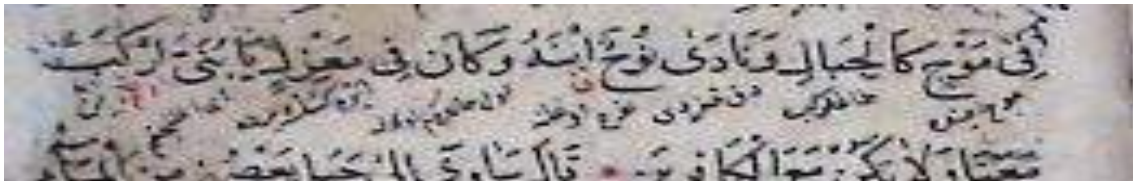


fihâ bismi(A)llâhi mecrâhâ vemursâhâ inne rabbî legafûrun rahîm(un) Vehiye tecrî bihim

Onun yüzüp gitmesi de durması da Allah’ın adıyladır. Şüphesiz Rabbim çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.” dedi. Gemi,

*Anuñ içinde Tañrı adıyladır yörümek dağı turmağı bayık Çalabum yarlıgayıcıdur rahmet
kılıcı dağı ol yörüdi anlaruñla*

2.



fi mevcin kelcibâli venâdâ nûhun(i)-bnehu vekâne fi ma’zilin yâ buneyye-rkeb

dağlar gibi dalgalar arasında onları götürüyordu. Nûh, ayrı bir yere çekilmiş olan oğluna,

*Mevc içinde tağlar gibi dağı kığırdı Nûh oğluna ol hâlde kim oldı iraguñ yirde ey oğilcuğum
bin*

3.



me'anâ velâ tekun me'a-lkâfirîn(e) Kâle seâvî ilâ cebelin ya'simunî mine-lmâ-/(i)

“Yavruçuğum, bizimle beraber sen de bin, inkârcılarla birlikte olma” diye seslendi. O, “Ben, kendimi sudan koruyacak bir dağa sığınacağım” dedi.

Bizümle dağı olma kâfirlerle eyitdi yir dutam bir tağda şaklaya beni şudan

4.



kâle lâ 'âsime-lyevme min emri(A)llâhi illâ men rahim(e) vehâle beynehumâ-lmevcu

Nûh, “Bugün Allah’ın rahmet ettikleri hariç, O’nun azabından korunacak hiç kimse yoktur” dedi.

Eyitdi yokdur şaklayıcı bugün Tañrı buyruğundan illâ aña kim rahmet kıldı dağı araladı ol iki arasında mevc

5.

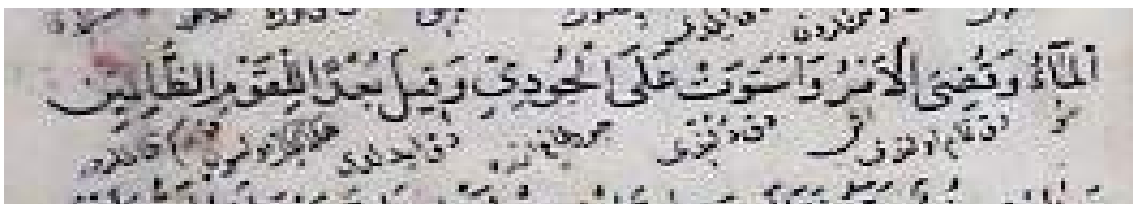


fekâne mine-lmuğrakîn(e) Vekîle yâ ardu-ble'î mâeki veyâ semâu akli'î vegîda

Derken aralarına dalga giriverdi de oğlu boğulanlardan oldu. “Ey yeryüzü! Yut suyunu. Ey gök! Tut suyunu” denildi.

Pes oldı garğ olunmuşlardan dağı eyledi ey yir dut şuyuñı dağı ey gök gerü tur dağı eksinildi

6.

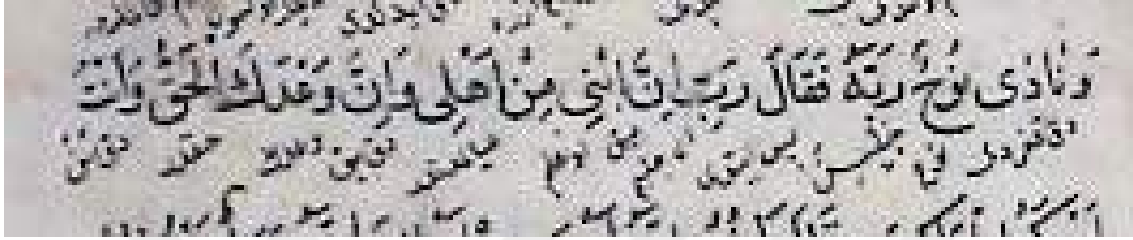


-lmâu vekudiye-l-emru vestevet ‘alâ-lcûdiy(yi) vekîle bu’den lilkavmi-zzâlimîn(e)

Su çekildi, iş bitirildi. Gemi de Cûdî’ye oturdu ve “Zalimler topluluğu, Allah’ın rahmetinden uzak olsun!” denildi.

Şu dağı tamâm olundu iş dağı dölendi Cûdi tağı üzre dağı eyidildi helâklik olsun kavme kim zâlimlerdür

7.



Venâdâ nûhun rabbehu fekâle rabbi inne-bnî min ehli ve-inne va’deke-lhakku veente

Nûh, Rabbine seslenip şöyle dedi: “Rabbim! Şüphesiz oğlum da âilemdendir. Senin va’din elbette gerçektir.

Dağı kığırdı Nûh Çalabısına pes eyitdi ey Çalabum bayık oğlum ‘ailemdendür dağı bayık va’adüñ haqqdur dağı sen

8.

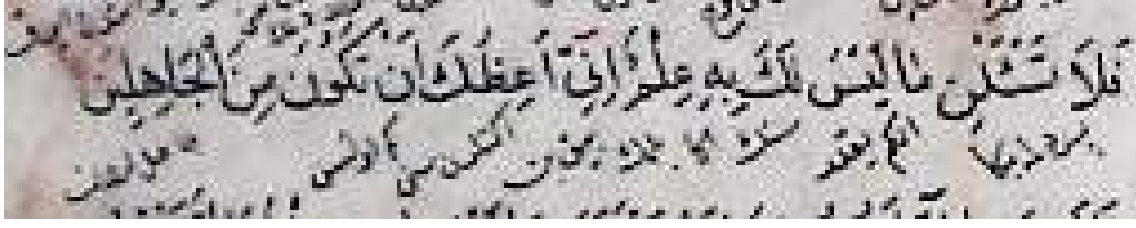


ahkemu-lhâkimîn(e) Kâle yâ nûhu innehu leyse min ehlik(e) innehu ‘amelun ğayru sâlih(in)

Sen de hükmedenlerin en iyi hükmedenisin.” Allah, “Ey Nûh! O, asla senin âilenden değildir. Onun yaptığı, iyi olmayan bir iştir.

Hükmeyleyicileriñ hükmedicisini eyitdi ey Nûh bayık ol degül ‘aileñden bayık ol ya’nî ... işdür eyü işden ayruğ

9.

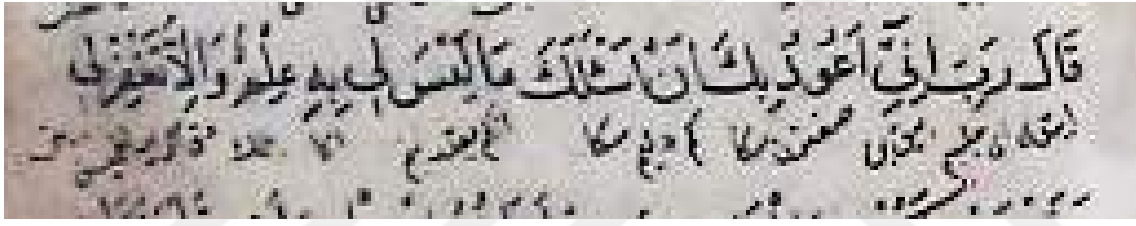


felâ tes-elni mâ leyse leke bihi ‘ilm(un) innî e’izuke en tekûne mine-lcâhilîn(e)

O hâlde, hakkında hiçbir bilgin olmayan şeyi benden isteme. Ben, sana cahillerden olmamanı öğütlerim” dedi.

Pes dileme baña anı kim yokdur senüñ aña bilmeñ bayıķ ben ögütlerin seni kim olasın câhillerden

10.

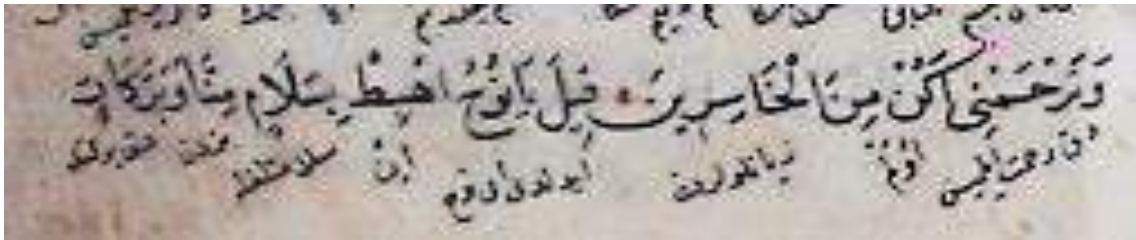


Kâle rabbi innî e’ûzu bike en es-eleke mâ leyse lî bihi ‘ilm(un) ve-illâ tağfir lî

Nûh, “Rabbim! Şüphesiz ben senden hakkında bilgim olmayan şeyi istemekten sana sığınırım. Eğer beni bağışlamaz ve

Eyitdi ey Çalabum bayıķ ben şıgıñurın saña kim dileyem saña anı kim yokdur benüm aña bilmek daķı eger yarlıgıñamayasın beni

11.



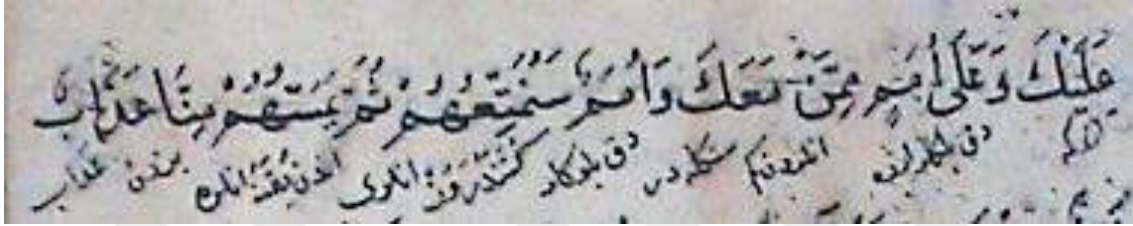
veterhamnî ekun mine-lhâsirîn(e) Kîle yâ nûhu-hbit biselâmin minnâ veberakâtin

bana acımazsan, şüphesiz ziyana uğrayanlardan olurum” dedi. Ona denildi ki: “Ey Nûh! Sana ve seninle birlikte bulunanlardan birçok ümmete bizden esenlik ve bereketlerle (gemiden) in.

Dağı rahmet eylemeyesin olam ziyānlulardan eyidildi ey Nūh in selāmetliğla bizden dağı bereketle

(348) [120b] HŪD 48

1.

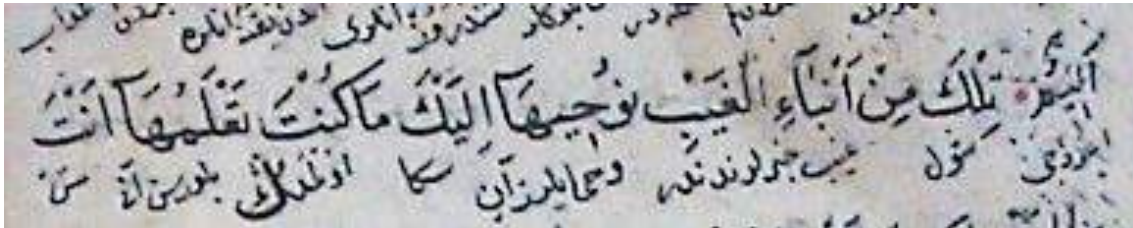


‘aleyke ve’alâ umemin mimmen me’ak(e) veumemun senumetti’uhum sümme yemessuhum minnâ ‘azâbun

Daha birtakım ümmetler de olacak ki, biz onları (dünyada) yararlandıracağız. Sonra da bizden kendilerine bir azap dokunacak

Üzerüñe dağı bölükler üzre anlardan kim seniñledür dağı bölükler gönendürevüz anları andan yakına anlara bizden ‘azāb

2.

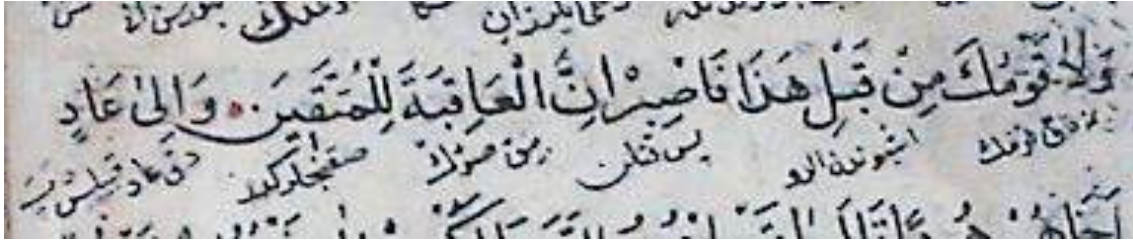


elîm(un) Tilke min enbâ-i-lğaybi nûhîhâ ileyk(e) mâ kunte ta’lemuhâ ente

elem dolu.” İşte bunlar, sana vahyettiğimiz gayb haberlerindedir. Bundan önce onları ne sen biliyordun, ne de kavmin.

Uğradıcı şol gayb haberlerindedür vahy eylerüz anı saña olmaduñ bilürsen anı sen

3.

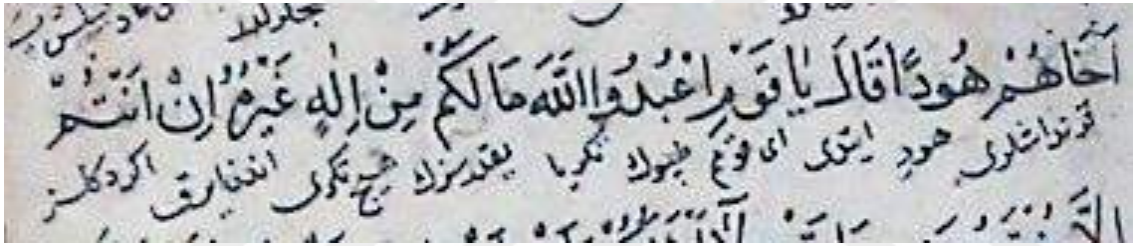


velâ kavmuke min kabli hâzâ fasbir inne-l'âkibete lilmuttekîn(e) Ve-ilâ 'âdin

O hâlde sabret. Çünkü (iyi) sonuç, Allah'a karşı gelmekten sakınanların olacaktır. Âd kavmine de

Ne dağı komañ uşbundan ilerü pes katlan bayık soñ şaşkıncılarıñdur dağı 'Âd kabilesidiir

4.

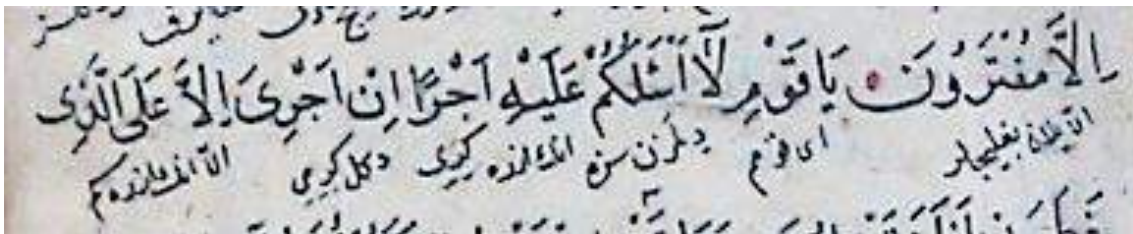


eĥâhum hûdâ(en) kâle yâ kavmi-'budû(A)llâhe mâ lekum min ilâhin gayruh(u) in entum

kardeşleri Hûd'u gönderdik. Hûd, şöyle dedi: “Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. O'ndan başka sizin hiçbir ilâhınız yoktur.

Çarındaşları Hûd'ı eyitdi ey kavmüm tapuñ Tañrı'ya yokdur sizüñ hiç Tañrı andan ayruķ eger degülsiz

5.

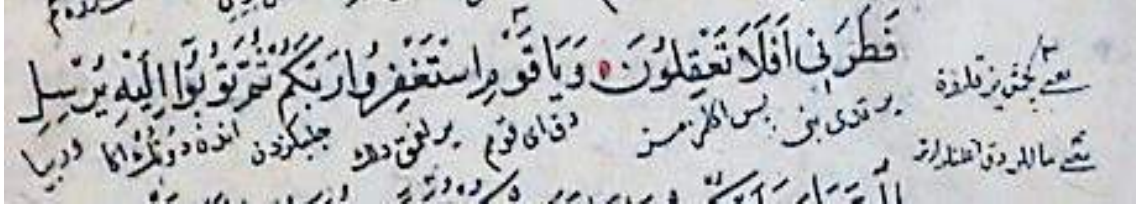


illâ mufterûn(e) Yâ kavmi lâ es-elukum 'aleyhi ecrâ(an) in ecriye illâ 'alâ-lleżî

Siz, sadece iftira ediyorsunuz.” “Ey kavmim! Ben buna karşı sizden bir ücret istemiyorum. Benim ücretim, ancak

İllā yalan bağlayıcılar ey kavmüm dilemezsin size anuñ üzre kiri degül kiri mi illā anuñ üzre kim

6.

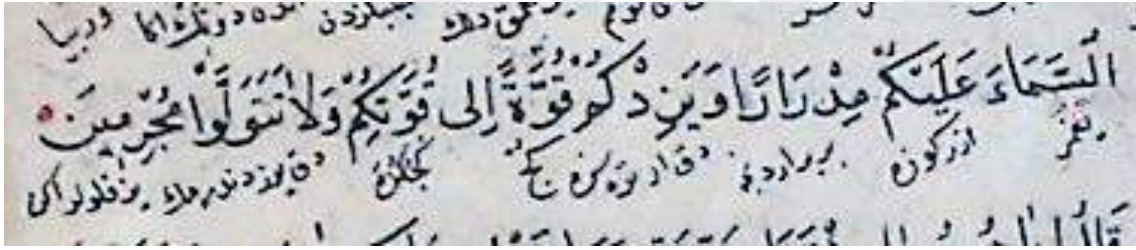


fetaranî efelâ ta'kilûn(e) Veyâ kavmi-stağfirû rabbekum sûmme tûbû ileyhi yursili

beni yaratana âittir. Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?" "Ey kavmim! Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra O'na tövbe edin ki,

Yaradı beni pes anlamaz mısınız dağı ey kavmüm yarlıgamağ dileñ Çalabuñuzdan andan dönüñ aña viribiye ya 'nî kaçan yazuqlardan ya 'nî mällar dağı oğlanlar

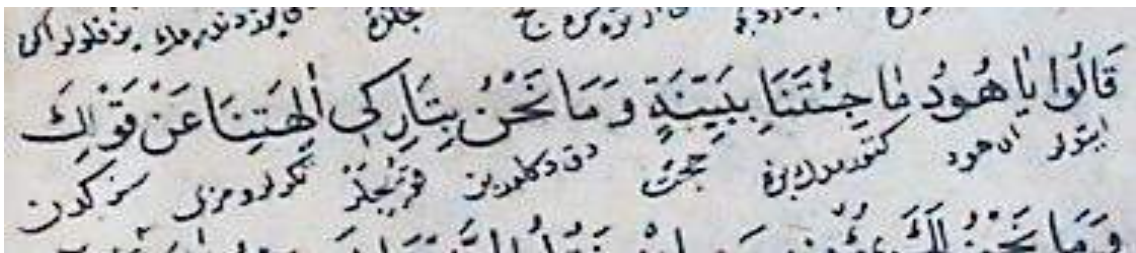
7.



-ssemâe 'aleykum midrâran veyezidkum kuvveten ilâ kuvvetikum velâ tetevellev mucrimîn(e) üzerinize bol bol yağmur göndersin ve gücünüze güç katsın. Günahkârlar olarak yüz çevirmeyin."

Yağmur üzerüñüze bir bir ardınca dağı artura size güç güçlikde dağı yüz döndürmeñ yazuqlular iken

8.



Kâlû yâ hûdu mâ ci/tenâ bibeyyinetin vemâ nahnu bitârikî âlihetinâ ‘an kavlike

Dediler ki: “Ey Hûd! Sen bize açık bir mucize getirmedin. Biz de senin sözünle ilâhlarımızı bırakacak değiliz.

Eyitdiler ey Hûd getürmediñ bize hüccet dağı degülven biz koyıcılar Tañrı’larumuzu sözüñden

9.

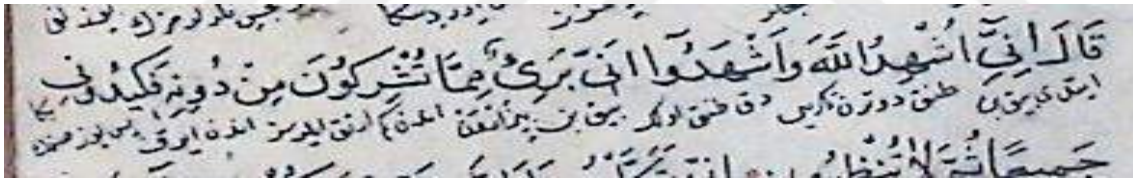


vemâ nahnu leke bimu/minîn(e) İn nekûlu illâ-’terâke ba’du âlihetinâ bisû-/(in)

Biz sana iman edecek de değiliz.” Biz sadece şunu söyleriz: “Seni, ilâhlarımızdan biri fena

Dağı degülüz biz saña inanıcılar eyitmeziz illâ irürdi saña birincesi Tañrı’larumuzuñ yavuzluğı ya ‘nî seni delü eyledi

10.

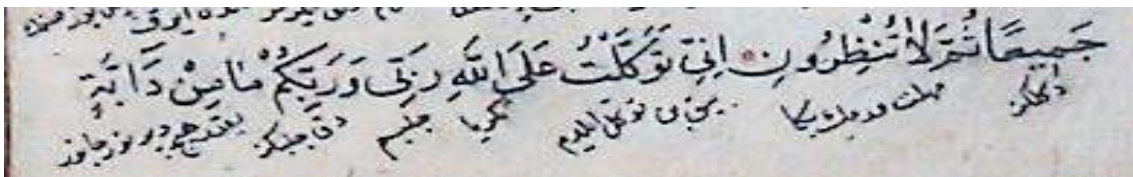


kâle innî uşhidu(A)llâhe veşhedû ennî berî-un mimmâ tuşrikûn(e) Min dûnih(i) fekîdûnî

çarpmış.” Hûd, dedi ki: “İşte ben Allah’ı şâhit tutuyorum. Siz de şâhit olun ki, ben sizin Allah’ı bırakıp da O’na ortak koştüğünüz şeylerden uzağım. Haydi hepiniz toptan bana tuzak kurun,

Eyitdi bayık ben şanuk dutarın Tañrı’ya dağı şanuk oluñ bayık biz bizârven andan kim ortak eylesiz andan ayruğ pes yavuz şanuñ baña

11.

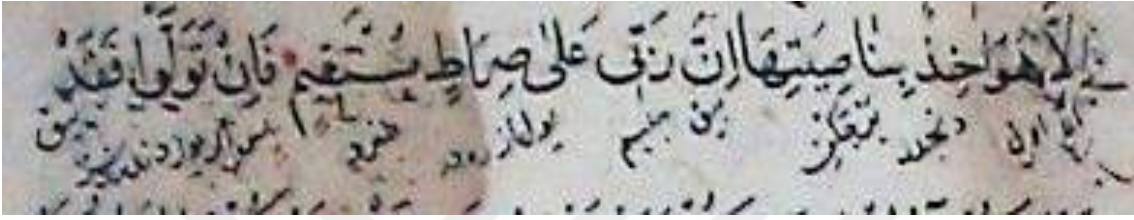


cemî'an sümme lâ tunzirûn(i) İnnî tevekkeltu 'ala(A)llâhi rabbî verabbikum mâ min dâbbetin sonra da bana göz açtırmayın.” “İşte ben, hem benim, hem sizin Rabbiniz olan Allah'a dayandım. Yeryüzünde bulunan hiçbir canlı yoktur ki,

Dükeliñüz mühlet virmeñ baña bayıķ ben tevekkül eyledüm Tañrı'ya Çalabum daķı Çalabuñuz yoķdur hiç depreniir cānver

(348) [121a] HÛD 56

1.

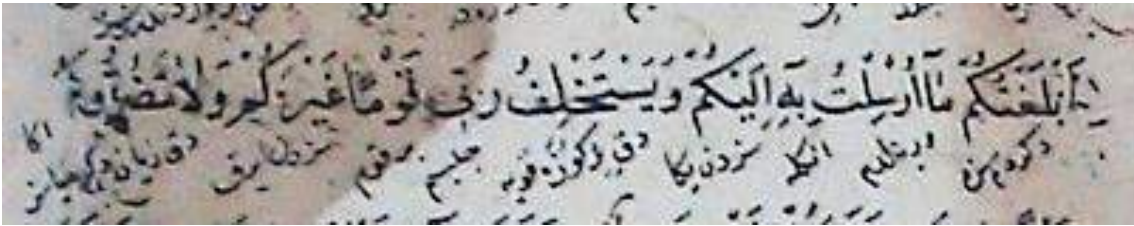


illâ huve âhizun binâsiyetihâ inne rabbî 'alâ sirâtin mustekîm(in) Fe-in tevellev fekad

Allah, onun perçeminden tutmuş olmasın. Şüphesiz Rabbim dosdoğru bir yol üzerindedir.”
“Eğer yüz çevirirseniz;

İllâ ol dutıcıdur pürçegini bayıķ Çalabum yol üzeredür toğru pes eger yüz döndürdi siz bayıķ

2.

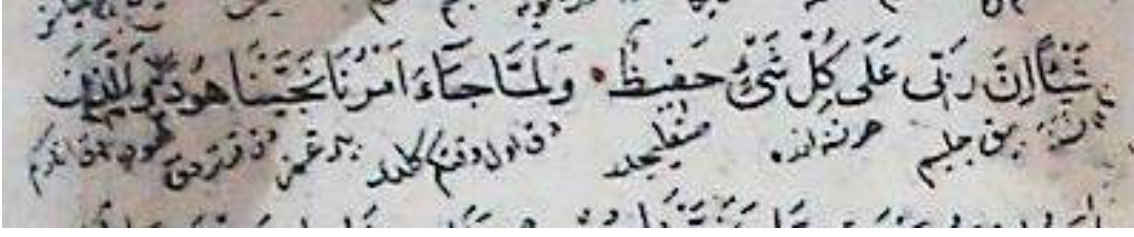


eblağtukum mâ ursiltu bihi ileykum veyestahlifu rabbî kavmen ğayrakum velâ tedurrûnehu

bilin ki ben, benimle gönderileni size tebliğ ettim. Rabbim (dilerse) sizden başka bir kavmi sizin yerinize getirir ve siz O'na bir zarar veremezsiniz.

Degürdüm size viribinildüm anuñla sizden yaña daķı yirüñüze ğavme Çalabum bir ğavm sizden ayrıuķ daķı ziyān degürmeyesiz aña

3.

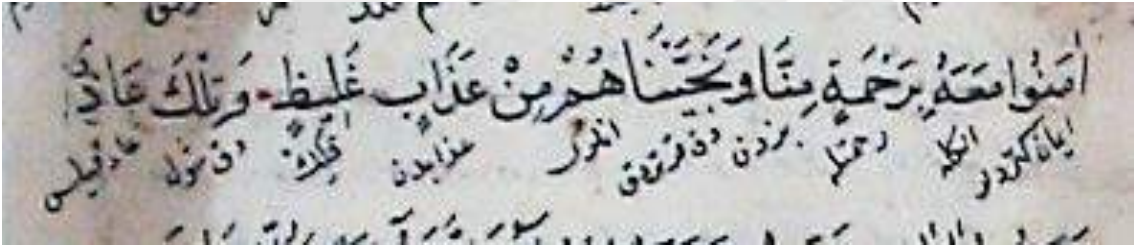


şey-â(en) inne rabbî ‘alâ kulli şey-in hafiz(un) Velemmâ câe emrunâ necceynâ hûden vellezîne

Şüphesiz Rabbim, her şeyi koruyup gözetendir.” Helâk emrimiz gelince, Hûd’u ve beraberindeki

Nesne bayık Çalabum her nesne üzre şaklayıcıdır dağı ol vakt kim geldi buyruğumuz dağı kurtarduk Hûd’ı dağı anlar kim

4.

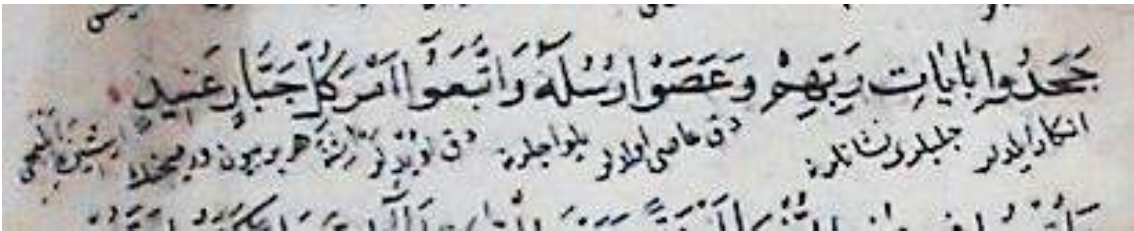


âmenû me’ahu birahmetin minnâ venecceynâhum min ‘azâbin galîz(in) Vetilke ‘âd(un)

iman etmiş olanları, tarafımızdan bir rahmetle kurtardık. Onları ağır bir azaptan kurtardık. İşte Âd kavmi!

Îmân getirdiler anuñla rahmetle bizden dağı kurtarduk anları ‘azâbdan kılıñ dağı şol ‘Âd kabilesi

5.

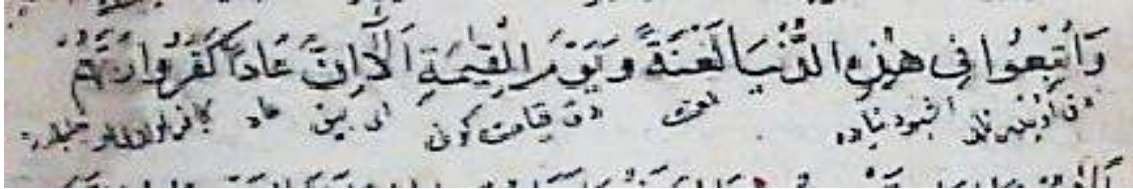


cehadû bi-âyâti rabbihim ve’asav rusulehu vettebe’û emra kulli cebbârin ‘anîd(in)

Rablerinin âyetlerini inkâr ettiler. O'nun peygamberlerine karşı geldiler ve inatçı her zorbanın emrine uydular!

İnkâr eylediler Çalabları nişânlarına dağı 'âsî oldılar yalavaçlarına dağı uydular işine her bir boyun virmeyicinüñ işinde eyleyici

6.

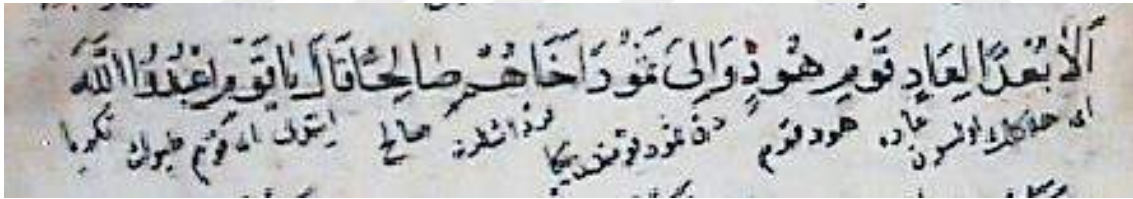


Veutbi'û fi hâzihi-ddunyâ la 'neten veyevme-lkiyâme(ti) elâ inne 'âden keferû rabbehum

Onlar, hem bu dünyada, hem de kıyamet gününde lânete uğratıldılar. Biliniz ki Âd kavmi, Rablerini inkâr etti.

Dağı uydırınıldı uşbu dünyâda la 'net dağı kıyâmet günü ey bayık 'Âd kâfir oldılar Çalablarına

7.

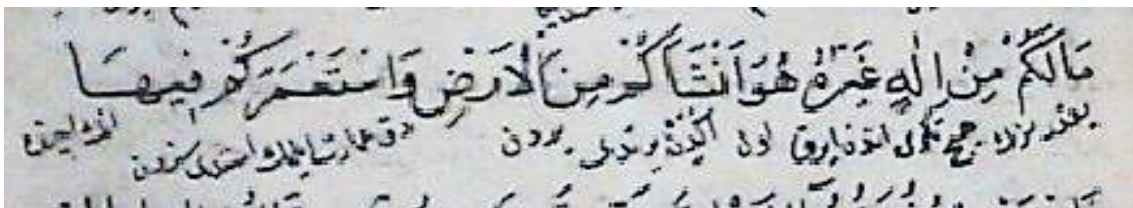


elâ bu'den li'âdin kavmi hûd(in) Ve-ilâ semûde ehâhum sâlihâ(an) kâle yâkavmi-'budû(A)llâhe

(Yine) biliniz ki Hûd'un kavmi Âd, Allah'ın rahmetinden uzaklaştı. Semûd kavmine de kardeşleri Salih'i peygamber gönderdik. Dedi ki: "Ey kavmim! Allah'a kulluk edin.

Ey helâklik olsun 'Âd'e Hûd kavmi dağı Semûd kavminden yaña qarındaşlarına Şâlih eyitdi ey kavmüm tapuñ Tañrı'ya

8.

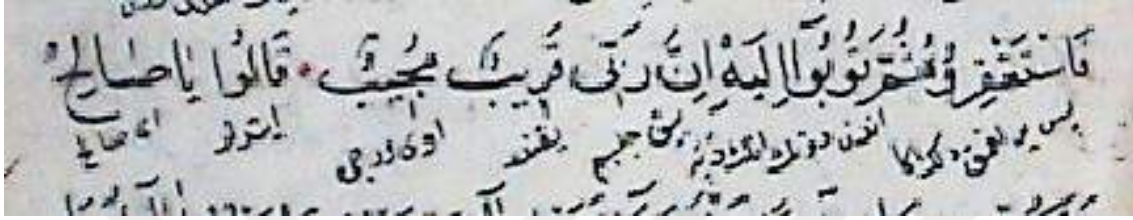


mâ lekum min ilâhin ğayruh(u) huve enşekum mine-l-ardi vesta'merakum fi hâ

Sizin O'ndan başka hiçbir ilâhınız yok. O, sizi yeryüzünden (topraktan) yarattı ve sizi oranın imarında görevli (ve buna donanımlı) kıldı..

Yoğdur sizüñ hiç Tañrı andan ayruğ ol öñdin yaratdı yirden dağı imâret eylemek istedi sizden anuñ içinde

9.

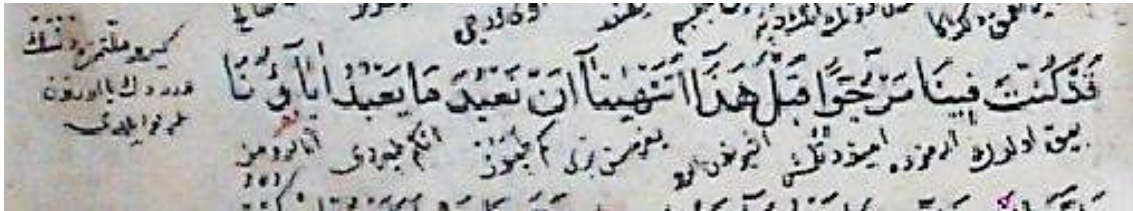


festagfirûhu sûmme tûbû ileyh(i) inne rabbî karîbun mucîb(un) Kâlû yâsâlihu

Öyle ise O'ndan bağışlanma dileyin; sonra da O'na tövbe edin. Şüphesiz Rabbim yakındır ve dualara cevap verendir. Onlar şöyle dediler: “Ey Salih!

Pes yarlıgamağ dileñ aña andan dutuñ anuñ dapa bayıç Çalabum yaqındur uyuvirici eyitdiler ey Şâlih

10.

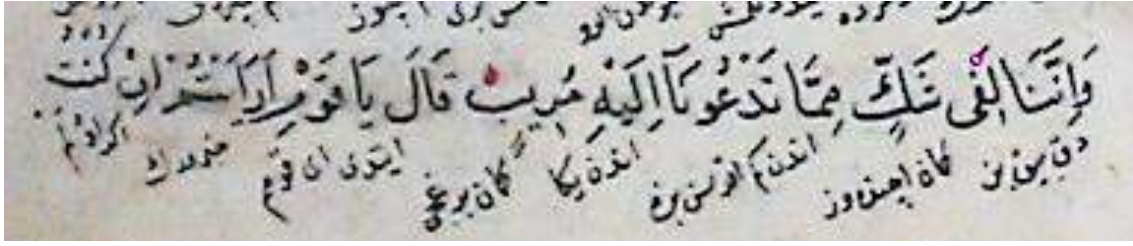


kad kunte finâ mercuvven kable hâzâ etenhânâ en na'bude mâ ya'budu âbâunâ

Bundan önce sen, aramızda ümit beslenen bir kimseydin. Şimdi babalarımızın taptıklarına tapmamızı bize yasaklıyor musun?

Bayıç olduñ aramızda ümîd dutılmış uşbundan ilerü yığar mısın bizi kim tapavuz anı kim tapardı atalarumuz ya 'nî gerü milletümüze dönüñ virürdük yâ ... eyledi

11.

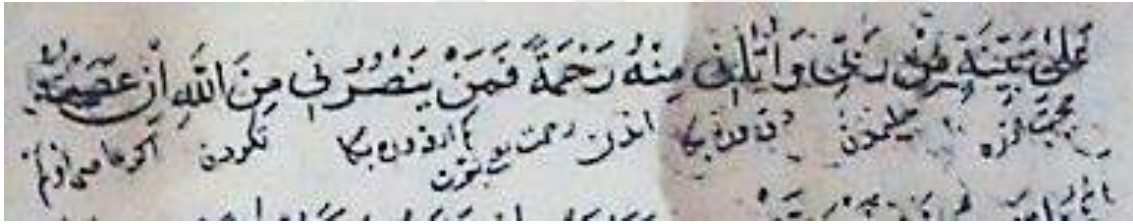


ve-innenâ lefî şekkin mimmâ ted'ûnâ ileyhi murîb(un) Kâle yâkavmi eraeytum in kuntu Şüphesiz, biz senin bizi çağırdığın şeyden derin bir şüphe içindeyiz.” Salih, dedi ki: “Ey kavmim! Söyleyin bakayım, eğer ben Rabbim tarafından apaçık bir delil üzerinde isem

Dağı bayık biz gümân içindevüz andan kim oğırısın bize andan yaña gümân birağıcı eyitdi ey kavmüm haber virüñ eger olam

(349) [121b] HÛD 63

1.

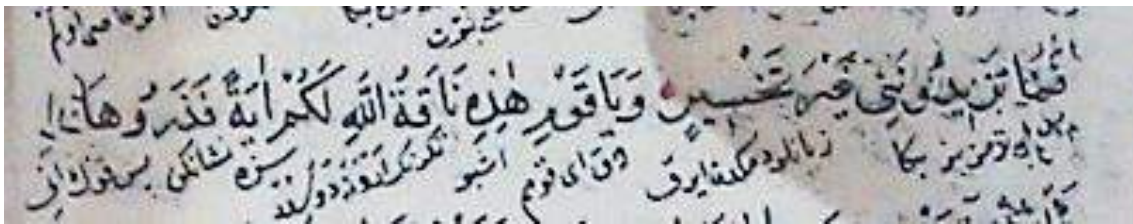


‘alâ beyyinetin min rabbî veâtânî minhu rahmeten femen yensurunî mina(A)llâhi in ‘asaytuh(u)

ve bana tarafından bir rahmet (peygamberlik) vermişse, O’na karşı geldiğim takdirde beni Allah’tan kim koruyabilir?

Hüccet üzre Çalabumdan dağı vire baña andan rahmet ya ‘nî nübüvvet kim arğa vire baña Tañrı’dan eger ‘aşı olam

2.

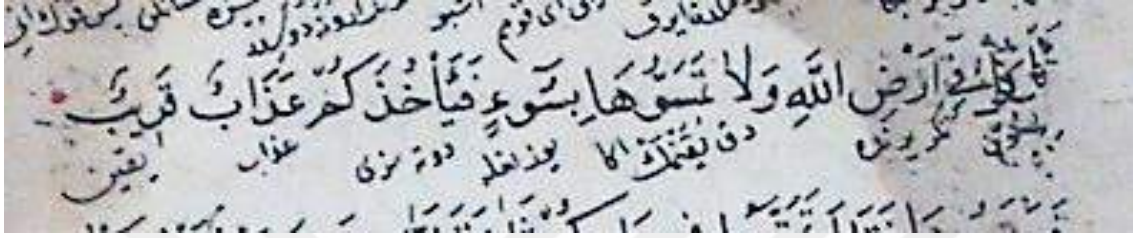


femâ tezîdûnenî ğayra tahsîr(in) Veyâ kavmi hâzihi nâkatu(A)llâhi lekum âyeten fezerûhâ te/

Demek ki, zarara uğratmaktan başka bana katkınız olmaz.” “Ey kavmim! İşte size mucize olarak Allah’ın dişi bir devesi. Bırakın onu,

Pes arturmazsız baña ziyânlu demekden ayruğ dağı ey kavmüm uşbu Tañrı ’nuñ aru ne devesidür size nişāñunu pes koñ anı

3.

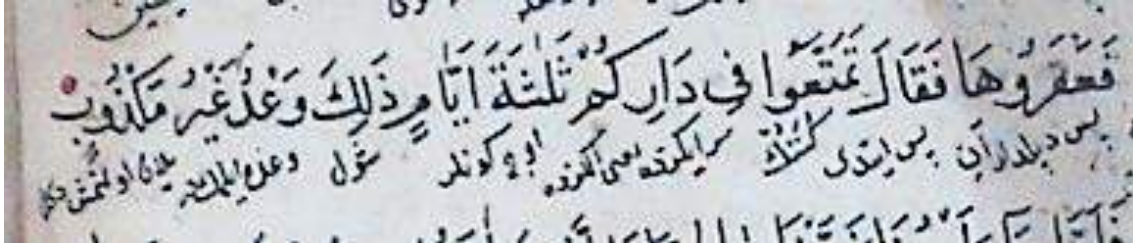


kul fî ardi(A)llâhi velâ temessûhâ bisû-in feye/hużekum ‘azâbun karîb(un)

Allah’ın arzında yayılıp otlasın. Ona kötülük dokundurmayın, yoksa sizi yakın bir azap yakalar.”

Yisün Tañrı yirinde dağı yakınmañ aña yavuzluğla duta sizi ‘azâb yaqın

4.

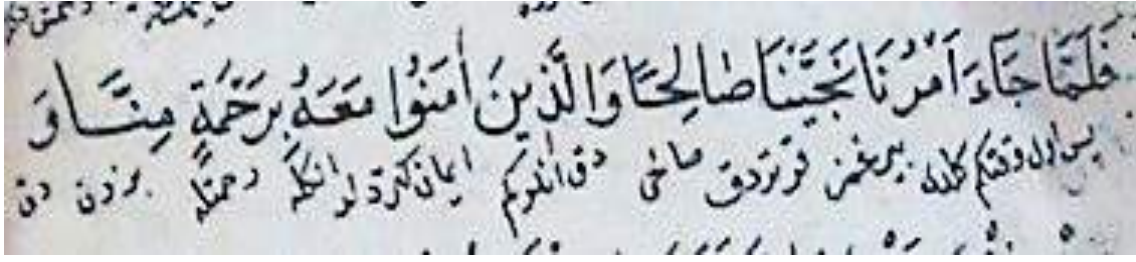


Fe’akarûhâ fekâle temette’û fî dârikum sêlâsete eyyâm(in) zâlîke va’dun ğayru mekzûb(in)

Derken onu kestiler. Salih, dedi ki: “Yurdunuzda üç gün daha yaşayın. (Sonra helâk olacaksınız.) İşte bu, yalanlanamayacak bir tehdittir.”

Pes depelediler anı pes eyitdi gönenüñ sarāyuñuzda ya ’nî illerüñüzde üç günler şol va ’de eylemekdür yalan olunmuş degül

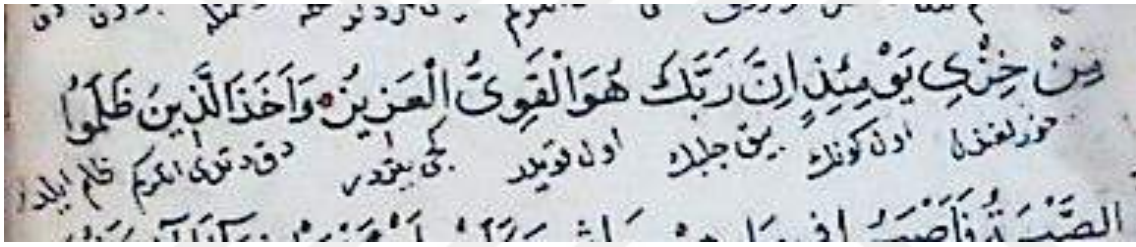
5.



Felemmâ câe emrunâ necceynâ sâlihan vellezîne âmenû me'ahu birahmetin minnâ ve
(Helâk) emrimiz geldiğinde Salih'i ve beraberindeki iman etmiş olanları tarafımızdan

*Pes ol vakt kim geldi buyruğumuz kırtarduk Şâlih'i dağı anlar kim îmân getürdiler anuñla
rahmetle bizden dağı*

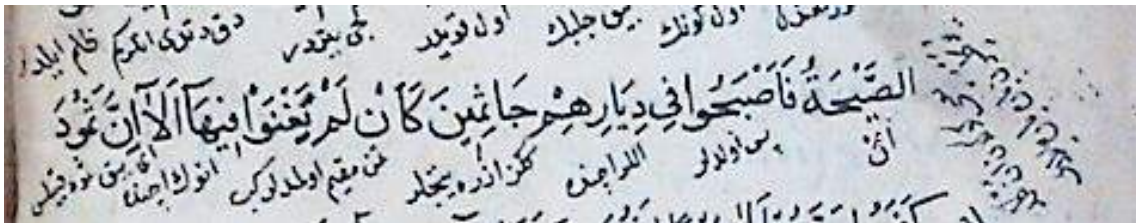
6.



min hizyi yevmi-iz(in) inne rabbeke huve-lkaviyyu-l'azîz(u) Veehaže-lleżîne zalemû
bir rahmetle helâktan ve o günün rezilliğinden kurtardık. Şüphesiz Rabbin mutlak güç
sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir. Zulmedenleri

*Horlukdan ol günüñ bayıķ Çalabuñ ol kavîdür güç yiterdür dağı dutdı anlar kim zulm
eylediler*

7.



--sayhatu feasbehû fi diyârihim câsimîn(e) Keen lem yağnev fi hâ elâ inne şemûde

o korkunç uğultulu ses yakaladı da yurtlarında diz üstü çökekaldılar. Sanki orada hiç
yaşamamışlardı. Biliniz ki Semûd kavmi

An pes oldılar eller içinde gögüz üzre yaticılar temen muķīm olmadılar gibi anuñ içinde ey bayıķ Şemūd kabilesi ya 'nī gökden on geldi yürekleri pāre pāre eyledi

8.

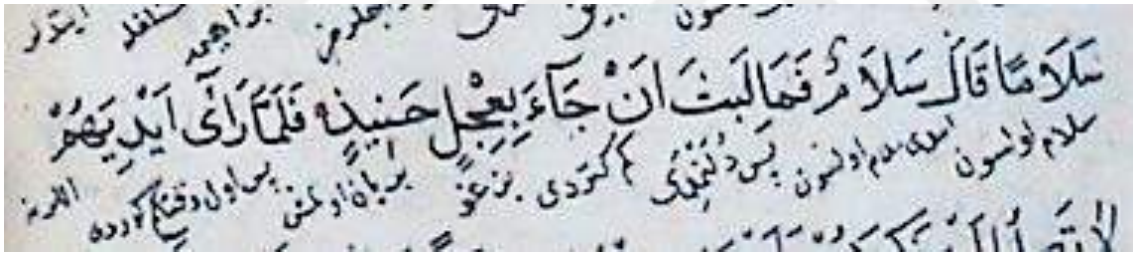


keferû rabbehum elâ bu'den lišemûd(e) Velekad câet rusulunâ ibrahîme bilbuşrâ kâlû

Rablerini inkâr etti. (Yine) biliniz ki Semûd kavmi Allah'ın rahmetinden uzaklaştı. Andolsun, elçilerimiz (melekler), İbrahim'e müjde getirip

Kâfir oldılar Çalablarına ey helâklik olsun Şemūd daķı bayıķ geldi yalavaçlarımız İbrâhîm'e muştuluğla eyitdiler ya 'nī Cebrâîl daķı ferîşeteler

9.

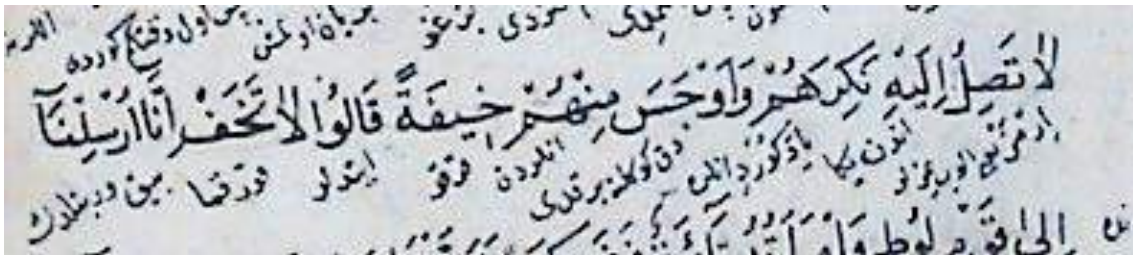


selâmâ(en) kâle selâm(un) femâ lebişe en câe bi'iclin hanîz(in) Felemmâ raâ eydiyehum

“Selâm sana!” dediler. O, “Size de selâm” dedi ve kızartılmış bir buzağı getirmekte gecikmedi. Ellerini yemeğe uzatmadıklarını görünce,

Selâm olsun eyitdi selâm olsun pes dölenmedi kim getürdi buzağı biryân olmuş pes ol vakt kim gördi ellerine

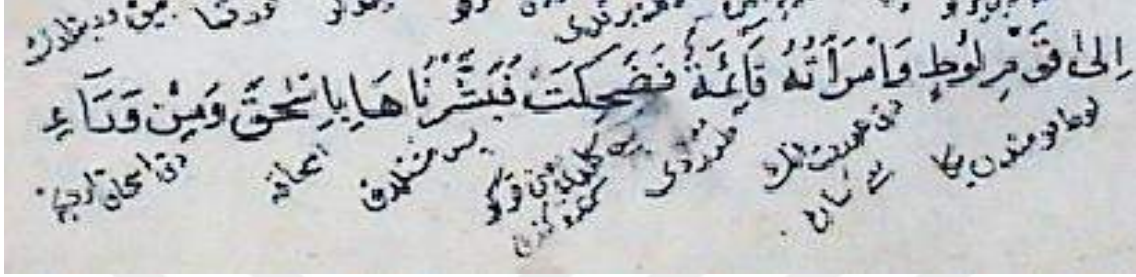
10.



lâ tasilu ileyhi nekirahum veevcese minhum hîfe(ten) kâlû lâ tehaf innâ ursilnâ

onları yadırgadı ve onlardan dolayı içinde bir korku duydu. Dediler ki: “Korkma, çünkü biz
İrmez ya 'nî ... andan yaña yâ degürdi anlara dağı gönlüne bırağdı anlardan kórku eyitdiler
kórkmá bayıq virinildük

11.



ilâ kavmi lût(in) Vemraetuhu kâ-imetun fedahiket febeşşernâhâ bi-ishâka vemin verâ-i

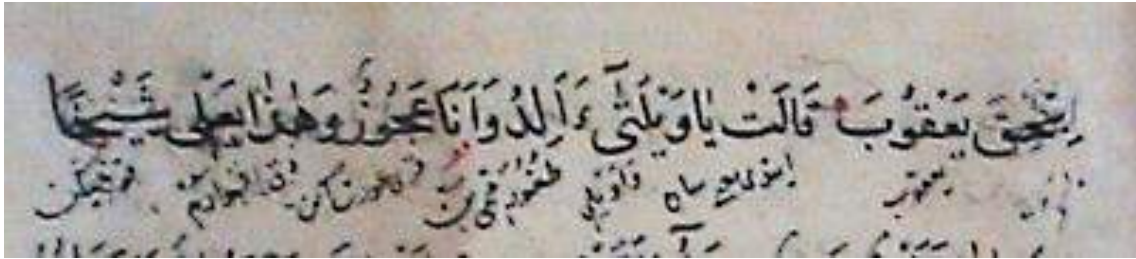
Lût kavmine gönderildik.”

İbrahim'in karısı ayakta idi. (Bu sözleri duyunca) güldü. Ona da İshak'ı müjdeledik; İshak'ın arkasından da

Lût kavminden yaña dağı 'avratı anuñ ya 'nî Sâre tırurdı pes geldi ya 'nî kórku güttüğünden
pes muştuladuk İshâk'a dağı İshâk ardınca

(349) [122a] HÛD 72

1.

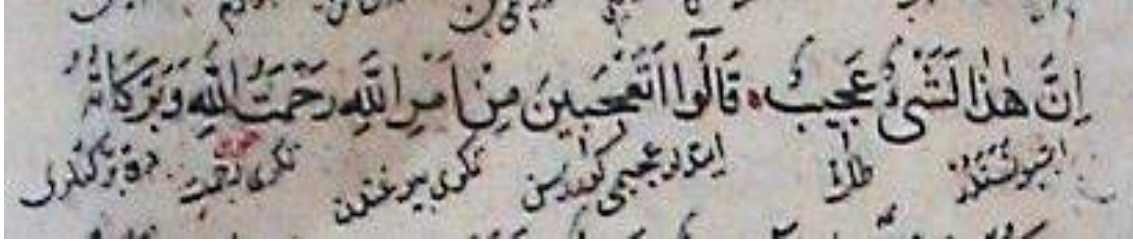


ishâka ya'kûb(e) Kâlet yâ veyletâ eelidu veenâ 'acûzun vehâzâ ba'lî şeyhâ(an)

Yakûb'u. Karısı, “Vay başıma gelenler! Ben bir kocakarı ve bu kocam da bir ihtiyar iken çocuk mu doğuracağım?

Ya 'kûb eyitdi ya 'nî Sâre vâveyli toğru mıyın çarı 'avrat iken dağı kocadum kocañun

2.

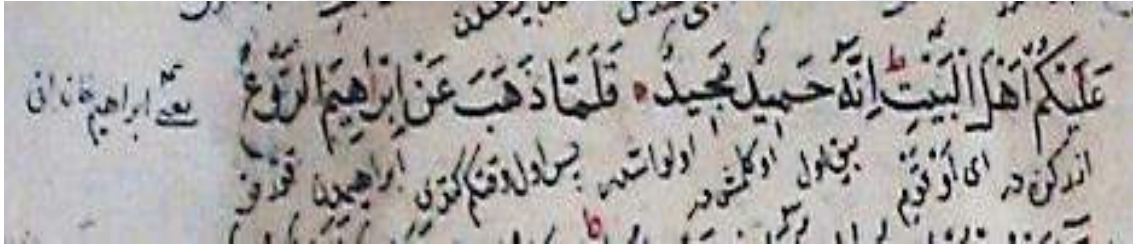


inne hâzâ şeyy-un ‘acîb(un) Kâlû eta’cebîne min emri(A)llâh(i) rahmetu(A)llâhi veberakâtuhu

Gerçekten bu, çok şaşılacak bir şey!” dedi. Melekler, “Allah’ın emrine mi şaşıyorsunuz? Allah’ın rahmeti ve bereketi

İşbu nesnedür tañ eyitdiler ‘acaib mi görürsün Tañrı yazuğundan Tañrı rahmeti dağı bereketleri

3.

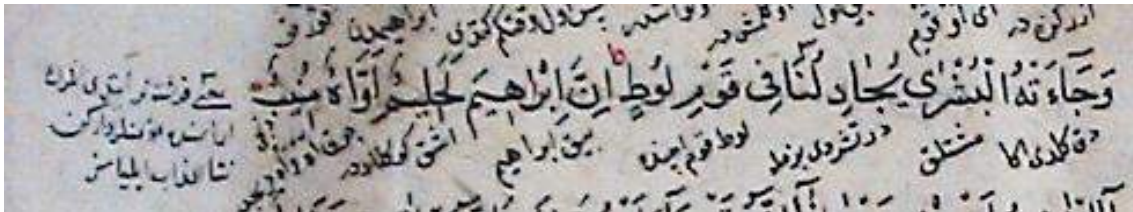


‘aleykum ehle-lbeyt(i) innehu hamîdun mecîd(un) Felemmâ zehebe ‘an ibrâhîme-rrav’u

size olsun ey (peygamber ocağının) ev halkı!Şüphesiz O, övülmeye lâyıktır, şanı yücedir.” dediler. İbrahim’in korkusu gidip, kendisine müjde gelince

Üzeriñüzedür ey ev kavmi bayık ol öğülmüşdür ulu işdür pes ol vaqt kim gitdi İbrâhîm’den korku ya ‘nî İbrâhîm hândanı

4.

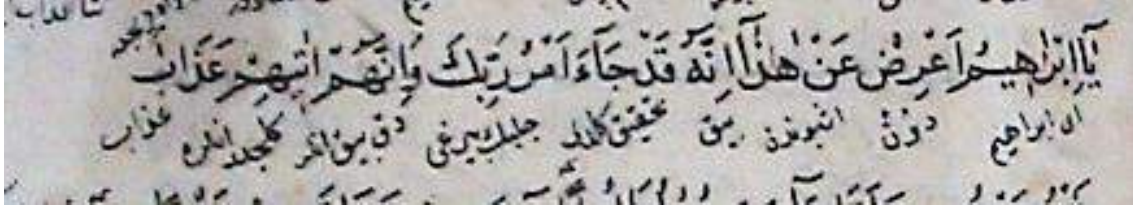


vecâet-hu-lbuşrâ yucâdilunâ fî kavmi lût(in) Inne ibrâhîme lehalîmun evvâhun munîb(un)

Lût kavmi hakkında bizim (elçilerimiz)le tartışmaya başladı. Çünkü İbrahim çok içli ve Allah'a yönelen bir kimseydi.

Dağı geldi aña muştuluk dartıurdu bizümle Lût kavm içinde bayık İbrâhîm ışk gönüllüdür çok ah vah edicidür dağı ya 'nî ferîşteler eyitdi anlaruñ arasında mü'mînler dilegin nite 'azâb eylesesiz

5.

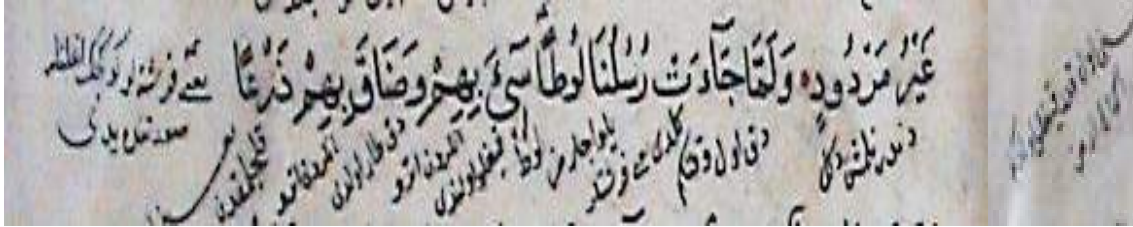


Yâ ibrâhîmu a'rid 'an hâzâ innehu kad câe emru rabbik(e) ve-innehum âtîhim 'azâbun

Elçilerimiz, “Ey İbrahim bundan vazgeç! Çünkü Rabbinin emri kesin olarak gelmiştir. Şüphesiz onlara bir azap gelecektir

Ey İbrâhîm dön uşbundan bayık taşkîk geldi Çalabuñ buyruğı dağı bayık anlar gelicidür anlara 'azâb ya 'nî ferîşteler göñecek oğlanlar sûretindeydi

6.

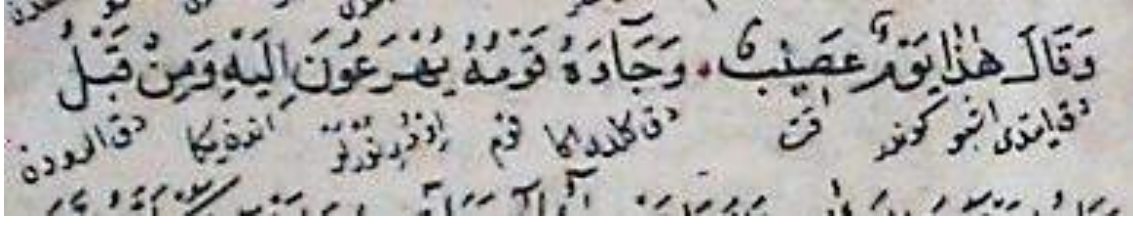


ğayru merdûd(in) Velemmâ câet rusulunâ lûtan sî-e bihim vedâka bihim zer'an

geri döndürülemeyecek.” dediler. Elçilerimiz Lût'a gelince onların yüzünden üzüldü, göğsü daraldı

Döndürinilmiş degül dağı ol vakt kim geldi yalâçlarımız ya 'nî ferîşteler Lût kaygulu olundu anlardan ötrü dağı tar oldı anlardan ötrü kılıcılıktan ya 'nî ol kadar kaygulu oldı kim eger ol irmez

7.

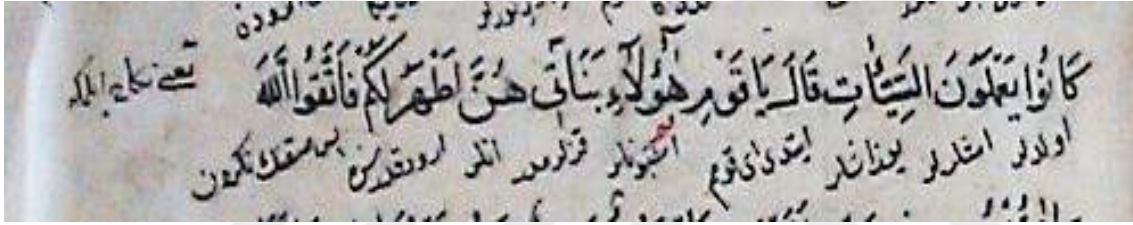


vekâle hâzâ yevmun ‘asîb(un) Vecâehu kavmuhu yuhra’ûne ileyhi vemin kablu

ve “Bu çok zor bir gün” dedi. Kavmi, (konuklarıyla çirkin ilişkide bulunmak üzere) ona doğru koşa koşa geldiler. Zaten onlar önceden de

Dağı eyitdi uşbu gündür katı dağı geldi aña kavm ivdürinürler andan yaña dağı ilerüden

8.

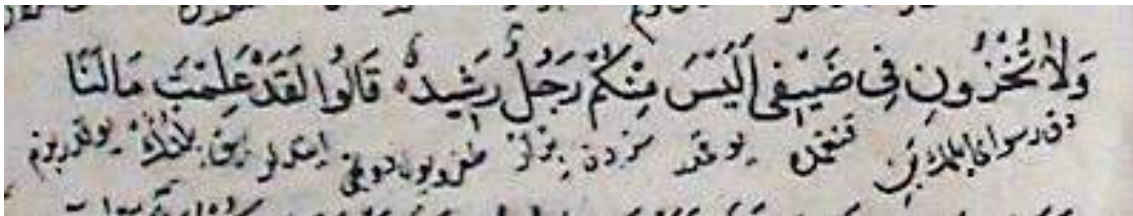


kânû ya’melûne-sseyyi-ât(i) kâle yâ kavmi hâulâ-i benâfi hunne atheru lekum fettekû(A)llâhe

bu tür çirkin işleri yapıyorlardı. Lût, dedi ki: “Ey Kavmim! İşte kızlarım. Onlar(la nikâhlanmanız) sizin için daha temizdir. Allah’a karşı gelmekten sakının

Oldular işlerler yavuz işler eyitdi ey kavmüm uşbunlar kızlarumdur anlar arurağdur size pes şakınuñ Tañrı’dan ya’nî nikâh eylemege

9.

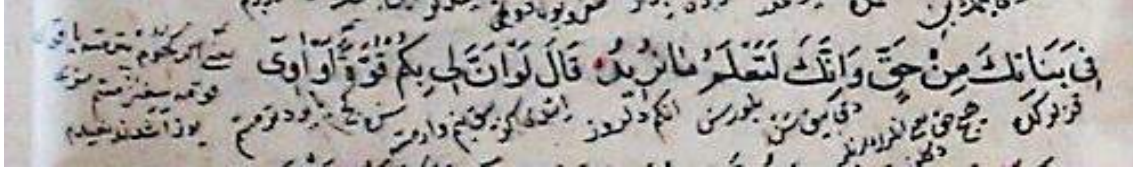


velâ tuhẓûni fi dayfi eleyse minkum raculun raşîd(un) Kâlû lekad ‘alimte mâ lenâ

ve konuklarıma karşı beni rezil etmeyin. İçinizde hiç akli başında bir adam yok mu?” Onlar, “İyi biliyorsun ki gözümüz yok

Dağı rüsvây eylemeñ beni konuğumda yok midur sizden birler toğru yol dutıcı eyitdiler bayıķ bildüñ yokdur bizüm

10.

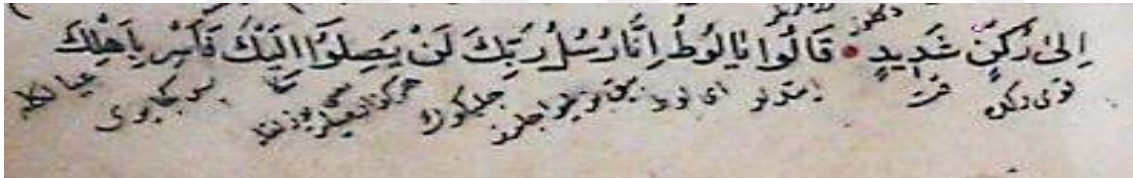


fi benâtike min hakkin ve-inneke leta'lemu mâ nurîd(u) Kâle lev enne lî bikum kuvveten ev âvî

kızlarında bizim. Sen bizim ne istediğimizi çok iyi biliyorsun” dediler. (Lût da:) “Keşke size karşı (koyacak) bir gücüm olsaydı,

Ƙızlaruñda hiç baķ ya 'nî anlaruñ irenler degülven daķı bayıķ size bilürsin anı kim dilerüz eyitdi eger bayıķ benüm varmışsa size güç yâ yir dutarmışsam ya 'nî eger gücüm yitermişse yâ ... ķavme ... sizi yavuz işden ...

11.



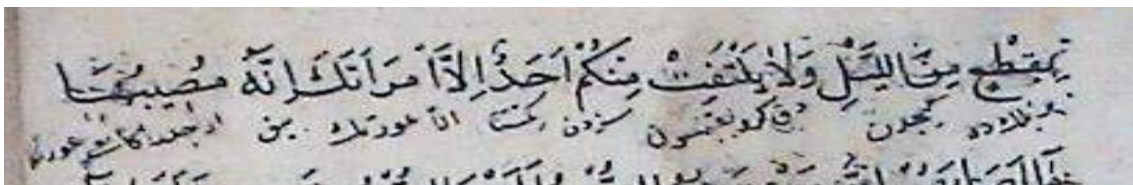
ilâ ruknin şedîd(in) Kâlû yâ lûtu innâ rusulu rabbike len yasilû ileyk(e) feesri bi-ehlike

ya da sağlam bir desteğe dayanabilseydim” dedi. Konukları şöyle dedi: “Ey Lût! Biz Rabbinin elçileriyiz. Onlar sana asla ulaşamayacaklar. Geceleyin bir vakitte aileni al götür

Ƙavîrekde ķatı eyitdiler ey Lût bayıķ biz yalavaçlaruz Ƙalabuñuñ hergiz âdemiler ya 'nî yavuzluğla saña pes gice yiri 'aîleñle

(350) [122b] HÛD 81

1.

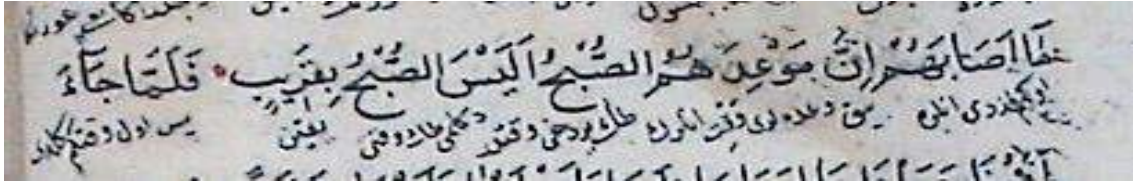


bikit'in mine-lleyli velâ yeltefit minkum ehadun illâ imraetek(e) innehu musîbuhâ

İçinizden kimse ardına bakmasın. Ancak karın müstesna. (Onu bırak.)

Bir bölükdür giceden dağı gerü bakmasun sizden kimesne illâ 'avratuñ bayıķ ericidür sana ya 'nî 'avratuña

2.

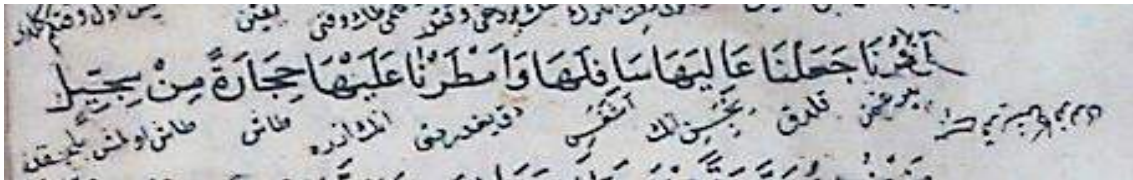


mâ esâbehum inne mev'idehumu-ssubh(u) eleyse-ssubhu bikarîb(in) Felemmâ câe

Çünkü onların (kavminin) başına gelecek olan azap, onun başına da gelecektir. Onların azapla buluşma zamanı sabahtır. Sabah yakın değil midir?!" (Azap) emrimiz gelince

Ol kim geldi anlara bayıķ va 'deleri vaķtı anlaruñ tañ yir dağı vaķitdür degül mi tañ vaķtı yakın pes ol vaķt kim geldi

3.

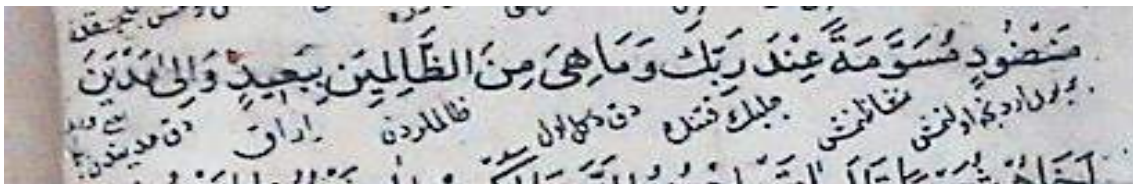


emrunâ ce'alnâ 'âliyhâ sâfilehâ veemtarnâ 'aleyhâ hicâraten min siccîlin

oranın altını üstüne getirdik. Üzerine de Rabbinin katında işaretlenmiş pişirilmiş balçıktan taşlar yağdırdık.

Buyruğumuz kılduķ nicesin anuñ aşığası dağı yağdurduķ anuñ üzre taş taş olmuş balçıkdan ya 'nî Kureyş kâfirleri

4.

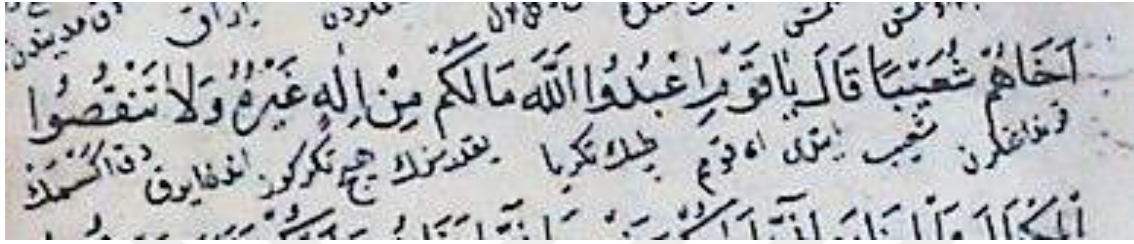


mendûd(in) Musevvemeten 'inde rabbik(e) vemâ hiye mine-zzâlimîne bibe'îd(in) Ve-ilâ medyene

Bunlar zalimlerden uzak değildir. Medyen halkına da

Birbiri ardınca olunmuş nişānlanmış Çalabuñ katında dağı degül ol zâlimlerden ırak dağı Medyen'den

5.

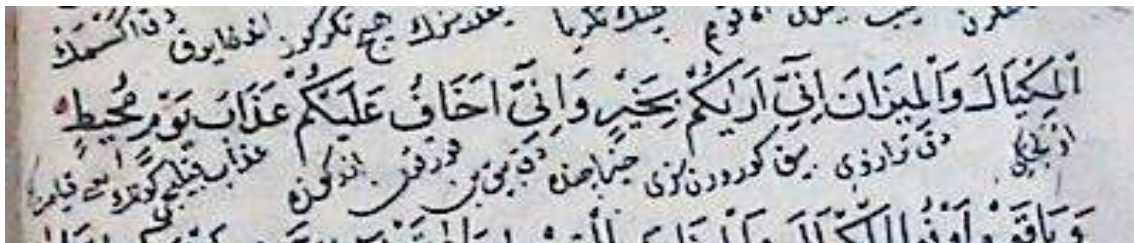


ehâhum şu'aybâ(en) kâle yâkavmi-'budû(A)llâhe mâ lekum min ilâhin gayruh(u)(s) velâ tenkusû

kardeşleri Şu'ayb'ı peygamber gönderdik. O, şöyle dedi: "Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. Sizin O'ndan başka hiçbir ilâhınız yoktur.

Karındaşların Şu'ayb eyitdi ey kavmüm tapuñ Tañrı'ya yoqdur sizüñ hiç Tañrı'ñuz andan ayruq dağı eksümeñ

6.

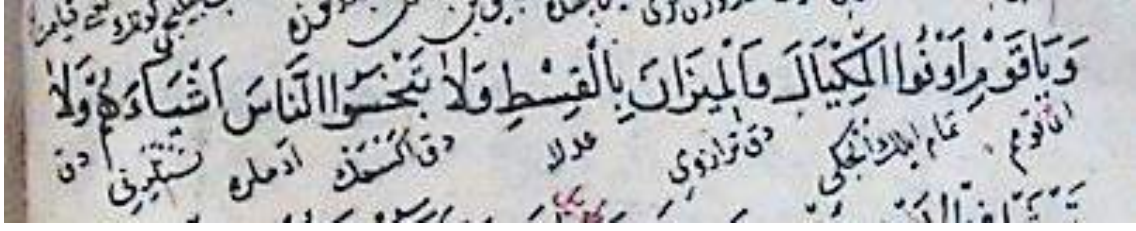


-lmikyâle velmîzân(e) innî erâkum bihayrin ve-innî ehâfu 'aleykum 'azâbe yevmin muhît(in)

Ölçüyü ve tartıyı eksik yapmayın. Ben sizi bolluk içinde görüyorum. Ben sizin adınıza kuşatıcı bir günün azabından korkuyorum."

Ölçeği dağı terâzûyı bayık görürün sizi hayr içinde dağı bayık ben korqarın üzerüñüze 'azâb kılıcı günüñ ya'nî kıyâmet

7.

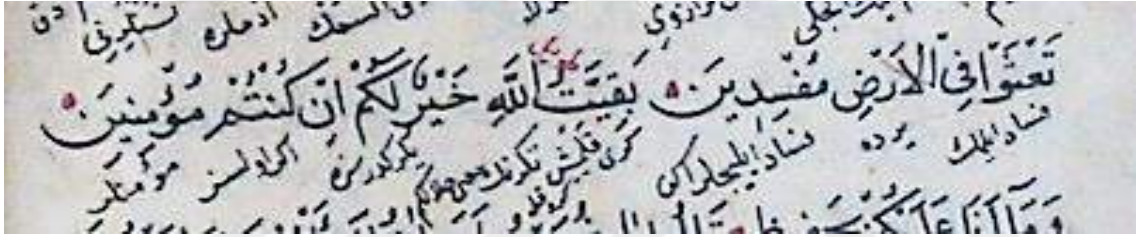


Veyâ kavmi evfû-lmikyâle velmîzâne bilkist(i) velâ tebhâsû-nnâse eşyâehum velâ

“Ey kavmim! Ölçüyü ve tartıyı adaletle tam yapın. İnsanların eşyalarını (mallarını ve haklarını) eksiltmeyin. Yeryüzünde bozgunculuk yaparak

Ey kavmüm tamâm eyleñ ölçegi dağı terâzûyi ‘adlla dağı eksümeñ âdemlere nesnelere dağı

8.

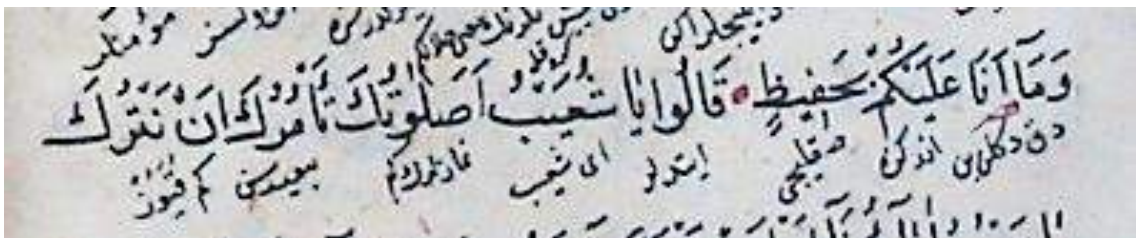


ta’sev fi-l-ardi mufsidîn(e) Bakiiyetu(A)llâhi hayrun lekum in kuntum mu/minîn(e)

karışıklık çıkarmayın.” “Eğer inanan kimselerseniz Allah’ın bıraktığı helâl kazanç sizin için daha hayırlıdır.

Fesâd eylemeñ yirde fesâd eyleyiciler iken gerü kalmış Tañrı’nuñ ya’nî helâlligüm yegrekdür size eger olasız mü’mînler

9.

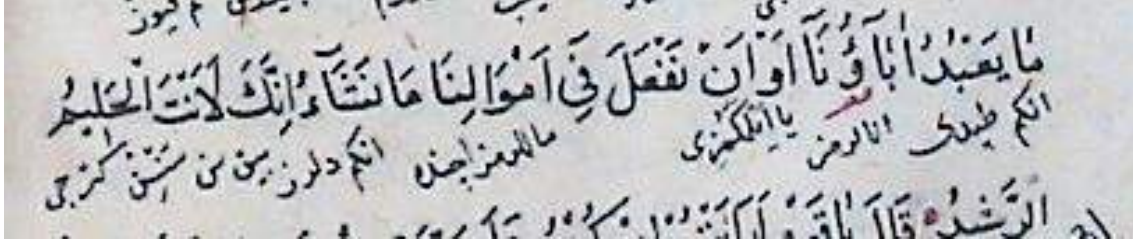


vemâ enâ ‘aleykum bihafîz(in) Kâlû yâ şu’aybu esalâtuke te/muruke en netruke

Ben sizin başınızda bir bekçi değilim.” Dediler ki: “Ey Şu’ayb! Babalarımızın taptığını, yahut mallarımız hakkında dilediğimizi yapmayı terk etmemizi

Dağı degülin ben üzerüñüze şaklayıcı eyitdiler ey Şu'ayb namāzlaruñ kim buyurur seni kim koyavuz

10.

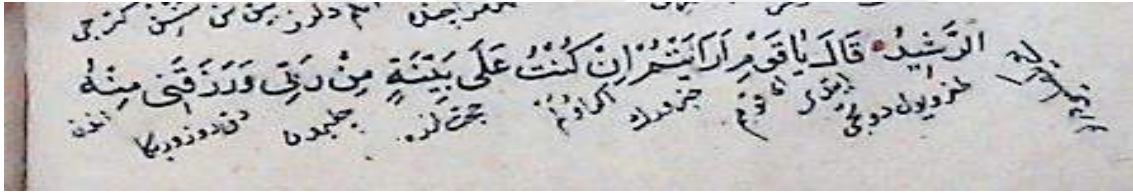


mâ ya'budu âbâunâ ev en nef'ale fî emvâlinâ mâ neşâ(u) inneke leente-lhalîmu

sana namazın mı emrediyor. Oysa sen gerçekten yumuşak huylu ve bir adamsın

Anı kim tapdı atalarımız yâ eylemegümüzi mâllarımız içinde anı kim dilerüz bayık sen sensin getirici

11.



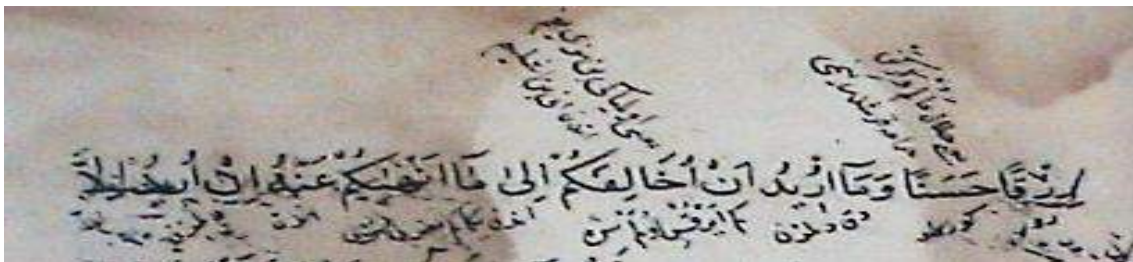
-rraşîd(u) Kâle yâkavmi eraeytum in kuntu 'alâ beyyinetin min rabbî verazekanî minhu

aklı başında.” Şu'ayb, şöyle dedi: “Ey kavmim! Söyleyin bakayım, ya ben Rabbimden gelen açık bir delil üzere isem ve katından bana güzel bir rızık vermişse!.

Doğru yol dutıcı eyitdi ey kavmüm haber virüñ eger olam hüccet üzre Çalabumdan dağı rüzi vir baña andan ya 'nî yañşulayıdurlar

(350) [123a] HÛD 88

1.

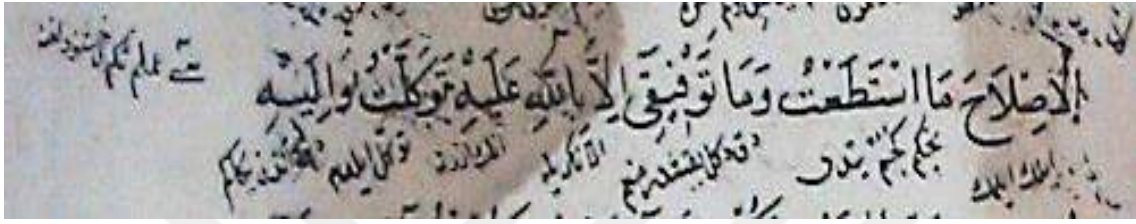


rizkan hasenâ(en) vemâ urîdu en uhâlifekum ilâ mâ enhâkum ‘anh(u) in urîdu

Ben size yasakladığımı kendim yapmak istemiyorum. Ben sadece gücüm yettiğince (sizi) düzeltmek istiyorum.

Rûzi görklü ya ‘nî helâl mâlum var iken harâma karşıdurayın mı dağı dilemezsiniz kim ayruğun olam size ya ‘nî olmaya ki ben sizi yığam andan anı ben işleyem andan yaña kim yığıarı şey andan dilemezsiniz ... illâ

2.

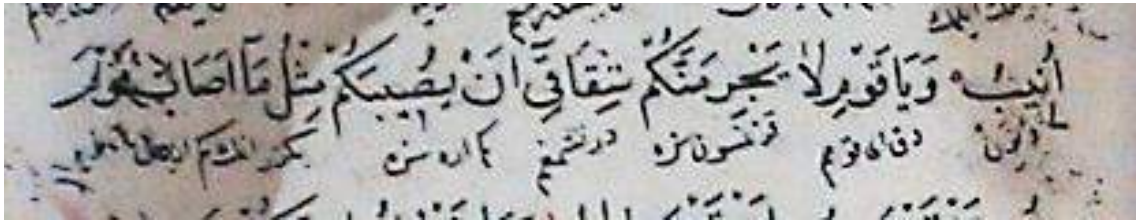


illâ-l-islâha mâ-steta’t(u) vemâ tevfikî illâ bi(A)llâh(i) ‘aleyhi tevekkeltu ve-ileyhi

Başarım ancak Allah’ın yardımını iledir. Ben sadece O’na tevekkül ettim ve sadece O’na

Eyülük eylemek nice kim gücüm yitdi dağı degül yakışdurmağum illâ Tañrı’yla anuñ üzerine tevekkül eyledüm dönecek andan yaña kim ya ‘nî ‘amelüm Tañrı hoşnûdluğına

3.



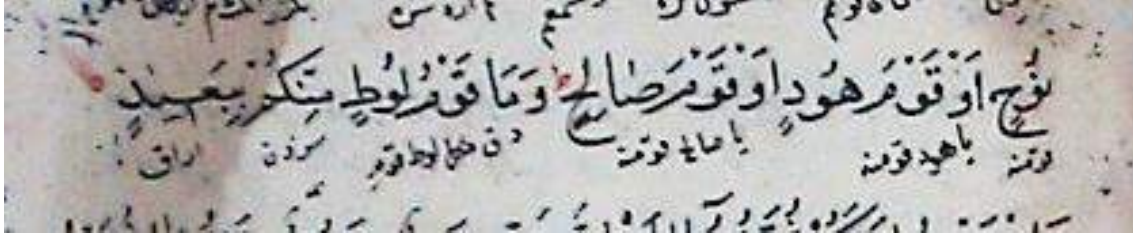
unîb(u) Veyâ kavmi lâ yecrimennekum şikâkî en yusîbekum mişlu mâ esâbe kavme

yöneliyorum.”

“Ey Kavmim! Bana karşı olan düşmanlığınız. Benzeri gibi bir felaketi sakın sizin de başınıza getirmesin,

Dönerin dağı ey kavmüm kazanmasun size dartışmağum kim ire size beñzer anuñ kim ... Nûh

4.

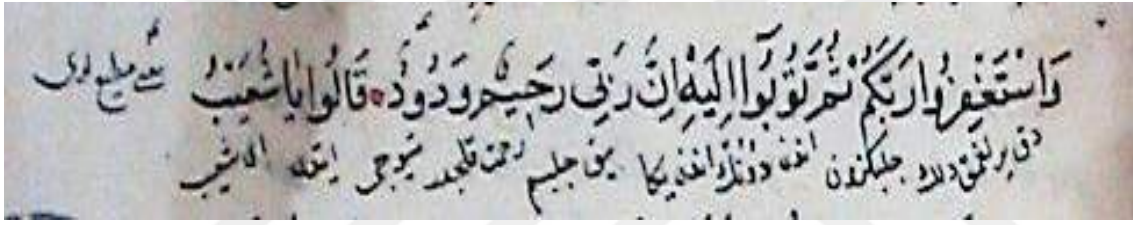


nûhin ev kavme hûdin ev kavme sâlih(in) vemâ kavmu lûtin minkum bibe'îd(in)

Nûh kavminin, veya Hûd kavminin, yahut Salih kavminin başına gelenin. (Ve unutmayın ki) Lût kavmi sizden uzak değildir.”

Çavmine yâ Hûd kavmine yâ Şâlih kavmine dağı dükel Lût kavmi sizden ırak

5.

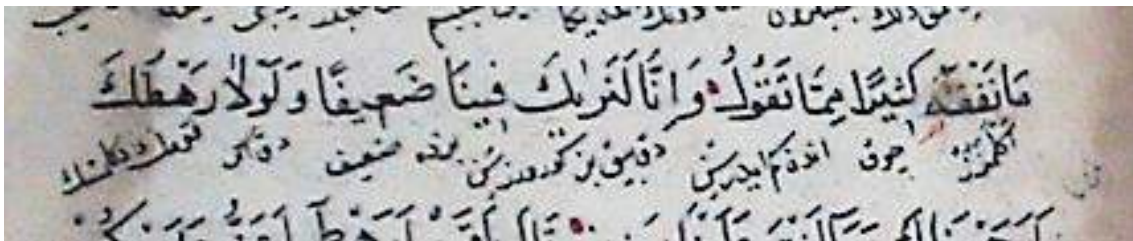


Vestağfirû rabbekum şümme tûbû ileyh(i) inne rabbî rahîmun vedûd(un) Kâlû yâ şu'aybu

“Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra O’na tövbe edin. Şüphesiz Rabbim çok merhametlidir, çok sevendir.” Dediler ki: “Ey Şu’ayb!

Dağı yarlıgamağ dileñ Çalabuñuzdan andan dönüñ andan yaña bayığ Çalabum rahmet kılıcıdur sevici eyitdi ey Şu'ayb ya'nî Şâlihleri

6.

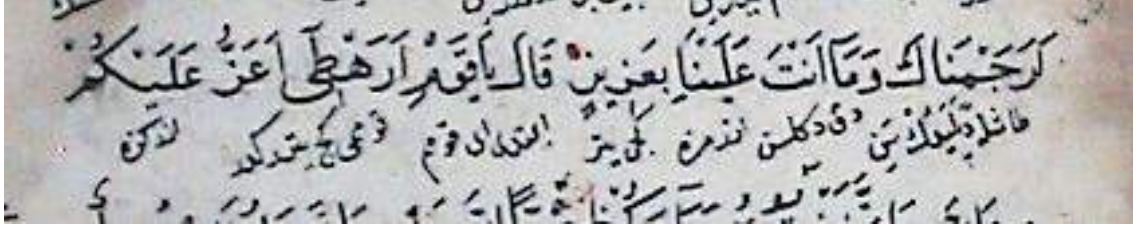


mâ nefkahu keşîran mimmâ tekûlu ve-innâ lenerâke finâ da'ifâ(en) velevlâ rahtuke

Dediklerinin çoğunu anlamıyoruz. Hem biz seni aramızda zayıf görüyoruz. Eğer kabilen olmasaydı,

Añlamazuz çok andan kim eyidür seni dağı bayık biz görürürüz seni bizde za'îf dağı eger kavmüñ degül seniñ

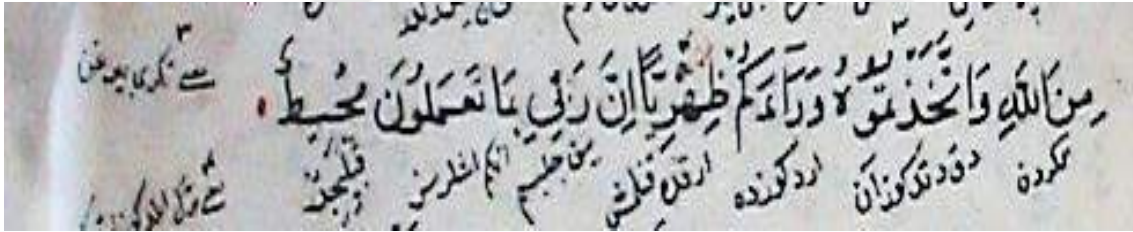
7.



leracemnâk(e) vemâ ente 'aleynâ bi' azîz(in) Kâle yâkavmi erahtî e'azzu 'aleykum seni taşa tutardık. Zaten sen bizce itibarlı biri değilsin.” Şu'ayb, şöyle dedi: “Ey kavmim!

Taşla depeleyedik seni dağı degülsin üzerümüze güç yiter eyitdi ey kavmüm kavmi güç yiterekdür üzerüñüze

8.

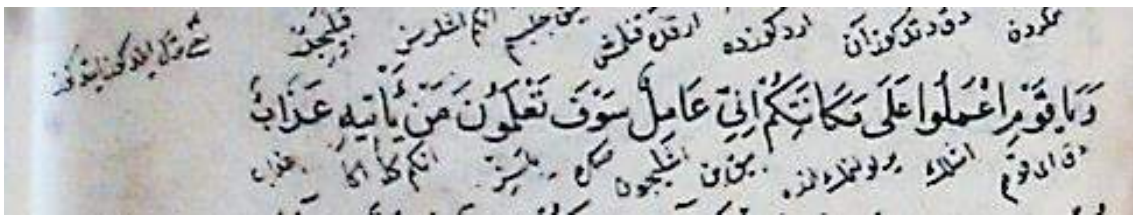


mina(A)llâhi vettehażtumûhu verâekum zihriyyâ(en) inne rabbî bimâ ta'melûne muhît(un)

Benim kabilem sizce Allah'tan daha itibarlı mı ki, O'na sırt çevirdiniz. Şüphesiz Rabbim sizin yaptıklarımızı kuşatmıştır.”

Tañrı'dan dağı dutduñuz anı arduñuzda arkada kıalmış bayık Çalabum anı kim işlersiz kılıcıdur ya'nî Tañrı buyruğın

9.

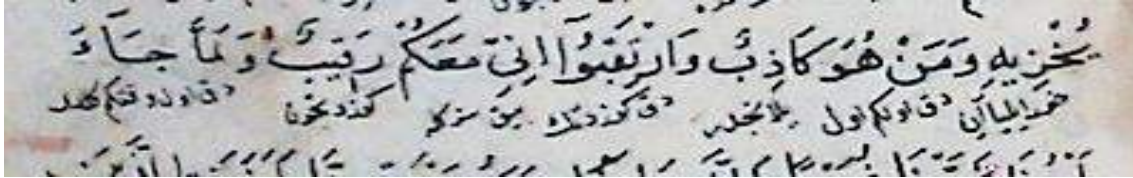


Veyâ kavmi-'melû 'alâ mekânetikum innî 'âmil(un) sevfe ta'lemûne men ye'tîhi 'azâbun

“Ey Kavmim! Elinizden geleni yapın. Şüphesiz ben de (elimden geleni) yapacağım. Rezil edici azabın

Dağı ey kavmüm işleñ yirlülenmek üzre bayık ben işleyiciven şoñra bilesiz anı kim gele aña ‘azāb ya ‘nī terk eyledüñüz eyitdünüz

10.

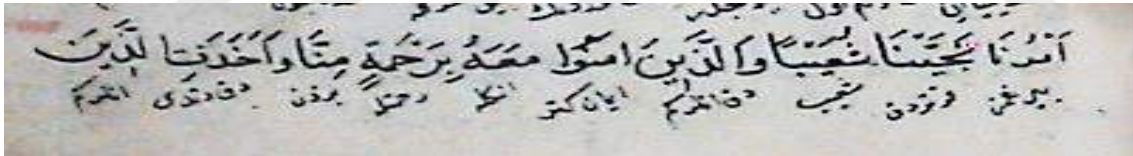


yuhzîhi vemen huve kâzib(un) vertekibû innî me’akum rakîb(un) Velemmâ câe

kime geleceğini ve kimin yalancı olduğunu yakında bileceksiniz. Gözleyin. Şüphesiz ben de sizinle beraber gözlüyorum. (Azap) emrimiz gelince,

Hor eyleye anı dağı ol kim yalancıdur dağı göz dutuñ bayık sizünle göz dutıciven dağı ol vaqt kim geldi

11.



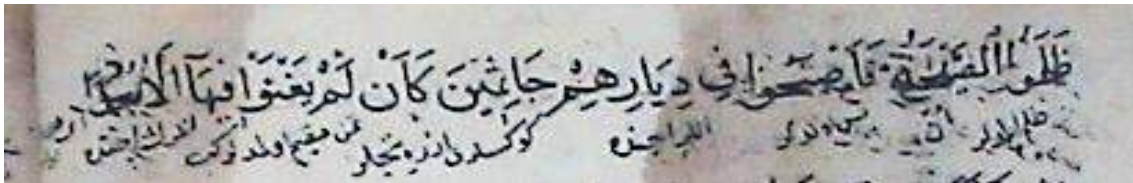
emrunâ necceynâ şu’ayben vellezîne âmenû me’ahu birahmetin minnâ veehâzeti-llezîne

Şu’ayb’ı ve onunla birlikte iman edenleri, katımızdan bir rahmetle kurtardık.

Buyruğumuz kurtarduğ Şu’ayb dağı anlar kim imān getir anuñla rahmetle bizden dağı dutdı anlar kim

(351) [123b] HÛD 95

1.

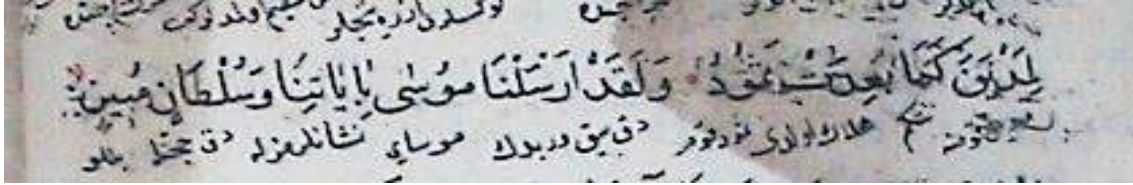


zalemû-ssayhatu feasbehû fi diyârihim câsimîn(e) Keen lem yağnev fihâ(k) elâ bu’den

Zulmedenleri ise o korkunç (uğultulu) ses yakaladı da yurtlarında diz üstü çökekaldılar. Sanki orada hiç yaşamamışlardı.

Zulm eylediler anı pes oldılar illeri içinde göğüsleri üzre yatıcılar temen muķīm olmadılar gibi anlarıñ içinde ...

2.

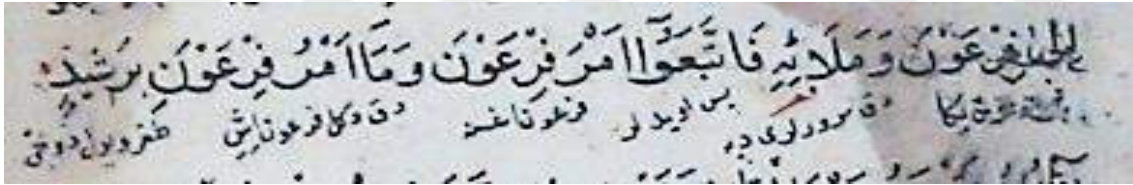


limesdyene kemâ be'idet şemûd(u) Velekad erselnâ mûsâ bi-âyâtinâ vesultânin mubîn(in)

Biliniz ki Semûd kavmi Allah'ın rahmetinden uzaklaştığı gibi Medyen halkı da uzaklaştı. Andolsun, biz Mûsâ'yı âyetlerimizle ve apaçık bir mucize ile

Medyen kavmine nitekim helāk oldu Şemûd kavmi daķı bayıķ viribidük Mûsâ'yı nişânlarımızla daķı hüccetle bellü

3.

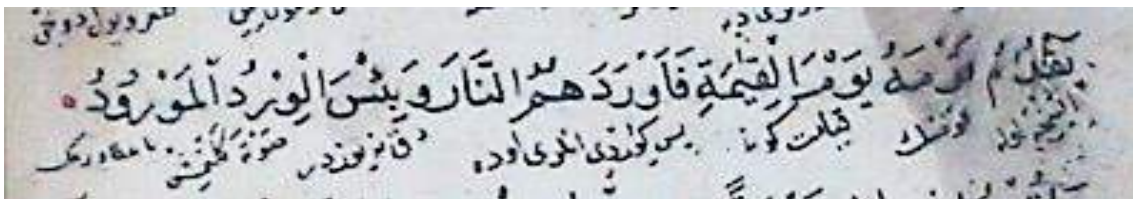


İlâ fir'avne vemele-ihî fettebe'û emra fir'avn(e) vemâ emru fir'avne biraşîd(in)

Firavun'a ve onun ileri gelen adamlarına peygamber gönderdik de ileri gelenler Firavun'un emrine uydular. Hâlbuki Firavun'un emri doğru değildi.

Fir'avn ... yaña daķı serverleri diye pes uydılar Fir'avn emrine daķı degül Fir'avn işi toğru yol dutıcı

4.

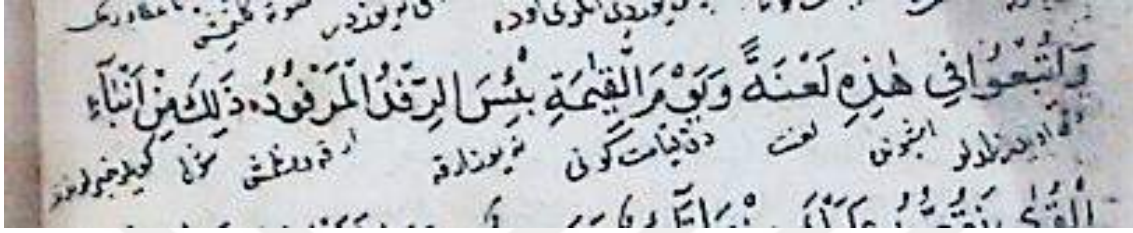


Yakdumu kavmehu yevme-lkiyâmeti feevradehumu-nnâr(a) vebi/se-lvirdu-lmevrûd(u)

Firavun, kıyamet gününde kavminin önüne geçecek ve onları ateşe götürecektir. Ne kötü varış yeridir orası!

İleyince ola kavminüñ kıyâmet günü pes gördi anları oda dağı ne yavuzdur şuta gelmiş ... virmek

5.

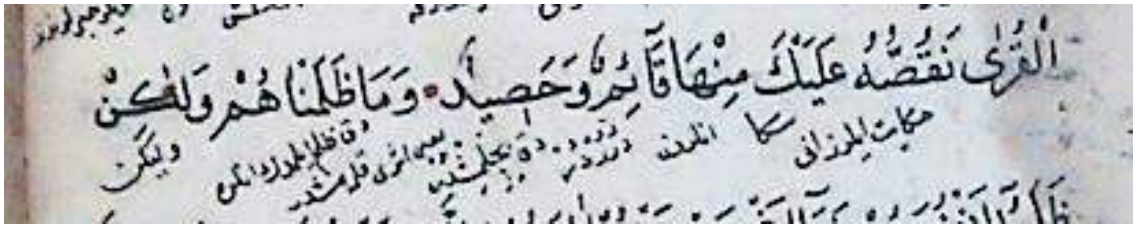


Veutbi'û fi hâzihi la'neten veyevme-lkiyâme(ti) bi/se-rrifdu-lmerfûd(u) Zâlîke min enbâ-i

Onlar, hem bu dünyada, hem de kıyamet gününde lânete uğratıldılar. Ne kötü destektir onlara verilen destek! (Ey Muhammed!) Bunlar o memleketlerin haberlerinden bazılarıdır.

Dağı uydırıldılar uşbunda la'net dağı kıyâmet günü ne yavuz arka arka virinilmiş şol küyeler haberlerinden

6.

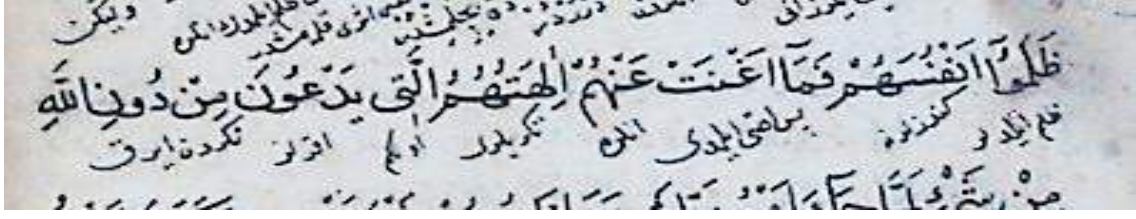


-Ikurâ nekussuhu 'aleyk(e) minhâ kâ-imun vahasîd(un) Vemâ zalemnâhum velâkin

Onları sana anlatıyoruz. Onlardan ayakta duranlar da var, yıkılıp gidenler de. Biz onlara zulmetmedik. Fakat

Hikâyet eylerüz anı saña anlardan dururdur dağı yençilmişdür ya'nî eşeri kalmamışdur dağı zulm eylemeñ anlara velîkin

7.

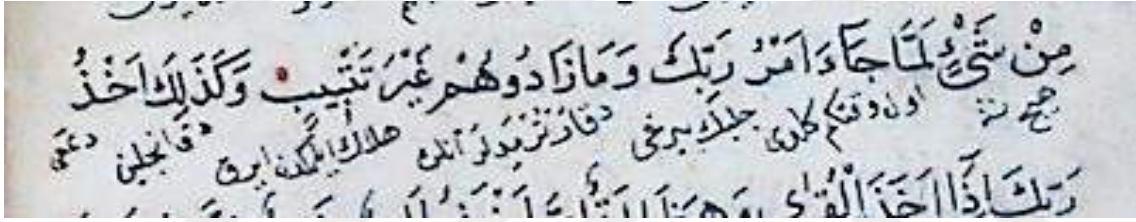


zalemû enfusehum femâ aġnet ‘anhum âlihethuhumu-lletî yed’ûne min dûni(A)llâhi

onlar kendilerine zulmettiler. Rabbinin azap emri gelince, Allah’ı bırakıp da taptıkları ilâhları kendilerine

Zulm eylediler kendüzlerine pes aşşı eylemedi anlara Tañrı’ları ol kim okırlar Tañrı’dan ayruk

8.

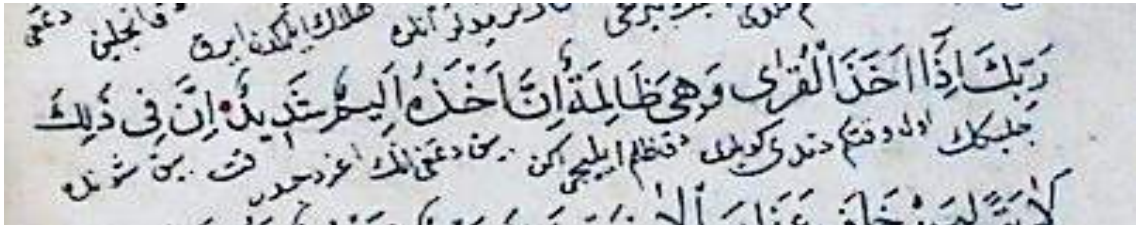


min şey-in lemmâ câe emru rabbik(e) vemâ zâdûhum ġayra tetbîb(in) Vekezâlîke ahzu

hiçbir fayda sağlamadı. İlâhları onların sadece ziyanlarını artırdı. Rabbinin yakalması işte böyledir!

Hîç nesne ol vaqt kim geldi Çalabuñ buyruġı daķı artura mıydılar anlara helâk eylemekden ayruk daķı ancılayın dutmaġı

9.

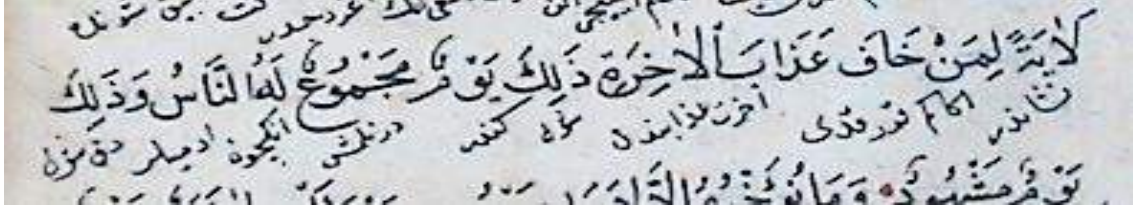


rabbike izâ eħaze-lkurâ vehiye zâlîme(tun) inne ahzehu elîmun şedîd(un) İne fi zâlîke

Zulme sapmış memleketlerin halkını yakaladığında. Şüphesiz O’nun yakalması can yakıcı ve şiddetlidir. Şüphesiz, bunda

Çalabuñuñ ol vaqt kim döndi köyləri dağı zulum eyleyici iken bayıq dutmağı anuñ uğradıcıdır
katı bayıq şunda

10.

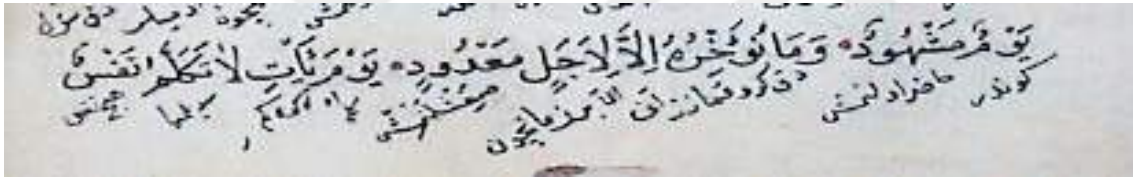


leâyeten limen hâfe ‘azâbe-l-âhira(ti) zâlike yevmun mecmû’un lehu-nnâsu vezâlike

ahiret azabından korkanlar için bir ibret vardır. Bu, insanların (hesap ve ceza için)
toplanacakları bir gündür. Bu, herkesin toplanıp bir araya

Nişândur aña kim qorqdı âhiret ‘azâbından şol gündür dirinilmiş anuñ-çün âdemîler dağı şol

11.



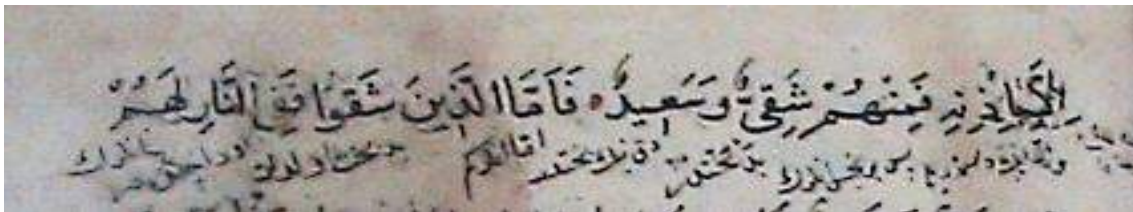
yevmun meşhûd(un) Vemâ nu-ahîruhu illâ li-ecelin ma’dûd(in) Yevme ye/ti lâ tekellemu
nefsun

geleceği bir gündür. Biz onu ancak belirli bir zamana kadar erteliyoruz. O gün geldiği zaman
Allah’ın izni olmadan hiçbir kimse konuşamaz.

Gündür hâzır olunmuş dağı gerü qomazuz anı illâ bir zamânçün şağışlanmış gele ol gün kim
söylemeye hiç nefsin

(351) [124a] HÛD 105

1.

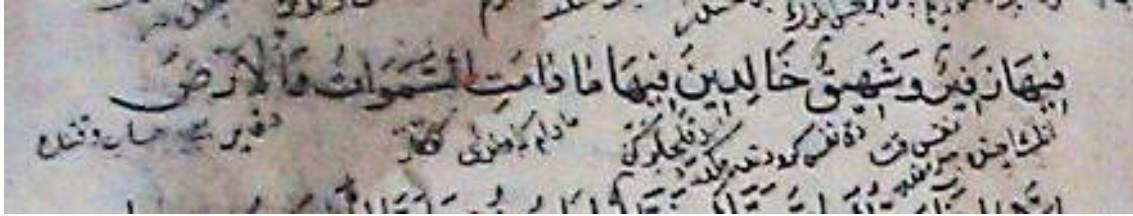


illâ bi-iznih(i) feminhum şakiyyun vese’îd(in) Feemmâ-lleżîne şakû feñi-ñnâri lehum

Onlardan mutsuz (cehennemlik) olanlar da vardır, mutlu (cennetlik) olanlar da. Mutsuz olanlara gelince; cehennemdedirler.

İllā anuñ destūrıla pes birincesi anlarıñ bed hoşdur dağı pek hoşdur ammā anlar kim bed hoş oldılar od içindedür anlarıñ

2.

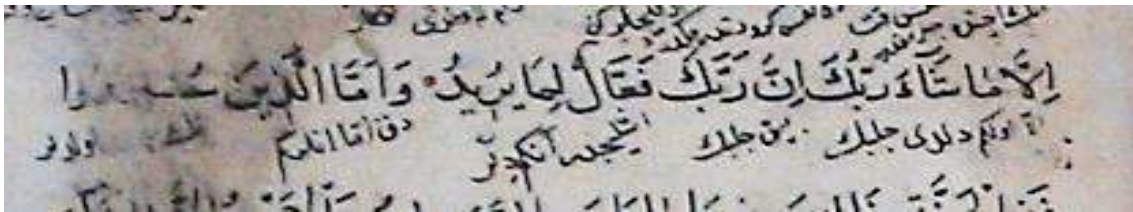


fihâ zefîrun veşehîk(un) Hâlidîne fihâ mâ dâmeti-ssemâvâtu vel-ardu

Onların orada şiddetli bir soluyuşları vardır. Onlar, gökler ve yerler durdukça orada ebedî olarak kalacaklardır.

Anuñ içinde bir miğdar nefesi katı ... dağı nefesi gerü döndürmekdür ebed kalıcılarcken mâdem ki tura gökler dağı yir ya 'nî hisâb vaqtinde

3.

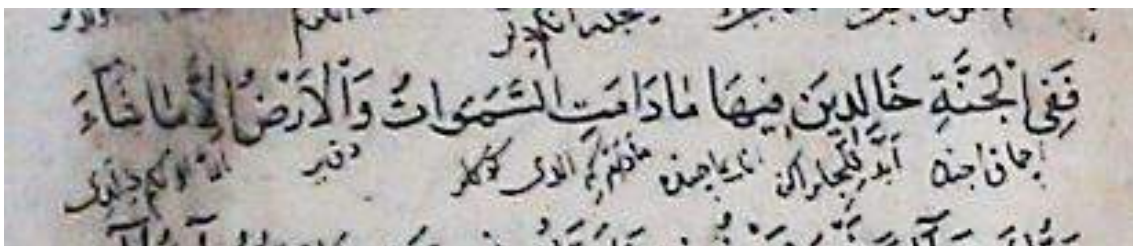


illâ mâ şâe rabbuk(e) inne rabbeke fa''âlun limâ yurîd(u) Veemmâ-lleẕîne su'idû

Ancak Rabbinin dilemesi başka. Şüphesiz Rabbin istediğini yapandır. Mutlu olanlara gelince,

İllā ol kim diledi Çalabuñ bayık Çalabuñ işleyicidür anı kim diler dağı ammā anlar kim ... oldılar

4.

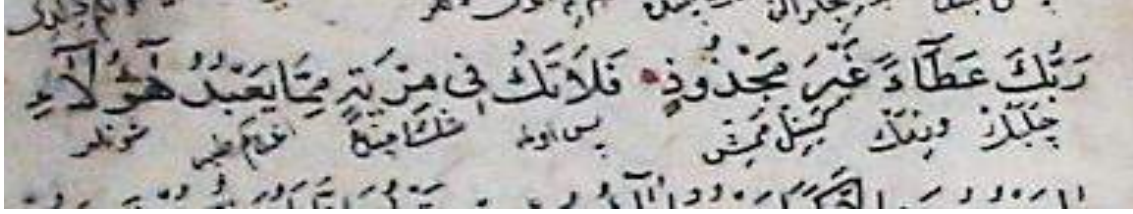


feñi-İcenneti hâlidîne fihâ mâ dâmeti-ssemâvâtu vel-ardu illâ mâ şâe

gökler ve yerler durdukça içinde ebedî kalmak üzere cennettedirler. Ancak Rabbinin dilemesi başka.

Uçmak içinde ebed kalıcılar iken anuñ içinde mâdem ki oldu gökler dağı yir illâ ol kim diledi

5.

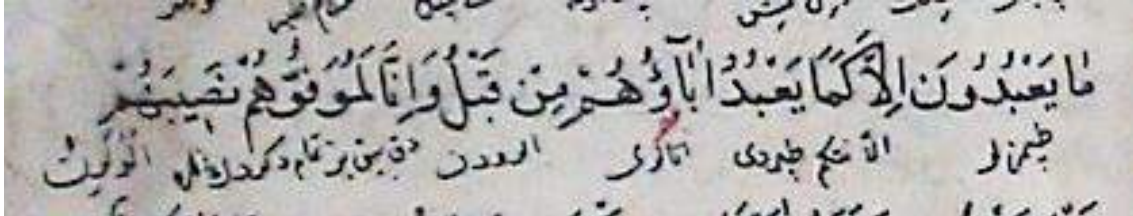


rabbuk(e) ‘atâen gayra meczûz(in) Felâ teku fî miryetin mimmâ ya’budu hâulâ-(i)

Bu, onlara ardı kesilmez bir lütuf olarak verilmiştir. (Ey Muhammed!) Şunların taptıkları şeylerin batıl olduğu konusunda şüpheye düşme.

Çalabuñ virmek kesinilmemiş pes olma şunuñ içinde andan kim tapar şunlar

6.

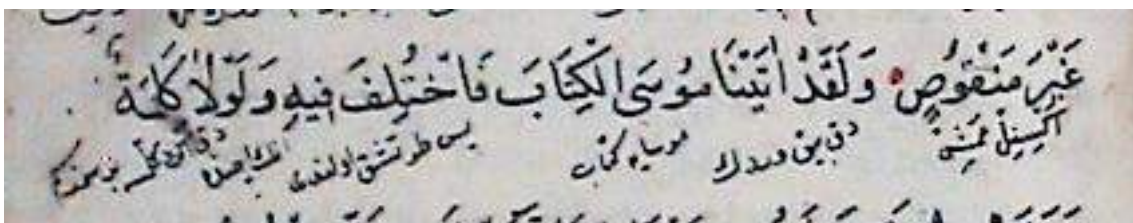


mâ ya’budûne illâ kemâ ya’budu âbâuhum min kabl(u) ve-innâ lemuveffûhum nasîbehum

Onlar sadece, daha önce babalarının taptığı gibi tapıyorlar. Şüphesiz biz onlara (azaptan) paylarını tastamam vereceğiz

Tapmazlar illâ nitekim tapardı ataları ilerüden dağı bayık biz tamâm degürdük anlara ulularını

7.

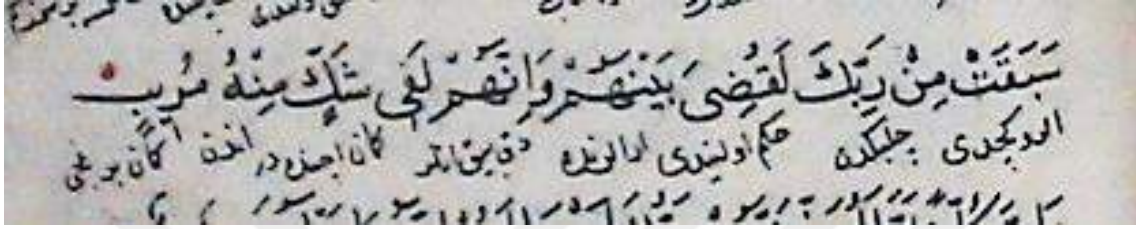


ğayra menkûs(in) Velekad âteynâ mûsâ-lkitâbe fahtulife fih(i) velevlâ kelimetun

eksiksiz olarak. Andolsun, biz Mûsâ'ya Kitab'ı (Tevrat'ı) vermiştik de onun hakkında ayrılığa düşülmüştü. Eğer daha önce Rabbinin bir sözü

Eksinilmiş dağı bayık virdük Mûsa'ya kitâb pes tartışık olındı anuñ içinde dağı eger degülse bir söz kim

8.

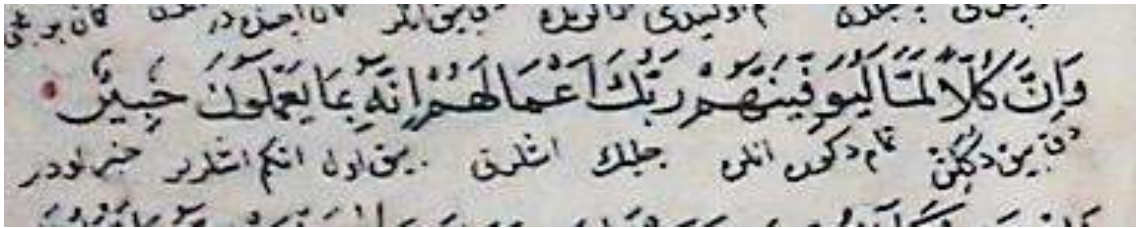


sebekat min rabbike lekudiyu beynehum ve-innehum lefi şekkin minhu murib(un)

geçmemiş olsaydı, elbette aralarında hüküm verilirdi. Onlar da (müşrikler de) o Kur'an hakkında derin bir şüphe içindedirler.

İlerü geçdi Çalabuñdan hüküm olındı aralarında dağı bayık anlar gümân içindedür andan gümân birağıcı

9.

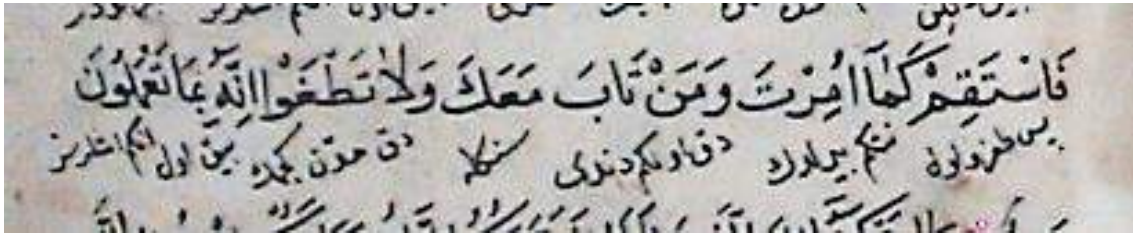


Ve-inne kullen lemmâ leyuveffiyennehum rabbuke a'mâlehum innehu bimâ ya'melûne habir(un)

Şüphesiz Rabbin onların her birine, yaptıklarının karşılığını tastamam verecektir. Şüphesiz Rabbin onların yaptıklarından hakkıyla haberdardır.

Dağı bayık dükelin tamâm degüre anlara Çalabuñ işlerini bayık ol anı kim işlerler haberlödür

10.

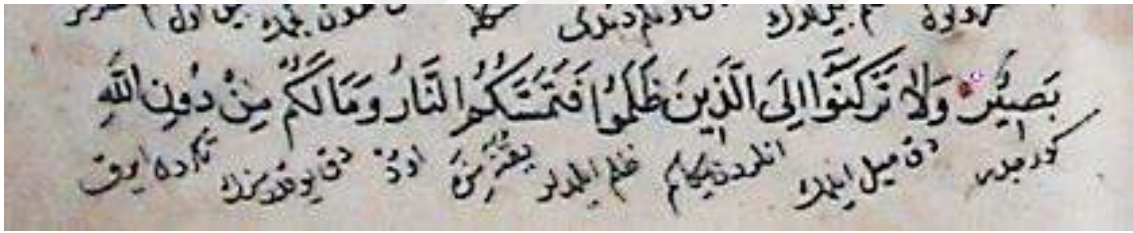


Festakim kemâ umirte vemen tâbe me'ake velâ tetğav innehu bimâ ta'melûne

Öyle ise emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Beraberindeki tövbe edenler de dosdoğru olsunlar. Hak ve adalet ölçülerini aşmayın. Şüphesiz O, yaptıklarınızı hakkıyla

Pes toğru yol nitekim buyrulduñ dağı ol kim döndi seniñle dağı haddin geçmek bayık ol anı kim işlersiz

11.



basîr(un) Velâ terkenû ilâ-lleżîne zalemû fetemessekumu-nnâru vemâ lekum min dûni(A)llâhi

görür. Zulmedenlere meyletmeyin. Yoksa size de ateş dokunur. Sizin Allah'tan başka

Göricidür dağı meyl eylemeñ anlardan yaña kim zulm eylediler yakına size od dağı yokdur sizüñ Tañrı'dan ayruğ

(352) [124b] HÛD 114

1.

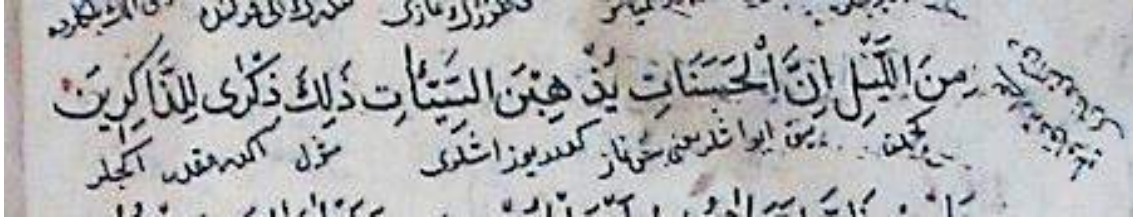


min evliyâe sümme lâ tunsarûn(e) Veakimi-ssalâte tarafeyi-nnehâri vezulefen

dostlarınız yoktur. Sonra size yardım da edilmez. (Ey Muhammed!) Gündüzün iki tarafında ve gecenin gündüze yakın vakitlerinde namaz kıl.

Arka viricilere andan arka virinilmeyesiz dağı turuñ namāzı ya 'nī aḥşām dağı yatsu namāzı gündüzüñ iki karañıda dağı ilk bölüklerde

2.

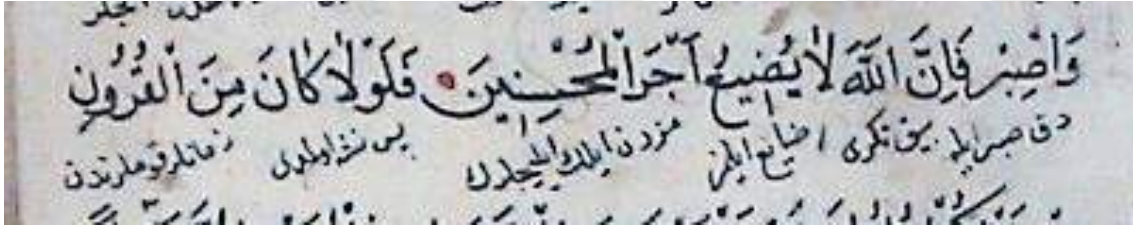


mine-lleyl(i) inne-lhasenati yuzhibne-sseyyi-ât(i) zâlîke zîkrâ lizzâkirîn(e)

Çünkü iyilikler kötülükleri giderir. Bu, öğüt alanlar için bir öğüttür.

Giceden bayık eyü işler ya 'nī beş namāz giderür yavuz işleri şol añdurmakdur añucılar ya 'nī irtede dağı öyle dağı ikindü namāzı

3.

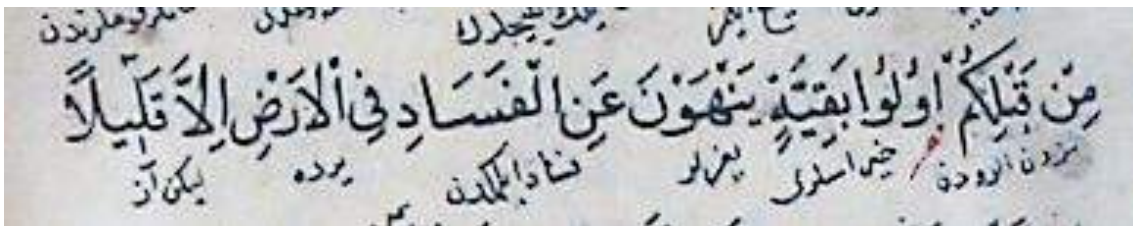


Vasbir fe-inna(A)llâhe lâ yudî'u ecra-lmuhsinîn(e) Felevlâ kâne mine-lkurûni

Sabret! Çünkü, Allah iyilik edenlerin mükâfatını zayi etmez. Sizden önceki nesillerden

Dağı şabr eyle bayık Tañrı zāyi' eylemez müzdin eyülük eyleyicileruñ pes nişe olmadı zamānlar kavmlerinden

4.

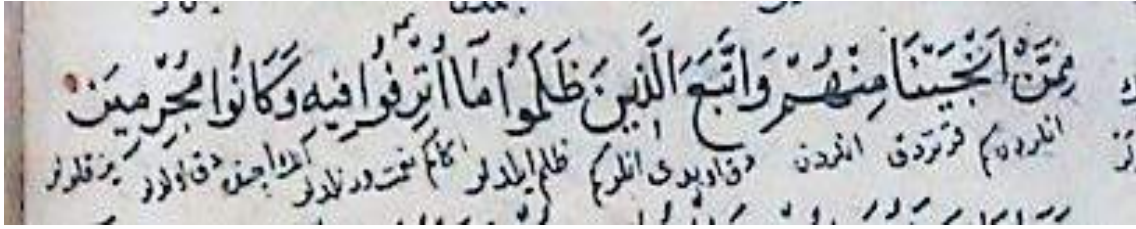


min kablikum ulû bakiyyetin yenhevne ‘ani-lfesâdi fî-l-ardi illâ kalîlen

aklı başında kimseler (insanları) yeryüzünde bozgunculuk yapmaktan alıkoysalardı ya! Ancak içlerinden kendilerini kurtardığımız pek az kimse bunu yapmıştı..

Sizden ilerüden hayr issileri yığarlar fesâd eylemekden yirde lîkin az

5.

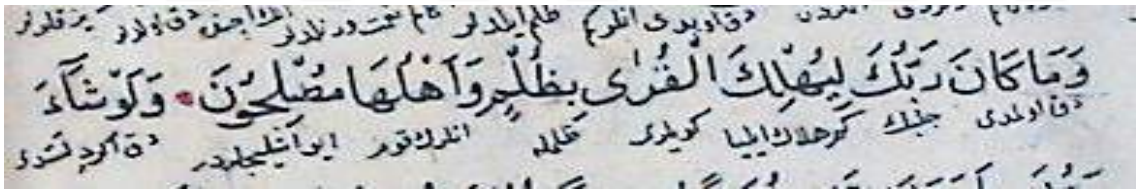


mimmen enceynâ minhum vettebe'a-lleżîne zalemû mâ utrifû fihi vekânû mucrimîn(e)

Zulmedenler ise içinde şımartıldıkları refahın ardına düştüler ve günahkâr kimseler oldular.

Anlardan kim kırtarduk anlardan dağı uydı anlar kim zulm eylediler aña kim ni'met virinildiler anuñ içinde dağı oldılar yazuqlular

6.



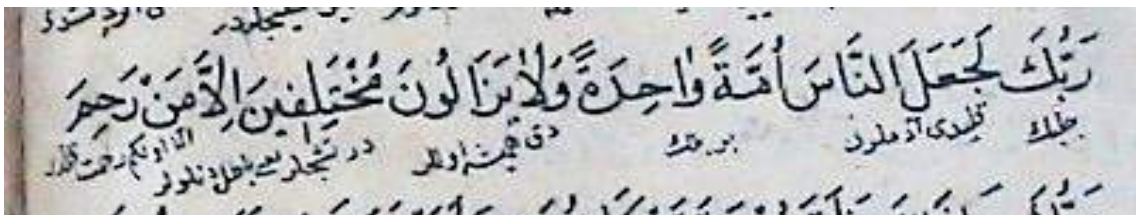
Vemâ kâne rabbuke liyuhlike-lkurâ bizulmin veehlulhâ muslihûn(e) Velev şâe

Rabbin, halkları salih ve ıslah edici kimseler iken memleketleri zulmederek helâk etmez.

Rabbin dileseydi,

Dağı olmadı Çalabuñ kim helâk eyleye köyleri zulmle anlaruñ kavm eyü işleyicilerdür dağı eger dilesedi

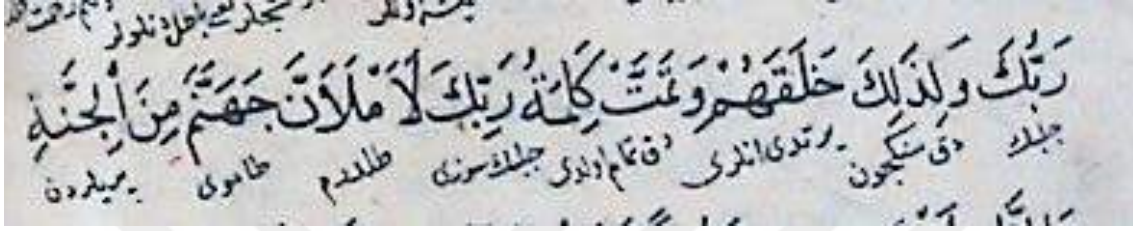
7.



rabbuke lece'ale-*nnâse* ummeten vâhide(ten) velâ yezâlûne muhtelifîn(e) İllâ men rahime insanları (aynı inanca bağı) tek bir ümmet yapardı. Fakat Rabbinin merhamet ettikleri müstesna, onlar ihtilafa devam edeceklerdir.

Çalabuñ kıldı âdemleri bir bölük dağı hemîşe olalar dartışıcılar ya 'nî bâtıl dînlüler illâ ol kim rahmet kıldı

8.

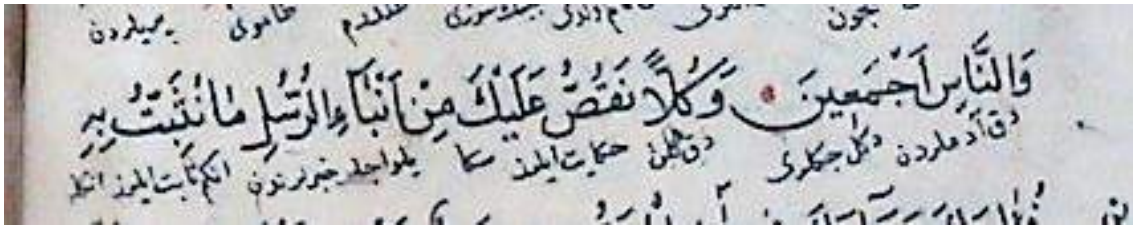


rabbuk(e) velizâlike hâlekahum vetemmet kelimetu rabbike leemleenne cehenneme mine-
lcinneti

Zaten onları bunun için yarattı. Rabbinin, “Andolsun ki cehennemi hem cinlerden, hem insanlardan (suçlularla) dolduracağım” sözü kesinleşti.

Çalabuñ dağı senüñçün yaratdı anları dağı tamâm oldı Çalabuñ sözi taldururam şamuyı perîlerden

9.

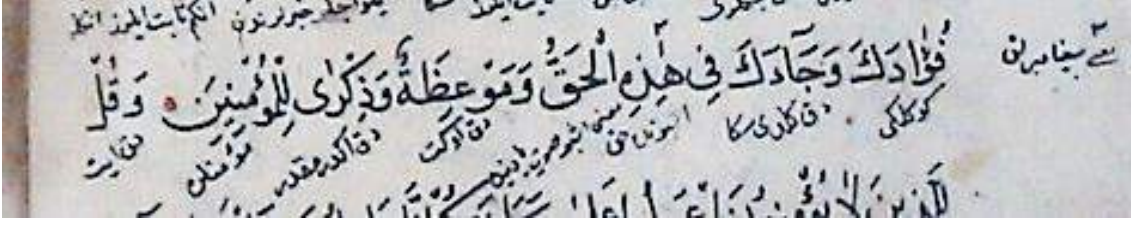


ve-*nnâsi* ecme'în(e) Vekullen nekussu 'aleyke min enbâ-i-rrusuli mâ nuşebbitu bihi

(Ey Muhammed!) Peygamberlerin haberlerinden, kendileriyle senin

Dağı âdemlerden dükelcükleri dağı külliyyen hikâyet eylerüz saña yalavaçlar haberlerinden anı kim şâbit eylerüz anuñla

10.

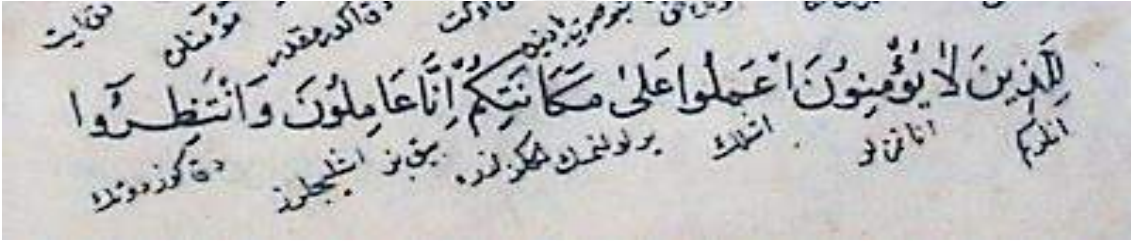


fu-âdek(e) vecâeke fi hâzihi-lhakku vemev'izatun vezikrâ lilmu/minîn(e) Vekul

kalbini pekiştirdiğimiz her bir haberi sana aktarıyoruz. Bunlarda, sana hak, mü'minlere de bir öğüt ve hatırlatma gelmiştir. De ki

Gönlüni dağı geldi saña uşbundan haqq ya 'nî uşbu şavtı yâdında dağı öğit dağı añdurmağdur mü'minlere dağı eyit ya 'nî peygâmbelik

11.



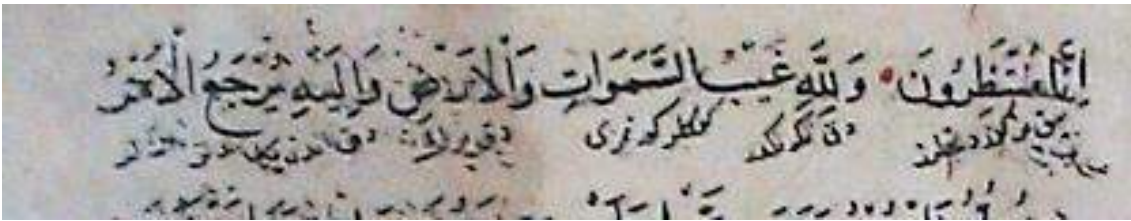
lillezîne lâ yu/minûne-'melû 'alâ mekânetikum innâ 'âmilûn(e) Ventazirû

İman etmeyenlere : “Elinizden geleni yapın, biz de yapacağız.” “Bekleyin,

Anlar kim inanmazlar işleñ yirlülenmekligüñüz üzre bayıķ biz işleyicilerüz dağı göz dutuñ

(352) [125a] HÛD 123

1.

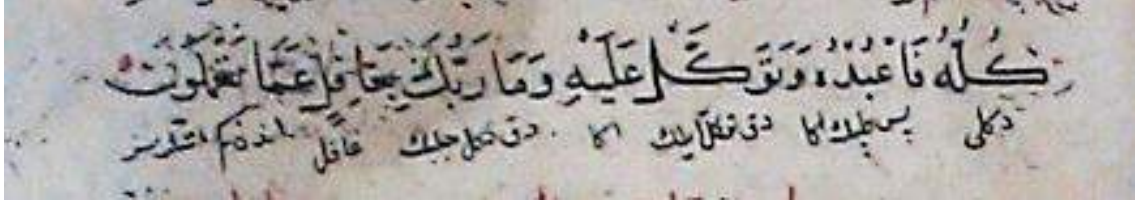


innâ muntazirûn(e) Veli(A)llâhi ğaybu-ssemâvâti vel-ardi ve-ileyhi yurce'u-l-emru

biz de bekleyeceğiz.” Göklerin ve yerin gaybını bilmek Allah'a mahsustur. Bütün işler O'na döndürülür.

Bayık biz göz dutıcılaruz dağı Tañrı'nuñdur gökler görünmezi dağı yirüñ dağı andan yaña döner işler

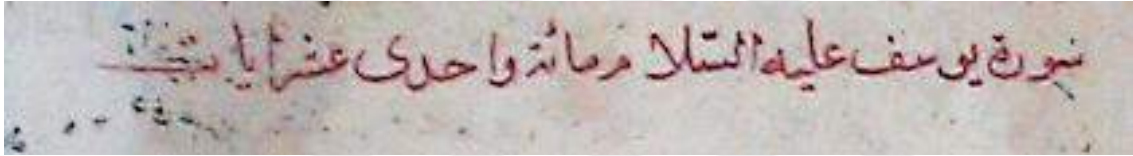
2.



kulluhu fa'budhu vetevekkel 'aleyh(i) vemâ rabbuke biğâfilin 'ammâ ta'melûn(e)

Öyle ise O'na kulluk et ve O'na tevekkül et. Rabbin yaptıklarınızdan habersiz değildir.

Dükeli pes tapuñ aña dağı tevekkül eyleñ aña dağı degül Çalabuñ gâfil andan kim işlersiz

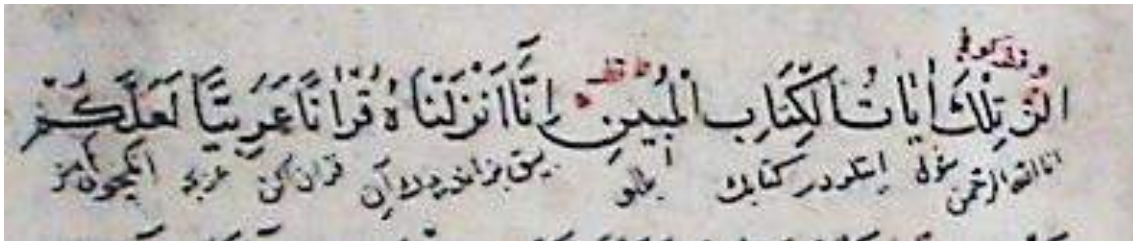


SÛRETÜ'L YÛSUF



Bismillāhirrahmānirrahīm

3.

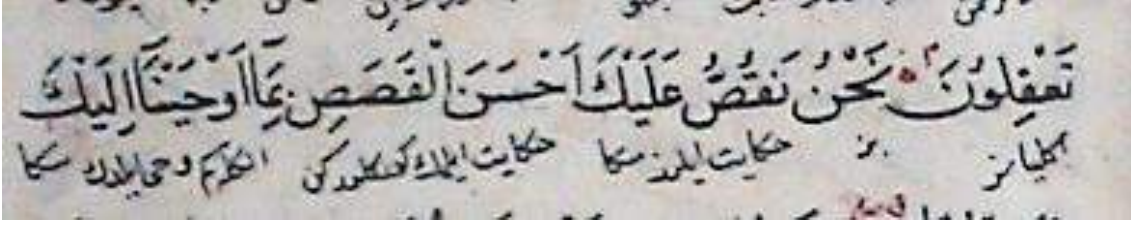


Elif-lâm-râ tilke âyātu-lkitâbi-lmubîn(u) Innâ enzelnâhu kur-ânen 'arabiyyen le'allekum

Elif Lâm Râ. Bunlar, apaçık Kitab'ın âyetleridir. Biz onu, Arapça bir Kur'an olarak indirdik

Ana uşbu er raħman şol âyetlerdür kitābuñ bellü bayık biz indürdük anı Qurān iken 'Arabca anuñ-çün kim siz

4.

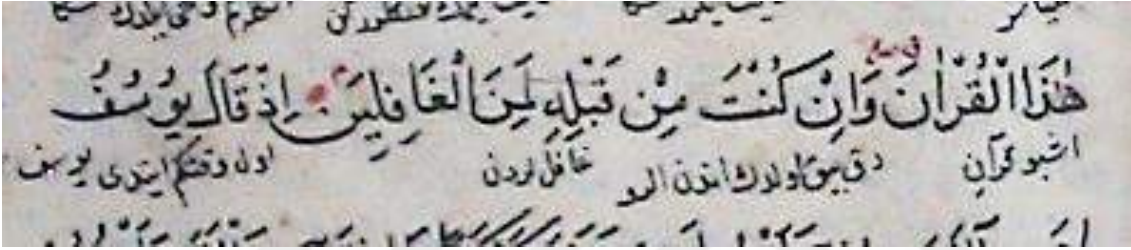


ta'kilûn(e) Nahnu nakussu 'aleyke ahsene-lkasasi bimâ evhaynâ ileyke

akıl erdiresiniz diye. Sana bu Kur'an'ı vahyetmekle kıssaların en güzelini anlatıyoruz.

Añlayasız biz hikâyet eylerüz saña hikâyet eylemek görklüregin anuñla kim vahy eyledük saña

5.

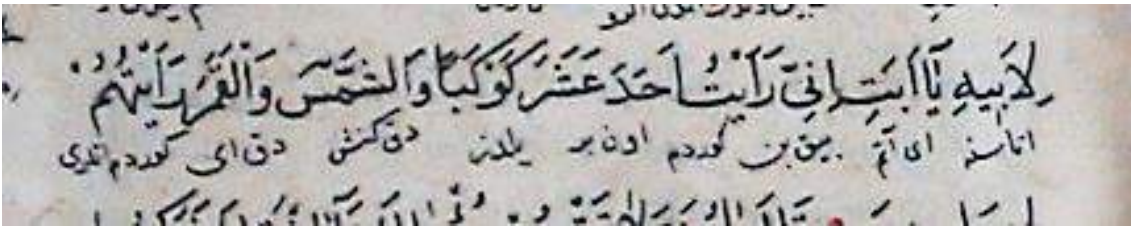


hâzâ-lkur-âne ve-in kunte min kablihi lemîne-lgâfilîn(e) İz kâle yûsufu

Hâlbuki daha önce sen bunlardan habersiz idin. Hani Yûsuf, demişti.

İşbu Qurân'ı dağı bayık olduñ andan ilerü gâfillerden ol vaqt kim eyitdi Yûsuf

6.

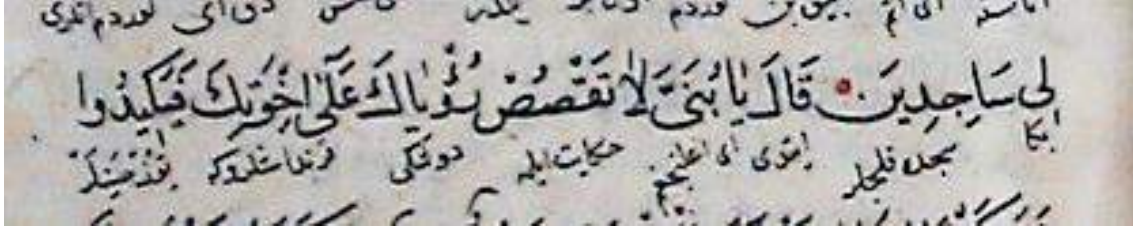


li-ebîhi yâ ebeti innî raeytu ehade 'aşera kevkeben ve-şşemse velkamera raeytuhum

Babasına: “Babacığım! Gerçekten ben (rüyada) on bir yıldız, güneşi ve ayı gördüm. Gördüm ki onlar

Atasına ey atam bayık ben gördüm on bir yıldız dağı güneş dağı ay gördüm anları

7.

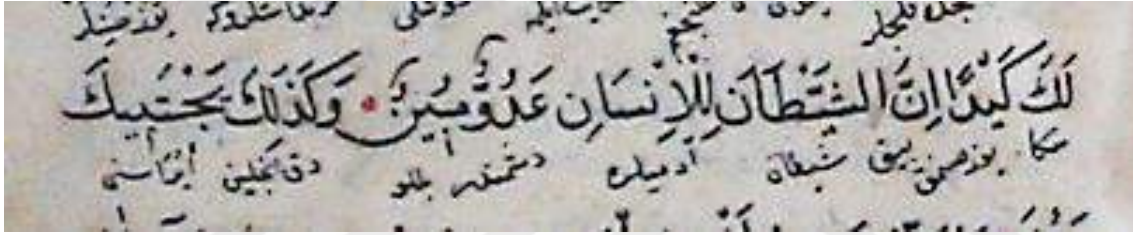


lî sâcidîn(e) Kâle yâ buneyye lâ taksus ru/yâke 'alâ ihvetike feyekîdû

bana boyun eğiyorlardı” Babası, şöyle dedi: “Yavrucuğum! Rüyanı kardeşlerine anlatma. Yoksa, sana tuzak kurarlar.

Baňa secde kılıcılar eyitdi ey oğlancığım hikāyet eyleme düşüñi qarındaşlaruña yavuz şınalar

8.

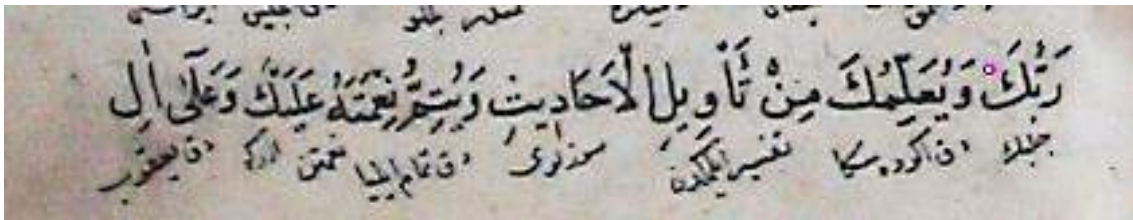


leke keydâ(en) inne-şşeytâne lil-insâni 'aduvvun mubîn(un) Vekezâlike yectebîke

Çünkü şeytan, insanın apaçık düşmanıdır.” “Böylece seçecek

Saňa yavuz şanmağ bayıq şeytân âdemîlere düşmandur bellü dağı ancılayın ayura seni

9.



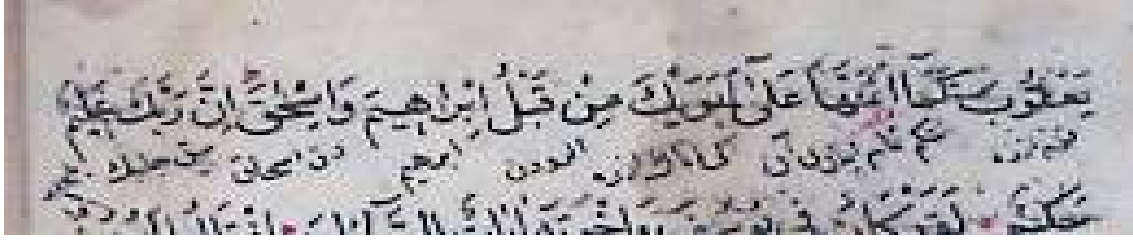
rabbuke veyu'allimuke min te/vîli-l-ehâdîsi veyutimmu ni'metehu 'aleyke ve'alâ âli

işte Rabbin seni, sana (rüyada görülen) olayların yorumunu öğretecek ve daha önce ataların İbrahim ve İshak'a nimetlerini tamamladığı gibi sana ve Yakub

Çalabuñ dağı öğrede saňa tefsîr eylemekden sözleri dağı tamām eyleye ni'metin üzerüñe dağı Ya 'küb

(353) [125b] YÛSUF 6

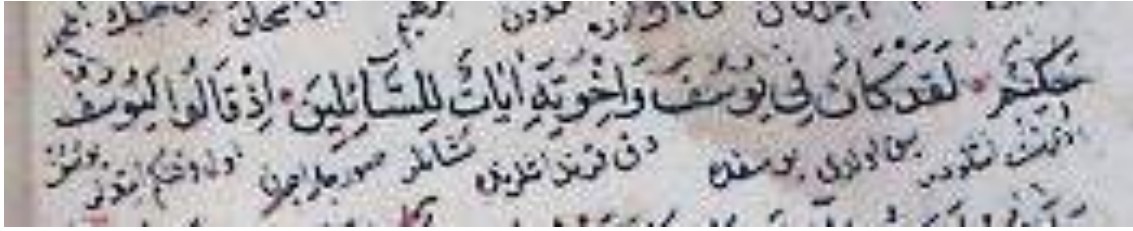
1.



ya'kûbe kemâ etemmehâ 'alâ ebeveyke min kablu ibrahîme ve-ishâk(a) inne rabbeke 'alîmun soyuna da tamamlayacaktır. Şüphesiz Rabbin hakkıyla bilendir, hüküm ve

Çavm üzre nitekim tamâm eyledi ân añi atañ üzre ilerüden İbrâhîm dağı İshâk bayıķ Çalabuñ bilicidür

2.

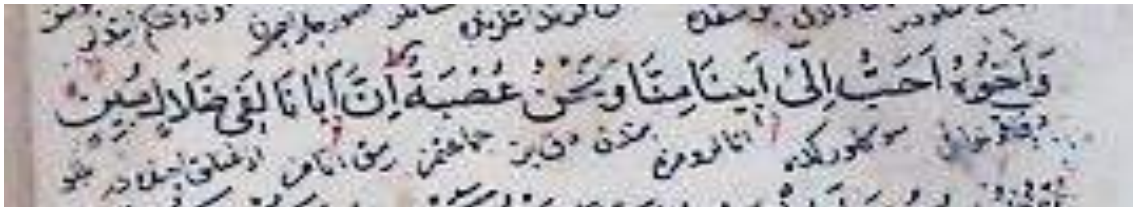


hakîm(un) Lekad kâne fî yûsufe ve-ihvetihi âyâtun lissâ-ilîn(e) İz kâlû leyûsufu

hikmet sahibidir.” Andolsun, Yûsuf ve kardeşlerinde (hakikati arayıp) soranlar için ibretler vardır. Kardeşleri dediler ki:

Dürüst işlödür bayık oldı Yûsuf'da dağı karındaşlarında nişânlar şoricılar için ol vaķt kim eyitdiler Yûsuf

3.

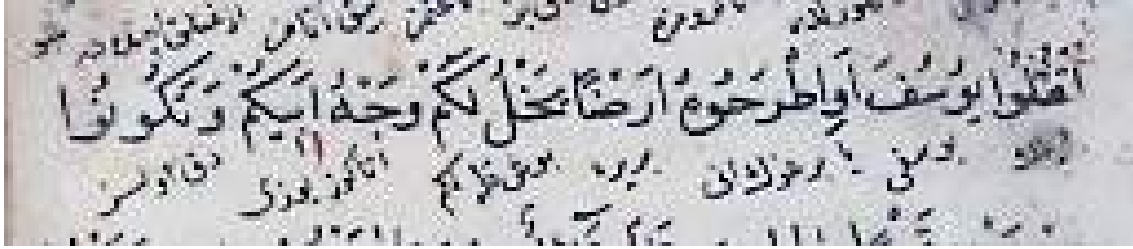


vehûhu ehabbu ilâ ebînâ minnâ venahnu 'usbetun inne ebânâ lefî dalâlin mubîn(in)

“Biz güçlü bir topluluk olduğumuz hâlde, Yûsuf ve kardeşi (Bünyamin) babamıza bizden daha sevgilidir. Doğrusu babamız açık bir yanılığ içindedir.”

Dağı karındaş sevgilürekdür atalarumuza bizden dağı biz cemâ'atümüz bayık atamız azğunluk içindedür bellü

4.

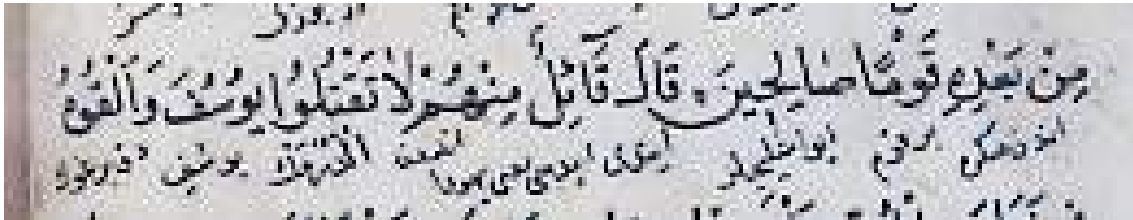


Uktulû yûsufe evi-trahûhu erdan yahlu lekum vechu ebîkum vetekûnû

“Yûsuf”u öldürün veya onu bir yere atın ki babanız sadece size yönelsin. Ondan sonra (tövbe edip)

Depeleñ Yûsuf’ı yâ birağũñ anı bir yire boş kala leküm atañuz yüzi dağı olasız

5.

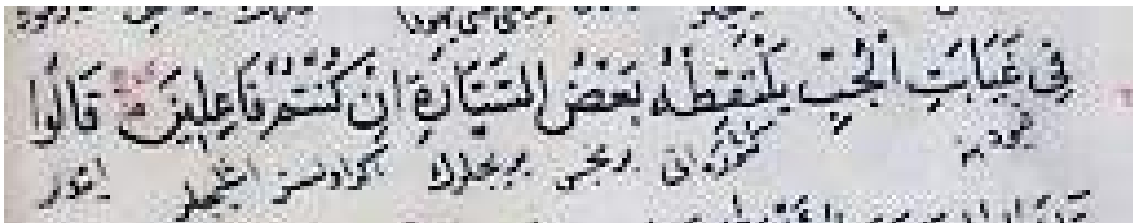


min ba’dihi kavmen sâlihîn(e) Kâle kâ-ilun minhum lâ taktulû yûsufe veelkûhu

salih kimseler olursunuz.” Onlardan bir sözcü, “Yûsuf”u öldürmeyin, bırakın

Andan soñra bir kavm eyü işleyiciler eyitdi eyidici ya’nî Yehüdâ anlardan öldürmeñ Yûsuf’ı dağı birağũñ

6.



fi ğayâbeti-ıccubbi yeltekithu ba'du-sseyyârati in kuntum fâ'ilîn(e) Kâlû

onu bir kuyunun dibine ki geçen kervanlardan biri onu bulup alsın. Eğer yapacaksınız böyle yapın” dedi. Dediler

Ƙuyu dibine götüre anı birincisi yörucilerün eger olasız işleyiciler eyitdiler

7.

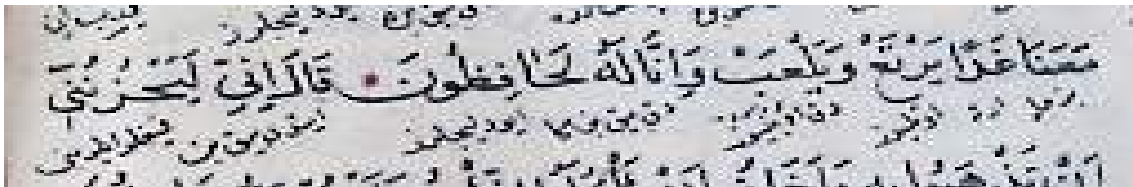


yâ ebânâ mâ leke lâ te/mennâ ‘alâ yûsufe ve-innâ lehu lenâsihûn(e) Ersilhu

babalarına şöyle: “Ey babamız! Yûsuf hakkında bize neden güvenmiyorsun? Hâlbuki biz onun iyiliğini isteyen kişileriz.” “Gönder

Ey atamız noldı saña inanmaz mısın bize Yûsuf üzere dağı bayık bize eyü dileyicilerüz viribiye anı

8.

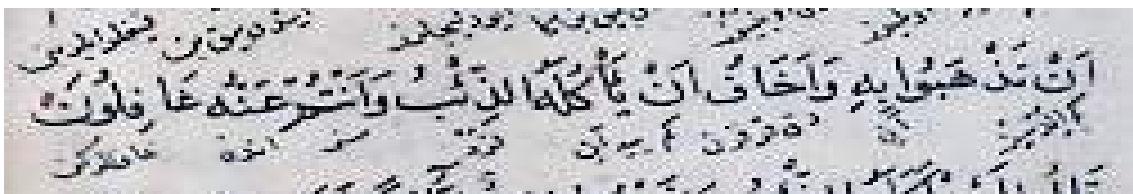


me’anâ ğaden yerta’ veyel’ab ve-innâ lehu lehâfizûn(e) Kâle innî leyahzununî

yarın onu bizimle beraber de gezip oynasın. Şüphesiz biz onu koruruz.” Babaları, “Doğrusu onu götürmeniz beni üzer,

Bizümle erte otlayavuz dağı oynayavuz dağı bayık biz aña eyü dileyicilerüz eyitdi bayık ben kayğulu eyler beni

9.

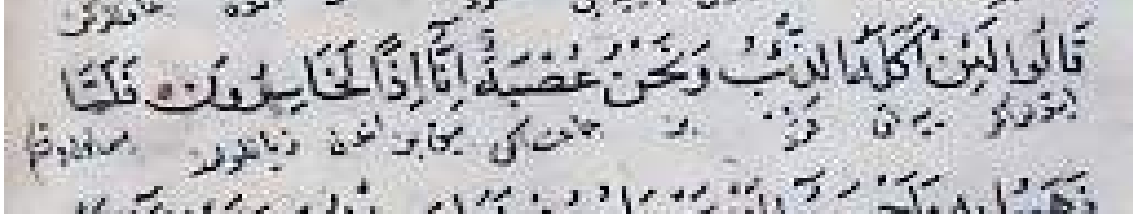


en tezhebû bihi veehâfu en ye/kulehu-żzi/bu veentum ‘anhu ġâfilûn(e)

siz ondan habersiz iken onu kurt yer, diye korkuyorum.”

Kim iledesiz anı dağı kôrđarın kim yiye anı kurd siz andan ġâfillerken

10.

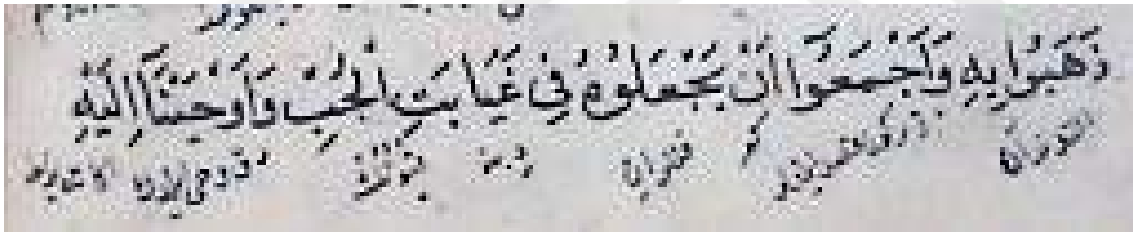


Kâlû le-in ekelehu-żzi/bu venahnu ‘usbetun innâ izen lehâsirûn(e) Felemmâ

Onlar da, “Andolsun biz kuvvetli bir topluluk iken onu kurt yerse (o takdirde) biz gerçekten hüsrana uğramış oluruz” dediler.

Eyitdiler eger yiye anı kurd biz cemâ‘at iken bayık biz andan ziyânlularuz pes ol vağt kim

11.



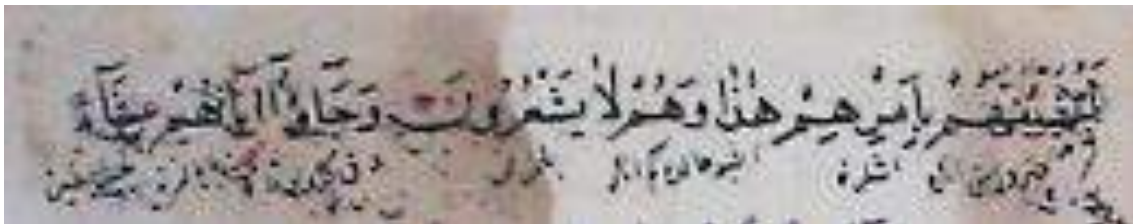
zehebû bihi veeeme’û en yec’alûhu fî ġayâbeti-lcubb(i) veevhaynâ ileyhi

Yûsuf’u götürüp kuyunun dibine bırakmaya karar verdikleri zaman biz de ona, vahyettik.

İletdiler anı dağı bir ġün şaşd eylediler kim şılalar anı dibine kuyunuñ dağı vahy eyledük aña ya ‘nî yarlıġa

(353) [126a] YÛSUF 15

1.

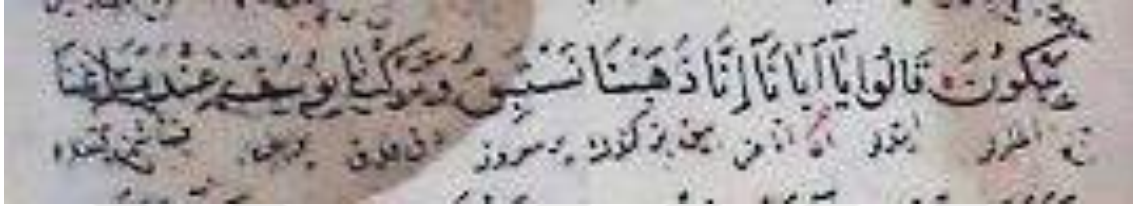


letunebi-ennehum bi-emrihim hâzâ vehum lâ yeş'urûn(e) Vecâû ebâhum 'işâen

“Andolsun, (senin Yûsuf olduğunun) farkında değillerken onların bu işlerini sen kendilerine haber vereceksin” diye. (Yûsuf'u kuyuya bırakıp) akşamleyin babalarına geldiler

Haber viresin anlara işlerine uşbu hâlde kim anlar bilmezler dağı geldiler illâ atalarına gice yakın

2.

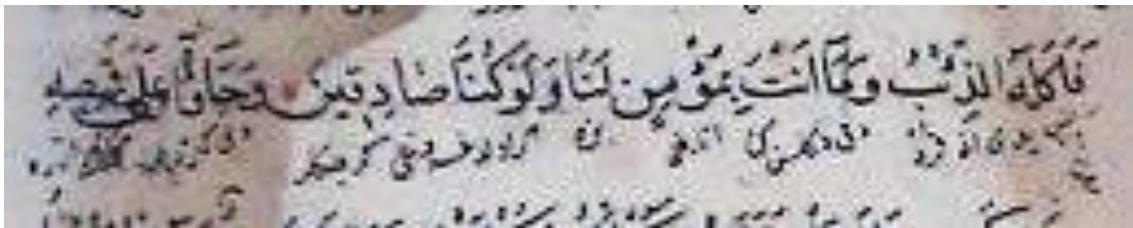


yebkûn(e) Kâlû yâ ebânâ innâ zehebnâ nestebiku veteraknâ yûsufe 'inde metâ'inâ

ağlayarak. “Ey babamız! Biz yarışa girmiştik. Yûsuf'u da eşyamızın yanında bırakmıştık. (Bir de ne görelim) onu kurt yemiş.

Ağlarlar eytdiler ey atamız bayık biz gitdük yir sürevüz dağı kuduk Yûsuf'ı kumaşumuz katında

3.

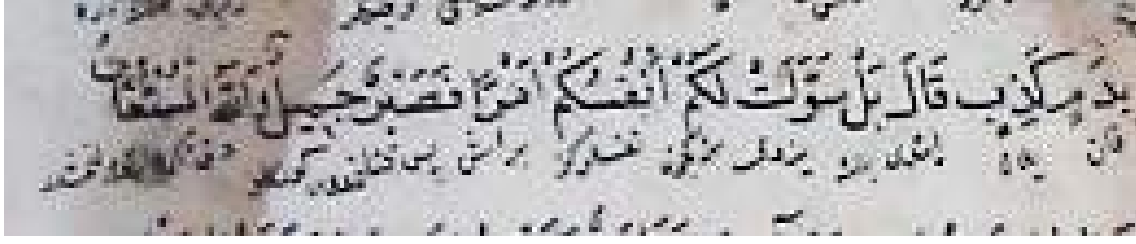


feeklehu-żzi/b(u) vemâ ente bimu/minin lenâ velev kunnâ sâdikîn(e) Vecâû 'alâ kamîsihi

Her ne kadar doğru söylesek de sen bize inanmazsın” dediler. Bir de üzerine, sahte bir kan bulaştırılmış gömleğini getirdiler.

Pes yidi anı kurd dağı degülsin bize inancı bize eger olduksa dağı girçekler dağı getürdiler gönlek üzre

4.

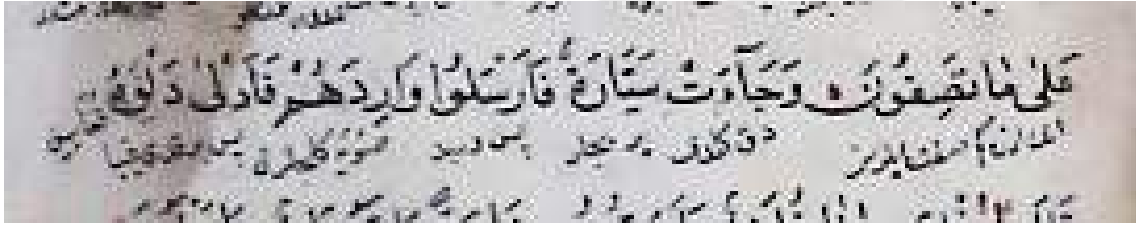


bidemin kezib(in) kâle bel sevvelet lekum enfusukum emrâ(an) fesabrun cemîl(un)
va(A)llâhu-lmuste

Yakub dedi ki: “Hayır! Nefisleriniz sizi aldatıp böyle bir işe sürükledi. Artık bana düşen, güzel bir sabırdır.

Ķān yalan eyitdi biliŭn yazdı siziiŭn-çün nefsleriŭüz bir iş pes çatlanmağdur görklü dağı Tañrı arğa virinilmişdür

5.

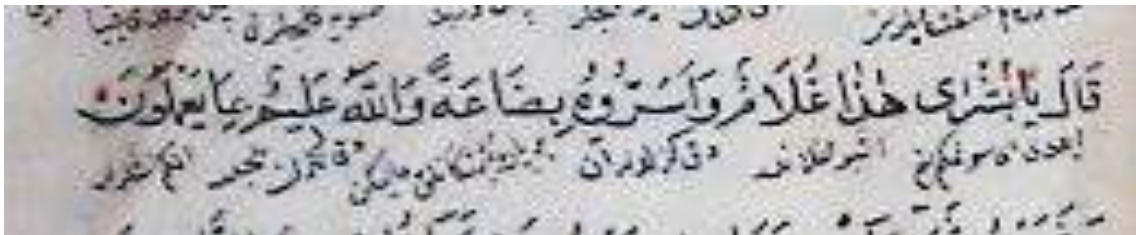


’ânu ‘alâ mâ tasifûn(e) Vecâet seyyâratun feerselû vâridehum feedlâ delveh(u)

Anlattıklarınıza karşı yardımı istenilecek de ancak Allah’tır.” Bir kervan gelmiş, suçularını suya göndermişlerdi. Sucu kovanını kuyuya salınca,

Anuñ üzre kim şıfat eylersiz dağı geldi birinceler pes viribidi şuya gelicilerin pes bırağdı kuyuya koğasını

6.

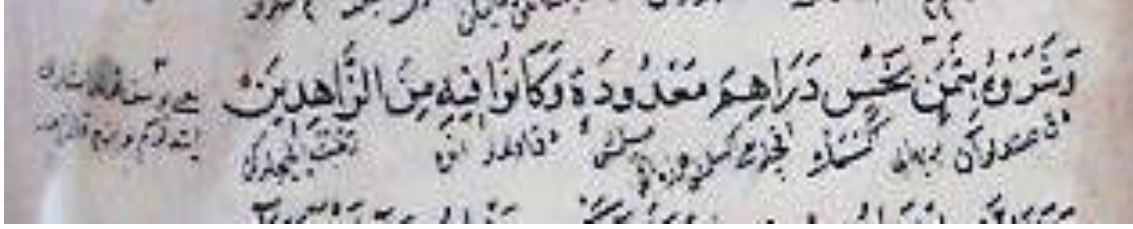


kâle yâ buşrâ hâzâ gulâm(un) veeserrûhu bidâ’a(ten) va(A)llâhu ‘alîmun bimâ ya’melûn(e)

“Müjde! Müjde! İşte bir oğlan!” dedi. Onu alıp bir ticaret malı olarak sakladılar. Oysa Allah, onların yaptıklarını biliyordu.

Eyitdi ey sevinem kim benüm uşbu oğlandur dağı gizlediler anı bir para ortağanlık mālınuñ dağı Tañrı bilicidür anı kim işlerler

7.

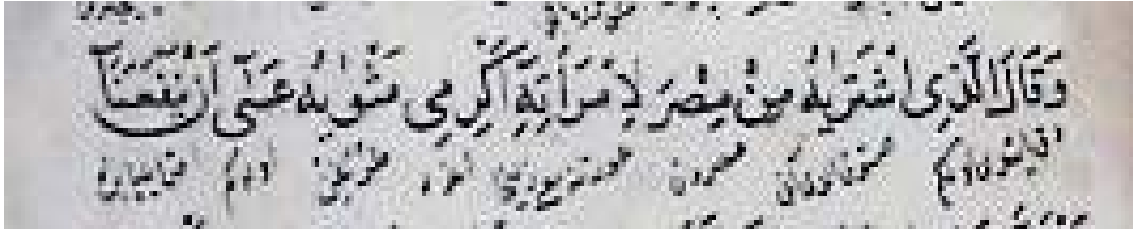


Veşeravhu bişemenin bahsin derâhime ma'dûdetin vekânû fihi mine-zzâhidîn(e)

Onu ucuz bir fiyata, birkaç dirheme sattılar. Zaten ona değer vermiyorlardı.

Dağı şatdılar anı pir bahaya eksümeñ aqçeler ya 'nī eksilmiş zerre aqçe şayılmış dağı oldılar anda rağbet eyleyicilerken ya 'nī Yūsuf karındaşları eyitdiler kim bu bizüm kōlemüzdür

8.

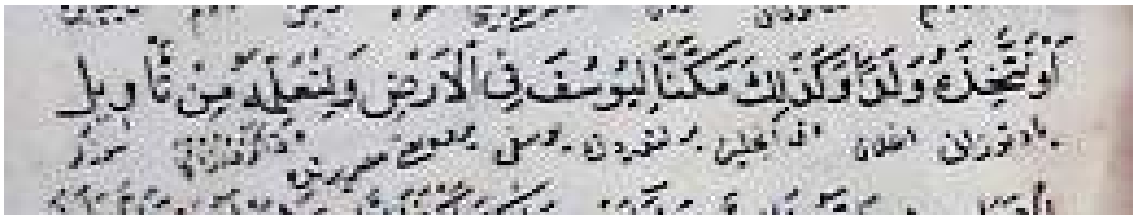


Vekâle-İleżî-şterâhu min misra limraetihi ekrimî mesvâhu 'asâ en yenfe'anâ

Onu satın alan Mısırlı kişi, hanımına dedi ki: “Ona iyi bak. Belki bize yararı dokunur

Dağı eyitdi ol kim şatun aldı anı Mışır'dan 'avradına ya 'nī Zeliḥā ağırla turağın ola kim aşşı eyleye bize

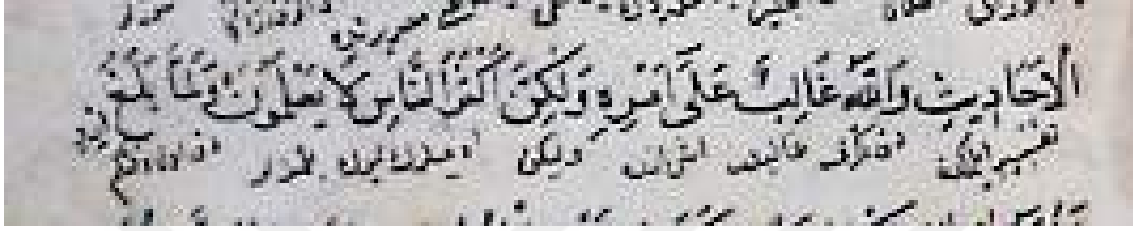
9.



ev nettehiżehu veledâ(en) vekezâlike mekkennâ liyûsufe fi-l-ardi velinu'allimehu min te/vîli veya onu evlat ediniriz.” İşte böylece biz Yûsuf'u o yere (Mısır'a) yerleştirdik ve ona (rüyadaki) olayların yorumunu öğretelim diye böyle yaptık.

Yâ dutavuz anı oğlan dağı ancılayın yirlendürdük Yûsuf'ı yirde ya 'nî Mısır yirinde dağı eger dirüz aña sözler

10.

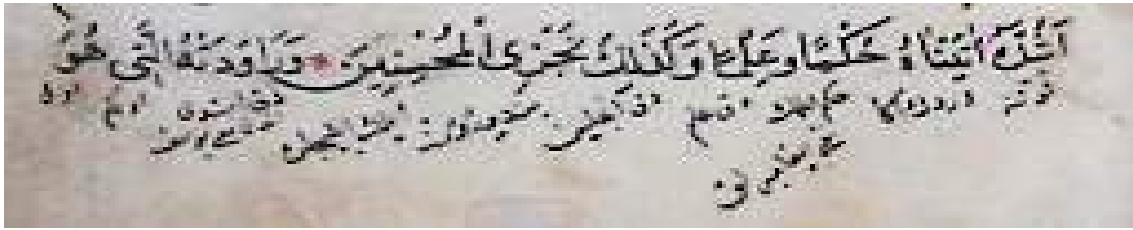


-l-ehâdîs(i) va(A)llâhu gâlibun 'alâ emrihi velâkinne eksera-nnâsi lâ ya'lemûn(e) Velemmâ belega

Allah, işinde galiptir, fakat insanların çoğu bunu bilmezler. Olgunluk çağına erişince,

Tefsîr eylemekden dağı Tañrı gâlibdür iş üzre velîkin âdemîleriñ eyregi bilmezler dağı ol vaqt kim irdi

11.



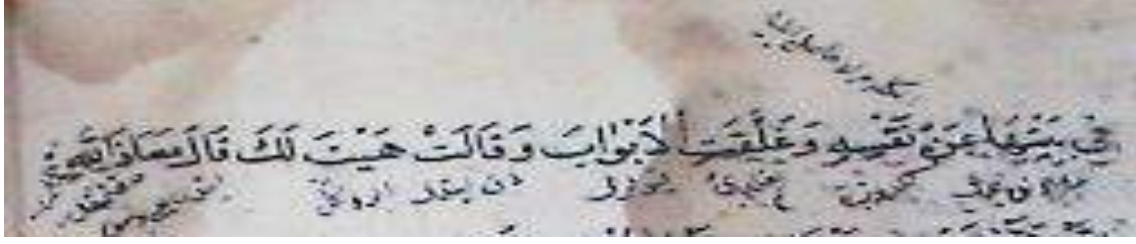
eşuddehu âteynâhu hukmen ve'ilmâ(en) vekezâlike neczî-lmuhsinîn(e) Verâvedet-hu-lletî huve

ona hikmet ve ilim verdik. İşte biz, iyi davrananları böyle mükâfatlandırırız.

Çuvvetine virdük aña hükm eylemek ya 'nî peygâberlik dağı 'ilm dağı ancılayın yendürürüz eyülük eyleyicilere dağı istedi andan ya 'nî Yûsuf ol kim ol

(354) [126b] YÛSUF 23

1.

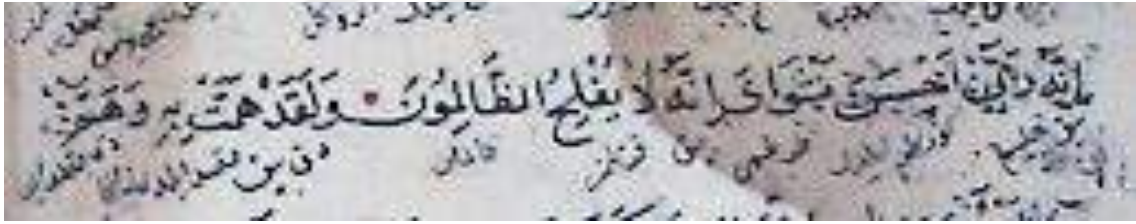


fi beytihâ ‘an nefsihi veğallekati-l-ebvâbe vekâlet heyte lek(e) kâle me’âza(A)llâh(i)

Evinde bulunduğu kadın (gönlünü ona kaptırıp) ondan arzuladığı şeyi elde etmek istedi ve kapıları kilitleyerek, “Haydi gelsene!” dedi. O ise, “Allah’a sığınırım,

Anuñ evindeydi kendüzine anuñla ... hâşıl eyleye bağladı kapuları dağı eyitdi ilerü gel eyitdi ya ‘nî Yūsuf şaķınmakdur Tañrı

2.

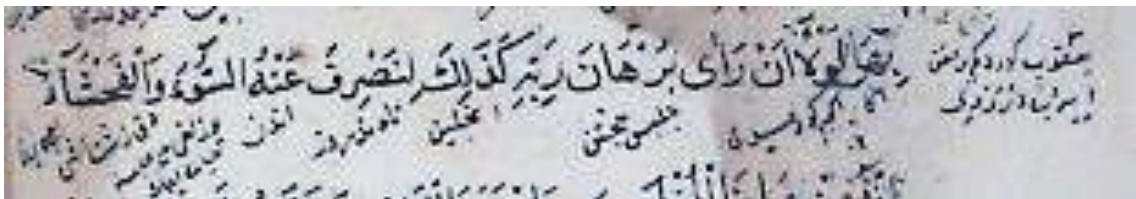


innehu rabbî ahsene meşvây(e) innehu lâ yuflihu-zzâlimûn(e) Velekad hemmet bih(i) vehemme

çünkü o (kocan) benim efendimdir, bana iyi baktı. Şüphesiz zalimler kurtuluşa eremezler” dedi. Andolsun, kadın ona (göz koyup) istek duymuştu.

Bayık Çalabum görklü eyledi turağumu bayık kırtulmaz zâlimler dağı bayık kaşd eyledi Zeliñâ dağı kaşd eyledi

3.

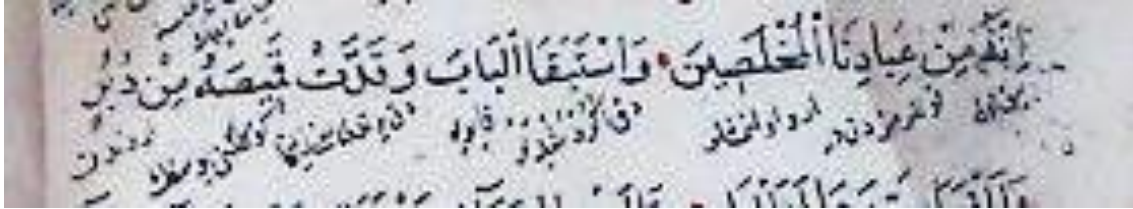


bihâ levlâ en raâ burhâne rabbih(i) kezâlike linasrife ‘anhu-ssû-e velfahşâ/(e)

Eğer Rabbinin delilini görmemiş olsaydı, Yûsuf da ona istek duyacaktı. Biz, ondan kötülüğü ve fuhşu uzaklaştırmak için işte böyle yaptık.

Aña eger görmeseydi Çalabısı hüccetini ancılayın tā döndürevüz andan yavuzluğı ya'nî Çalabısına hıyānet eylemeñ dağı zişt işi ya'nî ... Yak'üb görürdi barmağın ayurıb dururdu

4.

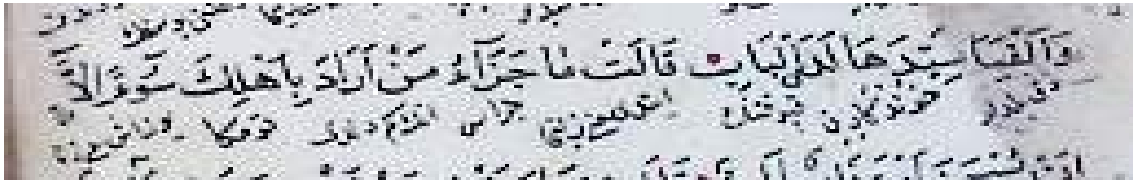


innehu min 'ibâdinâ-lmuhlasîn(e) Vestebekâ-lbâbe vekaddet kamîsahu min duburin

Çünkü o, ihlâsa erdirilmiş kullarımızdandı. İkisi de kapıya koştular. Kadın, Yûsuf'un gömleğini arkadan yırttı.

Bayık ol kullarumuzdandır aru olunmuşlar dağı öñrü düşdiler kapuya dağı yırttı ya'nî Zelîhâ gönlegini Yûsuf'uñ ardından

5.

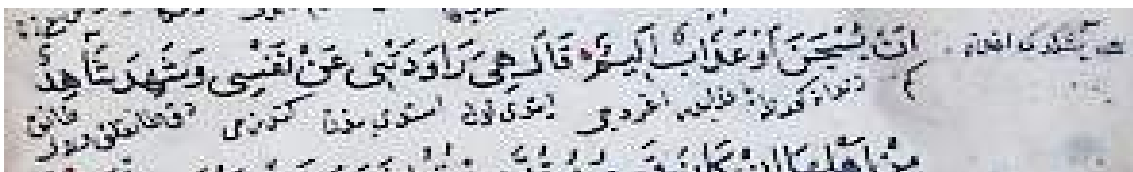


veelfeyâ seyyidehâ ledâ-lbâb(i) kâlet mâ cezâu men erâde bi-ehlike sû-en illâ

Kapının yanında hanımın efendisine rastladılar. Kadın dedi ki: “Senin ailene kötülük yapmak isteyeninin cezası,

Dağı bildiler hündgârını kapu katında eyitdi ya'nî Zelîhâ cezâsı anuñ diledi kavmüñe yavuz işi ya'nî zinâ illâ ya'nî eşikdeki oğlan

6.

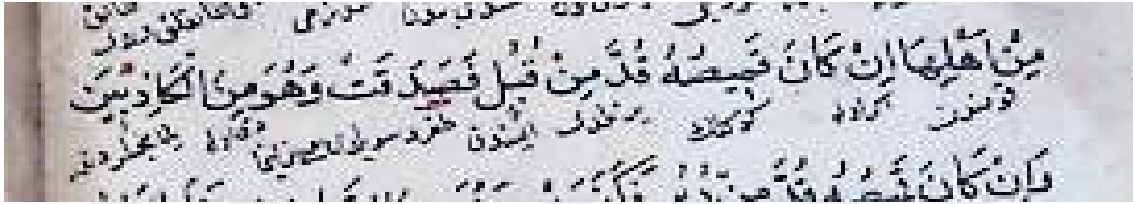


en yuscene ev ‘azâbun elîm(un) Kâle hiye râvedetnî ‘an nefsi veşehide şâhidun

ancak zindana atılmak veya can yakıcı bir azaptır.” Yûsuf, “O, benden arzusunu elde etmek istedi” dedi. Bir şahit de şöyle şahitlik etti

Kim zindâna givürinile yâ ‘azâbdur uğradıcı eyitdi ol istedi benden kendüzümü dağı tanıkluk virdi tanuk

7.

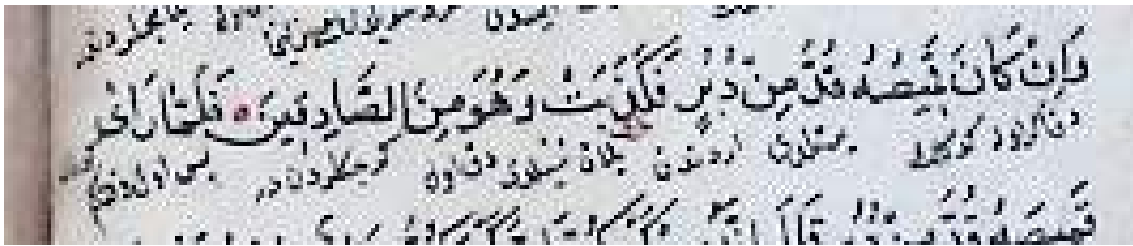


min ehlihâ in kâne kamîsuhu kudde min kubulin fesadekat vehuve mine-lkâzibîn(e)

kadının ailesinden: “Eğer onun gömleği önden yırtılmışsa, kadın doğru söylemiştir, o (Yûsuf) yalancılardandır.”

Çavminden eger ola gönlek yırtıldı ileyinden toğru söyledi ya nî Zelîhâ dağı ol yalancılardandır

8.

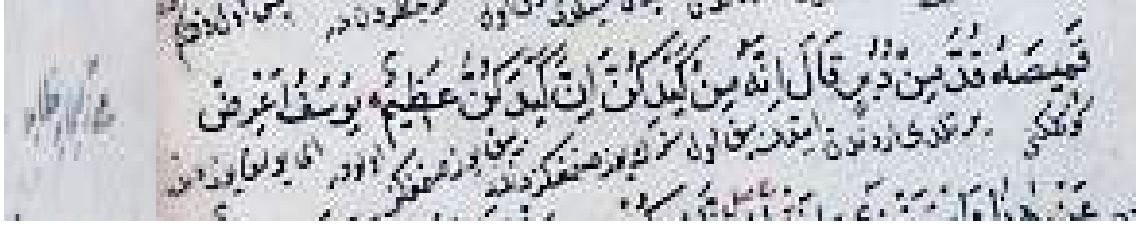


Ve-in kâne kamîsuhu kudde min duburin fekezebet vehuve mine-ssâdikîn(e) Felemmâ raâ

“Eğer gömleği arkadan yırtılmışsa, kadın yalan söylemiştir. O (Yûsuf) ise, doğru söyleyenlerdendir.” Kadının kocası Yûsuf’un gömleğinin arkadan yırtıldığını görünce,

Dağı eger ola gönlek yırtıldı ardından yalan söyledi dağı ol girçeklerdendir pes ol vaqt kim gördi

9.

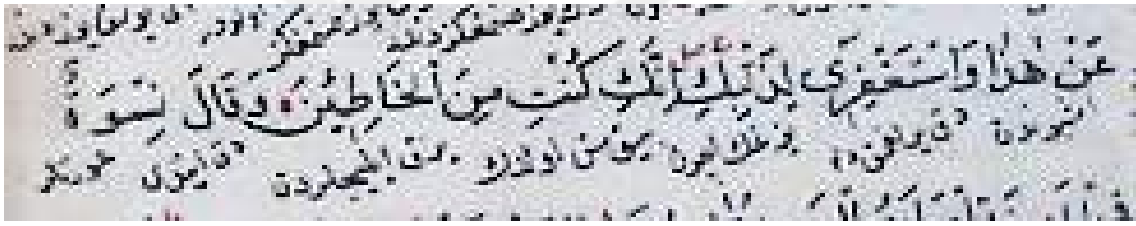


kamîsahu kudde min duburin kâle innehu min keydikun(ne) inne keydekunne ‘azîm(un)
Yûsufu a’rid

dedi ki: “Şüphesiz bu, siz kadınların tuzağıdır. Şüphesiz sizin tuzağınız çok büyüktür.” “Ey
Yûsuf!

*Gönlegi yırtıldı ardından eyitdi bayık ol siziñ yavuz şanmağunuzdandır bayık yavuz
şanmağunuz uludur ey Yûsuf yüz döndür ya ‘nî Zelîhâ’ya hatâyı*

10.

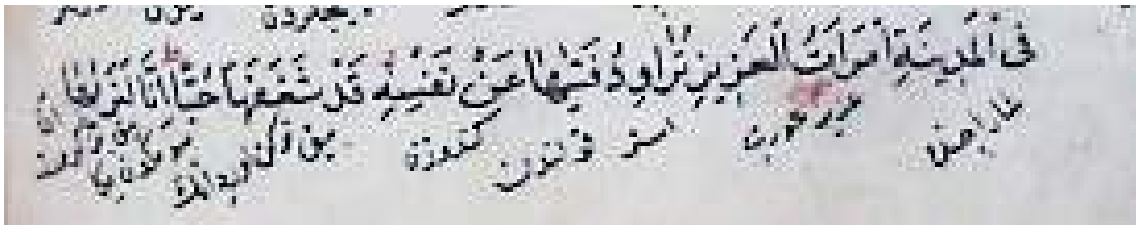


‘an hâzâ vestağfirî lizenbik(i) inneki kunti mine-lhâti-în(e) Vekâle nisvetun

Sen bundan sakın kimseye bahsetme. (Ey Kadın,) sen de günahının bağışlanmasını dile.
Çünkü sen günah işleyenlersin.” Şehirde birtakım kadınlar,

*İşbundan dağı yarlıgamağ dile yazuğün için bayık sen olduñ yazuğ eyleyicilerden dağı eyitdi
‘avratlar*

11.



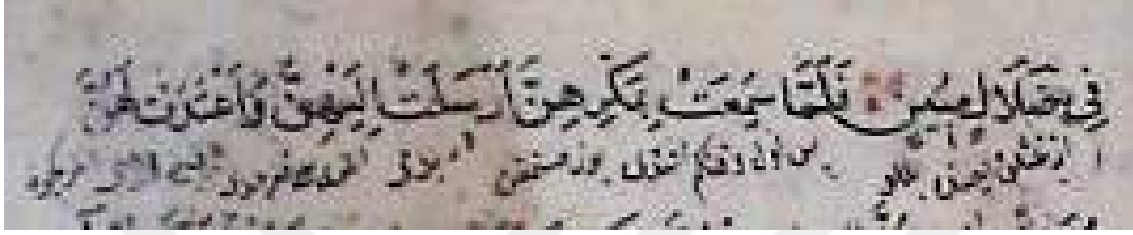
fi-lmedîneti-mraetu-l’azîzi turâvidu fetâhâ ‘an nefsih(i) kad şeğafehâ hubbâ(en) innâ lenerâhâ

“Aziz’in karısı, (hizmetçisi olan) delikanlısından murad almak istemiş. Ona olan aşkı yüreğine işlemiş. Şüphesiz biz onu açık bir görüyoruz

Şād içinde ‘azīz ‘avratı ister kûlından kendüzin bayık terkin urdı anuñ sevmekden yaña bayık biz görürüz an

(354) [127a] YÛSUF 31

1.

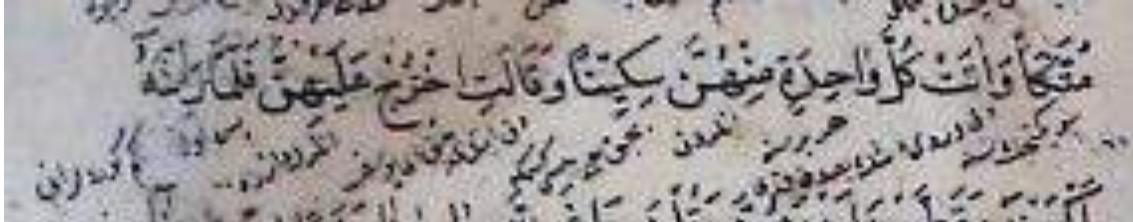


fi dalâlin mubîn(in) Felemmâ semi’at bimekrihinne erselet ileyhinne vea’tedet lehunne

sapıklık içinde” dediler. Kadın, bunların dedikodularını işitince haber gönderip onları çağırdı.

Azgunluk içinde bellü pes ol vaqt kim işitdi yavuz şanmağın viribidi anları ya ‘nī kığırdurdu dağı ... anlaruñçün

2.



muttekeen veâtet kulle vâhidetin minhunne sikkînen vekâleti-ħruc ‘aleyhin(ne) felemmâ raeynehu

(Ziyafet düzenleyip) onlar için oturup yaslanacakları yer hazırladı. Her birine birer de bıçak verdi ve Yûsuf’a, “Çık karşılarına” dedi. Kadınlar Yûsuf’u görünce,

Söykenecek nesne dağı viridi şekk yaşdıq koydı her birisine anlardan bıçak ya ‘nī yiyesi kesmegi dağı eyitdi çık ey Yûsuf anlaruñ üzre pes ol kim gördiler anı

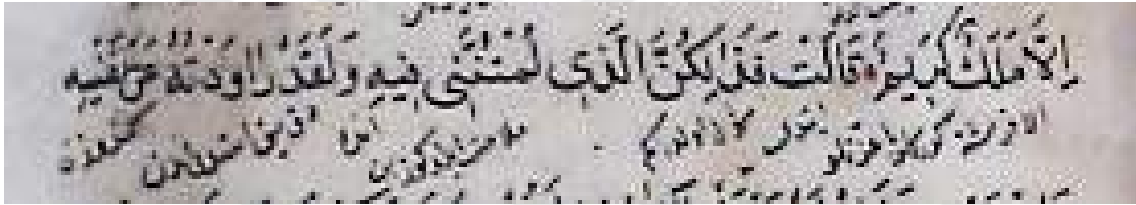
3.



ekbernehu vekatta'ne eydiyehunne vekulne hâşe li(A)llâhi mâ hâzâ beşeran in hâzâ onu pek büyüttüler ve şaşkınlıkla ellerini kestiler. “Hâşâ! Allah için, bu bir insan değil,

Aru gördiler anı ya'nî mest oldılar dağı kesdiler ellerini dağı eytdiler aru dutmağdur Tañrı'nuñ degül uşbu âdemî degül uşbu

4.

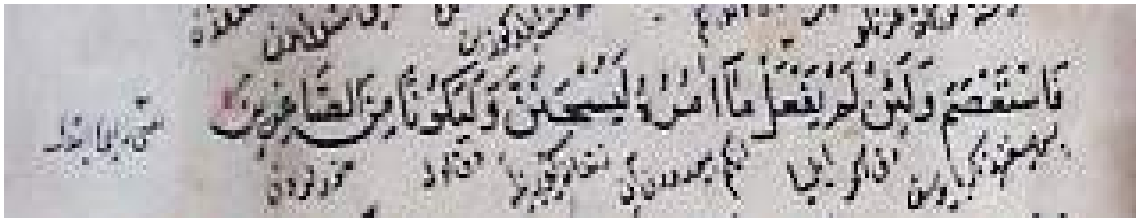


illâ melekun kerîm(un) Kâlet fezâlikunne-lleżî lumtunnenî fih(i) velekad râvedtuhu ‘an nefsihi

ancak şerefli bir melektir” dediler. Bunun üzerine kadın onlara dedi ki: “İşte bu, beni hakkında kınadığınız kimsedir. Andolsun, ben ondan murad almak istedim.

İllâ ferîşte görklü yâ ‘azatlu eyitdi şol eyidür kim melâmet eyledüñüz beni anda dağı bayık istedi andan kendüzin

5.

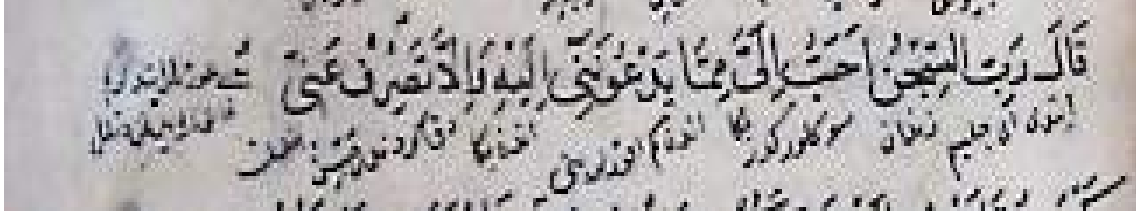


festa'sam(e) vele-in lem yef'al mâ âmuruhu leycusenenne veleyekûnen mine-ssâğîrîn(e)

Fakat o, iffetinden dolayı bundan kaçındı. Andolsun, eğer emrettiğimi yapmazsa, mutlaka zindana atılacak ve zillete uğrayanlardan olacak.”

Pes şığındı Tañrı'ya Yūsuf dağı eger eylemeye anı kim buyururın anı zindāna givürinile dağı ola ħorlardan ya 'nī Zelīhā eyitdi

6.

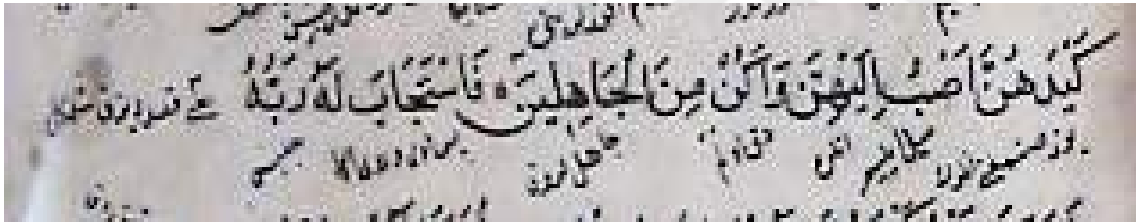


Kāle rabbi-ssicnu ehabbu ileyye mimmâ yed'ünenî ileyh(i) ve-illâ tasrif 'annî

Yūsuf, “Ey Rabbim! Zindan bana, bunların beni dâvet ettiği şeyden daha sevimlidir. Onların tuzaklarını benden uzaklaştırmazsan,

Eyitdi ey Çalabum zindān sevgilürekdür baña andan kim oqırlar beni andan yaña dağı eger döndürmeyesin benden ya 'nī 'avratlar eyitdiler kim ħātunuñ buyruğın dutğıl

7.



keydehunne asbu ileyhinne veekun mine-lcâhilîn(e) Festecâbe lehu rabbuhu

onlara meyleder ve cahillerden olurum” dedi. Rabbi, onun duasını kabul etti

Yavuz şanmağı anlaruñ meyl eyleyem anlara dağı olam cāhillerden pes uyuvirdi aña Çalabısı ya 'nī kaşd ile yazuğ işlemeği

8.



fesarafe 'anhu keydehun(ne) innehu huve-ssemî'u-l'alîm(u) Şumme bedâ lehum min ba'di

ve kadınların tuzaklarını ondan uzaklaştırdı. Şüphesiz ki O, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir. Sonra onlar, uygun buldular

Pes döndürdi andan yavuz şanmağın anlaruñ bayık ol oldur işidici bilici andan görindi anlara andan şoñra ya 'nī gōñlegi yırtık dağı bileñdi oğlan söylemeñ dağı 'avratlar anlaruñ kesmeñ

9.

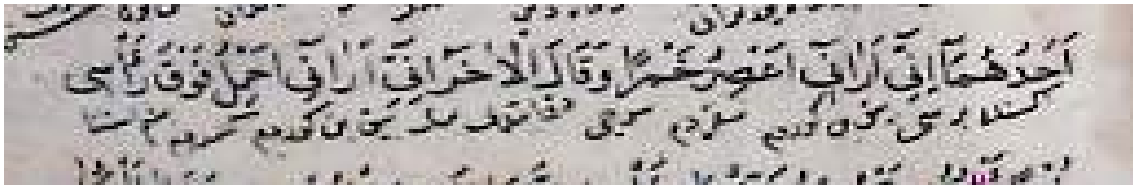


mâ raevû-l-âyâti leyescununnehu hattâ hîn(in) Vedeñale me'ahu-ssicne feteyân(i) kâle

Yûsuf'un suçsuzluğunu ortaya koyan delilleri gördükten sonra yine de mutlaka onu bir süre zindana atmayı. Onunla beraber zindana iki delikanlı daha girdi. Biri,

Kim gördiler nişānları kim zindāna givürelər anı bir zamāne degin dağı girdi anuñla zindān iki kıl eyitdi ya 'nī pādişāhuñ sākī dağı çaşıtgiri

10.

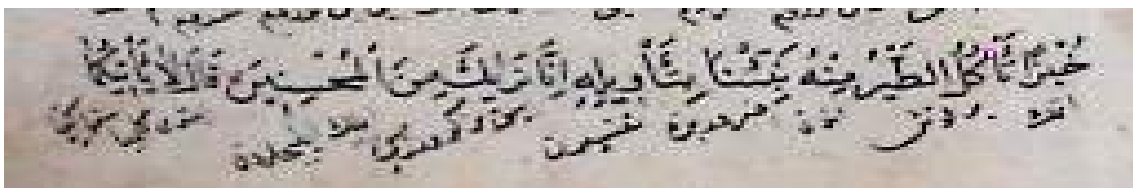


ehaduhumâ innî erânî a'siru hām râ(an) vekâle-l-âharu innî erânî ahmilu fevka ra/sî

“Ben rüyamda şaraplık üzüm sıkığımı gördüm” dedi. Diğeri, “Ben de rüyamda başımın üzerinde, kuşların yediği bir ekmek taşıdığımı gördüm.

İkisinden birisi bayık ben gördüm şıkdardum süci dağı eyitdi biri bayık ben gördüm getürdüm başım üstine

11.



hubzen te/kulu-ttayru minh(u) nebbi/nâ bite/vîlih(i) innâ nerâke mine-lmuhsinîn(e)

Kâle lâ ye/tîkumâ

Bize bunun yorumunu haber ver. Şüphesiz biz seni iyilik yapanlardan görüyoruz” dedi. Yûsuf dedi ki:

Etmek yir kuş andan haber vir bize taḳsîrin bayıḳ biz görürüz seni eyülük eyleyicilerden eyitdi gelmeye siz ikiye

(355) [127b] YÛSUF 37

1.

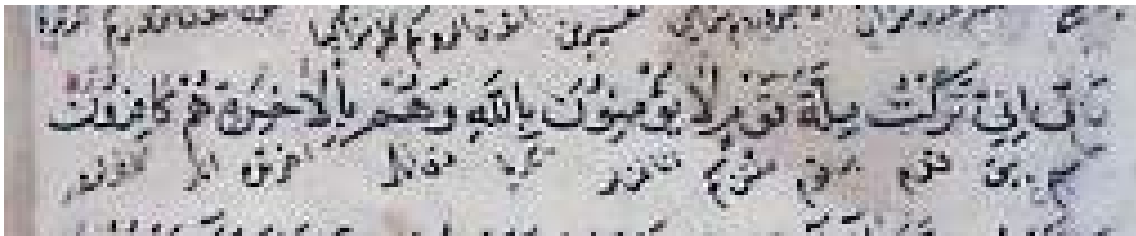


ta'âmun turzekânihi illâ nebbe/tukumâ bite/vîlihi kable en ye/tiyekumâ zâlikumâ mimmâ 'allemenî

“Sizin yiyeceğiniz yemek size gelmeden önce, onun ne olduğunu bildiririm. Bu, bana Rabbimin öğrettiklerindedir.

Yiyesi rûzi virinir siz ya 'nî ortaklıkda anı illâ haber virdüm siz ikiye tefsîrini andan ilerü kim gele siz ikiye şol andan ötrüdür kim öğretti baña ya 'nî vahydür ... degül ...

2.

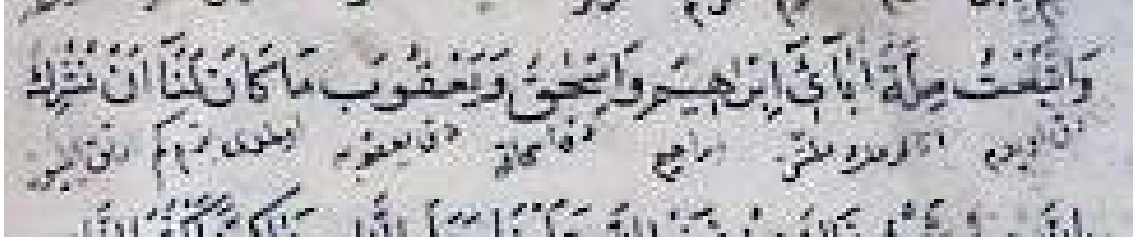


rabbî innî teraktu millete kavmin lâ yu/minûne bi(A)llâhi vehum bil-âhîrati hum kâfirûn(e)

Ben, Allah'a inanmayan ve ahireti inkâr eden bir milletin dinini bıraktım.”

Benüm bayık qodum bir qavm milletin kim inanmazlar Tañrı'ya daqı anlar âhiretde anlar kâfirlerdür

3.



Vetteba'tu millete âbâ-î ibrâhîme ve-ishâka veya'kûb(e) mâ kâne lenâ en nuşrike

“Atalarım İbrahim, İshak ve Yakub’un dinine uydum. Bizim, Allah’a herhangi bir şeyi ortak koşmamız (söz konusu) olamaz.

Daqı uydum atalarumuñ milletini İbrâhîm daqı İshâq’a daqı Ya ‘kûb’a olmadı bizüm kim ortak eyleyevüz

4.



bi(A)llâhi min şey-/(in) zâlike min fadli(A)llâhi ‘aleynâ ve’alâ-nnâsi velâkinne eksera-nnâsi

Bu, bize ve insanlara Allah’ın bir lütfudur, fakat insanların çoğu

Tañrı'ya nesne şol Tañrı fazlın dutdın üzerümüze daqı âdemler üzre velîkin âdemîlerüñ eyregi

5.

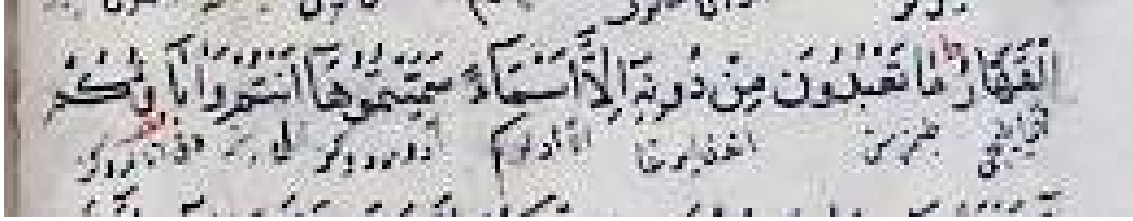


lâ yeşkurûn(e) Yâ sâhibeyi-ssicni erbâbun muteferrikûne hayrun emi(A)llâhu-lvâhidu

şükretmezler.” “Ey zindan arkadaşlarım! Ayrı ayrı ilâhlar mı daha iyidir, yoksa mutlak hâkimiyet sahibi olan tek Allah mı?”

Şükr eylemezler ey zindân issileri Çalablarımı bir perâkendeleri mi yegrekdür yâ Tañrı bize

6.

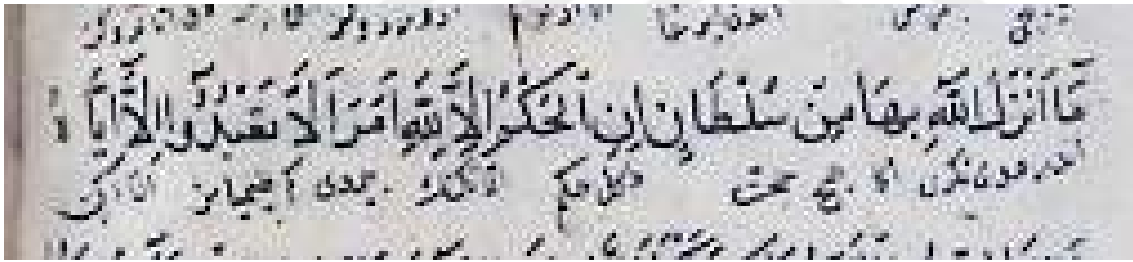


-lkahhâr(u) Mâ ta'budûne min dûnihi illâ esmâen semmeytumûhâ entum veâbâukum

“Siz Allah’ı bırakıp; sadece sizin ve atalarınızın taktığı birtakım isimlere (düzmece ilâhlara) tapıyorsunuz.

Çahr eyleyici şapmazsız andan ayruğa illâ adlar kim ad virdüñüz anlara siz dağı atalaruñuz

7.

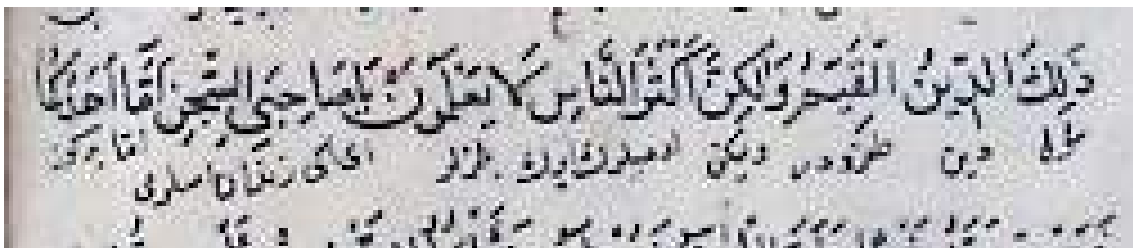


mâ enzela(A)llâhu bihâ min sultân(in) ini-lhukmu illâ li(A)llâh(i) emera ellâ ta'budû illâ iyyâh(u)

Allah, onlar hakkında hiçbir delil indirmemiştir. Hüküm ancak Allah’a aittir. O, kendisinden başka hiçbir şeye tapmamanızı emretmiştir.

İndürmedi Tañrı aña hiç hüccet degül hüküm illâ Tañrı 'nuñ buyurdu kim şapmayasız illâ anı

8.

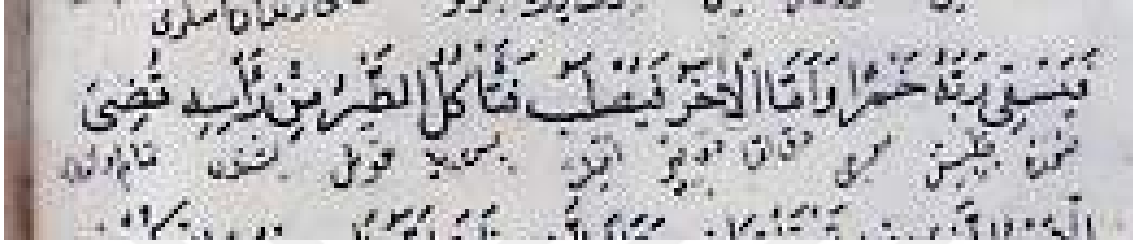


zâlike-ddînu-lkayyimu velâkinne ekšera-nnâsi lâ ya'lemûn(e) Yâ sâhibeyi-ssicni emmâ ehadukumâ

İşte en doğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.” “Ey zindan arkadaşlarım! (Rüyanızın yorumuna gelince,) biriniz

Şol dîn toğrudur velîkin âdemîleriñ eyregi bilmezler ey iki zindân issileri ammâ biriñüz

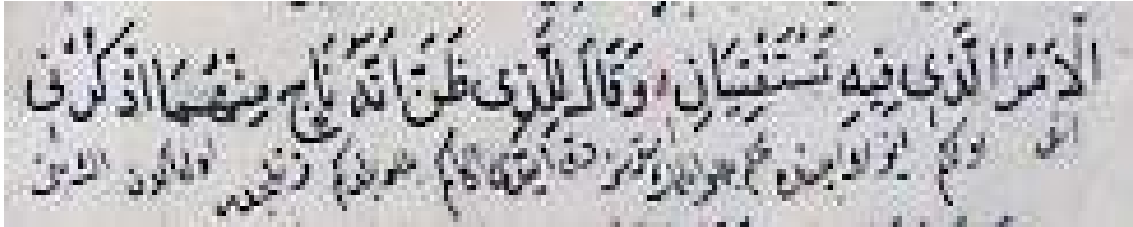
9.



feyeskî rabbehu hâmrâ(an) veemmâ-l-âharu feyuslebu fete/kulu-ttayru min ra/sih(i) kudiye efendisine şarap sunacak, diğeri ise asılacak ve kuşlar başından yiyecektir. Yorumunu sorduğunuz

Şüre Çalabumuz süci dağı ammâ dağı yir aşılır pes yiye kuş başından tamâm olundu

10.

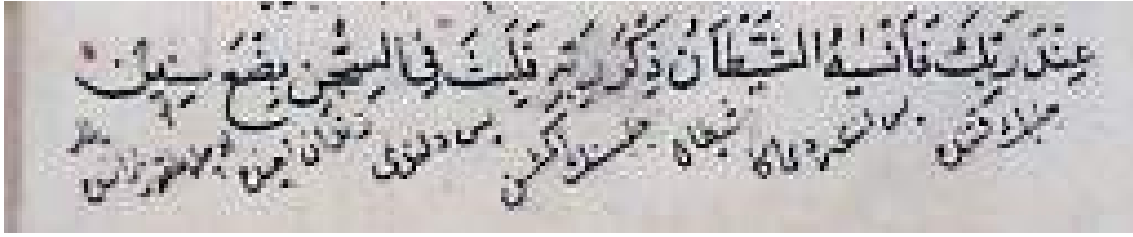


-l-emru-llezi fihi testeftiyân(i) Vekâle lillezi zanne ennehu nâcin minhumâ-żkurnî

iş böylece kesinleşmiştir.” Yûsuf, onlardan kurtulacağını düşündüğü kişiye, “Efendinin yanında beni an”, dedi.

İş ol kim anuñ içinde hükm bellü eylemek istersiz dağı eyitdi aña kim bellü bildi kim kurtulıcıdur ol ikiden añ beni

11.



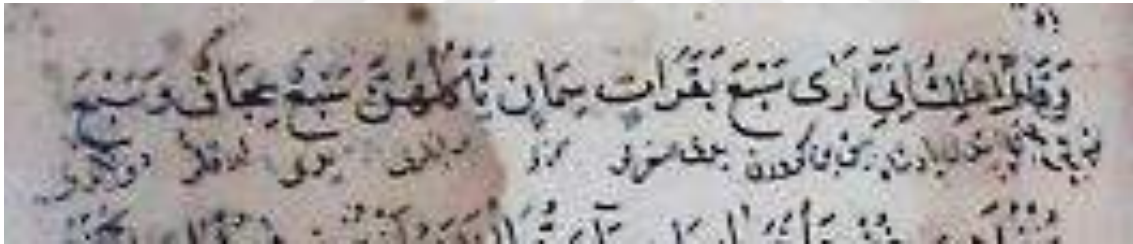
‘inde rabbike feensâhu-şşeytânu zikra rabbihi felebişe fi-ssicni bid’a sinîn(e)

Fakat şeytan onu efendisine hatırlatmayı unutturdu da bu yüzden o, birkaç yıl daha zindanda kaldı.

Çalabuñ katında pes unutturdı aña şeytân Çalabunuñ añmışın pes dölendi zindân içinde üçle toköz arasında yıllar

(355) [128a] YÛSUF 43

1.

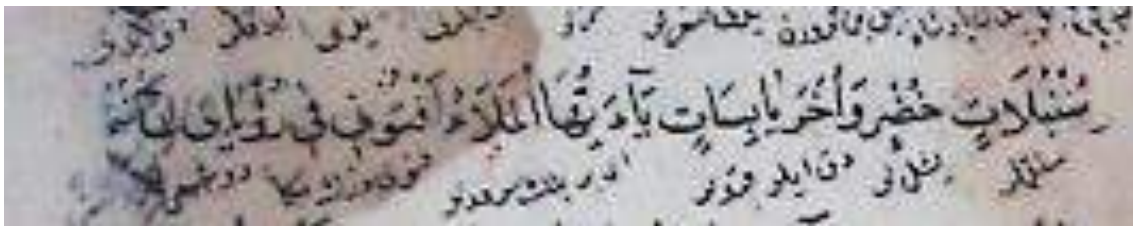


Vekâle-lmeliku innî erâ seb’a bekarâtin simânin ye/kuluhunne seb’un ‘icâfun veseb’a

Kral, “Ben rüyamda yedi semiz ineği, yedi zayıf ineğin yediğini; ayrıca yedi yeşil başak ve yedi de

Dağı eyitdi pâdişâh bayık ben görürün yedi şığırlar semizler yir anları yidi aruklar dağı yidi

2.

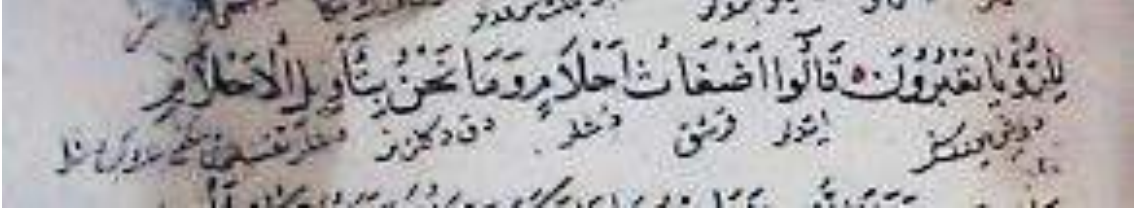


sunbulâtin hüdriñ veuhara yâbisât(in) yâ eyyuhâ-lmeleu eftûnî fi ru/yâye in kuntum

kuru başak görüyorum. Ey ileri gelenler! Eğer rüya yorumluyorsanız,

Şalkımlar yeşiller dağı eyler kurular ey bir bölük serverler fetva virüñ bana düşimi anlarsız

3.

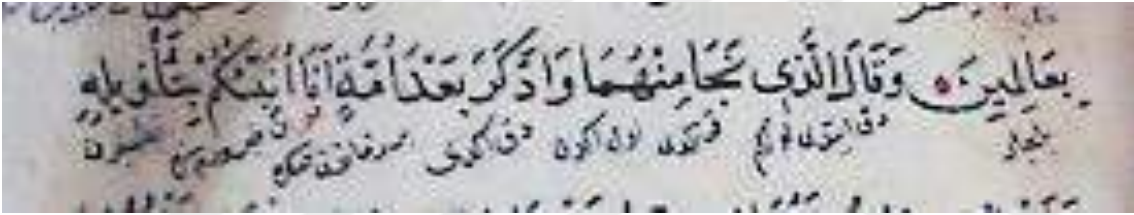


lirru/yâ ta'burûn(e) Kâlû edğâsu ahlâm(in) vemâ nahnu bite/vîli-l-ahlâmi

rüyamı bana yorumlayın” dedi. Dediler ki: “Bunlar karma karışık düşlerdir. Biz böyle düşlerin yorumunu bilmiyoruz.”

Düş yorar siz eyitdiler karışık düşler dağı degülüz biz düşler tefsîri ya 'nî seniñ gibi düşler

4.

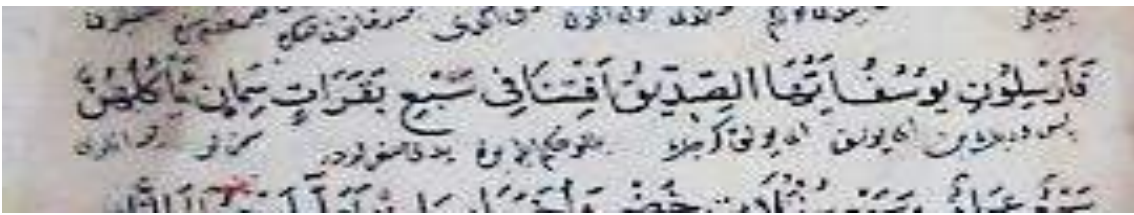


bi'âlimîn(e) Vekâle-lleżî necâ minhumâ veddekera ba'de ummetin enâ unebbi-ukum bite/vîlihi

Zindandaki iki kişiden kurtulmuş olanı, nice zamandan sonra (Yûsuf'u) hatırladı ve, “Ben size onun yorumunu haber veririm,

Biliciler dağı eyitdi ol kim kırtıldı ol ikiden dağı añdı bir zamāndan şoñra ben haber virem size tefsîrini

5.

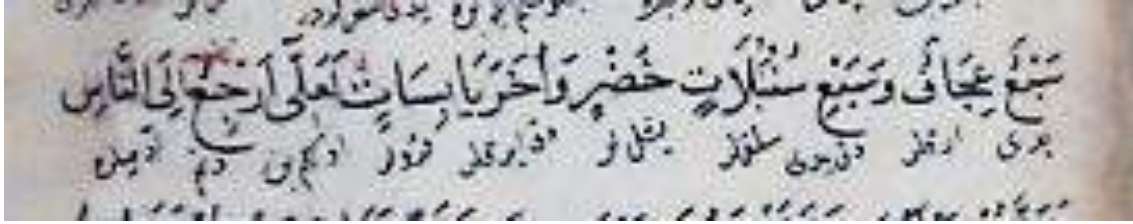


feersilûn(i) Yûsufu eyyuhâ-ssiddîku eftinâ fî seb'i bekarâtin simânin ye/kuluhunne

hemen beni (zindana) gönderin” dedi. (Zindana varınca), “Yûsuf! Ey doğru sözlü! Rüyada yedi semiz ineği yedi zayıf ineğin yemesi,

Pes viriûn bize ey Yûsuf ey yavlağ girçek bellü hüküm eyleye bize yedi şığırlardur semizler yir anları

6.

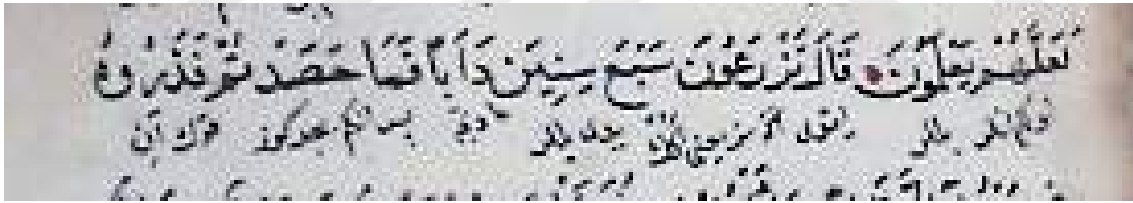


seb'un 'icâfun veseb'i sunbulâtin hüdriin veuhara yâbisâtin le'allî erci'u ilâ-mnâsi

bir de yedi yeşil başakla diğer yedi kuru başak hakkında bize yorum yap. Ümid ederim ki (vereceğin bilgi ile) insanlara dönerim de

Yedi aruğlar dağı yedi şalkımlar yeşiller dağı ırağlar kurular ol kim bize dönem âdemîlere

7.

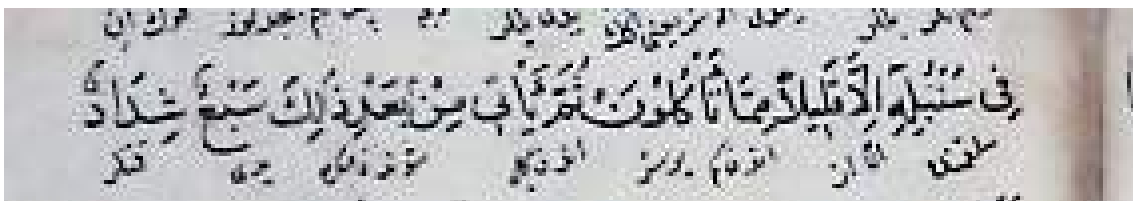


le'allehum ya'lemûn(e) Kâle tezra'ûne seb'a sinîne deeben femâ hasadtum fezerûhu

onlar da (senin değerini) bilirler” dedi. Yûsuf dedi ki: “Yedi yıl âdetiniz üzere ekin ekeceksiniz. biçtiklerinizi başağında bırakın,

Ol kim anlar bileler eyitdi ekersiz ya'nî ekûn yedi yıllar adetçe pes anı kim biçdüñüz koñ anı

8.

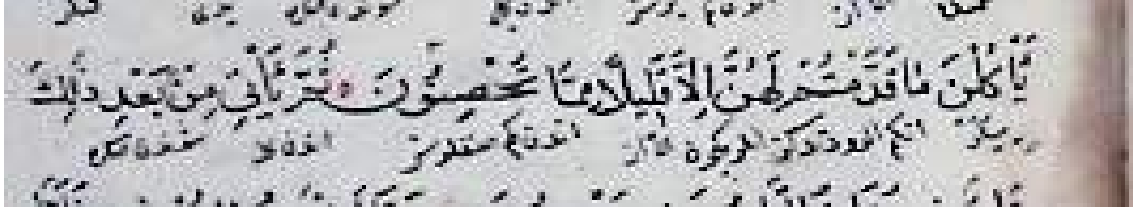


fi sunbulihi illâ kalîlen mimmâ te/kulûn(e) Şümme ye/tî min ba'di zâlîke seb'un şidâdun

Yiyeceğiniz az bir miktar hariç.” Bu yedi yıldan sonra yedi yıl kurak olacak.,

Şalkımında illâ az andan kim yir siz andan gele şundan şoñra yedi kıtlar

9.



ye/kulne mâ kaddemtum lehunne illâ kalîlen mimmâ tuhsinûn(e) Şumme ye/tî min ba'di zâlike

bu yıllarda da önceden biriktirdiğinizi, az bir miktarın saklamak şartıyla yiyin. “Sonra bunun ardından

Yiyeler anı kim ilerü dutduñuz anlaruñçün illâ az andan kim şaqlarsız andan gele şundan şoñra

10.

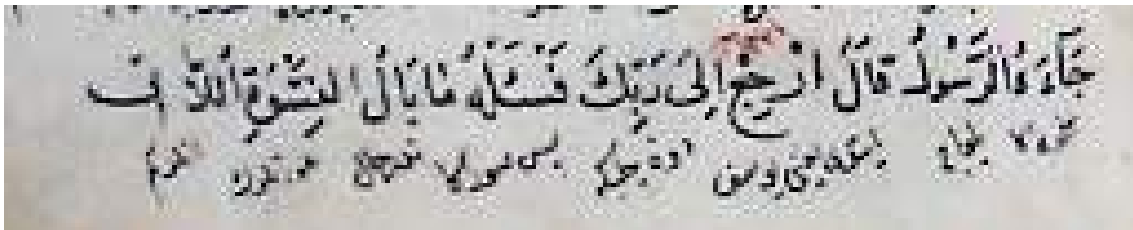


‘âmun fihi yuğâsu-nnâsu vefîhi ya’sirûn(e) Vekâle-lmeliku-/tûnî bih(i) felemmâ

insanların yağmura kavuşacağı bir yıl gelecek. O zaman (bol rızka kavuşup) sıra ve yağ sıkacaklar.” Kral, “Onu bana getirin” dedi. Elçi, Yûsuf’a gelince (Yûsuf) dedi ki:

Bir yıl anuñ içinde yağmur yağdurınıla âdemîlere daķı anuñ içinde şıklar daķı eyitdi pâdişâh getirüñ baña anı pes ol vaķt kim

11.



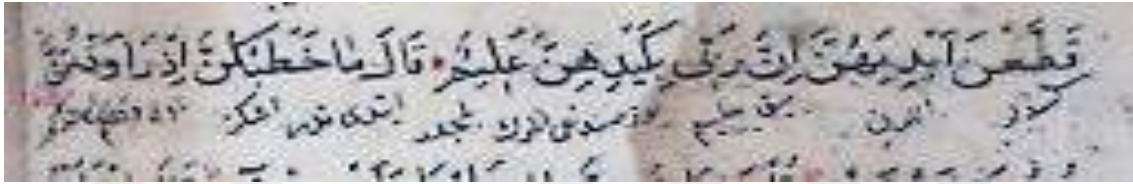
câehu-rrasûlu kâle-rci' ilâ rabbike fes-elhu mâ bâlu-nnisveti-llâtî

“Efendine dön de, ellerini kesen o kadınların derdi ne idi, diye sor.

Geldi aña yalavaç eyitdi ya 'nî Yûsuf dön Çalabuña pes şor aña nedür hâl 'avratlaruñ anlar kim

(356) [128b] YÛSUF 50

1.

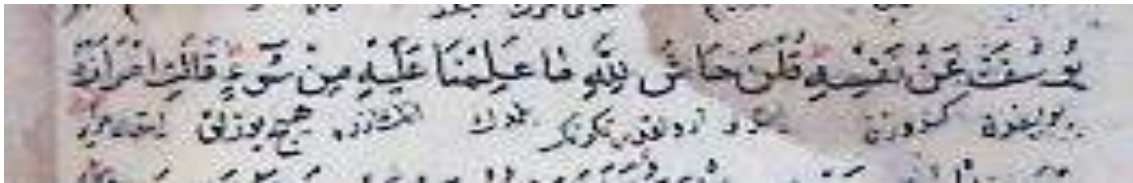


katta'ne eydiyehun(ne) inne rabbî bikeydihinne 'alîm(un) Kâle mâ hâtbukunne iz râvedtunne

Şüphesiz Rabbim onların hilesini hakkıyla bilendir.” Kral, kadınlara, “Yûsuf'tan murad almak istediğiniz zaman derdiniz ne idi?” dedi.

Kesdiler ellerini bayık Çalabum yavuz şandığı anlaruñ bilicidür eyitdi nedür işüñüz ol vaqt kim istedüñüz

2.

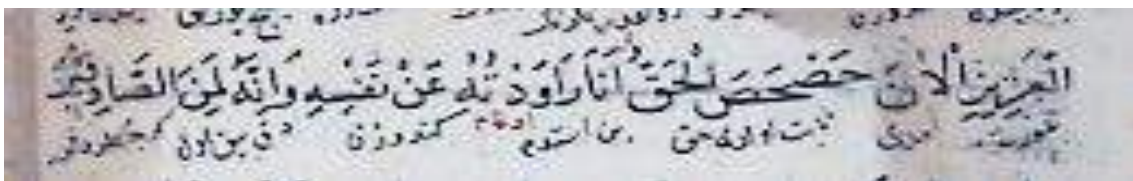


yûsufe 'an nefsih(i) kulne hâşe li(A)llâhi mâ 'alimnâ 'aleyhi min sû-/(in) kâleti

Kadınlar, “Hâşâ! Allah için, biz onun bir kötülüğünü bilmiyoruz” dediler. Aziz'in

Yûsuf'dan kendüzin eyitdiler aruluğdur Tañrı'nuñ bilmedük anuñ üzre hiç yavuzluğ eyitdi 'azîz.

3.

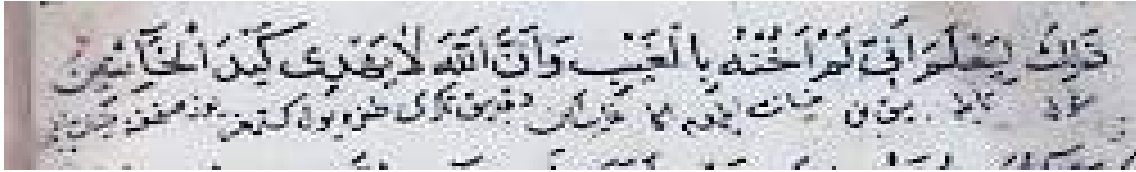


-mraetu-l'azîzi-l-âne hashasa-lhakku enâ râvedtuhu 'an nefsihi ve-innehu lemîne-ssâdikîn(e)

karısı ise, “Şimdi gerçek ortaya çıktı. Ondan ben murad almak istedim. Şüphesiz Yûsuf doğru söyleyenlerdendir” dedi.

'avrat imdi sâbit oldı hâkķ ben istedüm idgām kendüzin daķı bayıķ ol girçeklerdendir

4.

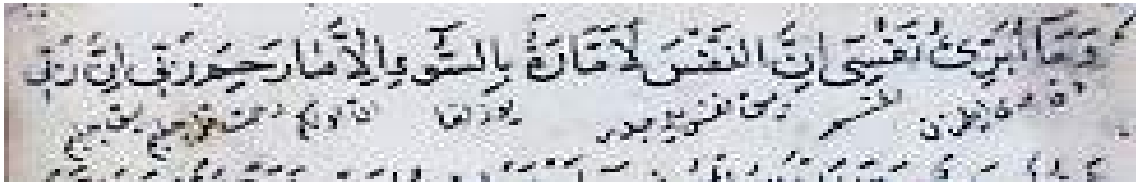


Žâlîke liya'leme ennî lem ehunhu bilğaybi veenna(A)llâhe lâ yehdî keyde-lhâ-inîn(e)

(Yûsuf), “Benim böyle yapmam, Aziz'in; yokluğunda, benim kendisine hainlik etmediğimi ve Allah'ın, hainlerin tuzaklarını başarıya ulaştırmayacağını bilmesi içindi” dedi.

Şol tâ bile bayıķ ben hıyānet eylemedüm aña ğayb iken daķı bayıķ Tañrı toĝru yol göstermez yavuz şanmaĝına hıyānet eyleyici

5.

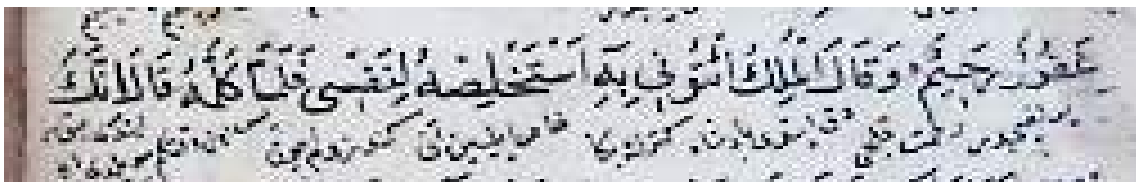


Vemâ uberri-u nefsi(c) inne-nnefse leemmâratun bi-ssû-i illâ mâ rahime rabbî inne rabbî

“Ben nefsimi temize çıkarmam, çünkü Rabbimin merhamet ettiği hariç, nefis aşırı derecede kötülüğü emreder. Şüphesiz Rabbim

Daķı beri eylemezin nefsümi bayıķ nefş buyurıcıdur yavuzluĝa illâ ol kim rahmet kıla Çalabum bayıķ Çalabum

6.

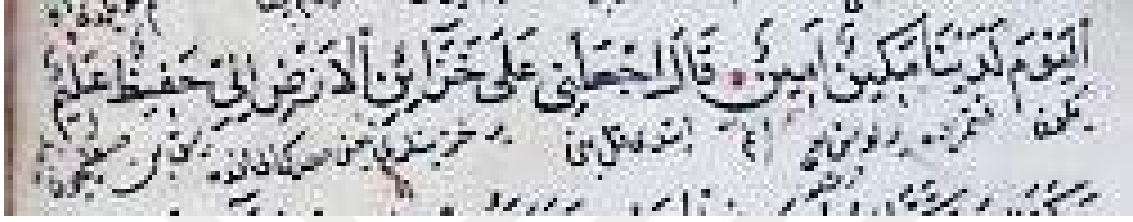


ġafûrun rahîm(un) Vekâle-lmeliku-/tûnî bihi estahlîshu linefsî felemmâ kellemehu kâle inneke

çok bağışlayandır, çok merhamet edendir” dedi. Kral, “Onu bana getirin, onu özel olarak yanıma alayım”, dedi. Onunla konuşunca dedi ki:

Yarlıġayıcıdur rahmet kılıcı dağı eyitdi pâdişâh getirün baña hâş eyleyeyin anı kendüzüm için pes ol vaqt kim söyledi aña eyitdi bayık sizi

7.

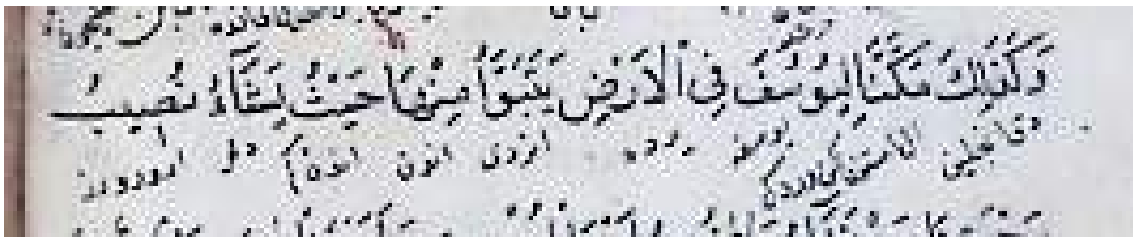


-lyevme ledeynâ mekînun emîn(un) Kâle-c’alnî ‘alâ hazâ-îni-l-ard(i) innî hafîzun ‘alîm(un)

“Şüphesiz bugün sen yanımızda yüksek makam sahibi ve güvenilir bir kişisin.” Yûsuf, “Beni ülkenin hazinelerine bakmakla görevlendir. Çünkü ben iyi koruyucu ve bilgili bir kişiyim” dedi.

Bugün katumuzda yirlüsin ya ‘nî hürmetlü emîn eyitdi kıl beni yir hazineleri ya ‘nî Mısır ili üzre bayık ben şaklayıcıven bilici

8.

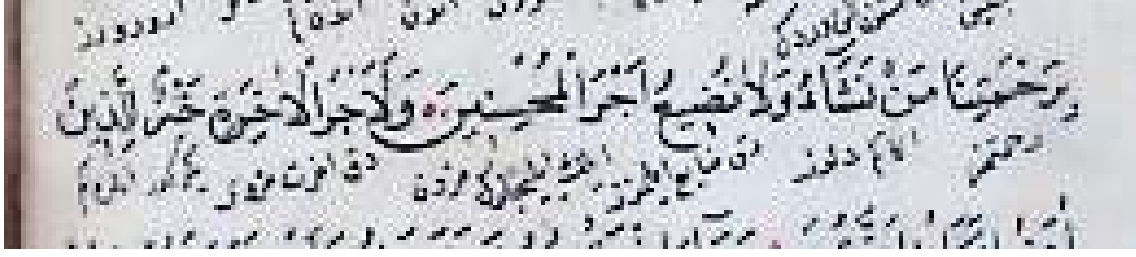


Vekezâlîke mekenâ liyûsufe fî-l-ardi yetebevveu minhâ hayşu yeşâ(u) nusîbu

Böylece Yûsuf’a, dilediğı yerde oturmak üzere ülkede imkân ve iktidar verdik.

Dağı ancılayın el üstünlüğü virdük Yûsuf’a yirde inerdi andan andan kim diler erürürüz

9.

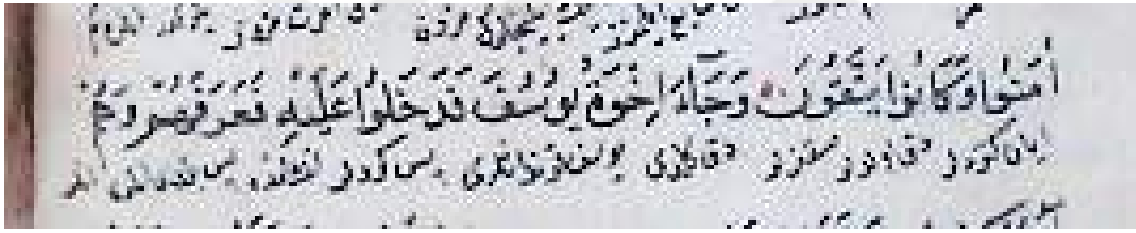


birahmetinâ men neşâ(u) velâ nudî'u ecrâ-lmuhsinîn(e) Veleecru-l-âhirati hayrun lillezîne

Biz rahmetimizi istediğimize veririz ve iyi davrananların mükâfatını zayi etmeyiz. Elbette ki, ahiret mükâfatı,

Rahmetümüz aña kim dilerüz daķı zâyi' eylemezüz eyülük eyleyicilerün müzdini daķı âhîret müzdi yegrekdür anlara kim

10.

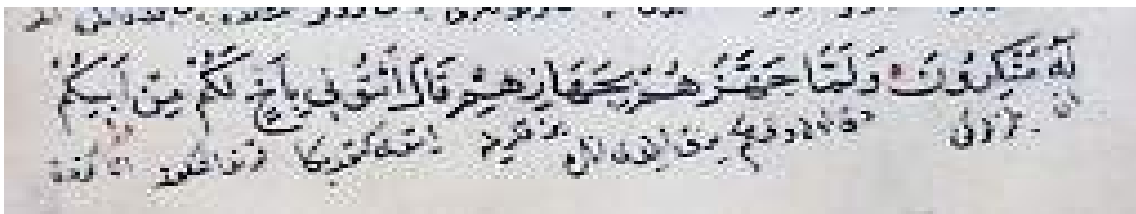


âmenû vekânû yettekûn(e) Vecâe ihvetu yûsufe fedehâlû 'aleyhi fe'arafehum vehum

inananlar ve Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için daha iyidir. (Derken) Yûsuf'un kardeşleri çıkageldiler ve yanına girdiler. Yûsuf onları tanıdı,

Îmân getürdiler daķı oldılar şaķınurlar daķı geldi Yûsuf ķarındaşları pes gördiler anuñ üzre pes bildi anları anlar

11.



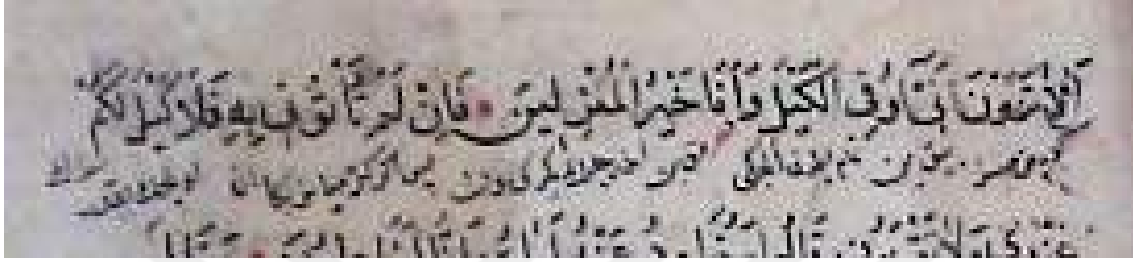
lehu munkirûn(e) Velemmâ cehhezehum bicehâzihim kâle-/tûnî bi-ehin lekum min ebîkum

onlar ise Yûsuf'u tanımıyorlardı. Yûsuf, onların yüklerini hazırlatınca dedi ki: “Sizin baba bir kardeşinizi de bana getirin.

Anı bilmezlerken dağı ol vakt kim yarağ eyledi anlara yarağlarıyla eyitdi getür baña qarındaşuñuz atañuzdan

(356) [129a] YÛSUF 59

1.

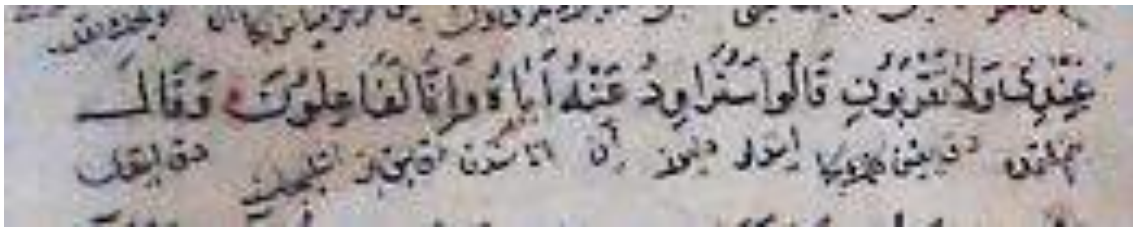


elâ teravne ennî ûfî-lkeyle veenâ hayru-lmunzilîn(e) Fe-in lem te/tûnî bihi felâ keyle lekum

Görmüyor musunuz, ölçęi tam dolduruyorum ve ben misafir ağırlayanların en iyisiyim.”
“Eğer onu bana getirmezsensiz, artık benim yanımda size verilecek tek ölçek (zahire) bile yoktur ve

Görmez misiz bayık ben tamâm eylerin ölçęi dağı ben indiricileriñ yegregiven pes eger getürmeye siz baña anı ölçek yoğdur sizüñ

2.

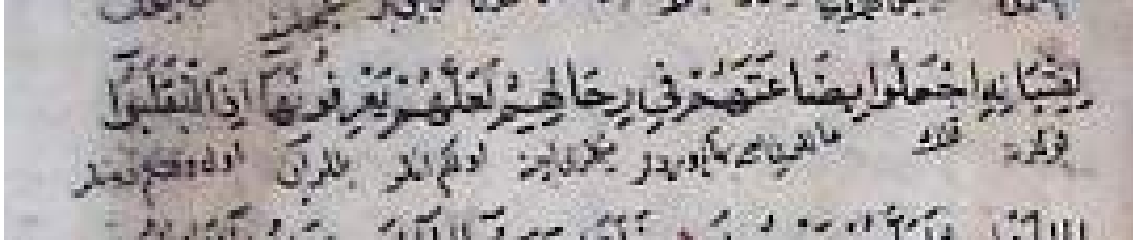


‘indî velâ takrabûn(i) Kâlû senurâvidu ‘anhu ebâhu ve-innâ lefâ’ilûn(e) Vekâle

bir daha da bana yaklaşmayın.” Dediler ki: “Onu babasından isteyeceğiz ve muhakkak bunu yaparız.” Yûsuf, adamlarına dedi ki:

Benüm çatumda dağı yakın gelmeñ baña eyitdiler dileyevüz anı atasından dağı bayık biz işleyicilerüz dağı eyitdi

3.



lifityânihi-c'alû bidâ'atehum fî rihâlihîm le'allehum ya'rifûnehâ izâ-nkalebû

“Onların ödedikleri zahire bedellerini yüklerinin içine koyun. Umulur ki

Çullarına çıluñ mâllarını ya'nî baha kim virdiler yükleri içine ol kim anlar bilür anı ol vakt kim döneler

4.

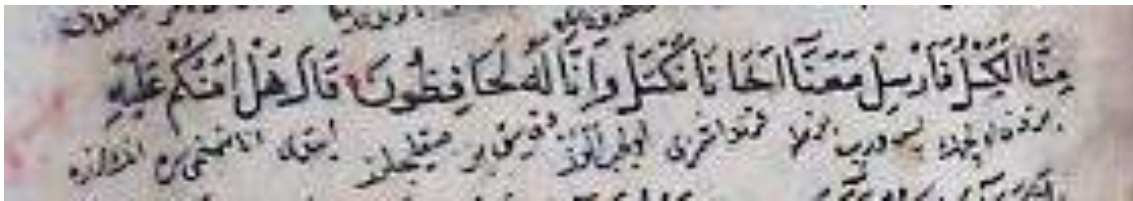


ilâ ehlihîm le'allehum yerci'ûn(e) Felemmâ race'û ilâ ebîhim kâlû yâ ebânâ muni'a

ailelerine varınca onu anlarlar da belki yine dönüp gelirler.” Onlar, babalarına döndüklerinde, “Ey babamız! Bize artık zahire verilmeyecek.

Çavmlerinden yaña ol kim anlar gerü döneler ya'nî eyülük gördüklerinden soñra pes ol vakt kim eyitdiler atalarından yaña eyitdiler ey atamız yığılandı

5.

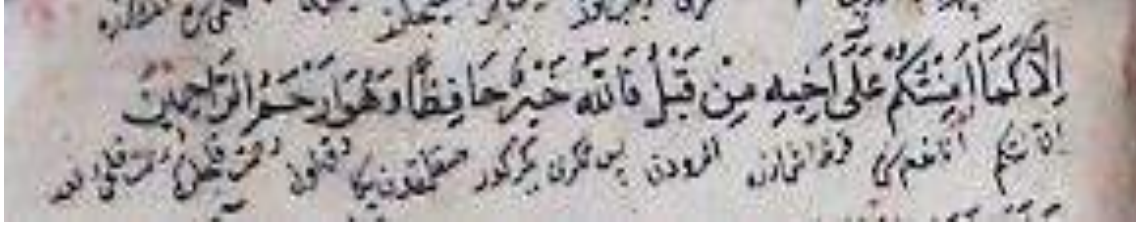


minnâ-lkeylu feersil me'anâ ehânâ nektel ve-innâ lehu lehâfizûn(e) Kâle hel âmenukum 'aleyhi

Kardeşimizi (Bünyamin'i) bizimle gönder ki zahire alalım. Onu biz elbette koruruz” dediler. Yakub onlara,

Bizden ölçek pes virib bizümle qarındaşumuz ölçüb alavuz dağı bayıq biz şaklayıcılaruz eyitdi inanayın mı size anuñ üzre

6.

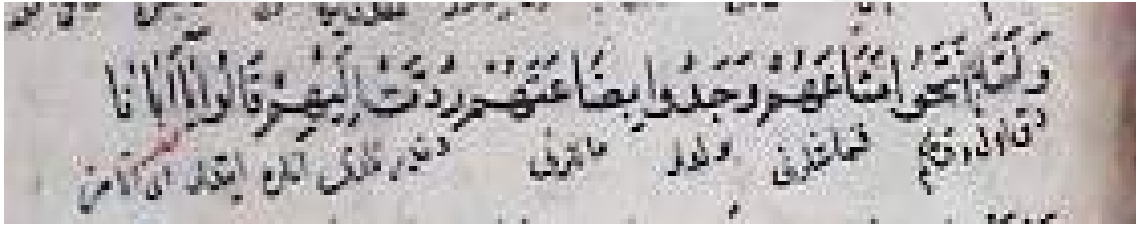


illâ kemâ emintukum ‘alâ ehîhi min kabl(u) fa(A)llâhu hayrun hâfizâ(an) ve huve erhamu - rrâhimîn(e)

“Onun hakkında size ancak, daha önce kardeşi hakkında güvendiğim kadar güvenebilirim! Allah en iyi koruyandır ve O, merhametlilerin en merhametlisidir” dedi.

İllâ nitekim inandum size qarındaş üzre ilerüden pes Tañrı yegrekdür şaklamakdan yaña dağı ol rahmet kılıcı rahmet kılıcıraqdur

7.

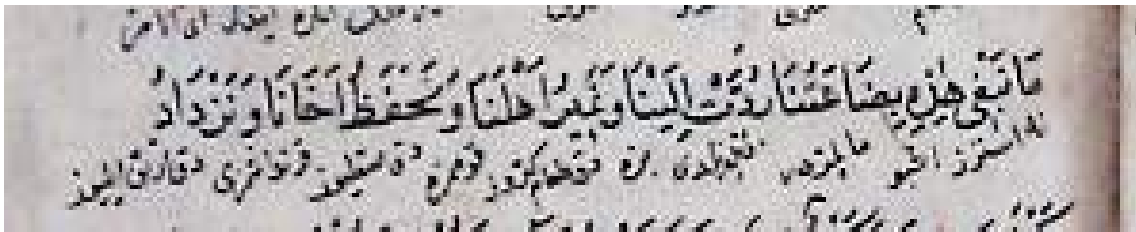


Velemmâ fethû metâ’ahum vecedû bidâ’atehum ruddet ileyhim kâlû yâ ebânâ

Yüklerini açıp zahire bedellerinin kendilerine geri verildiğini gördüler. “Ey babamız!

Dağı ol vaqt kim kumaşlarını buldular mällarını döndürinildi anlara eyitdiler ey atamız

8.

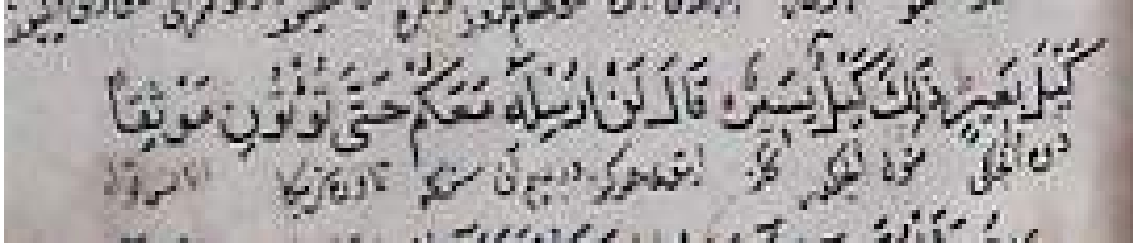


mâ nebgî hâzihi bidâ’atunâ ruddet ileynâ venemîru ehlenâ venahfezu ehânâ venezdâdu

Daha ne isteriz? İşte ödediğimiz bedeller de bize geri verilmiş. Onunla yine ailemize yiyecek getirir, kardeşimizi korur ve

Ne isterüz uşbu mālumuzdur döndürinildi bize dağı ta'ām getürevüz kavmümüze dağı şaklayavuz qarındaşumuzu dağı ortak eyleyevüz

9.

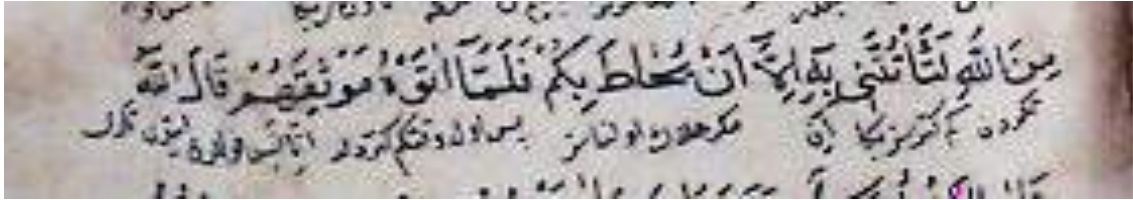


keyle ba'îr(in) zâlike keylun yesîr(un) Kâle len ursilehu me'akum hattâ tu/tûni mev'sikan

bir deve yükü zahire de fazladan alırız. Çünkü bu getirdiğimiz az bir zahiredir” dediler. Babaları, “Kuşatılıp çaresiz durumda kalmanız hariç, onu bana geri getireceğinize dair Allah adına sağlam bir söz

Deve ölçegi şol ölçekdür geñez eyitdi hergiz virmeyen anı sizüñle tã vire siz baña inanası kavlı

10.

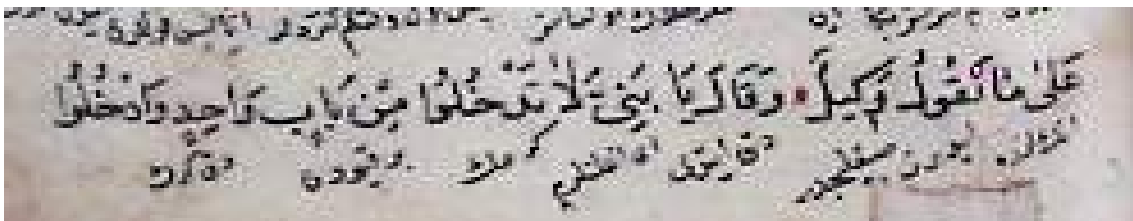


mina(A)llâhi lete/tunnenî bihi illâ en yuhâta bikum felemmâ âtevhu mev'sikahum kâla(A)llâhu

vermedikçe, onu sizinle göndermeyeceğim” dedi. Ona güvencelerini verdiklerinde, “Allah

Tañrı'dan kim getüresiz baña anı meger helâk olunasız pes ol vaqt kim getürdiler inanası kullarını eyitdi Tañrı

11.



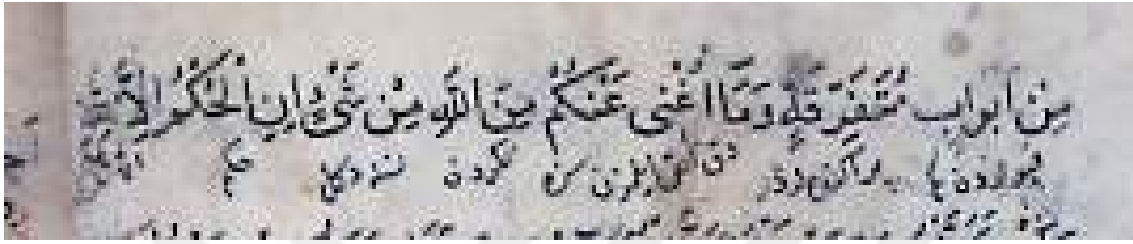
‘alâ mâ nekûlu vekîl(un) Vekâle yâ beniyye lâ tedhulû min bâbin vâhidin vedhulû

söylediklerimize vekildir” dedi. Sonra da, “Ey oğullarım! Bir kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapılardan girin.

Anuñ üzre eyidürüz şaqlayıcıdur dağı eyitdi ey oğlanlarum girmeñ bir kapudan dağı girüñ

(357) [129b] YÛSUF 67

1.

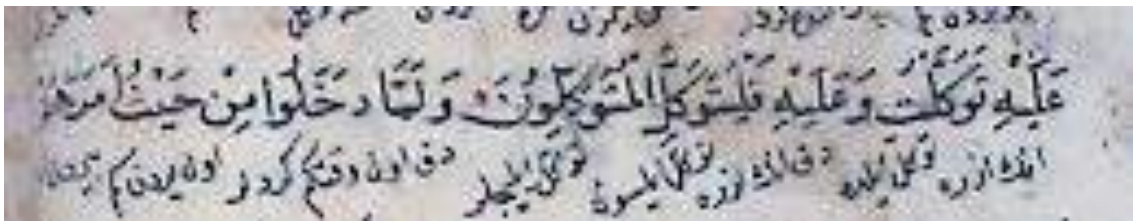


min ebvâbin muteferrika(tin) vemâ ugnî ‘ankum mina(A)llâhi min şey-/(in) ini-lhukmu illâ li(A)llâh(i)

Ama Allah’tan gelecek hiçbir şeyi sizden uzaklaştıramam. Hüküm ancak Allah’ındır. Ben O’na tevekkül ettim.

Çapulardan kim yir perâkendelaerdür dağı aşşı eylemezsin size Tañrı’dan nesne degül hüküm illâ Tañrı’nuñdur

2.

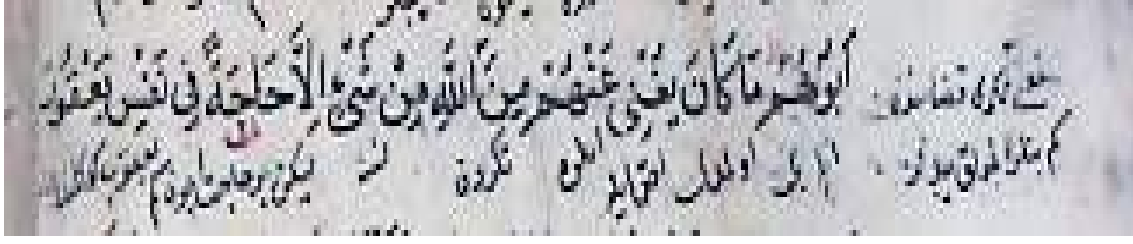


‘aleyhi tevekkelt(u) ve’aleyhi felyetevekkeli-lmutevekkilûn(e) Velemmâ dehalû min hayşu emerahum

Tevekkül edenler de yalnız O’na tevekkül etsinler” dedi. Babalarının emrettiği şekilde

Anuñ üzre tevekkül eyledi dağı anuñ üzre tevekkül eylesün tevekkül eyleyiciler dağı ol vaqt kim girdiler ol yirden kim buyurdu

3.



ebûhum mâ kâne yuġnî ‘anhum mina(A)llâhi min şey-in illâ hâceten fî nefsi ya’kûbe

(ayrı kapılardan) girdiklerinde (bile) bu, Allah’tan gelecek hiçbir şeyi onlardan uzaklaştıracak değildi. Sadece Yakub, içindeki bir dileği

Atası olmadı aşşı eyler anlara Tañrı’dan nesne lîkin bir hâcet için kim Ya’kûb göñlünde ya’nî Tañrı kızasından kim ... uğrılık ...

4.

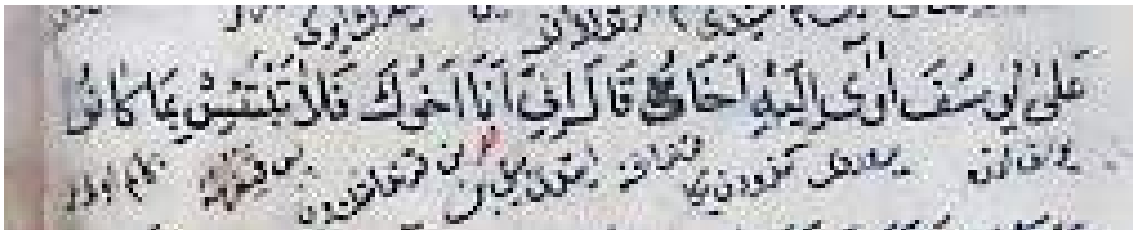


kadâhâ ve-innehu lezû ‘ilmin limâ ‘allemnâhu velâkinne eksera-nnâsi lâ ya’lemûn(e)
Velemmâ dehalû

ortaya koymuş oldu. Şüphesiz o, biz kendisine öğrettiğimiz için bilgi sahibidir. Fakat insanların çoğu bilmezler. Yûsuf’un huzuruna girdiklerinde;

Hükme eylediği anı dağı bayık ‘ilm issiydi aña kim öğretdüñ anı velîkin âdemîlerin eyregi bilmezler dağı ol vaqt kim ya’nî Tañrı kızasın ileyinde olmağın bilürdi yâ ‘amel eylerdi bildügin

5.

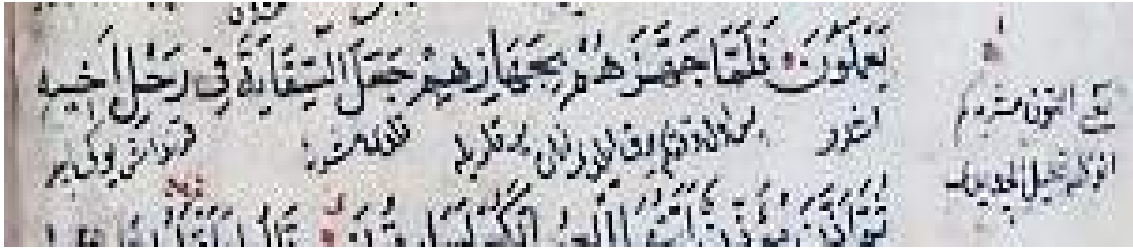


‘alâ yûsufe âvâ ileyhi ehâh(u) kâle innî enâ ehûke felâ tebte-is bimâ kânû

o, kardeşi Bünyamin'i yanına bağrına bastı ve (gizlice) “Haberin olsun ben senin kardeşimim, artık onların yaptıklarına üzülme” dedi.

Yûsuf üzre yir virdi kendüden yaña qarındaşına eyitti bayıq ben ben qarındaşuñven pes kayğurma aña kim oldılar

6.

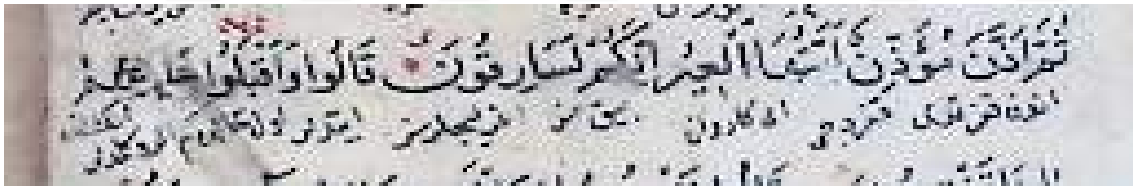


ya'melûn(e) Felemmâ cehhezehum bicehâzihim ce'ale-ssikâyete fî rahli ehîhi

Yûsuf, onların yüklerini hazırlatırken su kabını kardeşinin yüküne koydurdu.

İşlerler pes ol vakt kim yaraq eyledi anlara yaraqlarıyla kıldı müşirine qarındaşı yüki içine ya'nî altun müşirine kim anuñla tañıl ölçdiydi

7.

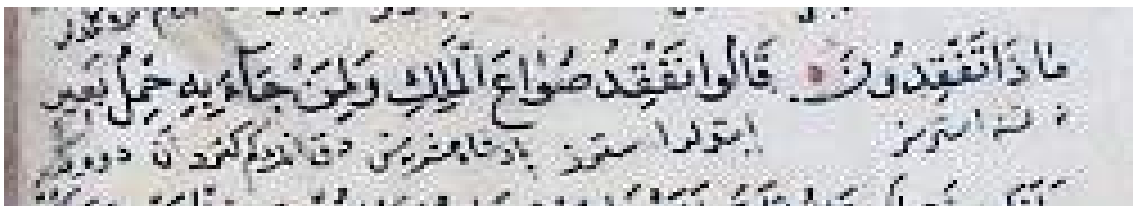


şümme ezzene mu-ezzinun eyyetuhâ-l'îru innukum lesârikûn(e) Kâlû veakbelû 'aleyhim

Sonra da bir çağırıcı şöyle seslendi: “Ey kervancılar! Siz hırsızsınız.” Yûsuf'un kardeşleri onlara dönerek,

Andan kığırtdı kığırdıcı ey kârvân bayıq siz uğrulayıcılarısız eyitdiler ol hâlde kim ilerü geldiler anuñ üzre

8.

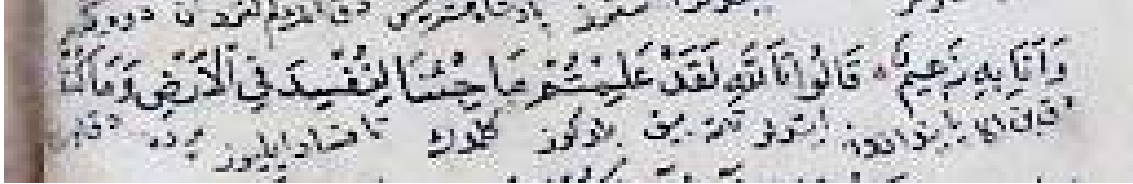


mâzâ tefkidûn(e) Kâlû nefkidu suvâ'a-lmeliki velimen câe bihi himlu ba'îrin

“Ne yitirdiniz?” dediler. Onlar, “Hükümdar’ın su kabını yitirdik. Onu getirene bir deve yükü ödül var.

Ne nesne istersiz eyitdiler isterüz pâdişâh maşraba dağı anuñ kim getürdi anı deve yüküdür

9.

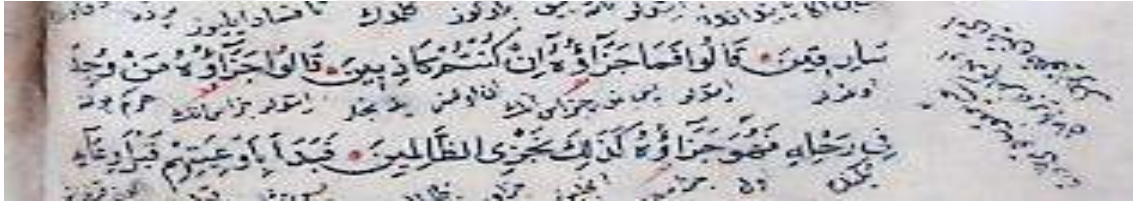


ve enâ bihi ze'îm(un) Kâlû te(A)llâhi lekad ‘alimtum mâ ci/nâ linufside fî-l-ardi vemâ kunnâ

Ben buna kefilim” dediler. Dediler ki: “Allah’a andolsun, siz de biliyorsunuz ki biz bu ülkede fesat çıkarmaya gelmedik,

Dağı ben aña ... eyitdiler tâllahi bayık bildüñüz gelmediñ tâ fesâd eyleyevüz yirde dağı ...

10.

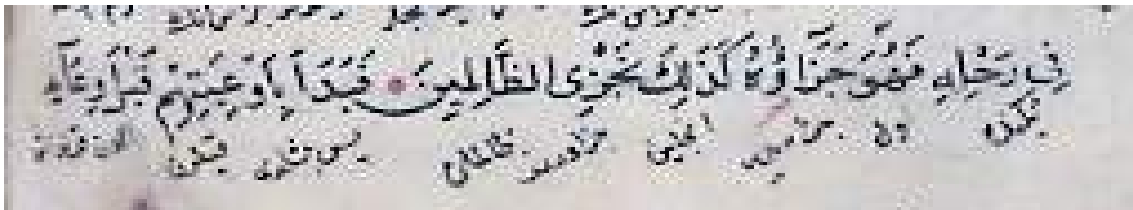


sârikîn(e) Kâlû femâ cezâuhu in kuntum kâzibîn(e) Kâlû cezâuhu men vucide

hırsız da değiliz.” Onlar, “Eğer yalancı iseniz, hırsızlığın cezası nedir?” dediler. Onlar da: “Cezası, su kabı kimin bulunursa

Uğrılar eyitdiler pes nedür cezâsı anuñ anı olasız yalancılar eyitdiler cezâsı anuñ her kim bulunsa ya ‘nî Yağ‘ub kavmi ‘Adn oldı kim uğrı biriyle mâlı issi kaçunda kulluğ eylerdi

11.

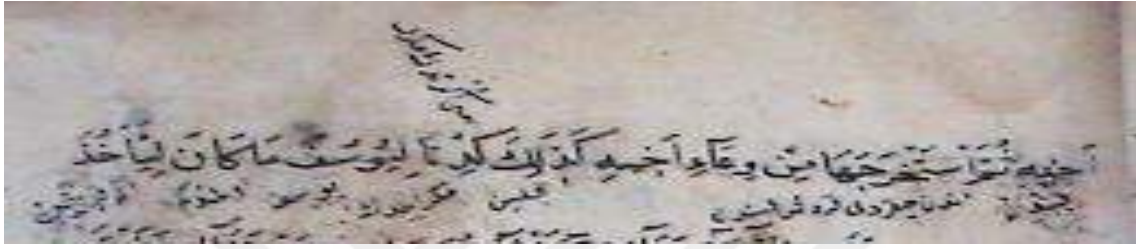


fî rahlihi fehuvu cezâuh(u) kezâlîke neczî-zzâlimîn(e) Febedee bi-ev'iyetihim kable vi'â-i yükünde, o kimsenin kendisi(nin alıkonması) onun cezasıdır. Biz zalimleri böyle cezalandırırız” dediler. Bunun üzerine Yûsuf, kardeşinin yükünden önce onların yüklerini aramaya başladı.

Yükünde ol cezâ midur ancılayın cezâ virürüz zâlimlere pes başladı kaplarını öñdin qarındaş

(357) [130a] YÛSUF 76

1.

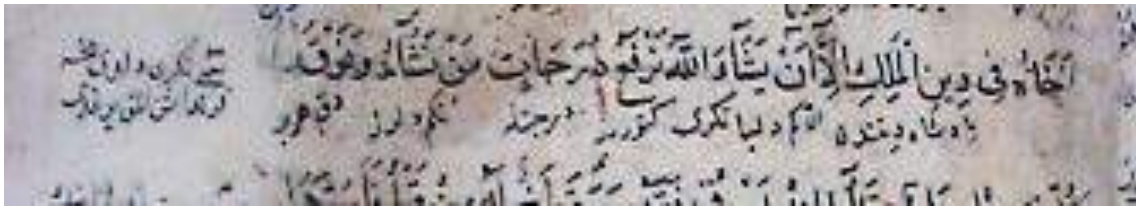


ehîhi sümme-stahracehâ min vi'â-i ehîh(i) kezâlîke kidnâ liyûsuf(e) mâ kâne liye/huze

Sonra su kabını kardeşinin yükünden çıkardı. İşte biz Yûsuf'a böyle bir plan öğrettik. Yoksa kralın kanunlarına göre kardeşini alıkoyamazdı.

Qabından andan çıkardı qarındaşı qabından ancılayın mekr eyledük ya 'nî öğretdük mekri Yûsuf'a olmadı kim ola qarındaşı

2.

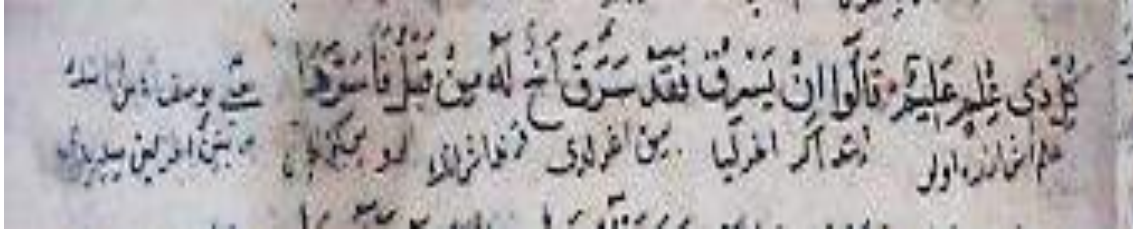


ehâhu fî dîni-İmeliki illâ en yeşâa(A)llâh(u) nerfe'u deracâtin men neşâ/(u) vefevka kulli

Ancak Allah'ın dilemesi başka. Biz dilediğimiz kimsenin derecelerini yükseltiriz.

Pâdişâh dîninden illâ kim dileye Tañrı getürürüz dereceler ne kim dilerler dağı her bir ya 'nî Tañrı diledince qarındaşı almağ yoğdı

3.

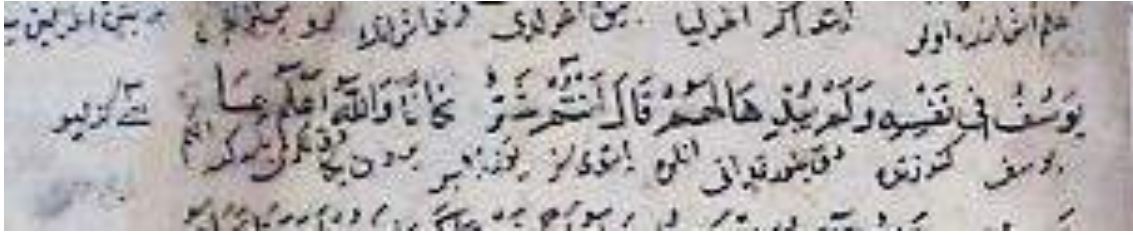


zî ‘ilmin ‘alîm(un) Kâlû in yesrik fekad seraka ehun lehu min kabl(u) feeserrahâ

Her ilim sahibinin üstünde daha iyi bir bilen vardır. Dediler ki: “Eğer o çalmışsa, daha önce onun bir kardeşi de çalmıştı.” Yûsuf, bunu içinde sakladı

*‘ilm iş üzre olur eyitdi eger uğurlaya bayık uğurladı qarındaşı anuñ ilerü yirüñüz içine ya ‘nî
Yûsuf atası atasınuñ yir batanı uğurlayanı ...*

4.

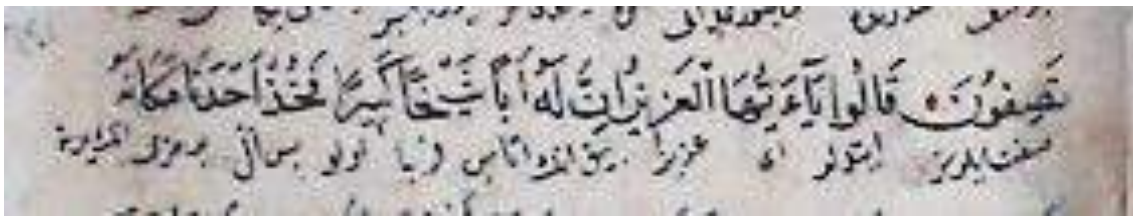


yûsufu fi nefsihi velem yubdihâ lehum kâle entum şerrun mekânâ(en) va(A)llâhu a’lemu bimâ

ve onlara belli etmedi. İçinden, “Siz kötü bir durumdasınız; Allah çok daha iyi biliyor

*Yûsuf kendüzünde dağı belürtmedi anı anlara eyitdi siz yavuz ... yirden yaña dağı Tañrı
bilürekdür anı kim ya ‘nî gizliyü*

5.

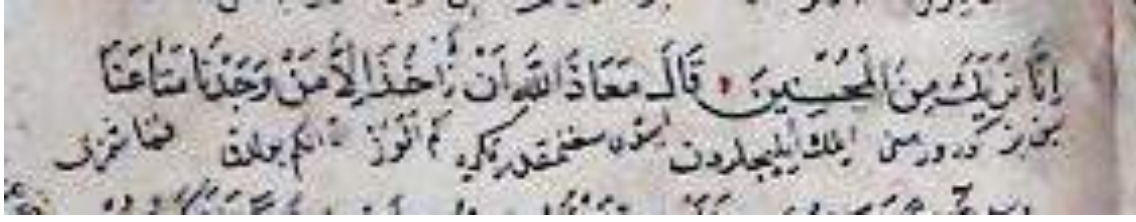


tasifûn(e) Kâlû yâ eyyuhâ-l’azîzu inne lehu eben şeyhân kebîran fehûz ehadenâ mekâneh(u)

anlattığımızı.” dedi. Onlar, Yûsuf’a: “Ey güçlü vezir! Bunun çok yaşlı bir babası var. Onun yerine

Şıfat eylesiz eyitdiler ey 'azîz bayık anuñ atası koca ulu pes al birümüzi anuñ yirine

6.



innâ nerâke mine-lmuhsinîn(e) Kâle me'âza(A)llâhi en ne/hûze illâ men vecednâ metâ'anâ

bizden birini alıkoy. Şüphesiz biz senin iyilik edenlerden olduğunu görüyoruz” dediler. Yûsuf, “Malımızı yanında bulduğumuz kimseden başkasını tutmaktan Allah’a sığınırız.

Bayık biz görevüz seni eyülük eyleyicilerden eyitdi şakınmağdur Tañrı'ya kim alavuz illâ anı kim bulduq kumaşumuzu

7.

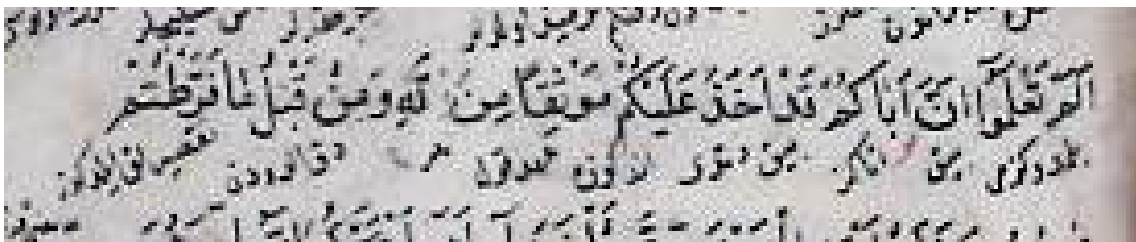


'indehu innâ izen lezâlimûn(e) Felemmâ-stey-esû minhu halesû neciyyâ(en) kâle kebîruhum

Şüphesiz biz o takdirde zulmetmiş oluruz” dedi. Ondan ümitlerini kesince, kendi aralarında konuşmak üzere bir kenara çekildiler. Büyükleri dedi ki:

Çatında bayık biz andan zâlimlerüz pes ol vaqt kim nevmîd oldılar yaña çıkarlar arқан söyleyiciler eyitdi anlaruñ ulusu

8.

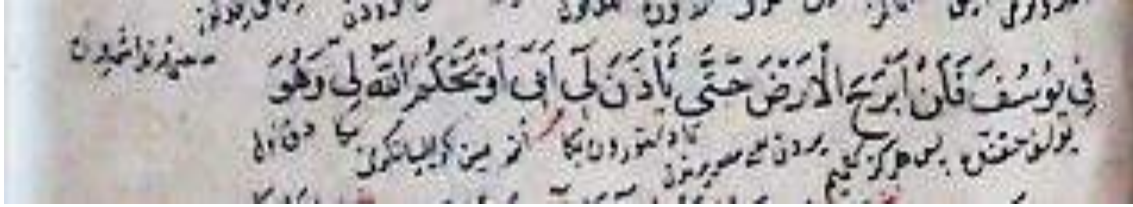


elem ta'lemû enne ebâkum kad ehâze 'aleykum mev'sikan mina(A)llâhi vemin kablu mâ ferrattum

“Babanızın Allah adına sizden söz aldığını, daha önce de Yûsuf hakkında işlediğiniz kusuru bilmiyor musunuz?

Bilmedüñüz mi bayık atañuz bayık dutdı üzerüñüze ahd qavl neler dağı ilerüden taqşirlik eyledüñüz ya 'nî qarındaş vire

9.

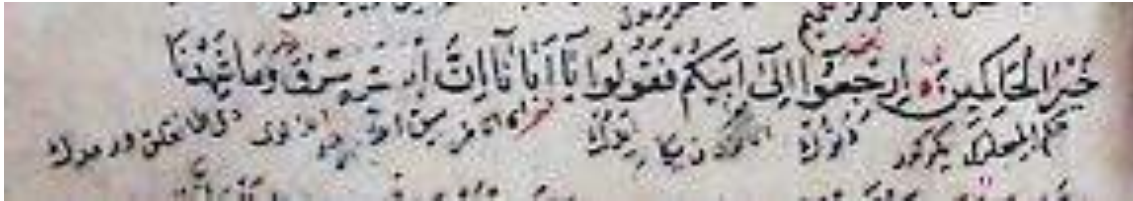


fi yûsuf(e) felen ebraha-l-arda hattâ ye/zene lî ebî ev yahkuma(A)llâhu lî vehuve

Artık babam bana izin verinceye veya Allah, hakkımda hükmedinceye kadar buradan asla ayrılmayacağım. O,

Yûsuf hakkında pes hergiz gitmeyem yirden ya 'nî Mısır yirinden tâ destür vire baña atam meger eylemeye Tañrı baña dağı ol

10.

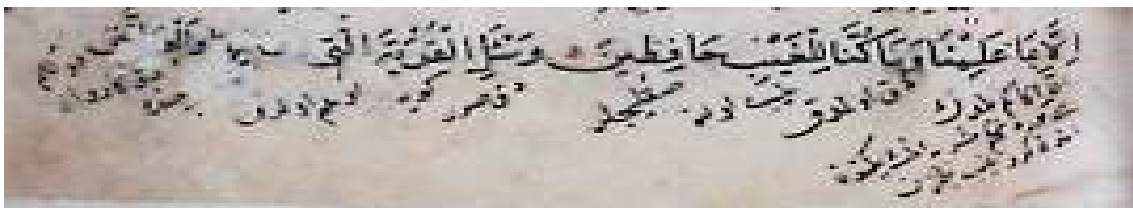


hâyru-lhâkimîn(e) İrci'û ilâ ebîkum fekulû yâ ebânâ inne-bneke seraka vemâ şehidnâ

hükmedenlerin en hayırlısıdır.” “Siz babanıza dönün ve deyin ki: “Ey babamız! Şüphesiz oğlun hırsızlık etti, biz ancak bildiğimize şahitlik ettik.

Hükme eyleyicilerün yegregidür dönüñ atañuzdan yaña eyidüñ ey atamız bayık oğlundur uğurladı dağı tanuqluk virmedük

11.



illâ bimâ ‘alimnâ vemâ kunnâ lilgaybi hâfiẓîn(e) Ves-eli-lkaryete-lletî

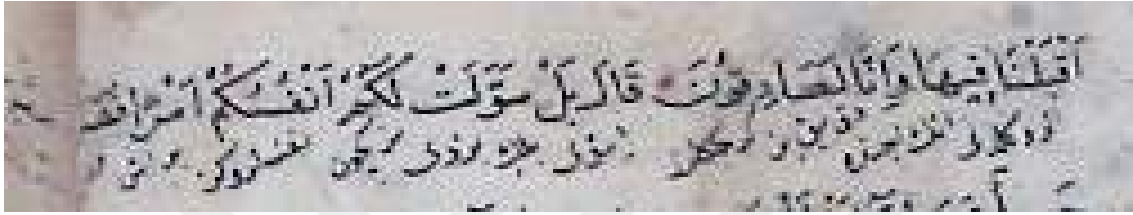
(Sana söz verdiğimiz zaman) gaybı (oğlunun hırsızlık edeceğini) bilemezdik.”

“Bulduğumuz kent halkına ve aralarında olduğumuz kervana da sor.

İllâ anı kim bildük ya ‘nî ... müşr anuñ yükünden andan gerü gayb bilmez in dağı olmaduk gayb oluna şaklayıcılar dağı şor köye ol kim olduk ... içinde dağı kârvân ol kim

(358) [130b] YÛSUF 82

1.



kunnâ fihâ vel’îra-lletî akbelnâ fihâ ve-innâ lesâdikûn(e) Kâle bel sevvelet lekum enfusukum emrâ(an) fesabrun

Şüphesiz biz doğru söyleyenleriz.” Yakub, “Nefisleriniz sizi bir iş yapmağa sürükledi. Artık bana düşen, güzel bir sabırdır. Umulur ki, Allah onların hepsini bana getirir.

İlerü geldi anuñ içinde dağı bayık biz girçeklerüz eyitdi belki bizedi sizüñ-çün nefsleriñüz bu iş

2.

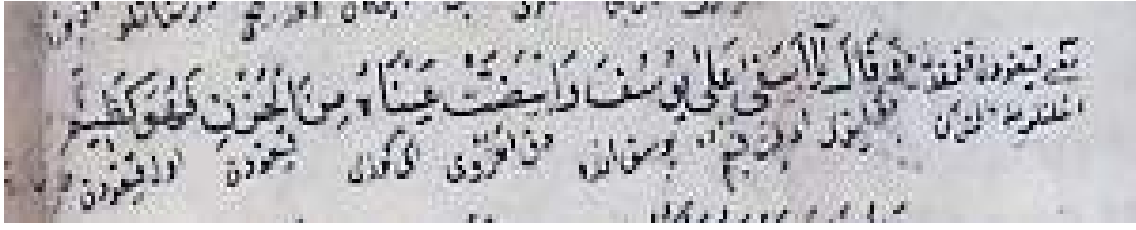


cemîl(un) ‘asa(A)llâhu en ye/tiyenî bihim cemî’â(an) innehu huve-l’alîmu-lhakîm(u) Vetevellâ

Çünkü O, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir” dedi. Onlardan yüz çevirdi

Görklü ol kim Tañrı getüre baña anları hep bayık ol oldur bilici dürüst işlü dağı yüz

3.

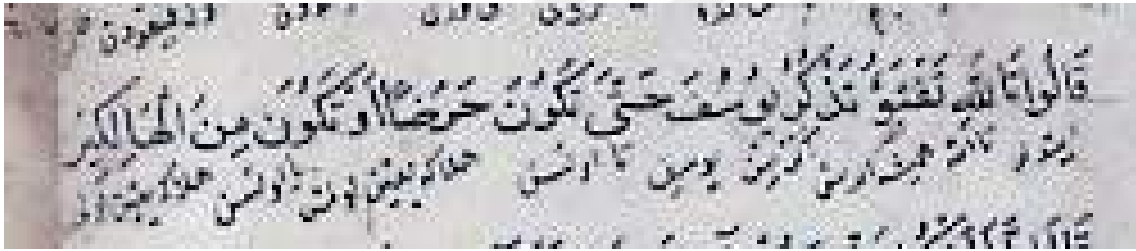


'anhum vekâle yâ esefâ 'alâ yûsufe vebiyaddat 'aynâhu mine-lhuzni fehuve kazîm(un)

ve, “Vah! Yûsuf'a vah!” dedi ve üzüntüden iki gözüne ak düştü. O artık acısını içinde saklıyordu.

Ya 'nî kayğudan kaçımaktan oğlanlarına ... iñen bayık eyitdi ey katı kayğum Yûsuf üzre dağı ağardı iki gözi kayğudan ol kayğudan

4.

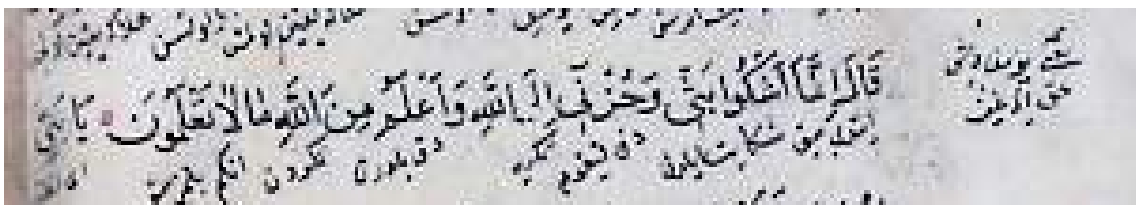


Kâlû ta(A)llâhi teftu tezkuru yûsufe hattâ tekûne haradan ev tekûne mine-lhâlikîn(e)

Oğulları, “Allah'a yemin ederiz ki, sen hâlâ Yusuf'u anıp duruyorsun. Sonunda üzüntüden eriyip gideceksin veya helâk olacaksın” dediler.

Eyitdiler tâllahi hemîşe alır sen añarsın Yûsuf'ı tâ olasin helâke yakın olmuş tâ yâ olasin helâke yakın

5.



Kâle innemâ eşkû beşî ve huznî ila(A)llâhi vea'lemu mina(A)llâhi mâ lâ ta'lemûn(e) Yâ beniyye

Yakub, “Ben tasa ve üzüntümü ancak Allah’a arz ederim. Ben, Allah tarafından sizin bilmediğiniz şeyleri bilirim” dedi. “Ey oğullarım!

Eyitdi bayık şikāyet eylerin daķı kaygum Tañrı’ya daķı bilürin Tañrı’dan anı kim bilmezsiz ey oğlanlar ya ‘nî Yûsuf düşi haķķ ...

6.

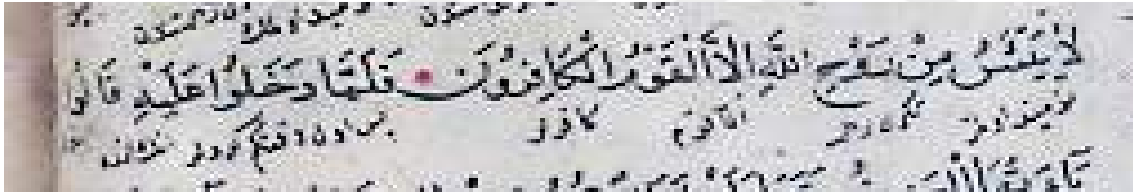


-zhebû fetehassesû min yûsufe veehîhi velâ tey-esû min ravhi(A)llâh(i) innehu

Gidin Yûsuf’u ve kardeşini araştırsın. Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin.

Varuñ haber isteñ Yûsuf’dan daķı karındaşından daķı nevmîd olmañ Tañrı rahmetinden bayık

7.

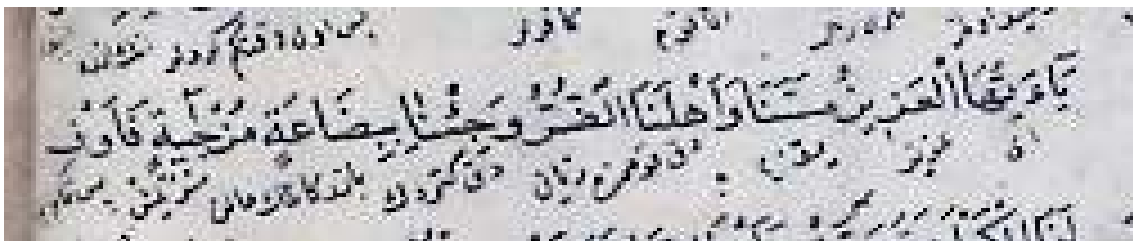


lâ yey-esu min ravhi(A)llâhi illâ-lkavmu-ikâfirûn(e) Felemmâ dehalû ‘aleyhi kâlû

Çünkü kâfirler topluluğundan başkası Allah’ın rahmetinden ümidini kesmez.” Bunun üzerine (Mısır’a dönüp) Yûsuf’un yanına girdiklerinde,

Nevmîd olmaz Tañrı rahmeti illâ kavm kâfirler pes ol vaķt kim girdiler anuñ üzre eyitdiler

8.

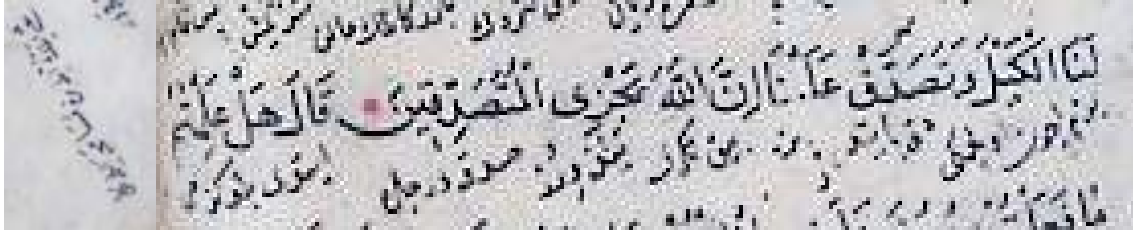


yâ eyyuhâ-l’azîzu messenâ veehlenâ-ddurru veci/nâ bibidâ’atin muzcâtin feevfi

“Ey güçlü vezir! Bize ve ailemize darlık ve sıkıntı dokundu. Değersiz bir sermaye ile geldik.

Ey 'azîz yakîna dağı kavmümüze ziyân dağı getürdük bâzırganlık mâlını sürilmiş pes tamâm

9.

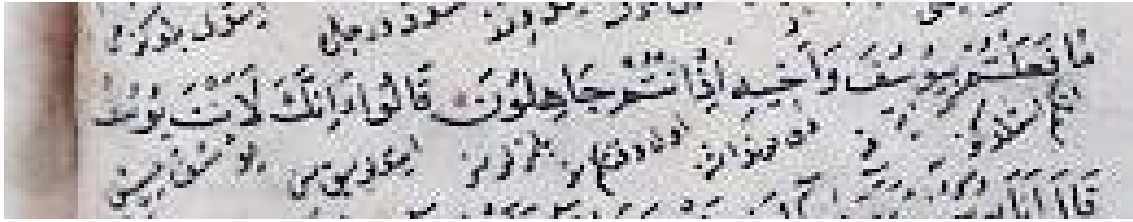


lenâ-lkeyle vetesaddek 'aleynâ inna(A)llâhe yeczî-lmutesaddikîn(e) Kâle hel 'alimtum

Zahiremizi tam ölç, ayrıca bize sadaka ver. Şüphesiz Allah, sadaka verenleri mükâfatlandırır” dediler. Yûsuf dedi ki: “Biliyor musunuz

Bizüm için ölçegi dağı eyitdi bize bayık Tañrı yanud virür şadağa viricilere eyitdi bildüñüz mi ya 'nî eyülük eyle bize müsâmağa eylegil

10.

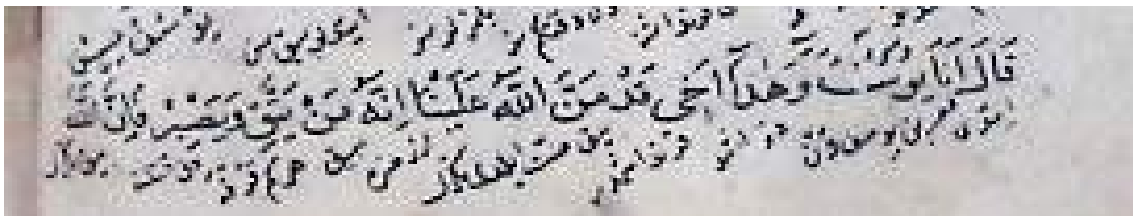


mâ fe'altum biyûsufe veehîhi iz entum câhilûn(e) Kâlû e-inneke leente yûsuf(e)

siz (henüz) cahil kimseler iken Yûsuf ve kardeşine neler yaptığımızı?” Kardeşleri, “Yoksa sen, sen Yûsuf musun?” dediler.

Anı kim işledüñüz ... dağı karındaşına ol vaqt kim siz bilmezlersiz eyitdi bayık sen Yûsuf mısın

11.



kâle enâ yûsufu vehâzâ ehî kad menna(A)llâhu 'aleynâ innehu men yetteki veyasbir fe-inna(A)llâhe

O da, “Ben Yûsuf’um, bu da kardeşim. Allah, bize iyilikte bulundu. Çünkü, kim kötülükten sakınır ve sabrederse, şüphesiz Allah

Eyitdi ben Yûsufven dağı uşbu qarındaşumdur bayıq minnet eyledi Tañrı üzerümüze bayıq her kim qorqa dağı katlana bayıq Tañrı

(358) [131a] YÛSUF 91

1.

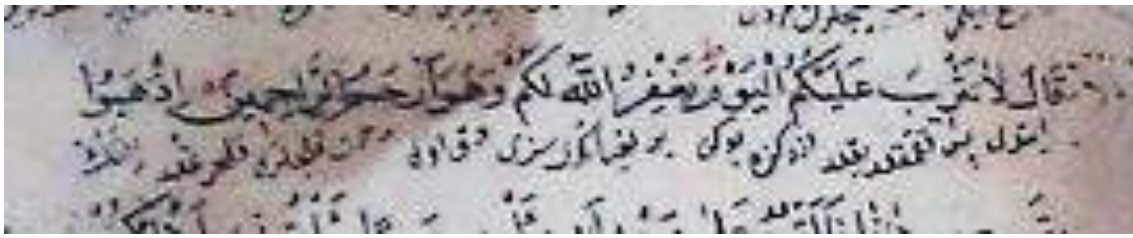


lâ yudî’u ecrâ-lmuhsinîn(e) Kâlû ta(A)llâhi lekad âseraka(A)llâhu ‘aleynâ ve-in kunnâ lehâti-
în(e)

iyilik yapanların mükâfatını zayı etmez” dedi. Dediler ki: “Allah’a andolsun, gerçekten Allah seni bize üstün kıldı. Gerçekten biz suç işlemiştik.”

Žâyi’ eylemez eyülük eyleyicilerin müzdin eyitdi tâllahi bayıq uyardı sizi Tañrı üzerümüze dağı bayıq olduk biz qaşdla yazuq eyleyiciler

2.

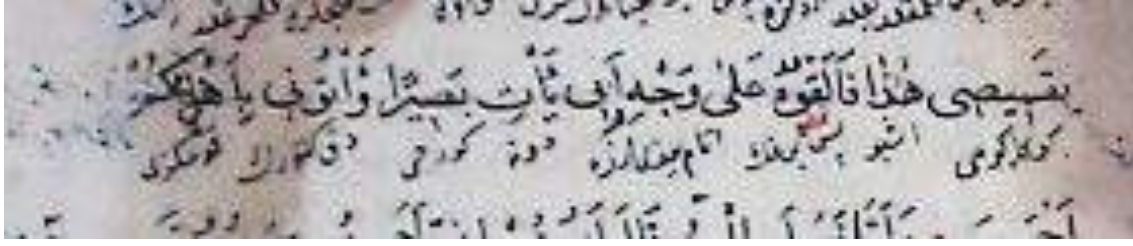


Kâle lâ teşrîbe ‘aleykumu-lyevm(e) yağfiru(A)llâhu lekum vehuve erhamu-rrâhimîn(e)
İzhebû

Yûsuf dedi ki: “Bugün size kınama yok. Allah sizi bağışlasın. O, merhametlilerin en merhametlisidir. Götürün,

Eyitdi pes kaçımakdur yokuur üzerüñüze bugün yarlıgaya Tañrı sizi dağı ol rahmet kılıcılaruñ kılıcırağdur iletüñ

3.

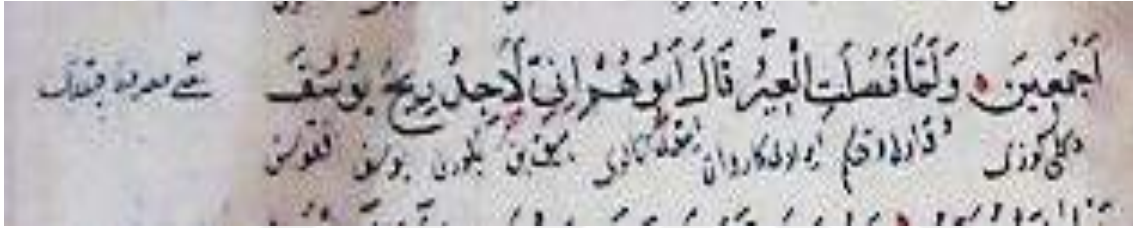


bikamîsî hâzâ feelkûhu ‘alâ vechi ebî ye/ti basîran ve/tûnî bi-ehlikum

bu gömleğimi de babamın yüzüne koyun ki, gözleri açılsın ve bana getirin

Göñlegü mi uşbu pes bırağuß atam yüzi üzre duta görici dağı getirüñ kavmüñüzi

4.



ecme’in(e) Velemmâ fesaleti-l’îru kâle ebûhum innî leecidu rîha yûsuf(e)

bütün ailenizi.” dedi. Kervan (Mısır’dan) ayrılınca babaları, “Şüphesiz ben Yûsuf’un kokusunu alıyorum,

Dükelüñüzi dağı ol vaqt kim ayrıldı kârvân eyitdi ataları bayık ben bilürin Yûsuf koğusını ya ‘nî Mışır’dan çıkdı

5.

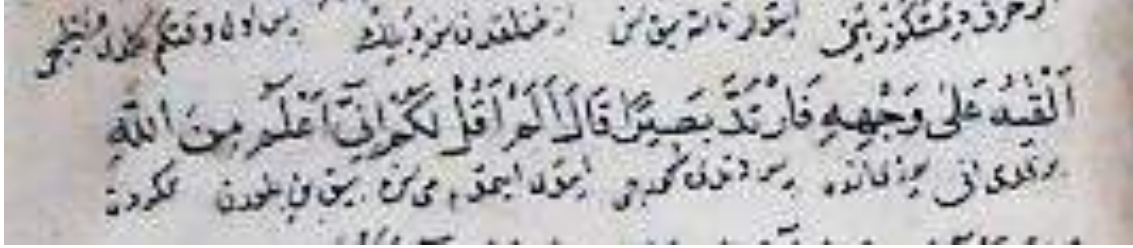


levlâ en tufennidûn(i) Kâlû ta(A)llâhi inneke lefî dalâlike-lkadîm(i) Felemmâ en câe-lbeşîru

bana bunak demezseniz.” dedi. Onlar da, “Allah’a yemin ederiz ki sen hâlâ eski şaşkınlığındasın” dediler. Müjdeci gelip

Eger haref demişdüñüz beni eytdiler tâllahi bayık sen azğunlukdansen depeleyüñ pes ol vaqt kim geldi muştulayıcı

6.

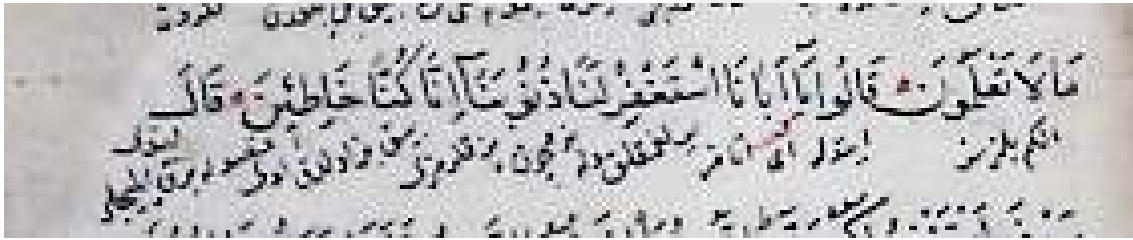


elkâhu ‘alâ vechihi fertedde basîrâ(an) kâle elem ekul lekum innî a’lemu mina(A)llâhi

gömleği Yakub’un yüzüne koyunca gözleri açılıverdi. Yakub, “Ben size, Allah tarafından, bilirim demedim mi

Bırakdı anı yüzi üzre pes dutdı görücü eyitdi eyitmedüm mi size bayık ben bilürin Tañrı’dan

7.

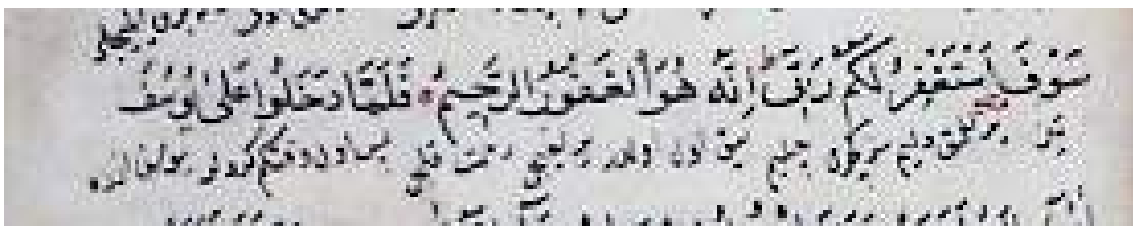


mâ lâ ta’lemûn(e) Kâlû yâ ebânâ-stağfir lenâ zunûbenâ innâ kunnâ hâti-în(e) Kâle

sizin bilemeyeceğiniz şeyleri?” dedi. Oğulları, “Ey babamız! Allah’tan suçlarımızın başışlanmasını dile. Biz gerçekten suçlu idik” dediler.

Anı kim bilmezsis eytdiler ey atamız yarlıgamağ dile bizümçün yazuklarımızı bayık biz olduk adı kaçdı yazuk eyleyiciler

8.

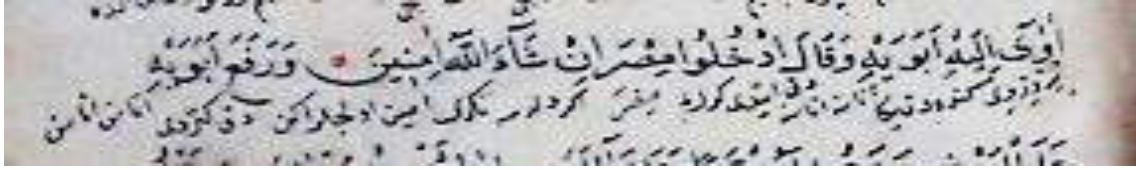


sevfe estagfiru lekum rabbî innehu huve-lğafûru-rrahîm(u) Felemmâ dehalû ‘alâ yûsufe

Yakub, “Rabbimden sizin bağışlanmanızı dileyeceğim. Şüphesiz O, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir” dedi. (Mısır’a gidip) Yûsuf’un huzuruna girdiklerinde;

Tîz yarlıgamağ dileyem sizüñ-çün Çalabum bayıq ol oldur yarlıgayıcı rahmet kılıcı pes ol vaqt kim girdiler Yûsuf üzre

9.

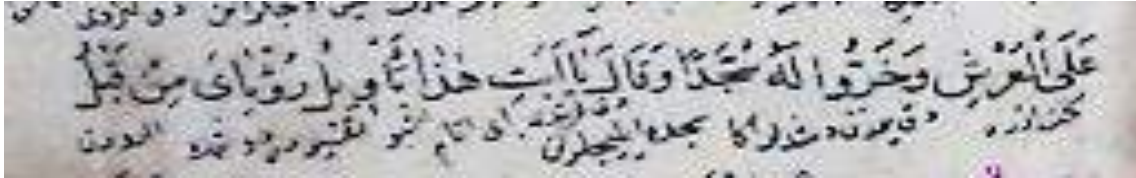


âvâ ileyhi ebeveyhi vekâle-dhulû misra in şâa(A)llâhu âminîn(e) Verafe’a ebeveyhi

Yûsuf ana babasını bağrına bastı ve “Allah’ın iradesi ile güven içinde Mısır’a girin” dedi. Ana babasını

Yüz virdi kendüden yaña atasına anasına dağı eyitdi girüñ Mısır’a eger dilese Tañrı emîn olucılar iken dağı getürdi atasını anasını

10.

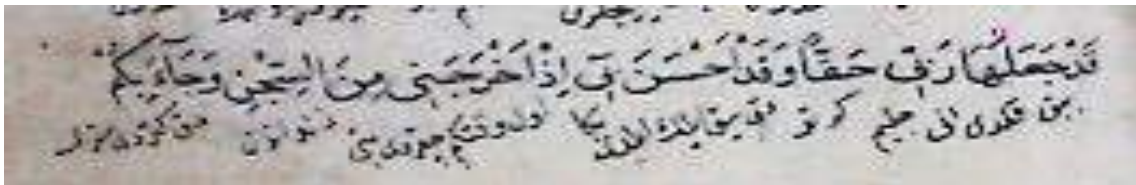


‘alâ-l’arşi veharrû lehu succedâ(en) vekâle yâ ebeti hâzâ te/vîlu ru/yâye min kablu

tahtın üzerine çıkardı. Hepsi ona (Yûsuf’a) saygı ile eğildiler. Yûsuf dedi ki: “Babacığım! İşte bu, daha önce gördüğüm rüyanın yorumudur.

Taht üzre dağı yüzün düşdiler ana secde eyleyicilerken dağı eyitdi ey atam uşbu tefsîrdür düşimüñ ilerüden

11.



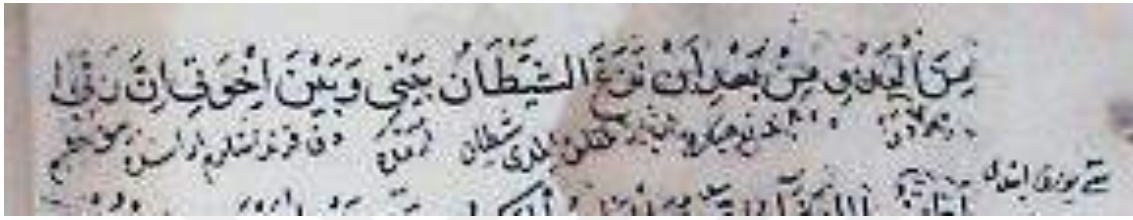
kad ce'alehâ rabbî hakkâ(an) vekad ahsene bî iz ahracenî mine-ssicni vecâe bikum

Rabbim onu gerçekleştirdi. Şeytan benimle kardeşlerimin arasını bozduktan sonra; Rabbim beni zindandan çıkararak ve sizi

Bayık kıldı anı Çalabum kirtü dağı bayık eyülük eyledi baña ol vaqt kim çıkardı beni zindāndan dağı getürdi sizi

(359) [131b] YÛSUF 100

1.

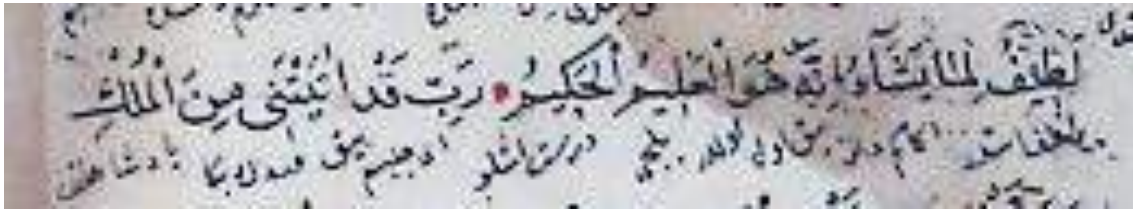


mine-lbedvi min ba'di en nezega-şşeytānu beynî vebeyne ihvetî inne rabbî

çölden getirerek bana çok iyilikte bulundu. Şüphesiz Rabbim, dilediği şeyde nice incelikler sergileyendir.

Yirden andan şoñra ... bozgunluk eyledi şeytān aramda dağı karındaşlarum arasında bayık Çalabum ya 'nî Yūsuf eyitdi

2.

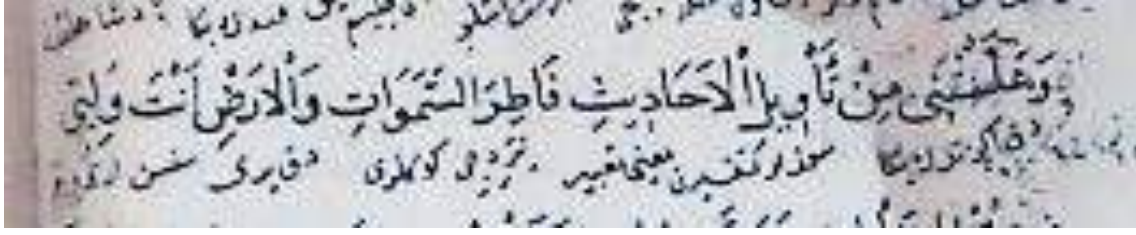


latîfun limâ yeşâ(u) innehu huve-l'alîmu-lhakîm(u) Rabbi kad âteytenî mine-lmulki

Şüphesiz O, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.” Rabbim! Gerçekten bana mülk verdin

Luţf issidür aña kim diler bayık ol oldur bilici dürüst işlü ey Çalabum bayık virdüñ baña pādişāhlıǵdan

3.

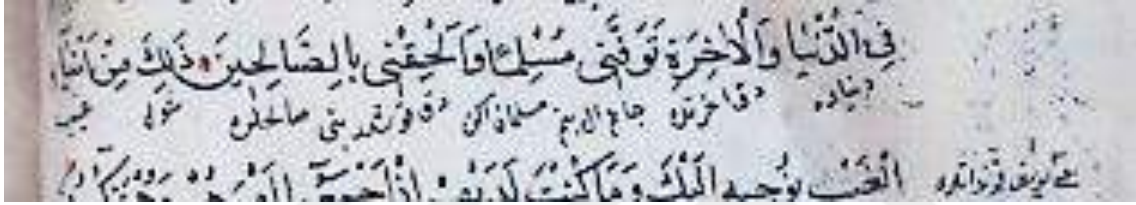


ve' allemtenî min te/vîli-l-ehâdîs(i) fâtira-ssemâvâti vel-ardi ente veliyyî

ve bana sözlerin yorumunu öğrettin. Ey gökleri ve yeri yaratan! Sen benim velimsin

Dağı öğretdiñ baña sözler tefsîrin ya 'nî ta 'bîr yaradıcı gökleri dağı yiri sensin arka virici

4.

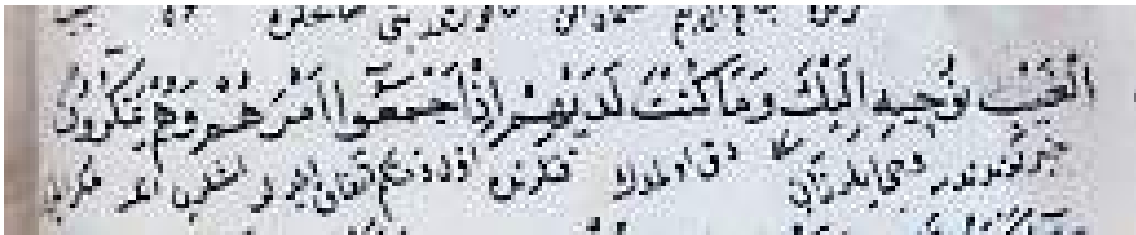


fî-ddunyâ vel-âhira(ti)(s) teveffenî muslimen veelhiknî bi-ssâlihîn(e) Zâlîke min enbâ

dünyada ve ahirette. Benim canımı müslüman olarak al ve beni iyilere kat.” İşte bu (kıssa), gayb haberlerindedir.

Dünyâda dağı âhiretde cānum al benüm müselmân iken dağı kavuşdur beni şâlihlere şol gayb ya 'nî Yūsuf karındaşları

5.

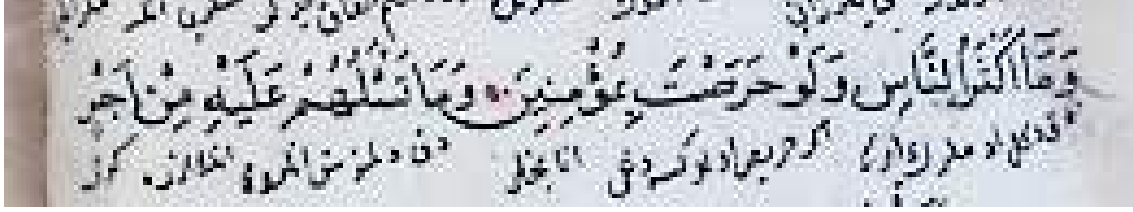


-i-lğaybi nûhîhi ileyk(e) vemâ kunte ledeyhim iz ecme'û emrahum vehum yemkurûn(e)

Onu sana biz vahiy yolu ile bildiriyoruz. Yoksa onlar tuzak kurarak işlerine karar verdikleri zaman sen onların yanında değildin.

Haberlerindendir vahy eylerüz anı saña dağı olmaduñ katlarında ol vakt kim in̄fāk eylediler işlerini anlar mekr eylerler

6.

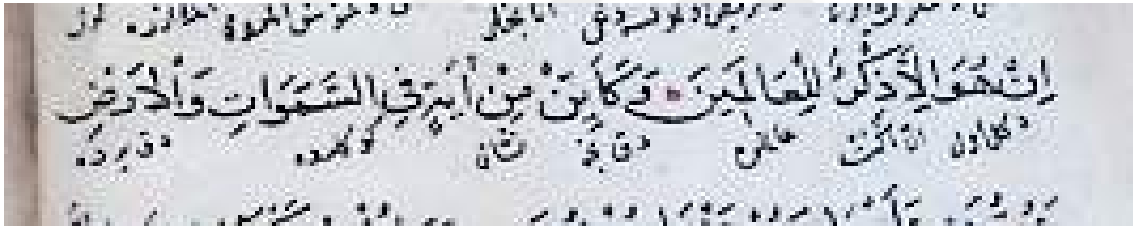


Vemâ ekseru-nnâsi velev haraste bimû/minîn(e) Vemâ tes-eluhum ‘aleyhi min ecr(in)

Sen ne kadar şiddetle arzu etsen de insanların çoğu inanacak değildirler. Hâlbuki sen buna karşılık onlardan bir ücret de istemiyorsun.

Dağı degül âdemlerüñ iresi eger hârîş olduñsa dağı inancılar dağı dilemezsin anlardan anuñ üzre kiri

7.

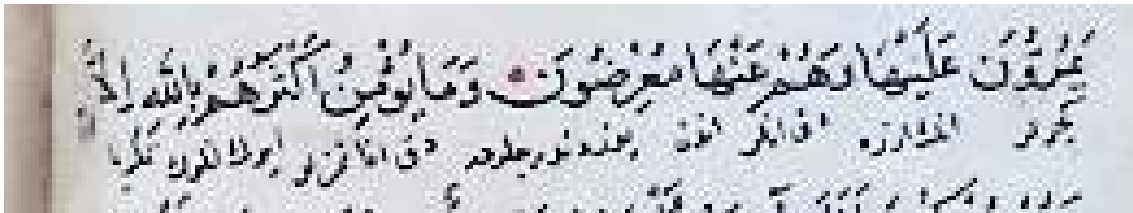


in huve illâ zikrun lil’âlemîn(e) Vekeeyyin min âyetin fi-ssemâvâti vel-ardi

O (Kur’an) âlemler içinde ancak bir öğüttür. Göklerde ve yerde nice deliller vardır ki yanlarına uğrarlar da

Degül ol illâ öğit ‘âlemlere dağı nice nişân göklerde dağı yirde

8.

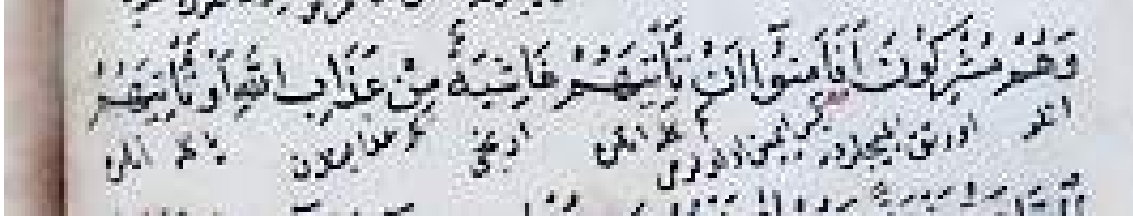


yemurrûne ‘aleyhâ vehum ‘anhâ mu’ridûn(e) Vemâ yu/mini ekseruhum bi(A)llâhi illâ

onlardan yüzlerini çevirerek geçerler. Onların çoğu Allah’a ancak inanırlar

Geçerler anuñ üzre dağı anlar andan yüz döndüricilerdür dağı inanmazlar eyregi anlaruñ Tañrı'ya illā

9.



vehum muşrikûn(e) Efeeminû en te/tiyehum gâşiyetun min 'azâbi(A)llâhi ev te/tiyehumu

ortak koşarak. Yoksa Allah tarafından kendilerini kuşatacak bir azabın gelmeyeceğinden veya onlar farkında olmadan

Anlar ortak eyleyicilerdür pes emîn oldılar mı gele anlara arınıcı Tañrı 'azâbından yâ gele anlara

10.

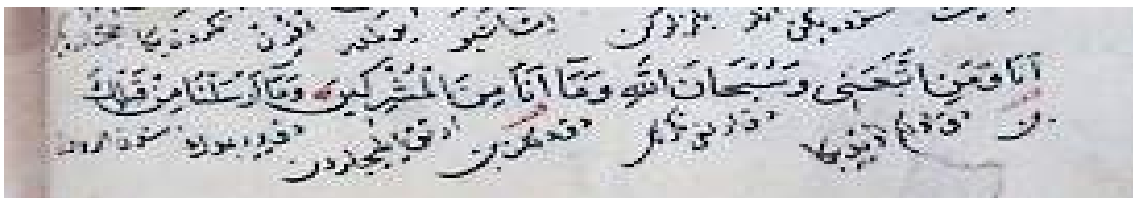


--ssâ'atu bağteten vehum lâ yeş'urûn(e) Kul hâzihi sebîlî ed'û ila(A)llâh(i) 'alâ basîratin

kıyametin ansızın gelip çatmayacağından emin mi oldular? De ki: “İşte bu benim yolumdur.

Қиyāmet añsuzdayken anlar bilmezlerken eyit uşbu yolumdur oқırın Tañrı'dan yaña һüccet üzre kim

11.



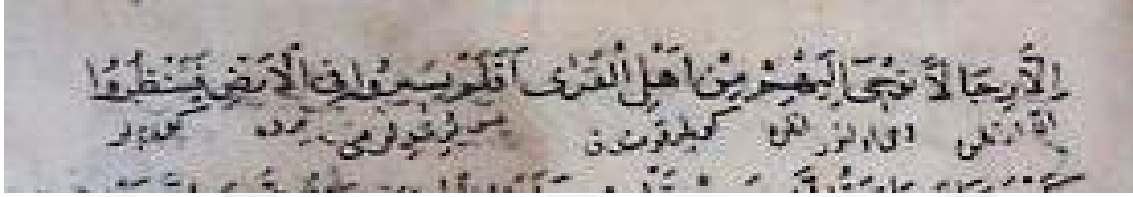
enâ vemeni-ttebe'anî vesubhâna(A)llâhi vemâ enâ mine-lmuşrikîn(e) Vemâ erselnâ min kablîke

Ben ve bana uyanlar bilerek Allah'a çağırırız. Allah'ın şanı yücedir. Ben, Allah'a ortak koşanlardan değilim." Biz senden önce de,

Ben dağı ol kim uydı baña dağı ortağı Tañrı'nuñ dağı degülin ben ortak eyleyicilerden dağı virmedük senden ilerüden

(359) [132a] YÛSUF 109

1.

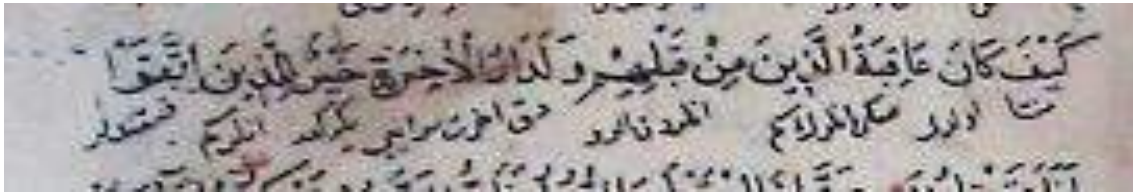


illâ ricâlen nûhî ileyhim min ehli-lkurâ efelem yesîrû fî-l-ardi feyenzurû

memleketler halkından ancak kendilerine vahyettiğimiz birtakım erkekleri peygamber olarak gönderdik. Yeryüzünde dolaşıp da,

İllâ erenlere vahy olunur anlara köyler kavminden pes yürümediler mi yirde göreler

2.

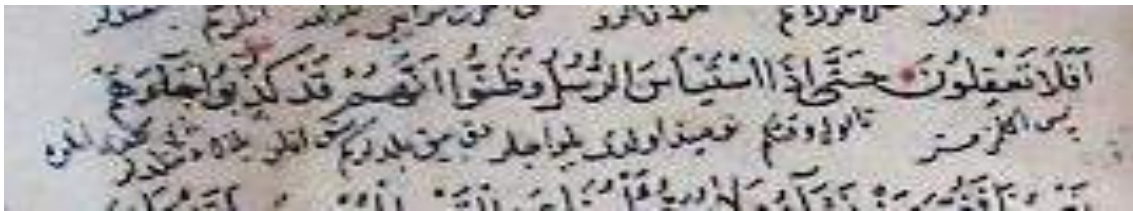


keyfe kâne 'âkibetu-lleżîne min kablihim veledâru-l-âhirati hayrun lilleżîne-ttekav

kendilerinden önce gelenlerin akibetlerinin nasıl olduğuna bakmadılar mı? Elbette ahiret yurdu Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için daha iyidir.

Nite oldı şoñı anlaruñ kim anlardan ilerü dağı âhîret sarâyı yegrekdür anlar kim şaқındılar

3.

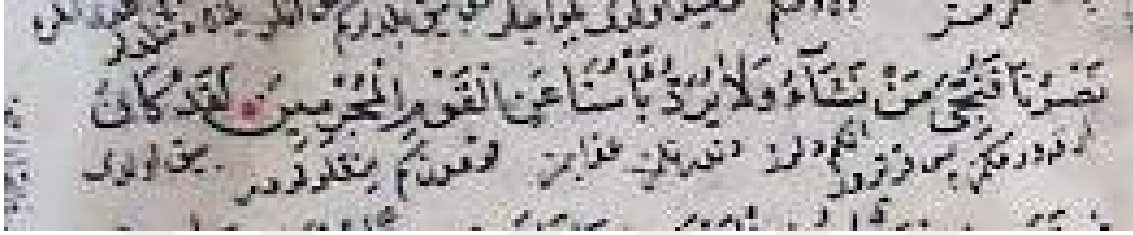


efelâ ta'kilûn(e) Hattâ izâ-stey-ese-rrusulu vezannû ennehum kad kużibû câehum

Hâlâ aklınızı kullanmıyor musunuz? Nihayet peygamberler ümitlerini kesecek hâle gelip yalanlandıklarını düşündükleri sırada,

Pes añlamaz mısız tâ ol vaqt kim nevmîd oldı yalavaçlar dağı bayıq bildiler kim bayıq anlar yalan dutınıldılar geldi anlara

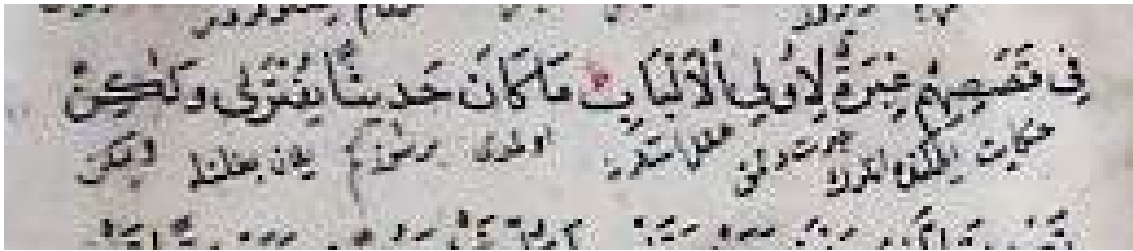
4.



nasrunâ fenucciye men neşâ/(u) velâ yuraddu be/sunâ 'ani-lkavmi-lmucrimîn(e) Lekad kâne onlara yardımımız geldi de, böylece dilediğimiz kimseler kurtuluşa erdirildi. Azabımız ise, suçlular topluluğundan geri çevrilemez. Andolsun ki,

Arqa virmegümüüz pes kırtaravuz anı kim dilerüz döndürinilmez 'azābumuz kavminden kim yazuklılardır bayıq oldı

5.

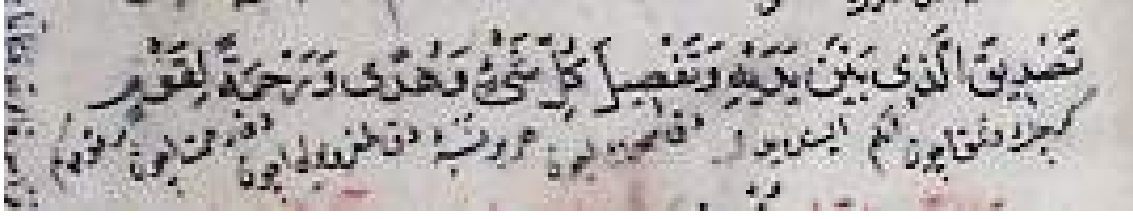


fî kasasihim 'ibratun li-ulî-l-elbâb(i) mâ kâne hadîsen yufterâ velâkin

onların kıssalarında akıl sahipleri için ibret vardır. Kur'an, uydurulabilecek bir söz değildir. Fakat

Hikāyet eylemeginde anlaruñ 'ibret dutmaq 'aql issilerine olmadı bir söz kim yalan bağlanıla velîkin

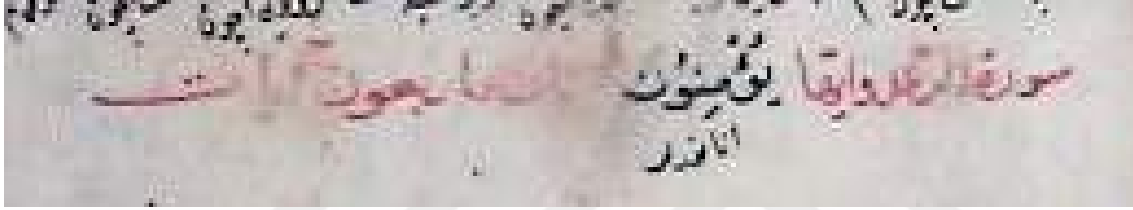
6.



tasdika-illezî beyne yedeyhi vetefsîle kulli şey-in vehuden verahmeten likavmin yu/minûn(e)

kendinden öncekileri tasdik eden, her şeyi ayrı ayrı açıklayan ve inanan bir toplum için de bir yol gösterici ve bir rahmettir.

Girçek dutmak için anı kim ileyindeydi dağı seçmek için her bir nesneyi dağı togru yol için dağı rahmet için bir kavm kim



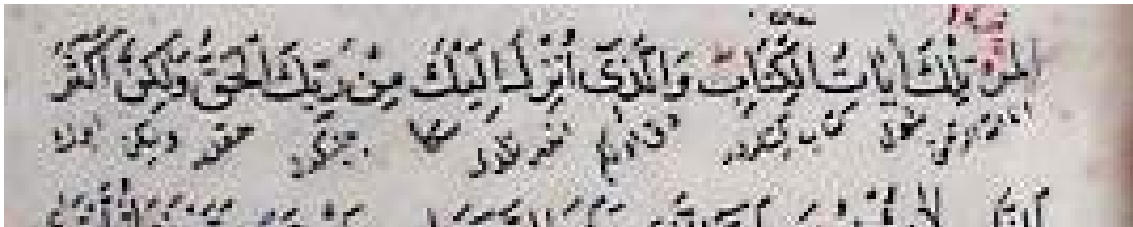
SÛRETÜ'L RA'D

Inanurlar



Bismillāhirrahmānirrahīm

7.

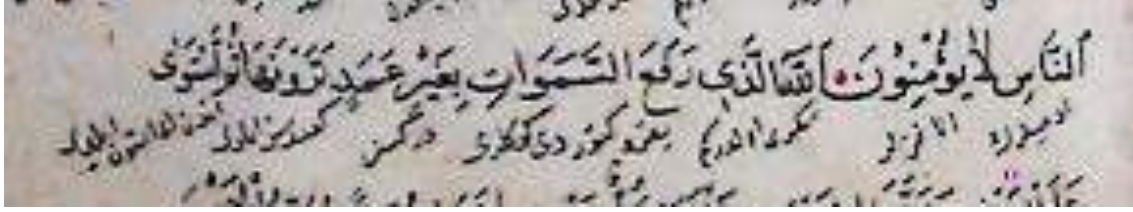


Elif-lâm-mîm-râ tilke âyātu-lkitâb(i) vellezî unzile ileyke min rabbike-lhakku velâkinne ekšera

Elif Lâm Mîm Râ. İşte bunlar Kitab'ın âyetleridir. Sana Rabbinden indirilen gerçektir, fakat

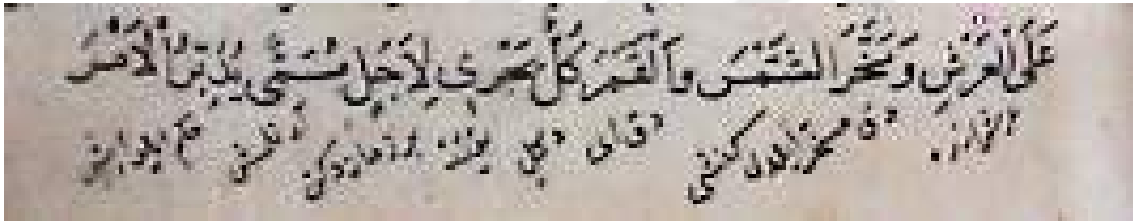
Enallahu'r-rahmân şol kitâb âyetlerdür dağı ol kim indürinildi saña Çalabuñdan haqqdur velikin eyrek

8.



-nnâsi lâ yu/minûn(e) (A)llâhu-lleżî rafe'a-ssemâvâti bigayri 'amedin teravnehâ sümme-stevâ insanların çoğı inanmazlar. Allah, gökleri gördüğünüz herhangi bir direk olmadan yükselten, Âdemîleriñ inanmazlar Tañrı oldur kim yukaru götürdi gökleri direksiz görürsüz anları andan eli üstün eyledi

9.



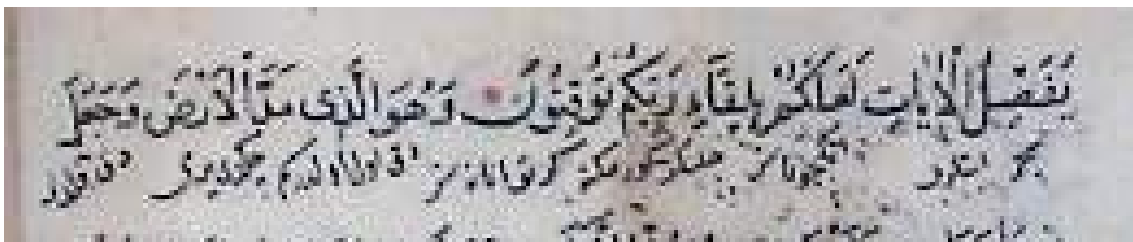
'alâ-l'arş(i) vesahhara-şşemse velkamer(a) kullun yecrî li-ecelin musemmâ(en) yudebbiru-l-emra

sonra Arş'a kurulan, güneşi ve ayı buyruğı altına alandır. Bunların hepsi belli bir zamana kadar akıp gitmektedir. O, her işi (hakkıyla) düzenler,

'arş üzre dağı müsehhâr eyledi güneşi dağı ayı dükeli yörür bir zamâne degin adanılmış hükme eyler işi

(360) [132b] RA'D 2

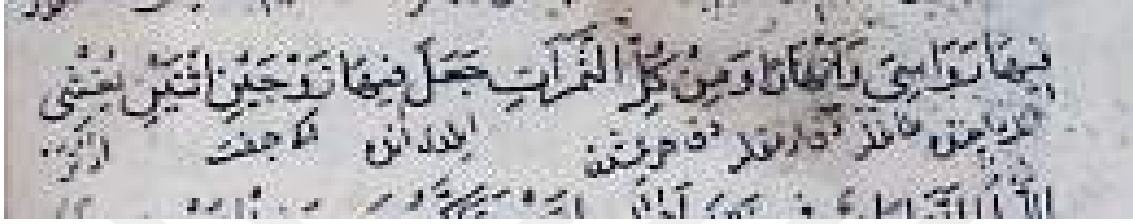
1.



yufassilu-l-âyâtî le'allekum bilikâ-i rabbikum tûkinûn(e) Vehuve-lleżî medde-l-arda vece'ale
yürütür, âyetleri ayrı ayrı açıklar ki Rabbinize kavuşacağımıza kesin olarak inanasınız. O, yeri
yayıp döşeyen,

*Seçer âyetleri anuñ-çün siz Çalabuñuz görmegine kirtü inanasız dağı ol oldur kim çekdi yiri
dağı kıldı*

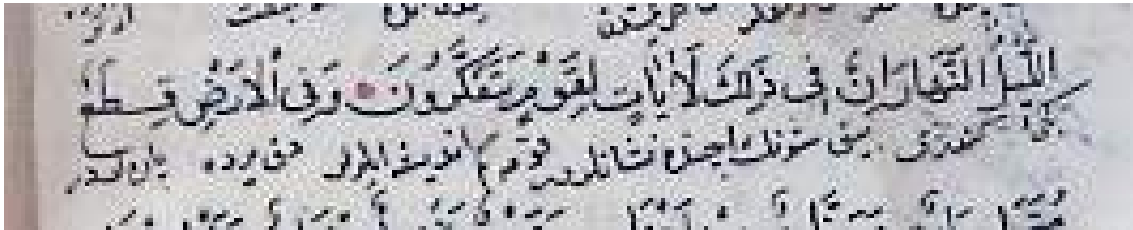
2.



fihâ ravâsiye veenhârâ(an) vemin kulli-şsemerâti ce'ale fihâ zevceyni-şneyn(i) yuğşî
orada dağlar, nehirler meydana getiren, orada her türlü meyveden (erkekli-dişili) iki eş
yaratandır.

Anuñ içinde tağlar dağı ırmağlar dağı her yimişden eyledi anda iki çift örter

3.

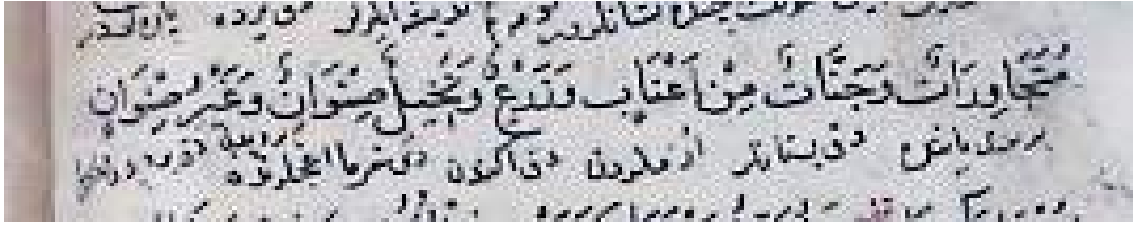


-lleyle-nnehâr(a) inne fi zâlike leâyâtin likavmin yetefekkerûn(e) Vefî-l-ardi kita'un

O, geceyi gündüze bürüyor. Şüphesiz bunlarda, düşünen bir kavim için (Allah'ın varlığını
gösteren) deliller vardır. Yeryüzünde kara parçaları

*Gıceyi gündüzi bayık şunuñ içinde nişānlardur kavme kim endişe eylerler dağı yirde
parelerdür*

4.

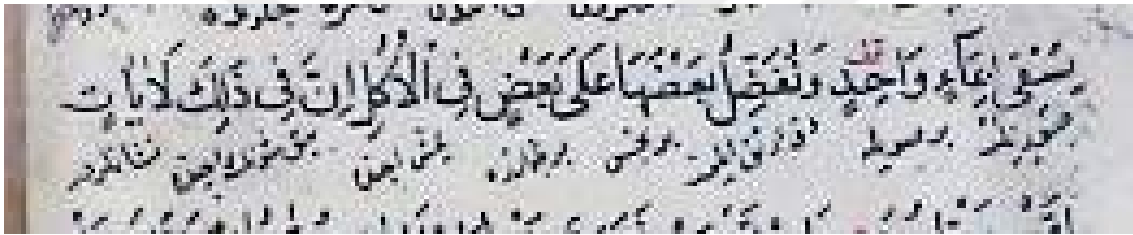


mutecâvirâtun vecennâton min a'nâbin vezer'un venehîlun sinvânun veğayru sinvânin

birbirine komşu, üzüm bağları, ekinler; bir kökten çıkan çok gövdeli ve tek gövdeli hurma ağaçları vardır ki hepsi aynı

Birbiri yanında dağı bostanlar üzümlerden dağı ekinden dağı hurma ağaçlarından bir dibden dağı yir dibden degül

5.

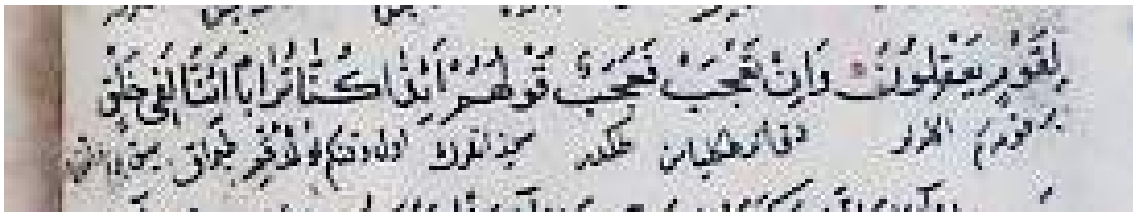


yuskâ bimâ-in vâhidin venufaddilu ba'dahâ 'alâ ba'din fi-l-ukul(i) inne fi zâlike leâyâtin

Ama biz ürünleri konusunda bir kısmını bir kısmına üstün kılıyoruz. Şüphesiz bunda (Allah'ın varlığını gösteren) deliller vardır. Su ile sulanır

Şuvarınılur bir şuyla dağı ortak eylerüz birincesi birince üzre yimiş içinde bayık şunuñ içinde nişānlardur

6.

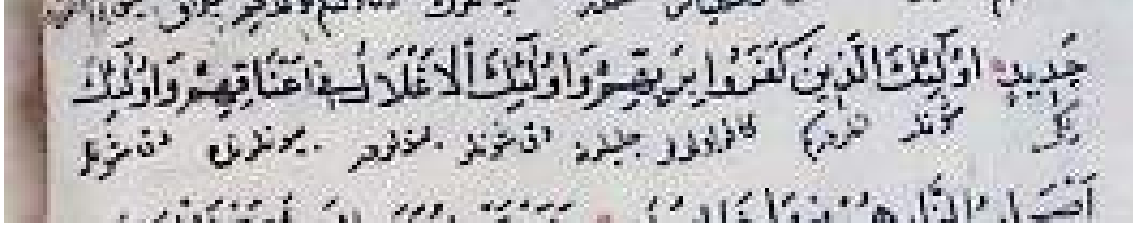


likavmin ya'kilûn(e) Ve-in ta'ceb fe'acebun kavluhum e-izâ kunnâ turâben e-innâ lefi halkin

aklını kullanan bir kavim için. Eğer şaşacaksan, asıl şaşılacak olan onların, “Biz toprak olunca yeniden mi yaratılacakmıșız?” demeleridir.

Bir kavme kim anlarlar dağı eger tañlayasın tañdur sözi anlaruñ ol vaqt kim olduğ mı toprak bayık biz mi yaratmağda

7.

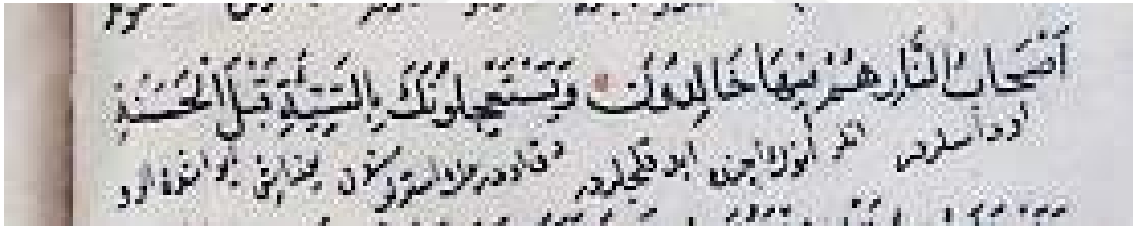


cedîd(in) ulâ-ike-lleżîne keferû birabbihim veulâ-ike-l-ağlâlu fi a'nâkihim veulâ-ike

İşte bunlar Rablerini inkâr edenlerdir. İşte onlar boyunlarına demir halkalar vurulanlardır ve işte onlar cehennemliklerdir.

Yeñi şunlar anlardur kim kâfir oldılar Çalablarına dağı şunlar bendlerdür boyunlarında dağı şunlar

8.

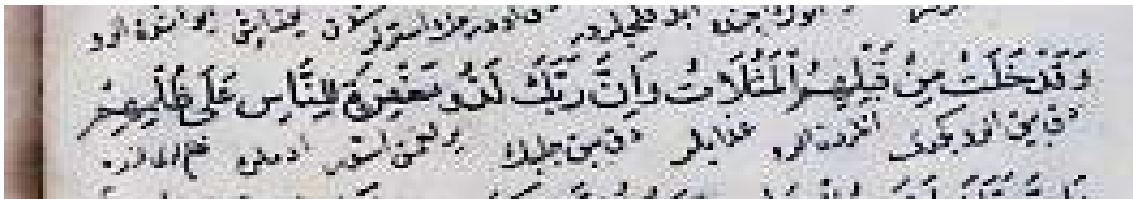


ashâbu-nnâr(i) hum fi hâ hâlidûn(e) Veyesta'cilûneke bi-sseyyi-eti kable-lhaseneti

Onlar orada ebedî kalacaklardır. Bir de senden, iyilikten önce kötülüğün acele gelmesini istiyorlar.

Od issilerdür anlar anuñ içinde ebed kalıcılardur dağı evdürmek isterler senden yavuz işi eyü işden ilerü

9.

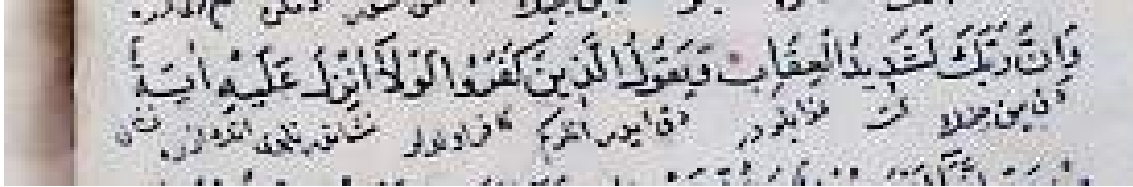


vekad hâlet min kablihimu-lmeşulât(u) ve-inne rabbeke leżû mağfiratin linnâsi 'alâ zulmihim

Oysa onlardan önce ibret alınacak birçok azap gelip geçmiştir. Şüphesiz Rabbin, insanların zulümlerine rağmen bağışlama sahibidir.

Dağı bayık ilerü geçdi onlardan ilerü 'azāblar dağı bayık Çalabuñ yarlıgamağ issidür ādemlere zulmleri üzre

10.

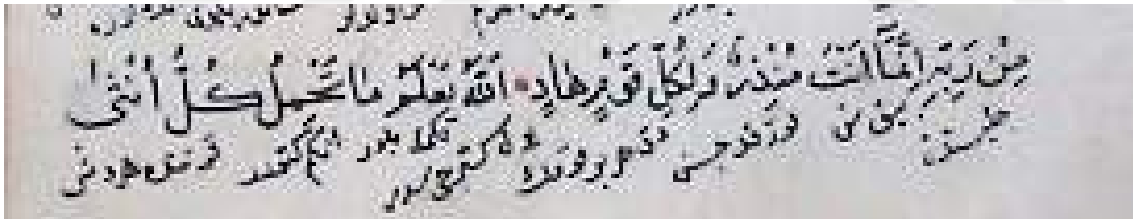


ve-inne rabbeke leşedîdu-l'ikâb(i) Veyekûlu-lleżîne keferû levlâ unzile 'aleyhi âyetun

Bununla beraber Rabbinin azabı pek şiddetlidir. İnkâr edenler, “Ona Rabbinden bir mucize indirilseydi ya!” diyorlar.

Dağı bayık Çalabuñ katı 'azābludur dağı eyidür anlar kim kâfir oldılar nesne indürinilmedi anuñ üzre nişān

11.



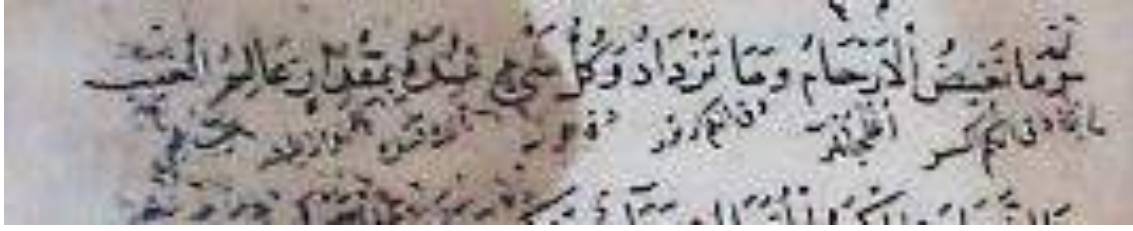
min rabbih(i) innemâ ente munzir(un) velikulli kavmin hâd(in) (A)llâhu ya'lemu mâ tahmilu kullu unşâ

Sen ancak bir uyarıcısın. Her kavim için de bir yol gösteren vardır. Allah, her dişinin neye gebe olduğunu, rahimlerin

Çalabısından bayık sen korğudıcısın dağı her bir kavmüñ yol göstericisidür Tañrı bilür anı kim götürür çarında her diş

(360) [133a] RA'D 8

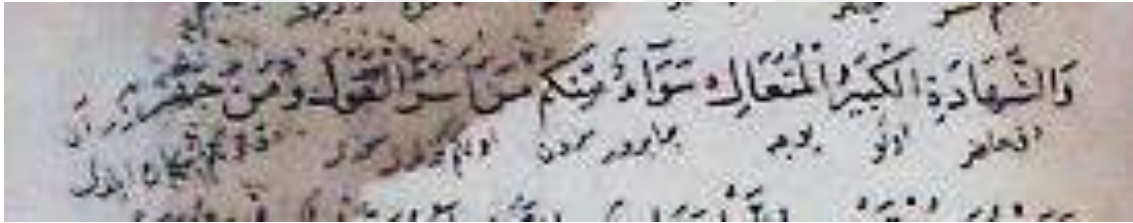
1.



vemâ tegîdu-l-erhâmu vemâ tezdâd(u) vekullu şey-in 'indehu bimikdâr(in) 'Âlimu-lğaybi artırdığı şeyi ve eksilttiği şeyi bilir. Her şey O'nun katında bir ölçü iledir. O, gaybı da

... dağı anı kim ekser oğılcanlar dağı anı kim arturur dağı her nesne anuñ katında endâzeyledür gayb bilici

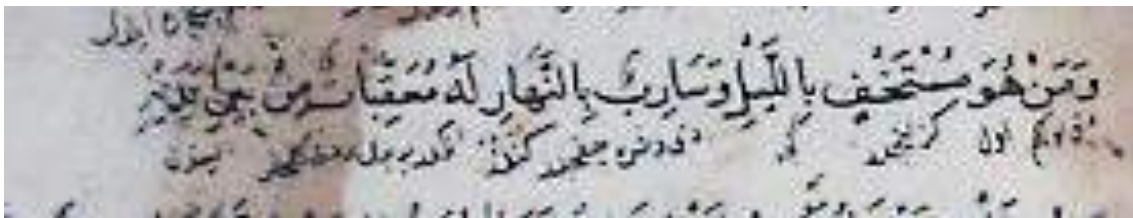
2.



ve-şşehâdeti-lkebîru-lmute'âl(i) Sevâun minkum men eserra-lkavle vemen cehera bihi görülen âlemi de bilendir, çok büyüktür, çok yücedir. (O'na göre) içinizden sözü gizleyen ile açığa vuran,

Dağı hâzır ulu yüce berâberdür sizden ol kim gizledi sözi dağı ol kim âşikâre eyledi anı

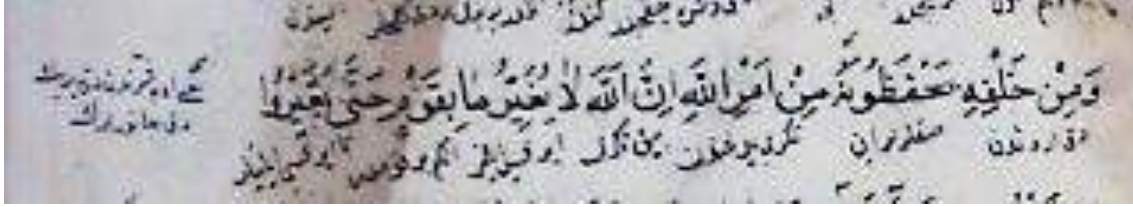
3.



vemen huve mustahfin billeyli vesâribun bi-nnehâr(i) Lehu mu'akkibâtun min beyni yedeyhi geceleyn gizlenenle gündüz ortaya çıkan eşittir. İnsanı önünden ve

Dağı ol kim ol gizleyicidir gece dağı daşra çıkıcıdur gündüz anuñdur birbiri ardınca geliciler ileyinden

4.

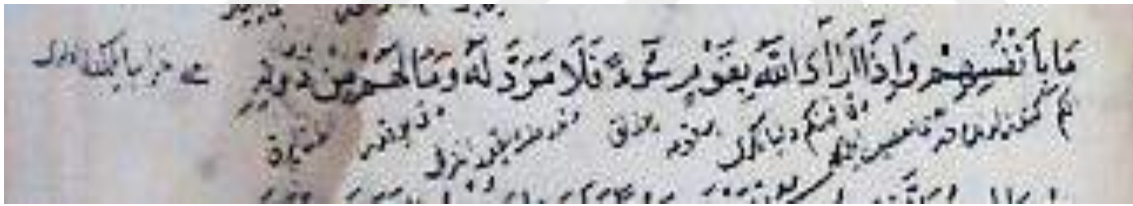


vemin hâlfihî yahfezûnehu min emri(A)llâh(i) inna(A)llâhe lâ yuğayyiru mâ bikavmin hattâ yuğayyirû

ardından takip eden melekler vardır. Allah'ın emriyle onu korurlar. Şüphesiz ki, bir kavim kendi durumunu değiştirmedikçe Allah onların durumunu değiştirmez.

Dağı ardından şaklarlar anı Tañrı buyruğından bayık Tañrı ayruksu eylemez anı kim bir kavmdür tã ayruksu eyleyeler ya 'nĩ adem şerrinden dağı biriniñ dağı cãnverleriñ

5.

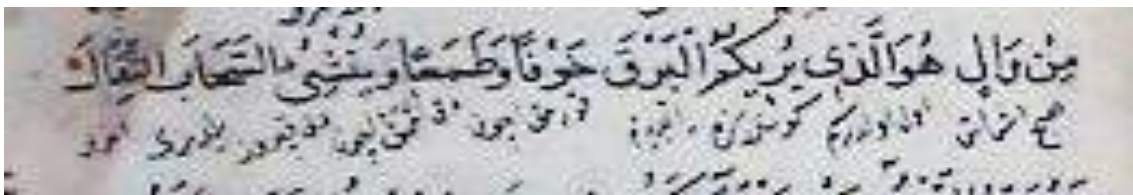


mã bi-enfusihim ve-izã erãda(A)llãhu bikavmin sũ-en felã meradde leh(u) vemã lehum min dũnihi

Allah, bir kavme kötülük diledi mi, artık o geri çevrilemez. Onlar için Allah'tan başka yoktur hiçbir

Anı kim kendüzlerindedür ya 'nĩ ma 'şiyet eylemekle dağı kaçan kim dileye Tañrı bir kavme yavuzluk döndürmek yokdur anları dağı yokdur andan artuğ ya 'nĩ harãb eylemekden evleri

6.

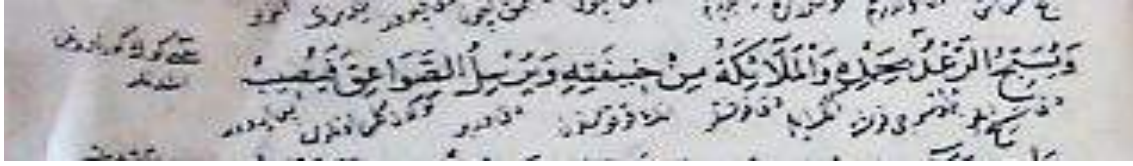


min vâl(in) Huve-lleżî yurîkumu-Iberka havfen vetame'an veyunşi-u-ssehâbe-şsikâl(e)

yardımcı da. O, korku ve ümit vermek için size şimşeği gösterendir, yağmur yüklü bulutları meydana getirendir.

Hîç iş issi ol oldur kim gösterür size ıldırım korkmak için dağı ummak için dağı koparavuz buludları ağırlar

7.

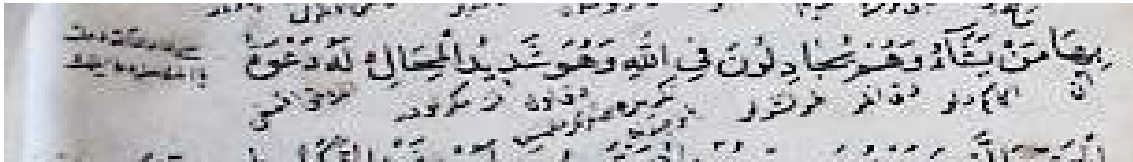


Veyusebbihu-rra'du bihamdihi velmelâ-iketu min hîfetihî veyursilu-ssavâ'ika feyusîbu

Gök gürlemesi O'na hamd ederek tespih eder. Melekler de O'nun korkusundan tespih ederler. O, yıldırımlar gönderir de onlarla dilediğini çarpar.

Dağı tesbîh eyler bulud sürücü ferişte ögmek ile dağı feriştelere anuñ korkusundan dağı viribir gökden gelen ünleri pes irürür ya 'nî gök gürledügin işidenler

8.

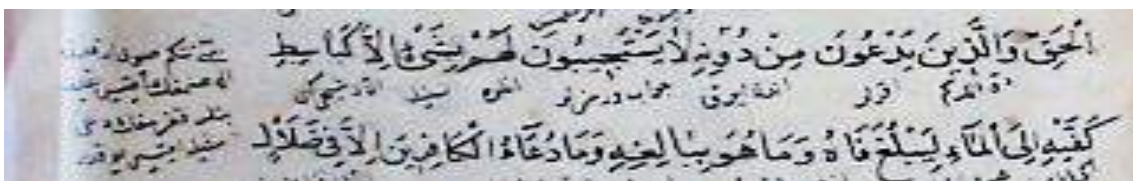


bihâ men yeşâu vehum yucâdilüne fi(A)llâhi vehuve şedîdu-lmihâl(i) Lehu da'vetu

Onlar ise Allah hakkında mücadele ediyorlar. Hâlbuki O, azabı çok şiddetli olandır. Gerçek dua ancak O'nadır.

Anı aña kim diler dağı anlar tartışurlar Tañrı'da ya 'nî Tañrı'nuñ 'azametinde yâ tevhîdinde dağı ol katı mekrüdür anuñ haqq okımağı

9.

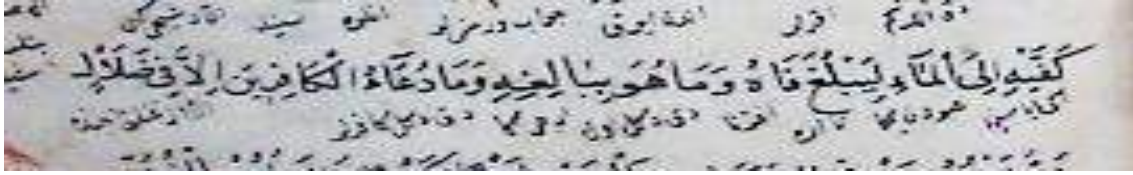


-lhakk(i) vellezîne yed'ûne min dûnihi lâ yestecîbûne lehum bişey-in illâ kebâsiti

O'ndan başka yalvardıkları ise onların isteklerine ancak, ağzına ulaşmayacağı hâlde, ulaşsın diye avuçlarını suya uzatan kimsenin

Dağı anlar kim okurlar andan ayruğ cevâb virmezler anlara nesneyle illâ döşeyici gibi ya 'nî nitekim şuyı arğdan al şanmağuş aşşısı yokdur putlar kığırmağuş dağı şöyle aşşısı yokdur

10.

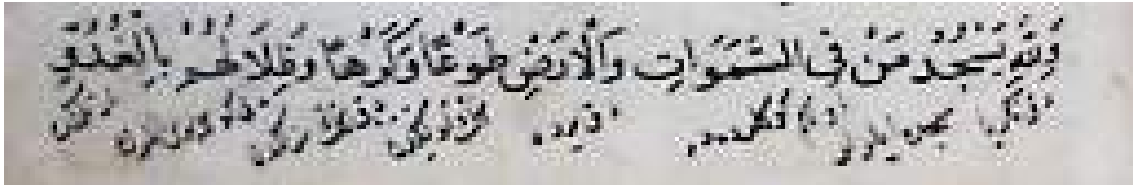


keffeyhi ilâ-lmâ-i liyebluğa fâhu vemâ huve bibâligih(i) vemâ du'âu-lkâfirîne illâ fi dalâl(in)

isteğine suyun cevap verdiği kadar cevap verirler. Kâfirlerin duası daima boşa çıkar.

İki ayasını şudan yaña tâ ire ağzına dağı degül ol irici aña dağı degül kâfirler illâ azgunluk içinde

11.



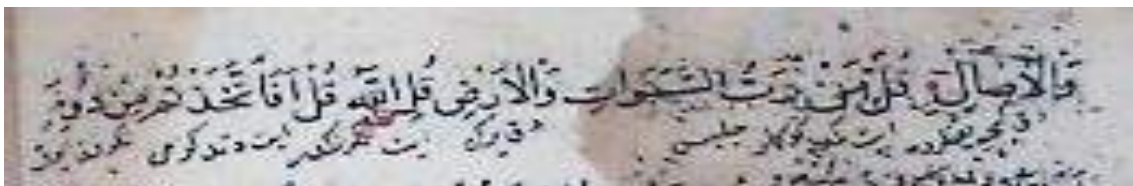
Veli(A)llâhi yescudu men fi-ssemâvâti vel-ardi tav'an vekerhen vezilâluhum bilğuduvvi

Göklerde ve yerde kim varsa, ister istemez kendileri de gölgeleri de Allah'a boyun eğer sabah

Dağı Tañrı'ya secde eylerler ol kim göklerdeür dağı yerde geñlülükden dağı geñsüzlükden dağı gölgeleri anlaruñ irtelemekde

(361) [133b] RA 'D 16

1.

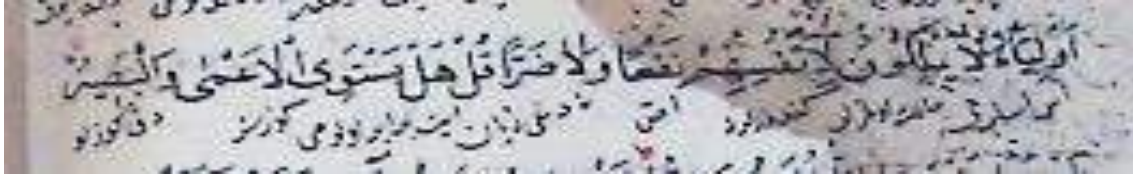


vel-âsâl(i) Kul men rabbu-ssemâvâti vel-ardi kuli(A)llâh(u) kul efettehâztum min dûnihi

akşam. De ki: “Göklerin ve yerin Rabbi kimdir?” “Allah’tır” de. De ki: “O’nu bırakıp da kendilerine (bile) bir faydası ve zararı olmayan dostlar (mabutlar) mı edindiniz?”

Dağı giceye yakınlarda eyit kimdür gökler Çalabısı dağı yirüñ eyit Tañrı’nuñdur eyit dutduñuz mı Tañrı’dan ayruķ

2.

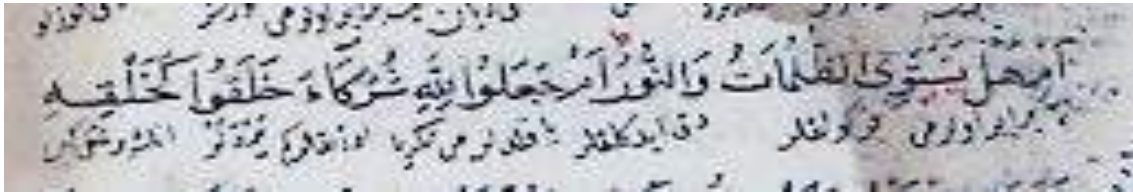


evliyâe lâ yemlikûne li-enfusihiñ nef’an velâ darrâ(an) kul hel yestevî-l-a’mâ velbasîru

De ki: “Kör ile gören bir olur mu? Ya da karanlıklarla aydınlık bir olur mu?”

İş issileri mâlik olmazlar kendüzlerine aşşı ne dağı ziyân eyit berâber olur mı gözsüz dağı gözlü

3.

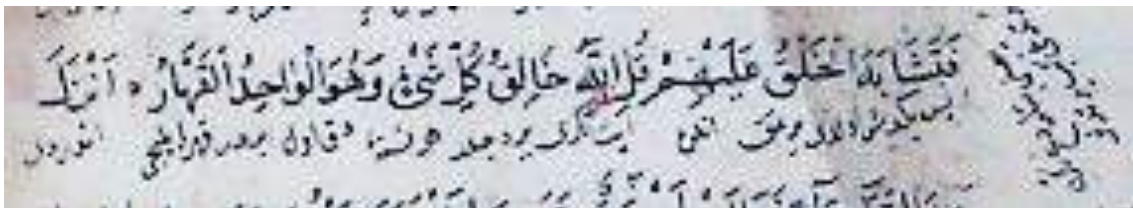


em hel testevî-zzulumâtu ve-nnûr(u) em ce’alû li(A)llâhi şurakâe hâlekû kehalkihi

Yoksa Allah’a, O’nun yarattığı gibi yaratan ortaklar buldular da bu yaratma ile Allah’ın yaratması onlara göre birbirine mi benzedi?”

Berâber olur mı karanlıklar dağı aydınlıklar yâ kıldılar mı Tañrı’ya ortaklar kim yaradalar anuñ yaratmağı gibi

4.

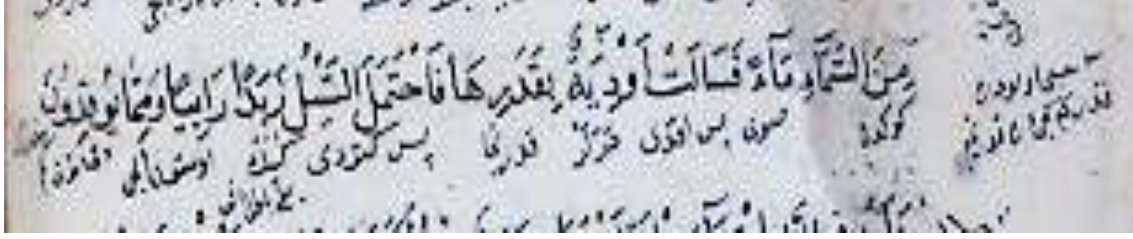


feteşâbehe-lhalku ‘aleyhim kuli(A)llâhu hâliku kulli şey-in vehuve-lvâhidu-lkakhâr(u) Enzele

De ki: “Her şeyin yaratıcısı Allah’tır. O, birdir, mutlak hâkimiyet sahibidir.” İndirdi

Pes beñdeş oldı yaratmağ anlara eyit Tañrı yaradıcıdur her nesne dağı ol birdür qahr eyleyici indürdi ya ‘nî putlar dağı Tañrı yaratduğı gibi yaratdılar

5.

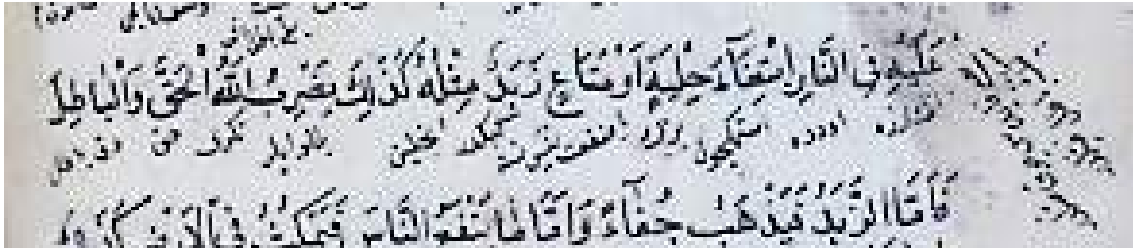


mine-ssemâ-i mâen fesâlet evdiyetun bikaderihâ fahtemele-sseylu zebeden râbiyâ(en) vemimmâ yûkidûne

O, gökten su de dereler kendi ölçülerince dolup aktı ve sel üste çıkan köpüğü aldı götürdü

Gökden şuyı pes akdı dereler kadarınca pes getürdi köpük üstün içre dağı andan kim yandura ya ‘nî ulu dere kadarınca gici dere kadarınca

6.

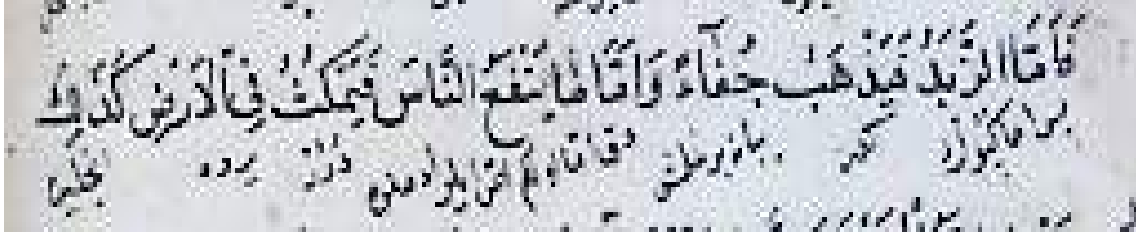


‘aleyhi fi-nnâri-btiğâe hilyetin ev metâ’in zebedun mişluh(u) kezâlîke yadribu(A)llâhu-lhakka velbâtil(e)

. Süs eşyası veya yararlanılacak bir şey elde etmek için ateşte erittikleri şeylerden de böyle köpük olur. İşte Allah, hak ile batıla böyle misal getirir.

Anuñ üzre odda istemekçün bizek yâ menfa‘atlenesiz nesne köpükdür ancılayın bellü eyler Tañrı haqq dağı bâtil ya ‘nî faydası çok meşeldür köpük bâtil meşelidür

7.

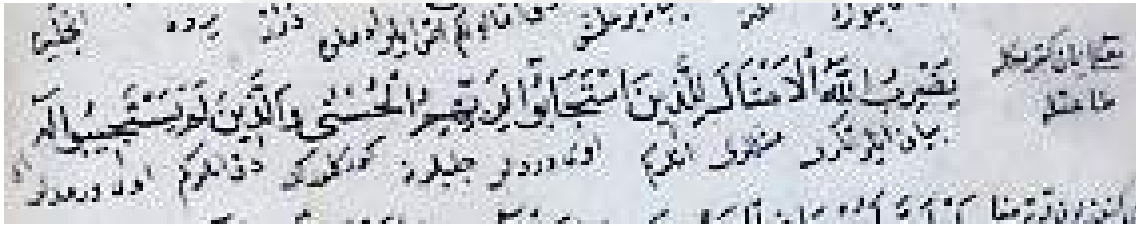


feemmâ-zzebedu feyezhebu cufâ-â(en) veemmâ mâ yenfe'u-nnâse feyemkuşu fî-l-ard(i) kezâlike

Köpüğe gelince sönüp gider. İnsanlara yararlı olan ise yerde kalır. İşte

Pes ammâ köpük gider yabana bırakılmış dağı ammâ ol kim aşşı eyler âdemlere durur yerde ancılayın

8.

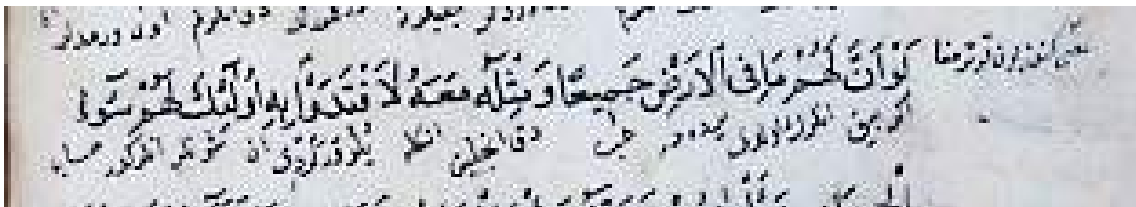


yadribu(A)llâhu-l-emsâl(e) Lillezîne-stecâbû lirabbihimu-lhusnâ vellezîne lem yestecîbû lehu

Allah, böyle misaller verir. Rablerinin emrine uyanlar için mükâfatın en güzeli vardır. Ona uymayanlar ise,

Beyân eyler Tañrı meşelleri anlar kim uyuvirdiler Çalablarına görklürekdür dağı anlar kim uyuvirmediler aña ya 'nî imân getürmekle tã'atle

9.

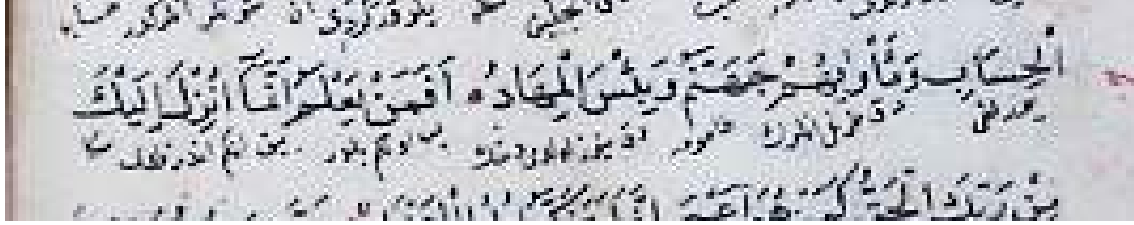


lev enne lehum mâ fî-l-ardi cemî'an vemişlehu me'ahu leftedev bih(i) ulâ-ike lehum sû-u

yeryüzünde olan her şey ve onun yanında bir katı daha kendilerinin olsa, kurtulmak için hepsini kurtuluş fidyesi olarak verirlerdi. İşte hesabın

Eger bayık anlaruñ oldı yirdedür hep dağı ancılayın anuñla yoluvirelerdi anı şunlar anlaruñdur hisâb ya 'nî kendüzlerini kıırmağa

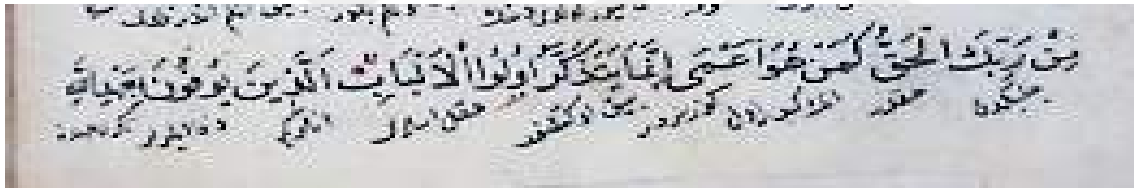
10.



-Ihisâbi veme/vâhum cehennem(u) vebi/se-lmihâd(u) Efemen ya'lemu ennemâ unzile ileyke kötüsü bunlar içindir. Varacakları yer de cehennemdir. O ne kötü yataktır! Sana indirilenin

Yavuzluğı dağı turağı anlaruñ tamudur dağı yavuz oldı döşek pes ol kim bilür bayık anı kim indürinildi saña

11.



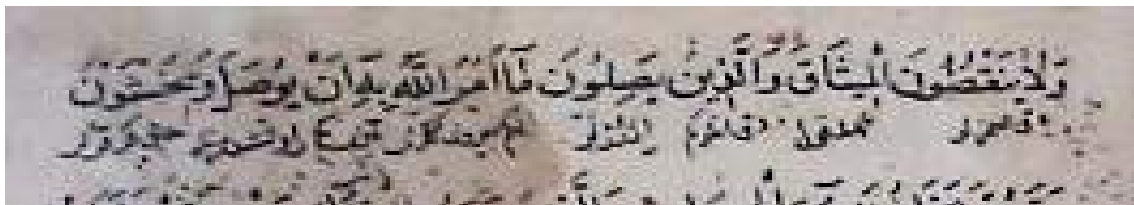
min rabbike-lhakku kemen huve a'mâ innemâ yetezekkeru ulû-l-elbâb(i) Ellezîne yûfûne bi'ahdi(A)llâhi

Rabbinden gerçek olduğunu bilen kimse, (onu bilemeyen) kör gibi olur mu? (Bunu) ancak akıl sahipleri anlar. Onlar, Allah'a verdikleri sözü yerine getiren

Çalabuñdan haqqdur anuñ gibidür ol gözsüzdür bayık öğitlenür 'aql issileri anlar kim vefâ eylerler Tañrı 'ahdine

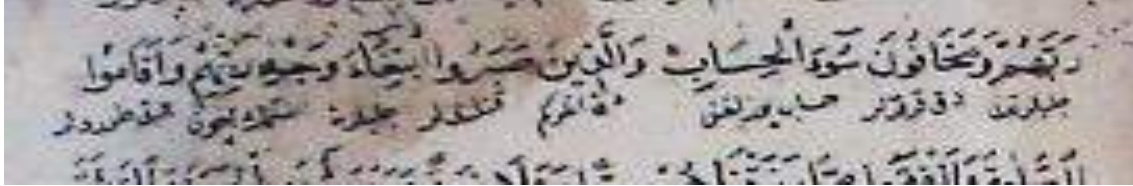
(361) [134a] RA 'D 21

1.



velâ yenkudûne-lmîsâk(e) Vellezîne yasilûne mâ emera(A)llâhu bihi en yûsale veyahşevne
ve sözleşmeyi bozmayanlardır. Onlar, Allah'ın riâyet edilmesini emrettiği haklara riâyet eden,
*Dağı şımazlar 'ahd kavil dağı anlar kim irürürler anı kim buyurdu Tañrı anı kim ulaşdurınıla
bayık korğarlar*

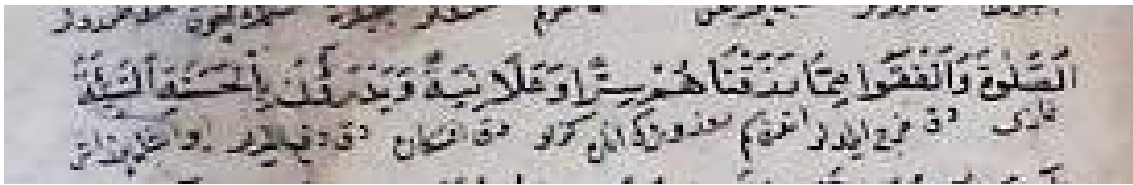
2.



rabbehum veyehâfûne sû-e-lhisâb(i) Vellezîne saberû-btiğâe vechi rabbihim veekâmû
Rablerine saygı besleyen ve kötü hesaptan korkanlardır. Onlar, Rablerinin rızasına ermek için
sabreden, dosdoğru kılan

*Çalablarından dağı korğarlar hisâb yavuzluğın dağı anlar kim katlandılar Çalablarına
istemek için dağı tûrurdılar*

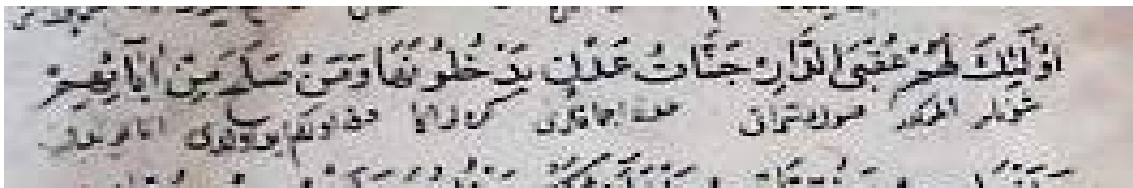
3.



-ssalâte veenfekû mimmâ razeknâhum sirran ve'alâniyeten veyedraûne bilhaseneti-sseyyi-ete
namazı, kendilerine verdiğimiz rızıklardan gizli olarak ve açıktan Allah için harcayan ve
kötülüğü iyilikle ortadan kaldıranlardır.

*Namâzı dağı harc eylediler andan kim rûzi virdük anlara gizlü dağı âşîkâre dağı def eylerler
eyü işle yavuz işi*

4.

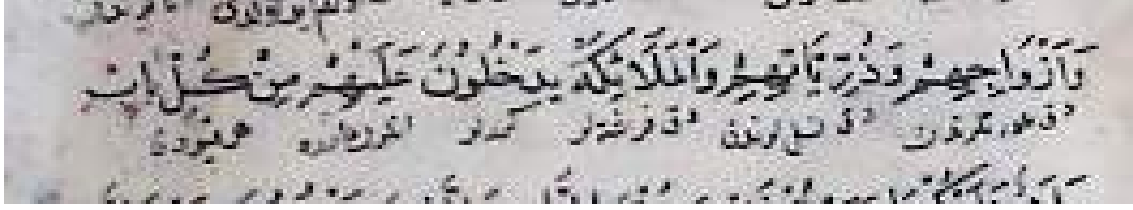


ulâ-ike lehum ‘ukbâ-ddâr(i) Cennâtu ‘adnin yedhulûnehâ vemen saleha min âbâ-ihim

İşte bunlar için dünya yurdunun iyi sonucu vardır. Bu sonuç da Adn cennetleridir. Atalarından,

Şunlar anlarındır şöñ sarâyı ‘adn uçmaqları gireler aña dağı ol kim eyü oldı atalarından

5.

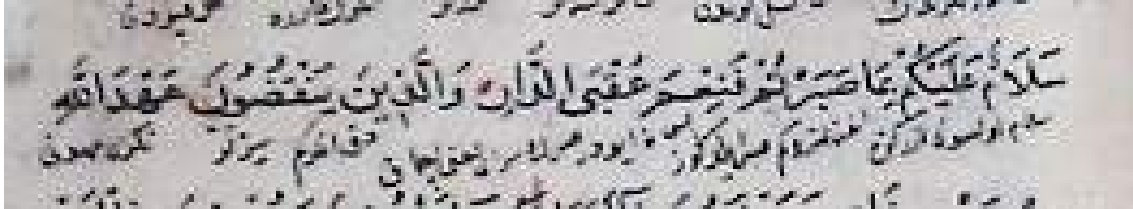


veezvâcihim vezurriyyâtihim velmelâ-iketu yedhulûne ‘aleyhim min kulli bâb(in)

eşlerinden ve çocuklarından iyi olanlarla beraber oraya girerler. Melekler de her bir kapıdan yanlarına girerler (ve şöyle derler):

Dağı ‘avratlarından dağı nesllerinden dağı feriştelere girerler anlarıñ üzre kapudan

6.



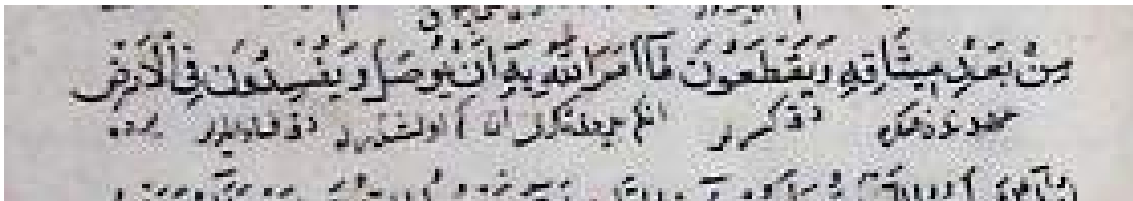
Selâmun ‘aleykum bimâ sabertum feni’me ‘ukbâ-ddâr(i) Vellezîne yenkudûne ‘ahda(A)llâhi

“Sabretmenize karşılık selâm sizlere. Dünya yurdunun sonucu (olan cennet) ne güzeldir!”

Allah’a verdikleri sözü, pekiştirilmesinden sonra bozanlar,

Selâm olsun üzerüñüze andan ötrü kim şabr eyledüñüz pes ne eyüdüür şöñ sarâyı ya ‘nı uçmağ dağı anlar kim şıyarlar Tañrı ‘ahdini

7.

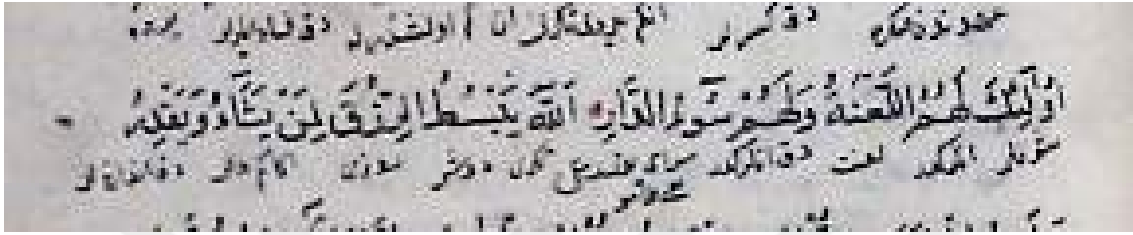


min ba'di mîsâkihi veyakta'üne mâ emera(A)llâhu bihi en yûsale veyufsidûne fî-l-ardi

Allah'ın korunmasını emrettiği şeyleri (akrabalık bağlarını) koparanlar ve yeryüzünde fesat çıkaranlar var ya;

'Ahdinden şoñra dağı keserler anı kim buyurdu Tañrı anı kim ulaşdurıla dağı fesâd eylerler yirde

8.

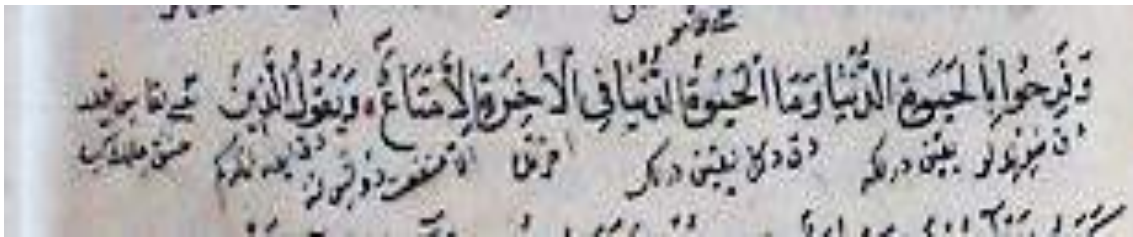


ulâ-ike lehumu-lla'netu velehum sû-u-ddâr(i) (A)llâhu yebсутu-rrizka limen yeşâu veyakdir(u)

işte lânet onlara, yurdun kötüsü (cehennem) de onlardır. Allah, rızkı dilediğine bol verir, (dilediğine de) kısar.

Şunlar anlaruñdur la'net dağı anlaruñdur sarây yavuzrağı ya'nî şamu Tañrı döşer ruzı aña kim diler dağı endâzeler

9.

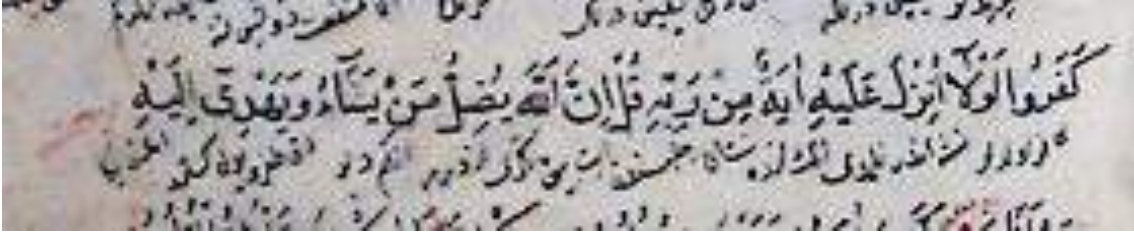


veferihû bilhayâti-ddunyâ vemâ-lhayâtu-ddunyâ fî-l-âhirati illâ metâ'(un) Veyekûlu-lleżîne

Onlar ise dünya hayatı ile sevinmektedirler. Hâlbuki dünya hayatı, ahiretin yanında çok az bir yararlanmadan ibarettir. İnkâr edenler diyorlar ki:

Dağı sevindiler yakın dirliğe dağı degül yakın dirlik âhîretde illâ menfa'at dutası nesne dağı eydür anlar kim ya'nî yıkası yoğdur hađđ Çalabuñ gibi

10.

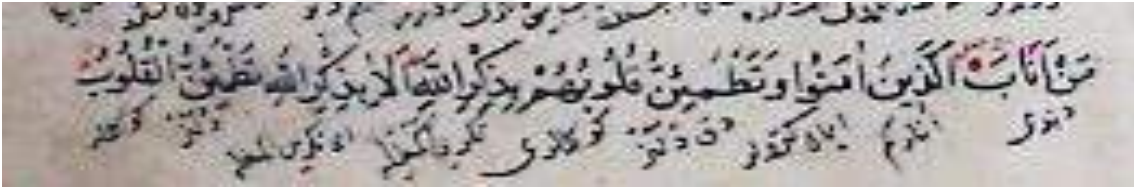


keferû levlâ unzile ‘aleyhi âyetun min rabbih(i) kul inna(A)llâhe yudillu men yeşâu veyehdî ileyhi

“Ona (Muhammed’e) Rabbinden bir mucize indirilseydi ya!” De ki: “Şüphesiz Allah dilediğini saptırır, doğru yola eriştirir

Kâfir oldular niş indirinilmedi anuñ üzre nişân Çalabısından eyit bayık Tañrı azdurur anı kim diler dağı toğru yol gösterür andan yaña

11.



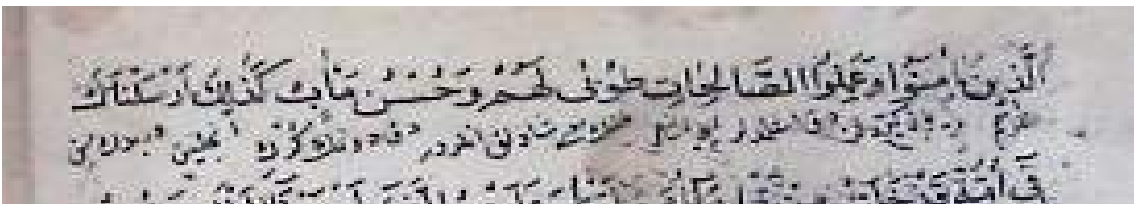
men enâb(e) Elleżîne âmenû vetatme-innu kulûbuhum bizikri(A)llâh(i) elâ bizikri(A)llâhi tatme-innu-lkulûb(u)

kendisine yöneleni de.” Onlar, inananlar ve kalpleri Allah’ı anmakla huzura kavuşanlardır. Biliniz ki, kalpler ancak Allah’ı anmakla huzur bulur.

Döndi anlar kim imân getürdiler dağı dölenür gönülleri Tañrı añağıla ey Tañrı anmağıla dölenür gönüller

(362) [134b] RA’D 29

1.

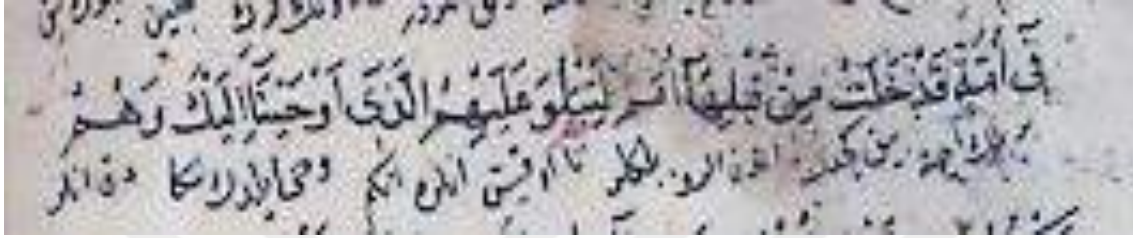


Elleżîne âmenû ve'amilû-ssâlihâti tûbâ lehum vehusnu meâb(in) Keżâlike erselnâke

İnanan ve salih amel işleyenler için, mutluluk ve güzel bir dönüş yeri vardır. (Ey Muhammed!) Böylece seni,

Anlar kim îmân getürdiler dağı işlediler eyü işler ... ya 'nî şâzlık anlardur dağı dönmek gör ki ancılayın virdük size

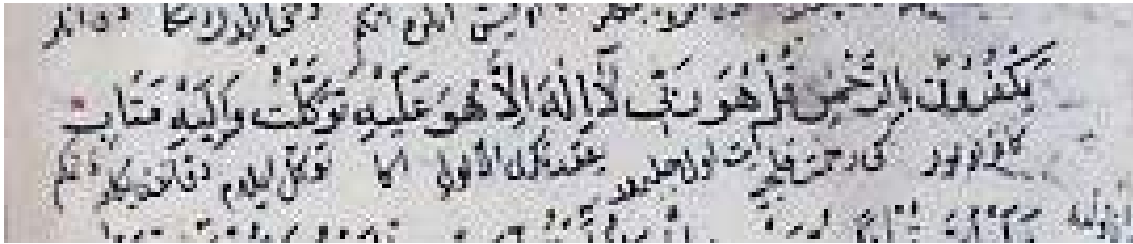
2.



fi ummetin kad hâlet min kablihâ umemun litetluve 'aleyhimu-lleżî evhaynâ ileyke vehum kendilerinden önce nice ümmetlerin geçmiş olduğu bir ümmete gönderdik ki, onlar Rahmân'ı inkâr ederken sana vahyettiğimizi kendilerine okuyasın.

Bir bölük içre bayık geçdi andan ilerü bölükler tâ okıyasın anlara anı kim vahy eyledük saña dağı anlar

3.

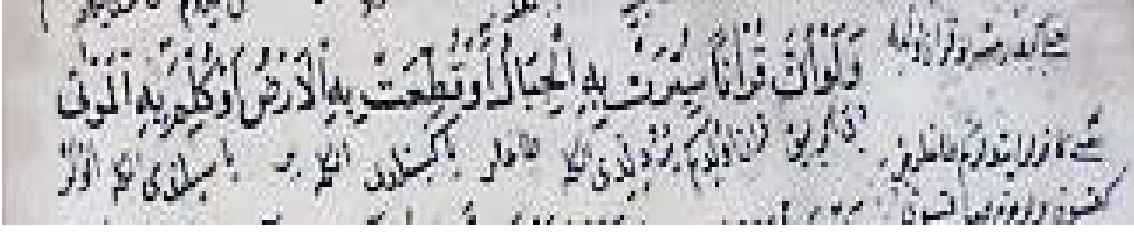


yekfurûne bi-rrahmân(i) kul huve rabbî lâ ilâhe illâ huve 'aleyhi tevekkeltu ve-ileyhi metâb(i)

De ki: “O, benim Rabbimdir. O’ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Ben yalnız O’na tevekkül ettim, dönüşüm de yalnız O’nadır.”

Kâfir olurlar key rahmet kılıcıya eyit ol Çalabumdur yoğdur Tañrı illâ ol aña tevekkül eyledüm dağı andan yañadur dönmeğüm

4.

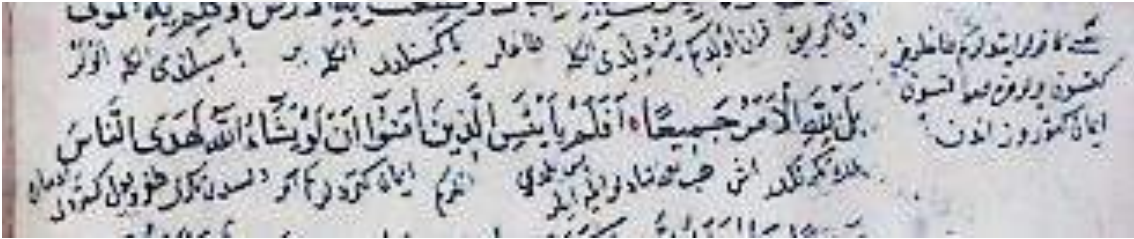


Velev enne kur-ânen suyyirat bihi-lcibâlu ev kutti'at bihi-l-ardu ev kullime bihi-lmevtâ

Kendisiyle dağların yürütüleceği veya yeryüzünün parçalanacağı, ya da ölülerin konuşurulacağı bir Kur'an olacak olsaydı (o yine bu kitap olurdu).

Dağı eger bayık Qurân oldu kim yürüdüldi anuñla tağlar yâ kesinildi anuñla yir yâ söylendi anuñla ölüler ya 'nî eger virmişse bu Qurân oldu

5.

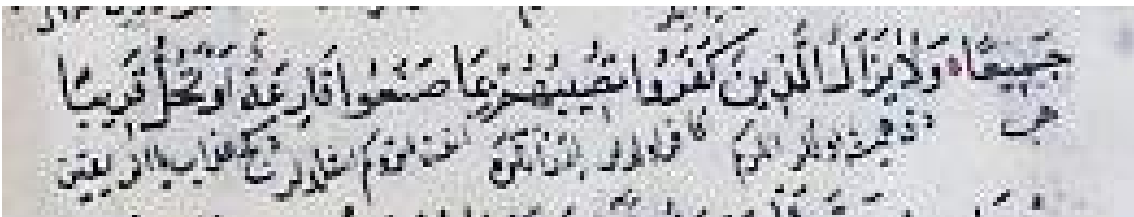


bel li(A)llâhi-l-emru cemî'â(an) efelem yey-esi-lleżine âmenû en lev yeşâu(A)llâhu lehedânnâse cemî'â(an)

Fakat bütün emir yalnız Allah'ındır. İman edenler anlamadılar mı ki, Allah dileseydi bütün insanları doğru yola erdirdi.

Belki Tañrı'nuñdur iş hep ya 'nî nite diler eyleye eyler pes bilmedi anlar kim imân getürdiler kim eger dilededi Tañrı togru yol gösteredi âdemlere ya 'nî kâfirler eyitdiler kim tağlarımız gitsün yirlerümüze şu aksun imân getürevüz andan

6.

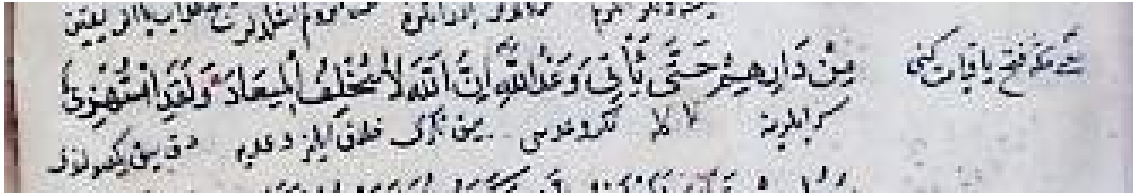


velâ yezâlu-lleżine keferû tusîbuhum bimâ sane'û kâri'atun ev tehullu karîben

Allah'ın sözü yerine gelinceye kadar, inkâr edenlere yaptıkları işler sebebiyle devamlı olarak, ya büyük bir felaket gelecek veya o felaket.

Hep dağı hemişe olalar anlar kim kâfir oldılar irer anlara andan ötrü kim işlediler döğici 'azâb yâ ire yağın

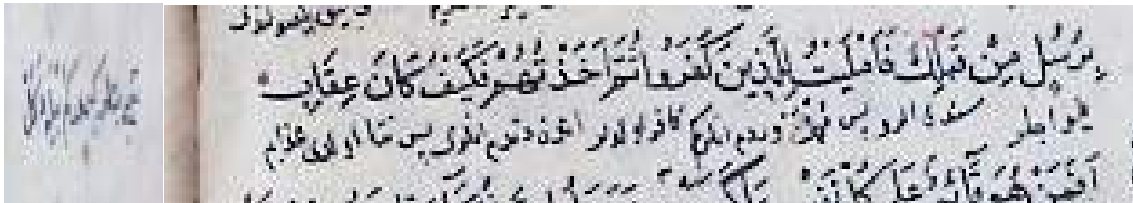
7.



min dârihim hattâ ye/tiye va'du(A)llâh(i) inna(A)llâhe lâ yuhlifu-lmî'âd(e) Velekadi-stuhzi yurtlarının yakınına inecektir. Şüphesiz Allah, verdiği sözden dönmez. Andolsun, alaya alındı da

Sarâylarına tâ gele Tañrı va'desi bayık Tañrı hilâf eylemez va'deye dağı bayık yañşulandı ya'nî Mekke fethi yâ kıyâmet günü

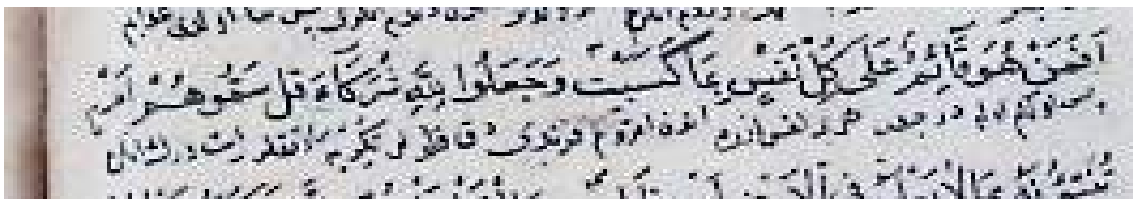
8.



-e birusulin min kablike feemleytu lillezîne keferû şümme ehaztuhum fekeyfe kâne 'ikâb(i) senden önce de nice peygamberler ben inkâr edenlere bir süre (mühlet) verdim, sonra da onları yakalayiverdim. Benim cezalandırmam nasılmış!

Yalavaçlar senden ilerü pes mühlet virdüm anlar kim kâfir oldılar andan dutdım anları pes nite oldu 'azâbum ya'nî putlar kimdür kim böyle degül

9.

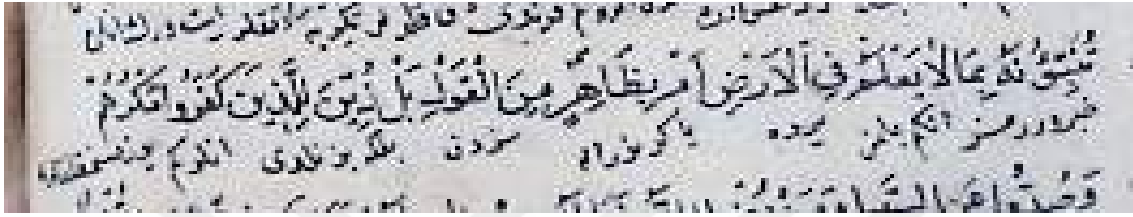


Efemen huve kâ-imun ‘alâ kulli nefsin bimâ kesebet vece’alû li(A)llâhi şurakâe kul semmûhum em

Herkesin kazandığını görüp gözeten Allah inkâr edilir mi? Hâlbuki onlar, Allah’a ortaklar koştular.

Pes ol kim ola durıcıdur her bir nefis üzre andan ötrü kim kazandı dağı kıldılar Tañrı’ya ortaqlar eyit virüñ anlara

10.

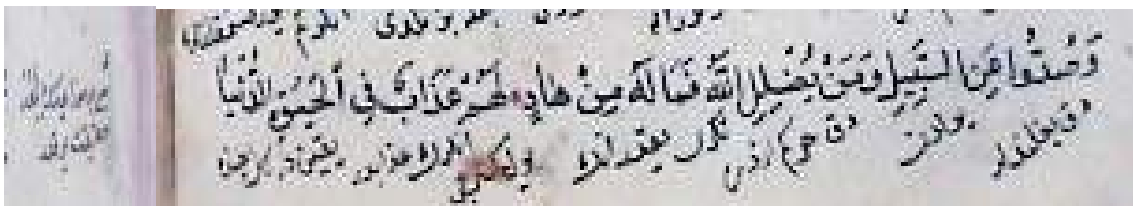


tunebbi-ûnehu bimâ lâ ya’lemu fi-l-ardi em bizâhirin mine-lkavl(i) bel zuyyine lilležîne keferû mekruhum

De ki: “Onların isimlerini açıklayın. Yoksa siz (bununla) O’na yeryüzünde bilmediği bir şeyi mi haber vermiş olacaksınız, yoksa boş söz mü etmiş olacaksınız?”

Haber virür misiz anı kim bilmez yirde yâ görünür ola sözden belki bizenildi anlar kim yavuz şanmaqlıkları

11.

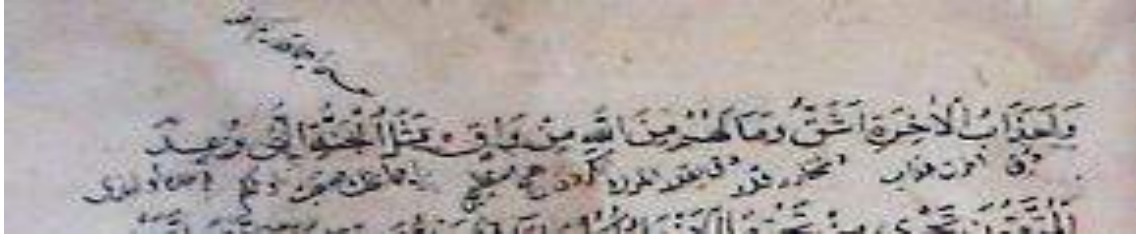


vesuddû ‘ani-ssebîl(i) vemen yudlili(A)llâhu femâ lehu min hâd(in) Lehum ‘azâbun fi-lhayâti-ddunyâ

Hayır, inkâr edenlere hileleri güzel gösterildi ve onlar doğru yoldan saptırıldılar. Allah, kimi saptırırsa artık onu doğru yola iletcek yoktur. Onlara dünya hayatında bir azap vardır.

Dağı yığlandılar yoldan dağı her kim azdura Tañrı yoğdur anuñ yol gösterici añlaruñ ‘azâbdur yaqın dirlik içinde ya ‘nî bir söz eyidiür siz dilegidür haqıqat yoğdur

1.

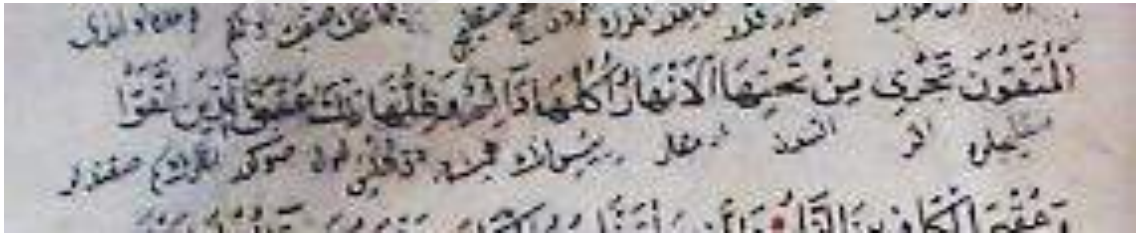


vele'azâbu-l-âhirati eşakk(u) vemâ lehum mina(A)llâhi min vâk(in) Meşelu-lcenneti-lletî vu'ide

Ahiret azabı ise daha ağırdır ve onları Allah'ın azabından koruyacak kimse de yoktur. sakınanlara va'dolunan cennetin durumu

Dağı ahiret 'azâb düşhârrağdur dağı yoğdur anlaruñ Tañrı'dan hiç şaklayıcı uçmağuiñ şıfatı ya'nî uçmağdur kim ağar ol kim va'de olundu

2.

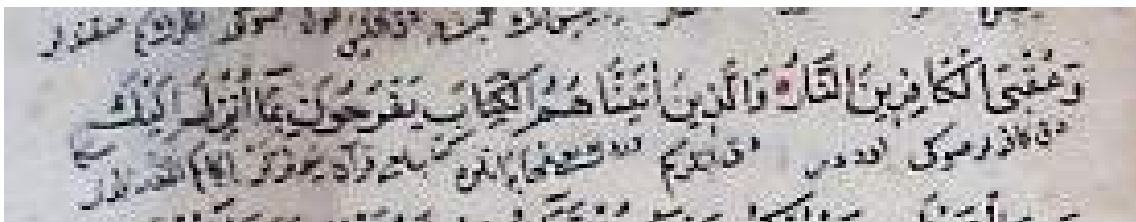


-lmuttekûn(e) tecrî min tahtihâ-l-enhâr(u) ukuluhâ dâ-imun vezilluhâ tilke 'ukbâ-lleżîne-ttekav

Allah'a karşı gelmekten şudur: Onun içinden ırmaklar akar, yemişleri ve gölgeleri devamlıdır. İşte bu, Allah'a karşı gelmekten sakınanların sonudur.

Şaklayıcılara ağar altından ırmaklar yiyesi anuñ hemişedür dağı gölgesi şol şoñdur anlaruñ kim şakındılar

3.



ve'ukbâ-lkâfirîne-nnâr(u) Vellezîne âteynâhumu-lkitâbe yefrahûne bimâ unzile ileyk(e)

İnkâr edenlerin sonu ise ateştir. Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler, sana indirilen Kur'an ile sevinirler.

Dağı kâfirler şoñi oddur dağı anlar kim virdük ya 'nî ... anlara kitâb ya 'nî Qurân sevinürler aña kim indürinildi saña

4.

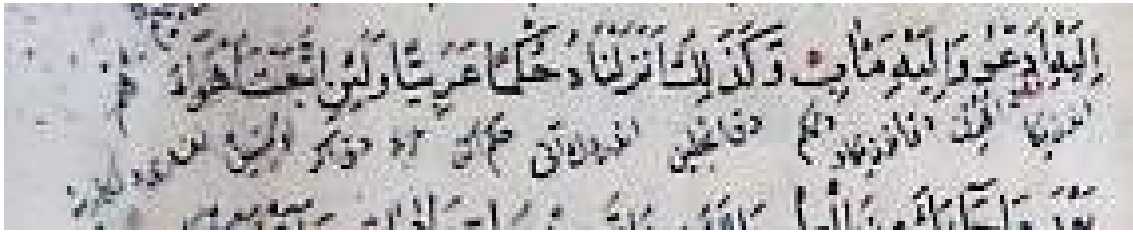


vemine-l-ahzâbi men yunkiru ba'dah(u) kul innemâ umirtu en a'buda(A)llâhe velâ uşrike bih(i)

Fakat (senin aleyhinde olan) gruplardan onun bir kısmını inkâr edenler de vardır. De ki: “Ben ancak Allah'a kulluk etmek ve O'na ortak koşmamakla emrolundum.

Dağı bölüklerden oldur kim inkâr eyler birincesi eyit buyruldu kim şapam Tañrı'ya dağı ortak eylemeyem aña ya 'nî kıssaş kirtü dutarlar kalanın inanmazlar

5.

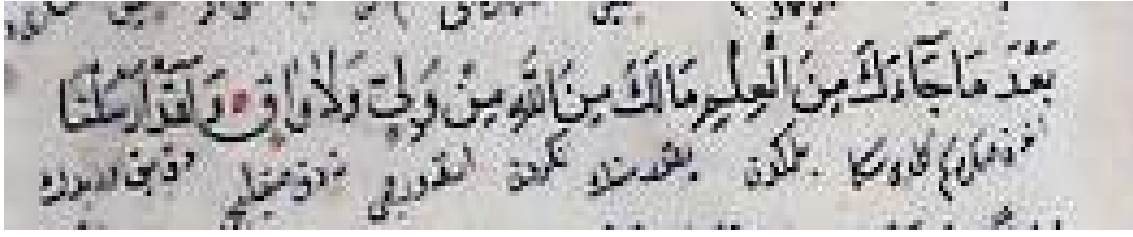


ileyhi ed'û ve-ileyhi meâb(i) Vekezâlike enzelnâhu hukmen 'arabiyyâ(en) vele-ini-tteba'te ehvâehum

Ben yalnız O'na çağırıyorum ve dönüşüm de yalnız O'nadır.” Böylece biz onu (Kur'an'ı) Arapça bir hüküm olarak indirdik. Sana gelen bu ilimden sonra eğer sen onların heva ve heveslerine uyarsan,

Andan yaña okırın dağı andan yañadur dönmeğüm dağı ancılayın indürdük anı hükm iken 'Arabca dağı eger uyasin nefsleri dileklerine

6.

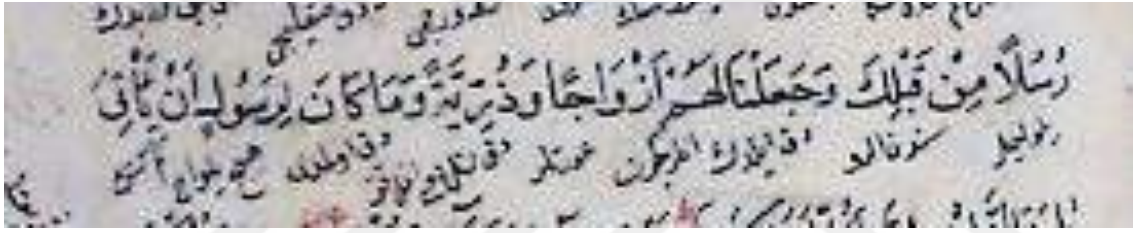


ba'de mâ câeke mine-l'îlmi mâ leke mina(A)llâhi min veliyyin velâ vâk(in) Velekad erselnâ

Allah tarafından senin için ne bir dost vardır, ne de bir koruyucu. Andolsun,

Andan şöñra kim geldi saña bilmekden yokdur seniñ Tañrı'dan arka virici ne dağı şaklayıcı dağı bayık viribidük

7.

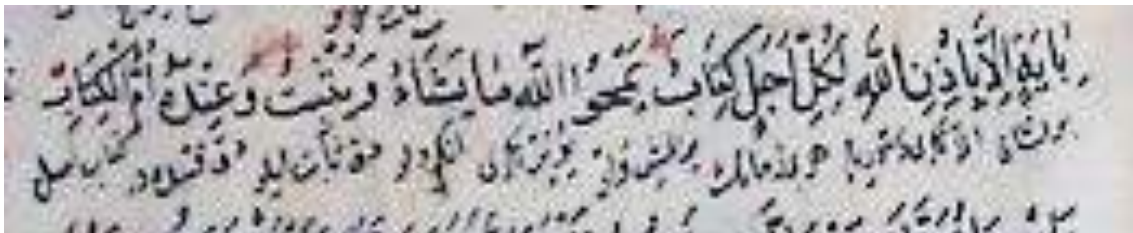


rusulen min kablike vece'alnâ lehum ezvâcen vezurriyye(ten) vemâ kâne lirasûlin en ye/tiye

senden önce de peygamberler gönderdik. Onlara da eşler ve çocuklar verdik. Allah'ın izni olmadan hiçbir peygamber bir mucize getiremez.

Yalavaçlar senden ilerü dağı eyledük anlarıñçün 'avratlar dağı nesl ya'nî oğul kız dağı olmadı hîç yalavaç kim getüre

8.

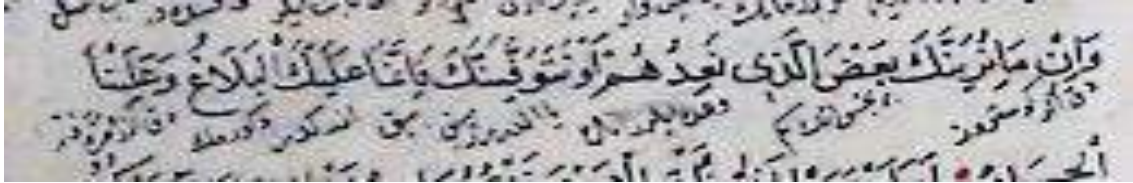


bi-âyetin illâ bi-izni(A)llâh(i) likulli ecelin kitâb(un) Yemhû(A)llâhu mâ yeşâu veyuşbit(u) ve'indehu ummu-lkitâb(i)

Her ecelin (vadenin) bir yazısı vardır. Allah, dilediğini siler, dilediğini de sabit kılıp bırakır. Ana kitap (Levh-i Mahfuz) O'nun yanındadır.

Bir nişānı illā Tañrı destūrıla her bir zamānuñ yazılmıñı var yoyur Tañrı anı kim diler dağı şābit eyler dağı kıatındadır kitāb aşlı

9.

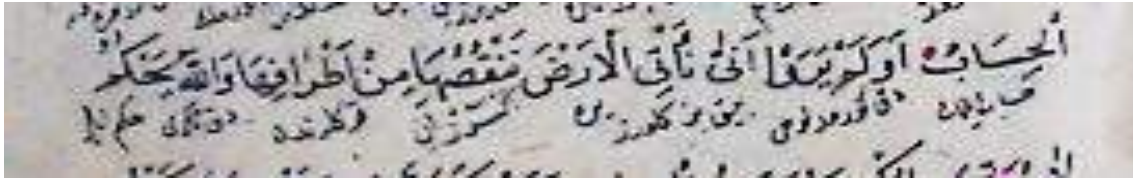


Ve-in mâ nuriyenneke ba'da-lleẓî ne'iduhum ev netevfeffeyenneke fe-innemâ 'aleyke-lbelâgu ve'aleynâ

Onlara va'dettiğimiz azabın bir kısmını sana göstersek de, (göstermeden) senin ruhunu alsak da senin görevin sadece tebliğ etmektir. Bize aittir

Dağı eger gösterevüz birincesi anuñ kim va'de eylerüz anlara yā öldürevüz seni bayıķ üzerüñedir degürmek dağı üzerümüzedür

10.

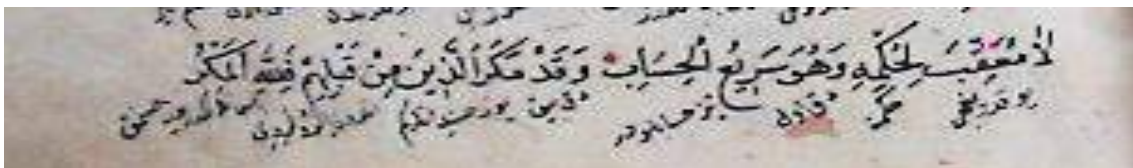


-lhisâb(u) Eve lem yerav ennâ ne/tî-l-arda nenkusuhâ min etrâfihâ va(A)llâhu yahkumu

Hesap görmek ise. Onlar, bizim yeryüzüne (kudretimizle) gelip onu etrafından eksilttiğimizi görmediler mi? Allah, hükmeder.

Ĥisāb eylemek dağı görmediler mi bayıķ biz gelürüz yire ekserüz anı kırañlarından dağı Tañrı hükm eyler

11.



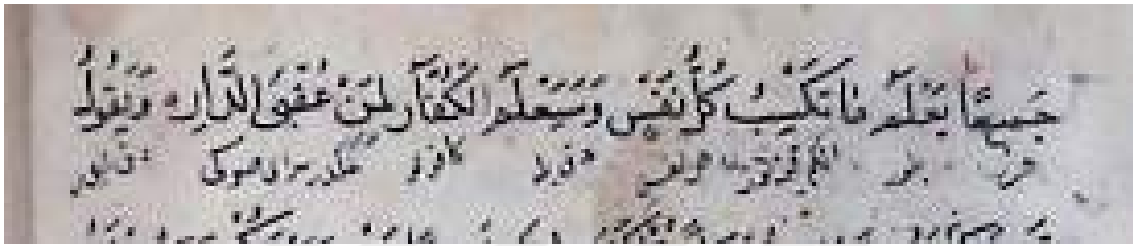
lâ mu'akkibe lihukmih(i) vehuve serî'u-lhisâb(i) Vekad mekera-lleżîne min kablihim feli(A)llâhi-lmekru

O'nun hükmünü bozacak hiçbir kimse yoktur. O, hesabı çabuk görendir. Onlardan öncekiler de tuzak kurmuşlardı.

Yokdur yarlıgayıcı hükmine dağı ol tîz hisâbludur dağı bayık yavuz şandı anlar kim anlardan ilerülerdi pes Tañrı 'nuñdur yavuz şanmak

(363) [135b] RA'D 42

1.

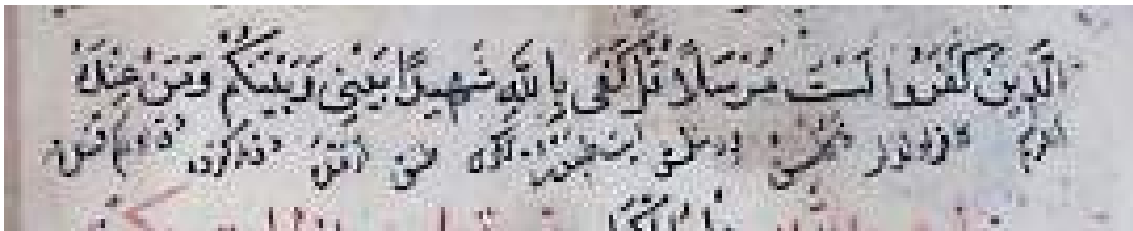


cemî'â(an) ya'lemu mâ teksibu kullu nef(s)in) veseya'lemu-lkuffâru limen 'ukbâ-ddâr(i) Veyekûlu

Bütün tuzaklar Allah'a aittir. O, her nefsin kazandığını bilir. İnkâr edenler de dünya yurdunun sonunun kime ait olduğunu bileceklerdir. İnkâr edenler,

Hep bilür anı kim kazanur her nef(s) dağı bile kâfirler kimüñdür sarây soñu dağı eydür

2.

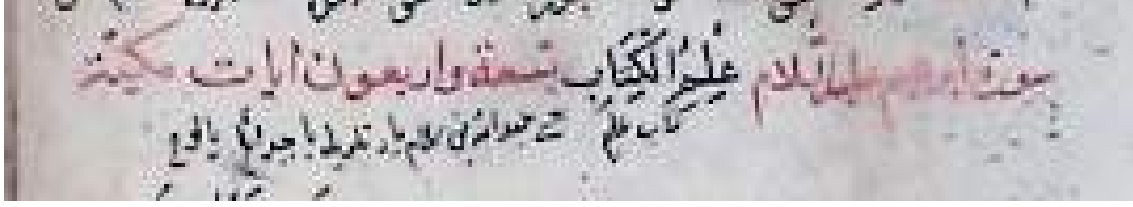


-lleżîne keferû leste murselâ(en) kul kefâ bi(A)llâhi şehîden beynî vebeynekum vemen 'indehu

“Sen peygamber değilsin” diyorlar. De ki: “Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah ve bir de yanında yeter

Anlar kim kâfir oldılar degülsin viribinilmiş eyit tapdur Tañrı tanuq aramda daqı arañuzda daqı ol kim qatındadur

3.



‘ilmu-lkitâb(i)

kitap (Kur’an) bilgisi bulunanlar.”

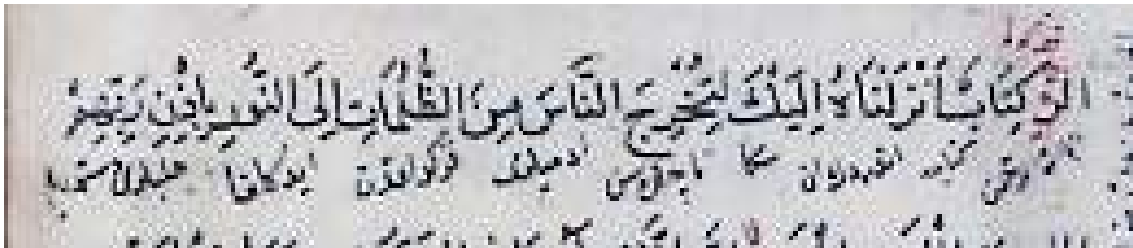
Kitâb ‘ilmi ya ‘nî ‘ibâdete min selâm yâranlariyla yâ Cebrail yalavaç

SÛRETÜ İBRÂHÎM



Bismillâhirrahmânirrahîm

4.



Elif-lâm-râ kitâbun enzelnâhu ileyke lituhrice-nnâse mine-zzulumâti ilâ-nnûri bi-izni rabbihim

Elif Lâm Râ. Bu Kur’an, Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa,

Enallâhu’r-rahman kitâbdur indürdük anı saña tâ çıkarasın âdemîleri qarañuluqdan aydıñlığa Çalabları destür ile

5.



ilâ sirâti-l'azîzi-lhamîd(i) (A)llâhi-llezi lehu mâ fi-ssemâvâti vemâ fi-l-ard(i)

mutlak güç sahibi ve övgüye lâyık, göklerdeki ve yerdeki her şey kendisine ait olan Allah'ın yoluna çıkarman için sana indirdiğimiz bir kitaptır.

Yolundan yaña güç yiter beñdeşsiz Tañrı oldur kim anuñdur ol kim göklerdeñür dağı ol kim yirdedür

6.

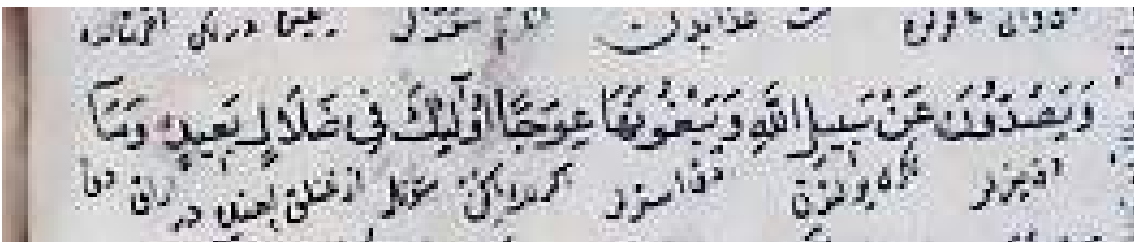


veveylun ilkâfirîne min 'azâbin şedîd(in) Ellezîne yestehibbûne-lhayâte-ddunyâ 'alâ-l-âhirati

Şiddetli azaptan dolayı vay kâfirlerin hâline. Dünya hayatını ahirete tercih edenler,

Dağı vay kâfirlere çatı 'azâbdan anlar kim severler yakın dirligi âhîret üzre

7.

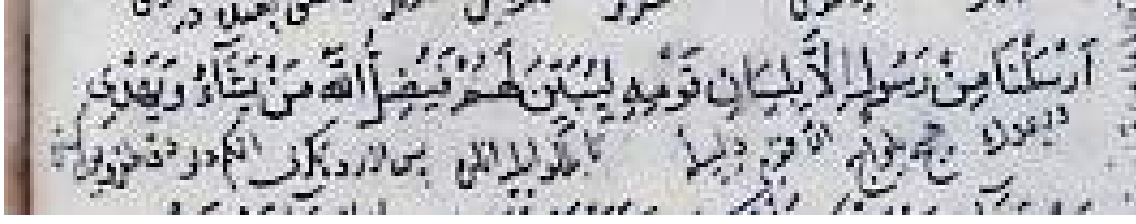


veyesuddûne 'an sebîli(A)llâhi veyebgûnehâ 'ivecâ(en) ulâ-ike fi dalâlin ba'id(in) Vemâ

(insanları) Allah yolundan çevirip onu eğri ve çelişkili göstermek isteyenler var ya, işte onlar derin bir sapıklık içindedirler. Ve

Dağı yığarlar Tañrı yolundan dağı isterler egrilik iken şunlar azğunluk içindedür ırak def

8.



erselnâ min rasûlin illâ bilisâni kavmihi liyubeyyine lehum feyudillu(A)llâhu men yeşâu veyehdî

Biz her peygamberi, ancak kendi kavminin diliyle gönderdik ki, onlara (Allah'ın emirlerini) iyice açıklasın. Allah, dilediğini saptırır, dilediğini de doğru yola iletir.

Viribimedük hıç yalavaç illâ kavm dilile tâ bellü eyleye anlara pes azarda Tañrı anı kim diler dağı togru yol göstere

9.

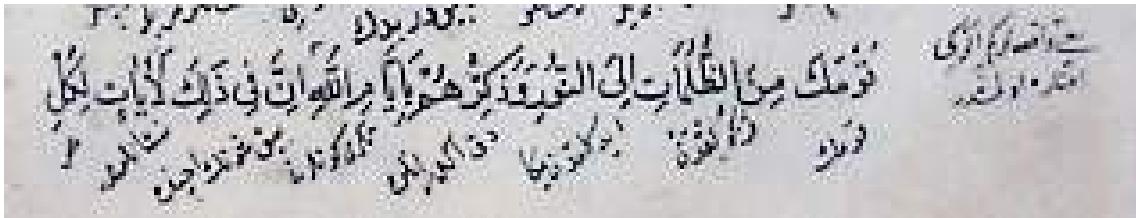


men yeşâ(u) vehuve-l'azîzu-lhakîmu(u) Velekad erselnâ mûsâ bi-âyâtinâ en ahric

O, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir. Andolsun, Mûsâ'yı da, "Kavmini

Aña kim diler def ol güç yiter dürüst işlü dağı bayık viribidük Mûsa'yı nişânlarımız ile kim çıkar

10.



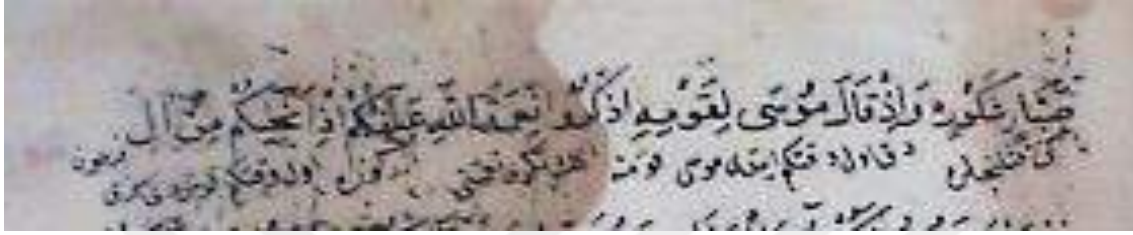
kavmeke mine-zzulumâti ilâ-nnûri vezekkirhum bi-eyyâmi(A)llâh(i) inne fi zâlike leâyâtin likulli

karanlıklardan aydınlığa çıkar ve onlara Allah'ın (geçmiş milletleri cezalandırdığı) günlerini hatırlat" diye âyetlerimizle gönderdik.

Çavmüñ karañuluktan aydınlıktan yaña dağı añdur anlara Tañrı günlerini bayık şunuñ içinde nişānlardur her ya 'nī ... kim ileriki ümmetlere olmışdur

(363) [136a] İBRÂHİM 6

1.

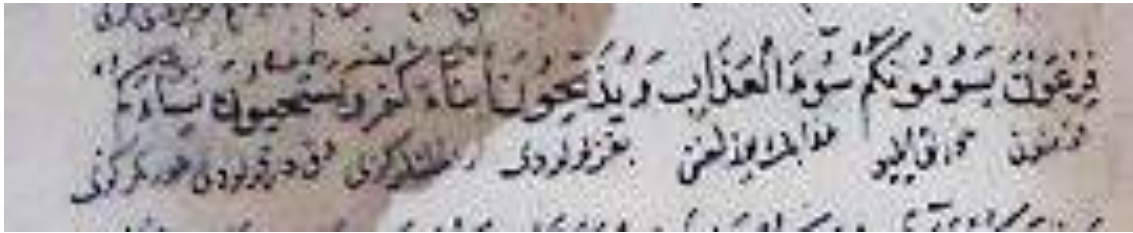


sabbârin şekûr(in) Ve-iz kâle mûsâ likavmihi-żkurû ni'meta(A)llâhi 'aleykum iz encâkum min âli

Şüphesiz bunda çok sabreden, çok şükreden herkes için ibretler vardır. Hani Mûsâ kavmine, "Allah'ın size olan nimetini anın. Hani O sizi, Firavun ailesinden kurtarmıştı.

İgen katlanıcılara dağı ol vaqt kim eyitdi Mûsa çavmine anuñ Tañrı ni'metini üzerüñüze ol vaqt kim kırtardı sizi Fir'avn

2.

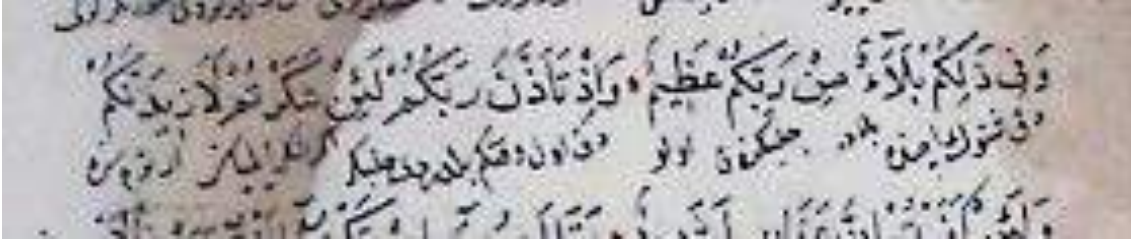


fir'avne yesûmûnekum sû-e-l'azâbi veyużebbihûne ebnâekum veyestahyûne nisâekum

Onlar sizi işkencenin en ağırına uğratıyorlar, oğullarınızı boğazlayıp kadınlarınızı sağ bırakıyorlardı.

Çavminden ħorluğ eyleyü 'azābuñ yavuzluğın boğazlardı er oğlanlaruñuzu dağı diri kırlardı 'avratlaruñuzu

3.

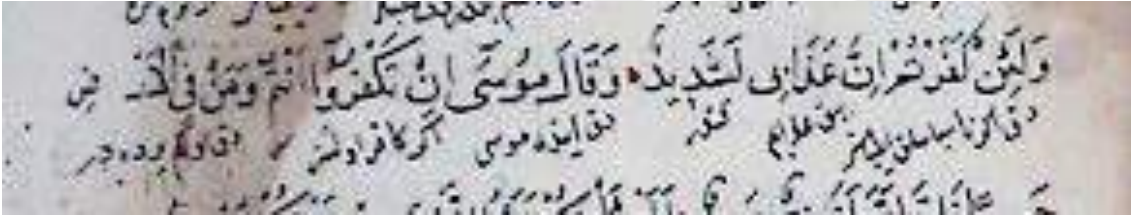


vefî zâlikum belâun min rabbikum ‘azîm(un) Ve-iz teezzene rabbukum le-in şekertum leezîdennekum

İşte bunda size Rabbinizden büyük bir imtihan vardır” demişti. Hani Rabbiniz şöyle duyurmuştu: “Andolsun, eğer şükrederseniz elbette size nimetimi artırırım.

Dağı şunuñ içinde belâdur Çalabuñuzdan ulu dağı ol vaqt kim bildürdi Çalabuñuz eger şükr eylesesiz arturam size

4.

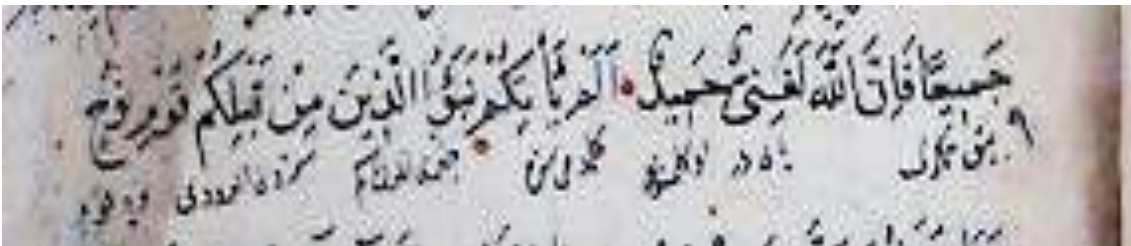


vele-in kefertum inne ‘azâbî leşedîd(un) Vekâle mûsâ in tekfurû entum vemen fi-l-ardi

Eğer nankörlük ederseniz, hiç şüphesiz azabım çok şiddetlidir.” Mûsâ, şöyle dedi: “Siz ve yeryüzünde bulunanların hepsi nankörlük etseniz de gerçek şu ki,

Dağı eger nâsipâslık eylesesiz bayık ‘azâbum çatıdur dağı eyitdi Mûsa eger kâfir olasız siz dağı ol kim yirdedür

5.

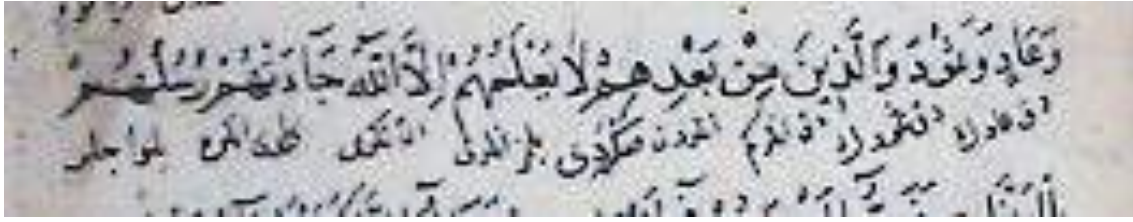


cemî'an fe-inna(A)llâhe leğaniyyun hamîd(un) Elem ye/tikum nebeu-lleżîne min kablikum kavmi nûhin

Allah her bakımdan sınırsız zengindir, övgüye lâyık olandır.” Sizden önceki Nûh,

Bayık Tañrı baydur ögülmüştür gelmedi mi size haberi anlarıñ kim sizden ilerüdi Nûh kavmi

6.

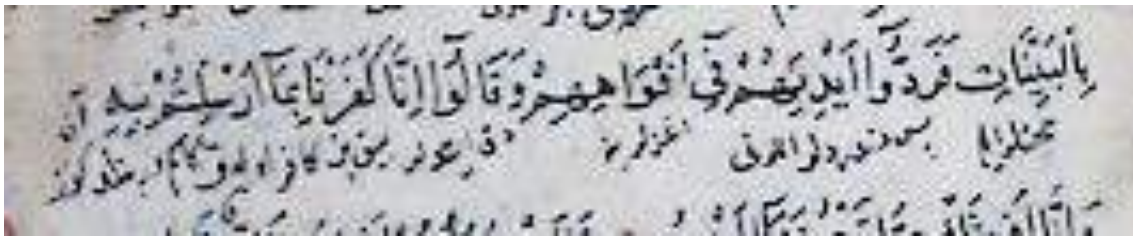


ve'âdin veşemûd(e) velleżîne min ba'dihim lâ ya'lemuhum illa(A)llâh(u) câet-hum rusuluhum

Âd, ve Semûd kavimlerinin ve onlardan sonrakilerin –ki onları Allah'tan başkası bilmez- haberi size gelmedi mi? Onlara peygamberleri

Dağı 'Âdñ' uñ dağı Şemûd' uñ dağı anlar kim anlardan şoñra idi bilmez anları illâ Tañrı geldi anlara yalavaçlar

7.

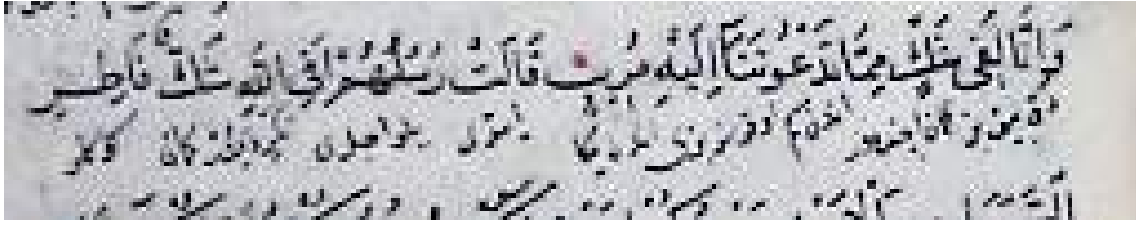


bilbeyyinâti feraddû eydiyehum fî efvâhihim ve kâlû innâ kefernâ bimâ ursiltum bihi

mucizeler getirdiler de onlar (öfkeden parmaklarını ısırarak için) ellerini ağızlarına götürüp, “Biz sizinle gönderilene inkâr ediyoruz.

Hüccetler ile pes dönderdiler ellerini ağızlarına dağı eyitdiler bayık biz kâfir olduk aña kim viribinildüñüz

8.

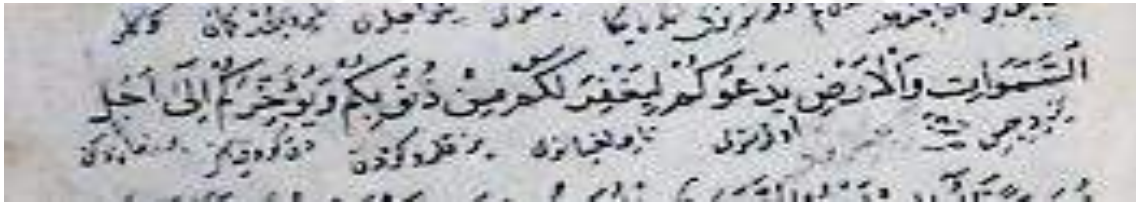


ve-innâ lefî şekkin mimmâ ted'ünenâ ileyhi murîb(un) Kâlet rusuluhum efi(A)llâhi şekkun fâtiri

Bizi çağırdığımız şeyden de derin bir şüphe içindeyiz” dediler. Peygamberleri dedi ki: “Gökleri ve yeri yaratan Allah hakkında şüphe mi var?

Dağı bayık biz gümân içindevüz andan kim okırsız bizi andan yaña eyitdi yalavaçları Tañiri 'da mıdur gümân gökler

9.

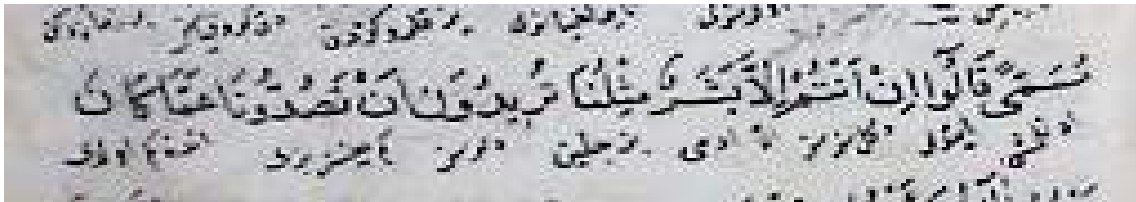


-ssemâvâti vel-ard(i) yed'ûkum liyağfira lekum min zunûbikum veyu-ahhîrakum ilâ ecelin

(Hâlbuki) O, günahlarınızı bağışlamak ve sizi belli bir zamana kadar ertelemek için sizi (imana) çağırıyor.

Yaradıcısı ... okır sizi tâ yarlığaya sizi yazuklarıñuzdan dağı gerü qoya sizi bir zamâne degin

10.



musemmâ(en) kâlû in entum illâ beşerun mişlunâ turîdüne en tasuddûnâ 'ammâ kâne

Onlar, “Siz de bizim gibi sadece birer insansınız. Bizi alıkoymak istiyorsunuz

Adanılmış eyitdiler degülsiz siz illâ âdemî bizcileyin dilersiz kim yığasız bizi andan kim oldı

11.



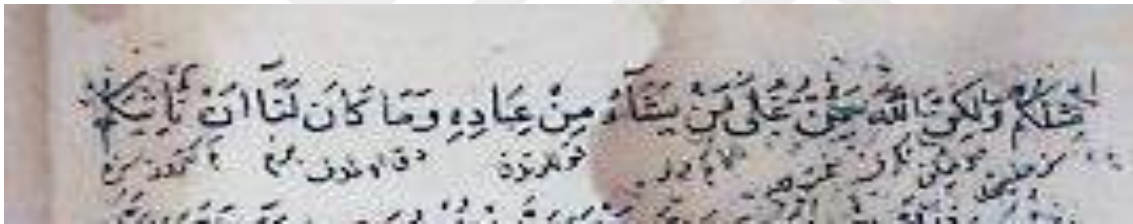
ya'budu âbâunâ fe/tûnâ bisultânin mubîn(in) Kâlet lehüm rusuluhum in nahnu illâ beşerun

babalarımızın taptıklarından. Öyleyse bize apaçık bir delil getirin” dediler. Peygamberleri, onlara dedi ki: “Biz ancak sizin gibi birer insanız.

Tapar atalarumuz pes getirüñ bize hüccet bellü eytdi anlara yalavaçları degülüz biz illâ âdemî

(364) [136b] İBRÂHİM 11

1.

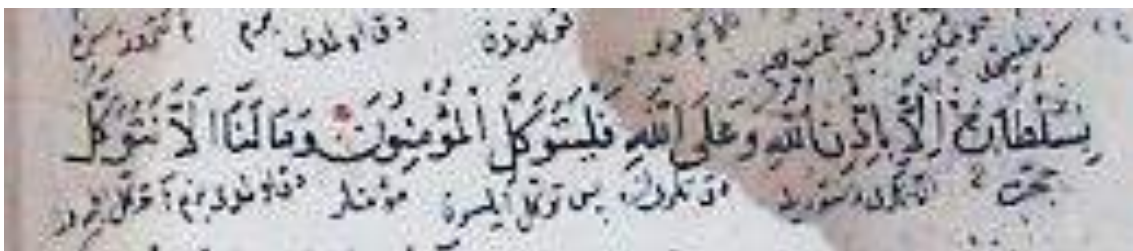


mişlukum velâkinna(A)llâhe yemunnu ‘alâ men yeşâu min ‘ibâdih(i) vemâ kâne lenâ en ne/tiyekum

Fakat Allah, kullarından dilediğine (peygamberlik) nimetini bahşeder. Allah’ın izni olmadıkça, bizim size bir delil getirmemiz

Sizcileyin velîkin Tañrı ni‘met virür aña kim diler kullarından dağı olmadı bizüm kim getürevüz size

2.

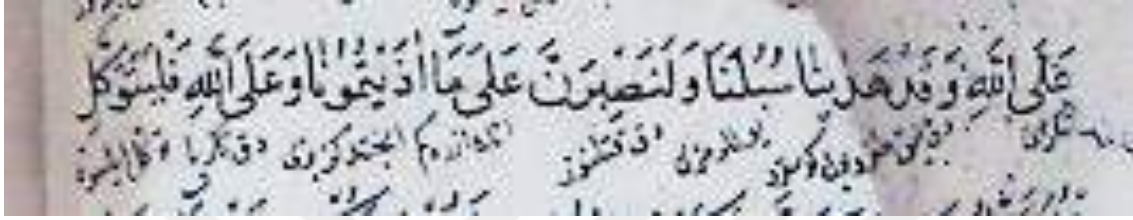


bisultânin illâ bi-izni(A)llâh(i) ve'ala(A)llâhi felyetevekkeli-lmu/minûn(e) Vemâ lenâ ellâ netevekkele

haddimize değil. Mü'minler ancak Allah'a tevekkül etsinler.” “Allah, bize yollarımızı dosdoğru göstermişken, biz ne diye O'na tevekkül etmeyelim?

Hüccet illâ Tañrı destûrıla dağı Tañrı anda pes tevekkül eylesün mü`mînler dağı olmadı bizüm kim tevekkül eylemeyevüz

3.

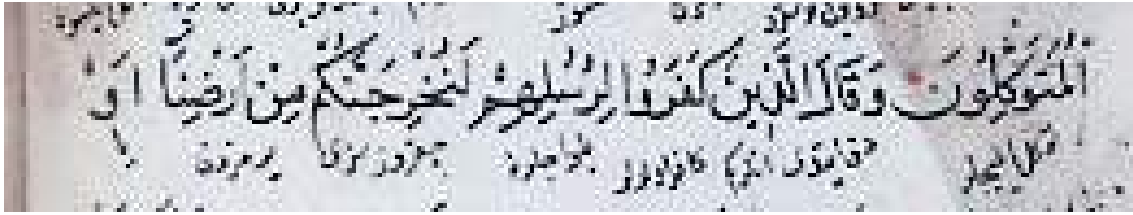


'ala(A)llâhi vekad hedânâ subulenâ velenasbiranne 'alâ mâ âzeytumûnâ ve'ala(A)llâhi felyetevekkeli

Bize yaptığımız eziyete elbette katlanacağız. Yalnız Allah'a tevekkül etsinler

Tañrı dağı bayık toğru yol gösterdi yollarımızı dağı katlanavuz anuñ üzre kim incitdüñüz bizi dağı Tañrı'ya tevekkül eylesün

4.

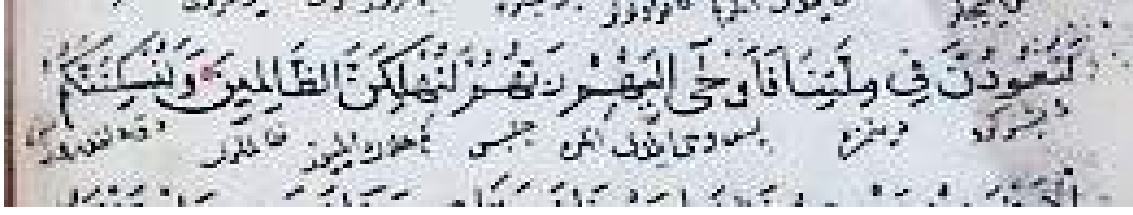


-Imutevekkilûn(e) Vekâle-lleżîne keferû lirusulihim lenuhricennekum min ardinâ ev

Tevekkül edenler.” İnkâr edenler, peygamberlerine; “Andolsun, ya sizi yurdumuzdan çıkaracağız,

Tevekkül eyleyiciler dağı eyitdi anlar kim kâfir oldılar yalavaçlarına çıkavuz sizi yirümüzden yâ

5.

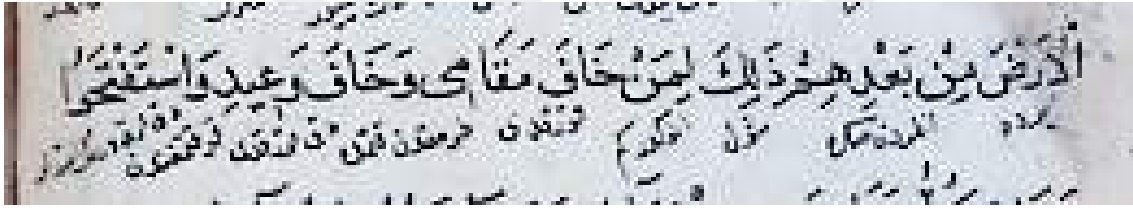


lete'ûdunne fi milletinâ feevhâ ileyhim rabbuhum lenuhlikenne-zzâlimîn(e)
Velenuskinennekumu

ya da bizim dinimize dönersiniz” dediler. Rableri de onlara şöyle vahyetti: “Biz zalimleri mutlaka yok edeceğiz.” Yerleştireceğiz

Dönesiz gerü dînümüze pes vahy eyledi anlara Çalabısı kim helâk eyleyevüz zâlimleri dağı dölendürevüz sizi

6.

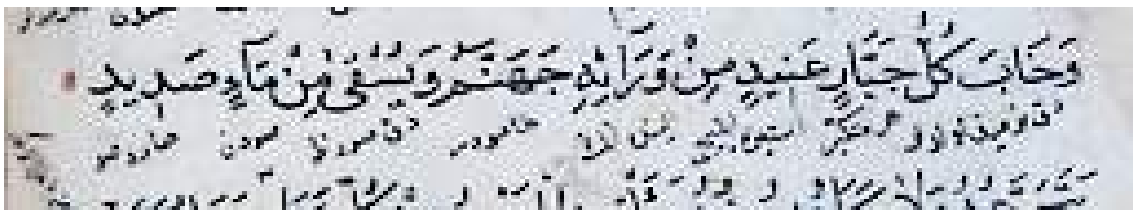


-l-arda min ba'dihim zâlike limen hâfe mekâmî vehâfe va'îd(i) Vesteftehû

onlardan sonra sizi elbette o yere. Bu, makamımdan korkan ve tehdidimden sakınan kimseler içindir.” Allah'tan yardım istediler,

Yirde anlardan soñra şol anuñdur kim korkdı turmağdan katumda dağı korkdı korkutmağumdan dağı arka virmek isterler

7.

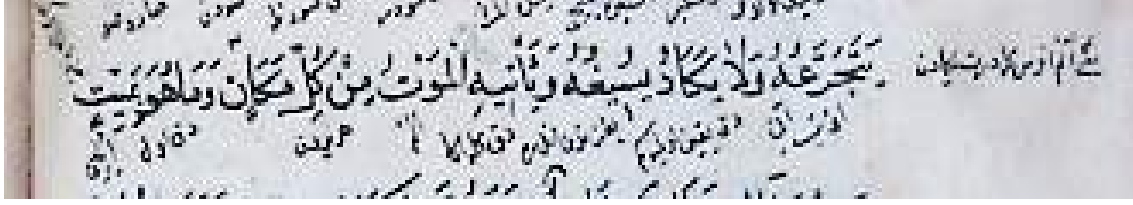


vehâbe kullu cebbârin 'anîd(in) Min verâ-ihî cehennemu veyuskâ min mâ-in sadîd(in)

peygamberler, ve her inatçı zorba hüsrana uğradı. Hüsranın ardından da cehennem vardır. Orada kendisine irinli su içirilecektir.

Dağı nevmîd oldılar her mütekebbir sitîze ileyinde anuñ şamudur dağı şuvarınıla şudan şaru şu

8.

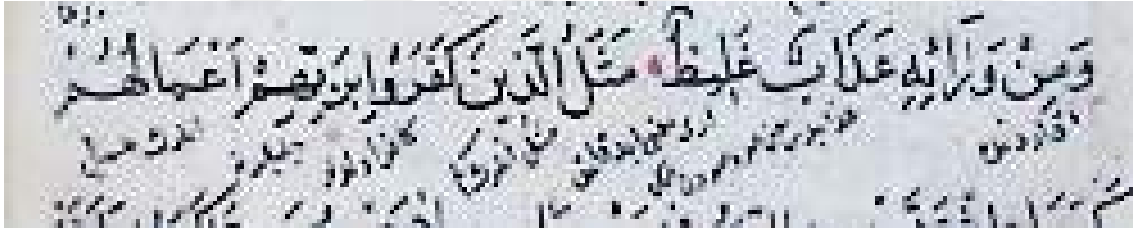


Yetecerra'uhu velâ yekâdu yusîghuhu veye/tîhi-lmevtu min kulli mekânin vemâ huve bimeyyit(in)

Onu yudumlamaya çalışacak fakat boğazından geçiremeyecektir. Ona her yönden ölüm gelecek fakat ölmeyecek,

Oba anı dağı yakın olmaya kim boğazından indüre dağı gele aña ölüm her yirden dağı ol ölici [ya 'nî ölüm ağrısı gele dört yañadın]

9.

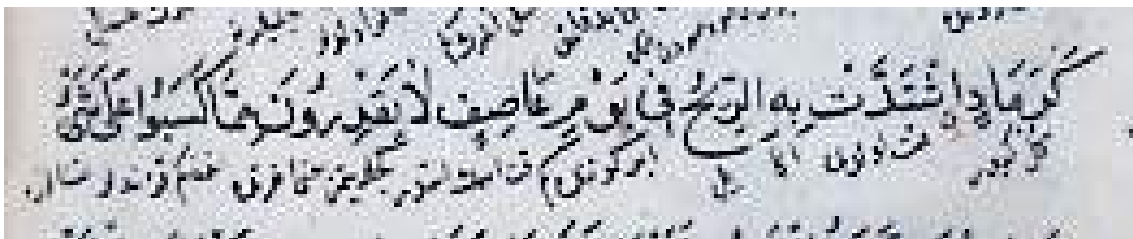


vemin verâ-ihî 'azâbun ğalîz(un) Meşelu-lleżîne keferû birabbihim a'mâluhum

arkasından da şiddetli bir azap gelecektir. Rablerini inkâr edenlerin durumu şudur:

Dağı ardında 'azâbdur ya 'nî şaru şudan şoñra iri ya 'nî ebed kıлмақ meseli anlaruñ kim kâfir oldılar Çalablarına anlaruñ 'ameli

10.

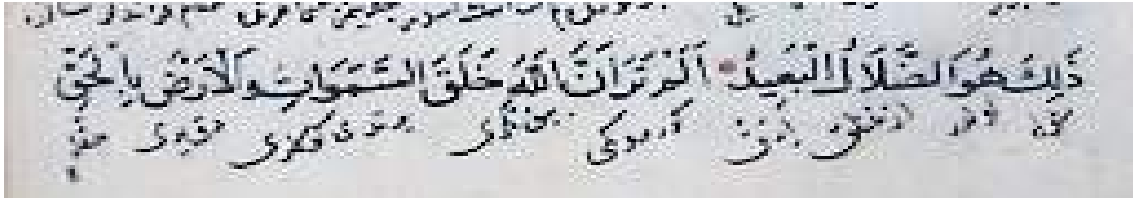


keramâdin(i)şteddet bihi-rrihu fi yevmin 'âsif(in) lâ yakdirüne mimmâ kesebû 'alâ şey-/(in)

Onların işleri, fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu küle benzer. (Dünyada) kazandıkları hiçbir şeyin (ahirette) yararını görmezler.

Kül gibidür kıtı oldı aña yıl bir günde kim kıtı esmek issidür güçleri yitmez ya'nî âhiretde andan kim kazandılar nesnelere üzre

11.



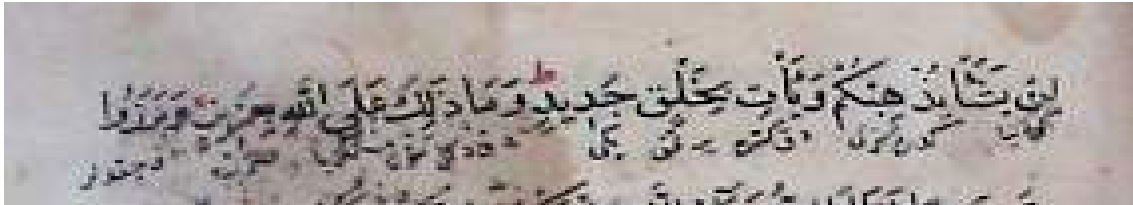
zâlike huve-ddalâlu-lba'îd(u) Elem tera enna(A)llâhe haleka-ssemâvâti vel-arda bilhakk(i)

İşte bu, derin sapıklıktır. Allah'ın, gökleri ve yeri hak ve hikmete uygun olarak yarattığını görmedin mi?

Şol oldur azgınluk ırak görmedüñ mi bayık Tañrı yaratdı gökleri dağı yeri haqqıla

(364) [137a] İBRÂHİM 19

1.

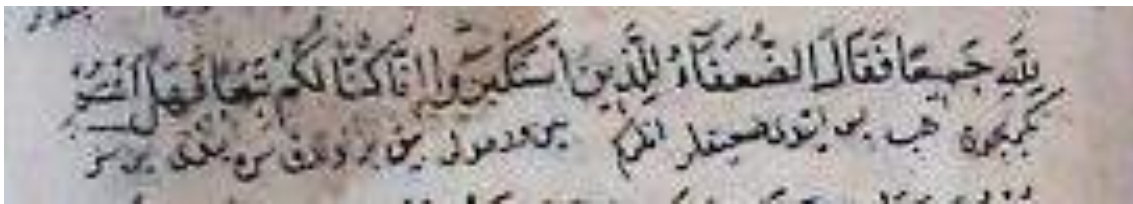


in yeşe/ yuzhibkum veye/ti bihalkin cedîd(in) Vemâ zâlike 'ala(A)llâhi bi'azîz(in) Veberazû

Dilerse sizi giderir ve yeni bir halk getirir. Bu, Allah'a hiç de güç gelmez.

Eger dileye gidere sizi dağı getüre bir yaratmak yeñi dağı degül şol Tañrı'ya şarp dağı çıkdılar

2.



li(A)llâhi cemî'an fekâle-ddu'afâu lillezîne-stekberû innâ kunnâ lekum tebe'an fehel entum

İnsanların hepsi Allah'ın huzuruna çıkacak ve güçsüzler büyüklük taslayanlara diyecek ki:

Tañrıçün hep pes eyitdi za 'ıfler anlar kim boyun virmediler bayık biz olduk size uyundu biz siz

3.

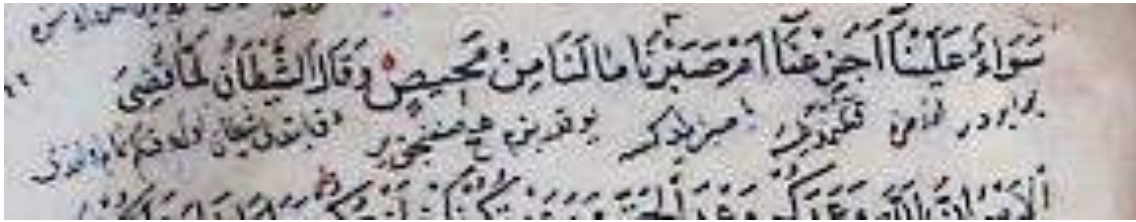


muğnûne 'annâ min 'azâbi(A)llâhi min şey-/(in) kâlû lev hedâna(A)llâhu lehedeynâkum

“Şüphesiz bizler size uymuştuk; şimdi siz az bir şey olsun, Allah'ın azabından bizi koruyabilecek misiniz?” Onlar da, “Eğer Allah bizi doğru yola erdirdiydi, biz de sizi doğru yola erdirdik.”

Aşşı eyleyici misiz bize Tañrı 'azâbindan nesne eyitdiler eger toğru yol gösteredi bize Tañrı toğru yol gösterdik size ya 'nî beş yüz yıl zârlık eyleyeler dağı beş yüz yıl şabr eyleyeler aşşı eylemeye andan bu sözi eyideler

4.

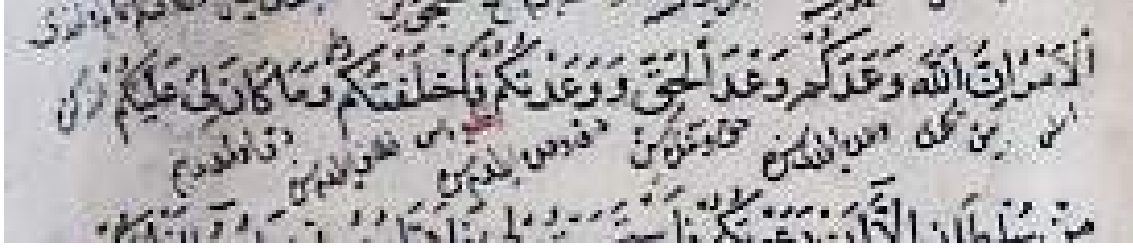


sevâun 'aleynâ ecezi'nâ em sabernâ mâ lenâ min mahîs(in) Vekâle-şşeytânu lemmâ kudiye

Şimdi sızlansak da, sabretsek de bizim için birdir. Artık bizim için hiçbir kurtuluş yoktur” derler. İş bitirilince şeytan da diyecek ki:

Berâberdür üzerümüze katlanmaduğısa yâ şabr eyledükse yoğdur bizüm hiç şığınacak yir dağı eyitdi şeytân ol vağt kim tamâm olundu

5.

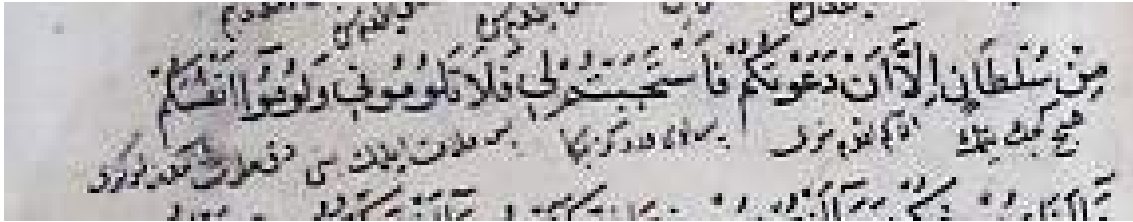


-l-emru inna(A)llâhe va'adekum va'de-lhakki veve'adtukum feahleftukum vemâ kâne liye 'aleykum

“Şüphesiz Allah, size gerçek olanı söz verdi. Ben de size söz verdim ama yalancı çıktım. Zaten benim sizi zorlayacak bir gücüm yoktu. Ben sadece sizi çağırdım, siz de hemen bana geliverdiniz.

İş bayık Tañrı va 'de eyledi size haqq va 'desini dağı va 'de eyledüm size pes hilâf eyledüm size dağı olmadı benüm üzerüñüze

6.

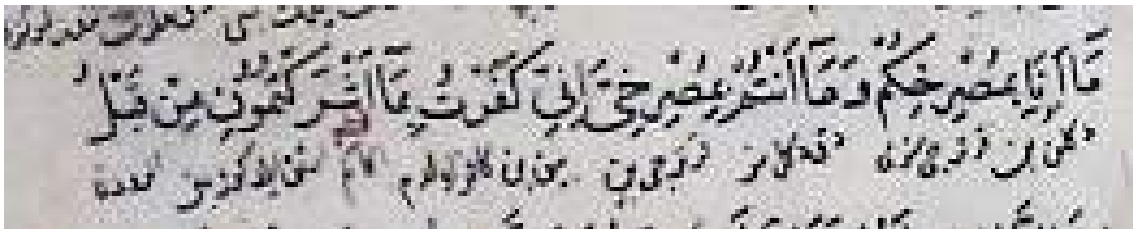


min sultânin illâ en de'avtukum festecebtum lî felâ telûmûnî velûmû enfusekum

O hâlde beni kınamayın, kendinizi kınayın.

Hîç gücüñ yitmek illâ kim oğudum sizi pes uyuvirdüñüz baña pes melâmet eylemeñ beni dağı melâmet kendüzlerüñüzi

7.

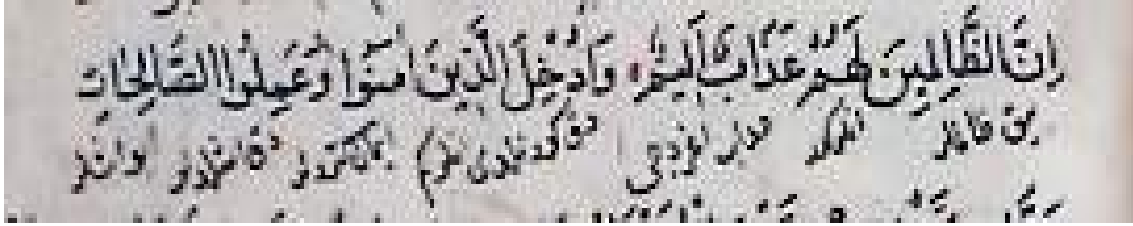


mâ enâ bimusrihikum vemâ entum bimusrihiy(ye) innî kefertu bimâ eşraktumûni min kabl(u)

Artık ben sizi kurtaramam, siz de beni kurtaramazsınız. Şüphesiz ben, daha önce sizin, beni Allah'a ortak koşmanızı kabul etmemiştim.

Degülin ben kırtarıcı sizi dağı degül siz kırtarıcı beni bayık ben kâfir oldum aña kim ortak eyledüñüz beni ilerüden

8.

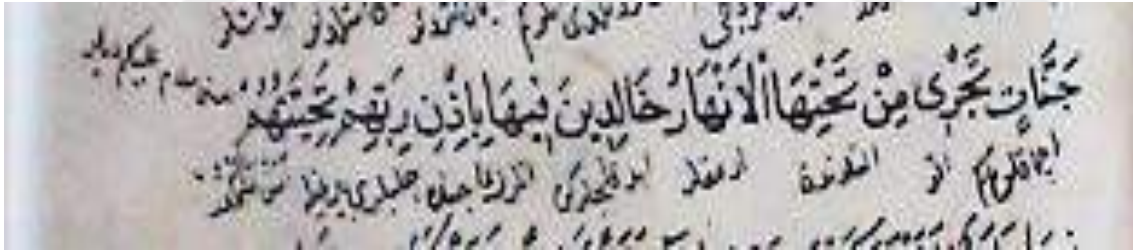


inne-zzâlîmîne lehum 'azâbun elîm(un) Veudhile-lleẓîne âmenû ve'amîlû-ssâlihâtî

Şüphesiz, zalimlere elem dolu bir azap vardır.” İnanan ve salih ameller işleyenler,

Bayık zâlimler anlaruñdur 'azâb uğradıcı dağı givürinildi anlar kim îmân getürdiler dağı işlediler eyü işler

9.

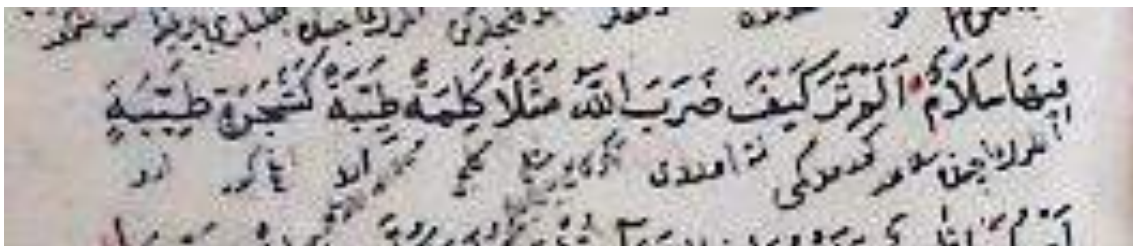


cennâtin tecrî min tahtihâ-l-enhâru hâlidîne fihâ bi-izni rabbihim tahiyyetuhum

Rablerinin izniyle, ebedî kalacakları ve içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokulacaklardır.

Uçmağlar kim akar altından ırmaklar ebed kalıcılarken anlaruñ içinde Çalabları buyruğıla esenleşmekdür ya 'nî selâm 'aleyküm diler

10.

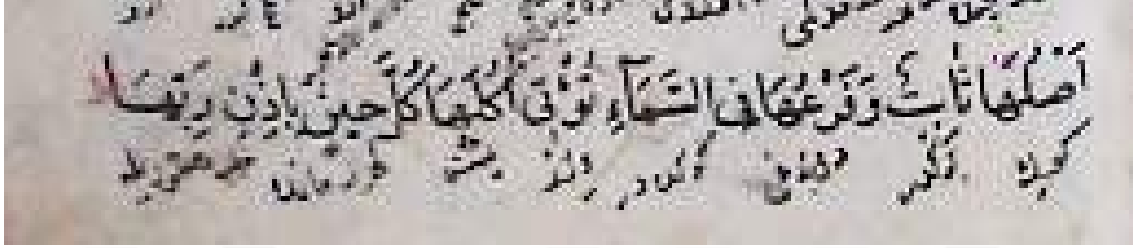


fihâ selâm(un) Elem tera keyfe daraba(A)llâhu meşelen kelimeten tayyibeten

Oradaki esenlik dilekleri “selâm”dır. Görmedin mi, Allah güzel bir sözü nasıl misal getirdi? (Güzel bir söz),

Anlaruñ içinde selâmdur görmedüñ mi nite urdı Tañrı meşel kelimeyi aru ağac gibidir aru

11.



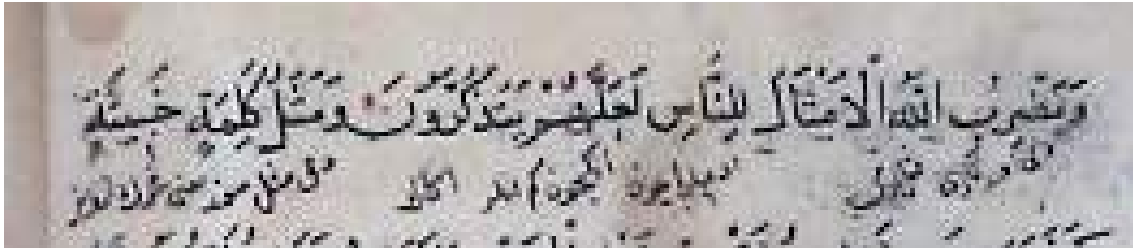
keşeceratin tayyibetin asluhâ sâbitun vefer’uhâ fi-ssemâ’/(i) Tu/tî ukulehâ kulle hînin bi-izni rabbihâ

kökü sağlam, dalları göğe yükselen bir ağaç gibidir. Bu ağaç, Rabbinin izniyle her zaman meyvesini verir.

Kökü berkdür dağı budağı gökdedür virür yemiş her zamānda Çalab destürüla

(365) [137b] İBRÂHİM 25

1.

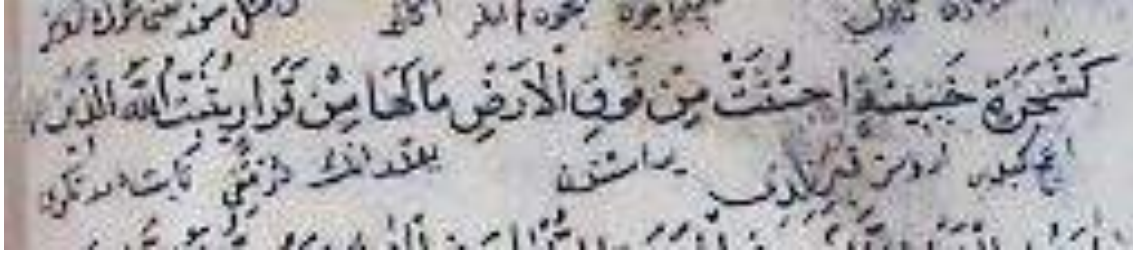


veyadribu(A)llâhu-l-emsâle linnâsi le’allahum yetezekkerûn(e) Vemeşelu kelimetin habîsetin

Öğüt alsınlar diye Allah insanlara misaller getirir. Kötü bir sözün durumu da;

Dağı virür Tañrı meşelleri âdemler için anuñ-çün kim anlar aña añarlar dağı meşel söz ya ‘nî şirk arusuz

2.

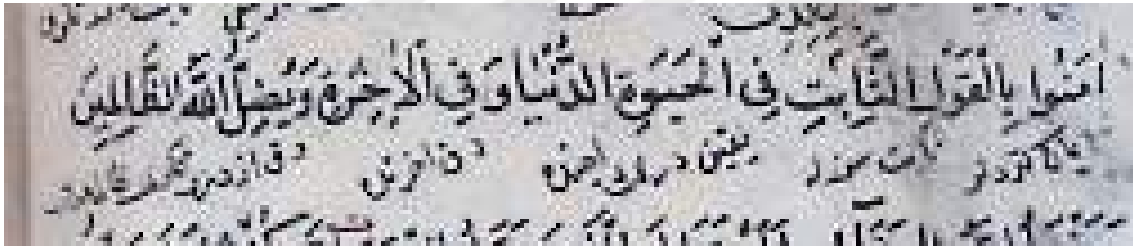


keşeceratin habîşetin(i)ctuşset min fevki-l-ardi mâ lehâ min karâr(in) Yuşebbitu(A)llâhu-lleżîne

yerden koparılmış, ayakta durma imkânı olmayan kötü bir ağacın durumu gibidir. Allah, iman edenleri

Ağac gibidür arusuz çoparınladı yir üstinden yoğdur anuñ durmağı şābit durur Tañrı

3.

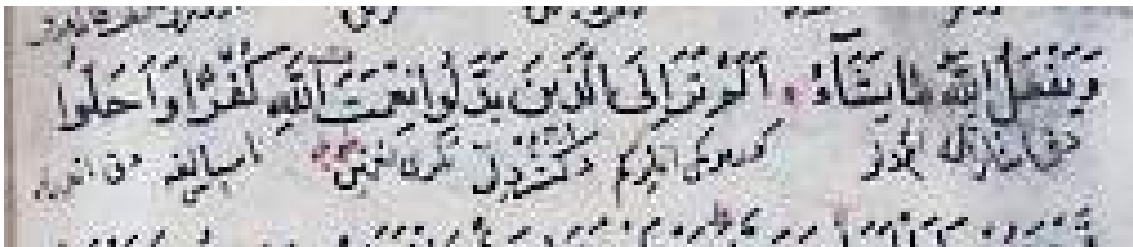


âmenû bilkavli-şşâbiti fi-lhayâti-ddunyâ vefi-l-âhira(ti) veyudillu(A)llâhu-zzâlimîn(e)

hem dünya hayatında hem de ahirette sabit bir sözle sağlamlaştırır, zalimleri ise saptırır.

İmân getürdiler şābit sözle yakın dirlik içinde dağı āhiretde dağı azdurur Tañrı zâlimleri

4.

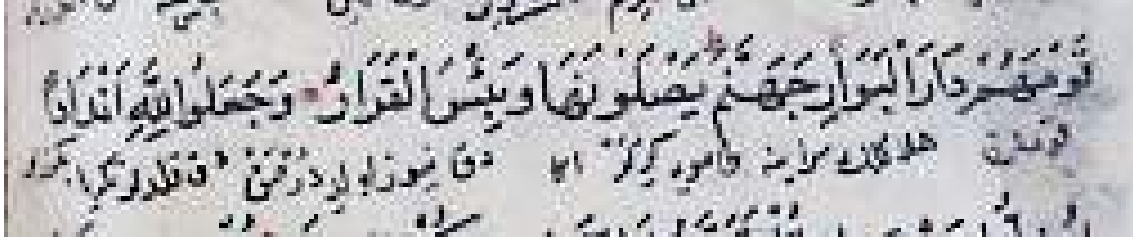


veyef'alu(A)llâhu mâ yeşâ/ Elem tera ilâ-lleżîne beddelû ni'meta(A)llâhi kufran veehallû

Ve Allah dilediğini yapar. Allah'ın nimetini küfre değişenleri

Dağı işler Tañrı anuñ diler görmedüñ mi anları kim degüşürdiler Tañrı ni 'metini nāsipāslığa dağı indirürler

5.

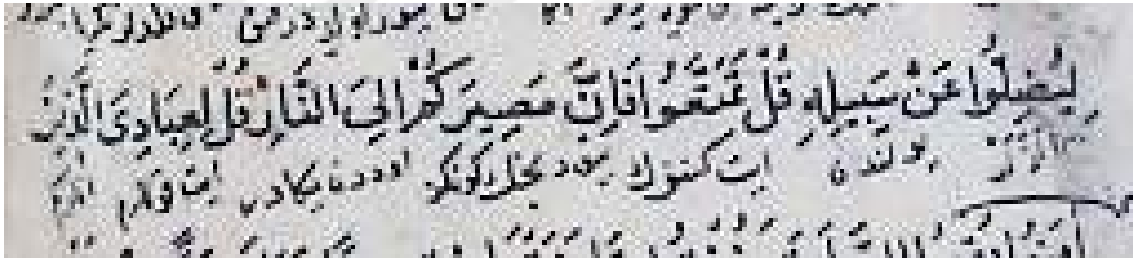


kavmehum dâra-lbevâr(i) Cehenneme yaslevnehâ vebi/se-lkarâr(u) Vece'alû li(A)llâhi endâden

ve kavimlerini helâk yurduna, yaslanacakları cehenneme sürükleyenleri görmedin mi? O, ne kötü duraktır! Allah'ın yolundan saptırmak için O'na ortaklar koştular.

Qavmlerin helâklik sarâyına şamuya gireler aña dağı yanuz oldı durmağ dağı kıldılar Tañrı'ya beñzerler

6.

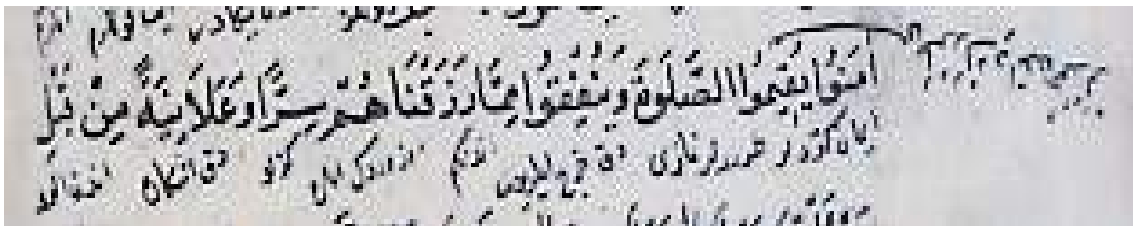


liyudillû 'an sebîlih(i) kul temette'û fe-inne masîrakum ilâ-mnâr(i) Kul li'ibâdiye-lleżîne

De ki: "Bir süre daha faydalanın. Çünkü varışımız ateşedir." İnanan kullarıma söyle,

Azalar yolından eyit göneniñ bayıq dönecek günüñüz oddan yañadur eyit kullarum anlar kim

7.

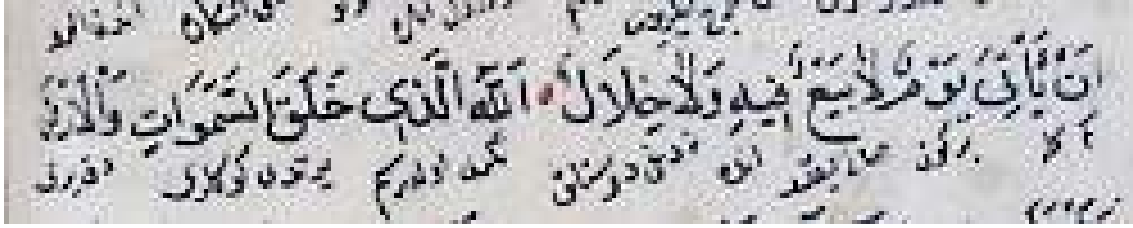


âmenû yukîmû-ssalâte veyunfikû mimmâ razeknâhum sirran ve'alâniyeten min kabli

namazı dosdoğru kılsınlar, kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden Allah yolunda gizlice ve açıktan harcasınlar

İmān getürdiler şururlar namāzı dağı harc eyler idi andan kim rūzi virdük anlara gizlü dağı āşikāre andan ilerü

8.

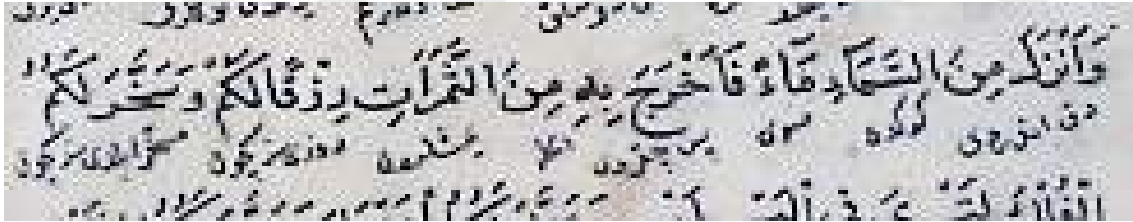


en ye/tiye yevmun lâ bey'un fihi velâ hilâl(un) (A)llâhu-llezi haleka-ssemâvâti vel-arda

hiçbir alışveriş ve dostluğun bulunmadığı bir gün gelmeden önce. Allah, gökleri ve yeri yaratan,

Kim gele bir gün şati yokdur anda ne dağı dostluk Tañrı oldur kim yaratdı gökleri dağı yiri

9.

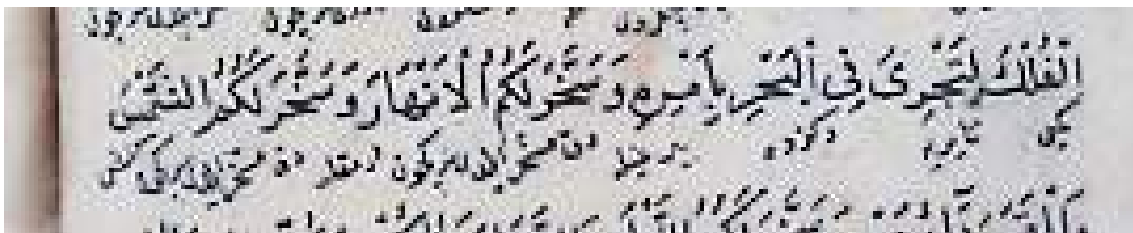


veenzele mine-ssemâ-i mâen feahrace bihi mine-şsemerâti rizkan lekum vesehhara lekumu

gökten yağmur indiren ve onunla size rızık olarak türlü meyveler çıkaran, emri gereğince

Dağı indürdi gökden şuyı pes çıkardı anuñla yemişlerden rūzi sizüñ-çün musahhâr eyledi sizüñ-çün

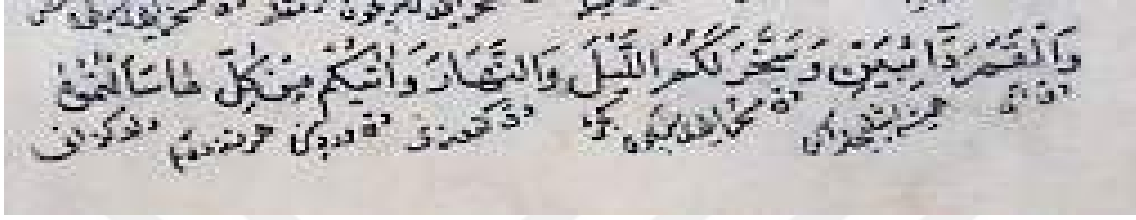
10.



-Ifulke litecriye fi-lbahri bi-emrih(i) vesehhara lekumu-l-enhâr(a) Vesehhara lekumu-şsemse
denizde yüzmek üzere gemileri emrinize veren, nehirleri de hizmetinize sunandır. O, âdetleri
üzere hareket eden güneşi

*Gemi tâ yöriye deñizde buyruğuyla dağı musahhar eyledi sizüñ-çün ırmaqlar dağı musahhar
eyledi sizüñ-çün güneşi*

11.



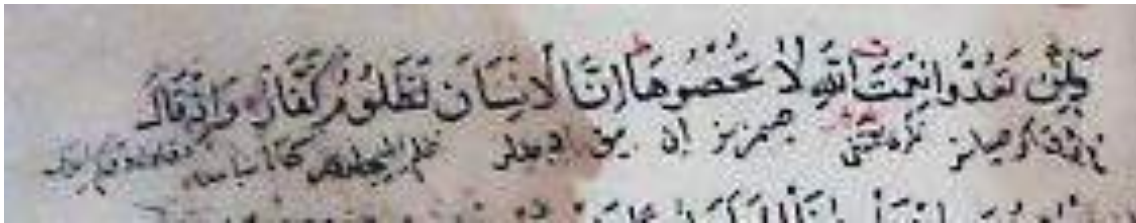
velkamera dâ-ibeyn(i) vesehhara lekumu-lleyle ve-nnehâr(a) Veâtâkum min kulli mâ
seeltumûh(u)

ve ayı sizin hizmetinize sunan, geceyi ve gündüzü sizin emrinize verendir. O, istediğiniz
şeylerin hepsinden size verdi.

*Dağı ayı hemîşe işleyiciler iken dağı musahhar eyledi sizüñ-çün gıceyi dağı gündüzi dağı virdi
size her nesneden kim diledüñüz anı*

(365) [138a] İBRÂHİM 34

1.

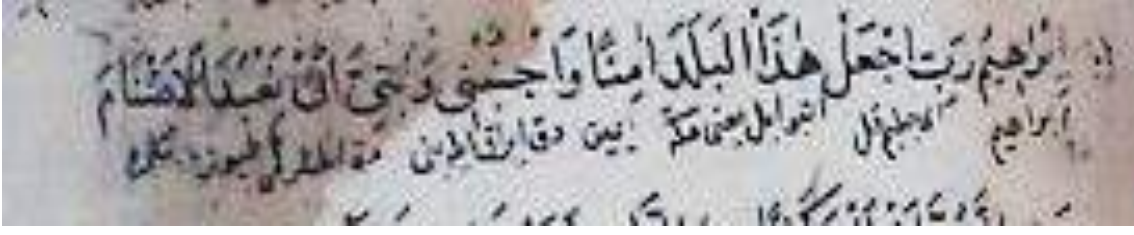


ve-in te'uddû ni'meta(A)llâhi lâ tuhsûhâ inne-l-insâne lezalûmun keffâr(un) Ve-iz kâle

Eğer Allah'ın nimetlerini saymaya kalkışsanız sayamazsınız. Şüphesiz insan çok zalimdir,
çok nankördür. Hani demişti ki

*Dağı eger şayasız Tañrı ni'metini şaymazsız anı bayıq âdemiler zûlm eyleyicilerdür key
nâsipâsdur dağı ol vaqt kim eyitdi*

2.

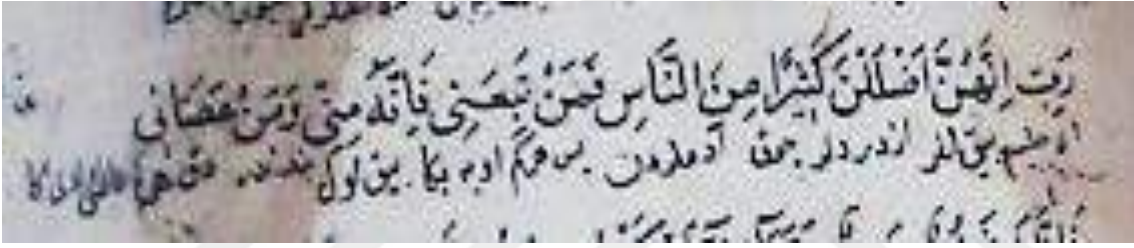


ibrâhîmu rabbi-c'al hâzâ-lbelede âminen vecnubnî vebeniyye en na'bude-l-asnâm(e)

İbrahim: “Rabbim! Bu şehri güvenli kıl, beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut.”

İbrâhîm ey Çalabum kıl uşbu il ya'nî Mekke emîn dağı ırak eyle beni dağı oğlanlarımı kim tapmayavuz putlara

3.

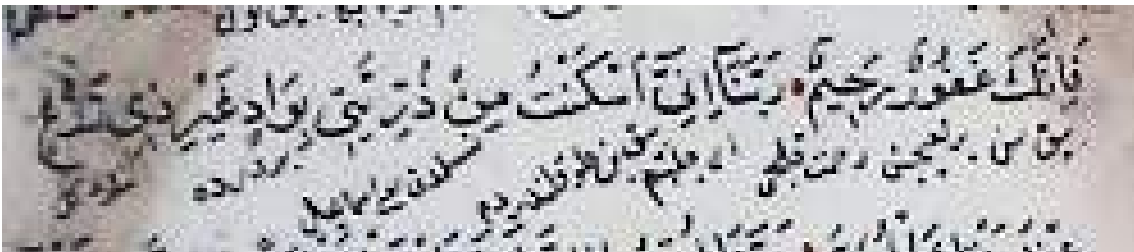


Rabbi innehunne adlelne keşîran mine-nnâs(i) femen tebi'anî fe-innehu minnî vemen 'asânî

“Rabbim! Çünkü o putlar insanlardan birçoğunu saptırdılar. Artık kim bana uyarsa, o bendendir. Kim de bana karşı gelirse,

Ey Çalabum bayık anlar azdurdılar çok âdemlerden pes her kim uya baña bayık ol bendendir dağı her kim `âşî oldı baña

4.

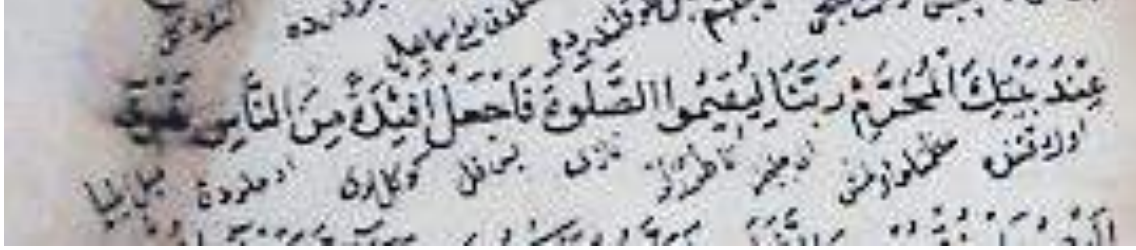


fe-inneke gâfûrun rahîm(un) Rabbenâ innî eskentu min zürriyyetî bivâdin gayri zî zer'in

şüphesiz sen çok bağışlayan, çok merhamet edensin.” Rabbimiz, soyumun bir kısmını ekin bitmez bir yere, hürmeti vacib olan evinin yanına yerleştirdim,

*Bayık sen yarlıgayıcısın rahmet kılıcı ey Çalabum bayık ben tıraklandurdum neslümnden ya 'nî
İsmâ'îl bir dere de ekinlü degül*

5.

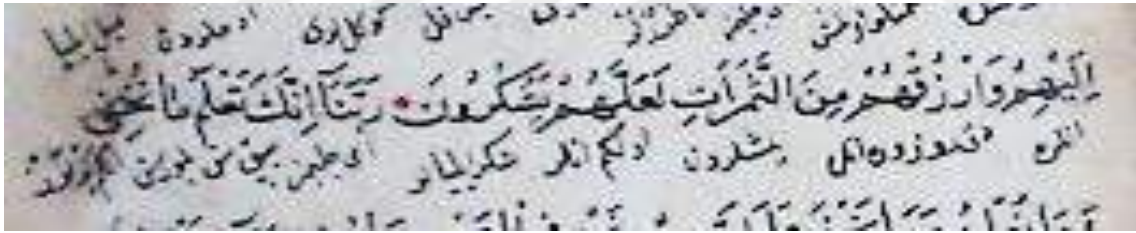


'inde beytike-lmuharrami rabbenâ liyukîmû-ssalâte fec'al ef-ideten mine-nnâsi tehvî

Rabbimiz, namaz kılsınlar diye. Artık insanların bir kısmı da onlara gönül versin, sevsinler onları

Evüñ katında 'azametlü olmuş ey Çalabumuz ta tırurlar namâzı pes kıl gönülleri âdemlerden meyl eyleye

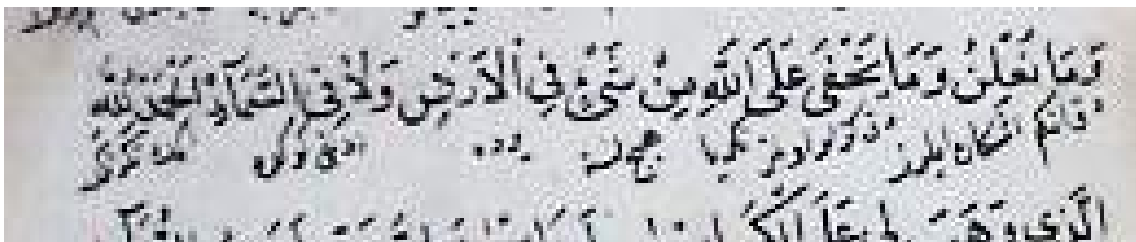
6.



*ileyhim verzukhum mine-şşemerâti le'allehum yeşkurûn(e) Rabbenâ inneke ta'lemu mâ nuhfî
ve şükretmeleri için de meyvelerle rızıklandır onları. "Rabbimiz! Şüphesiz sen, gizlediğimizi
de,*

*Anlara dağı rûzi vire anlara yemişlerden ol kim anlar şükr eyleyeler ey Çalabumuz bayık sen
bilürsin anı kim gizlerüz*

7.

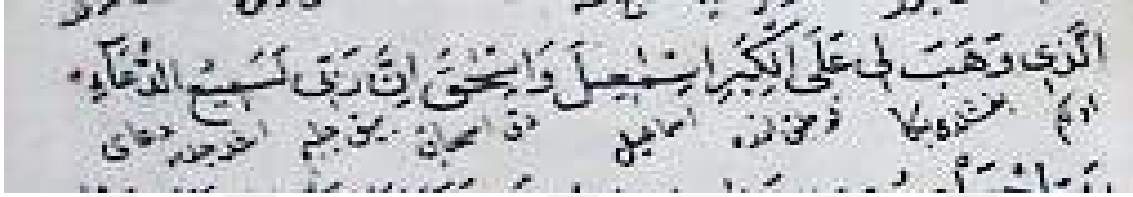


vemâ nu'lin(u) vemâ yahfâ 'ala(A)llâhi min şey-in fi-l-ardi velâ fi-ssemâ/-(i) Elhamdu li(A)llâhi

açığa vurduğumuzu da bilirsin. Yerde ve gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz.” “Hamd,

Dağı anı kim âşikâre eylerüz dağı gizli olmaz Tañrı'ya hîç nesne yirde ne dağı gökde ögmek Tañrı'nuñdur

8.

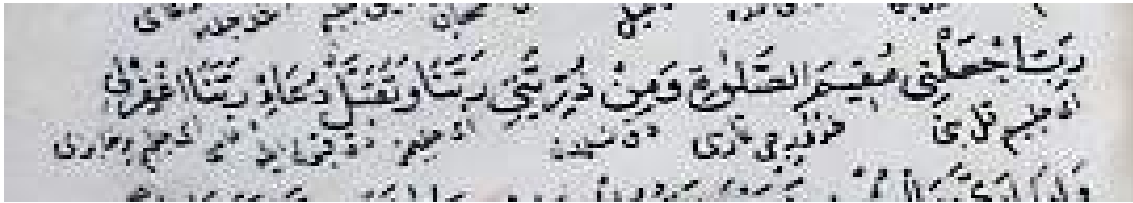


-llezi vehebe li 'alâ-lkiberi ismâ'île ve-ishâk(a) inne rabbî lesemî'u-ddu'â/-(i)

iyice yaşlanmış iken bana İsmail'i ve İshak'ı veren Allah'a mahsustur. Şüphesiz Rabbim duayı işitendir.”

Ol kim bağısladı baña kocalık üzre İsmâ'îl'i dağı İshâk'ı bayık Çalabum işidicidir du 'āyı

9.

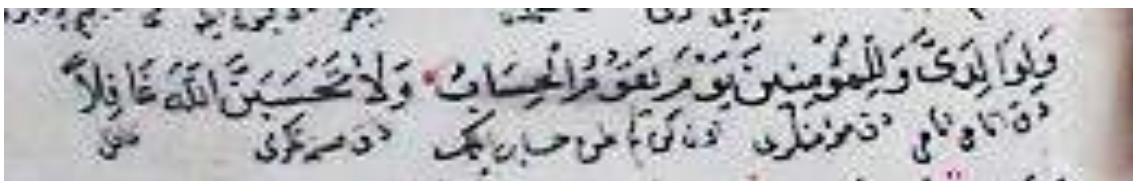


Rabbi-c'alnî mukîme-ssalâti vemin zürriyyetî rabbenâ vetekabbel du'â/-(i) Rabbenâ-ğfir lî

“Rabbim! Beni namaza devam eden bir kimse eyle. Soyumdan da böyle kimseler yarat. Rabbimiz! Duamı kabul eyle.” “Rabbimiz!

Ey Çalabum kııl beni tırurıcı namāzı dağı neslümden ey Çalabumuz dağı kabül eyle du 'āmı ey Çalabum yarlığa bizi

10.

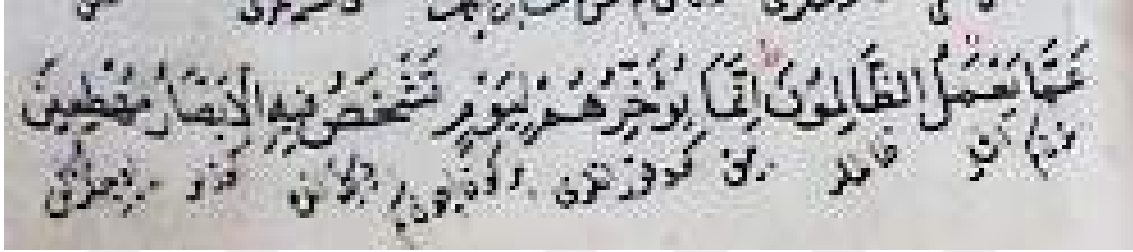


velivâlideyye velilmu/minîne yevme yekûmu-lhisâb(u) Velâ tahsebenna(A)llâhe gâfilen

Hesap görülecek günde, beni, ana-babamı ve inananları başışla.” Sakın, Allah’ı habersiz sanma

Dağı atamı anamı dağı mü'mînleri ol gün kim tura hisâb eylemek dağı şanma Tañrı gâfil

11.



‘ammâ ya’ melu-zzâlimûn(e) innemâ yu-ahhiruhum liyevmin teşhasu fihi-l-ebşâr(u)

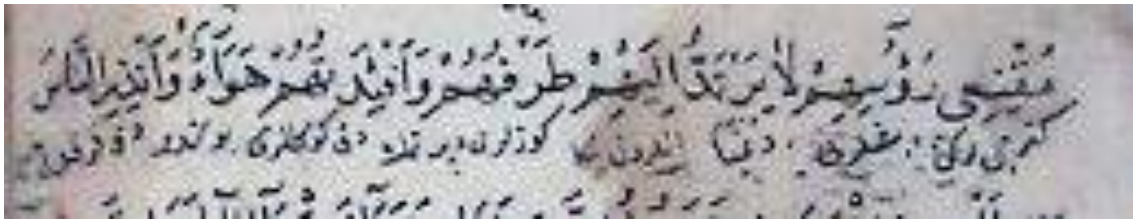
Muhti’ine

zalimlerin yaptıklarından! Allah, onları ancak gözlerin dehşetle bakakalacağı bir güne erteliyor. Koşarlar

Andan kim işler zâlimler bayık giri kor anları bir gün için kim dikile anda gözler ivicilerken

(366) [138b] İBRÂHİM 43

1.

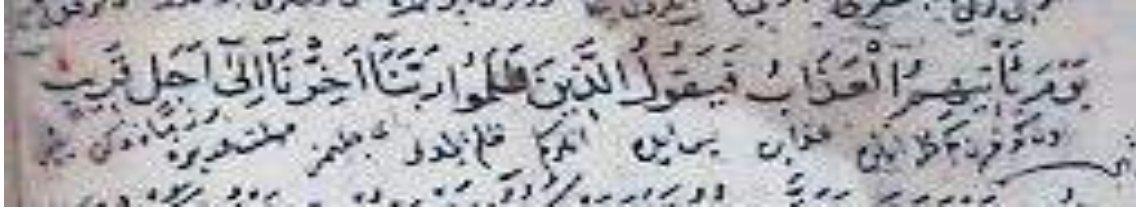


mukni'î ruûsihim lâ yerteddu ileyhim tarfuhum veef-idetuhum hevâ/(un) Veenziri-nnâse

o gün başlarını dikerek (çağırıldıkları yere doğru). Gözleri kendilerine bile dönmez, kalpleri de bomboştur. (Ey Muhammed!) İnsanları, uyar

Götürücilerken başlarını dönmeye anlardan yaña gözleri depretmek dağı gönülleri boşdur dağı korkdı

2.

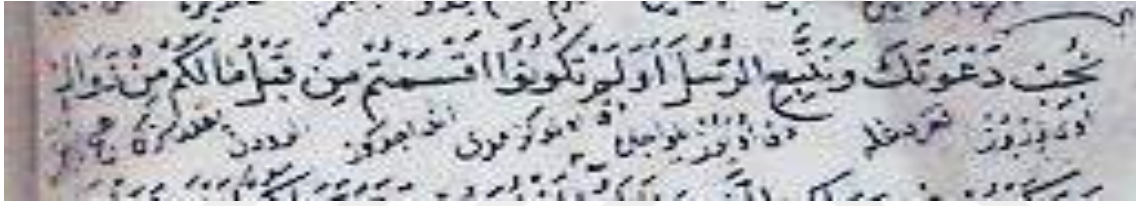


yevme ye/tîhimu-l'azâbu feyekûlu-lleẕîne zalemû rabbenâ ahîrnâ ilâ ecelin karîbin

kendilerine azabın geleceği gün ile. Zira o gün zalimler, “Ey Rabbimiz! Yakın bir süreye kadar bizi ertele de

Ol gündən kim gele anlara 'azâb pes eyide anlar kim zûlm eylediler ey Çalabumuz mühlet vir bize bir zamâne degin yakın

3.

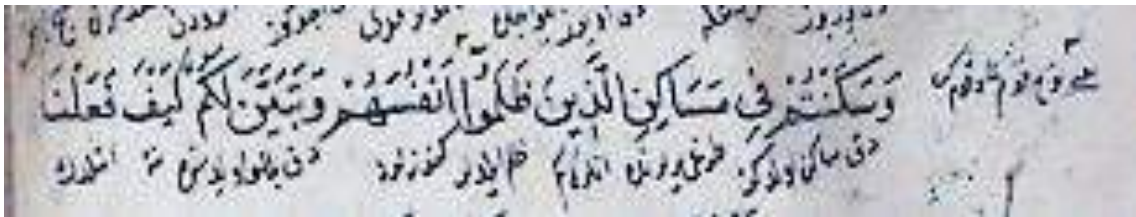


nucib da'veteke venettebi'i-rrusul(e) eve lem tekûnû aksemtum min kablu mâ lekum min zevâl(in)

senin çağrına uyalım ve peygamberlerin izinden gidelim” diyecekler. Onlara şöyle denilecek: “Daha önce siz, sonunuzun gelmeyeceğine yemin etmemiş miydiniz?”

Uyuvirevüz kığırdığla dağı uyavuz yalavaçlara dağı olmaduñuz mıdı and içdüñüz ilerüden yokdur sizüñ hiç ya'nî peygamber deliliyle

4.

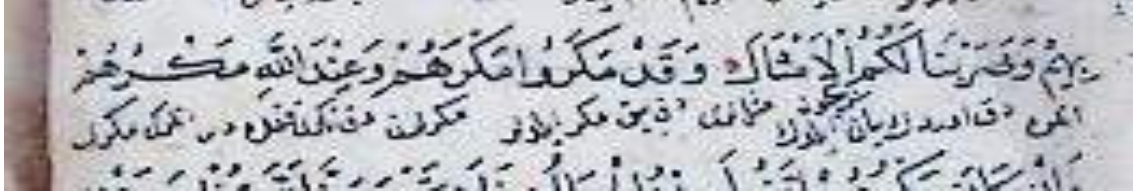


Vesekentum fi mesâkini-lleẕîne zalemû enfusehum vetebeyyene lekum keyfe fe'alnâ

“Kendilerine zulmedenlerin yerlerinde oturdunuz. Onlara ne yaptığımız ise size belli olmuştü.

Dağı sākin olduñuz ıurağı yirlerinde anlaruñ kim zulm eylediler kendüzlerine dağı bellü oldu size nite işledük ya 'nī Nūḥ kavm ' Ād kavm gibi

5.

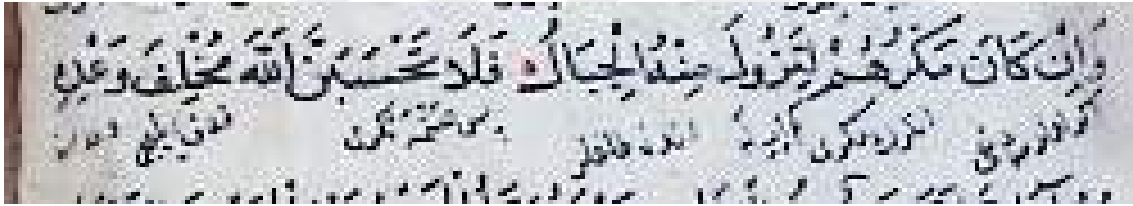


bihim vedarabnâ lekumu-l-emśâl(e) Vekad mekerû mekrahum ve'inda(A)llâhi mekruhüm

Size misaller de vermiştik.” Onlar gerçekten tuzaklarını kurmuşlardı. Tuzakları Allah katındadır (Allah, onu bilir),

Anlara dağı urduk sizüñ-çün beyân eyledük meşelleri dağı bayık mekr eylediler mekrlerin dağı Tañrı ıatıñdadur anlaruñ mekri

6.

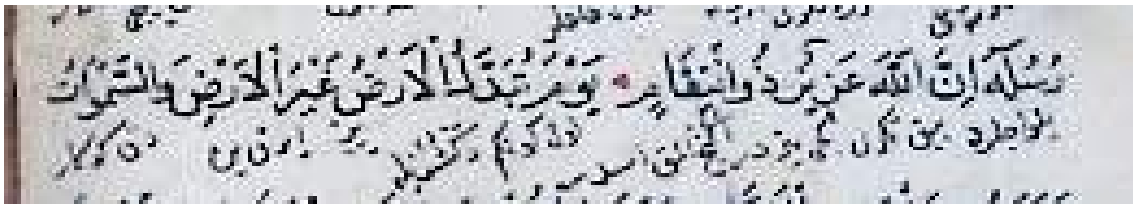


ve-in kâne mekruhüm litezûle minhu-lcibâl(u) Felâ tahsebenna(A)llâhe muḥlife va'dihi

Tuzakları yüzünden dağlar yerinden oynayacak olsa bile. Sakın Allah'ın, verdiği sözden cayacağını sanma

Eger olursa dağı anlaruñ mekri kim ırıla andan ıağlar pes şanma Tañrı ḫilâf eyleyici va'desine

7.

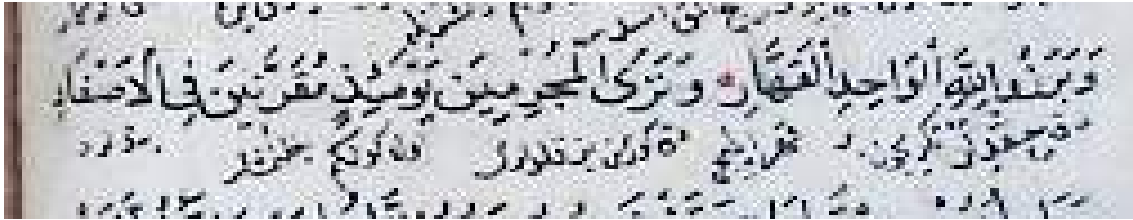


rusuleh(u) inna(A)llâhe 'azîzun zû-ntikâm(in) Yevme tubeddelu-l-ardu gayra-l-ardi ve-ssemâvât(u)

peygamberlerine! Şüphesiz Allah, mutlak güç sahibidir, intikam sahibidir. O gün yer, başka bir yere, gökler de başka göklere

Yalavaçlarına bayık Tañrı güç yiterdür öc almak issidür ol gün kim dekşürinile yir ayruğ yire dağı gökler

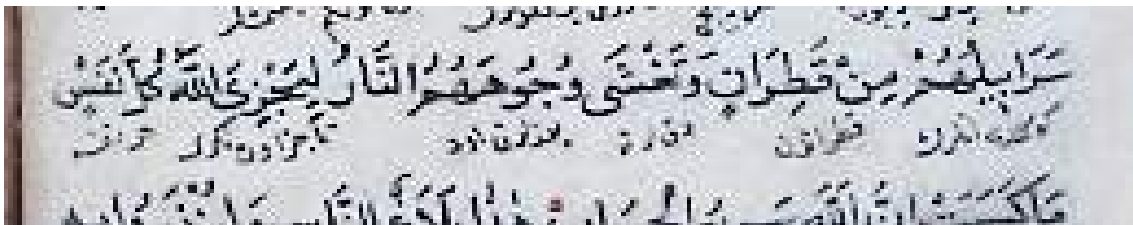
8.



veberazû li(A)llâhi-lvâhidi-lkakhâr(i) Veterâ-lmucrimîne yevme-izin mukarranîne fi-l-asfâd(i) dönüştürülür ve insanlar bir ve kahhar (her şeyin üzerinde yegâne hâkim) olan Allah'ın huzuruna çıkarlar. O gün, suçluları zincirlere vurulmuş olarak görürsün.

Dağı çıktılar Tañrı'çün bir kahr eyleyici dağı göresin yazuğluları ol gün kim bağlanmışlar bendlerde

9.



Serâbiluhum min katirânin vetağşâ vucûhehumu-nnâr(u) Liyecziya(A)llâhu kulle nefsin Gömlekleri katrandandır. Yüzlerini de ateş bürüyecektir. Allah, herkese kazandığının karşılığını vermek için böyle yapar.

Gömleri anlarıñ kañrândan dağı örte yüzlerin od tâ cezâ vire Tañrı her nefse

10.

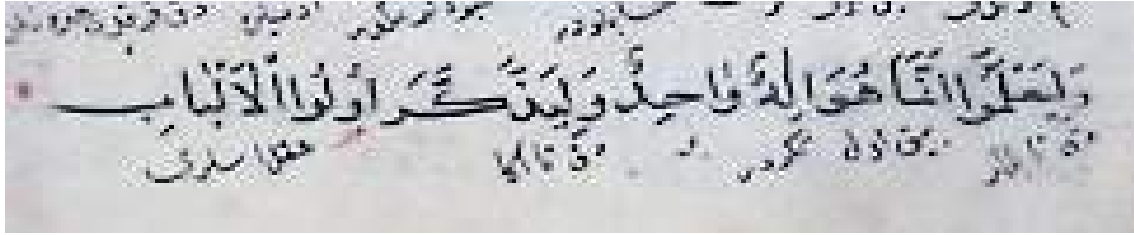


mâ kesebet inna(A)llâhe serî'u-lhisâb(i) Hâzâ belâgun linnâsi veliyunzerû bihi

Şüphesiz Allah, hesabı çabuk görendir. Bu Kur'an; kendisiyle uyarılınslar,

Anı kim kazandı bayık Tañrı tiz hisâbludur uşbu degirmekdür âdemîlere dağı korkudı haber virenilere

11.



veliyâ'lemû ennemâ huve ilâhun vâhidun veliyezzekkerâ ulû-l-elbâb(i)

Allah'ın ancak tek ilâh olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara bir bildiridir.

Dağı tâ bileler bayık ol Tañrı 'dur bir dağı ta aña 'akl issileri

(366) [139a] HİCR 1



HİCR SÛRESİ



Bismillâhirrahmânirrahîm

1.

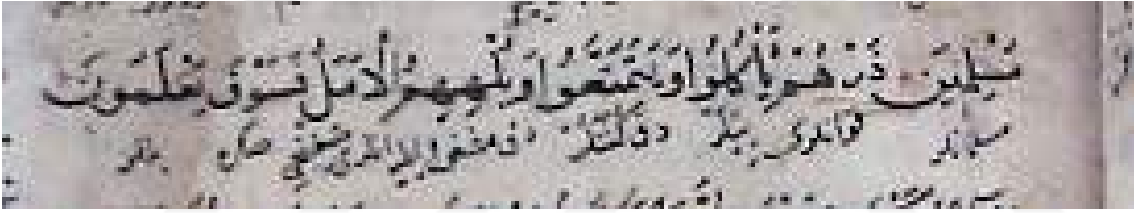


Elif-lâm-râ tilke âyâtu-lkitâbi vekur-ânin mubîn(in) Rubemâ yeveddu-lleżîne keferû lev kânû

Elif Lâm Râ. Bunlar, kitabın ve apaçık olan Kur'an'ın âyetleridir. İnkâr edenler, “Keşke müslüman olsaydık” diye çok arzu edeceklerdir.

Enallâhu'r-raḥmân şol kitâb âyetlerdür daḳı Qurân'uß bellü eyleyici nice seve anlar kim kâfir oldılar eger olalar

2.

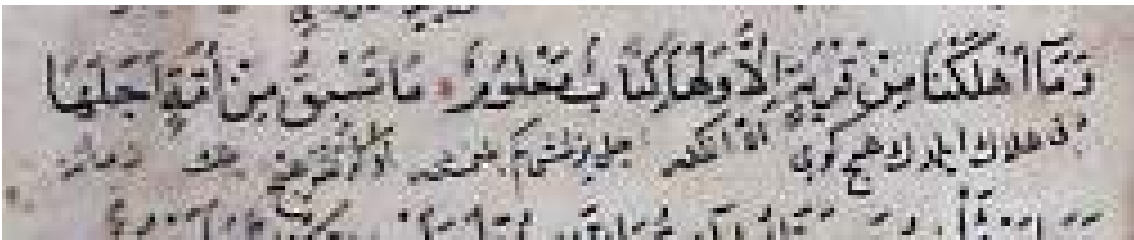


muslimîn(e) Żerhum ye/kulû veyetemette'û veyulhihimu-l-emel(u) fesevfe ya'lemûn(e)

Bırak onları yesinler (içsinler), yararlansınlar; emelleri onları oyalayadursun. İleride (gerçeği) bilecekler.

Müselmânlar ḳo anları yiyeler daḳı göneneler daḳı meşğul eyleye anları şaḡıncı şoñra bileler

3.

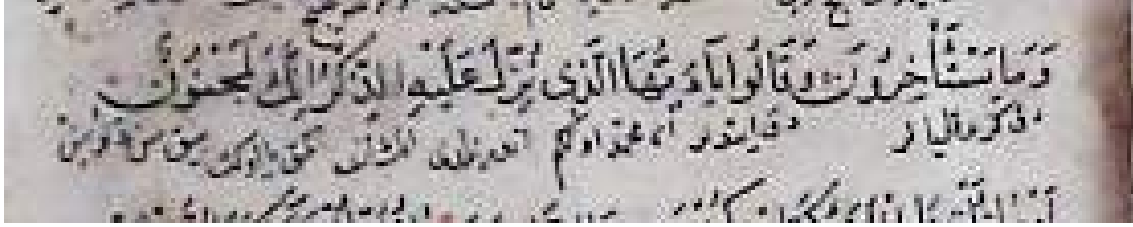


Vemâ ehleknâ min karyetin illâ velehâ kitâbun ma'lûm(un) Mâ tesbiku min ummetin ecelehâ

Helâk ettiğimiz her memleketin mutlaka bilinen bir yazısı (belli vakti) vardır. Hiçbir toplum ecelini geçemez ve

Dağı helāk eylemedük hıç köyi illā anuñdur ecel yazılmış kim bilinmişdür öñürtmeye hıç bölük zamānına

4.

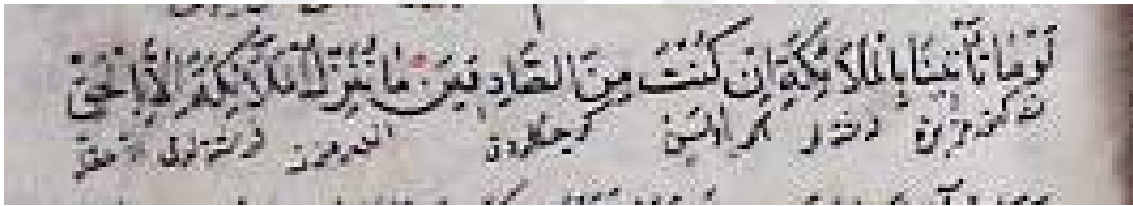


vemâ yeste/hirûn(e) Ve kâlû yâ eyyuhâ-İlezi nuzzile ‘aleyhi-zzikru inneke lemeçnûn(un)

ondan geri de kalmaz. Dediler ki: “Ey kendisine Zikir (Kur’an) indirilen kimse! Sen mutlaka delisin!”

Dağı gerü kılmayalar dağı eyitdiler ey Muhammed ol kim indürinildi anuñ üzre anmak yā ögit bayık sen delüsin

5.

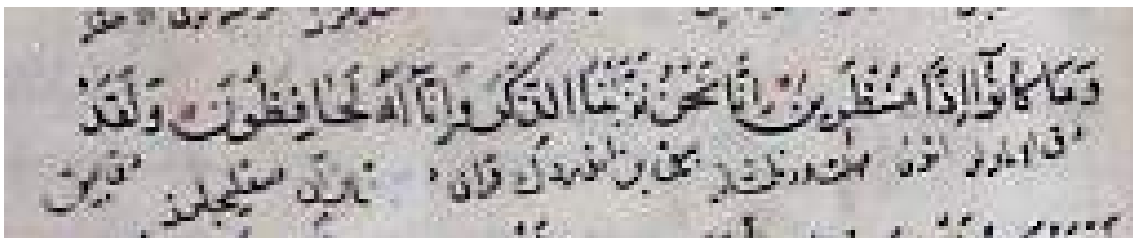


Lev mâ te/tînâ bilmelâ-iketi in kunte mine-ssâdikîn(e) Mâ nunezzilu-İmelâ-ikete illâ bilhakki

“Eğer doğru söyleyenlerden isen bize melekleri getirsen!” Biz, melekleri ancak hak ve hikmete uygun olarak indiririz.

Nişe getürmez bize feriştelere eger olasin girçeklerden indürmezüz feriştelere illâ hakkıla

6.

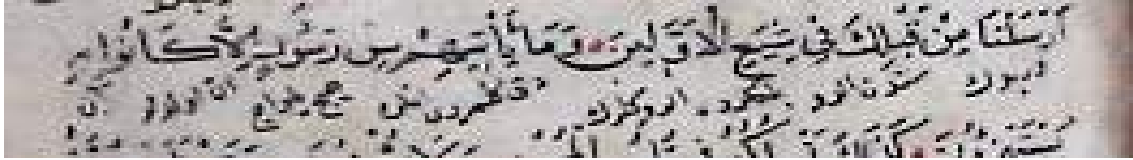


vemâ kânû izen munzarîn(e) İnnâ nahnu nezzelnâ-zzikra ve-İnnâ lehu lehâfizûn(e) Velekad

O zaman da onlara mühlet verilmez. Şüphesiz o Zikr'i (Kur'an'ı) biz indirdik biz! Onun koruyucusu da elbette biziz. Ey Muhammed! Andolsun,

Dağı olmadılar andan mühlet virinilmişler bayık biz indürdük Qurân'ı biz anı saklayıcılaruz dağı bayık

7.

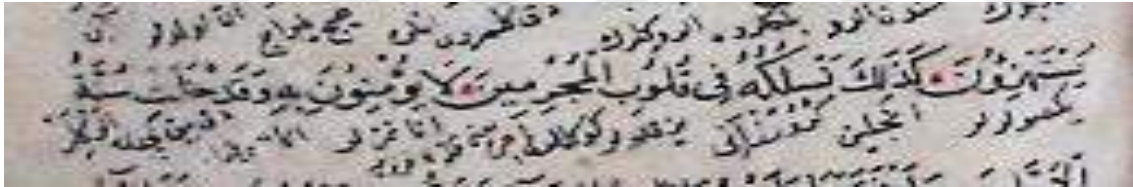


erselnâ min kablike fî şîye'i-l-evvelîn(e) Vemâ ye/tîhim min rasûlin illâ kânû

senden önceki topluluklara da peygamber gönderdik. Onlar kendilerine gelen her peygamberle

Viribidük senden ilerü bölüklerden ilerükilerün dağı gelmezdi anlara hiç yalavaç illâ oldular anı

8.

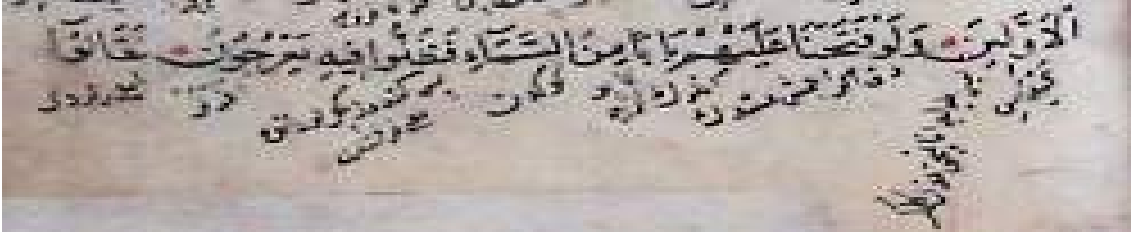


bihi yestehzi-ûn(e) Kezâlike neslukuhu fî kulûbi-lmucrimîn(e) Lâ yu/minûne bih(i) vekad hâlet sunnetu

alay ediyorlardı. Aynı şekilde (onların tutumlarına uygun olarak) biz onu suçluların kalbine sokarız. Önceki milletlerin (helâkine dair Allah'ın) kanunu geçmiş iken onlar buna (Kur'an'a) inanmazlar.

Yañşularlar ancılayın givürevüz anı yazuqlular gönülleri içre ya'nî mekr kâfirleri inanmazlar aña dağı bayık geçdi ilerükiler

9.



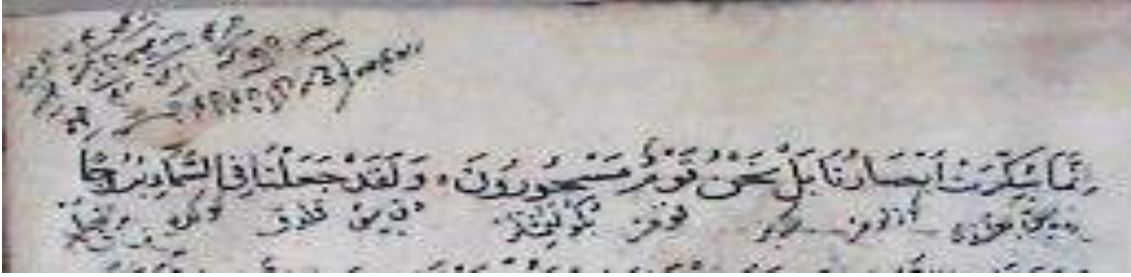
-l-evvelîn(e) Velev fetahnâ ‘aleyhim bâben mine-ssemâ-i fezellû fihi ya’rucûn(e) Lekâlû

Onlara gökten bir kapı açsak da oradan yukarı çıkmaya koyulsalar,

... ya ‘nî yalavaç inanmamak ... dağı eger açmışsadıq anlaruñ üzre çapı gökden pes gündüz giceler anda ya ‘nî ferîştereli ağırlar eydürlerdi

(367) [139b] HİCR 15

1.

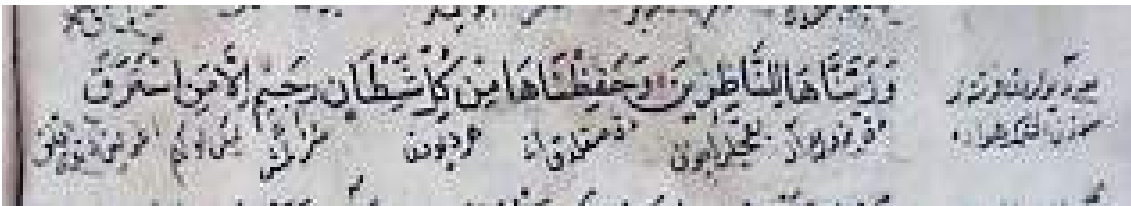


innemâ sukkirat ebsârünâ bel nahnu kavmun meshûrûn(e) Velekad ce’alnâ fî-ssemâ-i burûcen

yine “Gözlerimiz döndürüldü, biz herhâlde büyülenmiş bir toplumuz” derlerdi. Andolsun, biz gökte burçlar yaptık ve onu,

Bayık bağlandı gözlerümüz belki biz kavmüz bögülenmişler dağı bayık kılduğ gökde burclar ya ‘nî ol on iki burc kim mâ ‘lumdur hamel şevr cevzâ sereţân esed sünbile mîzan ‘akreb kavv ceydi devl hût

2.

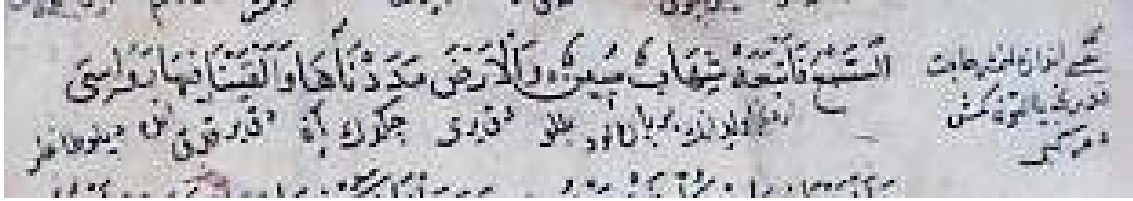


vezeyyennâhâ linnâzirîn(e) Vehafiznâhâ min kulli şeytânin racîm(in) İllâ meni-steraka

bakanlar için süsledik. Onu kovulmuş her şeytandan koruduk. Ancak kulak hırsızlığı eden olursa,

Dağı bizedük anı bakıcılar için dağı şakladuk anı her divden sürilmiş lîkin ol kim uğurlayın dutdı ... ya 'nî divlerden ferîşteler sözün işitmek ...

3.

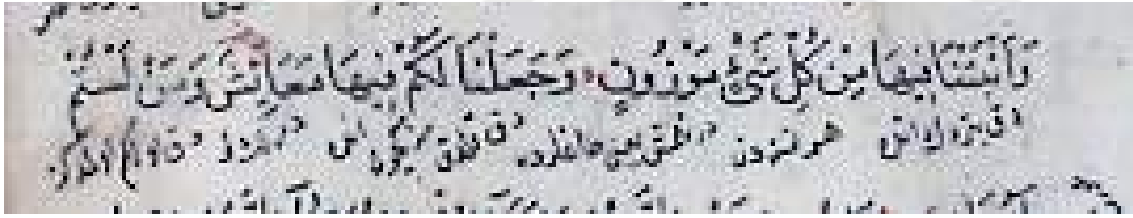


-ssem'a feetbe'ahu şihâbun mubîn(un) Vel-arda medednâhâ veelkaynâ filhâ ravâsiye

onu da parlak bir ateş takip etmektedir. Yeri de yaydık, ona sabit dağlar yerleştirdik

Ardınca oldu anuñ biryân od bellü dağı yiri çekdük anı dağı bırağduğ anda depelü tağlar ya 'nî endâzelenmiş hâcet kadarınca yâ altun gümüş demir gibi

4.

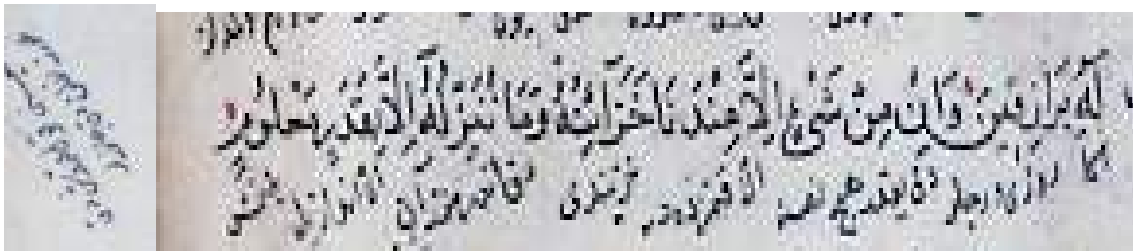


veenbetnâ fihâ min kulli şey-in mevzûn(in) Vece'alnâ lekum fihâ me'âyişe vemen lestum

ve orada ölçülü (bir biçimde) her şeyi bitirdik. Orada hem sizin için, hem de sizin rızık vermediğiniz kimseler için geçimlikler meydana getirdik.

Dağı bitürdük anda her nesneden düzünilmiş ya 'nî tağlarda dağı kılduk sizüñ-çün anda dirlikler dağı ol kim olmaduñuz

5.

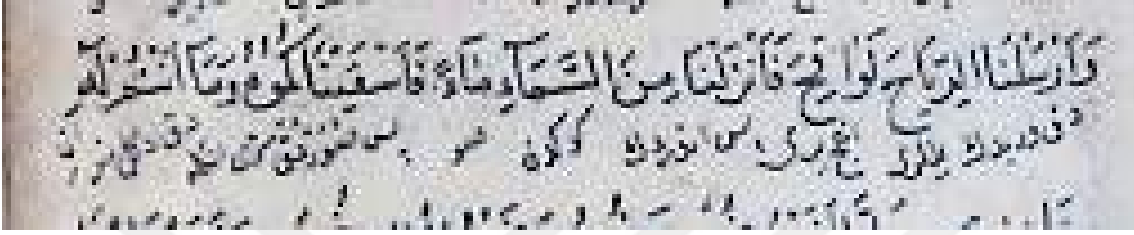


lehu birâzikîn(e) Ve-in min şey-in illâ 'indenâ hazâ-inuhu vemâ nunezziluhu illâ bikaderin ma'lûm(in)

Hiçbir şey yoktur ki hazineleri yanımızda olmasın. Biz onu ancak belli bir ölçüyle indiririz.

Aña rûzı viriciler dağı yokdur hiç nesne illâ katumuzdadur hazineleri dağı indürmezüz anı illâ endâziyla bilinmiş ya 'nî kavlı kardaş dağı 'avrat nişân dağı cânverler

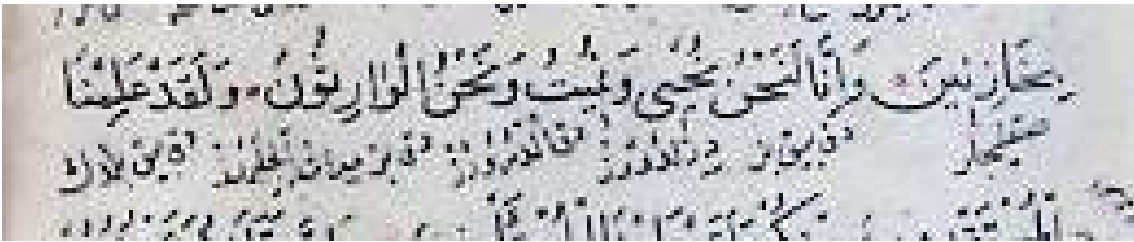
6.



Veerselnâ-rriyâha levâkiha feenzelnâ mine-ssemâ-i mâen feeskaynâkumûhu vemâ entum lehu Rüzgârları da aşılایıcı olarak gönderip yukarıdan su indirerek sizi onunla suladık. Onu toplayıp da siz değilsiniz

Dağı viribidük yelleri ağac yiri pes indürdük gökden şu pes şuarduk sizi anuñla dağı degülsiz anı

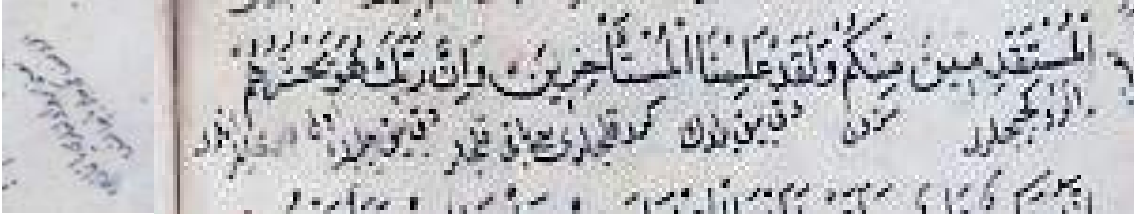
7.



bihâzinîn(e) Ve-innâ lenahnu nuhyî venumîtu venahnu-lvârisûn(e) Velekad 'alimnâ depolayan. Hiç şüphesiz biz diriltir, biz öldürürüz ve biz (her şeye gerçek) varisleriz. Andolsun biz biliriz,

Şaklayıcılar dağı bayık biz dirildürüz dağı öldürürüz dağı biz mîrâs alıcılaruz dağı bayık bildük

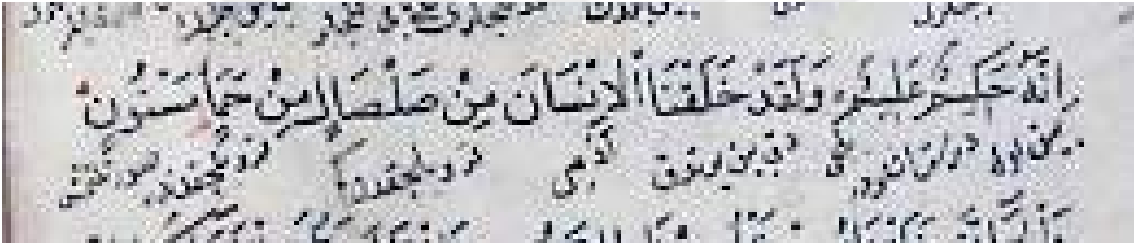
8.



-Imustakdimîne minkum velekad ‘alimnâ-lmuste/hirîn(e) Ve-inne rabbeke huve yahşuruhum sizden önce gelip geçenleri de, sonraya kalanları da. Şüphesiz senin Rabbin onları diriltip bir araya getirecektir.

İlerü geçicileri sizden dağı bayıķ bildük gerü ķalıcıları ya ‘nî bākî ķalıcılar dağı bayıķ Çalabuñ ol diri eyler anları ya ‘nî ilerü olanları yā namāzda ilerüden geçiciler yā alışda

9.



innehu hakîmun ‘alîm(un) Velekad ĥaleknâ-l-insâne min salsâlin min hame-in mesnûn(in)

Şüphesiz O, hüküm ve hikmet sahibidir, hakkıyla bilendir. Andolsun, biz insanı kuru bir çamurdan, şekillendirilmiş bir balçıktan yarattık.

Bayıķ ol dürüst işlüdür bilici dağı bayıķ yaratduķ ādemî ķuru balçıķdan kim ķuru balçıķdandır şüretlenmiş

10.



Velcânne ĥaleknâhu min kablu min nâri-ssemûm(i) Ve-iz kâle rabbuke lilmelâ-iketi innî

Cinleri de daha önce dumansız ateşten yaratmıştık. Hani Rabbin meleklerle, “Ben

Dağı periler anı yaratduğı anı ileriüden katı ıssı oddan dağı ol vağıt kim eyitdi Çalabuñ feriştelere bayık ben

11.



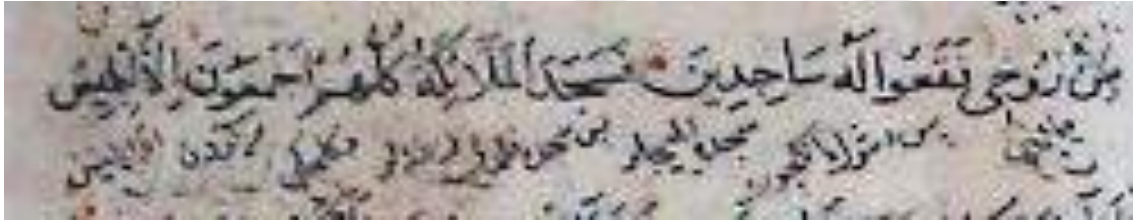
hâlikun beşeran min salsâlin min hame-in mesnûn(in) Fe-izâ sevveytuhu venefahtu fihi

kuru bir çamurdan, şekillendirilmiş balçıktan bir insan yaratacağım. Onu düzenleyip içine ruhumdan üflediğim zaman,

Yaradıcıven âdemî kuru balçıktan kim kara balçıktan şüretlenmiş bayık kaçan düzem anı dağı uram aña

(367) [140a] HİCR 29

1.



min rûhî feka'û lehu sâcidîn(e) Fesecede-lmelâ-iketu kulluhum ecme'ûn(e) İllâ iblîse

onun için hemen saygı ile eğilin” demişti. Bunun üzerine bütün melekler saygı ile eğildiler.

Ancak İblis,

Candan pes düşüñ anuñ-çün secde eyleyiciler pes secde kıldı feriştelere dükelcigi ... illâ iblîs

2.

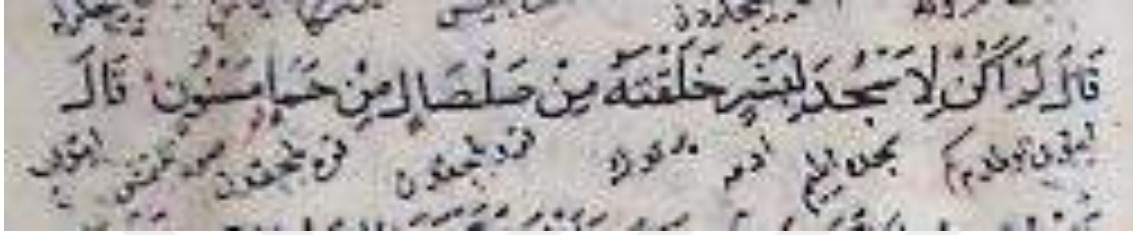


ebâ en yekûne me'a-ssâcidîn(e) Kâle yâ iblîsu mâ leke ellâ tekûne me'a-ssâcidîn(e)

saygı ile eğilenlerle beraber olmaktan kaçındı. Allah, “Ey İblis! Saygı ile eğilenlerle beraber olmamandaki maksadın ne?” dedi.

Onmadı kim ola secde eyleyicilerden eyitdi ey iblîs noldı saña eger kim olmayasın secde eyleyicilerle

3.

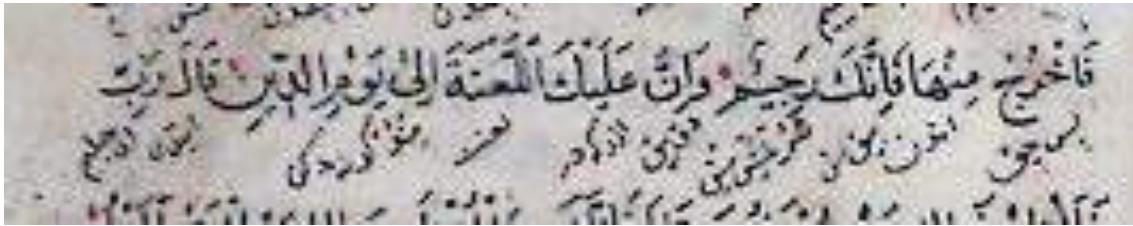


Kâle lem ekun li-escude libeşerin hâlaktehu min salsâlin min hame-in mesnûn(in) Kâle

İblis dedi ki: “Ben, kuru bir çamurdan, şekillenmiş balçıktan yarattığın insan için saygı ile eğilemem.”

Eyitdi olmadum kim secde eyleyem âdeme yaratduñ kuru balçıkdan kara balçıkdan şüretlenmiş eyitdi

4.

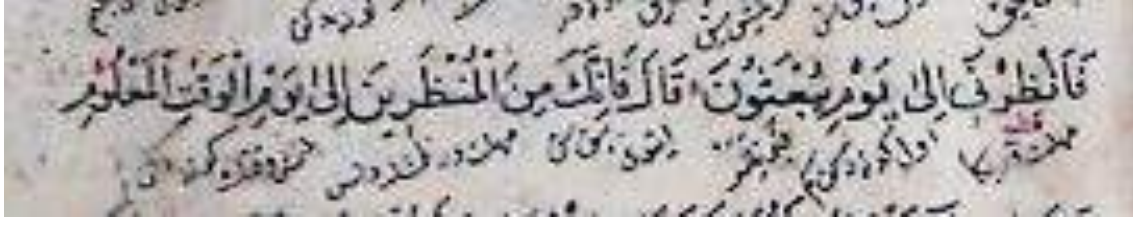


fâhruc minhâ fe-inneke racîm(un) Ve-inne ‘aleyke-lla’nete ilâ yevmi-ddîn(i) Kâle rabbi

Allah, “Öyleyse çık oradan, çünkü sen kovuldun. Şüphesiz hesap gününe kadar lânet senin üzerinedir” dedi. İblis: “Rabbim!

Pes çık andan bayık sen sürülmüşsin dağı bayık üzerüñedir la'net ... güne degin eyitdi ey Çalabum

5.

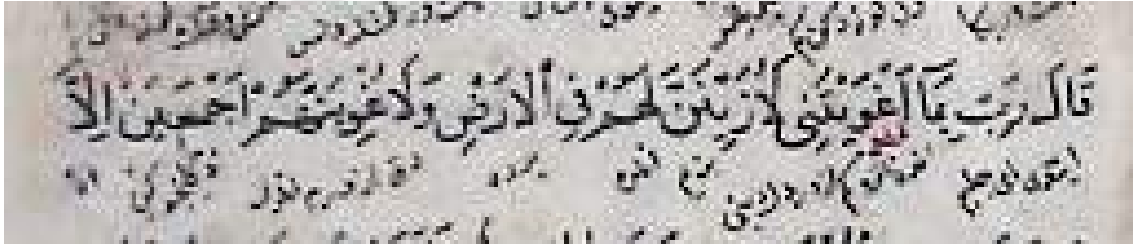


feenzirnî ilâ yevmi yub'asûn(e) Kâle fe-inneke mine-lmunzarîn(e) İlâ yevmi-lvakti-lma'lûm(i)

Öyle ise onların tekrar diriltilecekleri güne kadar bana mühlet ver” dedi. Allah da, "O hâlde, sen vakti (yalnızca benim tarafımdan) bilinen güne (kıyamete) kadar mühlet verilenlerdensin" dedi.

Mühlet vir baña ol güne degin kim kıpranılalar eyitdi bayık sen mühlet virinilmişlerdensin bilinmiş vaktüñ günine degin

6.

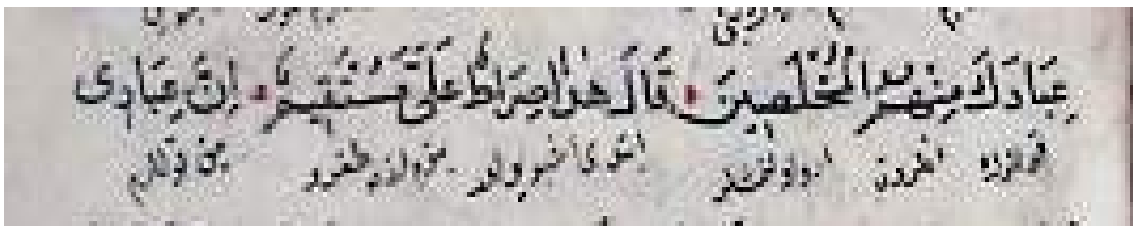


Kâle rabbi bimâ ağveytenî leuzeyyinenne lehum fi-l-ardi veleuğviyennehum ecma'in(e) İllâ

İblis, “Rabbim! Beni azdırmana karşılık, andolsun ki yeryüzünde kötülükleri onlara güzel göstereceğim, içlerinde ihlâsa erdirilmiş kulların hariç, onların hepsini azdıracam” dedi.

Eyitdi ey Çalabum andan ötrü kim azdurduñ beni bizarum anlara yirde dağı azduram anları dükelciğüñi illâ

7.

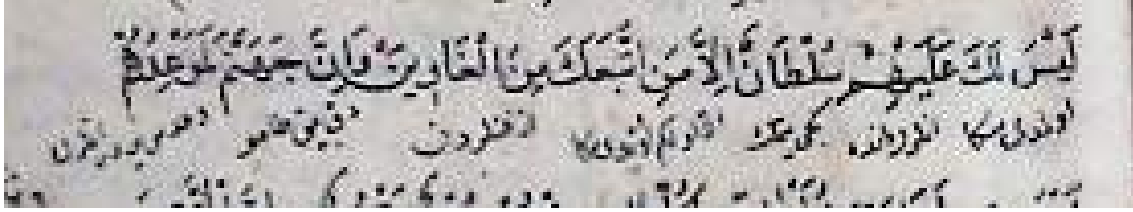


‘ibâdeke minhumu-lmuħlasîn(e) Kâle hâzâ sirâtun ‘aleyye mustekîm(un) İnne ‘ibâdî

Allah, "İşte bu bana ulaştıran dosdoğru yoldur. Azgınlardan sana uyanlar dışında, kullarım üzerinde senin hiçbir hâkimiyetin yoktur" dedi.

Ḳullaruñ anlardan aru olunmuşlar eyitdi uşbu yoldur benüm üzerüme toğru bayık ḳullarum

8.



leyse leke 'aleyhim sultânun illâ meni-ttebe'ake mine-lgâvîn(e) Ve-inne cehenneme lemev'iduhum

Allâh "İhlâs doğru yoldur. Senin benüm hâlis 'ibâdım üzerinde hiç bir hükmün yokdur. Meğher ki sana ittibâ' itsünler ve dalâlete sapsunlar" buyurdu.

Olmadı saña anlaruñ üzre güci yitmek illâ ol kim uydı saña azgunlardan bayık tamu va 'desi yirdür anlaruñ

9.

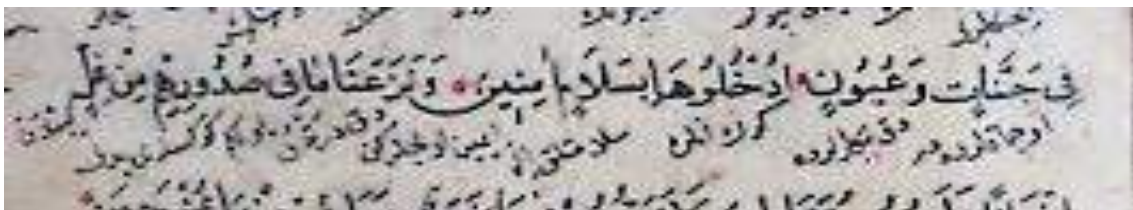


ecma'in(e) Lehâ seb'atu ebvâbin likulli bâbin minhum cuz-un maksûm(un) İnne-lmuttekîne

Onun yedi kapısı vardır ve her kapıya onlardan bir grup ayrılmıştır. Şüphesiz Allah'a karşı gelmekten sakınanlar,

Dönülecekleri anuñ yedi ḳapular her ḳapunuñ anlardan bir kesimüñdür üleşilmiş bayık şakıncılar

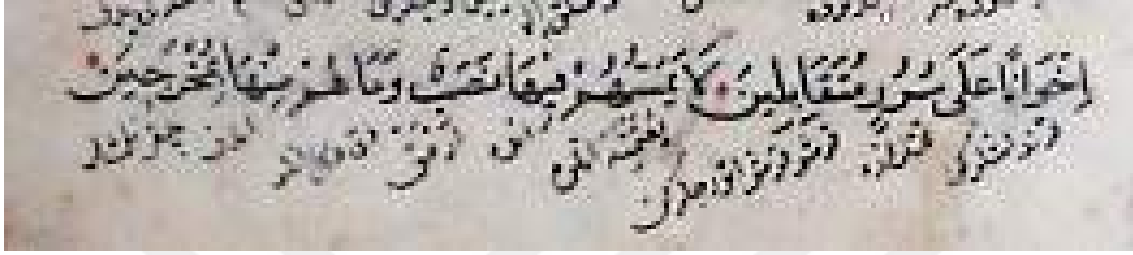
10.



fî cennâtin ve'uyûn(in) Udhulûhâ biselâmin âminîn(e) Veneza'nâ mâ fî sudûrihim min gîllin
cennetler içinde ve pınarlar başındadır. Onlara, “Girin oraya esenlikle, güven içinde” denilir.
Biz, onların kalplerindeki kini söküp attık. Artık onlar sedirler üzerinde,

*Uçmaqlardadır dağı pınarlarda girüñ anlara selâmetlik ile emîn olıcılarken dağı dartduğ ol
kim göğüslerindeydi kinden*

11.



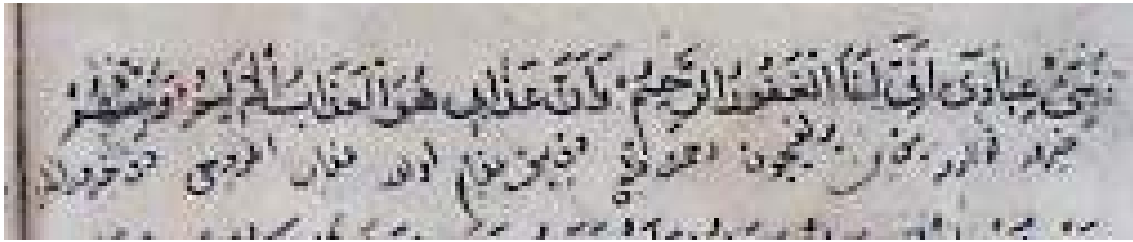
iĥvânen ‘alâ sururin mutekâbilîn(e) Lâ yemessuhum fihâ nasabun vemâ hum minhâ
bimuhracîn(e)

kardeşler olarak karşılıklı otururlar. Onlara orada hiçbir yorgunluk dokunmaz, onlar oradan
çıkartılacak da değillerdir.

*Çarındaşlarken tahtlar üzre karşı karşı oturıcılarken yakına anlara anda armağ dağı degül
anlar andan çıkarınılmışlar*

(368) [140b] HİCR 49

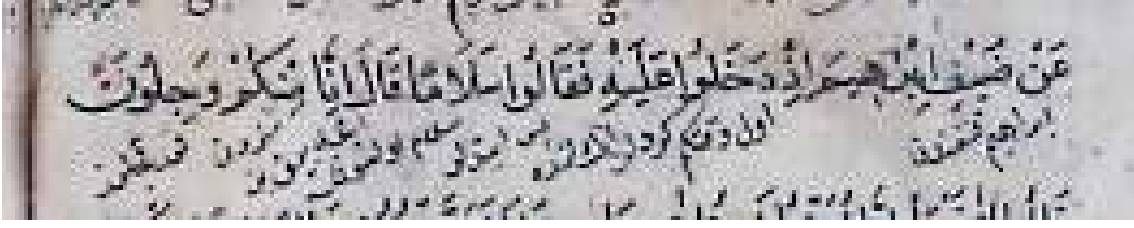
1.



Nebbi/ ‘ibâdî ennî enâ-lğafûru-rrahîm(u) Venne ‘azâbî huve-l'azâbu-l-elîm(u) Venebbi/hum
Ey Muhammed! Kullarıma, benim elbette çok bağışlayıcı, çok merhametli olduğumu,
azabımın da elem dolu azap olduğunu haber ver. Onlara haber ver

*Ĥaber vir kullaruma bayıq ben yarlıgayıciven rahmet kılıcı dağı bayıq ‘azâbum oldur ‘azâb
uğradıcı dağı Ĥaber vir anlara*

2.



‘an dayfi ibrâhîm(e) İz dehalû ‘aleyhi fekalû selâmen kâle innâ minkum vecilûn(e)

İbrahim’in misafirlerinden de. Hani misafirler İbrahim’in yanına girmiş ve “Selâm” demişlerdi. O da, “Gerçekten biz sizden korkuyoruz” demişti.

İbrâhîm konuğundan ol vaqt kim girdiler anuñ üzre pes eyitdiler selâm olsun eyitdi bayık biz sizden korkucularuz

3.

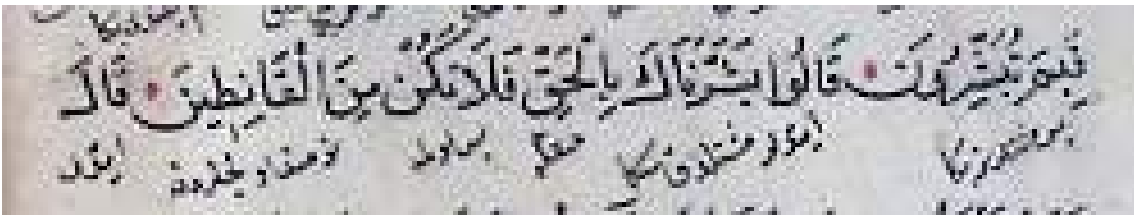


Kâlû lâ tevcel innâ nubeşşiruke bigulâmin ‘alîm(in) Kâle ebeşşertumûnî ‘alâ en messeniye-lkiberu

Onlar, “Korkma, biz sana bilgin bir oğul müjdeliyoruz” dediler. İbrahim, “Bana yaşlılık gelip çatmış iken beni mi müjdeliyorsunuz?”

Eyitdiler korkma bayık muştularuz saña bir oğlandan bilici ya ‘nî İshāk eyitdi muştular mısız baña ya ‘nî İshāk anuñ üzre kim yakındı baña kocalık

4.

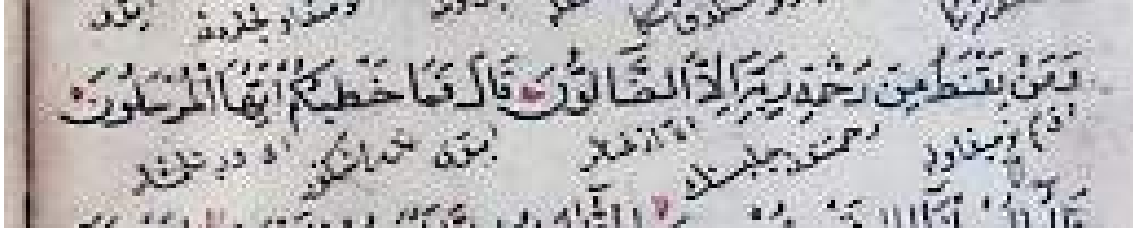


febime tubeşşirûn(i) Kâlû beşşernâke bilhakki felâ tekun mine-lkânitîn(e) Kâle

Bana neyi müjdeliyorsunuz?” dedi. “Biz sana gerçeği müjdeledik. Sakın ümitsizlerden olma” dediler. Dedi ki:

Pes muştularsıız baña eyitdiler muştuladuk saña haqqıla pes olma nevmîd olıcılardan eyitdi

5.

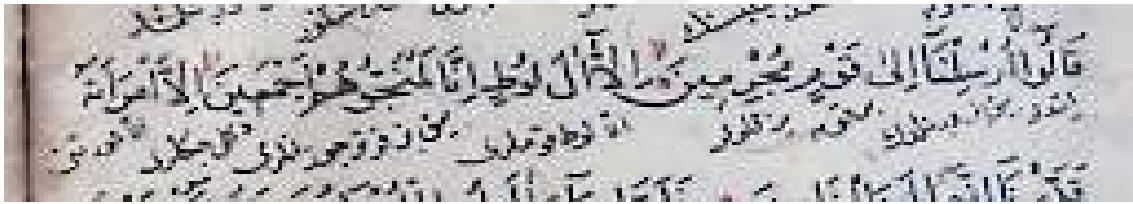


vemen yaknetu min rahmeti rabbihi illâ-ddällûn(e) Kâle femâ hâtbukum eyyuhâ-lmurselûn(e)

“Rabbinin rahmetinden, sapıklardan başka kim ümit keser?” İbrahim, “Ey Elçiler! Göreviniz nedir?” dedi.

Dağı kim nevmîd ola raḥmetden Çalabunuñ illâ azğunlar eyitdi nedür işüñüz ey virinilmişler

6.



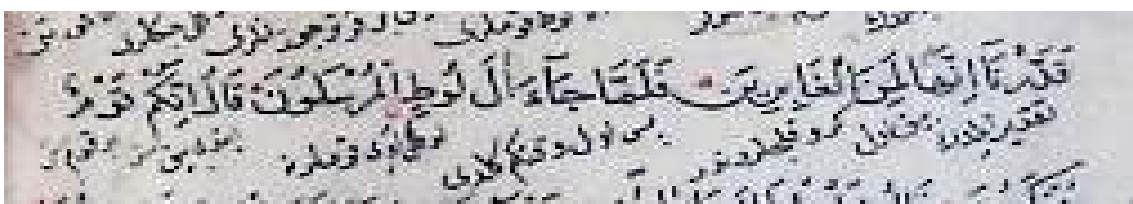
Kâlû innâ ursilnâ ilâ kavmin mucrimîn(e) İllâ âle lûtin innâ lemuneccûhum ecme'in(e)

İllâ-mraetehu

Şöyle dediler: “Şüphesiz biz suçlu bir millete gönderildik. Lût’un ailesi başka (Onlar suçlu değildir). Lût’un karısı dışında onların hepsini kurtaracağız.

Eyitdiler bayık biz virinildük bir kavme yazuklular illâ Lût kavmleri bayık biz kırtarıcıvuz anları dükeli begleri illâ ‘avratını

7.

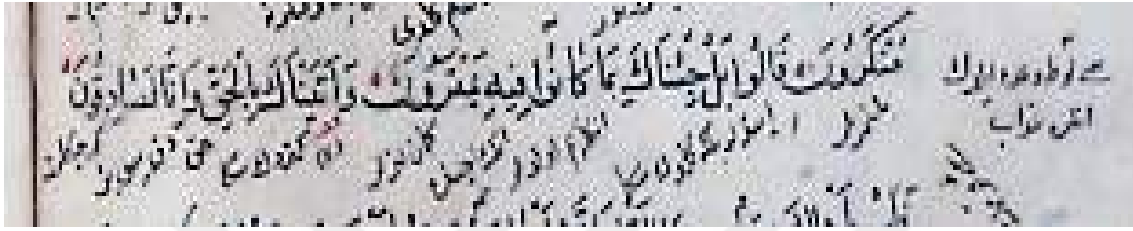


kaddernâ innehâ lemine-lgâbirîn(e) Felemmâ câe âle lûtin(i)-lmurselûn(e) Kâle innukum kavmun

Biz, onun geride kalanlardan olmasını takdir ettik. Elçiler (melekler) Lût'un ailesine gelince, Lût onlara, "Gerçekten siz tanınmayan kimselersiniz" dedi.

Takdîr eyledük bayık ol gerü kalıcılardanur pes ol vaqt kim geldi Lût evi kavmlerine eyitdi bayık siz bir kavmsiz

8.

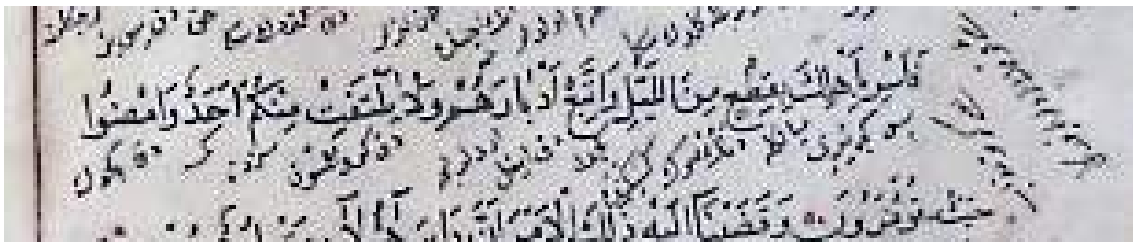


munkerûn(e) Kâlû bel ci/nâke bimâ kânû fihi yemterûn(e) Veeteynâke bilhakki ve-innâ lesâdikûn(e)

Dediler ki: "Evet, fakat biz sana (kavminin) şüphe etmekte olduğu azabı getirdik." "Biz, sana gerçeği getirdik. Şüphesiz biz doğru söyleyenleriz."

Bilmezler eyitdiler belki geldük saña anuñla kim oldılar anuñ içinde gümânlanurlar dağı getürdük saña haqq dağı bayık biz girçeklerüz ya 'nî Lût'a va 'de eyledük anlara 'azâb

9.

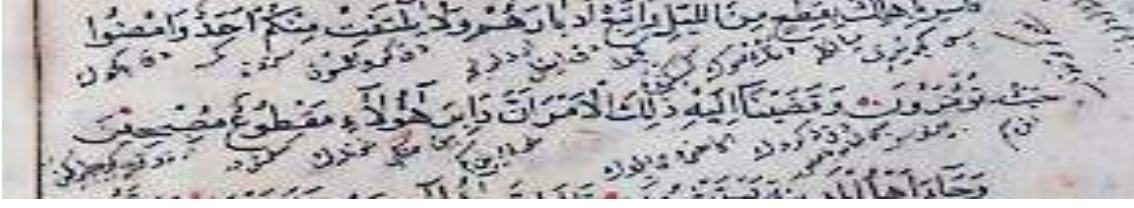


Feesri bi-ehlike bikit'in mine-lleyli vettebi' edbârahum velâ yeltefit minkum ehadun vemdû

"Gecenin bir bölümünde aile fertlerini yola çıkar, sen de arkalarından git. Hiçbiriniz arkaya bakmasın. Geçin gidin

Pes gice yörü 'aileñle dönüñ soñ kiseginde giceden dağı aygıl ardlarınca dağı gerü bakmasun sizden kimse dağı geçüñ ya 'nî kavmüñ ardlarınca yörigil

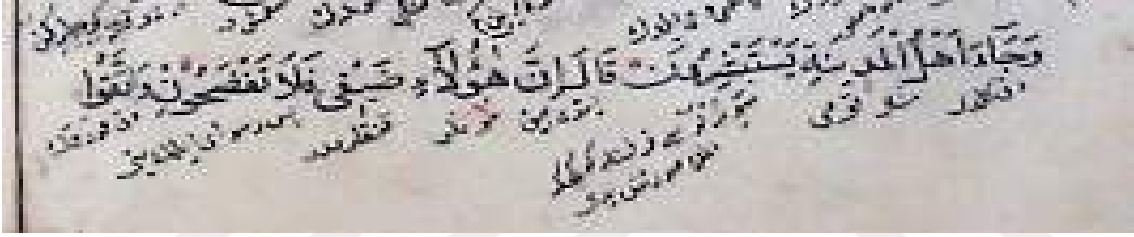
10.



hayṣu tu/merûn(e) Vekadaynâ ileyhi zâlîke-l-emra enne dâbira hâulâ-i maktû'un musbihîn(e) emrolunduğunuz yere (doğru).” Ona şu durumu kesin olarak bildirdik: “Sabaha çıkarken onların sonu kesilmiş olacak.”

Anda kim buyrulursuz ya 'nî dağı degürdük aña ya 'nî vahy eyledük şu emrin kim bayık şoñu şunlaruñ kesilmişdür erte vaqte giricilerken ya 'nî kirtü 'azâb

11.



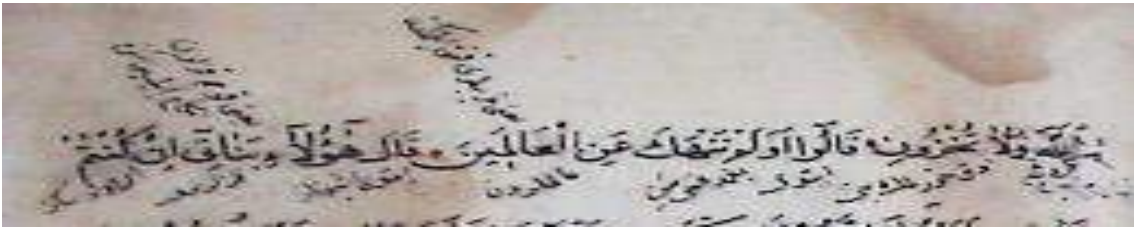
Vecâe ehlu-lmedîneti yestebşirûn(e) Kâle inne hâulâ-i dayfi felâ tefdahûn(i) Vettekû

Şehir halkı sevinerek geldiler. Lût, dedi ki: “Şüphesiz bunlar benim misafirlerimdir. Sakın beni rezil etmeyin.” “Allah'a karşı gelmekten sakının,

Dağı geldi şehr kavmi sevinürler ya 'nî ferîşteler gökçek oğlan şüretindeydi eyitdi bayık şunlar konuklarumdur pes rüsvây eylemeñ beni dağı korkuñ

(368) [141a] HİCR 70

1.

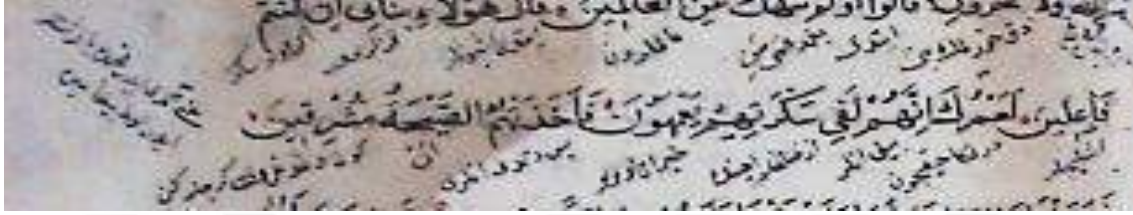


(A)llâhe velâ tuhzûn(i) Kâlû eve lem nenheke 'ani-l'âlemîn(e) Kâle hâulâ-i benâtî in kuntum

beni utandırmayın” dedi. Onlar, “Biz seni insanlarla ilgilenmekten men etmemiş miydik” dediler. Lût: “İşte kızlarım. Eğer yapacaksınız (onlarla evlenebilirsiniz)” dedi.

Tañrı'dan dağı ĥorlamañ beni eyitdi yıgmaduğ mı seni 'älemlerden ya'nî ġaripleri ... eylemekden eyitdi iş bunlar kızlarumdur ya'nî kavmüm kızlarını niķāĥ eyleyeyin size eger olursañuz

2.



fâ'ilîn(e) Le'amruke innehum lefi sekratihim ya'mehûn(e) Feeĥâzet-humu-ssayhatu muşrikîn(e)

(Melekler, Lût'a:) “Ömrüne andolsun ki onlar (şehvetten) gözleri dönmüş hâlde, sarhoşlukları içinde bocalayıp duruyorlar (Bu durumda asla seni dinlemezler)” dediler. Derken güneşin doğuşu sırasında, o korkunç uğultulu ses onları yakalayiverdi.

İşleyiciler dirlige ĥaķķı-çün bayıķ anlar azğunluķlar içinde ĥayrân olurlar pes dutdı anları ey ġün doğdığı vaķt giricilerken ya'nî Tañrı eyidür Muĥammed'e yâ feriştelere eyidür Lût peyğāmbere

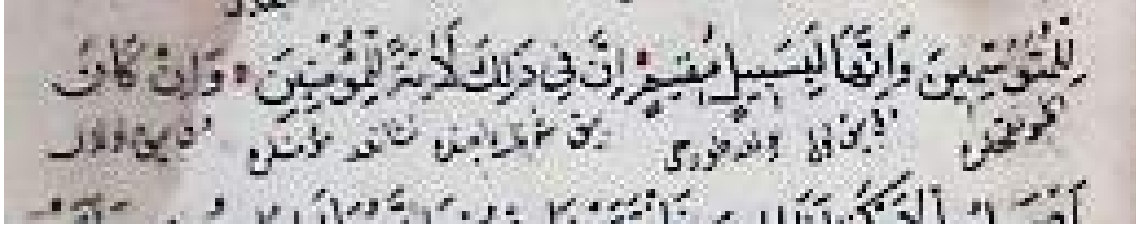
3.



Fece'alnâ 'âliyhâ sâfilehâ veemtarnâ 'aleyhim hicâraten min siccîl(in) Inne fi zâlike leâyâtin Hemen onların altını üstüne getirdik. Üzerlerine de balçıktan pişirilmiş taşlar yağdırdık. Şüphesiz bunda düşünüp görebilen kimseler için ibretler vardır.

Pes kılduğ yücesin aşāğasın dağı yağdurduğ anlaruñ üzre taş bişmiş balçıktan bayıķ şunuñ içinde nişānlardur

4.

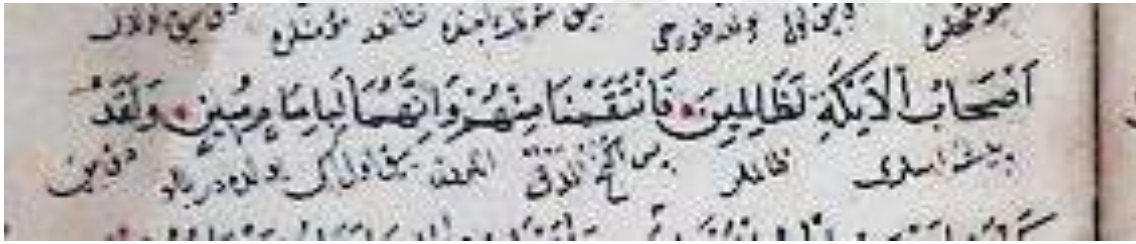


lilmutevessimîn(e) Ve-innehâ lebisebîlin mukîm(in) İnne fî zâlike leâyeten lilmu/minîn(e)
Ve-in kâne

O şehrin kalıntıları hâlâ mevcut olan bir yol üstünde duruyor. Şüphesiz bunda inananlar için bir ibret vardır.

Añlayu bakıcılara dağı bayıq ol yoldur turıcı bayıq şunuñ içinde nişāndur mü'minlere dağı bayıq oldı

5.



ashâbu-l-eyketi lezâlimîn(e) Fentekamnâ minhum ve-innehumâ lebi-imâmin mubîn(in)

Velekad

“Eyke” halkı da şüphesiz zalim idiler. Onlardan da intikam aldık. İkisi de (Lût kavminin yaşadığı Sodom ile Şu’ayb kavminin yaşadığı Eyke) belirgin bir anayol üzerinde idiler. Andolsun,

Beıt issileri zâlimler pes ökünç aldık anlardan bayıq ol iki yoldadır bellü dağı bayıq

6.



kezzebe ashâbu-lhicri-lmurselîn(e) Veâteynâhum âyâtinâ fekânû ‘anhâ mu’ridîn(e)

Hicr halkı da peygamberleri yalanlamıştı. Biz, onlara âyetlerimizi vermiştik de onlardan yüz çevirmişlerdi.

Yalan dutdı hicr yiri issileri virinilmişler dağı virdük anlara nişānlarımız pes oldılar anlardan yüz döndüriciler ya nî şālih kavm

7.



Vekânû yenhitûne mine-icbâli buyûten âminîn(e) Feehâzet-humu-ssayhatu musbihîn(e)

Onlar güven içinde dağlardan evler yontuyorlardı. Onları da sabaha çıkarırken o korkunç uğultulu ses yakalayiverdi.

Dağı oldılar yontarlar tağlardan evler emîn pes dutdı anları ün erte vaḳte giricilerken

8.

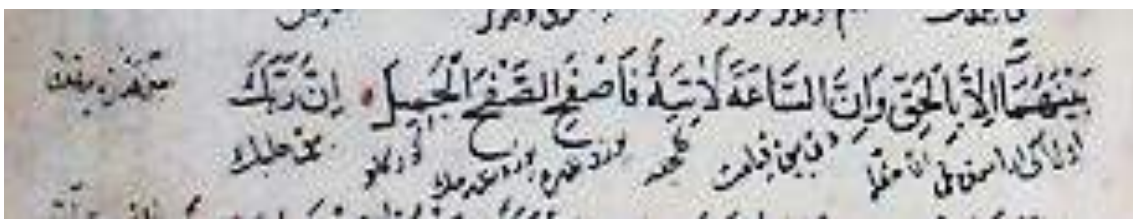


Femâ aġnâ ‘anhum mâ kânû yeksibûn(e) Vemâ haleknâ-ssemâvâti vel-arda

Kazanmakta oldukları şeyler kendilerine bir fayda vermedi.

Pes aşşı eylemedi anlara ol kim oldılar qazarlar dağı yaratmaduğ gökleri dağı yiri dağı

9.

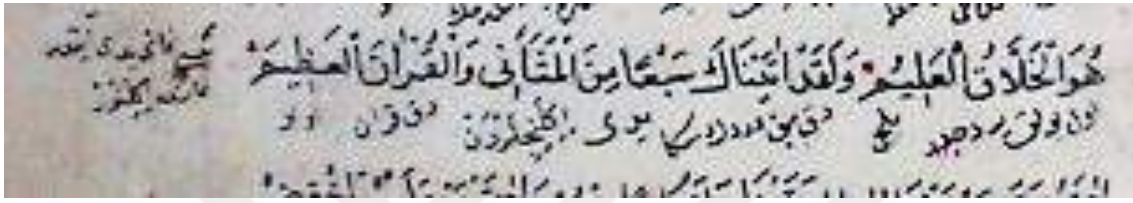


vemâ beynehumâ illâ bilhakk(i) ve-inne-ssâ'ate leâtiye(tun) fasfahi-ssafha-lcemîl(e) İne rabbeke

Biz, gökleri, yeri ve her ikisi arasında bulunanları ancak hakka ve hikmete uygun olarak yarattık. Kıyamet günü mutlaka gelecektir. Sen şimdi güzel bir şekilde hoşgörü ile muamele et.

Ol iki arasındaki illâ hakkıla dağı bayık kıyâmet gelicidir yüz döndürmek gerekli bayık Çalabuñ ya 'nî her zerre yaratmaduk

10.

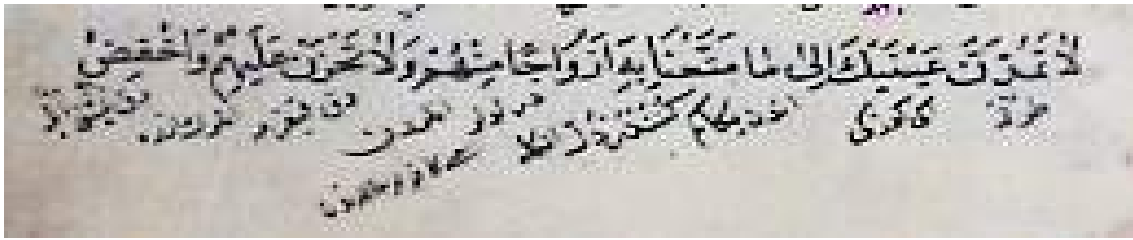


huve-lhallâku-l'alîm(u) Velekad âteynâke seb'an mine-lmesânî velkur-âne-l'azîm(e)

Şüphesiz, Rabbin hakkıyla yaratanın (ve her şeyi) bilen ta kendisidir. Andolsun, biz sana tekrarlanan yedi âyeti ve büyük Kur'an'ı verdik.

Ol yavlağ yaradıcıdur bilici dağı bayık virdük saña yedi aňlayıcılardan dağı Qurân ulu ya 'nî Fâtiha yedi âyetdür namâzda aňlavuz

11.



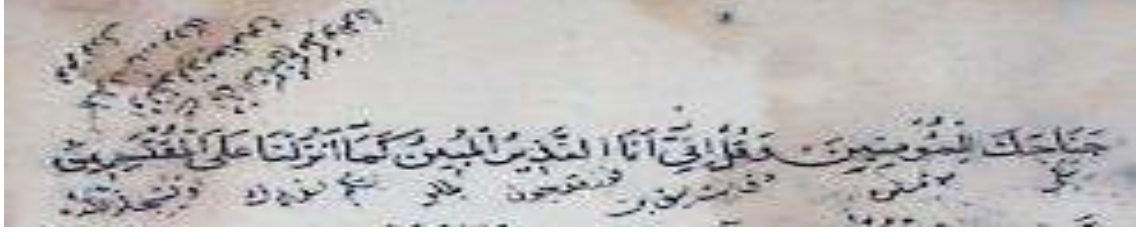
Lâ temuddenne 'ayneyke ilâ mâ metta'nâ bihi ezvâcen minhum velâ tahzen 'aleyhim vahfid

Kâfirlerden bir kısmını faydalandığımız şeylerde sakın gözün kalmasın. Onlara karşı mahzun olma ve mü'minlere (şefkat) kanadını indir.

Ŧurutma iki gözünü andan yaña kim gönendürdük anuñla dirlüler ya 'nî kâfirler mâllarından anlardan dağı kayğurma anlaruñ üzre dağı taħkîk eyle

(369) [141b] HİCR 89

1.

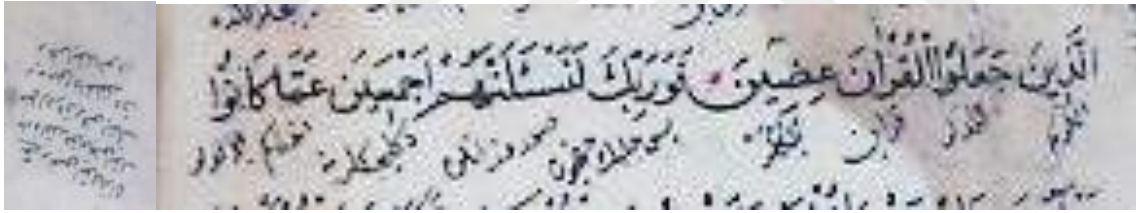


cenâhake lilmu/minîn(e) Vekul innî enâ-nnezîru-lmubîn(u) Kemâ enzelnâ ‘alâ-lmuktesimîn(e)

De ki: “Gerçekten ben, apaçık bir uyarıcıyım.” Nitekim biz kendi kitaplarını parçalara ayıranlara da (kitap) indirmiştik. Kur’an’ı parçalara ayıranlar yok mu;

Tañrı mü'mînlere dağı eyit bayık ben kørkudıcıven bellü nitekim indürdük üleşiciler üzre ya'nî ol altı günü kim Mekke yolların ulaşıldıardı peygambere gelenleri azdururlardı komezlardı

2.

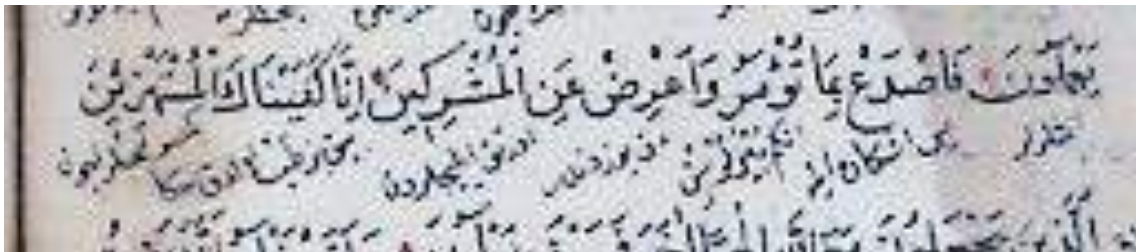


Elleżîne ce'alû-lkur-âne 'idîn(e) Feverabbike lenes-elennehum ecme'in(e) 'Ammâ kânû

Ki onlar, (bir kısmına inanıp, bir kısmını inkâr ederek) Kur’an’ı da parça parça edenlerdir. Rabbine andolsun, onların hepsine yapmakta olduklarını mutlaka soracağız.

Anlar kim kıldılar Qurân'ı bölükler pes Çalabuñ haqqı-çün soravuz anlara dükelciklerine andan kim oldılar ya'nî birincisi eyitdi Qurân cāzūlukdur dağı birincisi eyitdi meşellerdür dağı birincisi eyitdi ...

3.

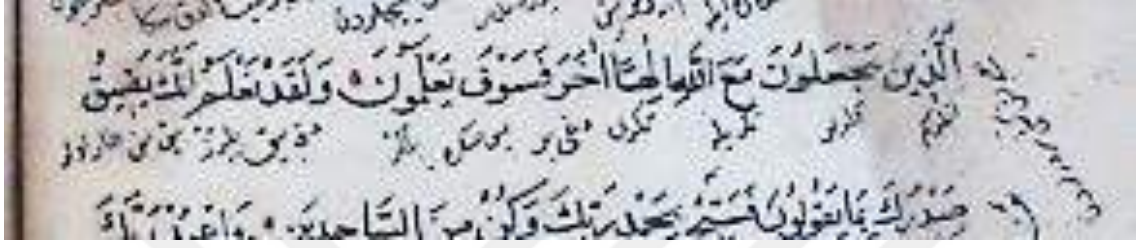


ya'melûn(e) Fasde' bimâ tu/meru vea'rid 'ani-lmuşrikîn(e) Innâ kefeynâke-lmustehzi-în(e)

Ey Muhammed! Şimdi sen, sana emrolunanı açıkça ortaya koy ve Allah'a ortak koşanlara aldırış etme.

İşlerler pes aşikâre eyle anı kim buyuralar seni dağı yüz döndür ortak eyleyicilerden bayık biz tap olduk saña yañşulayıcılar için

4.

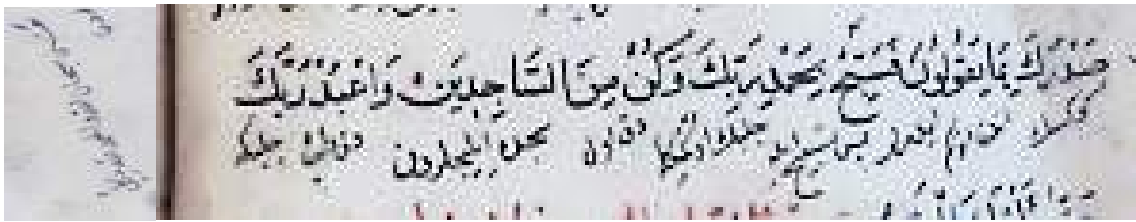


Elleżîne yec'alûne me'a(A)llâhi ilâhen âhar(a) fesevfe ya'lemûn(e) Velekad na'lemu enneke yadîku

Şüphesiz biz, Allah ile beraber başka ilâh edinen alayıcılara karşı sana yeteriz. İlerde bilecekler. Andolsun, onların söyledikleri şeylerden dolayı

Anlar kim kılarlar Tañrı'yla Tañrı dağı bir pes soñra bileler dağı bayık bilürüz bayık sen tar olur ya 'nî beş kişi serverlerden

5.

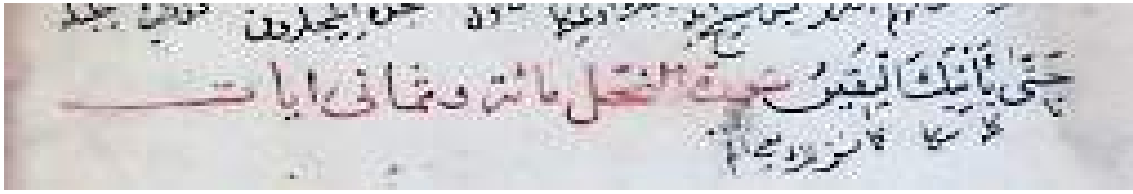


sadrûke bimâ yekûlûn(e) Fesebbih bihamdi rabbike vekun mine-ssâcîdîn(e) Va'bud rabbeke

göğsünün daraldığını biliyoruz. O hâlde, Rabbini hamd ile tesbih et (yücelt) ve secde edenlerden ol. Rabbine ibadet et, sana

Gögsüñ andan ötrü kim eyidürler pes tesbîh eyle Çalabuñ ögmegile dağı ol secde eyleyicilerden dağı tap Çalabuña ya 'nî sübhânallahu elhamdülillahi diñil

6.



hattâ ye/tiyeke-lyakîn(u)

ölüm gelinceye kadar

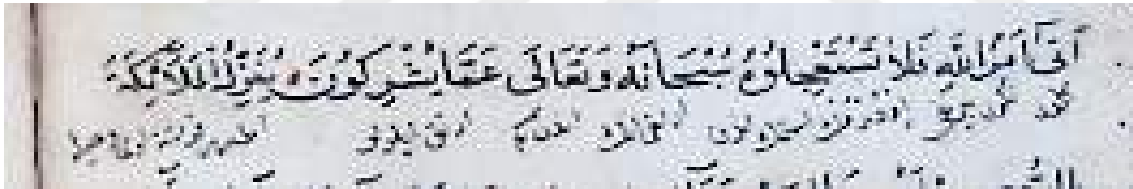
Tā gele saña gümānsızlık ya 'nī ölüm

SÛRETÜ'N-NAHL



Bismillāhirrahmānirrahīm

7.

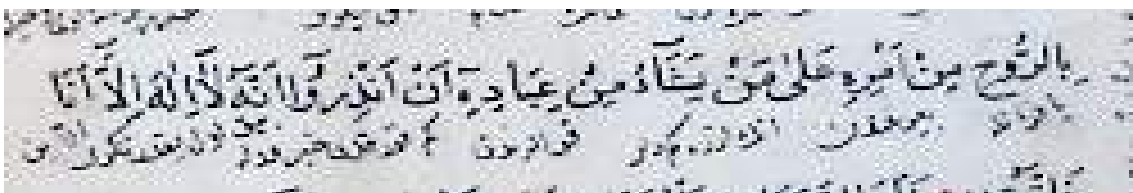


Etâ emru(A)llāhi felâ testa'cilûh(u) subhānehu vete'âlâ 'ammâ yuşrikûn(e) Yunezzilu-lmelâ-
ikete

Allah'ın emri gelecektir. Artık onun acele gelmesini istemeyin. Allah, onların ortak koştukları
şeylerden uzaktır, yücedir. Melekleri kullarından dilediğine indirir

*Geldi Tañrı buyruğı ivdürmek istemeñ andan aruluğı anuñ andan kim ortak eylerler indürür
ferişteleri vahyle*

8.

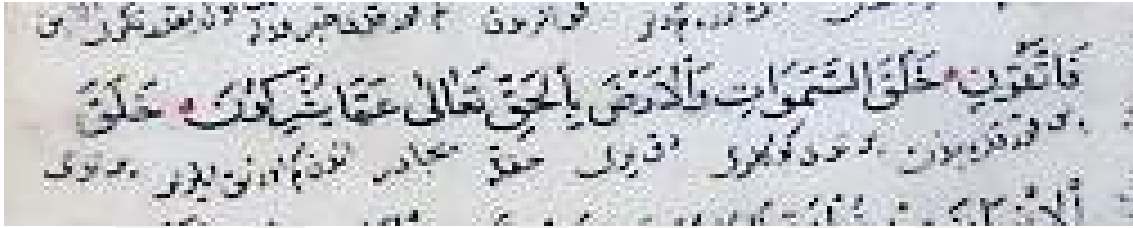


bi-rrûhi min emrihi ‘alâ men yeşâu min ‘ibâdihi en enzirû ennehu lâ ilâhe illâ enâ

Allah, “Benden başka ilâh yoktur. Öyle ise bana karşı gelmekten sakının” diye (insanları) uyarmaları için emrini içeren vahiy ile.

*Yâ Qurân’la buyruğundan anuñ üzre kim diler kullarından kim korkdı haber virile bayık ol
yoğdur Tañrı illâ ben*

9.

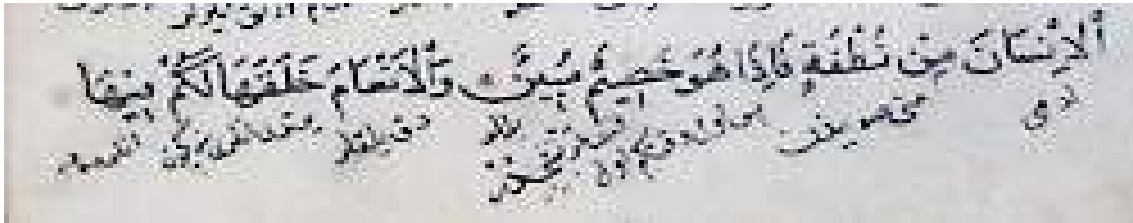


fettekûn(i) Ĥaleka-ssemâvâti vel-arda bilhakk(i) te’âlâ ‘ammâ yuşrikûn(e) Ĥaleka

Allah, gökleri ve yeri hak ve hikmete uygun olarak yarattı. O, müşriklerin ortak koştukları şeylerden yücedir. Yarattı

Pes korkuñ benden yaratdı gökleri dağı yiri hağkıla yücedür andan kim ortak eylerler yaratdı

10.



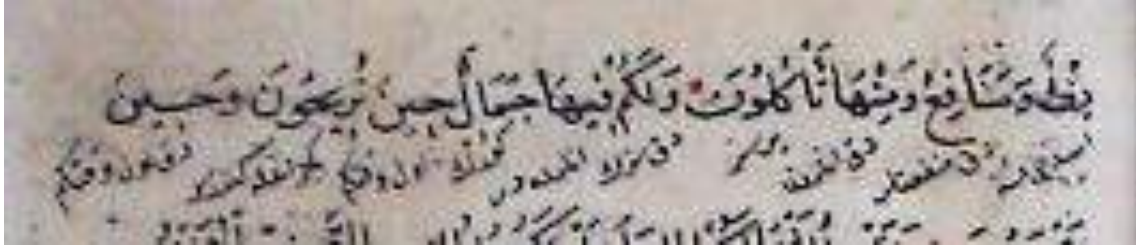
-l-insâne min nutfetin fe-izâ huve Ĥasîmun mubîn(un) Vel-en’âme Ĥalekahâ lekum fiĥâ

insanı nutfeden (bir damla sudan). Böyle iken bakarsın ki o, Rabbine açık bir hasım kesilmiştir. Hayvanları da yarattı. Onlarda sizin için

*Ādemi meni şuyundan pes ol vağt kim ol çatı tartışıcıdur bellü dağı yılğalar yaratdı anları
sizüñ-çün anlardadır*

(369) [142a] NAHL 5

1.

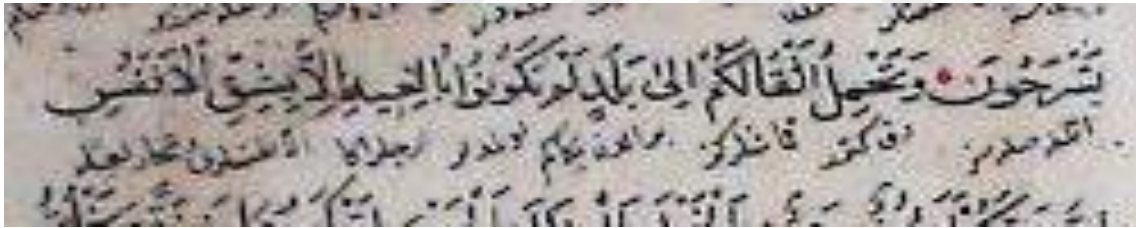


dif-un vemenâfi'ü veminhâ te-kulûn(e) Velekum fihâ cemâlun hîne turihûne vehîne

bir ısınma ve birçok faydalar vardır. Hem de onlardan yersiniz. Onları akşamleyin getirirken, sabahleyin salıverirken de sizin için bir güzellik (ve zevk) vardır.

Issıdaki nesne dağı menfa'atler dağı onlardan yersiz dağı sizün onlardadır görk ne ol vakt kim ... getürdi dağı ol vakt kim

2.

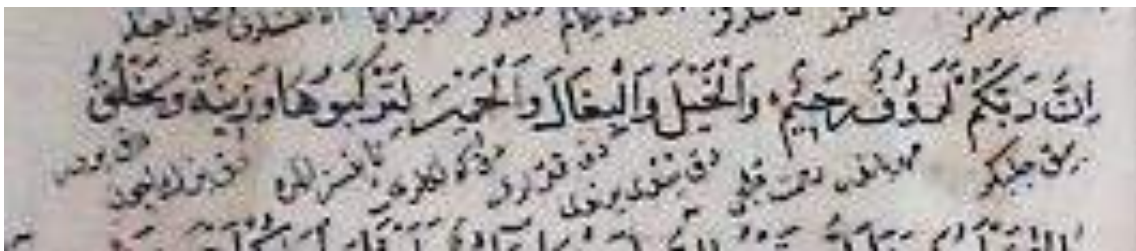


tesrahûn(e) Vetahmilu eskâlekum ilâ beledin lem tekûnû bâligîhi illâ bişikki-l-enfus(i)

Onlar ağırlıklarınızı, sizin ancak zorlukla varabileceğiniz beldelere taşırlar.

Otluğa şalursız dağı getürür kumaşlarıñuz bir ilden yaña kim olmadılar urıcılar aña illâ ... düşhârlığıyla

3.

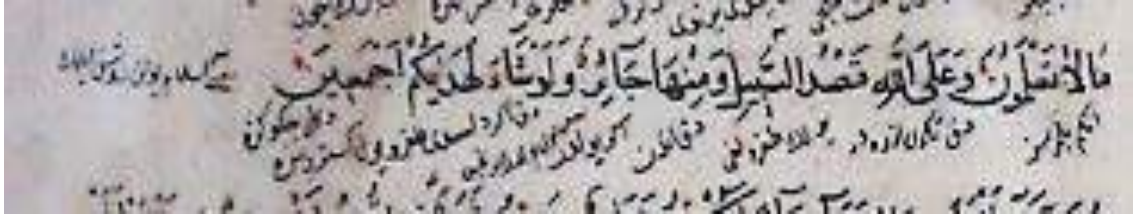


inne rabbekum leraûfun rahîm(un) Velhayle velbigâle velhamîra literkebûhâ vezîne(ten) veyahluku

Şüphesiz Rabbiniz çok esirgeyicidir, çok merhametlidir. Hem binesiniz diye, hem de süs olarak atları, katırları ve merkepleri de yarattı. Daha nice şeyleri de yaratır.

Bayık Çalabuñuz mihribāndur rahmet kılıcı dağı yöndi yöründi dağı katırları dağı külekleri tā binesiz anlara dağı bizek için dağı yaradur

4.

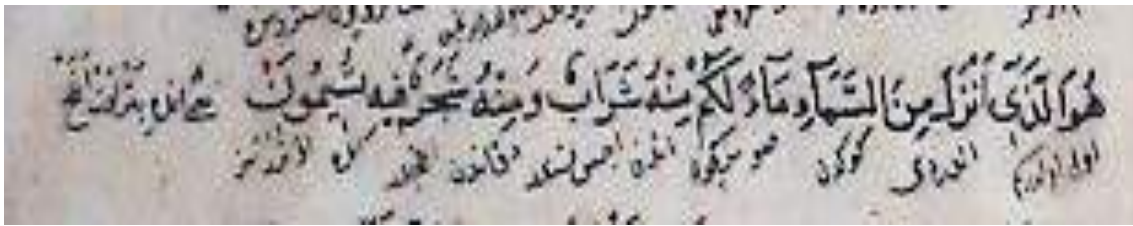


mâ lâ ta'lemûn(e) Ve'ala(A)llâhi kasdu-ssebîli veminhâ câ-ir(un) velev şâe lehedâkum ecme'in(e)

bilemeyeceğiniz. Doğru yolu göstermek Allah'a aittir. Yolun eğrisi de vardır.[302] Allah dileseydi, hepinizi doğru yola iletirdi.

Anı kim bilmezsiniz dağı Tañrı üzeredir yoluñ toğruluğı dağı andan egri yoldur ya 'nî ol yoldur birincisi dağı eger dilesedi toğru yol gösteredi size dükeli çokuñuza ya 'nî İslâm yolunu dutası eylemek

5.

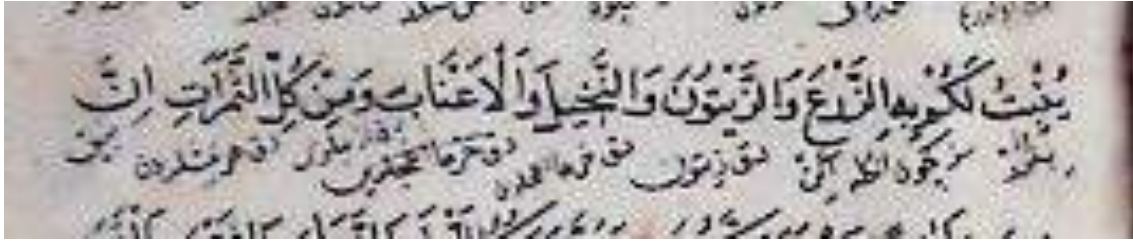


Huve-lleżî enzele mine-ssemâ-i mâ-â(en) lekum minhu şerâbun veminhu şecerun fihi tusîmûn(e)

O, gökten sizin için su indirendir. İçilecek su ondandır. Hayvanlarınızı otlattığınız bitkiler de onunla meydana gelir.

Ol oldur kim indürdi gökden şu sizüñ-çün andan içilendür dağı andan ağaçdur anda oturursız ya 'nî anda biter ot ağaç

6.



Yunbitu lekum bihi-zzer'a ve-zzeytûne ve-nnehîle vel-a'nâbe vemin kulli-şşemerât(i) inne

Allah o su ile size; ekin, zeytin, hurma ağaçları, üzümler ve her türlü meyvelerden bitirir.

Bitürür sizün-çün anuñla ekin dağı zeytün dağı hurma ağaçların dağı hurma ağaçların dağı üzümleri dağı her yemişlerden bayık

7.

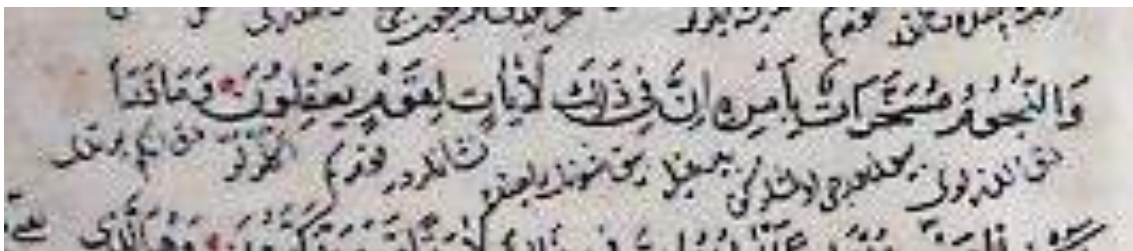


fi zâlike leâyeten likavmin yetefekkerûn(e) Vesahhâra lekumu-lleyle ve-nnehâra ve-şşemse velkamer(a)

Elbette bunda düşünen bir kavim için bir ibret vardır. O, geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı sizin hizmetinize verdi.

Şunuñ içinde nişândur kavme kim endişe eylerler dağı musahhar eyledi sizün-çün geceyi dağı gündüzi dağı güneşi dağı ayı

8.

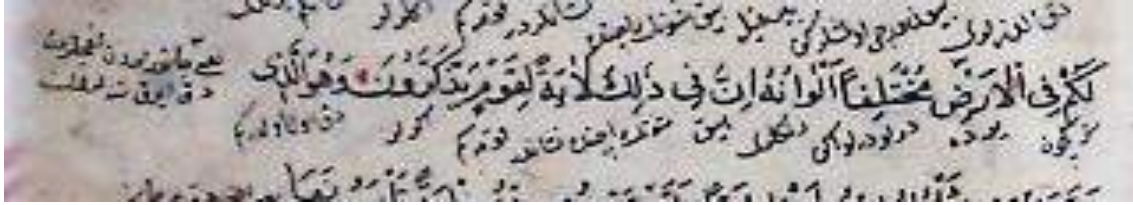


ve-nnucûmu musahharâtun bi-emrih(i) inne fi zâlike leâyâtin likavmin ya'kilûn(e) Vemâ zerae

Bütün yıldızlar da O'nun emri ile sizin hizmetinize verilmiştir. Şüphesiz bunlarda aklını kullanan bir millet için ibretler vardır.

Dağı yıldızları boyun virici olmuşlarken buyruğıla bayık şunuñ içinde nişānlardur kavme kim añlarlar dağı anı kim yaratdı

9.

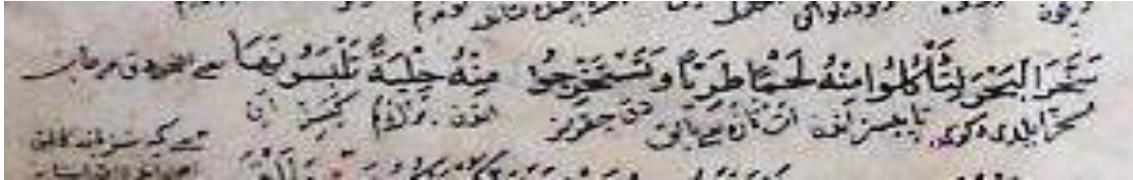


lekum fî-l-ardi muhtelifen elvânuh(u) inne fi zâlike leâyeten likavmin yezzekkerûn(e) Vehuve-illezî

Sizin için yeryüzünde çeşitli renk ve biçimlerle yarattığı şeyleri de sizin hizmetinize verdi. Öğüt alan bir toplum için bunda ibretler vardır. O,

Sizüñ-çün yirde dürlü dürlü iken renkleri bayık şunuñ içinde nişāndur kavme kim ögerler dağı ol oldur kim ya 'nī cānverlerden ağaçlardan dağı ayruk nesnelere

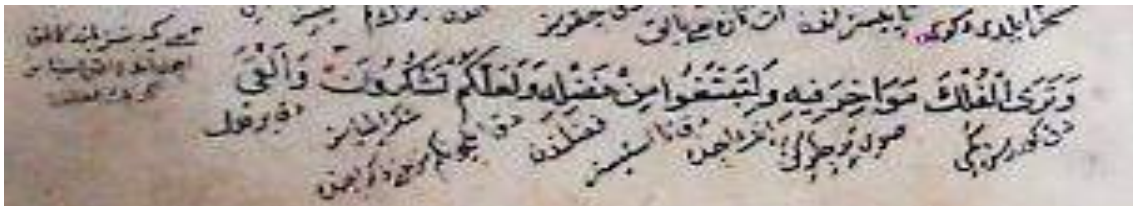
10.



sahhara-lbahra lite/kulû minhu lahmen tariyyen vetestahricû minhu hilyeten telbesûnehâ taze et yemeniz ve takınacağımız süs eşyası çıkarmanız için denizi sizin hizmetinize verendir.

Musahhar eyledi deñizi tā yiyesiz andan et taze ya 'nī balık dağı çıkarasız andan bizek kim giyesiz anı ya 'nī incü dağı mercān

11.



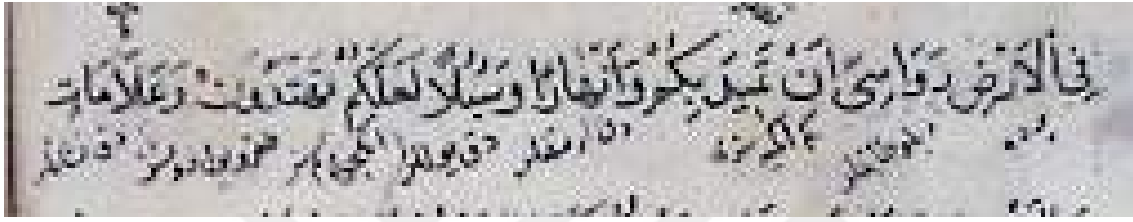
veterâ-lfulke mevâhira fihi velitebteğû min fadlihi vele'allekum teşkurûn(e) Veelkâ

Gemilerin orada suyu yara yara gittiğini görürsün. (Bütün bunlar) O'nun lütfundan nasip aramanız ve şükretmeniz içindir.

Dağı görürsüz gemi suyu yarıcılarken anuñ içinde dağı tâ isteyesiz fazlından dağı anuñ-çün kim siz ya 'nî deñiz içinde şükr eylesesiz dağı bırağdı ya 'nî gemiye binesiz bezirgânlık için andan aşşı ... Tañrı 'nuñ katından

(370) [142b] NAHL 15

1.

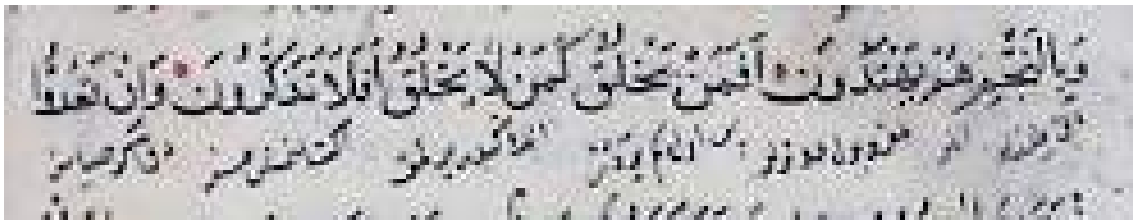


fi-l-ardi ravâsiye en temîde bikum veenhâran vesubulen le'allekum tehtedûn(e) Ve'alâmât(in)

Sizi sarsmaması için yeryüzünde sağlam dağlar; yolunuzu bulmanız için de nehirler, yollar ve nice işaretler meydana getirdi.

Yirde depelü tağlar kim egmeye sizi dağı ırmağlar dağı yollar anuñ-çün kim siz toğru yol dutasız dağı nişānlar

2.

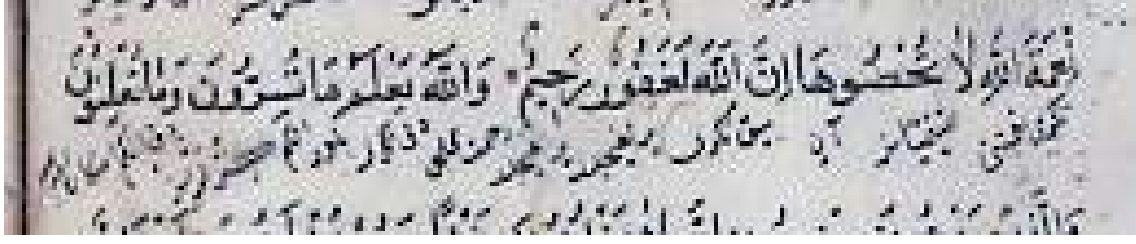


vebi-nnecmi hum yehtedûn(e) Efemen yaħluku kemen lâ yaħluk(u) efelâ tezekkerûn(e) Ve-in te'uddû

İnsanlar yıldızlarla da yollarını bulurlar. Şu hâlde yaratan, yaratamayan gibi olur mu? Artık siz düşünmez misiniz? Saymaya kalksanız

Dağı yıldızlar anlar toğru yol dutarlar pes ol kim yaradur anuñ gibidür yaratmak öğitlenmiş misiz dağı eger şayasız

3.

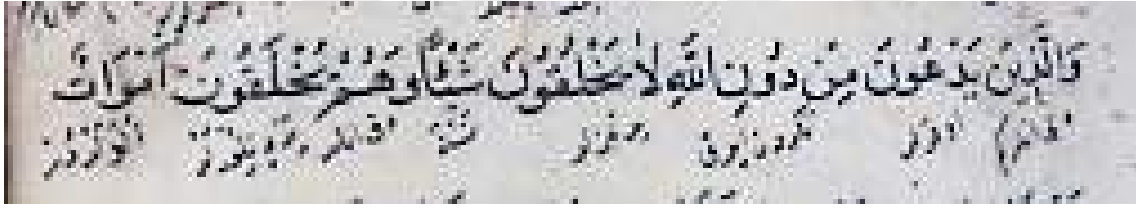


ni'meta(A)llâhi lâ tuhsûhâ inna(A)llâhe leğafûrun rahîm(un) Va(A)llâhu ya'lemu mâ tusirrûne vemâ tu'linûn(e)

hâlbuki Allah'ın nimetini, onu sayamazsınız. Şüphesiz Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir. Allah, gizlediğinizi de açığa vurduğunuzu da bilir.

Tañrı ni'metini şaymayasız anı bayık Tañrı yarlığayıcıdur yarlığayıcıdur rahmet kılıcı dağı Tañrı bilür anı kim gizlersiz dağı anı kim âşikâre eylersiz

4.

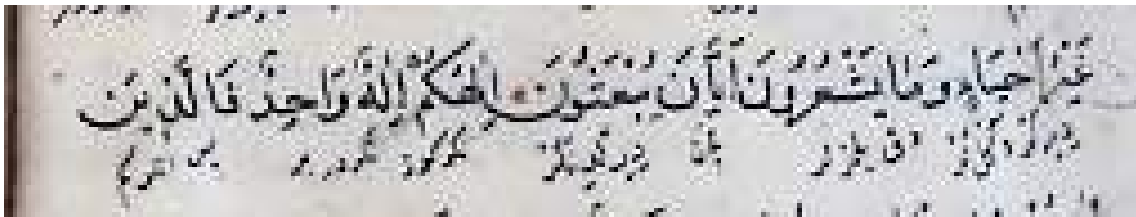


Vellezîne yed'ûne min dûni(A)llâhi lâ yaħlukûne şey-en vehum yuhlekûn(e) Emvâtun

Allah'ı bırakıp da taptıkları şeyler, yaratılmış olduklarına göre hiçbir şey yaratamazlar. Onlar, diri olmayan cansız varlıklardır!

Dağı anlar kim oğırlar Tañrı'dan ayruğ yaratmazlar nesne dağı anlar kim yaradınılurlar ölülerdür

5.

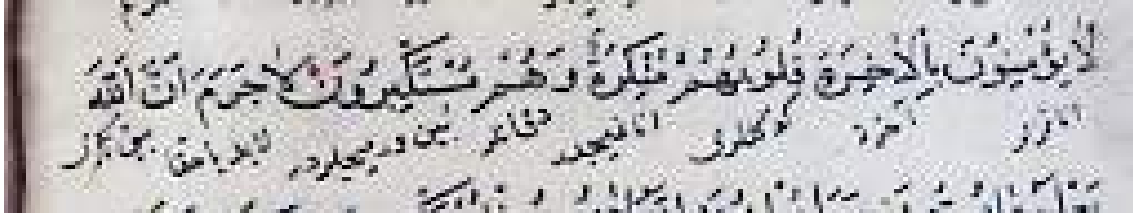


ğayru ahyâ-(in) vemâ yeş'urûne eyyâne yub'asûn(e) İlâhukum ilâhun vâhid(un) fellezîne

Ne zaman dirileceklerinin de şuuruna varamazlar. Sizin ilâhınız tek bir ilâhtır.

Diriler degüller dağı bilmezler kaçan dirildineler Tañrı 'ñuz Tañrı 'dur bir pes anlar kim

6.

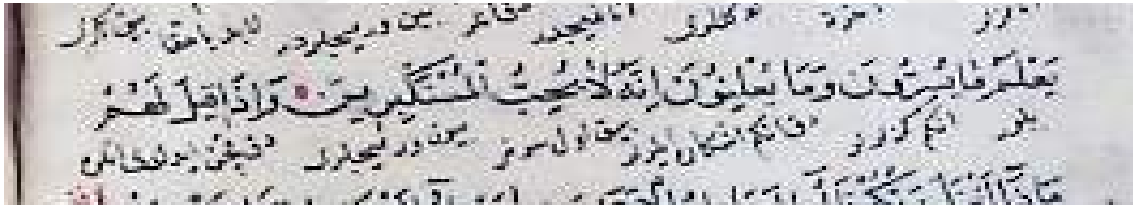


lâ yu/minûne bil-âhirati kulûbuhum munkiratun vehum mustekbirûn(e) Lâ cerame enna(A)llâhe

Ahirete inanmayanların kalpleri bunu inkâr etmekte, kendileri de büyüklük taslamaktadırlar. Şüphe yok ki Allah,

Inanmazlar âhirete göñülleri inanmayıcıdur dağı anlar boyun virmeyicilerdür lâ ebed yâ hağğa bayığ Tañrı

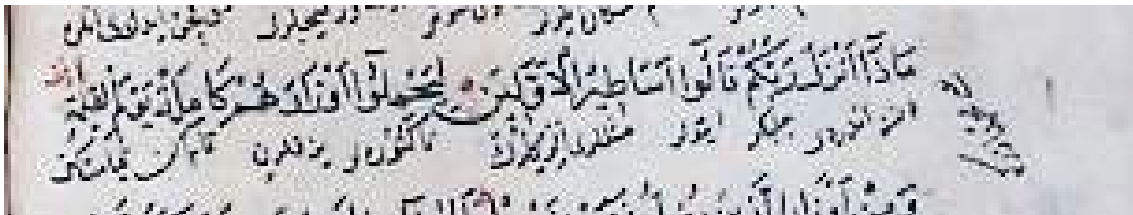
7.



ya'lemu mâ yusirrûne vemâ yu'linûn(e) innehu lâ yuhibbu-lmustekbirîn(e) Ve-izâ kîle lehum onların gizlediklerini de, açığa vurduklarını da bilir. O, büyüklük taslayanları hiç sevmez. Onlara

Bilür anı kim gizlerler dağı anı kim âşikâre eylerler bayığ ol sevmez boyun virmeyicileri dağı kaçan eyidildi anlara

8.

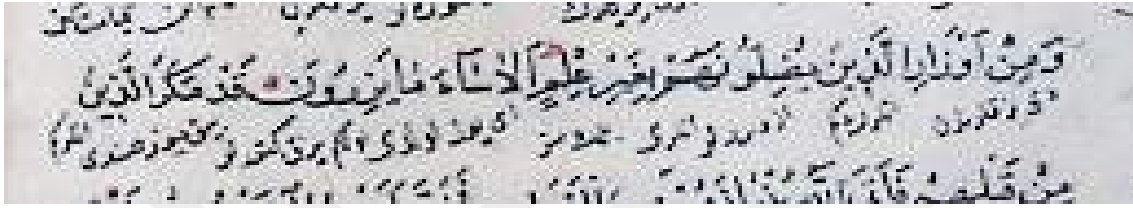


mâzâ enzele rabbukum kâlû esâtîru-l-evvelîn(e) Liyahmilû evzârahum kâmileten yevme-lkiyâmeti

“Rabbiniz ne indirdi?” denildiği zaman, “Öncekilerin masalları” dediler. Böylece kıyamet gününde

Ne nesne indirdi Çalabuñuz eyitdiler meşelleri ilerükileriñ tâ getüreler yazuqlarını tamâm iken kıyâmet günü ya 'nî Muhammed üzerüñe

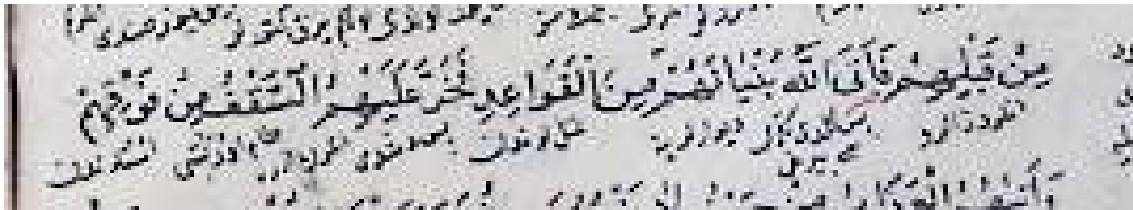
9.



vemin evzâri-lleżîne yudillûnehum bigayri ‘ilm(in) elâ sâe mâ yezirûn(e) Kad mekera-lleżîne kendi günahlarını tam olarak, bilgisizce saptırdıkları kimselerin günahlarının da bir kısmını yüklenirler. Dikkat et, yüklendikleri ne kötüdür. Tuzak kurmuşlardı

Dağı yazuqlarından anlaruñ kim azdurdılar anları bilmek siz ey yavuz oldu ol kim yazuq getüreler bayık yavuz şandı anlar kim

10.



min kablihim feeta(A)llâhu bunyânehum mine-lkavâ’idi feharra ‘aleyhimu-ssekfû min fevkihim

onlardan öncekiler de. Allah’ın azabı binalarını, temelinden gelip yıktı da tavanları başlarına çöküverdi

Anlardan ilerü pes geldi Tañrı ya 'nî buyruğı duvarlarına temellerinden pes düşdi anlaruñ üzre şam ortası üstlerinden

11.



veetâhumu-l'azâbu min hayşu lâ yeş'urûn(e) Şumme yevme-lkiyâmeti yuhzîhim veyekûlu

ve azap kendilerine fark edemedikleri yerden geldi. Sonra kıyamet günü, Allah onları rezil edecek ve diyecek ki:

Dağı geldi anlara 'azâb ol yirden kim bilmezler andan kıyâmet günü hor eyleye anları dağı eyide

(370) [143a] NAHL 27

1.

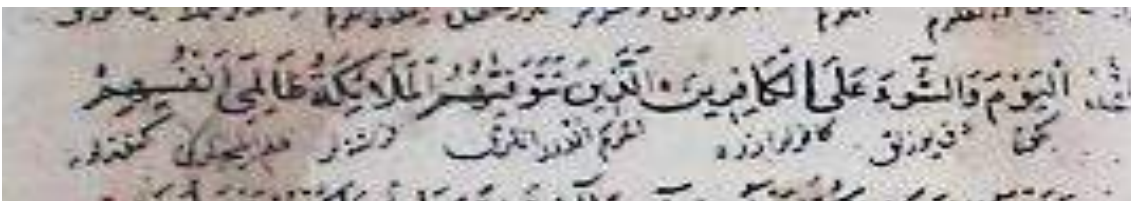


eyne şurakâ-ıye-lleżîne kuntum tuşâkkûne fihim kâle-lleżîne ûtû-l'ilme inne-lhizye

“Uğrunda mücadele ettiğiniz ortaklarım nerede?!” Kendilerine ilim verilenler ise şöyle derler:

Çanı ortaklarum anlar kim olduñuz âdî tartışursuz anlaruñ hakkında eyitdi anlar kim virinildiler ya 'nî peygâmbirlik dağı 'âlemler bilmek bayık horluk

2.

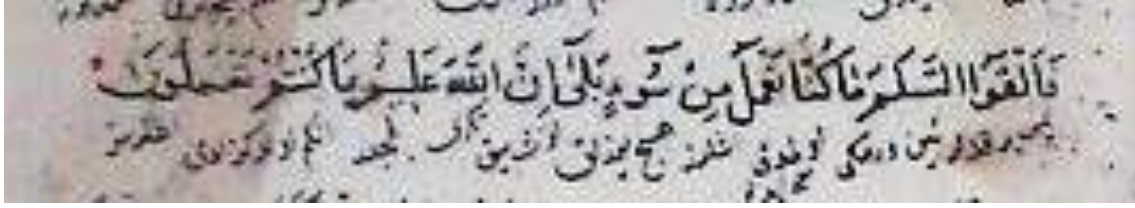


-lyevme ve-ssû-e 'alâ-İkâfirîn(e) Elleżîne teteveffâhumu-lmelâ-ıketu zâlimî enfusihim

“Şüphesiz bugün rezillik, aşağılık ve kötülük kâfirlerin üzerinedir.” O kâfirler, nefislerine zulmederlerken melekler onların canlarını alır da onlar teslim olup, “Biz hiçbir kötülük yapmıyorduk” derler.

Bugün dağı yavuzluk kâfirler üzere anlar kim öldürür anları feriştelere zulm eyleyicilerken kendülerine

3.

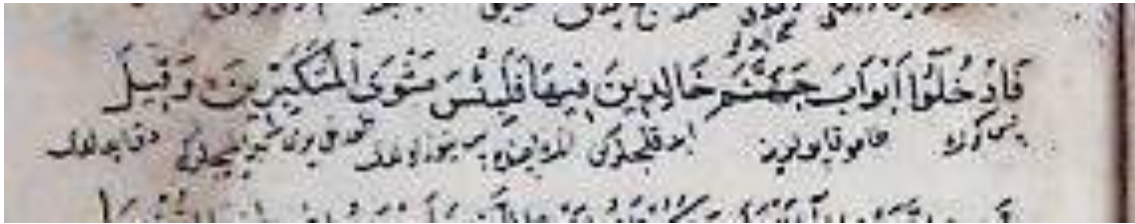


feelkavû-sseleme mâ kunnâ na'melu min sû-(in) belâ inna(A)llâhe 'alîmun bimâ kuntum ta'melûn(e)

(Melekler de şöyle diyecekler:) “Hayır! Allah sizin yapmakta olduklarınızı hakkıyla bilmektedir.”

Pes bıraktılar boyun virmegi olmaduk ya 'nî eytdiler işlerüz hiç yavuzluk evet bayık Tañrı bilicidür anı kim olduñuz âdemî işlersiz

4.

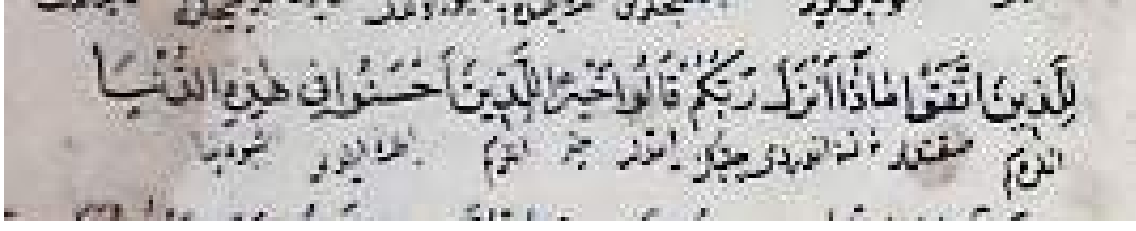


Fed'hulû ebvâbe cehenneme hâlidîne fihâ felebi/se meşvâ-lmutekebbirîn(e) Vekîle

“Haydi, içinde ebedî kalacağınız cehennemden kapılardan girin. Büyüklük taslayanların yeri ne kötüdür!” Denildiğinde,

Pes girüñ tamu kapularına ebed kalıcılarken anuñ içinde pes yavuz oldu turağı yiri kibr eyleyicilerken dağı eyidildi

5.

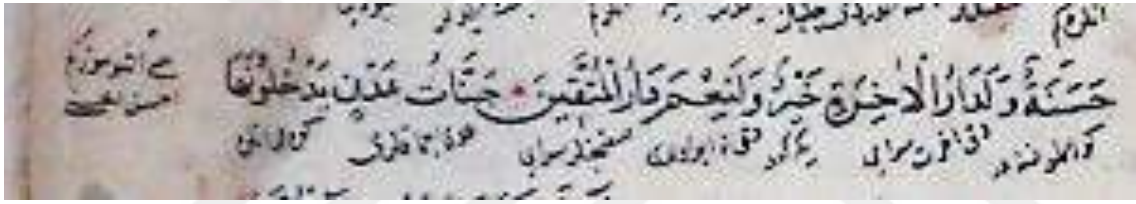


lillezîne-ttekav mâzâ enzele rabbukum kâlû hayrâ(an) lillezîne ahsenû fi hâzihi-ddunyâ

Allah'a karşı gelmekten sakınan kimselere, "Rabbiniz ne indirdi?", "Hayr indirdi" derler. Bu dünyada iyilik yapanlara bir iyilik vardır.

Anlara kim şakındılar ne nesne indürdi Çalabuñuz eyitdiler hayr anlar kim eyülük eylediler uşbu dünya

6.

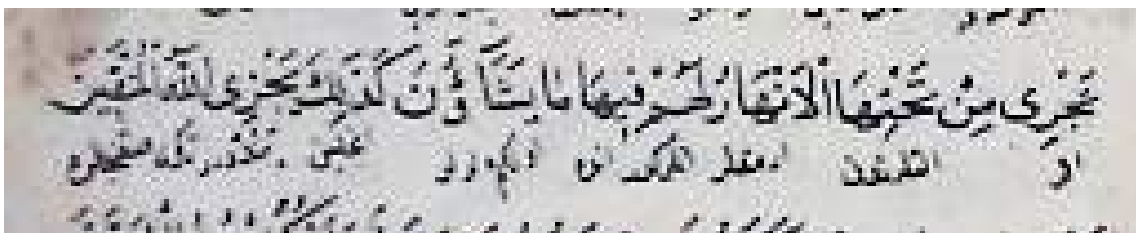


hasene(tun) veledâru-l-âhirati hayr(un) veleni'me dâru-lmuttekîn(e) Cennâtu 'adnin yedhulûnehâ

Ahret yurdu ise daha hayırlıdır. Allah'a karşı gelmekten sakınanların yurdu ne güzeldir. İçinden nehirler akan Adn cennetlerine gireceklerdir.

Görklü nesnedür dağı âhiret sarâyı yegrekdür dağı ne eyü oldu şakıncılar sarâyı 'Adn uçmaqları gireler anlara ya'nî uşbu söz kim ihsan ihsanı

7.

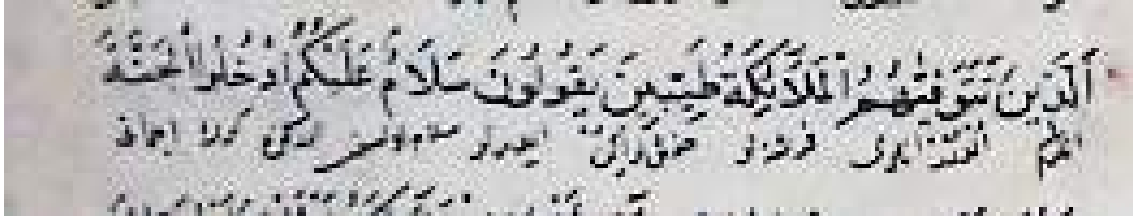


tecrî min tahtihâ-l-enhâr(u) lehum fihâ mâ yeşâûn(e) kezâlike yeczi(A)llâhu-lmuttekîn(e)

Kendileri için orada diledikleri her şey vardır. Allah, kendine karşı gelmekten sakınanları böyle mükâfatlandırır.

Akar altlarından ırmaqlar anlarındur anda ol kim dilerler ancılayın yendürür Tañrı şakınıcılara

8.

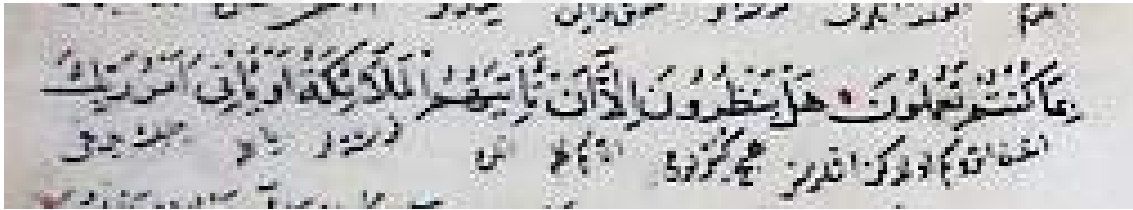


Elleżîne teteveffâhumu-lmelâ-iketu tayyibîne yekûlûne selâmun ‘aleykumu-dhulû-lcennete

Melekler, onların canlarını iyi kimseler olarak alırken, “Selâm size!

Anlar kim öldürür anları ferîşteler hoşlar iken eyidürler selâm olsun üzerüñize girüñ uçmağa

9.

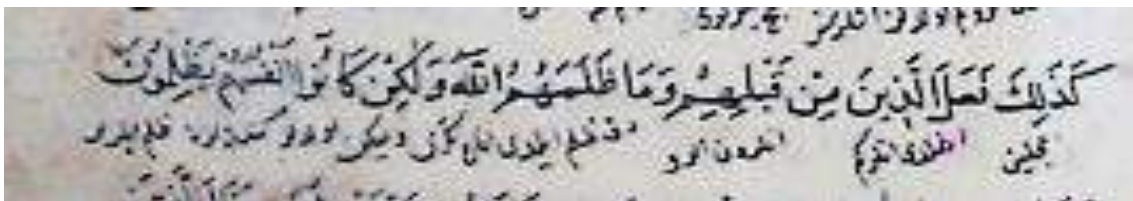


bimâ kuntum ta'melûn(e) Hel yenzurûne illâ en te/tyehumu-lmelâ-iketu ev ye/tye emru rabbik(e)

Yapmış olduğunuz iyi işlere karşılık girin cennete” derler. (O kâfirler) kendilerine ancak meleklerin veya senin Rabbinin helâk emrinin gelmesini bekliyorlar.

Andan ötrü kim olduñuz işlersiz hiç gizler mi illâ kim gele anlara ferîşteler ya gele Çalabuñ buyruğı

10.

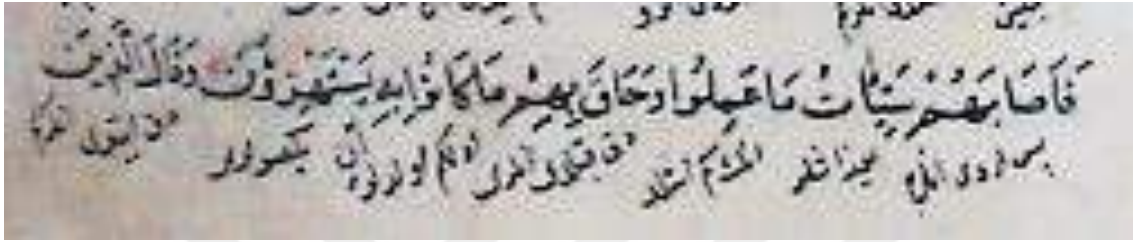


kezâlike fe'ale-lleżîne min kablihim vemâ zalemehumu(A)llâhu velâkin kânû enfusehum yazlimûn(e)

Onlardan öncekiler de böyle yapmıştı. Allah onlara zulmetmedi, fakat onlar kendilerine zulmediyorlardı.

Ancılayın işledi anlar kim onlardan ilerü dağı zulm eyledi anlara Tañrı velîkin oldular kendüzlerine zulm eylerler

11.



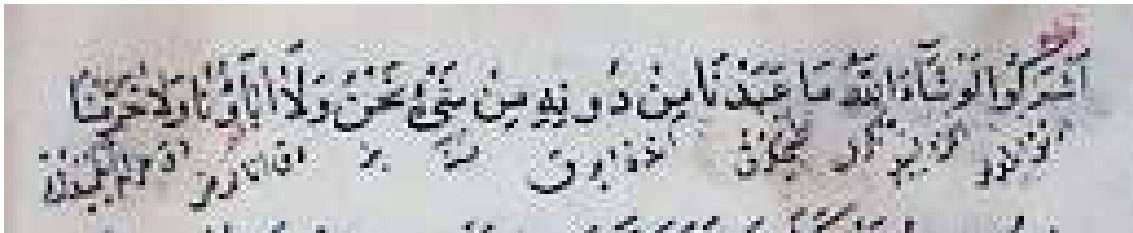
Feesâbehum seyyi-âtu mâ ‘amilû vehâka bihim mâ kânû bihi yestehzi-ûn(e) Vekâle-lleżîne

Bu sebeple işledikleri kötülüklerin cezası onlara ulaştı ve alay ettikleri şey kendilerini kuşattı. Dediler ki,

Pes urdı anlara yavuz işler anuñ kim işledi dağı kıldı anları ol kim oldular anı yañşularlar dağı eyitdi anlar kim

(371) [143b] NAHL 35

1.

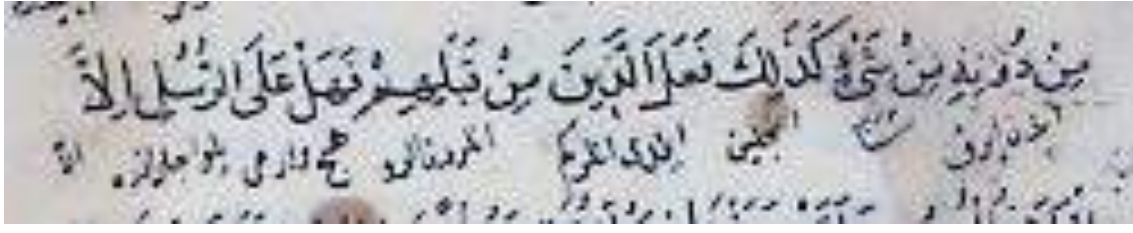


eşrakû lev şâa(A)llâhu mâ ‘abednâ min dûnihi min şey-in nahnu velâ âbâunâ velâ harramnâ

Allah’a ortak koşanlar: “Allah dileseydi ne biz, ne de atalarımız O’ndan başka hiçbir şeye tapmazdık, O’nun emri olmadan hiçbir şeyi de haram kılmazdık.”

Ortak eylediler eger dileseyidi Tañrı tapmayaduğ andan ayruğ nesne biz dağı atalarumuz dağı harâm eylemeyedik

2.

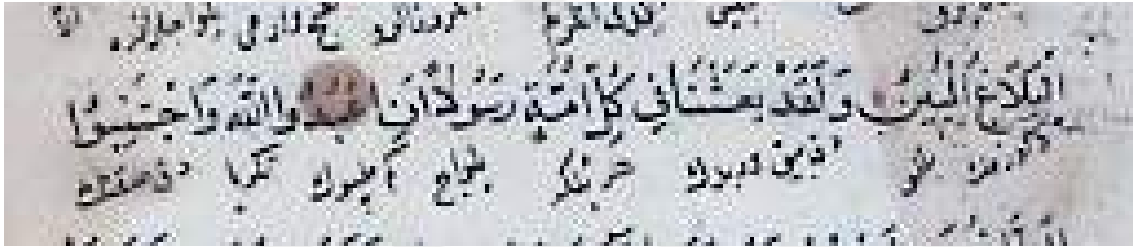


min dûnihi min şey-(in) kezâlike fe'ale-lleżîne min kablihim fehel 'alâ-rrusuli illâ

Kendilerinden öncekiler de böyle yapmıştı. Peygamberlere düşen sadece

Andan ayruk nesne ancılayın eyledi anlar kim anlardan ilerü hiç var mı yalavaçlar üzre illâ

3.

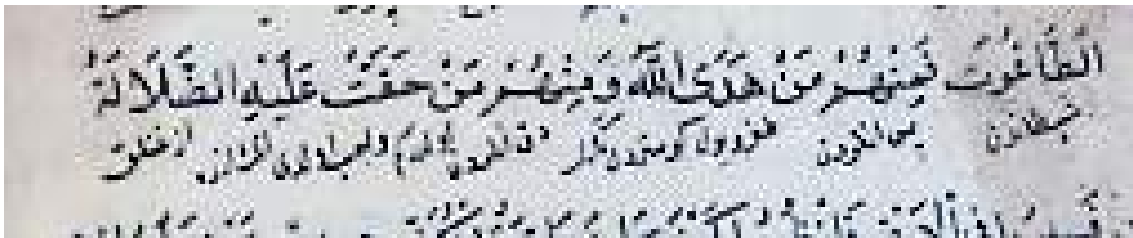


-lbelâgu-lmubîn(u) Velekad be'asnâ fi kulli ummetin rasûlen eni-'budû(A)llâhe vectenibû

apaçık bir tebliğdir. Andolsun biz, her ümmete, “Allah’a kulluk edin, tâğûtta kaçın” diye peygamber gönderdik.

Degürmek bellü dağı bayık viribidük her bölüğe yalavaç kim tapuñ Tañrı 'ya dağı şaķınuñ

4.

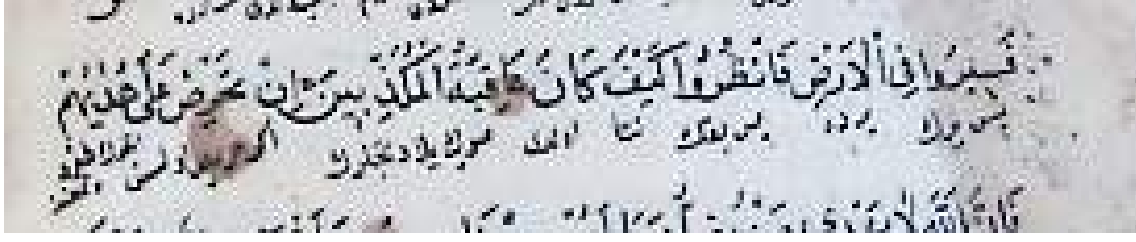


-ttâğût(e) feminhum men heda(A)llâhu veminhum men hakkat 'aleyhi-ddalâle(tu)

Allah, onlardan kimini doğru yola iletti; onlardan kimine de (kendi iradeleri sebebiyle) sapıklık hak oldu.

Şeytândan pes anlardan toğru yol gösterdi Tañrı dağı anlardan oldur kim vâcib oldı anuñ üzre azğunluk

5.



fesîrû ilâi-l-ardi fenzurû keyfe kâne ‘âkibetu-lmukezżibîn(e) İn tahris ‘alâ hudâhüm

Şimdi yeryüzünde dolaşın da peygamberleri yalanlayanların sonunun ne olduğunu görün. Sen onların doğru yola erişmelerine aşırı istek göstersen de

Pes yirüñ yirde pes bakuñ nite oldı soñı yalan dutıcılaruñ eger harîş olasın anuñ togru dutmağına

6.

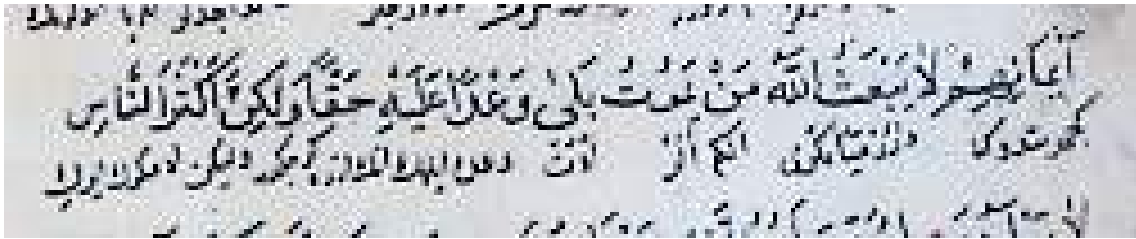


fe-inna(A)llâhe lâ yehdî men yudil(lu) vemâ lehüm min nâsirîn(e) Veaksemû bi(A)llâhi cehte

şüphesiz Allah saptırdığı kimseyi doğru yola iletmez. Onların yardımcıları da yoktur. Onlar, “Allah, ölen bir kimseyi diriltmez” diye

Pes bayık Tañrı togru yol göstermez aña kim azdurur dağı yoğdur anlaruñ arça viriciler dağı and içdiler Tañrı’ya andlarınıuñ

7.

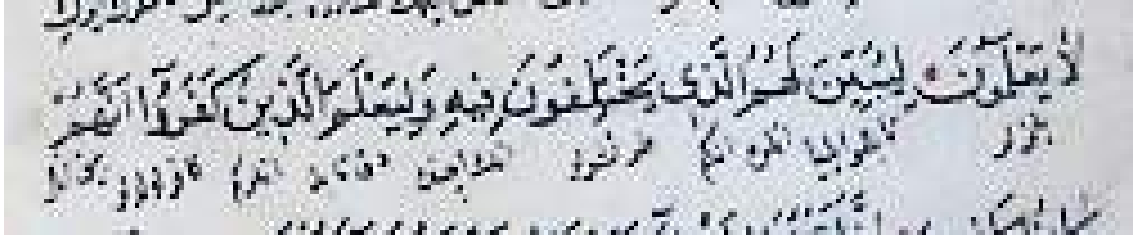


eymânihim lâ yeb’âsu(A)llâhu men yemût(u) belâ va’den ‘aleyhi hakkan velâkinne ekşeran-nâsi

var güçleriyle Allah'a yemin ettiler. Hayır, diriltecek! Bu, yerine getirilmesini Allah'ın üzerine aldığı bir vaaddir. Fakat insanların çoğu

Güci yetdüğine dirürmeye Tañrı anı kim ölür evet va'de eylemek anuñ üzre girçekdür velîkin âdemleriñ eyregi

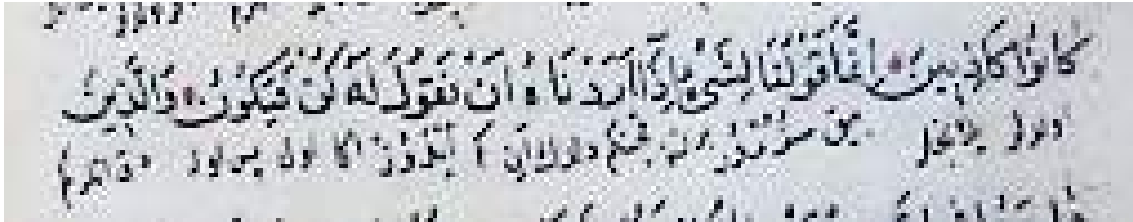
8.



lâ ya'lemûn(e) Liyubeyyine lehumu-llezi yahtelifûne fihi veliya'leme-lleżîne keferû ennehum bilmezler. (Diriltecek ki) ayrılığa düştükleri şeyi onlara anlatsın ve kâfir olanlar da kendilerinin bilsinler

Bilmezler tâ bellü eyleye anlara anı kim tartışurlar anuñ içinde dağı tâ bile anlar kim kâfir oldılar bayık anlar

9.

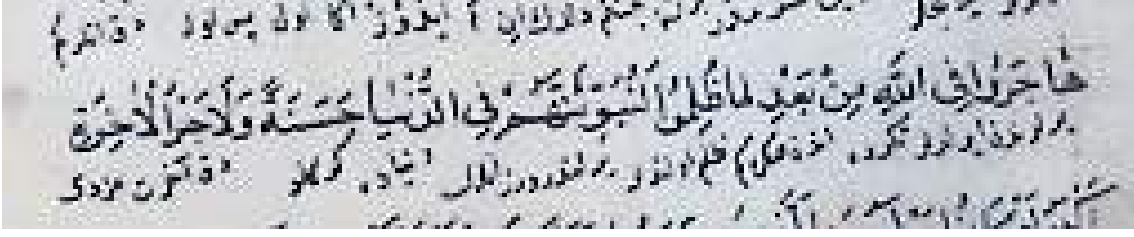


kânû kâzibîn(e) İnnemâ kavlunâ lişey-in izâ eradnâhu en nekûle lehu kun feyekûn(u) Velleżîne

yalancı olduklarını! Biz bir şeyin olmasını istediğimiz zaman sözümüz sadece, ona, “ol” dememizdir. O da hemen oluverir.

Oldılar yalancılar bayık sözümdür bir nesne kaçan kim diledük anı kim eyidevüz aña ol pes ola dağı anlar kim

10.

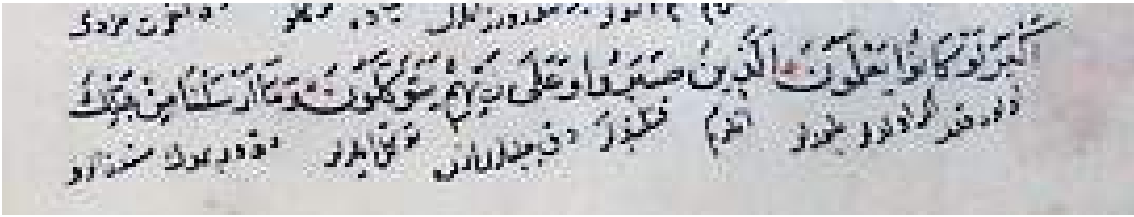


hâcerû fi(A)llâhi min ba'di mâ zulimû lenubevvi-ennhum fi-ddunyâ hasene(ten) veleecru-l-âhirati

Zulme uğradıktan sonra Allah yolunda hicret edenlere gelince, elbette onları dünyada güzel bir şekilde yerleştiririz. Ahiret mükâfatı ise

Yirlerinden ayrılırlar Tañrı'da andan şoñra kim zulm olundılar yirlendürevüz anları dünyâda görklü dağı âhîret müzdi

11.



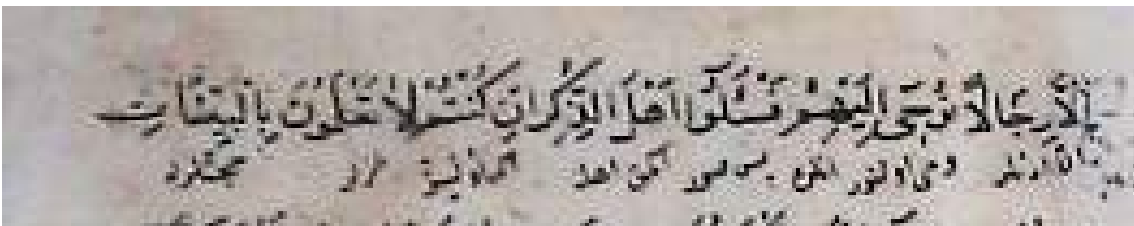
ekber(u) lev kânû ya'lemûn(e) Ellezîne saberû ve'alâ rabbihim yetevkelûn(e) Vemâ erselnâ min kablike

daha büyüktür. Keşke bilselerdi.. Onlar, sabreden ve yalnız Rablerine tevekkül eden kimselerdir. Senden önce de ancak,

Ulurağdur eger oldılar biliürler anlar kim katlandılar dağı Çalabları üzre tevekkül eylerler dağı viribimedük senden ilerü

(371) [144a] NAHL 43

1.

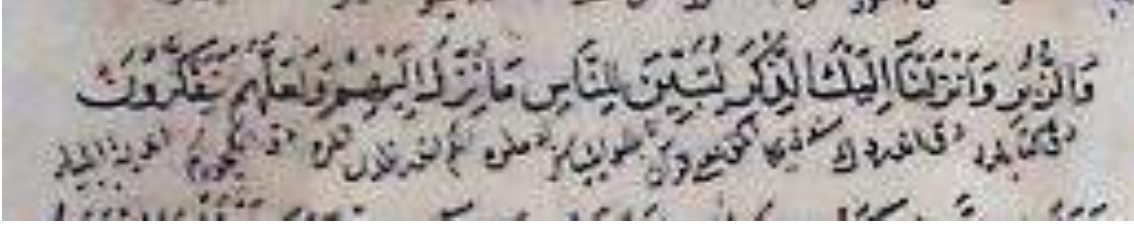


illâ ricâlen nûhî ileyhim fes-elû ehle-żżikri in kuntum lâ ta'lemûn(e) Bilbeyyinatî

kendilerine vahyettiğimiz birtakım erkekleri peygamber olarak gönderdik. Eğer bilmiyorsanız ilim sahiplerine sorun. (O peygamberleri) apaçık belgeler

İllâ erenler vahy olunur anlara pes şor añmağ ehline eger olası bilmezler hüccetlerle

2.



ve-zzubur(i) veenzelnâ ileyke-żżikra litubeyyine linnâsi mâ nuzzile ileyhim vele'allehum yetefekkerûn(e)

ve kitaplarla gönderdik. İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman ve onların da (üzerinde) düşünmeleri için sana bu Kur'an'ı indirdik.

Dağı kitâblarla dağı indürdük senden yaña añmağ ya 'nî Qurân tâ bellü eylesiz âdemlere anı kim indürinildi anlara dağı anuñ-çün kim endişe eyleyeler

3.

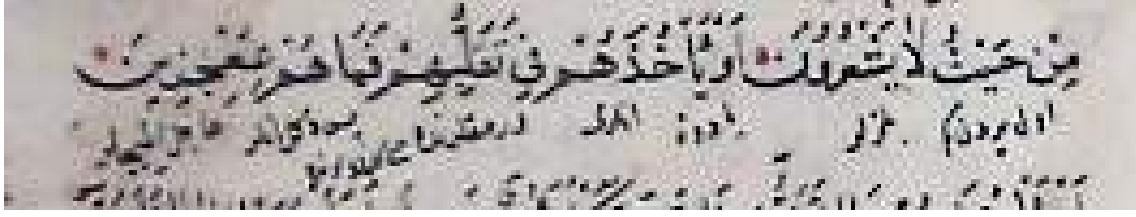


Efemine-lleżîne mekerû-sseyyi-âti en yaħsifa(A)llâhu bihimu-l-arda ev ye/tiyehumu-l'azâbu

Kötü işler yapmak için tuzak kuranlar, Allah'ın kendilerini yere geçirmesinden veya (ansızın) bilemeyecekleri bir yerden kendilerine azap gelmesinden emin mi oldular?

Pes emîn oldı mı anlar kim mekr eylediler yavuz işleri uydıra Tañrı anlara yir yâ gele anlara 'azâb

4.

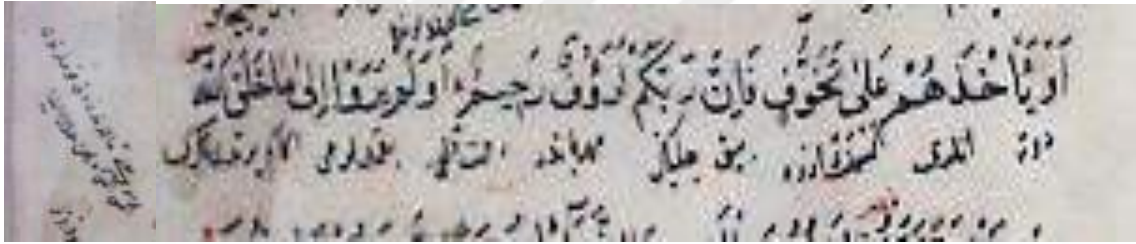


min hayśu lâ yeş'urûn(e) Ev ye/hużehum fi tekallubihim femâ hum bimu'cizîn(e)

Yahut onlar dönüp dolaşırken Allah'ın kendilerini yakalayivermesinden emin mi oldular? Onlar, Allah'ı âciz bırakacak değillerdir.

Ol yirden kim bilmezler yâ duta anları varmağlarında ya 'nî gelmek yirinde pes degül anlar 'âciz eyleyiciler

5.

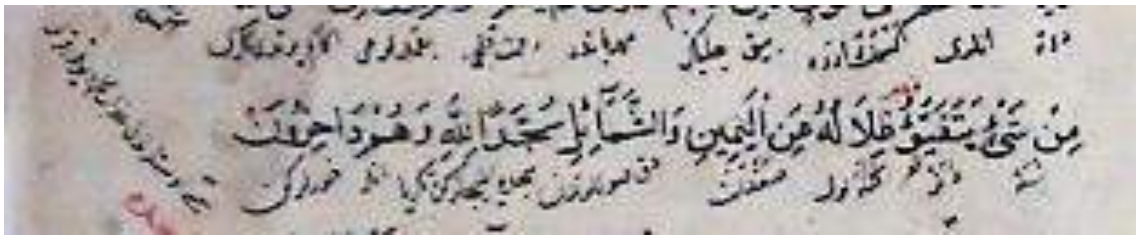


Ev ye/hużehum 'alâ tehavvufin fe-inne rabbekum leraûfun rahîm(un) Eve lem yerav ilâ mâ ħaleka(A)llâhu

Yahut da, onları korku üzere iken yakalamayacağından güven içinde midirler? Şüphesiz Rabbiniz çok esirgeyicidir, çok merhametlidir. Allah'ın yarattığı şeyleri görmüyorlar mı?

Duta anları eksümek üzre bayık Çalabuñuz mihribândur rahmet kılıcı bakmadılar mı aña kim yaratdı Tañrı ya 'nî mâllarından dağı kavmlerinden ... dükeli helâk eyleye

6.

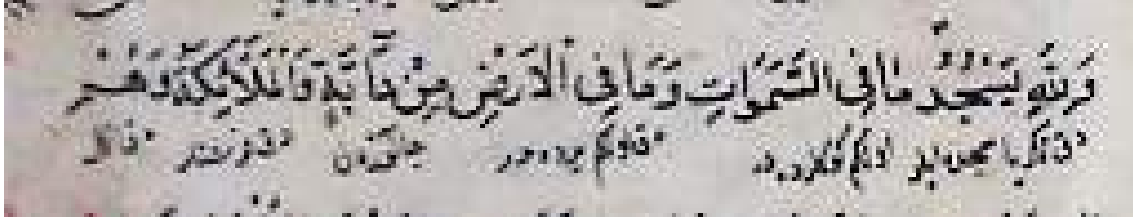


min şey-in yetefeyyeu zilâluhu 'ani-lyemîni ve-şşemâ-ili succeden li(A)llâhi vehum dâhirûn(e)

Onların gölgeleri Allah'a secde ederek ve tevazu ile boyun eğerek sağa ve sola dönmektedir.

Nesne döner gölgeleri sağdan dağı şollarından secde eyleyicilerken Tañrı'ya anlar hırlarken ya 'nı üstlerinden 'azāb gele diyü kırklarlar

7.

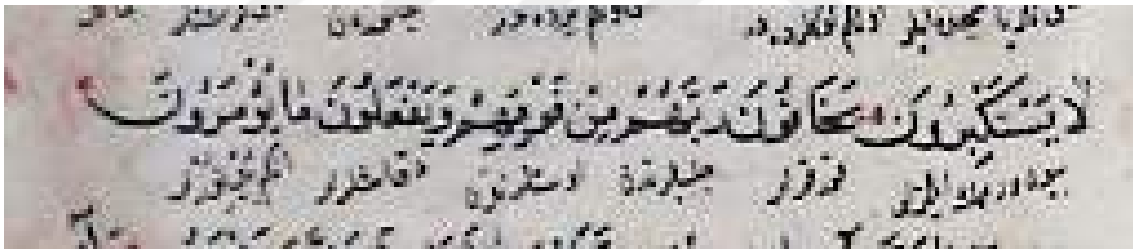


Veli(A)llâhi yescudu mâ fî-ssemâvâti vemâ fî-l-ardi min dâbbetin velmelâ-iketu vehum

Göklerde ve yerde bulunan canlılar ve melekler Allah'a secde ederler (boyun eğerler)

Dağı Tañrı'ya secde eyerler ol kim göklerdeür dağı ol kim yirdedür cānverden dağı ferişterler dağı anlar

8.

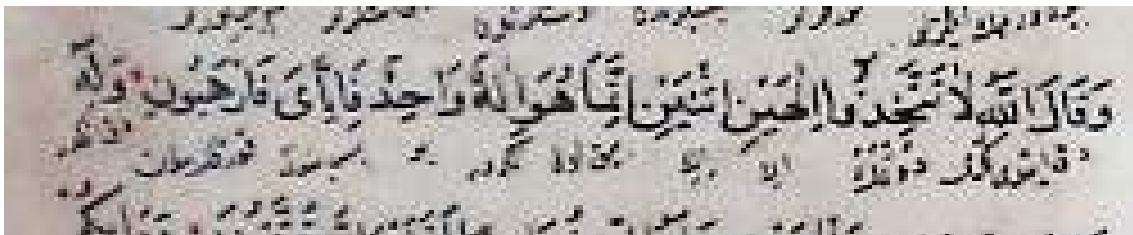


lâ yestekbirûn(e) Yehâfûne rabbehum min fevkihim veyef'alûne mâ yu/merûn(e)

büyüklük taslamadan. Üzerlerinde hâkim ve üstün olan Rablerinden korkarlar ve emrolundukları şeyleri yaparlar.

Boyun virmek eylemezler kırklarlar Çalablarından üstlerinden dağı işerler anı kim buyurınurlar

9.

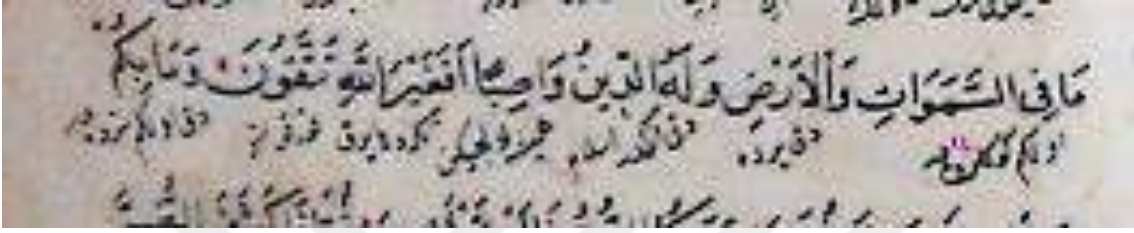


Vekâla(A)llâhu lâ tettehizû ilâheyne-sneyne(i) innemâ huve ilâhun vâhid(un) fe-iyâyê ferhebûn(i) Velehu

Allah, şöyle dedi: “İki ilâh edinmeyin. O, ancak tek ilâhtır. O hâlde, yalnız benden korkun.” Her şey O’nundur

Dağı eyitdi Tañrı dutmañ añı iki bayıq ol Tañrı’dur bir pes benden qorğun benden dağı anuñdur

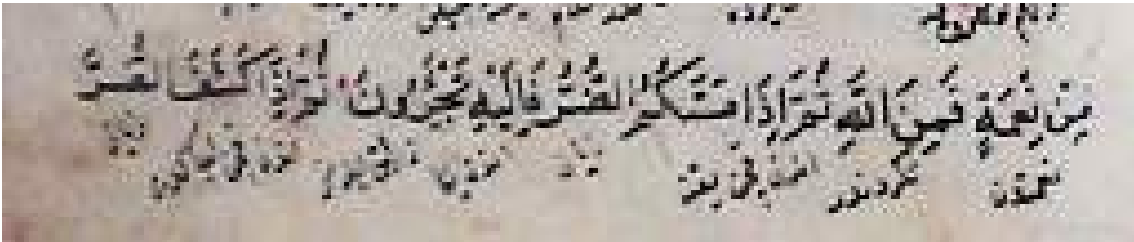
10.



mâ fi-ssemâvâti vel-ardi velehu-ddînu vâsibâ(en) efegayra(A)llâhi tettekûn(e) Vemâ bikum göklerdeki her şey ve yerdeki. İtaat de daima O’na olmalıdır. Öyle iken siz Allah’tan başkasından mı korkuyorsunuz? Size ulaşan

Ol kim göklerdeyür dağı yerde dağı anuñdur İslâm hemîşe olıcyken Tañrı’dan ayruq qorqasız dağı ol kim sizdedür

11.

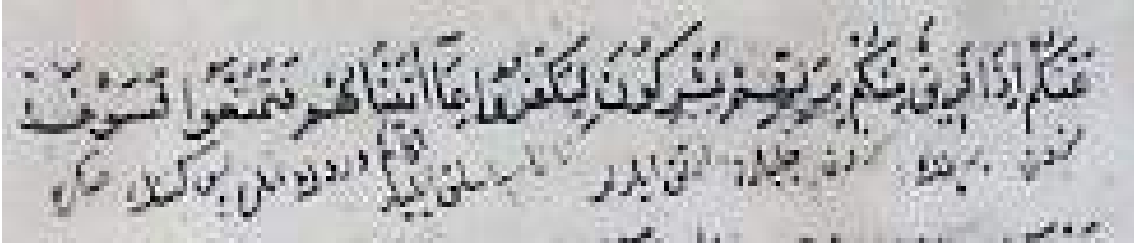


min ni’metin femina(A)llâh(i) şümme izâ messekumu-ddurru fe-ileyhi tec-erûn(e) Şümme izâ keşefe-ddurra

her nimet Allah’tandır. Sonra size bir sıkıntı ve zarar dokunduğu zaman yalnız O’na yalvarır yakarırsınız. Sonra sizden o sıkıntıyı giderince,

Ni’metden Tañrı’dandur andan kaçan yaqına ziyân andan yaña ... eylersiz andan kaçan aç a gidere ziyân

1.

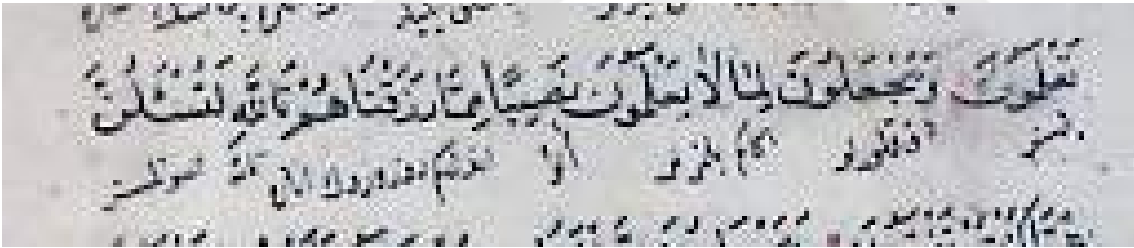


‘ankum izâ ferîkun minkum birabbihim yuşrikûn(e) Liyekfurû bimâ âteynâhum fetemette’û fesevfe

bir de bakarsınız, içinizden bir kısmı Rablerine ortak koşar. Kendilerine verdiğimiz nimetlere karşı nankörlük etmek için böyle yaparlar. Bir süre daha faydalanın bakalım! Yakında

Sizden bir bölük sizden Çalablarına ortak eylerler tâ nâsipaslık eyleyeler aña kim virdük anlara pes gönenüñ şoñra

2.

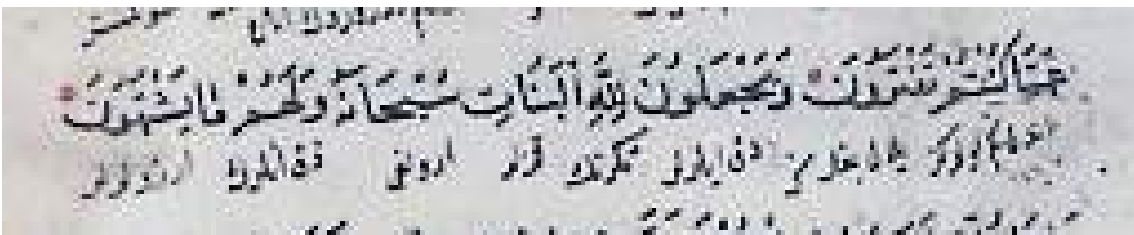


ta'lemûn(e) Veyec'alûne limâ lâ ya'lemûne nasîben mimmâ razeknâhum ta(A)llâhi letuselunne

bileceksiniz! Bir de kendilerine rızık olarak verdiklerimizden (mahiyetini) bilmedikleri şeylere (putlara) pay ayırıyorlar. Allah'a andolsun ki, mutlaka sorguya çekileceksiniz

Bilesiz dağı kılurlar aña kim bilmezler alur andan kim rûzi virdük anlara tâllahi şorınılasız

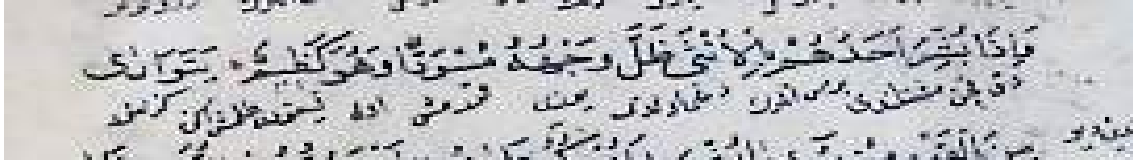
3.



'ammâ kuntum tefterûn(e) Veyec'alûne li(A)llâhi-lbenâti subhânehu velehum mâ yeştehûn(e) uydurmakta olduğunuz şeylerden. Onlar, kızları Allah'a nispet ediyorlar -ki O, bundan uzaktır- kendilerine ise, canlarının istediğini.

Andan kim olduñuz yalan bağırsız dağı eylerler Tañrı'nuñ kızlar aruluğı dağı anlaruñ arzularlar

4.

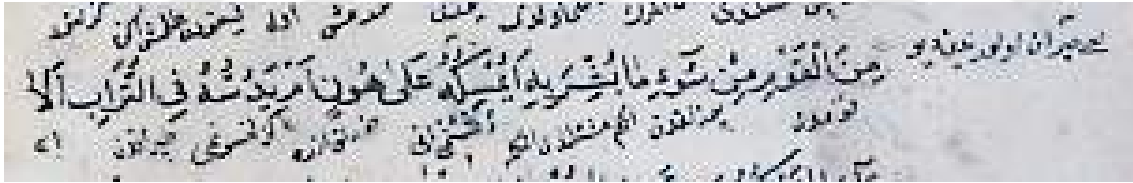


Ve-izâ buşşira ehaduhum bil-unsâ zalle vechuhu musvedden vehuve kazîm(un) Yetevârâ

Onlardan biri, kız ile müjdelendiği zaman içi öfke ile dolarak yüzü simsiyah kesilir! Gizlenir

Dağı kaçan muştulandı birisi anlaruñ düşi oldu yüzi qararmış ol kayğudan talmış iken gizlenür

5.

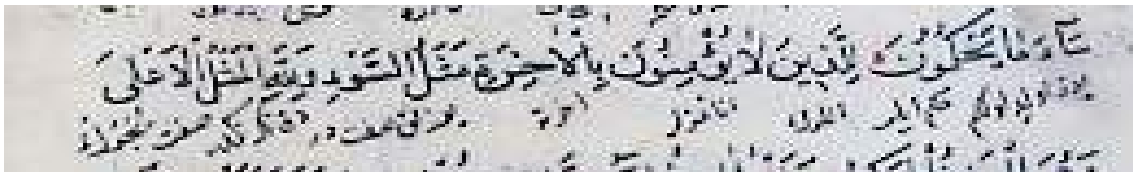


mine-lkavmi min sû-i mâ buşşira bih(i) eyumsikuhu 'alâ hûnin em yedussuhu fi-tturâb(i) elâ

kendisine verilen kötü müjde (!) yüzünden halktan. Şimdi onu, aşağılanmış olarak yanında tutacak mı, yoksa toprağa mı gömecek? Bak,

Çavmden yavuzlukdan anı kim muştulandı anuñla dutsun mı anı ħorluk üzre yâ gizlensün mi toprağdan ey ya 'nî ħayrân olurından diyü

6.

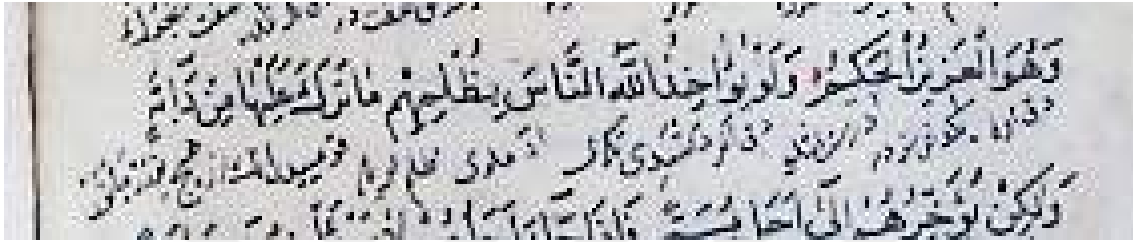


sâe mâ yahkumûn(e) Lillezîne lâ yu/minûne bil-âhirati meselu-ssev-/(i) veli(A)llâhi-lmeselu-l-a'lâ

ne kötü hüküm veriyorlar! Kötü sıfatlar ahirete inanmayanlara aittir. En yüce sıfatlar ise Allah'ındır.

Yavuz oldu ol kim hüküm eyler anlaruñ inanmazlar âhirete yavuzluk şıfatdur dağı Tañrı 'nuñdur şıfat yücedeñ

7.

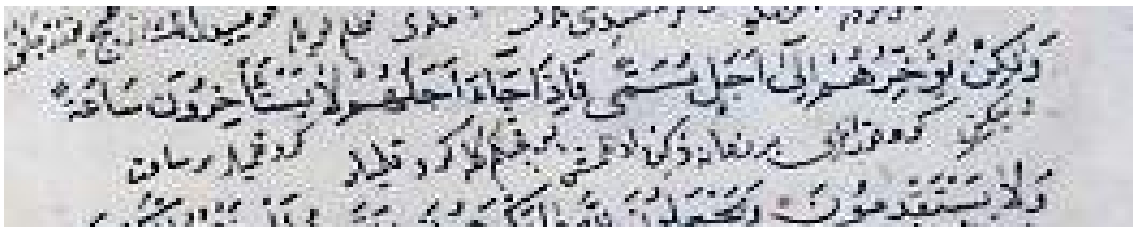


vehuve-l'azîzu-lhakîm(u) Velev yu-âhîzu(A)llâhu-nnâse bizulmihim mâ terake 'aleyhâ min dâbbetin

O, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir. Eğer Allah, insanları zulümleri yüzünden hemen cezalandırsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı bırakmazdı..

Dağı ol beñdeşsizdür dürüst işlü dağı eger döğişdi Tañrı âdemleri zulmleriyle qomayaydı anuñ üzre hiç yörür cānver

8.

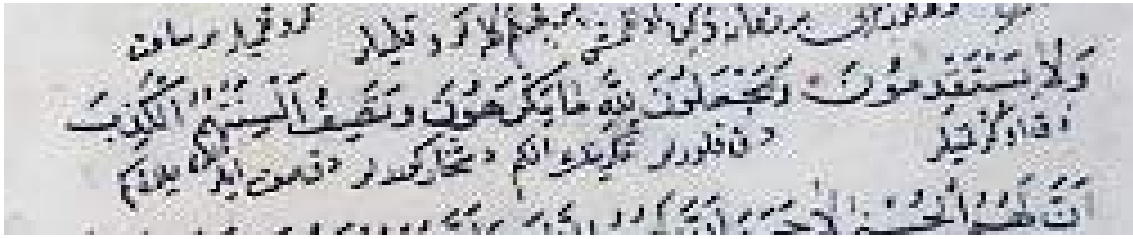


velâkin yu-ahîrihum ilâ ecelin musemmâ(en) fe-izâ câe eceluhum lâ yeste/hîrûne sâ'a(ten)

Fakat onları belirli bir süreye kadar erteler. Ecelleri geldiği zaman ise ne bir an geri kalabilirler,

Velîkin gerü qor anları bir zamâne degin adanılmış pes kaçan kim gele gerü kılmayalar gerü kılmayalar bir sâ'at

9.

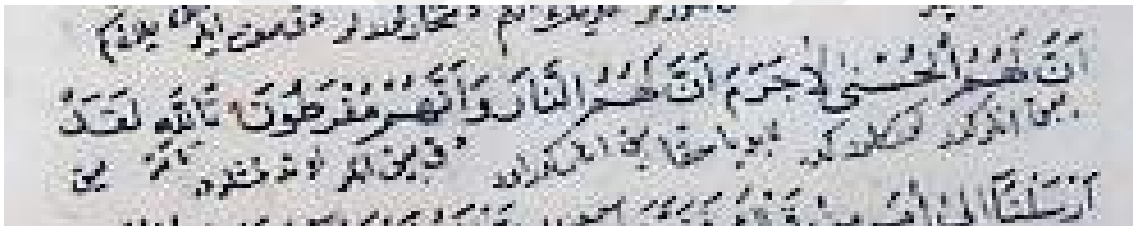


velâ yestakdimûn(e) Veyec'alûne li(A)llâhi mâ yekrahûne vetasifu elsinetuhumu-lkeziibe

ne de öne geçebilirler. Hoşlarına gitmeyen şeyleri Allah'a isnad ederler. En güzel sonuç kendilerininmiş diye dilleri de yalan uyduruyor.

Dağı öğretmeyeler dağı kalurlar Tañrı'nuñ anı kim düşhâr görürler dağı şıfat eyler dilleri yalan kim

10.

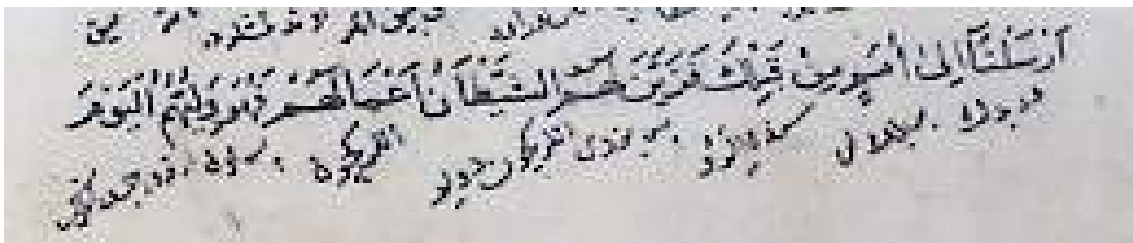


enne lehumu-lhusnâ lâ cerame enne lehumu-ñnâra veennehum mufratûn(e) Ta(A)llâhi lekad

Hiç şüphe yok ki onlara cehennem vardır ve onlar oraya en önde sokulacaklardır. Allah'a andolsun,

Bayık anlaruñdur aru gelirekdür lâ ebed yâ haqqa bayık anlar gider od dağı bayık anlar öndilmişlerdür tâllahi bayık

11.



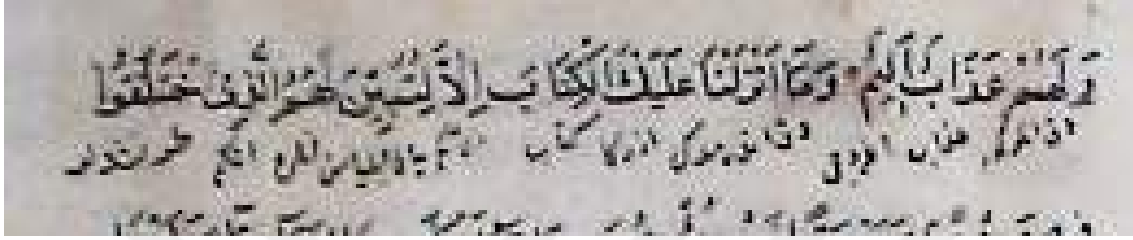
erselnâ ilâ umemin min kablike fezeyyene lehumu-şşeytânu a'mâlehum fehuve veliyyuhumu-lyevme

senden önceki ümmetlere peygamberler gönderdik. Fakat şeytan onlara işlerini güzel gösterdi. O, bugün de onların dostudur ve

Viribidük bir bölükler sizden ilerü pes bizedi anlaruñçün divlü anlaruñçün pes ol arka viricidür ...

(372) [145a] NAHL 64

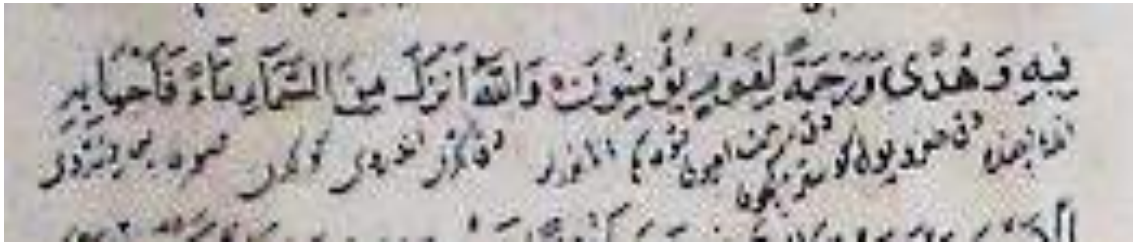
1.



velehum ‘azâbun elîm(un) Vemâ enzelnâ ‘aleyke-lkitâbe illâ litubeyyine lehumu-llezi-htëlefü onlar için elem dolu bir azap vardır. Sana kitabı, ancak ayrılığa düştükleri şeyleri onlara açıklaman için ve iman eden bir topluma

Dağı anlaruñdur ‘azâb uğradıcı dağı indürmedük üzerüñe kitâb illâ kim bellü eylesin anlara anı kim tartışdılar

2.

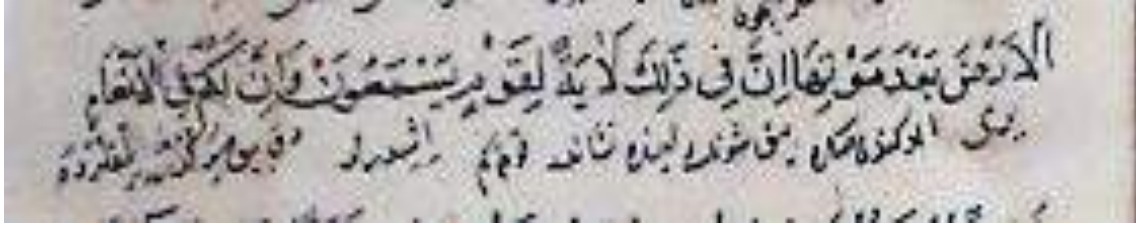


fîhi vehuden verahmeten likavmin yu/minûn(e) Va(A)llâhu enzele mine-ssemâ-i mâen feahyâ bihi

doğru yolu gösterici ve rahmet olarak indirdik. Allah, gökten su indirdi de onunla yeryüzünü ölümünden sonra diriltti.

Anuñ içinde dağı toğru yol göstermekçün dağı himmet için kavme kim inanurlar dağı Tañrı indürdi gökden şuyı pes dirürdi

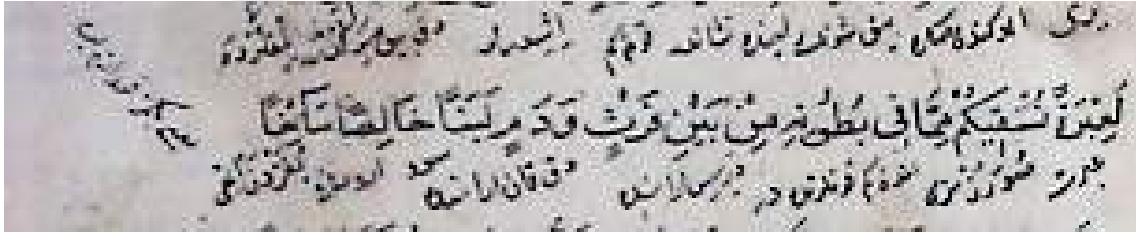
3.



-l-arda ba'de mevthâ inne fi zâlike leâyeten likavmin yesme'ûn(e) Ve-inne lekum fi-l-en'âmi Şüphesiz bunda dinleyecek bir toplum için bir ibret vardır. Şüphesiz (sağmal) hayvanlarda da sizin için bir ibret vardır.

Yiri öldükden sonra bayık şunuñ içinde nişândur kavme kim işidürler dağı bayık sizüñdür yıklarda

4.

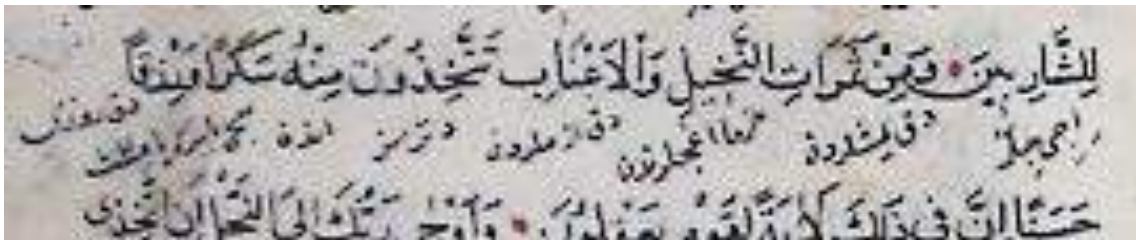


le'ibra(ten)(s) nuskîkum mimmâ fi butûnihi min beyni ferşin vedemin lebenen hâlisân sâ-iğan

Onların karınlarındaki fişkı ile kan arasından (süzülen) halis ve içimi kolay süt içiriyoruz

'ibret şuaruz sizi andan kim qarınlarındadır dirisi arasında dağı kan arasında süd aru şâlih boğazdan ... ya 'nî beñzer kuru üzüm gibi

5.

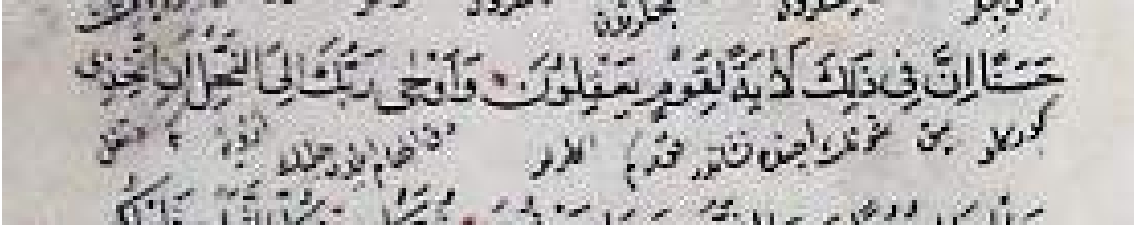


lişşâribîn(e) Vemin şemerâti-nnahîli vel-a'nâbi tettehizûne minhu sekeran verizkan

içenlere. Hurma ağaçlarının meyvelerinden ve üzümlerden hem içki, hem de güzel bir rızık edinirsiniz.

İçiciler dağı yemişlerden hurma ağaçlarından dağı üzümlerden dutarsız andan süci yâ sirke yemişüñ dağı rûzi

6.

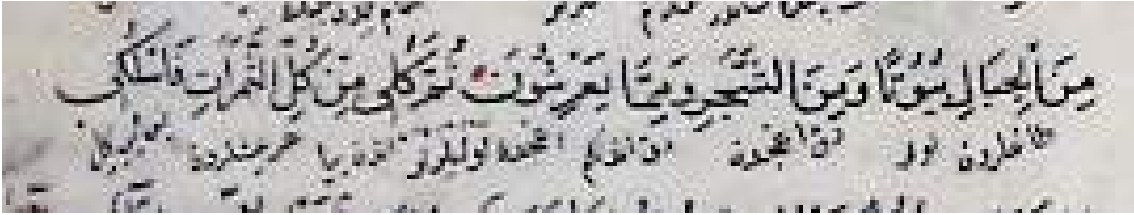


hasenâ(en) inne fî zâlike leâyeten likavmin ya'kilûn(e) Veevhâ rabbuke ilâ-nnahli eni-ttehiżî

Elbette bunda aklını kullanan bir toplum için bir ibret vardır. Rabbin, bal arısına şöyle ilham etti:

Görkölü bayık şunuñ içinde nişândur kavme kim anlarlar dağı ilhâm eyledi Çalabuñ arıya kim dutğil

7.

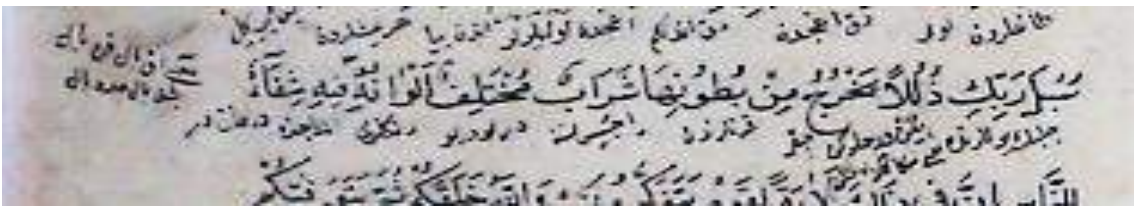


mine-İcibâli buyûten vemine-şşeceri vemimmâ ya'rişûn(e) Şumme kulî min kulli-şşemerâti feslukî

“Dağlardan, ağaçlardan ve insanların yaptıkları çardaklardan (kovanlardan) kendine evler edin.” “Sonra meyvelerin hepsinden ye de

Tağlardan evler dağı ağaçdan dağı andan kim ağaçdan ev eylerler andan yiye her yemişlerden pes yörigil

8.

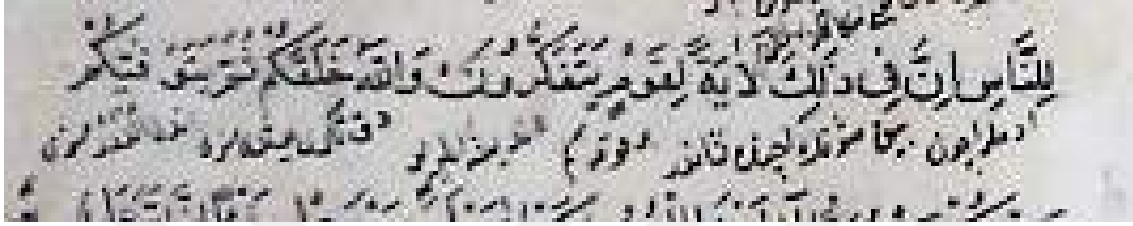


subule rabbiki zülulâ(en) yahrucu min butûnihâ şerâbun muhtelifun elvânuhu fihi şifâun

Rabbinin sana kolaylaştırdığı (yaylım) yollarına gir.” Onların karınlarından çeşitli renklerde bal çıkar. Onda insanlar için şifa vardır.

Çalabuñ yollarında balı viricilerken çıkar karınlarından içesi nesne dürlü dürlü renkleri anuñ içinde dermândur ya 'nî aķ bal ķara bal ķalı bal şaru bal

9.

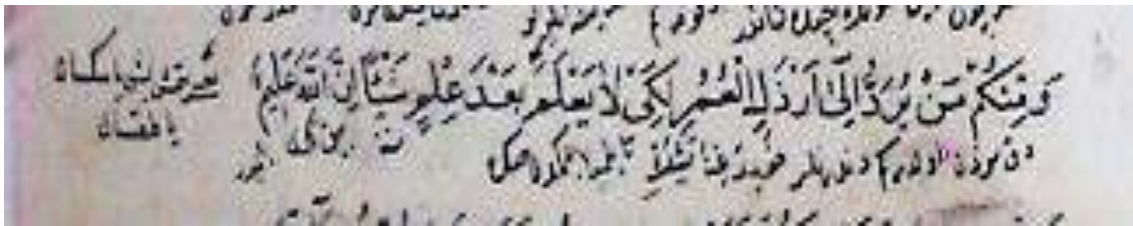


linnâs(i) inne fî zâlike leâyeten likavmin yetefekkerûn(e) Va(A)llâhu ĥalekakum sümme yeteveffâkum

Şüphesiz bunda düşünen bir (toplum) için bir ibret vardır. Allah, sizi yarattı. Sonra sizi öldürecek.

Ādemler için bayık şunuñ içinde nişândur bir kavme kim endişe eylerler daķı Tañrı yaratdı sizi andan öldürür sizi

10.

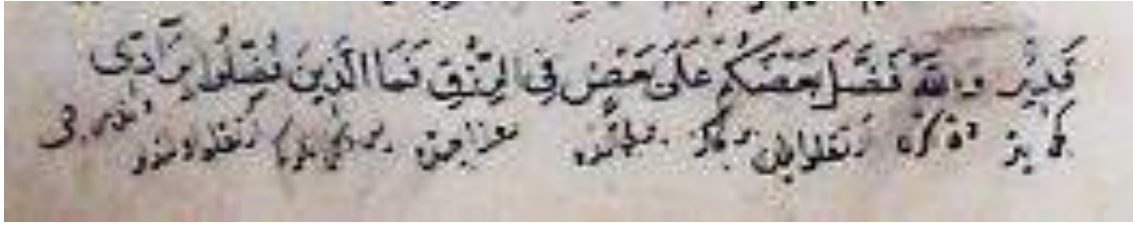


veminkum men yuraddu ilâ erzeli-l'umuri likey lâ ya'leme ba'de 'ilmin şey-â(en) inna(A)llâhe 'alîmun

İçinizden kimileri de, bilgili olduktan sonra hiçbir şeyi bilmesin diye ömrünün en düşkün çağına ulaştırılır. Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir,

Daķı sizden oldur kim döndürinilür ĥorırağına yaşıuñı tâ bilmez bilmekten şoñra nite bayık Tañrı bilicidür ya 'nî yitmiş beş yâ seksen yâ toķsan

11.



kadîr(un) Va(A)llâhu faddale ba'dakum 'alâ ba'din fî-rrizk(i) femâ-lleżîne fuddilû birâddî

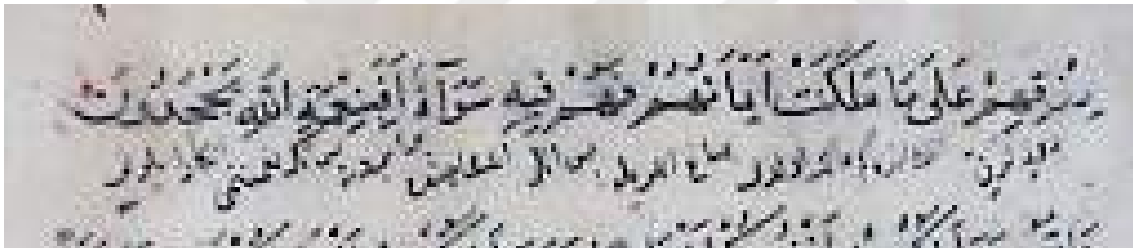
(her şeye) hakkıyla gücü yetendir. Allah, rızık konusunda kiminizi kiminizden üstün kıldı.

Üstün kılınanlar,

Güç yiter dağı Tañrı artuğlu eyledi birinceñüz birince üzre rûzi içinde pes dükel anlar kim artuğlu olundılar döndürici

(373) [145b] NAHL 71

1.

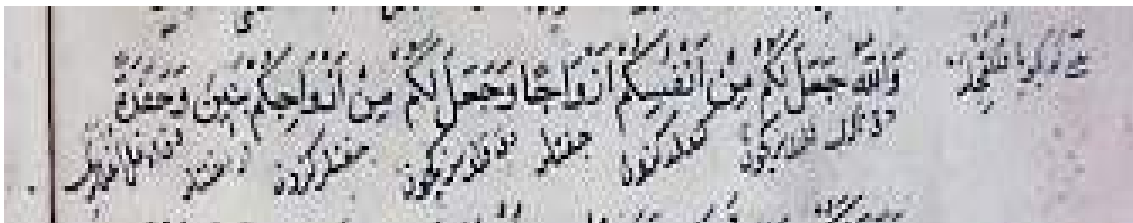


rizkihim 'alâ mâ meleket eymanuhum fehum fihi sevâ/(un) efebini'meti(A)llâhi yechadûn(e)

rızıklarımı ellerinin altındakilere vermezler ki rızıkta hep eşit olsunlar. Şimdi Allah'ın nimetini mi inkâr ediyorlar?

Rüzilerini anuñ üzre kim mâlik oldı sağ elleriyle pes anlar anuñ içinde berâberdür pes Tañrı ni'metini inkâr eylerler

2.

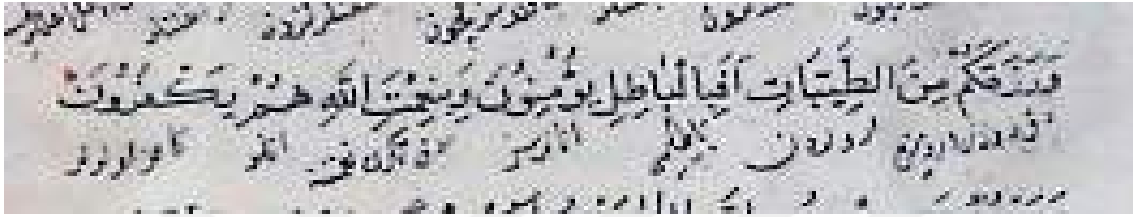


Va(A)llâhu ce'ale lekum min enfusikum ezvâcen vece'ale lekum min ezvâcikum benîne vehafedeten

Allah, size kendi cinsinizden eşler var etti. Eşlerinizden de oğullar ve torunlar verdi ve sizi temiz şeylerden rızıklandırdı.

Dağı Tañrı kıldı sizüñ-çün kendüzüñüzden çiftler dağı kıldı sizüñ-çün çiftlerüñüzden er oğlanlar dağı oğul oğullarını

3.

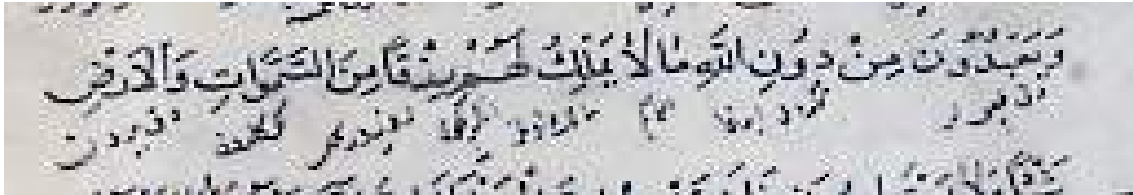


verazekakum mine-ttayyibât(i) efebilbâtili yu/minûne vebini'meti(A)llâhi hum yekfurûn(e)

Öyleyken onlar batıla inanıyorlar da Allah'ın nimetini inkâr mı ediyorlar?

Dağı rûzi virdi size arularından bâtil mi inanırsız dağı Tañrı ni'metine anlar kâfir olurlar

4.

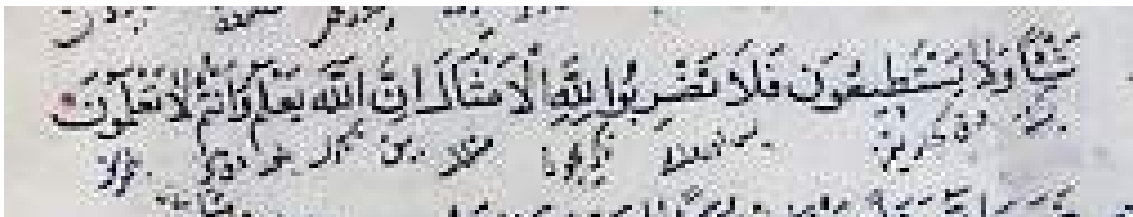


Veya'budûne min dûni(A)llâhi mâ lâ yemliku lehum rizkan mine-ssemâvâti vel-ardi

Allah'ı bırakıp da, kendilerine göklerden ve yerden hiçbir rızık sağlayamayan ve

Dağı taparlar Tañrı'dan ayruğa aña kim mâlik olmaz anlaruñçün rûzi virmeñ göklerden dağı yirden

5.

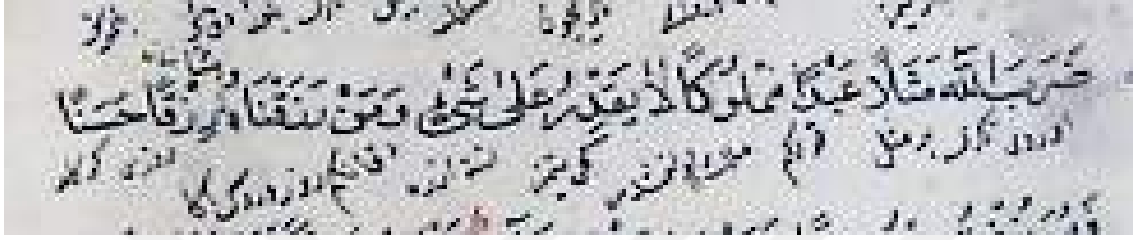


şey-en velâ yestatî'ûn(e) Felâ tadribû li(A)llâhi-l-emşâl(e) inna(A)llâhe ya'lemu ve entum lâ ta'lemûn(e)

buna gücü de yetmeyen şeylere tapıyorlar. Artık Allah'a (şanına uymayan) benzetmeler yapmaya kalkmayın. Çünkü Allah bilir, siz bilmezsiniz.

Nesne dağı güçleri yitmez pes urmañ Tañrı 'çün meşeller bayıq Tañrı bilür dağı siz bilmezsiniz

6.

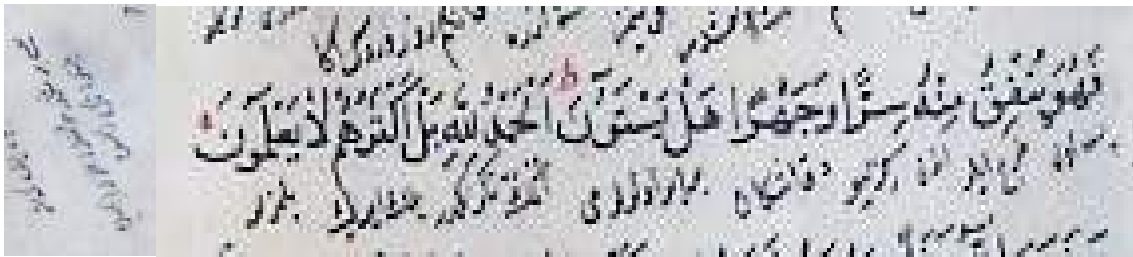


Daraba(A)llâhu meselen 'abden memlûken lâ yakdiru 'alâ şey-in vemen razeknâhu minnâ rizkan hasenen

Allah, hiçbir şeye gücü yetmeyen ve başkasının malı olan bir köle ile, kendisine verdiğimiz güzel

Urdı Tañrı bir meşel kul kim mülk olınmışdur güç yitmez nesne üzre dağı anı kim rûzi virdi aña rûzi görklü

7.

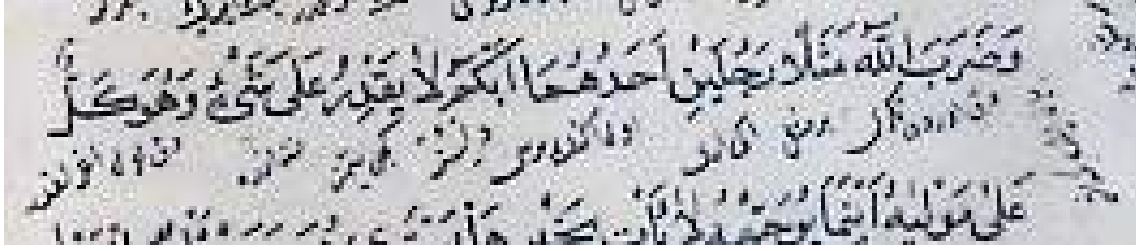


fehuvu yunfiku minhu sirran vecehrâ(an) hel yestevûn(e)-lhamdu li(A)llâh(i) bel ekseruhum lâ ya'lemûn(e)

rızıktan gizli ve açık olarak Allah yolunda harcayan kimseyi misal verir. Bunlar hiç eşit olur mu? Hamd Allah'a mahsustur, fakat onların çoğu bilmezler.

Pes ol harc eyler andan gizliyyü dağı âşikâre berâber olurlar mı ögmek Tañrı'nuñdur belki eyregi bilmezler ya 'nî meşeldür mü 'mînler ile kâfirler arasında yâ putlarla Tañrı arasında

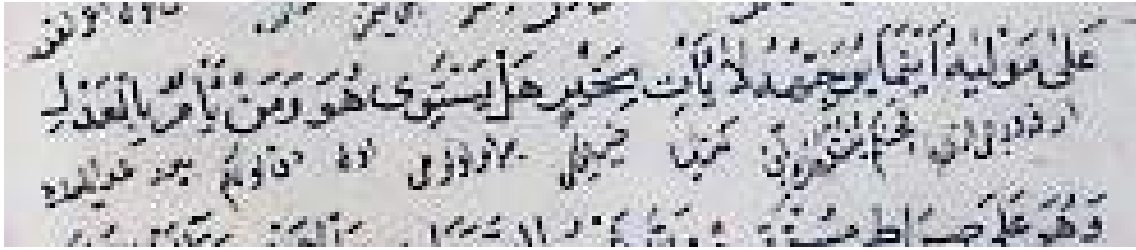
8.



Vedaraba(A)llâhu meşelen raculeyni ehaduhumâ ebkemu lâ yakdiru ‘alâ şey-in vehuve kellun Allah, (şöyle) iki adamı da misal verdi: Onlardan biri dilsizdir, hiçbir şeye gücü yetmez, efendisine sadece bir yükür.

Dağı urdu Tañrı bir meşel iki eri ol ikinüñ biri dilsüz güç yitmez nesne üzre dağı ol ağırlıkdur ya ‘nî beyân eyledi beñdeş

9.

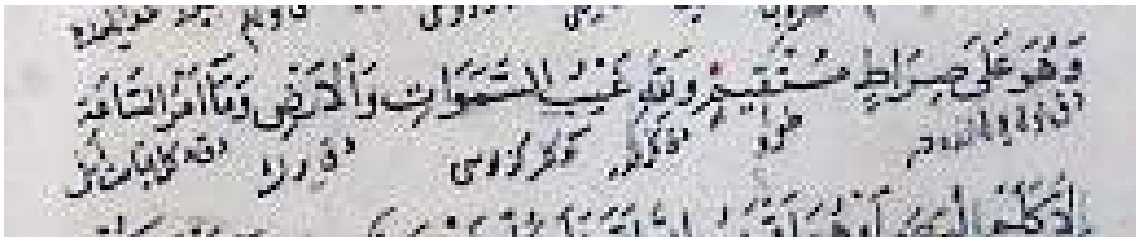


‘alâ mevlâhu eynemâ yuvecchihu lâ ye/ti bihayr(in) hel yestevî huve vemen ye/muru bil’adli

Nereye gönderse olumlu bir sonuç alamaz. Eşit olur mu, bu, adaletle emreden ve

Arğa virici üzre kaçan kim yönendüre anı getürmeye hayr ... beraber olur mu ol dağı ol kim buyurur ‘adl eylemek

10.

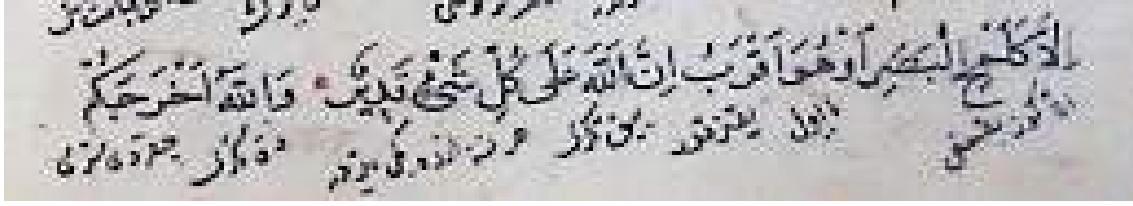


vehuve ‘alâ sirâtin mustekîm(in) Veli(A)llâhi gaybu-ssemâvâti vel-ard(i) vemâ emru-ssâ’ati

doğru yol üzere olan kimse ile? Göklerin ve yerin gaybı Allah’a aittir. Kıyamet’in kopması,

Dağı ol yol üzredür toğru dağı Tañrı 'nuñdur gökler gizlüsü dağı yirüñ dağı degül kıyâmet işi

11.



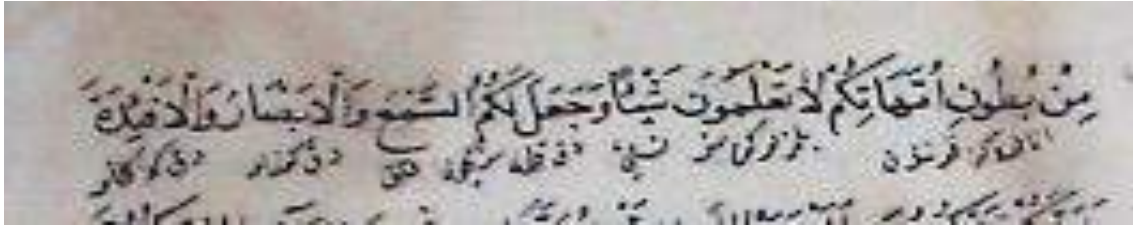
illâ kelemhi-lbasari ev huve akrab(u) inna(A)llâhe 'alâ kulli şey-in kadîr(un) Va(A)llâhu ahracekum

bir göz kırpması gibi veya daha az bir zamandır. Şüphesiz Allah, her şeye hakkıyla gücü yetendir. Allah, çıkardı

İllâ göz bakmağı yâ ol yakınrakdur bayık Tañrı her nesne üzre güç yiterdür dağı Tañrı çıkardı sizi

(373) [146a] NAHL 78

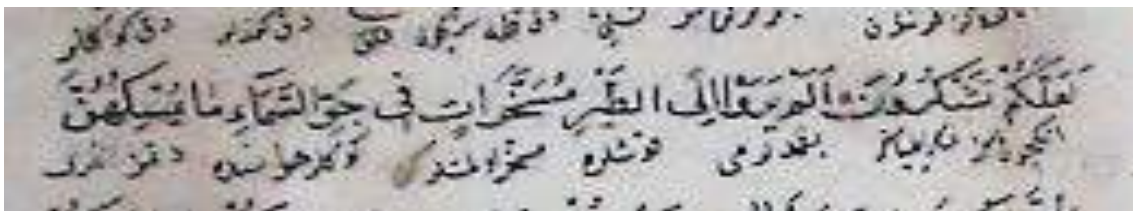
1.



min butûni ummehâtikum lâ ta'lemûne şey-en vece'ale lekumu-ssem'a vel-ebşara vel-af-idete
sizi analarınızın karnından, siz hiçbir şey bilmez durumda iken. Size kulaklar, gözler ve kalpler verdi

Analaruñuz karnından bilmezlerken siz şeyi dağı kıldı sizüñ-çün kulağ dağı gözler dağı gönüller

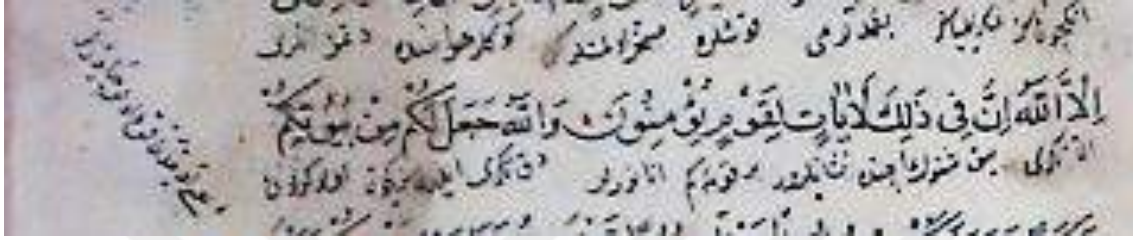
2.



le'allekum teşkurûn(e) Elem yerav ilâ-ttayri musehharâtin fi cevvi-ssemâ-i mâ yumsikuhunne Şükredesiniz diye. Gökyüzünde Allah'ın emrine boyun eğerek uçan kuşları görmüyorlar mı? Onları gökte ancak Allah tutar.

Anuñ-çün siz fikr eyleyesiz baķmadılar mı kuşlara müsahhar olmuşlarken gökler hevasında dutmaz anları

3.

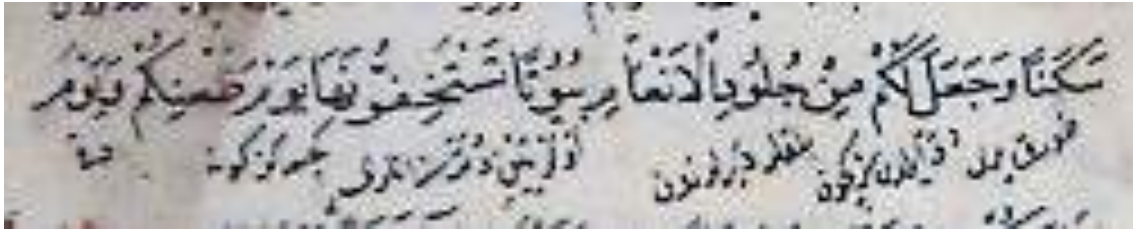


illa(A)llâh(u) inne fi zâlike leâyâtin likavmin ya/minûn(e) Va(A)llâhu ce'ale lekum

Şüphesiz bunda inanan bir toplum için ibretler vardır. Allah, size evlerinizi huzur ve

İllâ Tañrı bayık şunuñ içinde nişânlardur bir kavme kim inanurlar daķı Tañrı eyledi sizüñ-çün evleriñüzden ya 'nî adımdan ĳara evler çadırlar

4.

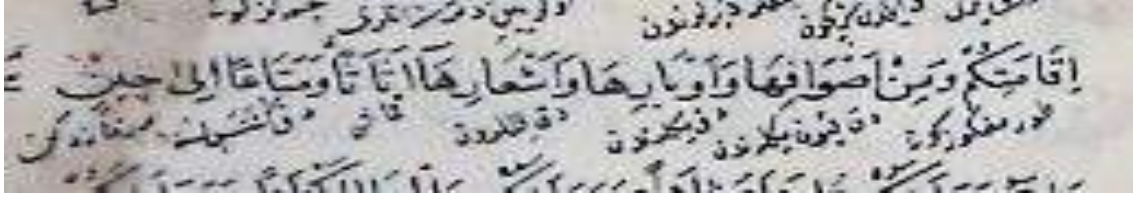


min buyûtikum sekenen vece'ale lekum min culûdi-l-en'âmi buyûten testahiffûnehâ yevme za'nikum veyevme

dinlenme yeri yaptı. Hayvanların derilerinden gerek göç gününüzde,

Ṭuraķ yiri daķı eyledi sizüñ-çün yilkular derilerinden evler yeyni dutar siz anları göçmeñüz güne daķı

5.

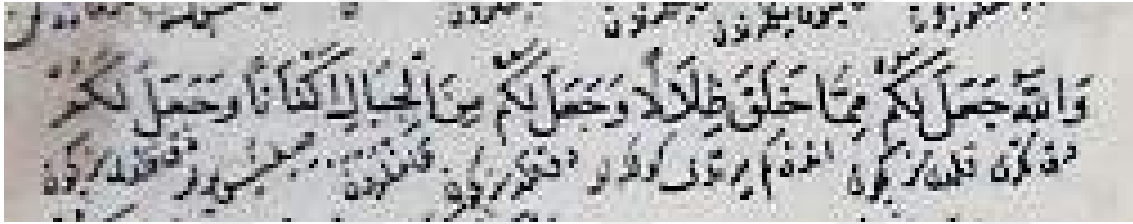


ikâmetikum vemin asvâfihâ veevbârihâ veeş'ârihâ esâsen vemetâ'an ilâ hîn(in)

gerek ikamet gününüzde kolayca taşıyacağımız evler; onların yünlerinden, yapağlarından ve kıllarından bir süreye kadar yararlanacağımız ev eşyası ve geçimlikler meydana getirdi.

Ṭurmağunuz güne dağı koyun yünlerinden dağı yünlerinden dağı kıllardan kumaş dağı gönenesi nesne bir zamâne degin

6.

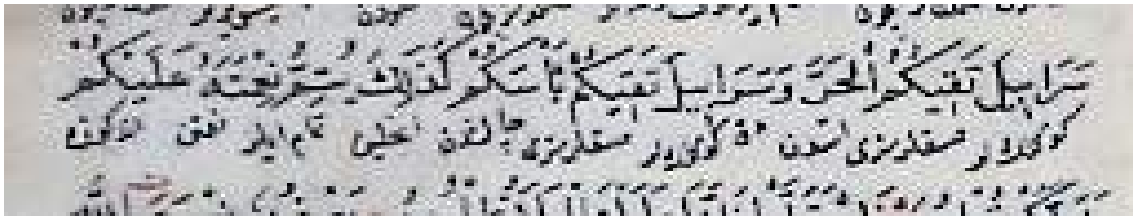


Va(A)llâhu ce'ale lekum mimmâ haleka zilâlen vece'ale lekum mine-icibâli eknânen vece'ale lekum

Allah, yarattıklarından sizin için gölgeler yaptı ve dağlarda da sizin için barınaklar var etti. Sizi

Dağı Tañrı kıldı sizüñ-çün andan kim yaratdı gölgeler dağı kıldı sizüñ-çün tağlardan şığınası yirler dağı kıldı sizüñ-çün

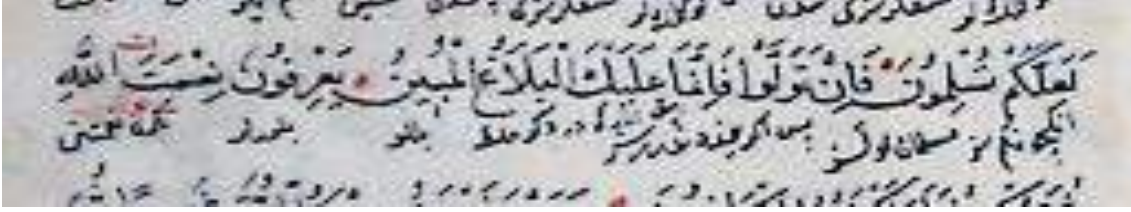
7.



serâbile takîkumu-lharra veserâbile takîkum be/sekum kezâlike yutimmu ni'metehu 'aleykum sıcaaktan koruyacak elbiseler ve savaşta sizi koruyacak zırhlar verdi. Böylece Allah, müslüman olasınız diye üzerinizde olan nimetini tamamlıyor.

Göñlekler şağlar sizi ıssıdan dağı göñlekler şağlar sizi çalışdan ancılayın tamām eyler ni'metin üzerüñüze

8.

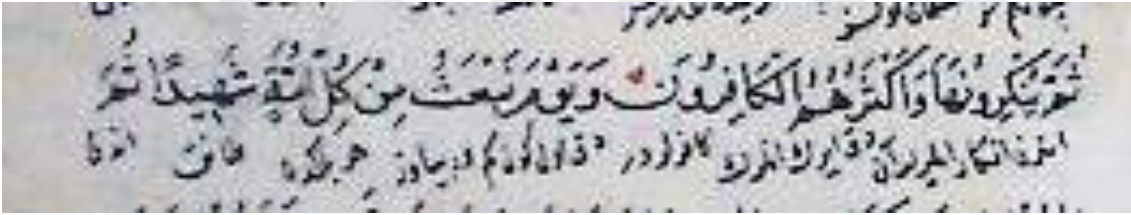


le'allekum tuslimûn(e) Fe-in tevellev fe-innemâ 'aleyke-lbelâğu-lmubîn(u) Ya'rifûne ni'meta(A)llâhi

Ey Muhammed! Eğer yüz çevirirlerse, artık sana düşen açık bir tebliğden ibarettir. Onlar, Allah'ın nimetini bilirler,

Anuñ-çün kim siz müselmân olasız pes eger yüz döndürür siz bayıķ üzerüñedür degürmek bellü bilürler Tañrı ni'metini

9.

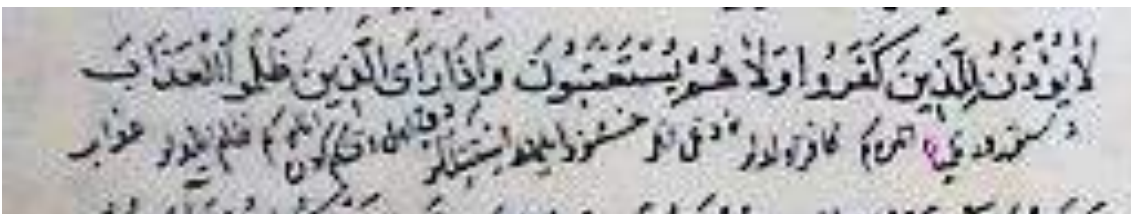


şümme yunkirûnehâ veekseruhumu-lkâfirûn(e) Veyevme neb'asu min kulli ummetin şehîden şümme

sonra da inkâr ederler. Onların çoğı kâfirlerdir. Kıyamet günü her ümmetten bir şahit göndereceğiz;

Andan inkâr eylerler anı dağı eyrek anlarıñ kâfirlerdür dağı ol gün kim viribiyevüz her bölükden şanuk andan

10.

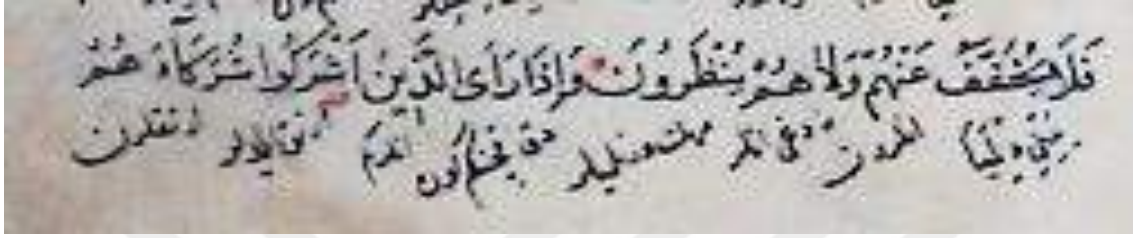


lâ yu/zenû lillêzîne keferû velâ hum yusta'tebûn(e) Ve-izâ raâ-lleżîne zalemû-l'azâbe

sonra inkâr edenlere ne (özür dilemeleri için) izin verilecek, ne de Allah'ın rızasını kazandıracak amelleri işleme istekleri kabul edilecek. O zalimler, azabı gördükleri zaman

Destûr virinilmeye anlara kim kâfir oldular ne dağı anlar hoşnûd eylemek istenileler dağı ol vaqt kim güne anlar kim zulm eylediler 'azâb

11.



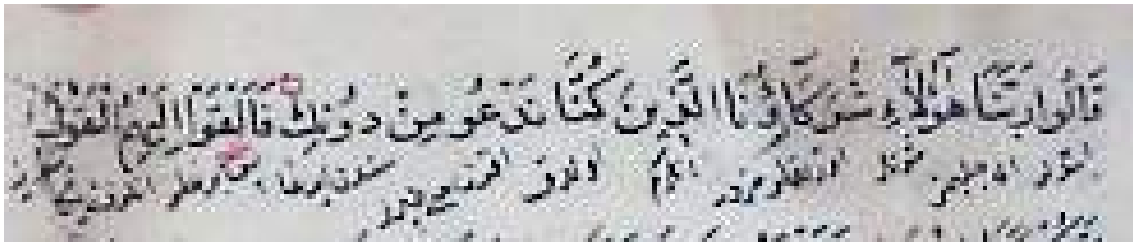
felâ yuhaffefu 'anhum velâ hum yunzarûn(e) Ve-izâ raâ-lleżîne eşrakû şurakâehum

artık onlardan azap hafifletilmez ve kendilerine mühlet de verilmez. Allah'a ortak koşanlar, ortaklarını gördüklerinde

Yeyni dilemeye onlardan ne dağı anlar mühlet virinilmeyeler dağı kaçan kim göre anlar kim ortak eylediler ortaklarını

(374) [146b] NAHL 86

1.

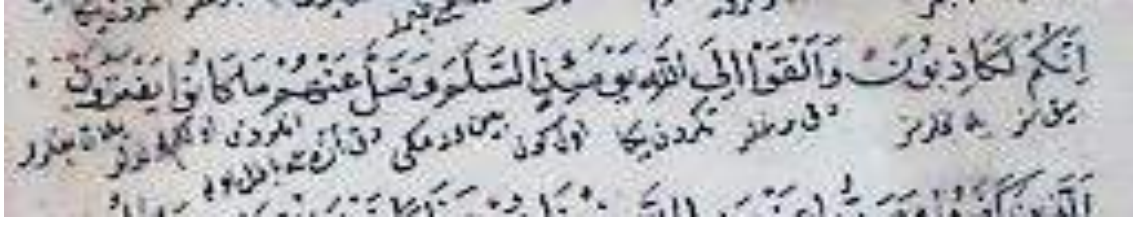


kâlû rabbenâ hâulâ-i şurakâunâ-lleżîne kunnâ ned'û min dûnik(e) feelkav ileyhimu-lkavle

diyecekler ki: “Rabbimiz! Bunlar, seni bırakıp kendilerine tapmış olduğumuz ortaklarımızdır.” Koştukları ortaklar da onlara:

Eyitdiler ey Çalabumuz şuñlar ortaklarımızdur anlar kim olduk okırız ya 'nî tıparuz sende ayrığa pes bırağalar onlardan yaña sözi

2.

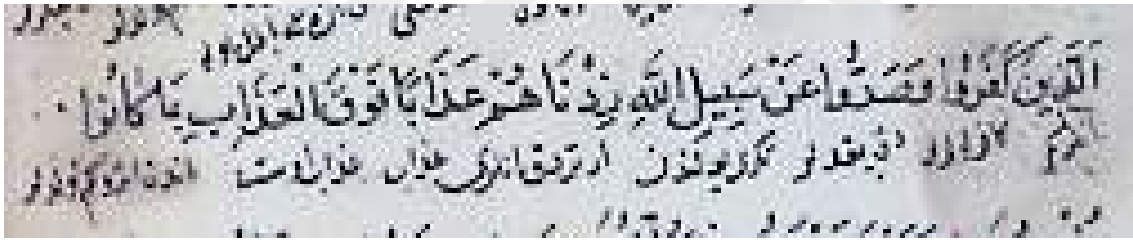


innekem lekâzibûn(e) Veelkav ila(A)llâhi yevme-izin(i)sselem(e) vedalle ‘anhum mâ kânû yefterûn(e)

“Siz elbette yalancılarsınız” diye laf atacaktılar. Onlar o gün Allah’a teslim olurlar ve uydurdukları şeyler de onları yüzüstü bırakıp kaybolur.

Bayık siz yalancılarsız dağı birağalar Tañrı’dan yaña ol gün boyun virmegi dağı aza ya ‘nî bâñıl ola anlardan ol kim oldılar yalan bağlarlar

3.

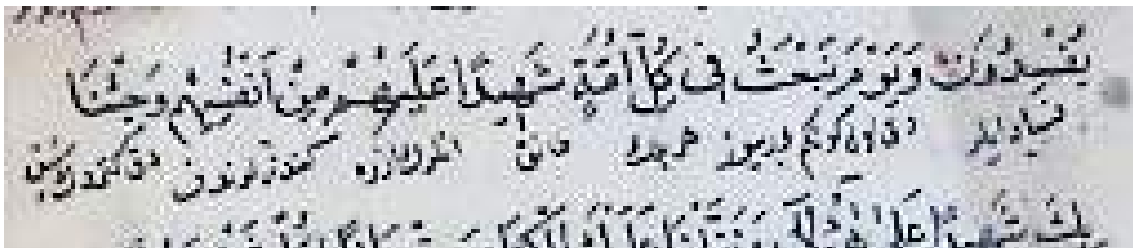


Elleżîne keferû vesaddû ‘an sebîli(A)llâhi zidnâhum ‘azâben fevka-l’azâbi bimâ kânû

İnkâr eden ve insanları Allah’ın yolundan alıkoyanların, azaplarının üstüne azap ekleriz yapmakta oldukları

Anlar kim kâfir oldılar dağı yıgdılar Tañrı yolundan arturduğ anları ‘azâb ‘azâb issine andan ötrü kim oldılar

4.

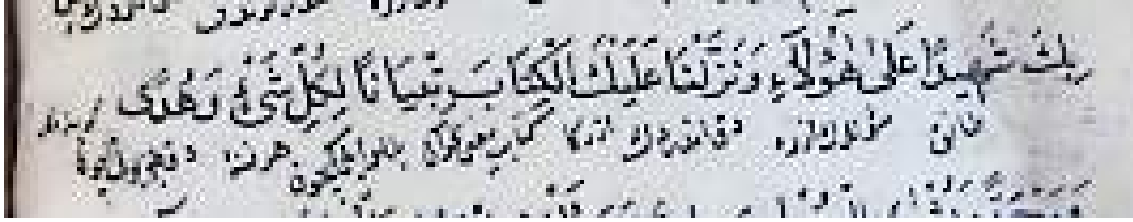


yufsidûn(e) Veyevme neb’âsu fî kulli ummetin şehîden ‘aleyhim min enfusihim veci/nâ

bozgunculuklarına karşılık. (Ey Muhammed!) Her ümmetin kendi içinden üzerlerine bir şahit göndereceğimiz, seni de onların üzerine bir şahit olarak getireceğimiz günü düşün.

Fesād eyler dağı ol gün kim virbiyevüz her bölük tanuķ anlaruñ üzre kendüzlerinden dağı getürdük seni

5.

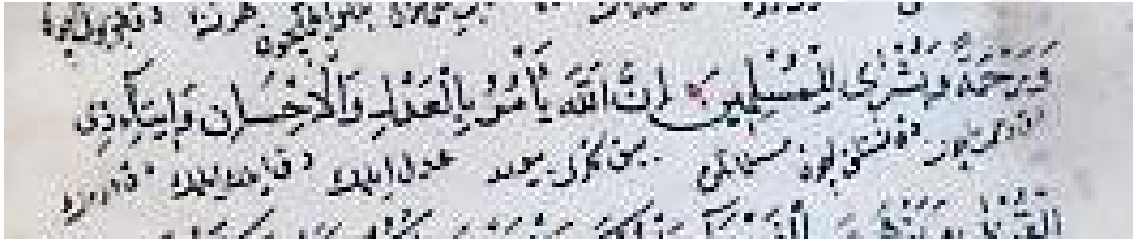


bike şehîden ‘alâ hâulâ-/(i) venezzelnâ ‘aleyke-lkitâbe tibyânen likulli şey-in vehuden

Sana bu kitabı; her şey için bir açıklama, doğru yolu gösteren bir rehber, bir rahmet ve

Tanuķ şunlaruñ üzre dağı indürdük üzerüñe kitâb ya‘nî Ķurân bellü eylemek-çün her nesne dağı toğru yol için göstermege

6.

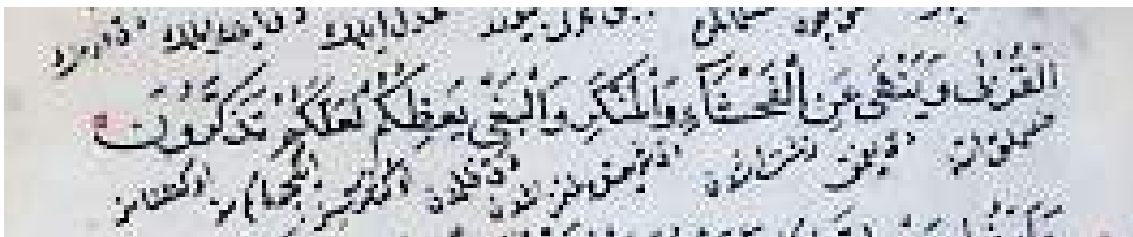


verahmeten vebuşrâ lilmuslimîn(e) İnna(A)llâhe ye/muru bil’adli vel-ihsâni ve-îta-i ži

müslümanlar için bir müjde olarak indirdik. Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı,

Dağı rahmet için dağı muştuluk için müselmânlara bayıķ Tañrı buyurur ‘adl eylemek dağı eyülük eylemek dağı virmek

7.

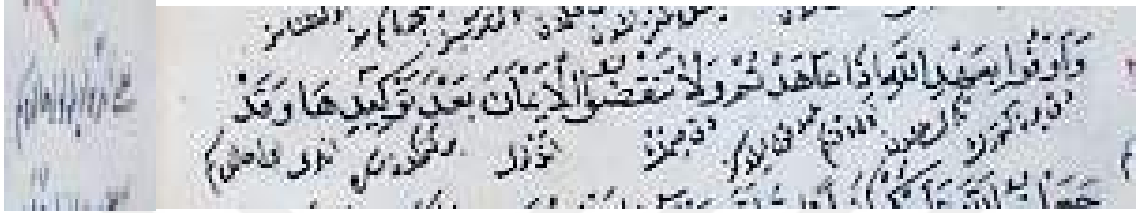


-lkurbâ veyenhâ ‘ani-lfahşâ-i velmunkeri velbağy(i) ya’izukum le’allekum tezekkerûn(e)

yakınlara yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.

Huşımlık issine dağı yıgmaq züşť işden dağı şeri ‘atde bilinmez işden dağı zulmden öğitlersiz anuñ-çün kim siz öğitlenesiz

8.

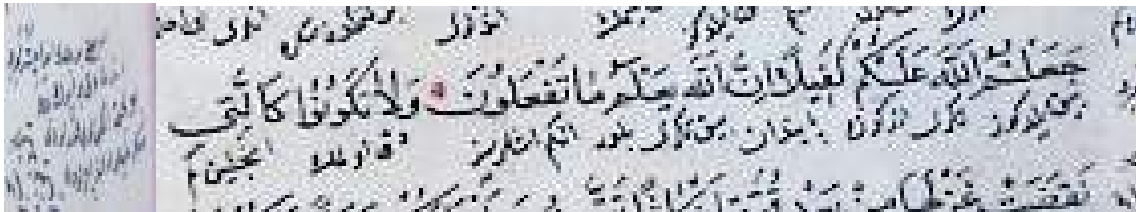


Veevfû bi’ahdi(A)llâhi izâ ‘âhedtum velâ tenkudû-l-eymâne ba’de tevkîdihâ vekad

Antlaşma yaptığınız zaman, Allah’a karşı verdiğiniz sözü yerine getirin. Yeminlerinizi bozmayın

Dağı yirine getürüñ Tañrı ‘ahdini ol vaqt kim ‘ahd kavlı eyledüñüz dağı şaymañ andları berkitmekden soñra anları ol hâlde kim ya ‘nî Tañrı adıyla ol hâlde kim

9.

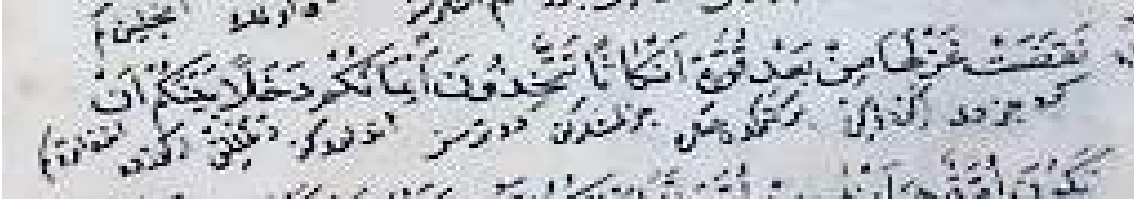


ce’altumu(A)llâhe ‘aleykum kefilâ(en) inna(A)llâhe ya’lemu mâ tef’alûn(e) Velâ tekûnû

Allah’ı kendinize kefil kılarak pekiştirdikten sonra. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızı bilir. Olmayın

Bayık eyledüñüz Tañrı üzerüñüze payendân bayık Tañrı bilür anı kim işlersiz dağı olmañ ancılayın kim ya ‘nî bir bölük and içtirelerdi andan dağı bir eyrek ... bulacağ ilkinleri qorlardı ... içerlerdi

10.

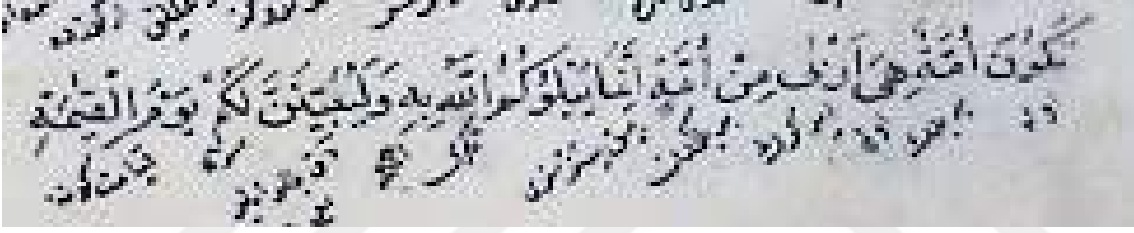


kelletî nekadat gâzlehâ min ba'di kuvvetin enkâsen tettehizûne eymanekum dehalen beynekum en

ipliğini iyice eğirip büktükten sonra (tekrar) çözüp bozan kadın gibi,

Gerü çözdü igerdüğüni berkitmekden sonra çözülmüşlerken dutarsız andlarıñuz dağallık arañuzda andan ötrü kim

11.



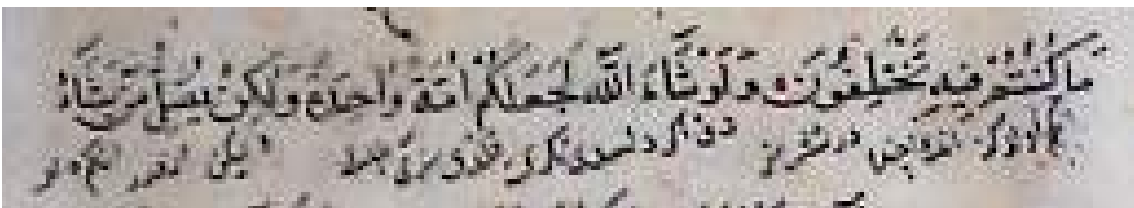
tekûne ummetun hiye erbâ min umme(tin) innemâ yeblûkumu(A)llâhu bih(i) veleyubeyyinenne lekum yevme-lkiyâmeti

Bir topluluk diğer bir topluluktan daha (güçlü ve) çoktur diye yeminlerinizi aranızda bir hile ve fesat sebebi yaparak. Allah, bununla sizi ancak imtihan eder.

Ola bir bölük ol eyrekrek bir bölükden bayık sınıar sizi Tañrı anuñla dağı bellü eyler sizi kıyâmet güne

(374) [147a] NAHL 93

1.

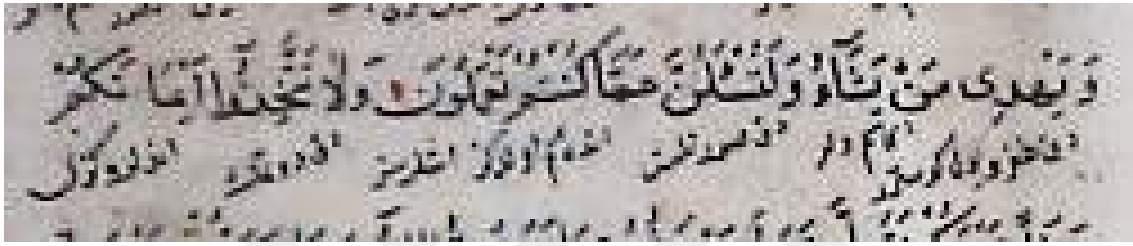


mâ kuntum fîhi tahtelifûn(e) Veleve şâa(A)llâhu lece'alekum ummeten vâhideten velâkin yudillu men yeşâu

Hakkında ayrılığa düştüğünüz şeyleri kıyamet günü size elbette açıklayacaktır. Allah dileseydi, sizi tek bir ümmet yapardı. Fakat O, dilediğini saptırır, dilediğini de doğru yola iletir.

Anı kim olduñuz anuñ içinde dartışursız daķı eger dilesedi Tañrı ķıldı sizi bir bölük velķin azdurur anı kim diler

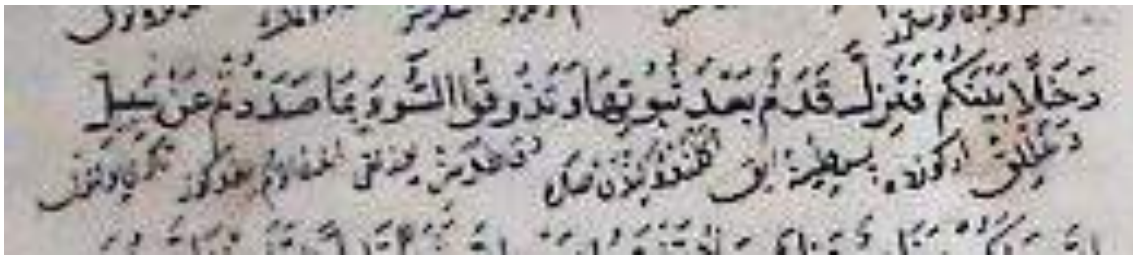
2.



veyehdî men yeşâ/(u) veletus-elunne ‘ammâ kuntum ta’melûn(e) Velâ tettehizû eymânekum
Yapmakta olduğunuz şeylerden mutlaka sorguya çekileceksiniz. Yeminlerinizi aranızda hile ve fesat sebebi yapmayın.

Daķı toğru yol gösterür aña kim diler daķı şorınılasız andan kim olduñuz işlersiz daķı dutmañ andlaruñuzı

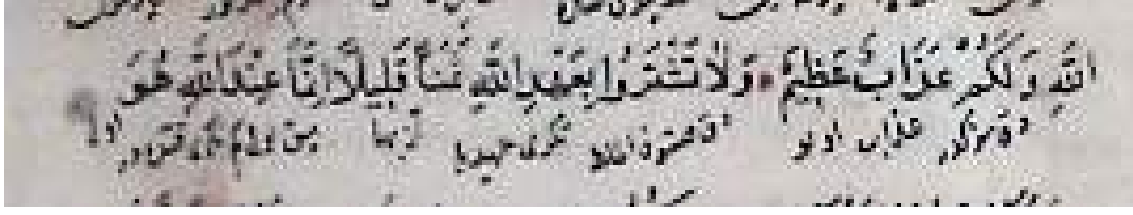
3.



dehâlen beynekum fetezille kademun ba’de şubûtihâ vetezûkû-ssû-e bimâ sadedtum ‘an sebîli
Sonra sağlamca bastıktan sonra ayak(larınız) kayar da Allah yolundan sapmanız sebebiyle kötü azabı tadarsınız.

Dağallıķ arañuzda pes tayına ayak eklendüğinden şoñra daķı şadasız yavuzluğı andan ötrü kim yıđduñuz Tañrı yolundan

4.

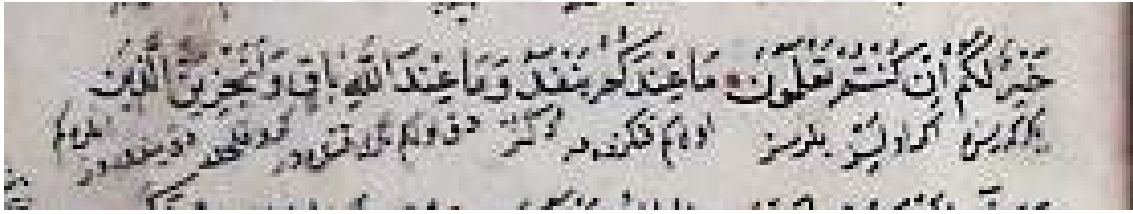


(A)llâh(i) velekum ‘azâbun ‘azîm(un) Velâ teşterû bi’ahdi(A)llâhi sémenen kalîlâ(en) innemâ ‘inda(A)llâhi huve

(Ahirette de) sizin için büyük bir azap vardır. Allah’a verdiğiniz sözü az bir karşılığa değışmeyin.

Dağı sizüñdür ‘azâb ulu dağı şatun almañ Tañrı ‘ahdiyle az baha bayıķ ol kim Tañrı katındadır ol

5.

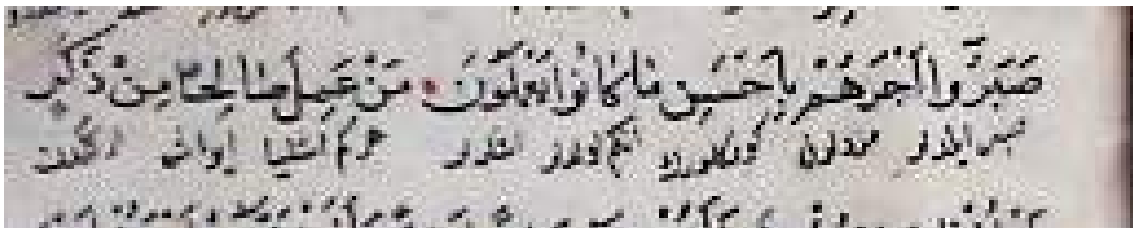


ĥayrun lekum in kuntum ta’lemûn(e) Mâ ‘indekum yenfed(u) vemâ ‘inda(A)llâhi bâk(in) velenecziyenne-lleżîne

Eğer bilerseniz, şüpheşiz Allah katında olan sizin için daha hayırlıdır. Sizde olanlar tükenir ama, Allah katında olanlar sonsuzdur, tükenmez.

Yegrekdür size eger olası bilürsüz ol kim katıñuzdadur dönesiz dağı ol kim Tañrı katındadır gerü kılıcıdur dağı yendürevüz anlara kim

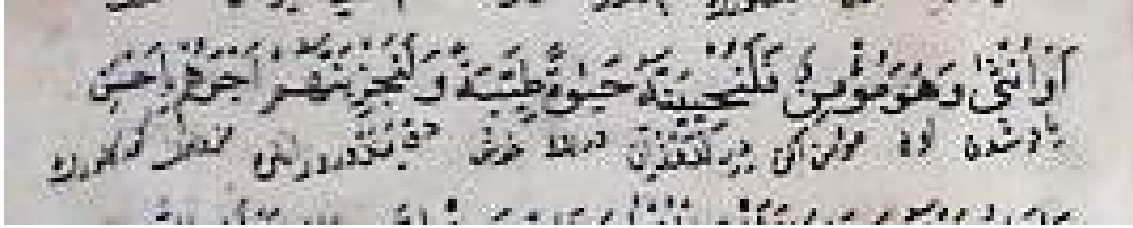
6.



saberû ecrahum bi-ahseni mâ kânû ya’melûn(e) Men ‘amile sâlihan min zekerin

Sabredenlere ecirlerini, yaptıklarından daha güzeli ile ödeyeceğiz. Erkek veya kadın,
Şabr eylediler müzdlerini görklürek anı kim oldılar işlerler her kim işleye eyü iş erkekden

7.



ev unśâ vehuve mu/minun felenuhyiyennehu hayâten tayyibe(ten) velencziyennehum
ecrahum bi-ahseni

kim mü'min olarak iyi iş işlerse, elbette ona hoş bir hayat yaşatacağız ve onların
mükâfatlarını en güzeli ile vereceğiz

*Yâ dışiden ol mü'mîn iken dirildevüz anı dirlik hoş dağı yendürevüz anlara müzdlerini
görklürek*

8.

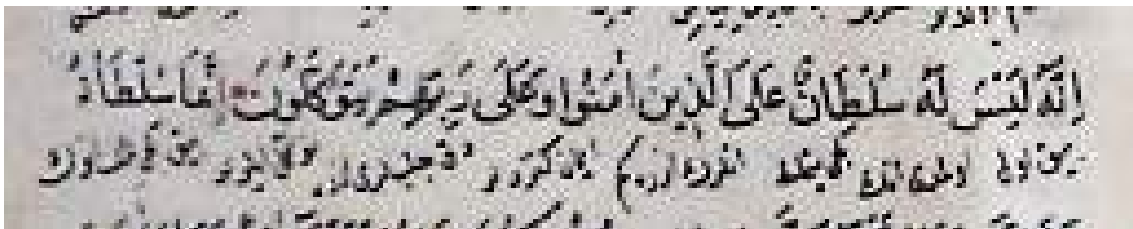


mâ kânû ya'melûn(e) Fe-izâ kara/te-lkur-âne feste'iz bi(A)llâhi mine-şşeytâni-rracîm(i)

yapmakta olduklarının. Kur'an okuduğün zaman, kovulmuş şeytandan Allah'a sığın.

Andan kim oldılar işlerler pes kaçan okıyasın Qurân'ı sığın Tañrı'ya şeytândan sürilmiş

9.

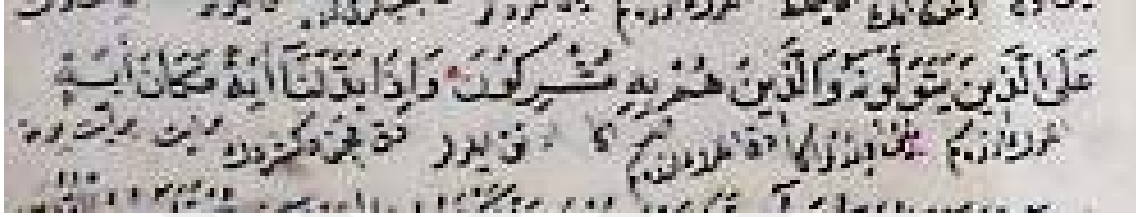


İnnehu leyse lehu sultânun ‘alâ-lleżîne âmenû ve’alâ rabbihim yetevakkellûn(e) İnnemâ sultânuhu

Gerçek şu ki; şeytanın, inanan ve yalnız Rablerine tevekkül eden kimseler üzerinde bir hâkimiyeti yoktur. Şeytanın hâkimiyeti,

Bayık ol olmadı anuñ güç yitmek anlaruñ üzre kim ĩmân getürdiler daķı Çalabları üzre tevekkül eylerler bayık güç yite anuñ

10.

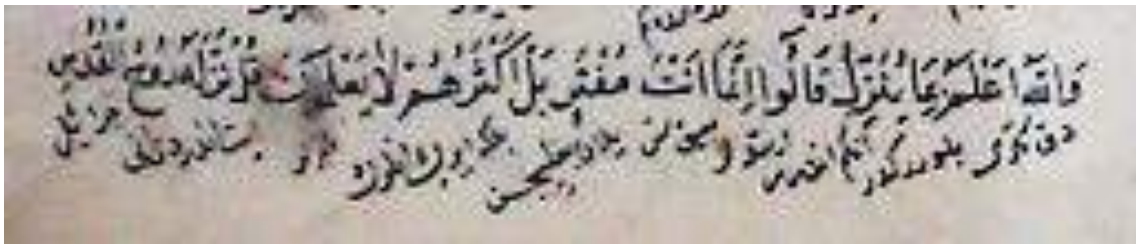


‘alâ-lleżîne yetevellevnehu velleżîne hum bihi muşrikûn(e) Ve-izâ beddelnâ âyeten mekâne âyetin

sadece onu dost edinenler ve Allah’a ortak koşanlar üzerindedir. Biz bir âyeti değiştirip yerine başka bir âyet getirdiğimiz zaman

Anlaruñ üzre kim boyun virürler aña daķı anlaruñ üzre kim anlar aña ortak eylerler daķı kaçan degüşürdük bir âyet bir âyet yerine

11.

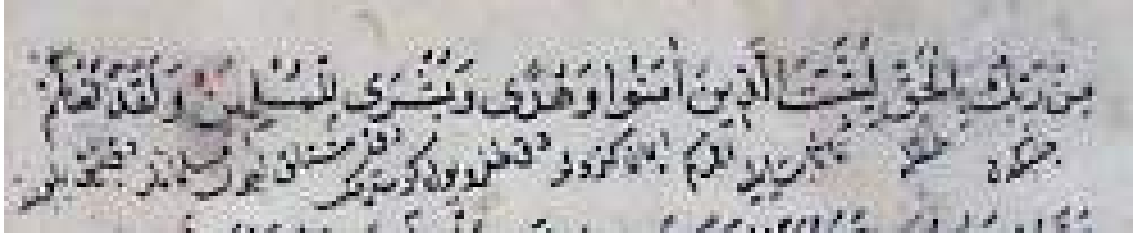


va(A)llâhu a’lemu bimâ yunezzilu kâlû innemâ ente mufter(in) bel ekşeruhum lâ ya’lemûn(e) Kul nezzelehu rûhu-lkudusi

-ki Allah, neyi indireceğini gayet iyi bilir- onlar Peygamber’e, “Sen ancak uyduruyorsun” derler. Hayır, onların çoğu bilmezler. Ey Muhammed! De ki: “Ruhu’l-Kudüs (Cebrail),

Daķı Tañrı bilürekdür anı kim indürür âyetler bayık sen yalan bağlayıcısın belki eyregi anlaruñ bilmezler eyit indürdi anı Cebrâil

1.

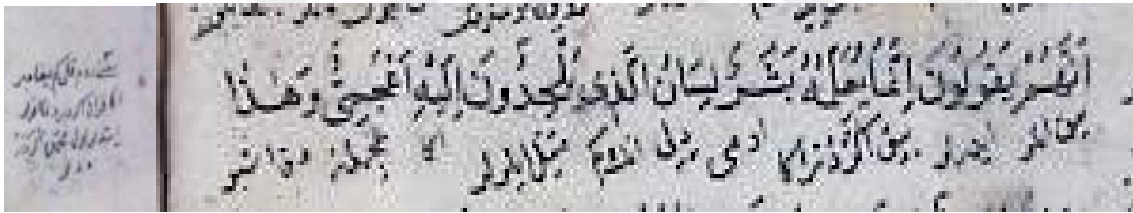


min rabbike bilhakki liyuşebbite-lleżine âmenû vehuden vebuşrâ lilmuslimîn(e) Velekad na'lemu

inananların inançlarını sağlamlaştırmak, müslümanlara doğru yolu göstermek ve onlara bir müjde olmak üzere Kur'an'ı Rabbinden hak olarak indirdi." Andolsun ki biz onların,

Çalabuñdan haqqıla tâ şābit eyleye anlar kim imān getürdiler daķı toğru yol göstermek daķı muştuluk için müselmānlar daķı bayık bilürüz

2.

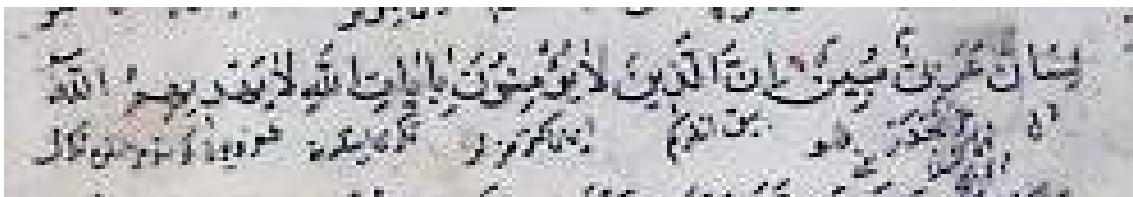


ennehum yekûlûne innemâ yu'allimuhu beşer(un) lisānu-lleżî yulhidûne ileyhi a'cemiyyun vehâzâ

"Kur'an'ı ona bir insan öğretiyor" dediklerini biliyoruz. İma ettikleri kimsenin dili yabancısıdır.

Bayık anlar eyidürler bayık öğredür aña ādemī dili anuñ kim meyl eylerler aña 'acemidür daķı uşbu ya'nī Rum ħulı kim peygāmbere aña Ķurān öğredürdi kāfirler eyitdiler ol Muħammed'e öğredürdiler

3.

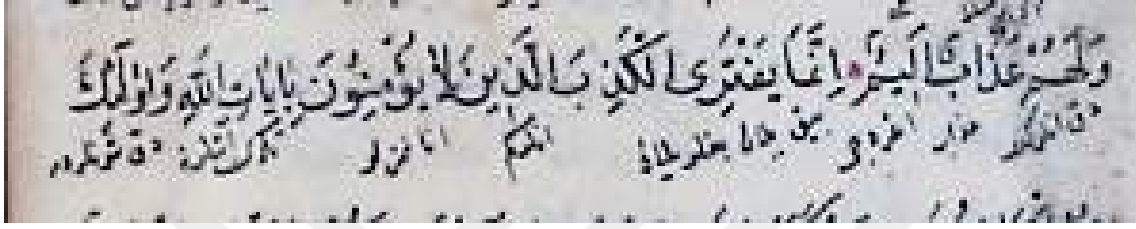


lisânun ‘arabiyyun mubîn(un) İinne-lleżîne lâ yu/minûne bi-âyâti(A)llâhi lâ yehdîhimu(A)llâhu

Bu Kur’an ise gayet açık bir Arapça’dır. Allah’ın âyetlerine inanmayanları, Allah elbette doğru yola iletmez.

Dil ‘Arabca’dur bellü bayık anlar kim ĩmān getürmezler Tañrı āyetlerine togru yolu göstermez anlara Tañrı

4.

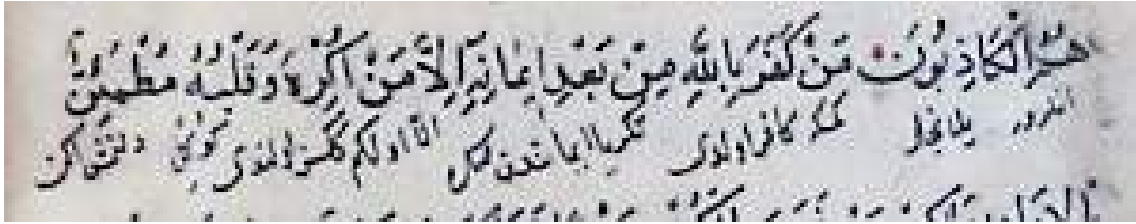


velehum ‘azâbun elîm(un) İnnemâ yefterî-lkeżibe-lleżîne lâ yu/minûne bi-âyâti(A)llâh(i) veulâ-ike

Onlar için elem dolu bir azap vardır. Yalanı, ancak Allah’ın âyetlerine inanmayanlar uydurur.

Dağı anlaruñdur ‘azāb uğradıcı bayık yalan bağlar yalan anlar kim inanmazlar Tañrı āyetlerine dağı şunlardur

5.

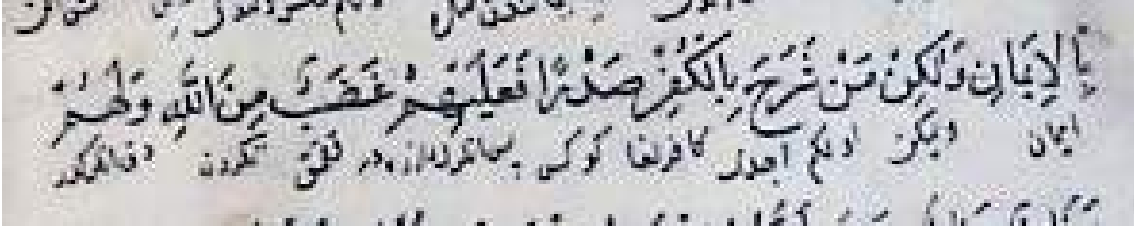


humu-lkâzibûn(e) Men kefera bi(A)llâhi min ba’di ĩmānihi illâ men ukrihe vekalbuhu mutme-innun

İşte onlar, yalancılardan ta kendileridir. Kalbi imanla dolu olduğu hâlde zorlanan kimse hariç, inandıktan sonra

Anlardur yalancılar kim ki kâfir oldu Tañrı’ya ĩmānından şoñra illâ ol kim geñsiz olundu gönli dōlenmiş iken

6.

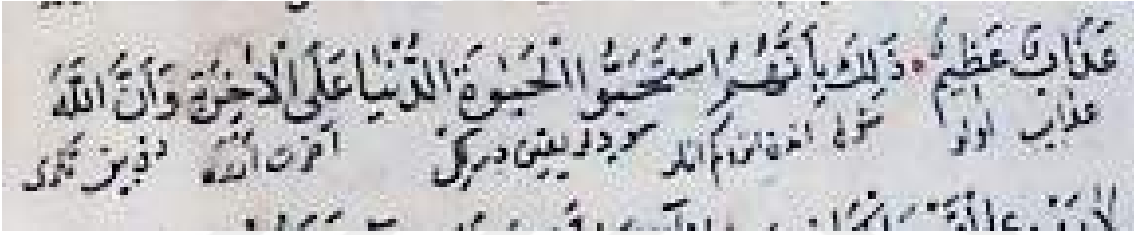


bil-îmâni velâkin men şeraha bilkufri sadran fe'aleyhim ğadabun mina(A)llâhi velehum

Allah'ı inkâr eden ve böylece göğsünü küfre açanlara Allah'tan gazap iner ve onlar için

Îmân velîkin ol kim açdı kafırlığa göğüs pes anlaruñ üzredür kaçımak Tañrı'dan dağı anlaruñdur

7.

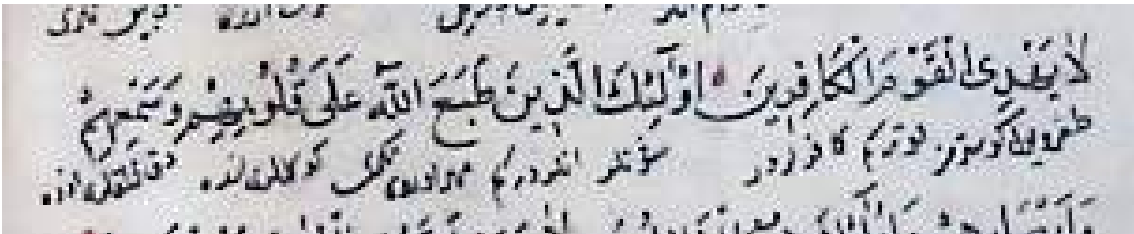


'azâbun 'azîm(un) Żâlîke bi-ennelum-stehabbû-lhayâte-ddunyâ 'alâ-l-âhirati veenna(A)llâhe

büyük bir azap vardır. Bu, onların dünya hayatını sevip ahirete tercih etmelerinden ve Allah'ın

'azâb ulu şol andan ötrü kim anlar sevdiler yakın dirligi âhiret üzre dağı bayık Tañrı

8.

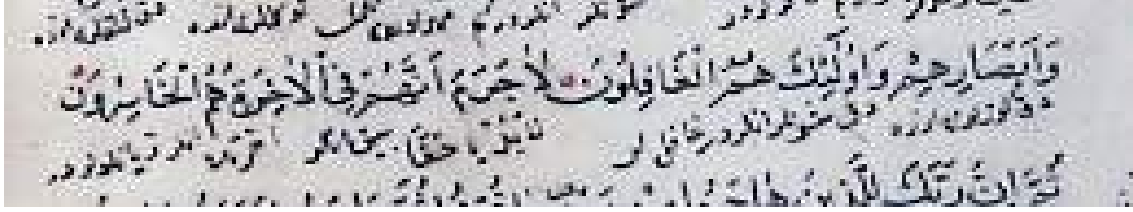


lâ yehdî-ikavme-ikâfirîn(e) Ulâ-ike-lleżîne tabe'a(A)llâhu 'alâ kulûbihim vesem'ihim

kâfirler topluluğunu asla doğru yola iletmeyeceğindedir. İşte onlar, Allah'ın; kalplerini, kulaklarını

*Doğru yol göstermez kavme kim kâfirlerdür şunlar anlardır kim mühr urdu Tañrı gönülleri
üzre dağı kulakları üzre*

9.

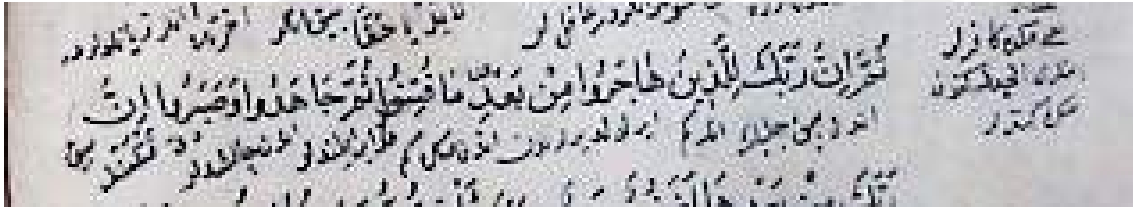


veebsârihim veulâ-ike humu-lğâfilûn(e) Lâ cerame ennehum fi-l-âhirati humu-lhâsirûn(e)

ve gözlerini mühürlediği kimselerdir. İşte onlar gafillerin ta kendileridir. Hiç şüphesiz onlar, ahirette ziyana uğrayanların da ta kendileridir.

Dağı gözleri üzre dağı şunlar anlardır gâfiller lâ ebed yâ haqqa bayık anlar âhirete anlar ziyânlulardur

10.

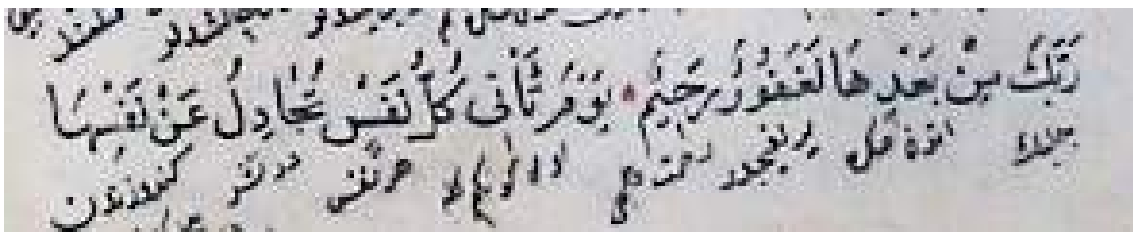


Şümme inne rabbeke lilleżine hâcerû min ba'di mâ futinû şümme câhedû vesaberû inne

Sonra şüphesiz ki Rabbin, eziyete uğratıldıktan sonra hicret eden, sonra Allah yolunda cihad edip sabreden kimselerin yanındadır.

Andan bayık Çalabuñ andan kim ayrıldılar yirlerinden andan şoñra kim 'azâb eylendiler andan çalışdılar dağı katlandı bayık ya'nî şoñra kâfirler Mekke'de putları açdıgundan şoñra gitdiler

11.



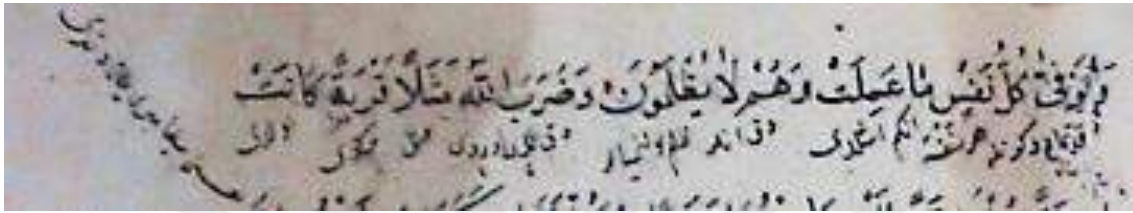
rabbeke min ba'dihâ leğafûrun rahîm(un) Yevme te/tî kullu nefsin tucâdilu 'an nefsihâ

Şüphesiz Rabbin bundan sonra da çok bağışlayandır, çok merhamet edendir. Herkesin nefsi için mücadele ederek geleceği,

Çalabuñ andan soñra yarlıgayıcıdur raħmet kılıcı ol gün kim gele her nefş dartışur kendüzünden

(375) [148a] NAHL 111

1.

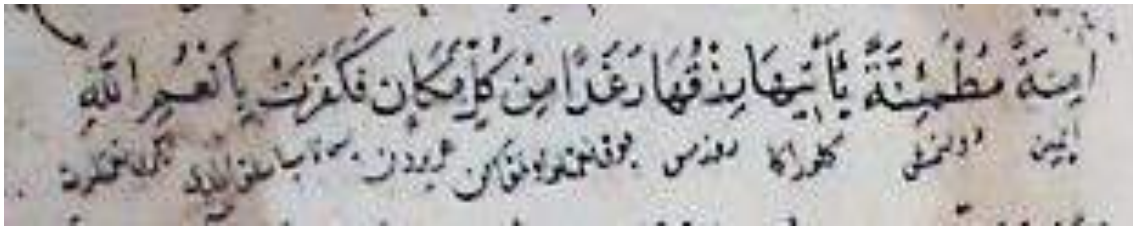


vetuveffâ kullu nefsin mâ 'amilet vehum lâ yuzlemûn(e) Vedaraba(A)llâhu meşelen karyeten kânet

kendilerine zulmedilmeksizin herkese yaptığının karşılığının eksiksiz ödeneceği günü düşün. Allah, şöyle bir kenti misal verdi:

Dağı tamâm degürenle her nefse anı kim işledi dağı anlar zulm olunmayalar dağı Tañrı urdu meşel bir köy oldu ya 'nî peygâmberi yalan dutdı

2.

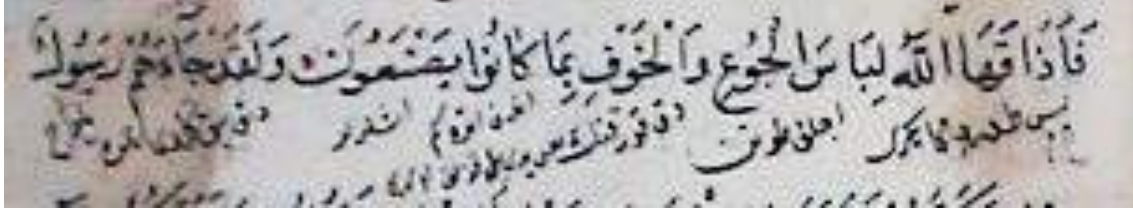


âmineten mutme-inneten ye/tihâ rizkuhâ rağaden min kulli mekânin fekeferat bi-en'umi(A)llâhi

Orası güven ve huzur içinde idi. Oraya her taraftan bolca rızık gelirdi. Fakat Allah'ın nimetlerine nankörlük ettiler;

Emîn dölenmiş gelür aña rüzisi çok ni'metler olmak iken her yirden nâsipaslık eyledi Tañrı ni'metlerine

3.

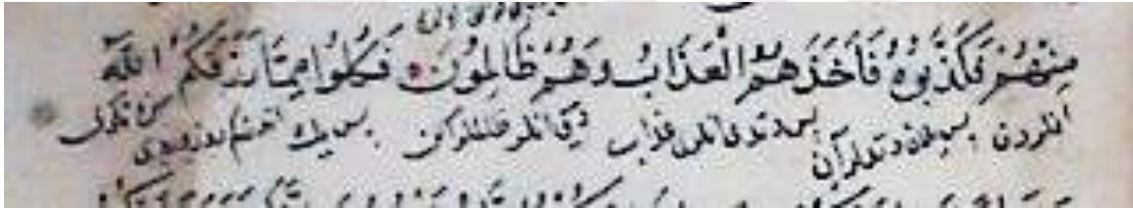


feeżâkaha(A)llâhu libâse-lcû'i velhâvfi bimâ kânû yasne'ûn(e) Velekad câehum rasûlun

bu yüzden yaptıklarına karşılık, Allah onlara şiddetli açlık ve korku ızdırabını tattırdı. Andolsun, onlara içlerinden bir peygamber geldi de

Pes şadurdu aña Tañrı açlık tonını dağı qorkunuñ andan ötrü kim işlerler dağı bayıq geldi anlara yalavaç

4.

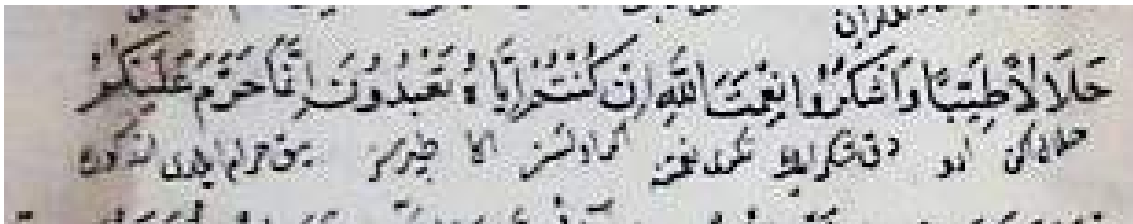


minhum fekezzebûhu feeħažehumu-l'azâbu vehum zâlimûn(e) Fekulû mimmâ razekakumu(A)llâhu

onu yalanladılar. Böylece zulmederlerken azap onları yakalayiverdi. Artık Allah'ın size helâl ve temiz olarak verdiği rızıklardan yişin.

Anlardan pes yalan dutdılar anı pes dutdı anları 'azâb dağı anlar zâlimlerken pes yiñ andan kim rûzi virdi size Tañrı

5.

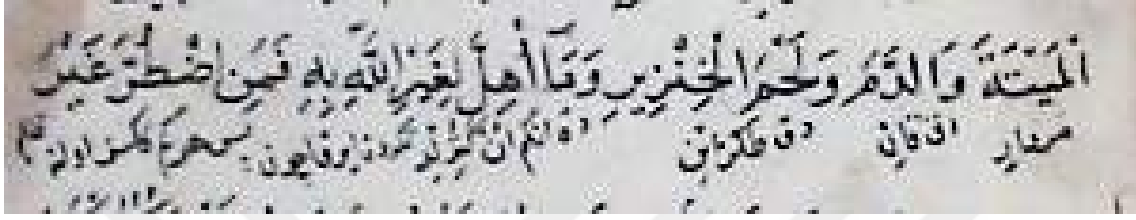


halâlen tayyiben veşkurû ni'meta(A)llâhi in kuntum iyyâhu ta'budûn(e) İnnemâ harrame 'aleykumu

Eğer yalnız O'na ibadet ediyorsanız, Allah'ın nimetine şükredin. Allah, size haram kıldı

Helâl iken aru dağı şükr eyleñ Tañrı ni'metine eger olasız aña taparsız bayıķ harâm eyledi üzerüñüze

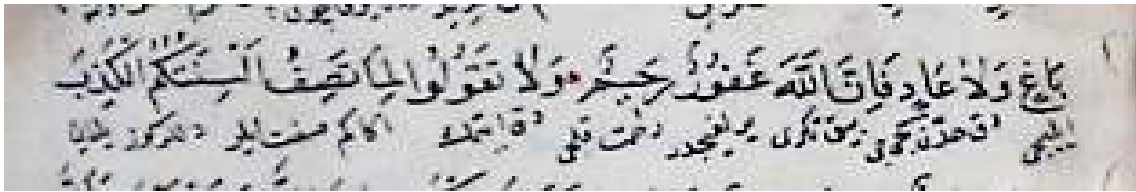
6.



-Imeytete ve-ddeme velahme-lhinzîri vemâ uhille liğayri(A)llâhi bih(i) femeni-dturra ğayra ancak leş, kan, domuz eti ve Allah'tan başkası adına kesileni. Ama kim mecbur olur da istismar etmeksizin

Murdâri dağı kanı dağı toñuz etini dağı anı kim getirildi Tañrı'dan irak için pes her kim geñsiz oluna zulm

7.

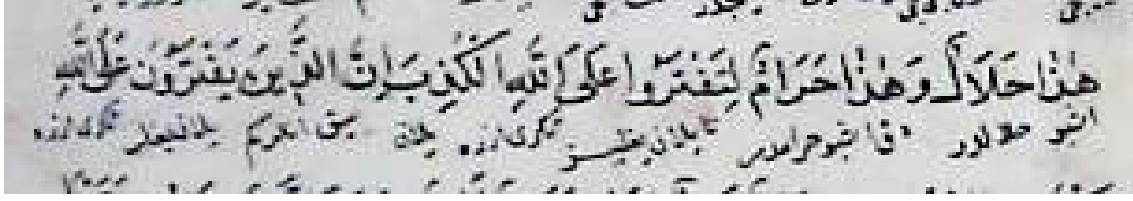


bâġin velâ 'âdin fe-inna(A)llâhe ġafûrun rahîm(un) Velâ tekûlû limâ tasifu elsinetukumu-lkeżibe

ve zaruret ölçüsünü aşmaksızın yemek zorunda kalırsa, şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir. Dilleriniz yalana alışageldiğinden dolayı,

Eyleyici dağı haddin geçici bayıķ Tañrı yarlıġayıcıdur rahmet kılıcı dağı eyitmeñ aña kim şıfat eyler dillerüñüz yalanı

8.



hâzâ halâlun vehâzâ harâmun litefterû ‘ala(A)llâhi-lkezib(e) inne-lleżîne yefterûne ‘ala(A)llâhi

Allah’a karşı yalan uydurmak için, “Şu helâldir”, “Şu haramdır” demeyin. Şüphesiz, Allah’a karşı

İşbu helâldür dağı uşbu harâmdur tâ yalan bağlayasız Tañrı üzre yalan bayıķ anlar kim yalan bağlar Tañrı üzre

9.



-lkezibe lâ yuflihûn(e) Metâ’un kalilun velehum ‘azâbun elîm(un) Ve’alâ-lleżîne hâdû harramnâ

yalan uyduranlar, kurtuluşa eremezler. (Dünyada elde ettikleri) az bir yararlanmadır. Hâlbuki (ahirette) onlara acıklı bir azap vardır.

Yalan kırtulmayalar gönenmekdür az dağı anlaruñdur ‘azâb uğradıcı dağı anlar kim Yahūd oldılar harâm eyledük

10.

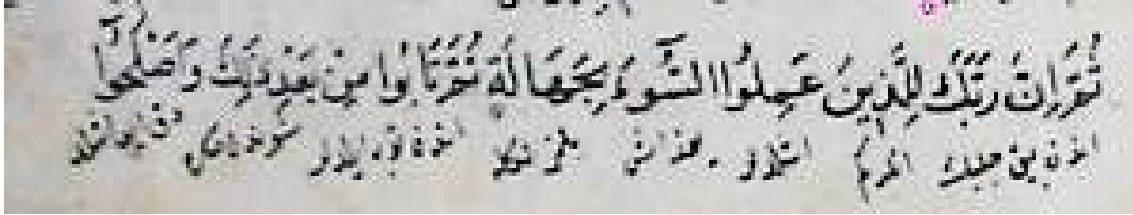


mâ kasasnâ ‘aleyke min kabl(u) vemâ zalemnâhum velâkin kânû enfusehum yazlimûn(e)

Daha önce sana anlattıklarımızı yahudi olanlara da haram kılmıştık. Biz (bununla) onlara zulmetmedik, fakat onlar kendilerine zulmediyorlardı.

Anı kim hikāyet eylerüz saña ilerüden dağı zulm eylemedük anlara velîkin oldular kendüzlerine zulm eylerler

11.

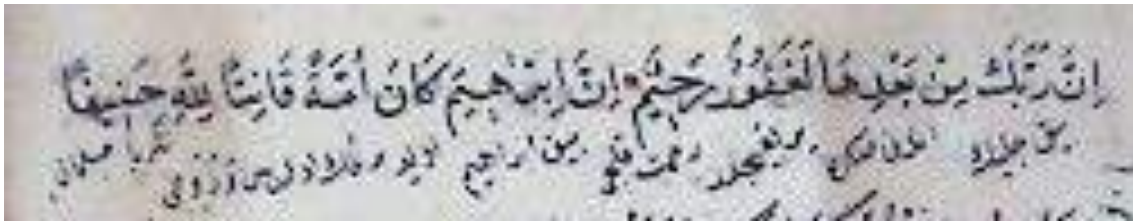


Şümme inne rabbeke lillezîne ‘amilû-ssû-e bichehâletin şümme tâbû min ba’di zâlîke veaslehû
Sonra, şüphesiz ki Rabbin; cahillik sebebiyle kötülük yapan, sonra bunun ardından tövbe eden ve durumunu düzelterlerden yanadır.

Andan bayık Çalabuñ anlar kim işlediler yavuz iş bilmezlikle andan tevbe eylediler şundan soñra dağı eyü işledi

(376) [148b] NAHL 119

1.

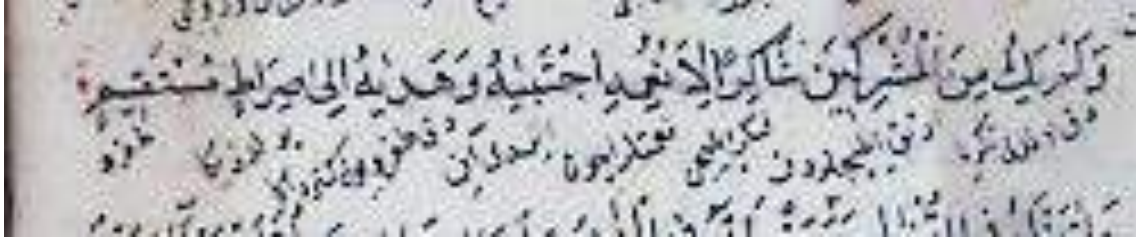


inne rabbeke min ba’dihâ legafûrun rahîm(un) İne ibrahîme kâne ummeten kâniten li(A)llâhi hanîfen

Şüphesiz Rabbin bundan sonra da elbette çok bağışlayandır, çok merhamet edendir. Şüphesiz İbrahim, Allah’a itaat eden, hakka yönelen bir önder idi.

Bayık Çalabuñ andan soñra yarlıgayıcıdur rahmet kılıcı bayık İbrâhîm oldı bölük adı boyun virici Tañrı’ya müselmân

2.

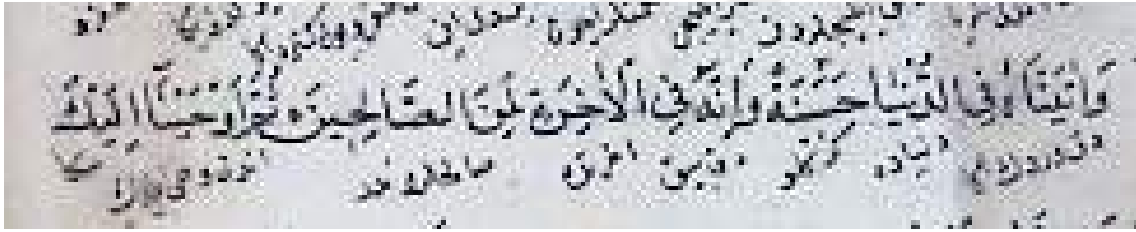


velem yeku mine-lmuşrikîn(e) şâkiran li-en'umih(i) ictebâhu vehedâhu ilâ sirâtin mustekîm(in)

Allah'a ortak koşanlardan değildi. O'nun nimetlerine şükreden bir önderdi. Allah, onu seçmiş ve doğru yola iletmişti.

Dağı olmadı Tañrı'ya ortak eyleyicilerden şükr eyleyici ni'metler için ayurdu anı dağı toğru yol gösterdi aña yolından yaña toğru

3.

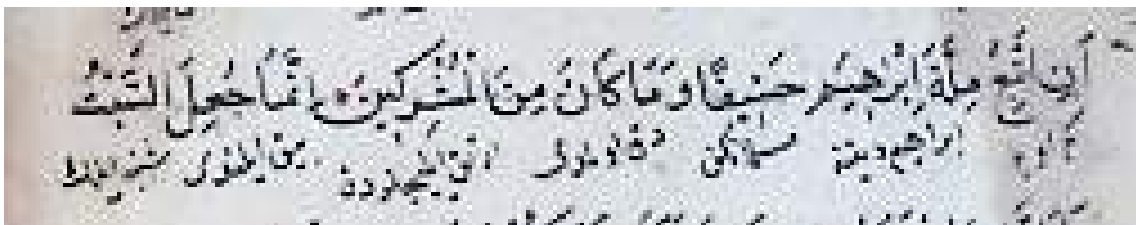


Veâteynâhu fi-ddunyâ hasene(ten) ve-innehu fi-l-âhirati lemîne-ssâlihîn(e) Şümme evhaynâ ileyke

Ona dünyada iyilik verdik. Şüphesiz o, ahirette de salihlerdendir. Sonra da sana vahyettik,

Dağı virdük aña dünyâda görklü dağı bayık âhîretde şâlihlerdendür andan vahy eyledük saña

4.

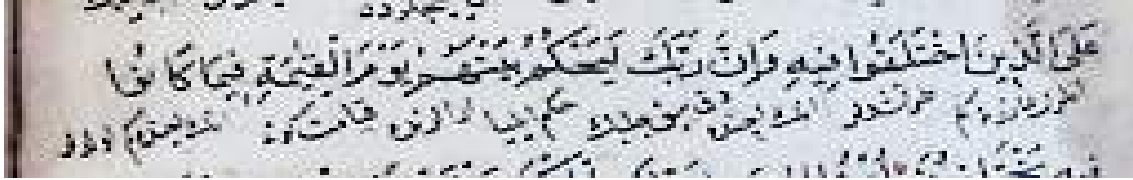


eni-ttebi' millete ibrâhîme hanîfâ(en) vemâ kâne mine-lmuşrikîn(e) İnnemâ cu'ile-ssebtu

“Hakka yönelen İbrahim’in dinine uy. O, Allah’a ortak koşanlardan değildi” diye. Cumartesi gününe saygı,

Kim uya İbrâhîm dînine müselmânken dağı olmadı ortak eyleyicilerden bayık eylendi şebt eylemek

5.

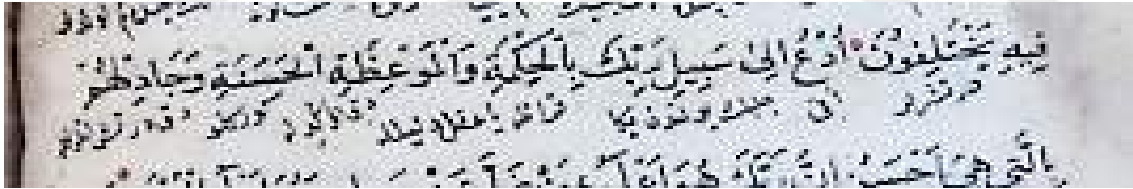


‘alâ-lleżîne-lítelefû fih(i) ve-inne rabbeke leyahkumu beynehum yevme-lkiyâmeti fimâ kânû

ancak onda görüş ayrılığına düşenlere farz kılındı. Şüphesiz Rabbin, kıyamet günü aralarında hüküm verecektir,

Anlaruñ üzerine kim tartışdılar anuñ içinde dağı bayık Çalabuñ hükm eyleye aralarında kıyâmet günü anuñ içinde kim oldılar

6.

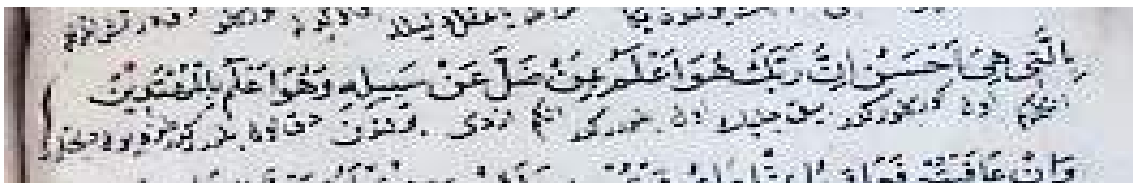


fihî yahtelifûn(e) Ud’u ilâ sebîli rabbike bilhikmeti velmev’izati-lhasene(ti) vecâdilhum

ayrılığa düşmekte oldukları şeyler konusunda. (Ey Muhammed!) Rabbinin yoluna, hikmetle, güzel öğütlerle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücadele et..

Tartışurlar okı Çalabuñ yolundan yaña Qurân’la yâ ‘akl delille dağı öğidle görklü dağı dartış anlarla

7.

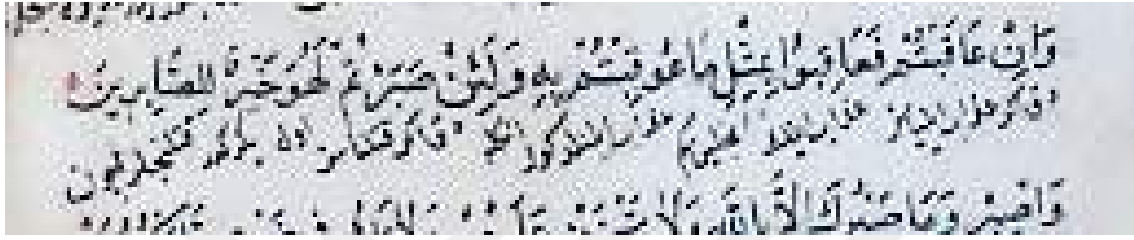


billetî hiye ahsen(u) inne rabbeke huve a'lemu bimen dalle 'an sebîlih(i) vehuve a'lemu bilmuhtedîn(e)

Şüphesiz senin Rabbin, kendi yolundan sapanları en iyi bilendir. O, doğru yolda olanları da en iyi bilendir.

Anuñla kim ol görklürekdür bayık Çalabuñ ol biliürekdür anı kim azdı yolundan dağı ol bilürekdür toğru yol dutıcıları

8.

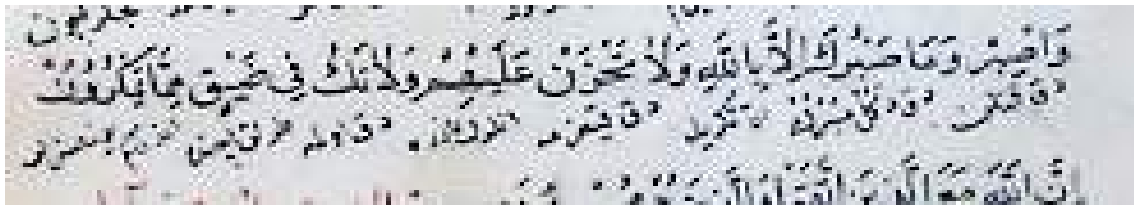


Ve-in 'âkabtum fe'âkibû bimişli mâ 'ûkibtum bih(i) vele-in sabertum lehuve hayrun lissâbirîn(e)

Eğer ceza verecekseniz, size yapılanın misliyle cezalandırın. Eğer sabrederseniz, elbette bu, sabredenler için daha hayırlıdır.

Dağı eger 'azâb eylesesiz 'azâb eyleñ ancılayın kim 'azâb eylenildüñüz anuñla dağı eger katlanasız ol yegrekdür katlanıcılar için

9.

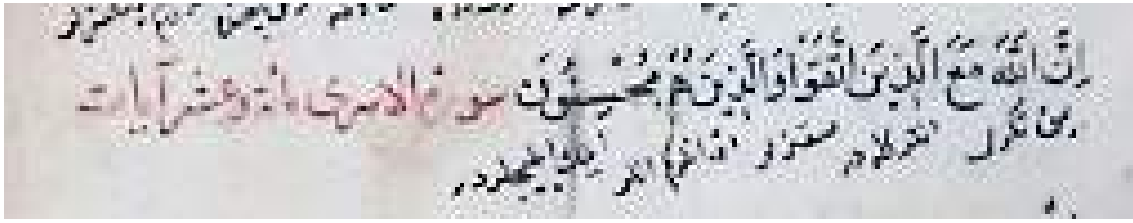


Vasbir vemâ sabruke illâ bi(A)llâh(i) velâ tahzen 'aleyhim velâ teku fî daykin mimmâ yemkurûn(e)

Sabret! Senin sabrın ancak Allah'ın yardımı ile dir. Onlardan yana üzülme. Tuzak kurlmalarından dolayı da sıkıntıya düşme.

Dağı katlan dağı degül şabruñ illâ Tañrı'yla dağı kayğurma anlaruñ üzre dağı olma tarlık içinde andan kim yavuz şanurlar

10.



İnna(A)llâhe me'a-lleżîne-ttekav velleżîne hum muhsinûn(e)

Şüphesiz Allah, kendisine karşı gelmekten sakınanlar ve iyilik yapanlarla beraberdir.

Bayık Tañrı anlaruñladur şakınurlar dağı anlar kim anlar eyülük eyleyicilerdür

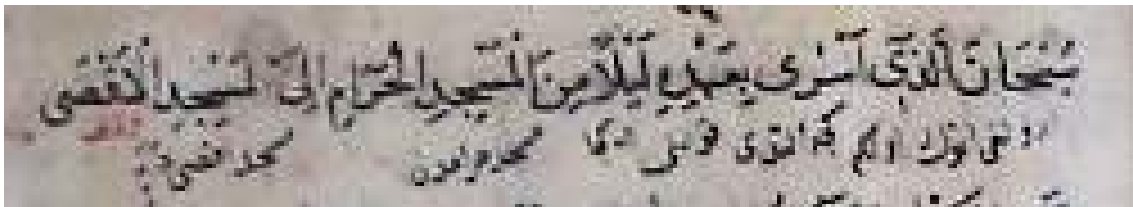
SÛRETÜ'L İSRÂ



Bismillāhirrahmānirrahīm

(376) [149a] İSRÂ 1

1.



Subhâne-lleżî esrâ bi'abdihi leylen mine-lmescidi-lharâmi ilâ-lmescidi-l-aksâ

Kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye kulunu (Muhammed'i) bir gece Mescid-i Haram'dan çevresini bereketlendirdiğimiz Mescid-i Aksa'ya

Aruluğı anuñ ol kim gice iletđi kulunu bir gice Mescid-i Harâm'dan Mescid-i Akşa'ya diye

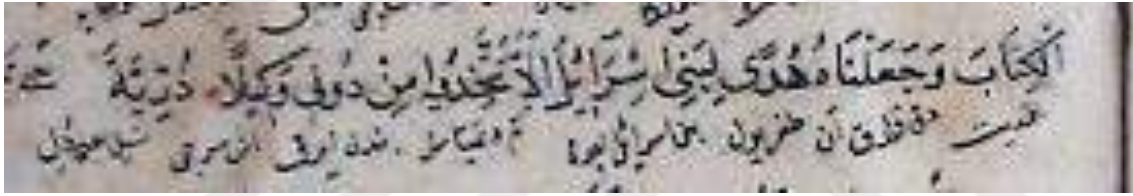
2.



-llezi bâragnâ havlehu linuriyehu min âyâtinâ innehu huve-ssemî'û-lbasîr(u) Veâteynâ mûsâ götüren Allah'ın şanı yücedir. Hiç şüphesiz O, hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir. Mûsâ'ya Kitab'ı verdik

Ol kim bereketli eyledi yirindürsin anuñ tã gösterür aña nişānlarımızdan bayık ol oldur işidici görici dağı virdük Mûsa'ya

3.

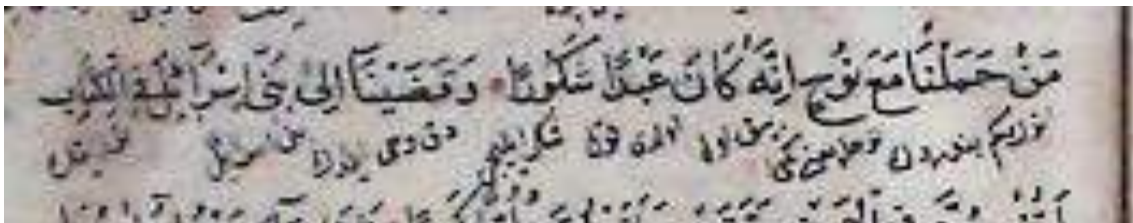


-lkitâbe vece'alnâhu huden libenî isrâ-île ellâ tettehîzû min dūnî vekîlâ(n) Zurrîyyete

(Tevrat'ı) ve onu, “Benden başkasını vekil edinmeyin” diyerek, İsrailoğullarına bir rehber yaptık.

Tevrî't dağı kılduğ anı toğru yol Beni İsrâ'îl için kim dutmayasız benden ayruğ iş sürici nesli ya'nî doli

4.

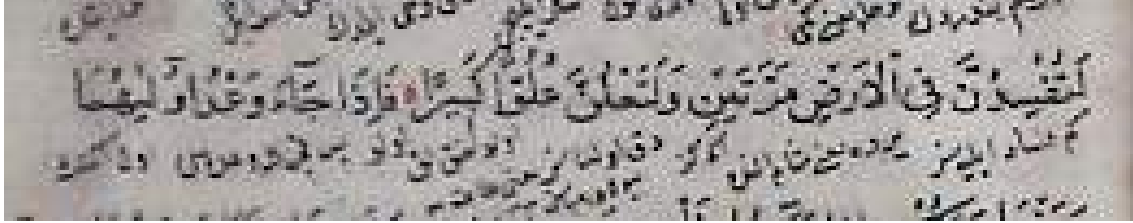


men hamelnâ me'a nûh(in) innehu kâne 'abden şekûrâ(n) Vekadaynâ ilâ benî isrâ-île fi-lkitâbi

Ey kendilerini Nûh ile birlikte (gemide) taşıdığımız kimselerin çocukları! Gerçek şu ki, o çok şükreden bir kuldu. Biz, Kitap'ta (Tevrat'ta) İsrailoğullarına,

Anuñ kim yendüirdük Nūh'la ya'nī gemi bayıķ ol oldı ķul ŗıkr eyleyici daķı vahy eyledük Beni İsrā'ıl Tevrīt'de

5.



letufsidunne fi-l-ardi merrateyni veleta'lunne 'uluvven kebîrâ(n) Fe-izâ câe va'du ŗlâhumâ

“Yeryüzünde muhakkak iki defa bozgunculuk yapacaksınız ve büyük bir kibre kapılarak böbürleneceksiniz” diye hükmettik. Nihayet bu iki bozgunculuktan ilkinin zamanı gelince (sizi cezalandırmak için) üzerinize,

Kim fesâd eylesiz yirde ya'nī ŗam ilinde iki kez daķı olunasz ya'nī ta'atde virmeyesiz ululuķlıķ ulu pes kaçan gele va'desi ol ikiniñ

6.

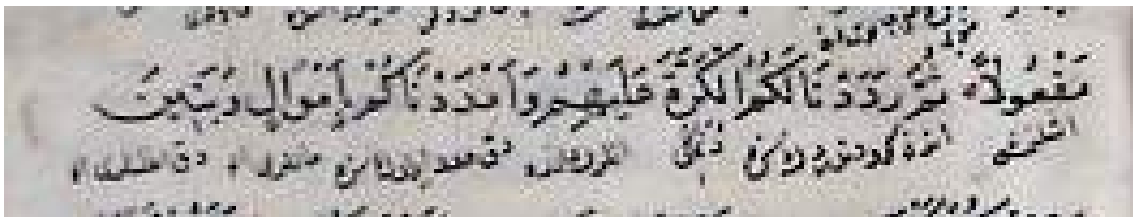


be'asnâ 'aleykum 'ibâden lenâ uli be/sin ŗedîdin fecâsû hilâle-ddiyâr(i) vekâne va'den

pek güçlü olan birtakım kullarımızı gönderdik. Onlar evlerinizin arasına kadar sokuldular. Bu, herhâlde bir va'd idi

Viribiyevüz üzerüñüze ya'nī çalıŗda ķullar bizüm çalıŗ işleri katı pes gezdiler sarâylar arasında daķı oldı va'de ya'nī depelemek için yıģlamak için

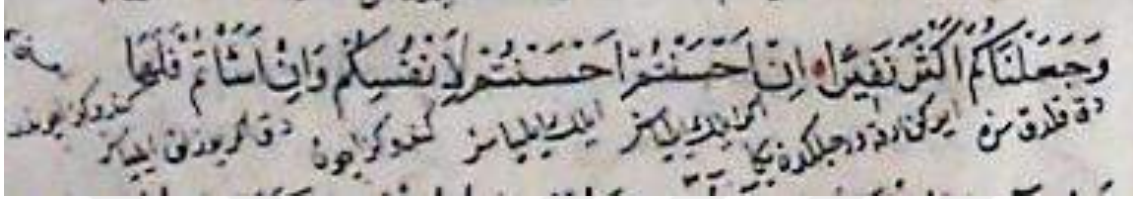
7.



mef'ûlâ(n) Ŗumme radednâ lekumu-lkerrate 'aleyhim veemedednâkum bi-emvâlin vebenîne yerine gelmesi gereken. Sonra onlara karşı size tekrar egemenlik verdik. Mallar ve çocuklarla sizi güçlendirdik;

İşlenmiş andan gerü döndürdük size dönmeği anlaruñ üzre daķı meded eyledük size mâlları ile daķı oğlanları ile

8.



vece'alnâkum ek'sera nefirâ(n) İn ahsentum ahsentum li-enfusikum ve-in ese/tum felehâ sayınızı daha da çoğalttık. İyilik ederseniz kendinize iyilik etmiş olursunuz, kötülük yaparsanız yine kendinize yapmış olursunuz.

Daķı kılduķ size eyregin arķa viricilikden yaña eger eyülük eyleyesiz eyülük eyleyesiz kendüñüz için daķı eger yavuzluk eyleyesiz kendüñüz içündür

9.

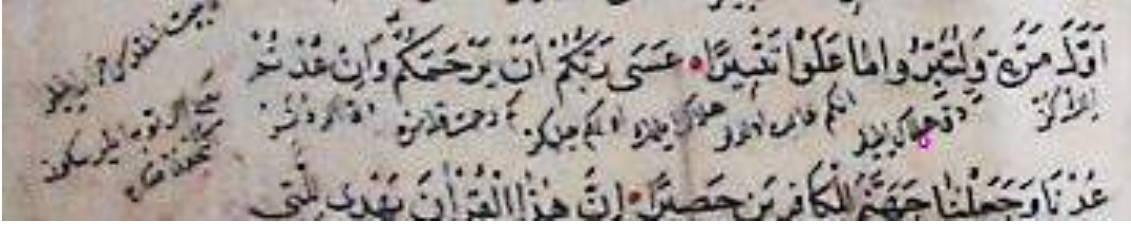


fe-izâ câe va'du-l-âhirati liyesû-û vucûhecum veliyedhulû-lmescide kemâ dehalûhu

İkinci bozgunculuğun zamanı gelince, yüzünüzü kara etsinler, daha önce girdikleri gibi yine mescide (Beyt-i Makdis'e) girsinler

Kaçan gele sonuñ va'desi kaygulu eyleyeler yüzlerüñüzi daķı gireler müziñde nitekim girdiler ya'nî Beytü'l Mukaddes'i ĥarâb eyleyeler

10.

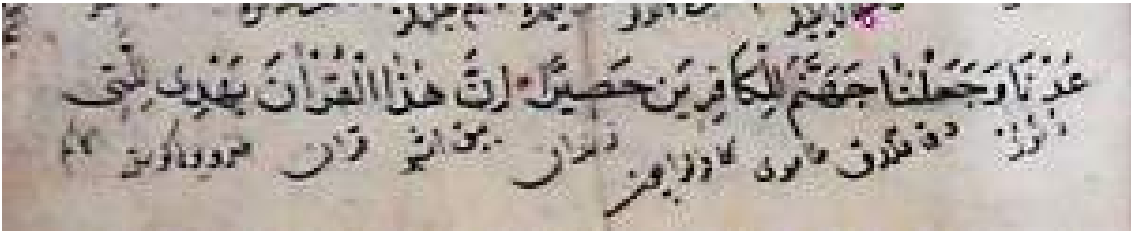


evvele merratin veliyutebbirû mâ ‘alev tetbîrâ(n) ‘Asâ rabbukum en yerhamekum ve-in ‘udtum

ve ellerine geçirdikleri her şeyi yerle bir etsinler diye (üzerinize yine düşmanlarınızı gönderdik.) Umulur ki Rabbiniz size merhamet eder. Eğer yine eski duruma dönerseniz,

İlkünüz dağı helâk eyleyeler anı kim gâlib oldılar helâk eylemek ol kim Çalabuñuz kim rahmet kıla size dağı eger dönesiz ya ‘nî eger tevbe eylersenüz mescidden soñra

11.



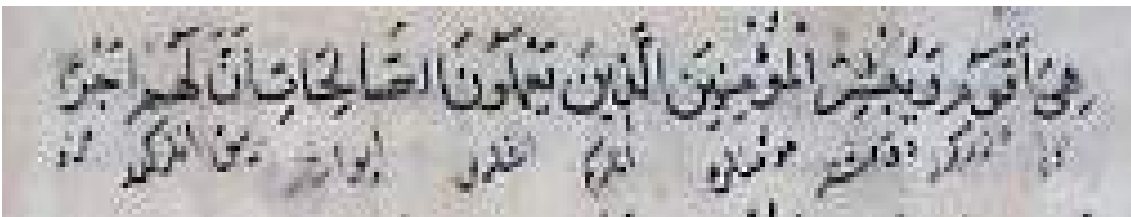
‘udnâ(m) vece’alnâ cehenneme ilkâfirîne hasîrâ(n) İnne hâzâ-lkur-âne yehdî lilletî

biz de (cezaya) döneriz. Biz cehennemi kâfirlere bir zindan yapmışızdır. Gerçekten bu Kur’an en doğru olan yola götürür

Dönevüz dağı kılduğ şamuyı kâfirler için zindân bayık uşbu Qurân togru yol gösterür aña kim

(377) [149b] İSRÂ 9

1.

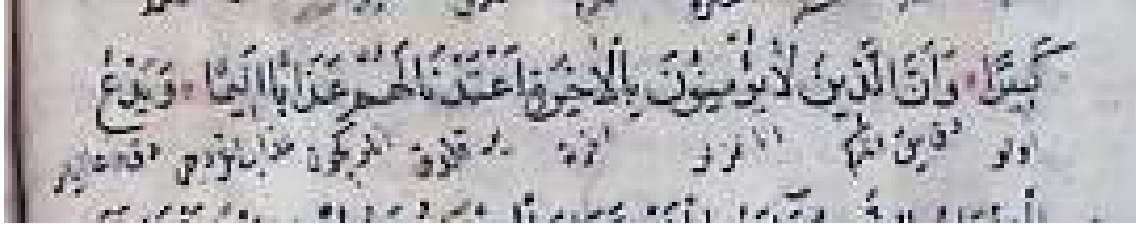


hiye akvemu veyubeşşiru-lmu/minîne-lleżîne ya’melûne-ssâlihâti enne lehum ecran

ve iyi işler yapan mü'minler için büyük bir mükâfat olduğunu

Ol düzirekdür dağı muştular mü'minlere anlar kim işlerler eyü işler bayık anlaruñdur müzd

2.

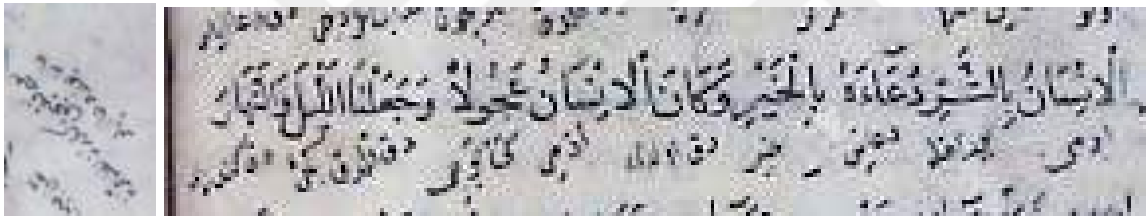


kebîrâ(n) Veenne-lleżine lâ yu/minûne bil-âhirati a'tednâ lehum 'azâben elîmâ(n) Veyed'u

ve ahirete inanmayanlar için elem dolu bir azap hazırladığımızı müjdeler. Dua eder

Ulu dağı bayık anlar kim inanmazlar âhirete yarağladuğ anlaruñ-çün dağı du 'â eyler

3.

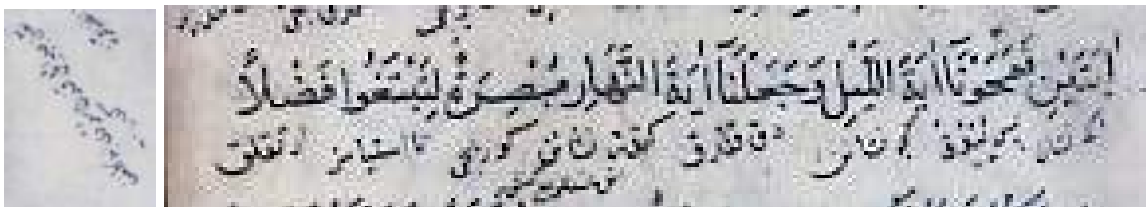


-l-insânu bi-şşerri du'âehu bilhayr(i) vekâne-l-insânu 'acûlâ(n) Vece'alnâ-lleyli ve-nnehâra

insan hayra dua eder gibi şerre de. İnsan çok acelecidir. Biz geceyi ve gündüzü (kudretimizi gösteren) iki alâmet yaptık.

*Âdemî yavuzluğla du 'âsı hayr dağı oldu âdemî ki ivici dağı kılduğ geceyi dağı gündüzi ya 'nî
kağıyacak kendüzine oğluna kızına mālına yavuz du 'â eyler*

4.

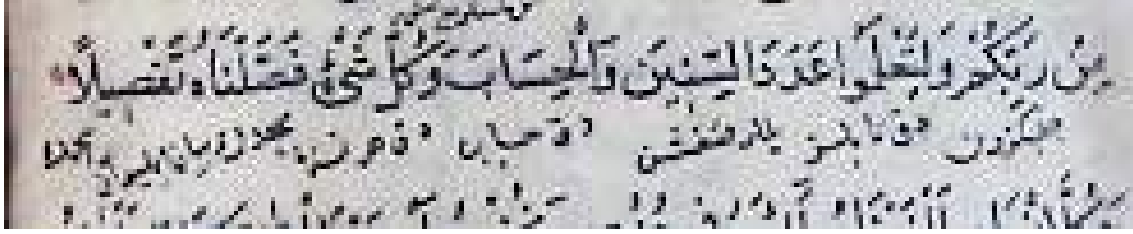


âyeteyn(i) femahavnâ âyete-lleyli vece'alnâ âyete-nnehâri mubsiraten litebteğû fadlen

Rabbinizden lütuf isteyeziniz, gece alametini giderip gündüz alametini aydınlatici kıldık,

Añi nişān pes yoyduķ gice nişānını daķı kılduķ gündüz nişānını görici tā isteyesiz artuķluķ ya 'nī Cebrā' il qandan sürdi aydıñlıđını giderdi

5.



min rabbikum velita'lemû 'adede-ssinîne velhisâb(e) vekulle şey-in fassalnâhu tafsilâ(n)

yılların sayısını ve hesabını bilesiniz diye. İşte biz her şeyi açıkça anlattık.

Çalabuñuzdan daķı tā bilesiz yıllar şağışını daķı hisābını daķı her nesne seçduķ beyān eyleyü anı seçmek

6.

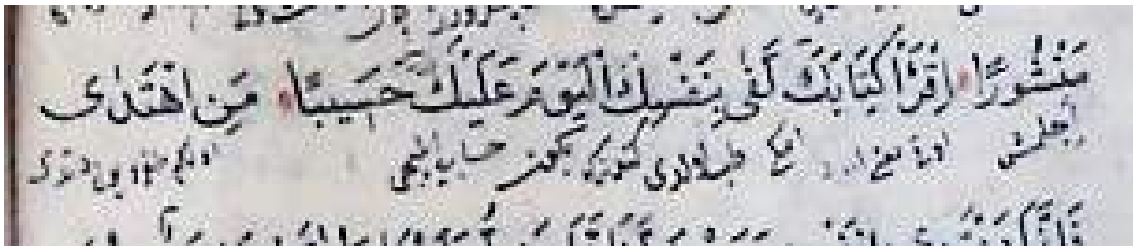


Vekulle insânin elzemnâhu tâ-irahu fi 'unukih(i) venuhricu lehu yevme-lkiyâmeti kitâben yelkâhu

Her insanın amelini boynuna yükledik. Kıyamet günü kendisine, karşılaşıcağı bir kitap çıkaracağız

Daķı her âdemî lâzım eyledüķ anı 'amelini boynunda daķı çıkaruruz anuñ-çün kıyāmet günü ... ire añı

7.

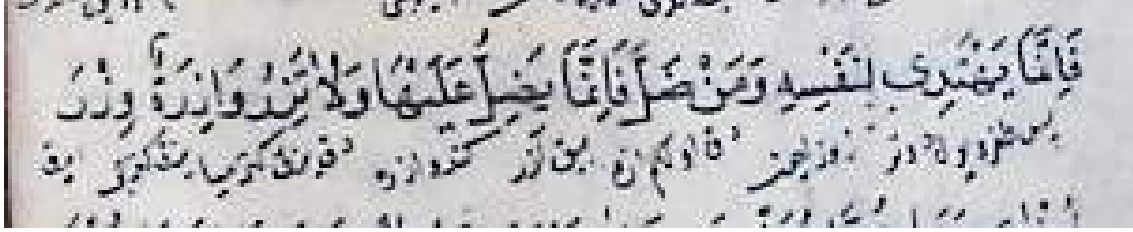


menşûrâ(n) İkra/ kitâbeke kefâ binefsike-lyevme ‘aleyke hasîbâ(n) Meni-htedâ

açılmış olarak. “Oku kitabımı! Bugün hesap sorucu olarak sana nefsin yeter” denilecektir. Kim doğru yolu bulmuşsa,

Açılmış okı emegi tap oldu kendüzüne bitügin hisâb eyleyici ol kim toğru yol dutdı

8.



fe-innemâ yehtedî linefsih(i) vemen dalle fe-innemâ yadillu ‘aleyhâ velâ teziru vâziratun vizra ancak kendisi için bulmuştur; kim de sapıtılmışsa kendi aleyhine sapıtılmıştır. Hiçbir günahkâr, başka bir günahkârın günah yükünü yüklenmez.

Pes toğru yol dutar rûzi için dağı ol kim aza bayık azar kendü üzre dağı yazuk götürmeye yazuk götürici ayruk

9.

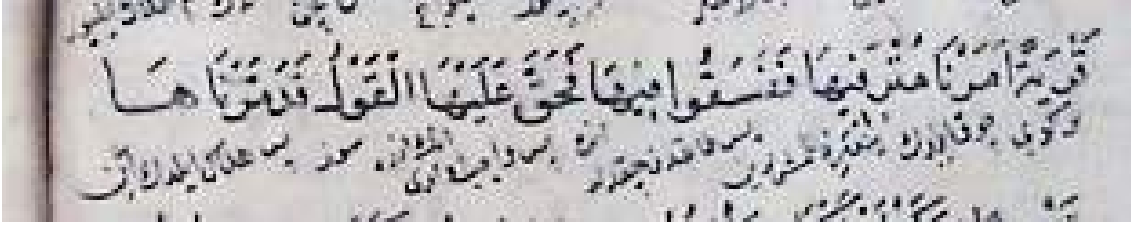


uhrâ vemâ kunnâ mu’azzibîne hattâ neb’âse rasûlâ(n) Ve-izâ eradnâ en nuhlike

Biz, bir peygamber göndermedikçe azap edici değiliz. Biz bir memleketi helâk etmek istediğimizde,

Yazuğını dağı olmaduk ‘azâb viriciler tâ viribiyevüz yalavaç dağı kaçan diledük kim helâk eyleyevüz

10.

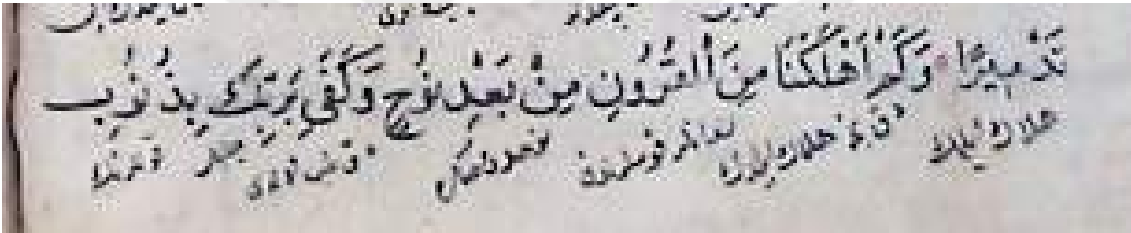


karyeten emernâ mutrafihâ fefesekû fihâ fehakka 'aleyhâ-lkavlû fedemmernâhâ

onun refah içinde yaşayan şımarık elebaşlarına (itaati) emrederiz de onlar orada kötülük işlerler. Böylece o memleket hakkındaki hükmümüz gerçekleşir de

Bir köyi çok buyururuñ yendüri denilmişlerin pes ta'atden çıkdılar anda pes vâcib oldu anuñ üzre söz pes helâk eyledük anı

11.



tedmîrâ(n) Vekem ehleknâ mine-lkurûni min ba'di nûh(in) vekefâ birabbike bizunûbi

oranın altını üstüne getiririz. Nûh'tan sonra da nice nesilleri helâk ettik. Kullarının günahlarını hakkıyla

Helâk eylemek dağı nice helâk eyledük tufanlar kavmlerinden Nûh'dan soñra dağı tap oldu Çalabısı kullarınıñ

(377) [150a] İSRÂ 18

1.

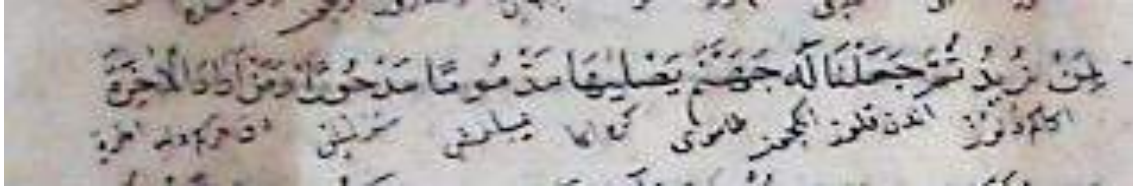


'ibâdihi habîran basîrâ(n) Men kâne yurîdu-l'âcilete 'accelnâ lehu fihâ mâ neşâu

bilici ve görücü olarak Rabbin yeter. Kim bu geçici dünyayı isterse orada ona, (evet) dilediğimiz kimseye dilediğimiz kadar hemen veririz.

Yazuklarına bilici görücü her kim ola diler bühtāni ivedürevüz anuñ-çün anuñ içinde anı kim dilerüz

2.

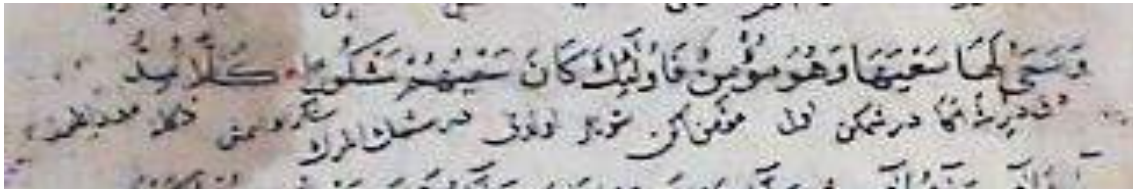


limen nurîdu şümme ce'alnâ lehu cehenneme yaslâhâ mezmûmen medhûrâ(n) Vemen erâde-l-âhirate

Sonra da cehennemi ona mekân yaparız. O, buraya kınanmış ve Allah'ın rahmetinden kovulmuş olarak girer. Kim de mü'min olarak ahireti ister

Aña kim dilerüz andan kılavuz anuñ-çün şamuyı gire aña 'ayblanmış sürilmiş dağı her kim dileye âhîreti

3.

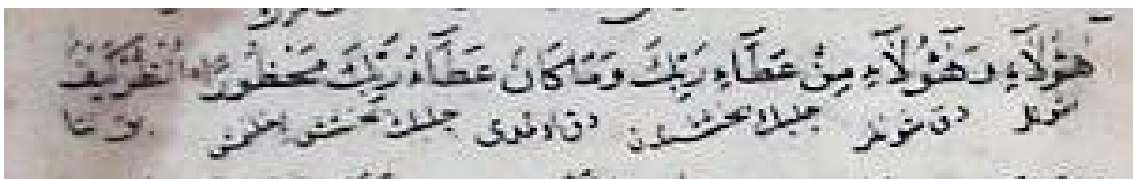


vese'â lehâ sa'yehâ vehuve mu/minun feulâ-ike kâne sa'yuhum meşkûrâ(n) Kullen numiddu

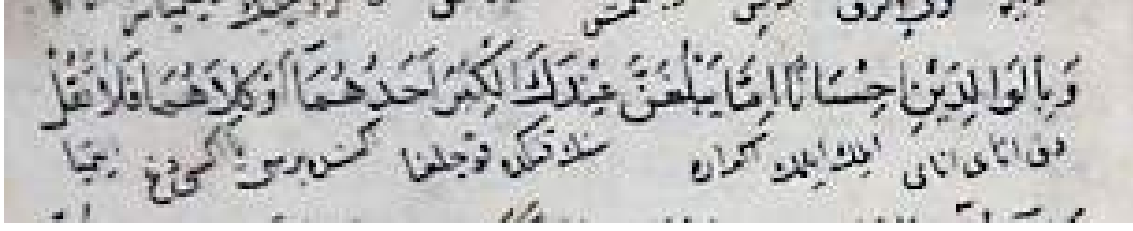
ve ona ulaşmak için gereği gibi çalışırsa, işte bunların çalışmalarının karşılığı verilir. Her birine

Dağı dürişe aña dürişmegin ol mü'mîn iken şunlar oldu anlaruñ şükr olunmuş dükeline meded eylerüz

4.



7.

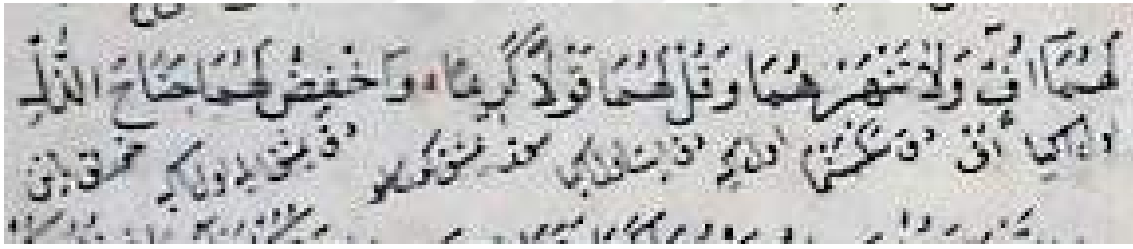


vebilvâlideyni ihsânâ(en) immâ yebluganne ‘indeke-lkibera ehaduhumâ ev kilâhumâ felâ tekul

anaya-babaya iyi davranmanızı kesin olarak emretti. Eğer onlardan biri, ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa,

Dağı atayı anayı eyülük eylemek eger ire seniñ katında qocalığa ikisinden birisi yâ ikisi dağı eyitmeye

8.

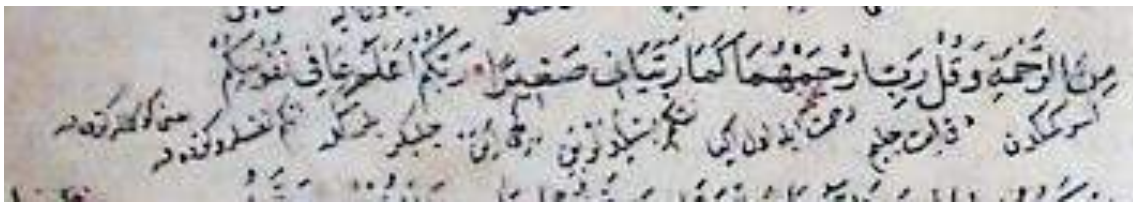


lehumâ uffin velâ tenherhumâ vekul lehumâ kavlen kerîmâ(n) Vahfid lehumâ cenâha-żzulli

sakın onlara “öf!” bile deme; onları azarlama; onlara tatlı ve güzel söz söyle. Onlara merhamet ederek tevazu kanadını indir

Ol ikiye of dağı señsenme ol ikiye dağı eyit ol ikiye söz yumşak görklü dağı yumşak eyle ol ikiye ğorluk yanın

9.

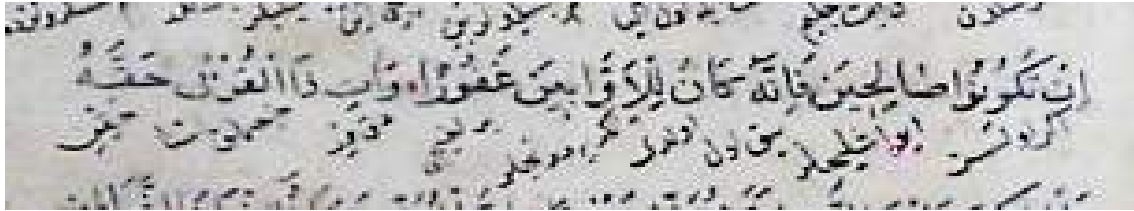


mine-rrahmeti vekul rabbi-rhamhumâ kemâ rabbeyânî sağîrâ(n) Rabbukum a'lemu bimâ fi nufûsikum

ve de ki: “Rabbim! Tıpkı beni küçükken koruyup yetiştirdikleri gibi sen de onlara acı.”
Rabbiniz, içinizde olanı en iyi bilendir.

*Esrikmekden dağı eyit Çalabum rahmet eyle ol ikiye nitekim beslediler beni bir kiçi iken
Çalabuñuz bilürekdür anı kim nefsleriñüzdedür ya 'nî gönüllerüñüzdedür*

10.

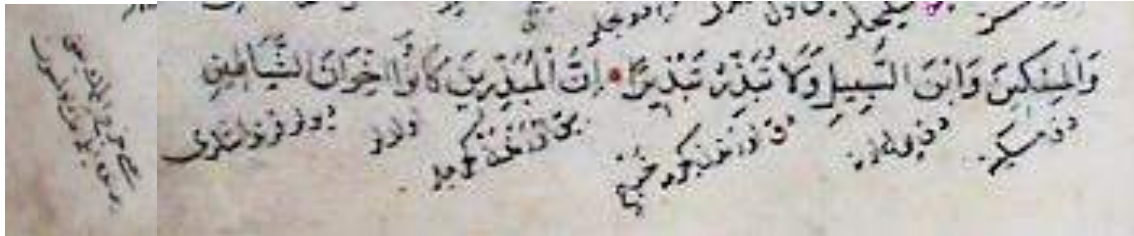


in tekûnû sâlihîne fe-innehu kâne lil-evvâbîne gafûrâ(n) Veâti zâ-lkurbâ hakkahu

Eğer siz iyi kişiler olursanız, şunu bilin ki Allah tövbeye yönelenleri çok bağışlayandır.
Akrabaya,

*Eger olasız eyü işleyiciler bayık ol oldu Tañrı 'yla dönuciler yarlıgayıcı dağı vir hışımlık issine
haqqını*

11.



velmiskîne vebne-ssebîli velâ tubezzir tebzirâ(n) İnne-lmubezzirîne kânû ihvâne-şşeyâtîn(i)

yoksula ve yolda kalmış yolcuya haklarını ver, fakat saçıp savurma. Gerçekten de malını boş
yere saçıp savuranlar, Şeytanlara kardeş olurlar.

*Dağı miskine dağı yol idene dağı urandan geçirme haberini bayık urandan geçiciler oldılar
divler karındaşları ya 'nî harc eylemek ya 'nî yirinde eylemek olsun*

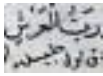

BÖLÜM 5



5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

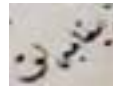

Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait Konya Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu 11681 arşiv numarasına kayıtlı olan Kur'an-ı Kerim Tercümesinin 100b -150a varaklarını içeren metin hazırlanırken önceliğimiz metni doğru okumak olmuştur. Metnin varak görüntülerinin net olmaması metni doğru okumayı zorlaştırmıştır. Kuran'ın orijinalinden kontrol ederek ilerlediğimiz metinde yine de okunamayan yerler [...] ile gösterilmiştir.

Eserde metnin orijinaline bağlı kalınarak sure ve ayet sırasına uyulmuştur, besmeleler orijinal hâlde verilmiştir. Yazarın ya da müstensihin bire bir çeviriye ek olarak “yani”ler kullanarak ek açıklamalar yaptığı görülmüştür.

Çalışmanın temel noktası dönemde kullanılan fakat günümüzde kullanılmayan dini kavram ve terimlerden Türkçe olanların tespitidir. İnceleme bölümünde de verdiğimiz üzere görülüyor ki Arapça dini sözcükler birebir Türkçe sözcüklerle karşılanmıştır ve Arapça dini kelimeleri karşılamada Türkçenin söz varlığı yeterlidir. Örnek olarak birkaç kelime verecek olursak alkış-hayır, iyilik, aru- günahsız, çalış- cihat et- , görk-kutsal, ortak eylemek- şirk koşmak, tamu-cehennem, uçmak-cennet, vb. Çalışmamızda özellikle, sıkça geçen “Rab”

sözcüğü “Çalab” sözcüğü ile  karşılanırken “Allah” sözcüğünün “Tanrı” sözcüğü ile  karşılandığı görülmektedir.

Bu örneklerden bir diğeri de Arapça “resul” sözcüğü Türkçe “yalavaç” sözcüğü ile  karşılanırken Arapça “nebi” sözcüğü Farsça “peygamber” sözcüğü ile 

karşılanmaktadır. Peygamber kelimesi eserde kimi yerde “peygamber”  şeklinde uzun a (ā) kullanılarak yazılırken kimi yerde de “peygamber”  şeklinde yazılmıştır.

İnceleme bölümünde yapılan tespitler dizin hâlinde verilmiştir. Tespit edilen kelimeler Türkçe söz varlığı açısından önem teşkil etmektedir. Kelimelerin doğrudan Türkçe karşılığı

bulunmadığı durumlarda o dönemde dile yerleşmiş Arapça ve Farsça kelimelerden tek başına yararlanılmış ya da Türkçe yardımcı fiillerle kullanımlarından yararlanılmıştır. Bu kelimelere örnekler şu şekildedir: mescid, amel, zekât, imân, müşrik, zulm, münafık, sadaka, lanet, oruç, şükr...

Satır altı kelime kelime çeviri yöntemi kullanıldığından çeviri cümleler devrik halde görünürken kurallı hâle getirildiğinde cümlelerin Türkçenin yapısına uygun olduğu görülür.

Eski Anadolu Türkçesi döneminin dil özellikleri ile çalışmamıza temel aldığımız eserin dil özellikleri örtüşmektedir. Eski Anadolu Türkçesinin metnimizde de var olan dil özellikleri şu şekildedir:

- Eski Anadolu Türkçesi metinlerde son sesi ince ünlülü olan yabancı kelimelerin bazılarında getirilen ekler genellikle art damak ünsüzü taşıyan biçimleriyle eklenir:

bağîllik , peygâmbêrlîk 

- Metinde kelime kök ve gövdelerinde görülen yuvarlak ünlünün düz ünlü hâline gelmesi ile ilgili örnekler de çoktur:

gümiş, ögit, oğıl

- /-ğ/ /-ğ/ >/-/ Eski Türkçedeki kelime ve hece sonundaki /-g/ler Oğuzcada düşmüştür:

aru, kapu, bilü

- Eski Anadolu Türkçesinde bazı kelimelerin ünlüleri sürekli yuvarlak olarak geçer:

Eksük, tanuk, artuğ, yazuğ, uyuvirsünler, katumda, Çalabuñ, olavuz, kılduk, kılavuz, virdük, bilür

- Eski Anadolu Türkçesinde bazı ekler de sürekli düz olarak geçer:

boynuzı, vaqtüñ günü, görücü, bilici, yarlıgayıcı, olındı

• /e/ /i/ /é/ sorunu, Türkçedeki kapalı e sesini eski Anadolu Türkçesi Metinlerinde gösterecek özel bir işaret yoktur. Bu sesle söylendiği düşünülen kelimeler (ع) y ile yazılmıştır ve bu sebeple /i/ olarak okunmuştur:

gice, vir-, di- , ir-

• /b-/ /v-/ değişimi, Eski Türkçedeki kelime başı ve ortasındaki /b-/ /-b-/lerin Eski Anadolu Türkçesinde /v/ye dönüştüğünü ve bu dönüşümün sebebinin dudak ünsüzleri olduğunu görürüz:

bir->vir-, yabız-yavuz, ben>-ven, sizünleven, degülven, biz>-vuz, olavuz, koyavuz

• /g-/</k-/ değişimi, Eski Anadolu Türkçesinin Eski Türkçe ve devamı sayılabilecek Karahanlı, Harezmi, Kıpçak, Çağatay Türkçelerinden ayrılan en önemli özelliklerinin başında söz başındaki tonsuz damak ünsüzü /k-/ nin tonlularak /g/ye dönüşmesi gelir. Ön sıradan ünlü taşıyan hemen hemen bütün kelimeler için bu kural geçerlidir:



kel->gel-, kit- >git-

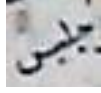
Ancak art sıradan(kalın) ünlü taşıyan kelimelerde bu kural tam olarak geçerli değildir:

kapıg>kapu

• /k-/ > /h-/ sızıcılaşması, Eski Türkçedeki söz başında art sıradan ünlü taşıyan belirli kelimelerdeki söz başı /k-/ sesi Eski Anadolu Türkçesinde sızıcılaşarak /h-/ ye dönmüştür:

yoğsulluğ 

Türkiye Türkçesi yazı dilinde ise örnekteki gibi /h/li yapılar yeniden /k/li şekillere dönüşmüştür. Metinde “yazuğ  ve dağı  ” kelimeleri /k/li şekilleri korunarak yazılmıştır.



Eserde “Çalabısı” kelimesinde sürekli olarak yapılan bir iyelik yığılması tespit edilmiştir. 3.sahış iyelik eki fonksiyonunu kaybetmiş ve kelime kalıplaşmıştır. Kelimenin üzerine bir 3.sahış iyelik eki daha gelmiş ve ek yığılmasına sebep olmuştur. Eserin pek çok yerinde bu kelimenin bu şekilde kullanımı mevcuttur. Günümüzde de “kimisi” ve “birisi” sözcüklerinde bu tarz bir kullanımdan bahsetmek mümkündür.

İncelediğim eseri alanda yapılan iki çalışmayla karşılaştırdığımda çalışmamızda ele aldığımız eserde Arapça kelimeleri karşılamada daha çok Türkçe sözcük kullanıldığı görülmektedir. Tevbe suresinin 18. ayeti alınarak yapılan karşılaştırma şu şekildedir:

İnnemâ ya'muru mesâcida(A)llâhi men âmene bi(A)llâhi velyevmi-l-âhîri veekâme-ssalâte veâtâ-zzekâte velem yahşe illa(A)llâh(e)(s) fe'asâ ulâ-ike en yekûnû mine-lmuhtedîn(e)

Allah'ın mescitlerini, ancak Allah'a ve ahiret gününe inanan, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve Allah'tan başkasından korkmayan kimseler imar eder. İşte onların doğru yolu bulanlardan olmaları umulur.

Çalışmamızda eserin yazarı ya da müstensihî ayeti şu şekilde Türkçeye aktarırken:

Tañrı mescidlerini ol kim ĩmân getürdi dağı soñrağı güne ÷ururdu namāzı dağı virürdi zekātı dağı korkmadı illā Tañrı'dan pes ol kim şunlar olalar toğru yol dutalar

2011 yılında Mustafa TOKER tarafından hazırlanan “Anonim Satır Altı Kur'an Tercümesi-İnceleme-Metin-Tıpkıbasım Örnekleri-1-” adlı çalışmasında çalışmaya konu olan eserin yazarı ayeti şu şekilde Türkçeye aktarırken:

Tañrı Ta'ālā mescidlerini, illā ĩmān getürenler Tañrı Ta'ālāya dağı kıyāmet günine dağı namāzı durđuran ve zekātı viren. Dağı korkmañ illā Tañrı Ta'ālādan. Ola kim anlar olalar hidāyet üstine olanlardan.

Murat KÜÇÜK'ün 2001 doktora tezi olan “Eski Anadolu Türkçesine Ait Satır Arası İlk Kur'an Tercümesi” adlı çalışmasında ise çalışmanın temel alındığı eserin yazarı aynı ayeti şu şekilde Türkçeye aktarmıştır:

Tañrı Ta‘ālā mescidlerini, illā ĩmān getürenler Tañrı Ta‘ālāya dahı kıyāmet günine dahı namāzı durğuran ve zekātı vèren. Dahı qorğmayan illā Tañrı Ta‘ālādan. Ola kim anlar olalar hidāyet üstine olanlardan.

Eserin yazarı ya da müstensihî hakkında herhangi bir bilgi yoktur, eserin tek bir yazarın elinden çıktığı söylenebilir.

Çalışmamızdan çıkardığımız sonuçlara göre görülüyor ki Türkçe kelime varlığı Arapça dini kelimeleri karşılamakta yeterlidir. Bu sebeple başta Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi olmak üzere din öğretiminde Türkçe kelimelerin kullanımına ağırlık verilebilir.



KAYNAKLAR

- Akalın, Ş. H. (2011). *Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, 11. Baskı, Ankara.
- Akar, A. (1992). *Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Satır Arası Bir Kur'an Tercümesi: Metin-Gramer- Sözlük*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Akcan, B. (2013). *Eski Anadolu Türkçesi Satır Arası Kur'an Tercümesi*, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Akpınar, A. (2015). *Eski Anadolu Türkçesi Dönemine Ait Bilinmeyen Satır Arası Türkçe Kur'an Tercümesi*, Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/16, p. 73-96, Ankara.
- Ata, A. (2004). *Türkçe İlk Kur'an Tercümesi (Rylands Nüshası) Karahanlı Türkçesi, Giriş-Metin- Notlar- Dizin*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Aydar, H. (1993). *Kur'ân-ı Kerîm'in Tercümesi Meselesi*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Bayraktar, F.S. (2019). Doğu ve Batı Türkçesi Kur'an Tercümelerinde Esmâ'ül Hüsnâ'nın Türkçe Söylemleri, *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Edirne.
- Demir, C. (2018). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Önemli Bir Konu Türkçede Anlam Zenginliği, *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 3 (1) , 91-104.
- Devellioğlu, F. (2015). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi, Ankara.
- Dilçin, C. (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Diyanet İşleri Başkanlığı. (2011). *Kur' an-ı Kerim Meâli*. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Eckmann, J. (1975). "Kur'an'ın Doğu Türkçesine Tercümeleri". *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 21: 15-24.
- Ercilasun, A.B. (2011). *Başlangıcından Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Ergin, M. (1997). *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul.
- İnan, A. (1961). *Kur'ân-ı Kerîm'in Türkçeye Tercümeleri Üzerine Bir İnceleme*, s. 7-8, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Kanar, M. (2018). *Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü*. Say Yayınları, İstanbul.
- Karabacak, E. (1992). *Manisa İl Halk Kütüphanesindeki Satır Arası Kur'an Tercümesi: Giriş-Metin-Dizin I-III*. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Korkmaz, Z. (2013). *Türkiye Türkçesinin Temeli Oğuz Türkçesinin Gelişimi*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

- Kök, A. (2004). *Karahanlı Türkçesi Satır-Arası Kur'an Tercümesi (TIEM-73 1v-235v/2) Giriş-İnceleme-Metin-Dizin*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kök, A. (2018). *Türk Hakanlığı Dönemi İlk Türkçe Satırarası Kur'an Çevirisi TIEM 73: İlmî Keşfi ve İlmî Neşri Meselesi*, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Köprülü, M. F. (2004). *Türk Edebiyatı Tarihi*, Akçağ Yayınları, s.188
- Küçük, M. (2014). *Eski Anadolu Türkçesi Dönemine Ait Satır Arası İlk Kur'an Tercümesi (Giriş-İnceleme-Metin-Dizin)*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Küçük, S. (2020). Satır Altı Kur'an Tercümeleri Üzerine. *Türk Ekini Dil ve Kültür Dergisi*, Sayı 5, s.13-20.
- Ölker, G. (2007). Ta'lim-i Lisan-ı Rumi ve Dil Öğretim Yöntemi, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (22), 129-143.
- Ölker, P. (2008). Birince Kelimesi Üzerine, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (23), 99-110.
- Özkan, M. (2012). Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Yapılmış Kur'an Tercümeleri, *İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, Cilt: 39, S.: 39, s.: 115-159, İstanbul.
- Sağol, G.(1993). *Harezm Türkçesi Satır arası Kur'an Tercümesi Giriş-Metin-Sözlük ve Tıpkıbasım I-II*, Harvard Üniversitesi Yakındoğu Dilleri ve Medeniyetleri Bölümü.
- Solmaz, A. (2016). "Tokat Müzesinde Sergilenen Bir Satır Arası Kur'an Tercümesi", *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, C.2, 439-450.
- Sökmen, İ. (2016). *Satır Altı Türkçe Kur'an Tercümelerinin Karşılaştırmalı Söz Varlığı*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Türk Dili Bilim Dalı, (Doktora Tezi), Ankara.
- Togan, Z. V. (1971). *Kur'an ve Türkler*, Kayı Yayınları.
- Toker, M. (2011). *Anonim Satır Altı Kur'an Tercümesi (İnceleme-Metin-Tıpkıbasım Örnekleri) I*. Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya.
- Topaloğlu, A. (1976). *Muhammed bin Hamza XV. Yüzyıl Başlarında Yapılmış Bir Kur'an Tercümesi, I-II*, Kültür Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- Türk Dil Kurumu. (2009). *Tarama Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Ünlü, S. (2004). *Karahanlı Türkçesi Satır-Arası Kur'an Tercümesi (TIEM 235v/3-450r/7) Giriş-Metin-İnceleme-Analitik Dizin*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ünlü, S. (2007). "Kur'an-ı Kerim'in Türkçe'ye Çevrilmesi ve İlk Türkçe Kur'an Tercümeleri". *Dinî Araştırmalar*, 9 (27): 9-56.
- Ünlü, S. (2012). *Doğu ve Batı Türkçesi Kur'an Tercümeleri Sözlüğü*, Eğitim Yayınevi.

- Üşenmez, E. (2013). *Eski Kur'an Tercümelelerinden Özbekistan Nüshası Üzerinde Dil İncelemesi (Giriş-İnceleme-Metin-Sözlük-Ekler Dizini)*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul.
- Yazır, E. (2020). *Kur'an-ı Kerim Satır Arası Kelime Meali ve Türkçe Okunuş*, Haktan Yayınları, Konya.

